

ཡུལ་འཛིན་པ་གཅིག་ལྟ་བུར།

རྒྱ་བཀའ་ལྟར་ལྟ་བུར།

ཆོས་སྤྱི་གནང་མ་ལན། ལེ་ཅང་ཡིན།

ལེའུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་

ཐུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་

ཐུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་
ཐུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་

ཐུ་ཁོ་ ༡༠༡༡ ཐུ་ཁོ་

ཐུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་ཁོ་གཅིག་ལེའུ་

THE DALAI LAMA

我在接見老一輩流亡藏人時，經常鼓勵他們把自己的經歷真實地記錄下來，因為他們所經歷的也是西藏民族共同命運的組成部分，他們的歷程紀錄，會使我們或我們的後人對自己的民族和歷史有更深刻的理解。因此，真實地寫下自己的歷程，客觀地記錄歷史是極為重要的。而格爾登仁波切的回憶錄，無疑就是具備了這些因素的一個歷史紀錄。

1959年3月，我們被迫離開拉薩，流亡到印度時，格爾登仁波切還在拉薩的哲蚌寺滯留了一段時間，這使他有機會見證到中國軍隊如何佔領哲蚌寺、如何對寺院進行民主改革的部分過程。最後，與成千上萬的其他藏人一樣，格爾登仁波切也冒著極大的危險踏上了流亡之路。

格爾登仁波切見證了中共入藏之前藏地真實的宗教、文化，以及民生等生態；也見證了中共的入侵、民主改革以及西藏民族被鎮壓或逃亡的歷程；他同樣經歷了在印度的六十年流亡生涯，見證並參與了流亡藏人在異鄉他國保存西藏宗教和文化，傳承民族特性，實現政治和社會民主化的所有歷程。這些艱難的歷程和歲月，在西藏民族史中無疑也佔有極為重要的篇章。

因此，對於格爾登仁波切將自己的一生和過往歷程詳實地紀錄並付梓成書，我要再次表達由衷的讚賞。希望有更多的人，將自己的人生歷程真實地記錄下來，以勉勵後人建立自信，奮發努力。

祈願眾生安樂！

十四世達賴喇嘛·丹增嘉措

2018年4月20日

ཆེད་བརྗོད།

༢༡། རྩིས་རང་བཅན་གྱི་ལ་བོད་མི་ཁྱེད་རབས་ཆོར་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་སྐབས། ཁོང་ཆོར་སྐྱོ་སྐྱོ་མི་ཆེད་ཀྱི་བྱང་བ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འབྲི་འགོད་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱེལ་མ་ཡང་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད། ཁོང་ཆོད་ཉམས་ཐོང་དེ་དག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་ལས་དབང་གི་གྲུབ་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཆོད་ཉམས་ཐོང་འབྲི་འགོད་བྱས་པ་བརྒྱད། ང་ཆོ་དང་ང་ཆོད་རྗེས་རབས་པ་ཆོར་སྐྱོ་སྐྱོ་མི་རིགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་གོ་རྟོགས་སྤར་བས་གཏོང་བ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས། བཅོས་ལྷན་མེད་པར་སྐྱོ་སྐྱོ་མི་རིགས་ཐོང་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བ་དང་། དེས་དོན་ཇི་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་བ་བརྗོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན། ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བྱིར་བྱ་བྱ་བྱ་མོ་འདི་ཡང་ཆ་རྒྱན་འདི་རིགས་ཆང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་བྱི་ལོ་ ༡ པར། རྩིས་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁ་བྱེད་ཀྱི་གར་ལ་བཅན་གྱི་ལ་འབྱོར་སྐབས། ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ད་དུང་སྤྱོད་ལྷན་འབྲས་སྤྱོད་དགོན་པར་དུས་ལྟན་གང་ཅམ་བཞུགས་དགོས་བྱང་བར་བརྟེན། རྒྱ་དམག་གིས་འབྲས་སྤྱོད་དགོན་པར་བཅན་འཇུག་བྱེད་སྤྱོད་དང་། དགོན་པར་དམངས་གཙོ་བཅོས་བརྒྱར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་སྒྲོར་ཞིག་དེས་སྤྱོད་མཐོང་ཐོང་བྱང་ཡོད། མཐར་བོད་མི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དང་ཆ་མཚུངས་སུ། ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་འདི་འདྲིལ་ཉེན་ལ་མ་འཛེམས་པར་བཅན་གྱི་ལ་ཀྱི་ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད།

ཀྱི་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་མི་གྲང་ཁྱེད་བོད་དུ་མ་ཡོང་གོང་གི་བོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་

དང་། རིག་གཞུང་། མང་ཆོག་གི་འཆོ་བའི་གནས་སྐབས་བཅས་པ་ལེགས་རྟོགས་ཡོད་
པར་མ་ཟད། རྒྱ་མི་གྲང་ཁྲན་གྱིས་བོད་ལ་བཅན་འདུལ་དང་། དམངས་གཙོ་བཅོས་
བསྐྱར། བོད་མི་ཆོར་དྲག་གཞོན་དང་། བྱོས་བྱོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནམས་མཐོང་ཁྱེད་ཡོད་ལ།
རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་གྱི་མི་ལོ་དྲུག་ཅུ་བརྒྱད། བཅན་བྱོལ་བོད་མི་ཆོས་གཞན་ལུ་དུ་
བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་ཉར་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་རྒྱན་འཛིན། ཆབ་
སྲིད་དང་སྤྱི་ཆོག་ས་དམངས་གཙོ་ཅན་མངོན་འཁྱར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་
ཁོང་གིས་མཐོང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དངོས་སུ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད། དཀའ་སྤྱད་གི་
བྱུང་བ་དང་ལོ་རྒྱུ་འདི་དག་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལོ་
ཆན་ཞིག་ཡིན་པ་གཞོན་མི་ཟ།

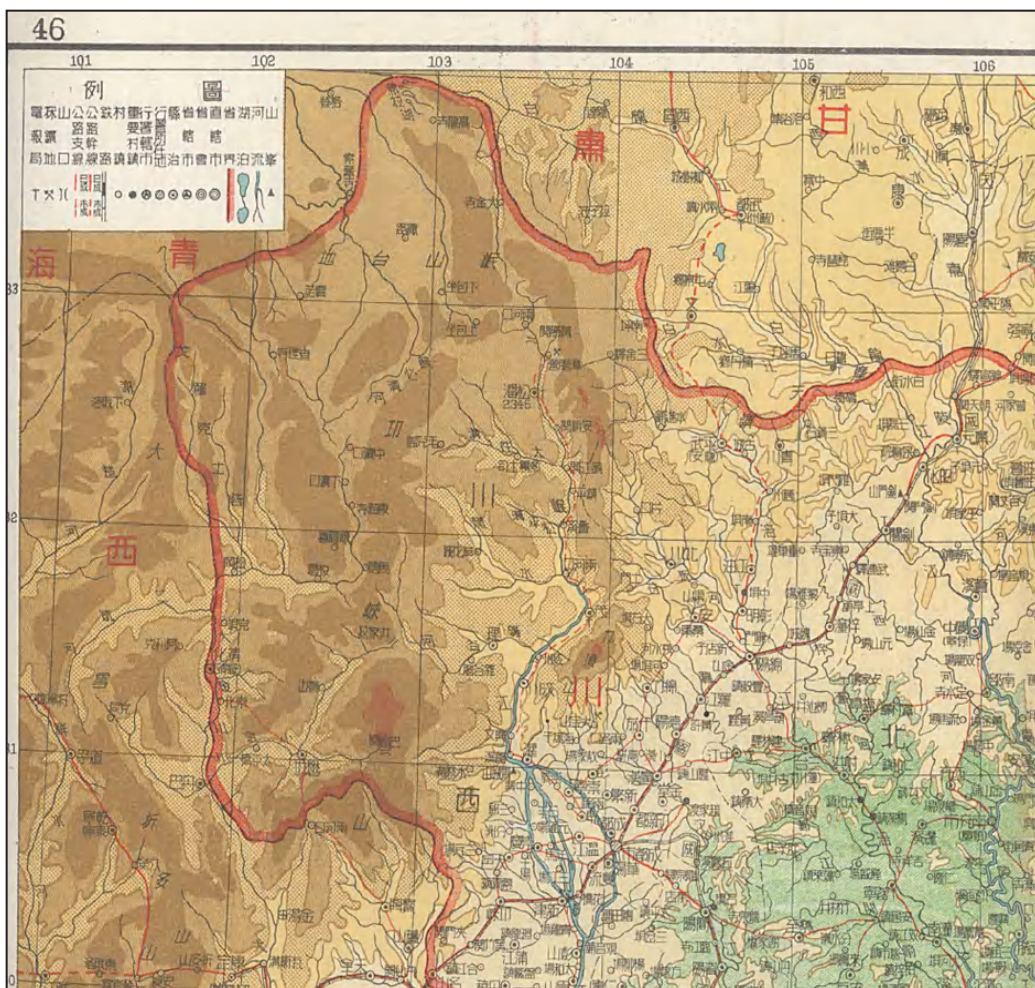
དེར་བརྟེན་གཤིག་རིན་པོ་ཆེས་གང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་དང་། འདས་པའི་ཉམས་ཁྱེད་
ནམས་ཞིབ་ཆགས་ཁྱེད་འཕེར་ངང་ཐོ་འགོད་གྱིས་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་སྐྱོན་བཅིས་
པར་ཡི་རང་བསྐྱུགས་བཞེད་ཡོད། སྤྲད་མར་ཡང་། མི་གང་མང་གིས་སོ་སོའི་མི་ཆའི་
བྱུང་རིམ་ནམས་ཡིག་འདོག་བཅིས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ནམས་ལ་སྤྲོད་སྤྲོབས་
དང་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་སྐྱབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།

འགོ་ཀུན་བདེ་བའི་སྟོན་འདུན་བཅས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་ཕྱི་
ལོ་ ༡༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ཉིན། (རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་སྐབ་བསྐྱར་བྱས།)

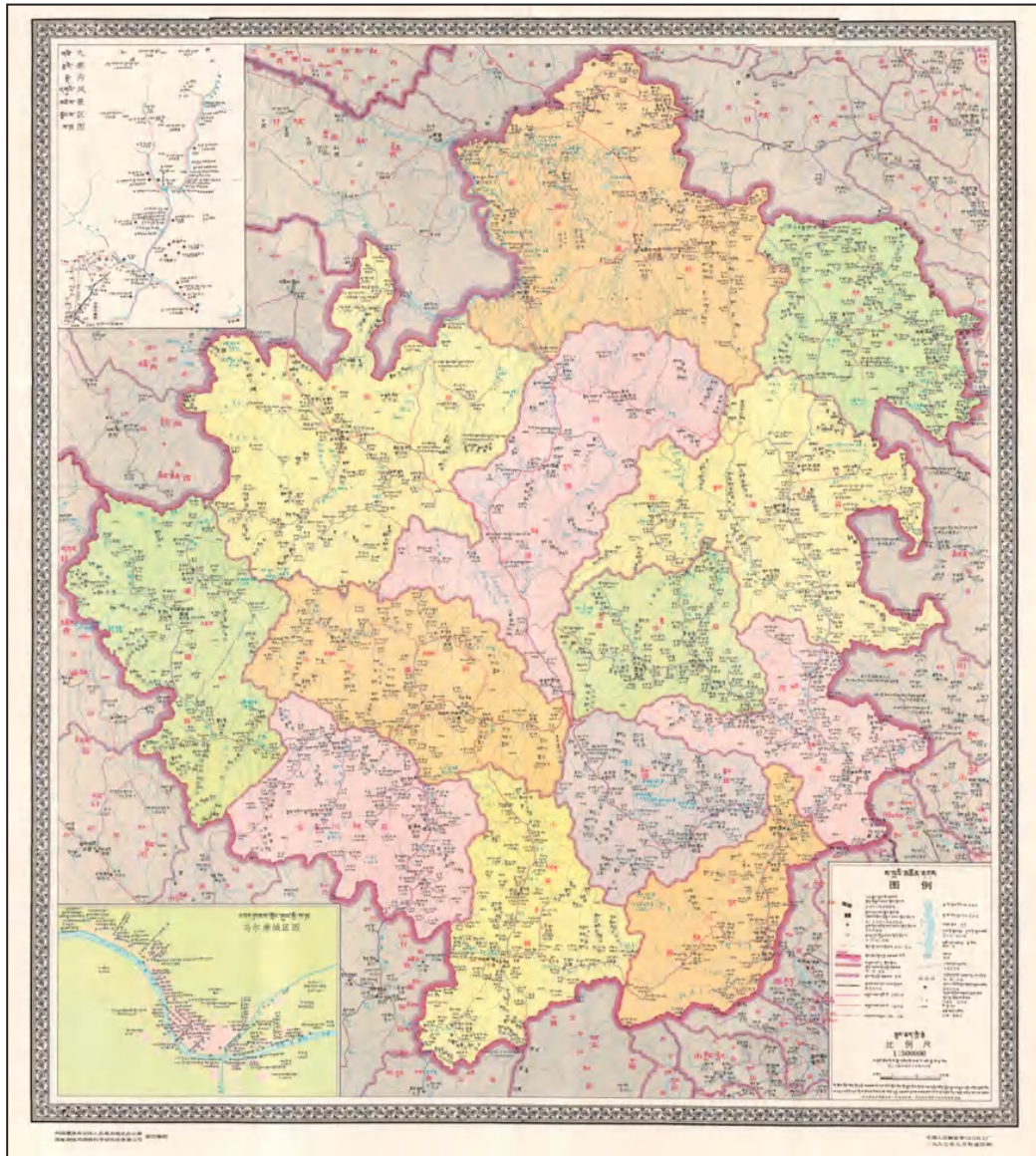

ལྷུབས་མགོན་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟེ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་པལ་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་བརྩོས་པའི་རྩ་པ་
ཁུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ས་ཁྲ།

རྩ་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་སྒྲུབ་ཁ།
阿坝藏族羌族自治州地图

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བཟོས་པའི་རྩ་བ་བོད་རིགས་ཆའང་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཁ།

སྒྲིག་སྒྲིབ་།

༄༅། ལོ་མང་པོའི་གོང་ནས་ངས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་འབྲི་འདུན་བཅངས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བསམ་སྐབས་ངའི་མི་ཆེ་འདིར་ཉམས་ཐྱོང་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོག་པོ་བསགས་ཐུབ་
ཡོད་སྟེ། ང་པོ་དེ་མི་རིགས་འདིའི་དུས་རབས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་མཆམས་སུ་སྒྲིས་
པ་ཡིན་སྟབས། ཤེས་ཡོན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱད་པའི་སྒྲིབ་ཆེན་གྱི་ཀན་རབས་པ་མང་པོ་ཞིག་
མཇུག་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་ལ། མཐོང་ཐོས་ཤེས་ཀྱི་ཡངས་ཤིང་དུས་རབས་ཀྱི་སྒྲིབ་
པའི་གཞོན་རབས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཇུག་ཀྱི་བྱུང་ཡོད།

ངའི་མི་ཆེ་འདིར་སྒྲིབ་སྤྱད་དར་ཀྱང་ཀྱི་ཐོང་བ་ཅི་བྱུང་ལ་བསམས་ཆོ། མི་ཆེ་
གཅིག་ལ་སྒྲིབ་གསུམ་སྒྲངས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། སྒྲིབ་དང་པོ་ནི། ང་སོ་ནམ་པའི་བྱིས་
ཆང་དབུལ་པོ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིས་ནའང་། ལོ་ན་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་ཀི་རྟི་སྒྲིབ་ཐེང་བཅུ་པའི་ཡང་
སྒྲིབ་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། མཆོན་གནས་མཐོ་བའི་སྒྲིབ་
ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྒྲིབ་གཉིས་པ་ནི། ལྷན་བསམ་མགོན་ལྷན་པོ་ཆེས་བཀའ་འགྲུག་
མཛད་པ་བཞིན། པོད་ཀྱི་ཤར་མཐའི་ཡུལ་ནས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བསྐྱོད་དེ་
འབྲས་སྤངས་སྟོགས་ལ་སྒྲིབ་ཏུ་སྒྲིག་ཞུགས་བྱས། མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ཏེ་ནང་ཆོས་སྟོབ་གཉེར་བཞིས། སྒྲིབ་གསུམ་པ་ནི། རང་ཡུལ་གཞན་ལག་ཏུ་ཤོར་
བའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བཅོལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ལྷ་ས་ནས་ཀྱང་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་ལ་འབྱོར་བ་དང་།
ཡོད་ཆད་བསྐྱར་དུ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་དེང་རབས་ཀྱི་སྟོབ་གྲར་ཞུགས་ཤིང་། དེང་རབས་ཀྱི་
རིག་གནས་ཤེས་ཡོན་ལ་སྤངས་བཅོན་ཞུས་ཇིས། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་སྤོ་ཞུ་ཞབས་

འདེགས་བསྐྱབས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་བ་དང་པོ་སྐྱབས་པའི་སྐབས་སུ། ང་ལ་གཉོར་སྐྱོང་ལྟ་ཉིག་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་
ནི་གསེལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་སྐྱོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཡིན་ཞིང་། ང་གདན་ས་སྣག་ཚང་ལྷ་མོ་གཉི་
དགོན་དུ་ཁྱིམ་འདོན་སྐབས་ཨ་ཁུ་སྐྱོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི་ལོ་ན་སྐུ་ཅུ་ཙམ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་
ལ་བྱམས་བཅེས་གཅིས་སྐྱོང་དང་། སློ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་པ་མའི་ཚབ་དུ་ང་ལ་གཉོར་
སྐྱོང་གནང་ཞིང་། ངའི་ཉིན་རེའི་འགོ་འཆག་ཉལ་འདུག་དང་། བཟའ་བདུང་སྐྱོར་ཆ་ཚང་
ཁོང་གིས་སོ་སོའི་བྱ་སྤྱད་ནང་བཞིན་ལྟ་ཉིག་འགན་ཁུར་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ།
ང་ཁོང་གི་སློ་མར་བཅིས་ཏེ་ཏ་ཅང་གྲས་བཅེ་གནང་གི་ཡོད། ང་རང་ལོ་བཞི་ལྷ་ཙམ་ནས་
བཟུང་ཁོང་གིས་ང་ལ་ལྷ་སྐྱོང་གནང་སྟེ་རྒྱ་གར་ནང་བཅོན་བྱོལ་དུ་མཉམ་པོར་འབྱོར་ཞིང་།
བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཁོང་རྒྱ་གར་རྒྱ་རམ་ས་ལར་སྐྱེ་གཤེགས།

སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་སྐྱབས་པའི་སྐབས་སུ། ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཚོག་ཤེས་རབ་
མཚོག་དང་། ཤག་སྐྱོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ཅན་གཉིས་ང་ལ་བཀའ་དྲིན་
ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཚོག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་སློབ་
ཁིད་གནང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྐྱབས་དང་། བསམ་སློབ་གཏོང་སྐྱབས།
མི་དང་མའི་དབར་འབྲེལ་བ་འཇུགས་སྐྱབས་བཅས་པར་ལམ་སྟོན་མཛད་ཅིང་། ང་རང་
ནར་སོན་པའི་བར་ལུས་སྐྱེད་ཀྱི་པ་མ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་ང་ལ་ལྷ་སྐྱོང་དང་གཅིས་སྐྱོང་
གནང་ཡོད། ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཚོག་ཤེས་རབ་མཚོག་བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱ་
རྒྱུ་སྐྱེད་དུ་སྐྱེ་གཤེགས།

སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་སྐྱབས་པའི་སྐབས་སུ། ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ང་
ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ། ཚས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་ཐད་ཁོང་གིས་
ང་ལ་ལམ་སྟོན་མཛད་ཅིང་། ང་ལ་ཁོང་གི་ཞབས་འོག་དུ་སྤྱི་ཁྱེད་སྐྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྤྲོ་ན་

མེད་པ་ཐོབ་ཡོད།

གལ་མེད་མི་ཆོ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཞི་པ་ཞིག་ལེན་དགོས་བྱུང་ཆོ། ངས་སྤར་ལས་ལྷག་
པའི་ལས་དོན་སྟེ་མང་ཞིག་སྐྱབ་སྐྱབ་ན་བསམ་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་མི་ཆོ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཞི་
པ་དེ་བསམ་སྐྱབས་དོན་དངོས་ཐོག་ད་ཆ་ང་རང་ལྟ་པའི་ལས་དུ་བསྐྱེད་ཉེས་ཡོད། དེར་
བརྟེན་དེབ་འདིར་མིང་བྱང་དུ་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

ཀེ་ཏི་སྐྱེ་སྤང་བཅུ་གཅིག་པ་སྟོ་བཟང་བཞུན་འཛིན་འཛིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོ་ནས།

དཀར་ཆུ་ག

ཉེ་ཆད་བརྗོད། 0

ཉེ་སྔ་མེད། 0

പ്രാദേശിക വിപണനശൃംഖല

ചെറുപ്രതി നിശ്ചയപത്രം

༡༽	དང་པོ། དབུལ་ཐོངས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སྒྲེས་པ།	1
༢༽	གཞིས་པ། ཀེརྱ་སྐྱེ་ཕྱིར་བརྩུ་པའི་ཡང་གི་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ།	9
༣༽	གསུམ་པ། དཔོན་པའི་འཆོ་བ།	17

[illegible]

༤༽	དང་པོ། ཀའི་དཔོན་མ་ལག་གི་འབྱུང་ཁུངས།	27
༥༽	གཉིས་པ། ངའི་སྐྱེ་བྱེད་པོ་མ་ཆམས།	31
༦༽	གསུམ་པ། ཀའི་སྐྱེ་བྱེད་པ།	37
༧༽	བཞི་པ། ལྷག་ཆང་ལྟ་མོ་ཀའི་དཔོན་པ།	49
༨༽	ལྷ་པ། དཔོན་པ་དང་ས་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ།	59
༩༽	རྒྱག་པ། ཀའི་སྐྱེ་བྱེད་དང་མེད་ཀྱི་པོ།	69
༡༠༽	བདུན་པ། མེད་ཀྱི་པོ་དཔལ་མཔོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན།	77

ਭੇਨਾਗਰਮਥਾਪਤਾ ਗੁਰੂਗੰਗਾਪੁਰੀਮਾਘਥਪੁਰੇਸਥਾਪਤਾ

༡༩༽ དང་པོ། བྱང་ཁྱེད་ཉང་གིས་ང་ལ་ཐོག་མའི་འབྲེལ་གཏུགས།	83
༢༠༽ གཉིས་པ། དམངས་གཙོ་བོའི་བསྐྱེད།	91

ཡུལ་འཕྲུལ་གསུང་པའི། རྒྱལ་ཁབ་འཕྲུལ་གསུང་པའི།

ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། ཡོད་ཚུ། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི།

༡༥ ་ དང་པོ། ལྷ་སར་ཡོང་དགོས་པའི་གསང་བའི་བཀའ་ཡིག་.....	97
༡༦ ་ གཉིས་པ། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་ནས་ལན་གྲོ་བ།.....	101
༡༧ ་ གསུམ་པ། ལན་གྲོ་བ་ནས་ཟེ་ལིང་།.....	107
༡༨ ་ བཞི་པ། ཟེ་ལིང་ནས་ལྷ་ས།.....	111

ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི།

༡༩ ་ དང་པོ། ལྷ་སའི་བཀའ་ཆགས།.....	113
༢༠ ་ གཉིས་པ། ཡལ་ལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་དང་པོའི་མངལ་ལ།.....	117
༢༡ ་ གསུམ་པ། འབྲས་སྐྱངས་དགོན་དུ་སློབ་གཉེར།.....	123

ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི།

༢༢ ་ དང་པོ། ལྷ་སའི་རྩ་བའི་གཞན་སྐྱེས་བཀའ་ཆགས།.....	127
༢༣ ་ གཉིས་པ། མེ་སྐྱོགས་ཀྱི་ཉེན་ཁས་འབྲས་སྐྱངས་ནས་བྱོལ་།.....	133
༢༤ ་ གསུམ་པ། ཕྱིར་འབྲས་སྐྱངས་སུ་ལོག་པ།.....	137

ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི།

༢༥ ་ དང་པོ། ལས་དོན་རྩ་ཁག་འབྲས་སྐྱངས་དགོན་པར་བཅའ་སྡོད།.....	141
༢༦ ་ གཉིས་པ། དགོན་པའི་འཐབ་འཛིངས་ལས་འགྲུལ།.....	147

ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱེད་ལཱ་ཞི་པའི།

༢༧ ་ དང་པོ། བྱོལ་པའི་འཆར་འགོད།.....	153
༢༨ ་ གཉིས་པ། འབྲས་སྐྱངས་དགོན་པ་ནས་བྱོལ་།.....	161
༢༩ ་ གསུམ་པ། བྱང་ཐང་བརྒྱུད་ནས་བྱོལ་།.....	167
༣༠ ་ བཞི་པ། བལ་ཡུལ་དུ་བདེ་འབྱོར།.....	175

ပြည်ထောင်စုဗဟိုဝန်ကြီးရုံး၏အမည်

ཅེ་ལྟར་གསུངས་པར་བཟོ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་འཕམ་གྱི་ཡོང་གཤིས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་

༡༧ ། དང་པོ། ཐུགས་ཆོས་རྒྱུ་རྫོབ་གཉིས།	183
༡༨ ། པའི་ལ། རྒྱུ་རྫོབ་པའི་དགེ་མཚན་ལྟོང་གནང་བ།	191
༡༩ ། བུ་ཕུ་ལ། རྒྱུ་རྫོབ་པའི་ལྷན་པོ་ལྟོང་གནང་བ།	203

ཅེ་ཀུའམ་ལ། བརྟེན་ཁྲིམ་འོ། མི་ལྷོ་ཆོག་མཁུ་ཞུ་བ་ལེགས་།

༡༤ ། དང་པོ། བཞུགས་སྐར་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ལས་ཞུགས། 207
 ༡༥ ། གཞིས་པ། བཅན་ཕྱོལ་པོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་བཟོ་འགོད། 215

ཡེ་ཤུ་འབར་ཁྱུ་ལ་གྲི་མེད་ལ། བོ་ཤུ་འབར་ཁྱུ་ལ་མེད་ལ།

༡༤༡ རྟེན་པོ་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་མགོ་སྟོན་གྱི་གྲུ་ཡངས།	221
༡༤༢ རྟེན་གཉིས་པ། བོད་ནང་གཉེན་འཕྲད།	225
༡༤༣ རྟེན་གསུམ་པ། ལྷ་སར་འབྱོར་བ།	229
༡༤༤ རྟེན་བཞི་པ། ཁྲོང་ཁྱེར་ཁྱིན་རྒྱུ་ཡི་མཐོང་ཐོས།	243
༡༤༥ རྟེན་ལྷ་པ། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་ལྷ་སྟོན།	249
༡༤༦ རྟེན་རྒྱག་པ། རྩ་པར་ཕྱིར་ལོག།	257
༡༤༧ རྟེན་བདུན་པ། གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གཉི་དགོན་པར་ཕྱིར་ལོག།	265
༡༤༨ རྟེན་བརྒྱད་པ། ཡུལ་གཞིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་འཕྲད།	273
༡༤༩ རྟེན་དགུ་པ། ལྷ་ས་བརྒྱད་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ལོག།	279
༡༥༠ རྟེན་བཅུ་པ། བོད་ནང་གི་བག་ཆགས།	287

ཅེ་ནཱ་འཕྱུ་ཤེས་པལ། འཕྱུ་ཤེས་ཤེས་ཤིང་ཤེས་པལ་གྱི་ཆལ།

༤༦) དང་པོ་ ཀའི་ཁྱེད་ལ་གྲུ་ཆར་གསར་འབྱུགས། 291

༤༧) གཉིས་ལ་ བསྐྱབ་བྱ་པོ་གཉིས། 305

ཐེག་པ་འདུན་པའི་ཡུལ་ལ། གཞིམ་འབྲུག་པ་འོད་མི་འོ་རྟོ་མ།

༤༩༽ དང་པོ། ས་ཁྱི་ཞི་ཆོལ་ཆེན་མོ།	309
༤༩༽ གཉིས་པ། ར་པའི་རང་ལུས་མེ་མེག་གི་དོན་རྒྱན།	315
༥༠༽ གསུམ་པ། རང་ལུས་མེ་མེག་གི་དོན་རྒྱན་མང་ཤོས་ར་པར་འབྱུང་རྒྱན།	321

ཐེག་པ་འདུན་པའི་ཡུལ་ལ། །༡༣༥།ཡུལ་འོ་ཡུལ་ལ།

༥༡༽ དང་པོ། ཐའེ་མན་གྱི་བག་ཆགས།	329
༥༢༽ གཉིས་པ། ཉང་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད།	341
༥༣༽ གསུམ་པ། མ་འོངས་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་ལམ་གྱི་བསམ་གཞིགས།	345

རྩ་འགྲོ།

༥༤༽ ཏུའུ་ཡའོ་པང་གིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་བའི་ཡིག་ཆ།	355
༥༥༽ སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ལ་འབོད་སྐུལ་མཛད་པ།	357
༥༦༽ ཡ་སྐབས་མགོན་ཀི་རྟི་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐུལ་བྱ་སོ་གཉིས། (ཆོན་བཤུས།)	359
༥༧༽ ཆོམ་པ་བོའི་མཁུག་བྱང་།	385
༥༨༽ ཆོམ་སྤྱིག་པའི་གསལ་བཤད།	403

ཡུལ་འཁྲུག་འཁྲུག་ལ། །ཁྱེལ་ཁྱེལ་ཁྱེལ་ཁྱེལ་ལ། །ཁྱེལ་ཁྱེལ་ཁྱེལ་ཁྱེལ་ལ། །ཁྱེལ་ཁྱེལ་ཁྱེལ་ཁྱེལ་ལ།

༥༩༽ སྤྱི་ཆེན་ཁག་དང་ལྷན་བཞུགས།	407
༦༠༽ ཕྱི་ནང་གི་དཔོན་ཆེན་ཁག་དང་ལྷན་བཞུགས།	420
༦༡༽ གཞུང་སྒྲེར་གྱི་ཆོགས་འདུ་ཁག་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།	438
༦༢༽ ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན།	456
༦༣༽ བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་འཆམས་གཟིགས་ཐེབས་སྐབས།	470
༦༤༽ ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་སྐབས།	482
༦༥༽ སྐུ་པར་སྣ་ཆོགས།	491
༦༦༽ ཀི་རྟི་ཆང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་ཡོད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་པར་རིས་ལག་སོན་བྱུང་བའི་རིགས།	507

კარგად

མདོ་སྨད་ལྷ་ལ་གྱི་འཕྱོ་བ།

ཕྱེད་ལྟོས།

དཔེ་ལ་ཡུལ་དང་བྱིས་ཆར།

དང་པོ། དབུལ་མོངས་ཀྱི་བྱིས་དུ་སྐྱེས་པ།

༡༡། ང་ལོ་མང་པོར་རང་ཉིད་སྐྱེ་སའི་གྲོང་སྡེ་སྟག་མོ་སྐང་དུ་ལོག་ཐོང་མེད། ས་ཡུལ་དང་
མཐའ་མར་ཁ་བྲལ་བའི་སྐབས་ང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་ནས་ས་ཡུལ་དུ་ལོག་
རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་བྱུང་མེད། ད་ལྟའི་བར་ས་ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་
ཅུར་ཉི་བཞིན་ཡོད་ནའང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཡ་གུལ་མདོ་སྐྱད་ཐེ་བོ་རོང་གི་ཁྲལ་གྱི་
བཀོད་དབྱིབས་བྱུང་མཆར་བའི་རྩ་རི་དང་ནགས་ཆོལ་དེ་དག་ད་དུང་ཡང་ངའི་བློ་ཡུལ་
དུ་གསལ་ལྷང་ངར་འདུག ང་སྐྱེ་ཡུལ་དེར་རི་བོ་ཆེ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ལ་སྟག་
གི་རི་དང་གཞན་དེ་ལ་སྟག་མོའི་རི་ཞེས་བེད། ང་སྐྱེ་སའི་གྲོང་སྡེ་ནི་སྟག་མོའི་རིའི་སྐང་དུ་
ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན་སྟག་མོ་སྐང་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚུ་རྟ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ང་སྟག་
མོ་སྐང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། ཨ་ཕའི་མིང་ལ་ཆེ་དཔག་སྐབས་བེར་ཡང་མི་ཆང་མས་ཁོང་ལ་ཨ་
ཆེ་ཞེས་འབོད། ཨ་ཕའི་མིང་ལ་ཨོ་རྒྱན་མཆོ་བེད། རེད་ཆང་གི་བྱིས་མིང་ལ་ཐེ་བོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྤྱི་སྟོལ་ལྟར་ཨ་ཕའི་མིང་ལས་བྱངས་ཏེ་ཨ་ཆེ་ཆང་ཞེས་ཐོགས། གོ་ཐོས་ལྟར་ན་རེད་ཆང་
གི་མི་རབས་གོང་མ་ཁ་ཤས་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུངས་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། ང་

རང་ཆུང་དུས་ནས་ས་ཡུལ་དང་ཁ་བྱལ་ཏེ་དགོན་པར་བསྐད་པ་དང་། ས་མ་དང་གཉིན་ཉི་
ཆོར་འགོགས་འདིས་དུས་ཡུན་བྱང་དུ་ལས་བྱེད་ཆུང་མེད་སྟབས། མེས་པོ་གོང་མ་ཆོའི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ཤེས་རྟོགས་དེ་ཅུ་མ་མེད།

ང་རང་སྤྱི་སྐབས་ངེད་ཆང་ལ་ས་མ་གཉིས་དང་། སྤུན་མཆེད་ཀན་པ་གཅིག་བཅས་
བྱིམ་མི་བཞི་ཡོད། སྤུན་མཆེད་ཀན་པ་འི་མིང་ལ་སློ་བཟང་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཟེར། ང་མ་སྤྱིས་
པའི་གོང་དུ་ད་དུང་སྤུན་མཆེད་ཀན་པ་སློ་བཟང་ཤེས་རབ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དེ་
སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གེརྟེ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས་འདུག་ཀྱང་། ལོ་ན་ཆུང་དུ་འོ་སྐབས་སུ་སློ་
གཙོང་གི་ན་ཆ་ཕོག་སྟེ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་འདུག་པས་ངས་ཁོང་གཏན་ནས་མཐོང་ཆུང་
མེད། སྤུན་མཆེད་ཀན་པ་སློ་བཟང་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཀྱང་ང་ཆུང་དུ་འོ་དུས་སུ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་
གེརྟེ་དགོན་གྱི་ཆོས་སྒྲིབ་ཞུགས་ནས་བྲལ་བ་བྱས་འདུག ངའི་འོག་དུ་ད་དུང་བུ་བོ་བཟང་ཤིས་
དོན་འབྲུབ་དང་སྲིང་མོ་མགོན་པོ་མཆོ་བཅས་ང་ཆོ་མིང་སྲིང་བཞི་ཡོད།

སྤྱིར་མདོ་སྨད་ལ་ཨ་མ་མདོ་ཞེས་འབོད་ཅིང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆུ་རྒྱུད་དང་རི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་
མདོའི་ས་ཁྲལ་ནམས་མཆོ་སྟོན་དང་། ཀན་སུའུ་སི་ཁྲོན་བཅས་ཞིང་ཆེན་གསུམ་གྱི་ཁོངས་
སུ་བཅད་བགོས་བྱས་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྤར་སྟོལ་ལྟར་ན་ངའི་ས་ཡུལ་སྟག་མོ་སྐང་ནི་ཨ་མདོ་
ཐེ་བོ་རོང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེང་སང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འདྲིན་སྐྱོང་ས་
ཁོངས་བགོ་སྐྱངས་ལྟར་བྱས་ན། ར་པ་བོད་རིགས་ལྗང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁྲལ་མཛོད་དགེ་
རྫོང་གཏོང་སྟེ་ཡུལ་ཆོ་ཟེར་བའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ཡོད།

མཛོད་དགེ་རྫོང་ནི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ར་པ་བོད་རིགས་ལྗང་རིགས་རང་སྐྱོང་
ཁྲལ་གྱི་ཁོངས་སུ་རྫོང་ཁག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་རྫོང་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤར་
མོ་བོད་རང་གི་ས་བགོས་དབྱེ་སྐྱངས་ལྟར་བྱས་ན། ར་པ་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟའི་ར་པ་བོད་

རིགས་ཀྲང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཟེར་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་མིན། ལྷ་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ས་
ཁྱོན་ནི་ད་ལྟའི་རྒྱ་མཚོ་དང་པལ་ཆེར་འདྲ་བར་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱ་མཚོ་བར་
མ། རྒྱ་མཚོ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ཨ་འབྲུམ་བར་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཁང་གསར་
བར་ཏེ་དེར་སང་མགོ་ལོག་ཆེན་སྒྲིལ་རྒྱུ་ཡིན་པར་དང་། དེ་ནས་ཆ་ལོ་ལ་ཐུག་གི་བར་
དུ་ཡིན། རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་ལོག་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་གི་ས་ཆ་པལ་ཆེ་བ་རི་ཁུལ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་འབོད་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚོ་ཤར་དུ་ཆེན་པོ་མ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལྷ་གྲི་ཆར་ཆོ་དྲུག་
ཡོད། རྒྱ་མཚོ་དཔོན་ཆང་ཆེ་ཤོས་ནི་ཆེན་ཆང་ཡིན། ཆེན་ཆང་གི་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
དཔོན་ལག་བརྒྱད་ཡོད།

རྒྱ་མཚོ་གཞུང་གིས་ཐོག་མར་རྒྱ་མཚོ་ཁུལ་གྱི་མི་དམངས་ལྟར་གསར་འཛུགས་བྱེད་སྐབས།
རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོ་མཚོ་སྐོག་གི་སྐོག་ལོག་གཅིག་འདྲུས་མིན་པར་རང་ས་
རང་སྐྱོང་གི་ས་གནས་ལག་ཅིག་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཚོ་སྐོག་གི་ཁུལ་
ཁོངས་ཡིན་པའི་ས་གནས་ལག་ཅིག་བཅས་བསྐྱེད་སྐབས་ཀན་སུ་ཁྱེད་ཆེན་གྱི་ས་ཁོངས་སུ་
བཅད་དེ་རྒྱ་མཚོ་རིགས་ཀྲང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས།

སྐྱེད་ལོ་རྒྱ་མཚོ་ཐོག་གི་རྒྱ་མཚོ་ཁུལ་ཁོངས་སྐྱེད་ལོ་ལྷ་མོ་མི་འདྲ་བ་
འགའ་ཤས་ཡོད། ལ་ཅིག་གིས་རྒྱ་མཚོ་ཁུལ་གྱི་ཆང་ཁུལ་ནི་བོད་ཀྱི་བཅོན་པོའི་རྒྱ་མཚོ་
རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེད་མངའ་རིས་ནས་བྱིས་ཚང་འགའ་ཤས་རྒྱ་མཚོ་ལོང་སྟེ་བྱིས་གཞིས་
ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཐོག་མའི་མངའ་རིས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་
བྱིས་སུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་ལྟར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཐོག་གི་པར་བཤད་ཅིང་། ལ་ཅིག་གིས་རྒྱ་མཚོ་
ས་དབྱིབས་འདི་རྒྱ་མཚོ་དབྱིབས་སྐོར་མོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཐོག་གི་པར་
རེད་ཅེས་ཟེར།

མཚོ་སྐོག་ནི་ཆེན་ཆང་གི་ཤར་བྱང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་པ་དང་། དེར་མཚོ་སྐོག་གི་

ཀ་བརྩ་གཉིས་ཞེས་སུ་གྲགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཕོས་རུ་པ་དང་། ཐང་སྒོར། མྱིང་བ། ཡ་སྦྱིད།
མདོད་དགེ་སྟོད་མ། བྱམས་མེ། བན་ཡུ། བཞག་སྟོམ། རྒྱུང་ཚ། འབྲིང་བ། ཆོང་རུ། གཟའ་རུ་
བཅས་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་ལ་རོང་ཤོག་ཀ་བཞི་དང་འབྲོག་ཤོག་ཀ་བརྒྱད་ཅེས་སུ་གྲགས།
ཤོག་ཀ་འདི་དག་སྤར་གྱི་ས་ཁོངས་བཅི་སྟོལ་ལྟར་བྱས་ན་རྩ་པའི་ཁོངས་གཏོགས་མིན།
དུས་ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བསྐྱབ་པས་མདོད་དགེ་ཤོག་བརྩ་གསུམ་ཡང་ཟེར།

མདོད་དགེ་ཕྱོགས་གྱི་འཆོ་ཐབས་གཙུག་པོ་འབྲོག་ལས་ཡིན། ད་ལྟའི་མདོད་དགེ་
རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གི་རྟི་དགོན་པ་ནས་འབབ་པའི་རྒྱག་ཆུ་དེ་
མདོད་དགེའི་རྩབ་ནས་ཤར་དུ་བཟུང་ཞིང་། རྒྱག་ཆུ་དེའི་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ལྟ་མོའི་གནས་རྒྱ་
ཟེར་བ་དང་། བར་རྒྱུད་དུ་ཐེ་རྒྱ། སྤང་དུ་འབྲུག་ཆུ་སྟེ་དེང་སང་གི་འབྲུག་ཆུ་རྫོང་བརྒྱད་
རྗེས་འབྲུག་དཀར་གཙང་པོ་ཞེས་ཟེར། ངའི་ས་ཡུལ་ཐེ་པོ་ནི་ཐེ་རྒྱའི་འབབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་
ཅིང་། ད་ལྟའི་གདོང་སྟེ་ཡུལ་ཆོ་ནི་ཐེ་རྒྱའི་སྟོ་དོགས་དང་། གཟའ་རྒྱའི་སྤང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་
གཤོང་དུ་ཆགས་ཡོད། ཐེ་རྒྱའི་བྱང་ངོས་སུ་ད་ལྟའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་གྱི་ཐེ་པོ་
རྫོང་ཡོད། མདོར་ན། ཐེ་རྒྱ་ནི་སྟག་ཆང་ལྟ་མོའི་གནས་མདུན་ནས་ལྷོ་ས་ཡུལ་ཐེ་པོ་ཞེས་
བརྒྱད་ནས་བཟུང་གྱི་ཡོད།

ཐེ་རྒྱའི་སྟོད་སྤང་བར་གསུམ་མཐའ་དག་རྒྱའི་ཐོན་ཁུངས་སུན་སུམ་ཆོགས་པོ་
ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་རྒྱ་སྐྱོན་གཞན་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད། གཙང་པོའི་འགམ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཞིང་
གཤིན་པོ་ཡིན་པས། ངའི་ས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནས་དང་གོ། སྐན་མ་སོགས་
འབྲུ་རིགས་སྤྲ་ཆོགས་འདེབས་ལས་བྱེད་ཅིང་། ངའི་ས་ཡུལ་སྟག་མོ་སྤང་ཡང་ཞིང་ལས་
ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡིན། ང་སྤྱི་སྐབས་གོང་ཆོ་དེར་བྱིམ་ཆང་སུམ་རུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆང་མའི་
འཆོ་རྟེན་གཙུག་པོ་ཞིང་ལས་ཡིན།

ང་རྒྱུད་དུས་སུ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལྟར་ན་ལྷོ་མའི་མངལ་དུ་ང་འཁོར་བའི་རྗེས་

བྱིས་ཕྱི་ནང་དུ་ཉལ་ས་དང་མཚན་མ་ཡ་མཚར་ཅན་འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་ཡོང་གི་ཡོད་
འདུག དགུན་དུས་སུ་གངས་ཀྱི་འདབ་མ་ང་ཚོའི་ཁང་སྤེང་དུ་བབས་པ་དེ་མ་ཐག་ཁྱེད་འགྲོ་
བ་དང་། བུ་ཆུན་སྟག་གཟིག་ལྟ་བུའི་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོའི་རིགས་མང་པོ་དེད་ཚང་
གི་བྱིས་ཀྱི་ཉེ་འགམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གིས་དེད་ཚང་གི་བྱིས་ཚང་ལ་
སྒྲོར་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་ཆུན་དུ་ཐོས་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ། དེར་བརྟེན་མི་མཚོག་
དམན་སུ་ཞིག་དེད་ཚང་གི་བྱིས་སྒྲོར་འཇུལ་མ་ཐག་དུ་དངངས་འཚབ་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་ངང་
གིས་འབྱུང་བ་དང་། ང་སྤྱི་བའི་ཉིན་དེར་བར་སྤང་དུ་འཇུག་འོད་འཚོར་ཞིང་། སྤང་ཚར་
སིམ་སིམ་དུ་འབབ་པ་དང་། རྩོགས་ཀྱན་ངི་ཞིམ་གྱིས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་འདུག བོད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་དུ་སྤྲ་ཆེན་ཞིག་འཁྱུངས་སྐབས་ཉལ་ས་དང་མཚན་མ་ཡ་
མཚར་ཅན་སྤྲ་ཆོགས་ཤིག་འབྱུང་བར་བཤད།

ད་དུང་ཤོད་སྟོལ་གཞན་པ་ཞིག་ལ་སྤྲ་ཆེན་འཁྱུངས་སའི་བྱིས་ཚང་དེར་རྒྱན་
ངན་དང་ཆག་སྒྲོ་སྤྲ་ཆོགས་ཤིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་མའི་
ཚར་དེད་ཚང་གི་བྱིས་གཞིས་ནི་སྟག་མོའི་སྤང་གི་གྲོང་ཚོའི་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
གནས་སྤངས་ཡག་ཤོས་ཀྱི་གས་ཤིག་ཡིན་འདུག་ནའང་། ང་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཆགས་
རྒྱུ་དེད་ཚང་གི་བྱིས་ཚང་ལ་གོད་ཆག་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱུང་འདུག
ངའི་ཨ་པ་སྤྱི་བྱུང་དང་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན་མི་དང་ཁ་ཚྭ་ཤོར་ཏེ་འཛིང་
རེས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གཉིས་བསད་ཤོར་འདུག རྒྱ་མོ་བོད་ནང་མི་བསད་པའི་
སྐབས་སྟག་ལན་སྟག་འཇུག་གི་བྱིས་སྟོལ་མེད་ལ། ང་ཚོའི་ལུང་པ་ནི་སྐབས་དེའི་
སི་ཁོན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྱིས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་མེད་པས། མི་གསོད་ལག་ཉེས་བྱུང་
རིགས་ཤོག་ཀའི་དཔོན་པོ་དང་འགོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མོའི་ལུགས་སྟོལ་ལྟར་མི་གསོད་
ལག་དམར་སུ་ཡིན་པ་དེས་ཤི་བོའི་བྱིས་ཚང་ལ་རྒྱ་ཁོར་གྱིས་སྤོང་འཇུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དེད་ཆང་གི་བྱིམ་གཞིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་ཕས་མི་གཉིས་བསད་
པའི་སྟོང་ལ་སྦྱད་དེ། ང་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སུ་དེད་ཆང་གི་བྱིམ་གཞིས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སྟོ་པོར་བྱུར་ཡོད་འདུག།

ང་ཆུང་བུའི་སྐབས་སུ་དེད་ཆང་གི་བྱིམ་གྱི་འཆོ་བའི་གནས་སྐབས་ཏ་ཅང་གི་
དཀའ་ངལ་ཅན་ཡིན་འདུག། ང་རྒྱུས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་ས་མ་གཉིས་ཀས་ང་ལ་ལྟ་
སྟོང་བྱེད་ལོང་མེད་པར་རྒྱན་ལྗན་ལྟར་ཞིང་ནང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་པར་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
པར་བརྟེན། ཨ་མ་ལས་ཀར་འགོ་ཁར་ངའི་སྟོང་པར་སྤྱ་གྲུས་བསྐྱམས་ནས་ཀ་བ་ལ་བཏགས་
ཏེ་སྤྱ་གྲུས་སྟོབ་ཆད་བར་བྱིམ་ནང་ཡར་ཀོག་མར་བྱུར་བྱེད་དུ་འདུག་གི་ཡོད་ཆོད། ང་
ཆུང་བུའི་སྐབས་དམིགས་བསལ་གཏོར་སྟོང་བྱེད་མཁན་མེད་པའི་དབང་གིས་ཐེངས་ཤིག་
ངའི་ལག་པ་ཐབ་ཀའི་གོ་རའི་ནང་ལྷང་སྟེ་ལག་ངར་མེར་ཆོག་པའི་ཆ་རྒྱུ་ཡོད།
ངའི་སྤྱན་མཆེད་གཞན་དག་ལ་ཡང་ང་དང་འབྲ་བར་མེ་སྟོན་རེ་བྱུང་ཡོད། ས་མ་གཉིས་
རྒྱན་དུ་བྱིར་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་མི་འགོ་ཀ་མེད་ཡིན། ས་མ་གཉིས་ཞིང་ལས་ལ་བྱིན་པའི་རྒྱུ་
བྱིམ་ནང་དུ་སྤྱ་གྲུས་ལྟ་སྟོང་བྱེད་མཁན་ནང་མི་ཆུན་པ་མེད་པས་ངའི་གཅེན་པོ་དང་བྱ་བོ་
གཉིས་ཀར་མས་ཆོག་པའི་ཆ་རྒྱུ་ཡོད།

ང་ཆུང་བུས་ནས་ས་ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་ས་མ་གཉིས་ཀྱི་སར་ལོ་བཞི་ལས་མཉམ་
སྟོན་བྱས་སྟོང་མེད་སྐབས། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་སྟོར་ལ་རྒྱས་མངའ་དང་བག་ཆགས་ཟབ་པོ་དེ་
ཅུ་མི་འདུག། ངའི་ཨ་ཕའི་གདོང་དབྱིབས་ནར་ནར་དང་སྐྱ་གཟུགས་རིང་པོ་ཞིག་ཡིན།
མི་ཆོས་ངའི་ཨ་ཕ་སྟོ་བྱང་ཡིན་རབས་ཟེར་ཡང་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཏ་ཅང་གཅེས་སྟོང་གནང་
གི་ཡོད་པས། ངས་ཁོང་སྤྱགས་གཤིས་རྒྱབ་པོ་དང་ཁོང་ཁྱོ་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་རྣམ་
པ་གང་ཡང་མཐོང་མ་བྱུང་། ངའི་ཨ་ཕ་སྐྱ་གཟུགས་རིང་པོ་མེད་ཅིང་གདོང་དབྱིབས་སྟོར་
སྟོར་ཅན་ཞིག་ཡིན། མི་ཆང་མས་མོ་ནི་ངར་རྒྱད་རིང་པོ་དང་སྤྱགས་གཤིས་འཇམ་པོ་ཅན་

གྱི་བྱད་མེད་ཡ་རབས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད། ང་ལྟ་ཆེན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་
པའི་རྗེས་ས་གནས་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་ཨ་མ་དང་རྒྱུན་དུ་བྱུག་འཕྲད་གྱི་གོ་སྐབས་མེད་
པས་ངའི་ཨ་མས་ང་པང་པར་ཉར་ཅམ་ཡང་བྱེད་མི་ཆོག་ཨ་མ་དང་འགྲོགས་གཤེབ་བྱས་
པའི་ཁྱེད་ཆོར་དྲན་ངོས་ན་གསལ་པོ་མི་འདུག

ངའི་བྱིས་ཆང་ནས་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གི་རྟི་དགོན་པའི་བར་
ཏྲ་པོའི་ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་རྒྱང་ཁད་ལས་མེད། ང་གི་རྟི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་
འཛིན་མ་མཛད་གོང་སྟེ་ང་ལོ་གཉིས་པའི་ཐོག་ཨ་མས་ང་རུམ་ནང་དུ་བརྩུག་ནས་
སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གི་རྟི་དགོན་པར་ཐེངས་གཅིག་མཇལ་སྐོར་དུ་བསྐྱོད་ཁྱེད་འདུག དེ་
དུས་ང་ལ་ནད་གཞི་ཕྱི་མོ་ཞིག་ཐོག་པས། ས་གནས་དེའི་མོ་རྩིས་ཤེས་པའི་དགེ་འདུན་
པ་ཞིག་གིས་ང་འཕལ་དུ་གི་རྟི་དགོན་པར་མཆོད་མཇལ་དུ་བྲིད་དེ་སྐབས་འདུག་ཞུ་
དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར། ཨ་མས་ང་རུམ་ནང་དུ་བརྩུག་སྟེ་སྟག་ཆང་
ལྟ་མོ་གི་རྟི་དགོན་པར་བྱེད་འདུག དེ་དུས་ང་ལོ་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བས་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་
ནམས་མག་མོག་ཅམ་ཡང་དྲན་གྱི་མི་འདུག

གཉིས་པ། ཀའི་སྐྱེས་ལྟུང་བཅུ་པའི་ཡང་ སྤྱད་ཏུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ།

༡༡། ངའི་སྐྱེ་གོང་མ་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་ལྟུང་བཅུ་པ་ངག་དབང་སློབ་བཟང་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་
མཆོག་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་པའི་ལྷགས་བྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལོར་འབྲུངས་ཏེ། རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྟུལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༡ ལོ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པའི་ཐོག་སྐྱེ་གཤེགས་
འདུག ཁོང་གིས་སྐྱེས་ཏུང་ཆབས་ཆེན་བཞེས་སྐབས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀའི་དགོན་ཏུ་གནས་
ཆུང་སྐབས་འདྲིན་ཁྱེས་པའི་བཀའ་ལླང་དུ།

བྱང་རྟ་མཆོག་གིས་སྟང་གསུམ་བསྐྱོར་བའི་དུས། །
ཤར་སྟག་མོའི་བྱ་ལ་ཅོད་པའུ་འདོགས། །
དགུང་གཡུ་འབྲུག་གི་ཁ་ནས་གཏམ་སྟན་ཐོས། །
གཡང་ལུག་ཆུང་དགེས་པར་གདན་ནའོ། །

ཞེས་ཐེབས་འདུག ཐོག་མའི་སྐབས་བཀའ་ལླང་འདིའི་གོ་དོན་ཇི་བཞིན་རྟོགས་
མཁན་བྱང་མི་འདུག སྤྱིར་ལུང་བསྟན་པལ་ཆེ་བ་གཤམ་ཆོག་ལྟར་ཆོག་འགྲོས་དེད་ནས་
འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མི་བྱུང་པར། རྗེས་མར་དོན་ཐོག་ཏུ་བབས་ན་གཞི་ནས་ཆོག་དོན་ར་
འཕྲོད་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་རྒྱང་དང་པོ་བྱང་རྟ་མཆོག་གིས་ཞེས་པས་སྐྱེས་ལྟུང་རྗེས་མ་
རྟ་ལོ་པ་ཞིག་ཏུ་འབྲུངས་རྒྱུ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱང་པ་གཉིས་པའི་ནང་ཤར་སྟག་མོའི་
བྱ་ལ་ཅོད་པའུ་འདོགས་ཞེས་པ་ལས། ཤར་ཞེས་པས་སྐྱེས་ལྟུང་རྗེས་མ་དེའི་འབྲུངས་ལུལ་
གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཡིན་པ་བསྟན་ཅིང་། སྟག་མོའི་བྱ་ཞེས་པས་སྟག་མོ་

སྐང་ཞེས་པའི་གྲོང་ཆའི་ནང་དུ་འཁྱུངས་པ་བསྟན། ཅོད་པའི་འདོགས་ཞེས་པས་སྟག་མོར་
འཁྱུངས་པའི་བུ་དེ་ལ་གཉི་ཆང་གི་མཆན་འདོགས་རྒྱ་ཡིན་པ་བཅས་བསྟན་ཡོད། ཀླང་པ་
གསུམ་པའི་ནང་དགུང་གཡུ་འབྲུག་ཅེས་པས་འབྲུག་ལོ་པ་ཞིག་གིས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་
གི་གཏམ་སྟན་གསལ་བསྒྲགས་གནང་རྒྱ་ཞེས་པ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པ་རྒྱ་ཕྱིར་ལྷ་པ་དགུང་སྟོང་འབྲུག་ཡིན་པ་ཁོང་གིས་ངོས་འཛིན་མཛད་རྒྱ་ཡིན་པ་བསྟན།
ཀླང་པ་བཞི་པའི་ནང་གཡང་ལུག་ཆུང་ཞེས་པས་ལུག་ལོ་སྟེ་ང་ལོ་གཉིས་པ་བསྐལ་པ་
ལུག་གི་ལོར་གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གཉིད་དགོན་པའི་ནང་ཐོག་མར་འབྱོར་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ལུང་བསྟན་གནང་བ་རེད། འདི་དག་ནི་ལུང་བསྟན་ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་ཕྱིས་སུ་འགྲེལ་
བཤད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་ཕྱིར་གོང་མ་ངག་གི་དབང་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་
སུ་ཞབས་ཕྱི་པ་ཆོར། སྐ་སྤུལ་རང་འགྲིག་ཅན་གྱི་རྟ་ཞིག་གི་འདྲ་གཟུགས་བཟོ་དགོས་པའི་
བཀོད་མངགས་གནང་བ་དང་། ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཟོས་ཆར་ཡོད་མེད་བཀའ་ཅད་གནང་
འདུག ཉིན་ཞིག་རྟ་སྐ་སྤུལ་དང་བཅས་པ་བཟོས་བྱུང་ནས་སྤྱན་འབུལ་བྱས་པའི་སྐབས།
འདི་སུ་ཞིག་ལ་བཅོལ་ན་བདག་ཉར་ལེགས་པོ་བྱེད་ཐུབ་བམ་ཞེས་དགོངས་ཞིབ་ནན་ཆེར་
མཛད་འདུག་ཅིང་། ཁོང་གིས་ད་དུང་སྐ་ཐོག་ཏུ་ཉིན་གཅིག་ལ་འདང་བའི་ལམ་རྒྱགས་གྲ་
སྒྲིག་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་མོ་ཁོན་ཞིག་ཀྱང་སྐ་ཐོག་ཏུ་བཟོ་བྱ་བཅུག་འདུག
རྟ་བཟོས་པ་དེས་ངའི་ལོ་རྟགས་རྟ་ཡིན་པ་དང་། ཉིན་འཁྱུངས་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་
དུ་བཅུག་པ་དེས་ངའི་རྒྱུ་ཡུལ་ནས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་གདན་སའི་བར་རྟ་པའི་ཉིན་ལམ་
གཅིག་གི་ས་ཡིན་པ། མོ་ཁོན་བཟོས་པ་དེས་ངའི་མིང་ཐོག་མ་སྐར་ཅིས་པས་བཏགས་པའི་
མིང་ཁོན་ཐར་ཡིན་པ་བཅས་སུ་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་སྒྲིས་སྟོང་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཆང་གི་གསང་བའི་

མཚན་ལམ་དུ། ཤ་ཉེ་རིག་ཅེས་པའི་བན་ཆོག་ཅིག་ཐོན་པ་རེད་ཅེས་ཨ་ཁུ་དཔོན་པོ་
འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བཤད་ཐུང་། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་སྐྱོ་གོང་མ་འཁྱུངས་
སའི་བྲིམ་ཚང་དང་དེའི་ཤ་ཉེའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྱུངས་སྐྱུའི་དོན་ཡིན་ནམ་
སྐྱམ་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ཤ་ནི་དགོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་དང་། ཉེ་
ནི་ཐག་ཉེ་སྟེ། ཡང་སྲིད་གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཏེ། དགོན་པ་དང་ཐག་ཉེ་
ས་ཞིག་ཏུ་འཁྱུངས་སྐྱུ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་ལྟར་དོན་ལ་
གནས་པ་བྱུང་ཡོད།

གི་རྟེན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་ཕྱེད་བརྩ་པ་ངག་གི་དབང་པོ་དགོངས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྟག་
ཚང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དགོན་པས་ལུང་བསྟན་འདི་དག་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཡང་སྲིད་འཆོལ་ཞིབ་
གནང་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་དུ་སྦྱུལ་སྐྱུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཕྱོགས་ལ་བརྒྱད་རིམ་
ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར། ཐོག་མར་འོས་སྦྱུལ་གྱི་མཚན་ཐོ་རྣམས་བསྟུ་བ་ལ། ཡང་སྲིད་
ཀྱི་འཁྱུངས་ལུལ་ས་ཕྱོགས་དང་། འཁྱུངས་ལོའི་བྱབ་ཁོངས་བཅས་གཏན་འབེབས་བྱེད་
དགོས། དཔེར་ན། ཡང་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྟགས་མཚམས་འཛིན་རྟ་ལོ་པ་ཡིན་ཆོ། རྟ་ལོའི་ལོ་
ལམས་སྔ་མ་དང་བྱི་མ་གཉིས་མཚན་ཐོའི་ཁོངས་སུ་འཇུག་དགོས་མིན་གཏན་འཁེལ་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན། ང་རང་ངོས་འཛིན་གནང་སྐབས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དགོན་པས་རྟ་ལོ་པ་
རྣམས་མཚན་ཐོའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོར་བསྟུས་པར་མ་ཟད། རྟ་ལོའི་སྔ་རྗེས་ཀྱི་སྦྱུལ་ལོ་པ་
དང་ལུག་ལོ་པ་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་མཚན་ཐོའི་ཁོངས་སུ་འདེམས་སྟག་ཞུས་ཡོད་འདུག།

ང་སྐྱེ་བའི་སྐབས་དང་བྱིས་དུས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ང་ཆོའི་ས་
ལུལ་གྱི་ལུལ་ལུང་གང་སར་རིམ་གྱིས་བྱབ་སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་བྱིས་པ་དམིགས་བསལ་
བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག། དེར་བརྟེན་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དགོན་པས་ཡང་
སྲིད་འཆོལ་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་ཆེད་མངགས་སྟག་མོའི་སྐང་གི་གྲོང་ཆོར་བཏང་བར་

མ་ཟད། ཀཾྱིའི་ཟླ་བ་དང་ནས་སྐྱེ་གོང་མའི་བྱང་ཡིག་དཀོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཆང་སོགས་
གནད་ཡོད་མི་སྣ་དང་ཟླ་སྟུང་ཁག་ཅིག་ངོང་ཆང་གི་ནང་དུ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་སྡུམ་
རྒྱུ་ཞིབ་བྱེད་པར་བཏང་འདུག།

གི་ཉི་མའི་སྒྲ་བྲང་གིས་ངའི་སྐྱེ་གོང་མས་བཀོལ་སྤྱོད་མཛད་ཚུང་བའི་ན་བཟའ་དང་
 ཕྱག་སྤེང་སོགས་ཉེར་སྤྱད་ཁག་ཅིག་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཅ་དངོས་ངོ་འདྲ་རེ་མཉམ་
 བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ང་ལ་རེ་རེ་བཞིན་དངོས་བཏགས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་དུ་བརྟག་འདུག ཕྱིས་སྤྱི་
 མི་ཚོས་བརྗོད་པ་ལྟར་ན་སྐབས་དེ་དུས་ངས་སྐྱེ་གོང་མའི་ཉེར་སྤྱད་ཁག་ནོར་འདྲོལ་མེད་
 པར་ངོས་འདྲིན་གསལ་པོ་བྱས་པར་མ་ཟད། ད་དུང་སྐྱེ་གོང་མའི་ནང་མི་དང་སྤྱན་མཆེད་
 རྣམས་ཀྱང་ངོས་འདྲིན་འབྲུལ་མེད་བྱས་ཡོད་སྐད་འདུག

སྐབས་དེར་ང་ལོ་གཉིས་ལས་སོན་མེད་པས་ཡང་སྲིད་འཛོལ་ཞིབ་ཆོགས་ཆུང་
 དེད་ཆང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཡོང་བའི་སྐོར་དང་། ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་བརྒྱད་རིམ་
 རྒྱུ་མཐུན་དེའི་དྲན་ངོས་ན་མི་འདུག་ཀྱང་། ཀའི་དཔོན་པོ་དང་། ཀའི་དགོན་པའི་ལས་སྡེ།
 ཀའི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བྱེད། བུ་ཆེན་ཁག་གི་སྐྱེ་ཆབ་སོགས་དེད་ཆང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་
 གྲུས་ཞབས་ཆེན་པོས་ང་ལ་ཁ་བཏགས་སུ་ལ་བ་དང་། ངས་ཁོང་ཆོར་སྐྱ་མ་བཙོས་མ་སྤར་
 བ་གང་རེ་བྱུན་པ་སོགས་རབ་རིབ་ཅིག་དེ་དུང་ཡང་དྲན་གྱི་འདུག བྱིས་སུ་མི་ཆོས་བརྗོད་
 པ་ལྟར་ན་ངའི་བྱེད་སྐྱེད་ས་ལ་ཀའི་དཔོན་པོ་དང་ཀའི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་རྒྱུ་མཐུན་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་སྐད་འདུག ང་དེ་དུས་ལོ་ན་ཆུང་ཡང་ངའི་བྱ་སྤྱོད་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་
 བྱེད་གནང་སྐོར་དང་མཐུན་པ་བྱུང་བས། ཁོང་ཆོར་ང་བྱིས་པ་དཀྱུས་མ་ཞིག་མིན་པའི་ངོས་
 འཛིན་བྱུང་འདུག ད་དུང་སྐབས་དེར་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་
 སྟེ་ཁོང་ཆོས་ང་ལ་བྱབས་ཁྱུས་གཟབ་རྒྱས་ཤིག་གནང་བའང་དྲན་གྱི་འདུག ཆོས་ཕྱོགས་
 བས་བྱབས་ཁྱུས་ཞུས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བ་དང་མི་གཙང་བ་དག་པར་མཛད་པ་མཆོན་གྱི་ཡོད་

པས། དེ་ནས་བཟུང་ང་འཛིན་ཉིན་པའི་བྱིས་པ་ཕལ་པ་ཞིག་བདག་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱེད་ས་དང་མི་
མཚུངས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད།

འདི་ལྟར་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་ལམ་ལུགས་མང་དག་ཅིག་བརྒྱན་ནས་ང་ཀའི་རིན་པོ་ཆའི་
ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་སྐྱེད་ནི། མཚན་སྟན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
རེབ་གོང་གི་རྩེ་འཛིན་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ནམ་པ་གཉིས་ཐུན་མོང་
གི་ཐོག་ནས་ང་ཀའི་སྐྱེས་པ་བུ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་འདུག ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཚོག་གིས་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་
མིང་གསོལ་བསྐྱེད་གནང་བའི་ཐོག་རྩེ་འཛིན་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ཆང་གིས་ཁོང་ཉིད་
ཀྱི་མཚན་གྱི་ཆ་ཤས་འཛིན་མེད་ཅེས་པ་བསྟན་ཏེ་ངའི་མིང་ལ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
འཛིན་མེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་མིང་གསོལ་བསྐྱེད་མཛད་ཡོད། དེ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་རེད།

ང་ཆོའི་པ་ལུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་ཞིག་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་
གནང་བའི་རྩེ་མཐུད་ནས་རང་བྱིས་དུ་འཛིན་སྲོལ་མེད། ང་ཡང་ཀའི་སྐྱེས་པ་བུ་པའི་
ཡང་སྐྱེད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་རྩེ་མཐུད་ལྟན་དུ་འཛོལ་པོ་ལ་ནས་བྱིས་དུ་བཞག་ཆོ་
མཉོལ་གྱི་བ་སོགས་ཡོང་བར་འཛེམས་ཏེ། ཀའི་སྐྱེས་པ་བུ་པའི་ངོས་ནས་ཁལ་
མ་ཆོ་ཁག་གཅིག་ལ་གོན་པ་དང་བཟུང་བཅུ། རྒྱན་སྐྱོད་ཀྱི་ཅ་དངོས་སོགས་བཀལ་ནས་
སྟག་མོའི་སྒྲིང་དུ་བཏང་ཡོང་བ་དང་། ད་དུང་ང་དང་ངའི་ཞབས་བྱ་པའི་ཆེད་དུ་རེད་ཆང་
གི་ཁང་པའི་ཉེ་འཁྱིམ་གྱི་སྒྲིང་ཐང་ཐོག་རས་གྱུར་སྒྲིང་ཞིག་སྐྱེད་པའི་ནང་དུ་ང་དང་ངའི་
ཆེད་དུ་བཅར་བའི་ཞབས་བྱ་པ་ནམས་སྟོན། ཉིན་དེ་ནས་བཟུང་ཨ་མས་ངའི་རྒྱན་གྱི་འཛོ་
བར་ལྟ་སྐྱོང་གནང་ཆོག་གི་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། ངའི་འགོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ཡོངས་རྒྱུ་གས་

དགོན་པས་ཆེད་དུ་མངགས་གཏོང་གནང་བའི་མི་སྣས་འགན་ཁུར་སྒྲངས་པ་རེད། དེ་ནི་
ཡང་སྲིད་ལ་བཅོག་གི་བ་མི་ཐོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྒྲུལ་སྒྲུའི་
ས་མ་གཉིས་མི་གཙང་བ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར། གྲོང་བྱིམ་གྱི་འཆོ་བའི་ཁོར་ཡུག་ལ་
གཙང་སྒྲ་དང་འབྲོད་བསྟེན་འདང་ངེས་མེད་པས་ཡང་སྲིད་གྱི་ལུས་སེམས་བདེ་ཐང་ངང་
འཆར་ལོངས་ཡོང་བར་བར་ཆད་འབྱུང་དོགས་པའི་ཉེན་ཁ་ལ་འཛེམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད།
ངའི་སྟོད་གྲུར་ཡོད་ས་དེ་ངེད་ཆང་གི་བྱིམ་གཞིས་ནས་ཐག་མི་རིང་བའི་སར་ཡོད་པར་
བརྟེན། ས་མ་གཉིས་ངའི་གྲུར་ནང་དུ་ང་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་པར་མཆམས་རེར་ཡོང་ཆོག་
ནའང་། ང་བྱིམ་དུ་ས་མ་སོགས་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་འགོ་ཆོག་གི་མེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་
ང་ས་མ་དང་ཁ་བྲལ་བས་ས་མ་དང་མཉམ་དུ་འཆོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད། སྐབས་
དེར་ང་ད་དུང་ལོ་བཞི་ཕྱི་ལ་པོ་ལོན་མེད།

ང་ཆོའི་ས་ཆར་སྟོལ་རྒྱུན་གྱི་ལུགས་སྟོལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བྱིས་པ་ཞིག་སླ་
མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་རྗེས་སུ་དགོན་པ་དང་སླ་མའི་སླ་བྲང་གི་ངོས་
ནས་མི་སྣ་ཆེད་རྫོང་གིས་བྱིས་པའི་ས་མར་གོ་བསྐྱར་གནང་སྟེ། ད་ནས་བཟུང་བྱིས་པ་
འདི་དགོན་པའི་སླ་སྒྲུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ས་མར་བྱིམ་ལས་བྱེད་རོགས་གྱི་བྱིམ་དེའི་
བྱིས་པ་མིན་དུས་དགོན་པར་འབྲིད་རྒྱ་ཡིན་པས། ས་མར་སེམས་གསོ་དང་ས་མའི་གྲོང་
གུན་གསལ་ཆེད་དུ། བྱིས་པའི་ས་མར་སྒྲ་ཡོན་དུ་དཔུལ་དང་དངོས་ཟོག་གང་འཆམ་རེ་
སྟོད་སྟོལ་ཡོད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་བྱིམ་ཆང་ཁ་ཤས་གྱིས་དཔུལ་དངོས་མང་ཅམ་ལེན་པ་
དང་ཁ་ཤས་གྱིས་སྒྲ་ཡོན་ཟེར་བའི་དཔུལ་དངོས་དེ་མི་ལེན་ལ། ལ་ལས་དཔུལ་དངོས་དང་
དབང་ཆ་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་ཉུང་ཅམ་ལས་མི་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་མ་འདྲ་བ་
སྣ་ཆོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་བྱིས་པ་དེ་བྱིམ་
ཆང་དང་འབྲེལ་ལམ་ཆད་འགོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་བྱིས་པ་དེས་ས་མ་སྐྱུན་

མཆེད་དང་ཐུག་འཕྲད་མི་ཆོག་པའི་ནང་དོན་མིན་པར་ཁོ་རང་བྱིས་ཆང་དང་ལྷན་དུ་འཆོ་
བ་སྐྱེལ་མི་ཐུབ་པའི་དོན་ཡིན།

ང་གི་རྟེན་སྒྲ་བྲང་གིས་ཐུབ་པའི་གྲུར་ནང་དུ་སྲོས་རྗེས་དགོན་པའི་ངོས་ནས་ཨ་ཁུ་
འོད་ཟེར་བྱ་བའི་གྲུ་པ་བགྱེས་སོང་ཞིག་དང་། གསོལ་ཐབ་པ་ཞིག ཞབས་བྱི་པ་གཞན་ཁ་
ཤས་བཅས་མངགས་གཏོང་གིས་ང་ལ་ལྷ་སྐྱོང་གནང་བྱུང་། ཁོ་ཆོས་ངའི་བཟའ་བུ་དང་
འགོ་འདུག་ཐད་རོགས་པན་གཅིས་སྐྱོང་ཆད་མེད་གནང་བྱུང་བས། ང་ཆུང་དུས་ནས་ས་
མ་དང་ཁ་བྲལ་བའི་སེམས་སྤྱད་ཚུངས་དགོས་བྱུང་མེད། དེ་ཡང་ངའི་སྣོད་གྲུར་དེ་རང་བྱིས་
དང་ཁད་ཉེ་ཞིང་། ས་མ་གཉིས་མཆོམས་རེར་ང་ལ་ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་ཆོག་གི་ཡོད། ཡིན་
ནའང་ང་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་རྗེས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
ང་ལ་ལྷ་སྐྱོངས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ངའི་ལུས་སྐྱེད་གྱི་ས་མ་ཡིན་
ནའང་། ཚུ་བའི་སྒྲ་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་སྔ་ནང་བཞིན་
ང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱ་གྲུ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་མི་བྱེད་པར། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་
འགོ་ལུགས་ལ་བཅི་སྤྱང་གིས་ང་ལ་གྲུས་ཞབས་བྱས་ཏེ་ང་པང་དུ་ཉར་རྒྱ་སར་ཞོག་ཐ་ན་ང་
ལ་ཐུག་རེག་ཅམ་བྱེད་པར་ཡང་འཛེམས་ཟོན་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ལོ་གཅིག་ཅམ་འདས་ཏེ་ས་མ་དང་ཁ་བྲལ་བའི་འཆོ་བར་གོམས་འདྲིས་བྱུང་
མཆོམས། ང་གི་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་གྱིས་སྐྱོང་བའི་གདན་སའི་གཙོ་བོ་སྤྱད་ཆང་ལྷ་
མོ་གི་རྟེན་དགོན་པར་གདན་འདྲེན་གྱིས་ཁྲི་འདོན་མཛད་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆོག་ས་པ་རེད། སྐབས་
དེའི་གནས་སྤངས་རྣམས་ད་དུང་ཡང་གསལ་པོར་དྲན་གྱི་འདུག སྤྱད་མོ་སྤངས་ནས་སྤྱད་
ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དགོན་པར་འབྲུལ་བཞུད་གྱི་ལམ་བར་དུ། ལག་ཏུ་ཁ་བཏགས་དང་བདུག་
སྲོས། མཆོད་རྗེས་སྤྲོ་ཆོག་ས་སོགས་ཐོགས་པའི་མང་ཆོག་ས་ཁྲི་སྒོང་མང་པོ་ལམ་གྱི་གཡས་
གཡོན་དུ་བྱེད་བསྟར་བསྐྱིགས་ཏེ་ང་ལ་ཐེབས་བསུ་བྱེད་གྱི་འདུག ང་ལ་བསུ་མ་བྱེད་

དུམ་བྱ་དང་པོ། མདོ་སྐད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

མཁན་གྱི་ཁོངས་སུ་དགོན་པ་ཁག་གི་ལྷ་བླ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་། ས་གནས་གྱི་དཔོན་རིགས།
ཤོག་ཀ་སོ་སོའི་དཔོན་པོ། བྱང་སྤེ་སོ་སོའི་འཕུས་མི། མི་སེར་དཀྱུས་མ། ཤོག་ཀ་ཁག་གི་
དམག་མི། གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་མངགས་གཏོང་བྱས་པའི་དམག་དཔོན་ཁ་
ཤས་དང་། དམག་མི་རུ་ཁག་གཅིག་གིས་གྲལ་བསྐྱར་བསྐྱེགས་ཏེ་བསུ་མ་བྱེད་ཀྱི་འདུག

དེ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱི་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ཡིན་ལ། ང་སྐབས་
དེར་རང་ལོ་ལྷ་ཡིན་པས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཛད་སྒོ་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོར་བ་གང་
ཡང་བྱུང་མ་སོང་། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་རྗེས་ངས་ཡོངས་འཛིན་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཆང་
གི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་ཁྱས་ཏེ་གྲལ་བྱས་པ་ཡིན། འདི་ལྟར་ང་གི་ཉི་སྐྱ་ཕྱིང་བཅུ་
གཅིག་པར་གྱུར་པ་རེད།

གསུམ་པ། དགོན་པའི་འཆོ་བ།

༄༅། ཁྱིའདོན་གྱི་མཛད་སྒོ་གྲུབ་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་འགོ་འདྲུགས་གནང་བུར། ང་སྟག་ཁོང་ལྷ་མོ་གཉིད་གོན་པའི་སྤྱི་སྒོད་ཀྱི་གཉིད་སྤྱི་སྒོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་སྒོད་དེར་ར་སྒོར་མདོ་སྟག་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ར་སྒོར་སྟག་མ་དེར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ལྷ་བུའི་ཁང་ཆེག་གཉིས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ངའི་གཟིམ་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ང་ནམ་རྒྱུན་སྒོད་ས་རི་ཁྱོད་གཟིམ་རྒྱུ་སྟག་པུ་བཤད་སྟབ་པ་རྒྱ་རྒྱས་པའི་དགའ་ཚལ་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པ་ལས་གཉིད་སྤྱི་སྒོད་གཟིམ་རྒྱུ་ཏེ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན།

ང་ལ་ཡོངས་འཛིན་བགས་གཞོན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྟབ་བགས་པ་མགོན་པོ་སྟབ་ཁོང་ནི་སྟབ་གོང་མའི་ཡོངས་འཛིན་དང་སྟབ་ཕྱིང་སྟབ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་རྒྱལ་ཁོང་ཡིན་ལ། ངའི་ཡོངས་འཛིན་སྟབ་བགས་པ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་ང་ལ་བཀའ་ཆོས་དབང་ལུང་གནང་རྒྱུའི་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། ཡོངས་འཛིན་སྟབ་གཞོན་པ་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཁོང་གིས་རྒྱུན་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་དཔེ་བྲིད། མི་ཆེའི་འགོ་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྦྱོན་གྱི་འགན་གཙོ་བོར་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། ཡོངས་འཛིན་སྟབ་བགས་པ་བཀའ་བྲིད་དབང་ལུང་གནང་བའི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་གཟིམ་རྒྱུ་དང་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་གི་མེད། ཡོངས་འཛིན་སྟབ་གཞོན་པ་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཁོང་རྒྱུན་པར་གཟིམ་རྒྱུ་དང་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་ནས་ཤག་གི་དགོན་ཆུང་གྱི་ཁོང་ལྷ་བུ་གནང་ནས་ངའི་སློབ་སྦྱོང་དང་འགོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྦྱོང་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐོག་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། ང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་དུས་དགོན་པའི་ནང་ནས་དགོན་བཞེས་ཆེ་མུད་བདུན་བདམས་ཏེ་ངའི་མཆོན་ཞབས་

པར་བསྐྱོ་གཞག་གནང་བྱུང་། ཁོང་ཆོ་ནི་ངའི་ཚྭ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྦྱང་ཐོག་
དམིགས་བསལ་གྱིས་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས། རྒྱན་དུ་ང་ལ་རྟགས་གསལ་གཏོང་
རོགས་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཐོག་མ་ནས་ང་ལ་ཞབས་ཕྱི་བྱ་མཁན་གྱི་གས་ཨ་ཁུ་འོད་ཟེར་ཡང་
གཟིམ་ཆུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ང་ལ་ལྟ་སྦྱོང་གནང་གི་ཡོད།

ངའི་ཉིན་རེའི་སློབ་སྦྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཞལ་འདོན་དང་། དཔེ་ཆ་སློ་འཛིན། དཔེ་བྲིད།
ཚྭ་པ། ཆོས་ཕྱོགས་གྱི་ཉམས་ལེན་བཅས་ཡིན། དགོན་པའི་ནང་ཆུང་སྤྱིད་གྱི་སློབ་གཉེར་
བྱེད་ཕྱོགས་དེ་གྲུ་པ་དཀྱུས་མ་ཆོ་ལས་དམ་ནན་ཆེ་བ་དང་། འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་ཀྱང་གཞན་
ལས་འགྲིག་ལམ་བཅན་པར་ཡོད། ང་ཞོགས་ལྟར་ཆུ་ཆོད་བཞི་པའི་སྤྱང་མལ་ལས་ལངས་
ཏེ་ཞལ་འདོན་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་དཔེ་ཆ་སློ་འཛིན་བྱེད་དགོས་གྱི་ཡོད། ཆུ་
ཆོད་བདུན་པའི་སྤྱང་ཞོགས་ཇ་གྲུབ་མཆམས་ཡོངས་འཛིན་ཆང་དང་། ཞབས་ཕྱི་ཆོ་དང་
ལྟན་དུ་བདེ་ཡངས་ནང་ཡོན་ཆབ་བཤམས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱག་སྤུལ་ནས་མཆོད་འབུལ་
འཆོགས་དགོས། ཆུ་ཆོད་བཅུ་པའི་ཐོག་དཔེ་ཆ་སློ་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གི་
མདུན་དུ་རྒྱགས་འབུལ་དགོས། དེ་ནས་ཉིན་གྲུང་བར་ཡིག་གཟུགས་སྦྱངས་ཏེ་ཆུ་ཆོད་བཅུ་
གཉིས་ལས་མས་སུ་གྱང་ཆོགས་ལ་རོལ་གྱི་ཡོད། ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ལས་མས་སུ་ཕྱོགས་མཐའ་
ཁག་ནས་བཅར་བའི་དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་དགོས། ང་རང་ཅི་ཅམ་
ཐང་ཆད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱོགས་མཐའ་ནས་གཅར་མཁན་ཆོར་མཇལ་ཁ་གནང་རྒྱར་
སྦྱིད་ལྷག་བྱེད་དབང་གཏན་ནས་མེད། ཕྱི་ནས་མཇལ་ཁར་གཅར་མཁན་ཅི་ཅམ་མང་པོ་
ཡོད་ནའང་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་རེ་རེ་བཞིན་མཇལ་ཁ་གནང་དགོས། མཇལ་ཁ་གྲུབ་
པ་དང་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གིས་དཔེ་བྲིད་གནང་བར་ཉན་དགོས། ཕྱི་རོ་ཆུ་ཆོད་གསུམ་པའི་
སྤྱང་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཕྱན་བྱ་ཞིག་གཏོང་། དེ་ནས་ཆུ་ཆོད་བཞི་པའི་བར་ཆོས་གྲུ་
ཆུགས་ཏེ་མཆན་ཞབས་ནམས་དང་ལྟན་དུ་ཆོས་རྒྱ་འཆོགས་ཏེ་རྟགས་གསལ་གཏོང་དགོས།

ཆོས་བྱ་གྲོལ་རྒྱུ་གསུང་ཅུང་ཙམ་བཞག་སྟེ་ཆུ་ཆོད་དུག་པ་ཡོལ་ཙམ་ལ་དགོང་ཟས་
 དང་། དེ་ནས་ཕྱི་རྒྱུ་དཔེ་ཆ་སྟོ་འཛིན་གྲུབ་མཆམས་སུ་དུས་ཆོད་ཐུང་དུའི་ནང་གཟིམ་
 ཅུང་གཡས་གཡོན་དུ་འཆམ་འཆམ་ལ་སྤན་བུ་རེ་སྐབས་འགར་འགྲོ་ཆོག་དགོང་མོ་གཟིམ་
 བཟང་དང་པོ་བཏང་བ་དང་གསོལ་ཇའི་སྤན་གསུང་དང་། དེ་ནས་དུག་ཅུ་མ་གསུངས་རྒྱུ་
 ཉིན་གཅིག་གི་སྟོབ་སྟོང་གིས་མཆོན་པའི་བྱེད་སྟོ་ཡོངས་རྫོགས་མཐུག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་པས་
 ད་གཟོད་གཉིད་ཉལ་ཆོག་ལོ་འཁོར་མོ་ཡུག་དུ་ཉིན་རེའི་མཇུག་རིམ་འདི་འདྲ་ཡིན། སྐབས་
 རེར་རྒྱགས་སྟོད་ལེགས་པོ་བྱུང་སྟེ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་ཐུགས་སྟོ་པོ་བྱུང་བའི་སྐབས། ཟླ་རེར་
 ཉིན་གཅིག་རེ་གྲུང་གསུང་གཏོང་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་སྐབས་ཏེ་ཅང་ཡོང་དཀའ།

ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཆོག་གཤམ་རབ་ཆང་གི་མདུན་ནས་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་པའི་
 སྐབས་སུ། མཆམས་རེར་ཉིན་རེའི་འཆར་གཞི་ལྟར་གྱི་དཔེ་ཆ་སྟོ་འཛིན་བྱེད་མ་སྐབ་པ་
 དང་། སེམས་པ་གཡེང་ནས་སྟོབ་སྟོང་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་པའི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་
 ཆང་གིས་བཀའ་བཏོན་གནང་བར་མ་ཟད། ཐལ་ལྷག་གིས་གཞུ་བ་དང་། ཤ་གཅུས་རྒྱག་
 པ། དབྱུག་པས་རྩུང་བ། ལྷང་ལྷག་དང་ཐེང་ལྷག་གིས་འབྲབ་པ་སོགས་ཉེས་རྩུང་ཡང་
 ཐེངས་མང་པོར་གནང་ཆུང་། ཉེས་ཆད་འདི་རིགས་གོ་ན་སྦྱི་གཡའ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་
 གྲང་། དོན་གྱིས་ཞེད་སྣང་ཆེན་པོ་བྱ་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་མིན། སྦྱིར་སྤྲོ་ཆེན་གྱི་ཡང་
 སྟེད་རིགས་ལ་གལ་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གིས་ཉེས་རྩུང་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཆེ་སྟེན་དུ་
 བྱག་གསུམ་བཙལ་ནས་ཉེས་རྩུང་གཏོང་བའི་ཤོད་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། འོན་ཀྱང་ཡོངས་
 འཛིན་དགོན་མཆོག་གཤམ་རབ་ཆང་གིས་ང་ལ་ཉེས་རྩུང་གཏོང་བའི་སྐབས་སྟོན་དུ་བྱག་
 བཙལ་བ་དྲན་གྱི་མི་འདུག་ཀྱང་ན་ཟུག་ཆེན་པོ་འབྱིན་པའི་ཉེས་རྩུང་མི་གཏོང་། ང་ལ་
 མཆོན་ན་ཉེས་ཆད་གྱི་ནང་ནས་ཞེད་སྣང་ཆེ་ཤོས་ནི། མཆམས་རེར་ཡོངས་འཛིན་ཆང་
 གིས་ང་གཅིག་ཕུ་ཁང་སྟོང་ནང་དུ་ཆུ་ཆོད་བྱེད་ཀ་ནས་གཅིག་བར་བཅུག་སྟེ་འཛོག་གི་

ཡོད། འདི་ནི་ང་ལ་མཆོན་ན་ཉེས་ཆད་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་སྡོམས་དང་དཀའ་ངལ་ཆེ་
ཤོས་ཤིག་ཏུ་ཆོར་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གིས་ཉེས་རྒྱུ་ནམ་ཞིག་བཏང་
ཡང་ཤ་ཆ་དང་བཅེ་བའི་ཐོག་ནས་གནང་གི་ཡོད་སྟབས། ངའི་ངོས་ནས་ཡོངས་འཛིན་
ཆང་ལ་འཁོན་སེམས་དང་མ་དགའ་བ་གཏན་ནས་བྱས་སྤྱོད་མེད་པར་མ་ཟད། གལ་
སྲིད་ངས་ཐོག་མ་ནས་སློབ་སྦྱོང་དང་སློ་འཛིན་ཡག་པོ་བྱས་ཡོད་ན། ཡོངས་འཛིན་ཆང་
གིས་ཉེས་ཆད་འདི་ལྟར་གཏོང་དགོས་དོན་མེད་ཅེས་ལེ་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་རང་གི་ཐོག་
ཏུ་ལེན་ཤེས་གྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ང་དེ་དུས་ན་ལོ་མ་སྟེན་པའི་བྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས།
ཉིན་ཤས་རྗེས་ནས་སྟོན་མའི་འཛིགས་སྒྲུང་དང་འཆོར་སྒྲུང་དུན་ཡུལ་ནས་བརྗེད་ནས་
སྒར་བཞིན་ནམ་གཤེད་དབང་དུ་བྱིན་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་འཐུས་ཤོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་
ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་དུས་བསྐྱར་དུ་ཉེས་རྒྱུ་གཟེད་དགོས་གྱི་ཡོད།

དགོན་པའི་ནང་གི་སྒྲིག་ལམ་བཅན་ཞིང་། སློབ་སྦྱོང་གི་འགན་ཁུར་སྡོམ་ནའང་
ང་ལ་ལོ་གཅིག་ནང་དབྱར་དགུན་གཉིས་ལ་གྲུང་གསེང་ཐངས་རེ་ཡོད། དགུན་ཁའི་གྲུང་
གསེང་ནི་ལོ་གསར་གྱི་སྐབས་ཡིན། སྤྱིར་ལོ་གསར་ནི་མི་ནམས་སྦྱིད་པོ་གཏོང་བའི་དུས་
ཆོས་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། བྱིས་པ་ཆོས་དུས་སྟོན་གྱི་གཟབ་མཆོར་སྤྲས་ཏེ་ཆང་མ་
དགའ་དགའ་སྟོ་སྟོའི་ངང་དུས་ཆེན་ལ་རོལ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ང་ལ་མཆོན་ན་ལོ་གསར་གྱིས་
དགའ་སྟོའི་ཆོར་བ་གང་ཡང་སྟོད་སྟབས་ཀྱི་མེད། རྒྱ་མཆན་ནི་ལོ་གསར་སྐབས་སུ་ང་ལ་གྲུང་
གསེང་ཉིན་གསུམ་ཡོད་པའི་རིང་ནམ་རྒྱན་ལྟར་སློ་འཛིན་དང་ཚོད་པ་ཚུགས་མི་དགོས་
ཀྱང་། ཉིན་གསུམ་དེའི་རིང་ནམ་རྒྱན་གྱི་སློབ་གཉེར་ལས་ཀྱང་དཀའ་ཁག་ཆེ་བའི་ལས་
རིམ་མང་པོ་ཡོད། ལོ་གསར་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་ནས་མི་སྣ་ཤིན་ཏུ་མང་
པོ་ཞིག་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་ང་ལ་ལོ་གསར་འབྱུང་བར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ངས་ཉིན་རེར་
མངལ་གཅར་བ་བརྒྱ་ཡག་མང་པོར་རེ་རེ་བཞིན་བྱག་དབང་གནང་དགོས་གྱི་ཡོད་ལ། དུས་

ཡུན་དེའི་རིང་སྤར་སྲོལ་ལྟར་ང་ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མོ་བར་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་གྲོང་རེར་
སྟོང་དགོས་པ་ལས་གང་བྱུང་གིས་འགྲུལ་སྐྱོད་ཅམ་ཡང་བྱེད་མི་ཆོག། དེ་ལྟར་ཉིན་གང་
སོང་མཆམས་ང་ཐང་ཆད་དེ་ཉལ་སར་མ་ལུང་ཅམ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ལོ་གསར་གྱི་རྗེས་སུ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཆོགས་ཀྱི་ཡོད་པས། ངས་མང་ཆོགས་
ལ་སྟོན་ལམ་གྱི་གསུང་ཆོས་གནང་རྒྱུའི་ག་སྒྲིག་ལ་དཔེ་ཆ་མང་པོ་སྟོ་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
ཡོད། མི་མང་ནམས་དགའ་དགའ་སྟོ་སྟོའི་ངང་དུས་སྟོན་ལ་རོལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ།
ངས་ད་དུང་འབད་པ་ཆེན་པོས་དཔེ་ཆ་སྟོ་འཛིན་སོགས་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་སྟེ། ལོ་ན་མཉམ་
པའི་བྱིས་པ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་ཅེད་མོ་ཅེ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་ཐོབ་ཀྱི་མེད་པས། ལོ་
གསར་གཏོང་རྒྱུར་སྐྱོད་སྤང་གཏན་ནས་ཡོང་གི་མེད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཉིན་འདི་དག་ནི་ལོ་
འདིལ་པོའི་ནང་ང་ཐང་ཆད་ཤོས་དང་སེམས་སྐྱོ་ཤོས་ཀྱི་དུས་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

དབྱར་ཀར་དབྱར་གནས་མ་ཚུགས་པའི་སྟོན་ཏེ་བོད་ཅིས་ཀྱི་སྐག་ལྷ་བའི་ཆོས་
བརྒྱའི་ཉིན་དབྱར་སྐྱོད་ཆེན་མོ་གཏོང་གི་ཡོད་པས། དགོན་པའི་བྲུ་པ་ཟན་གཞོན་ཡོངས་
རྫོགས་བྱི་ལོགས་སུ་གྱུར་བྱུང་ནས་སྤིང་ག་གཏོང་བར་འགོ་བའི་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། སྐབས་
འདིར་ང་ཡང་ཉིན་གསུམ་ལ་ངལ་གསོ་བྱེད་ཆོག། འདི་ནི་ང་ལ་མཆོན་ན་ལོ་གཅིག་ནང་
གི་སྐྱོད་ཤོས་ཀྱི་དུས་ཆོས་ཤིག་ཡིན། ང་ལ་ན་ཆོད་མཉམ་པའི་ཅེད་རོགས་རེ་བྱུང་ཞིག་
ཡོད་པ་ལས་གཅིག་སྐྱུ་ལ་ཡིན་པ་ལས་འཕྲོས་ནམས་བྲུ་བྲུག་དམིགས་བསལ་ཅན་རེ་
ཡིན། ཀེ་ཉིའི་སྤང་བྱི་རོས་ནས་དགོན་པ་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་སྤང་ཐང་ལ་གྱུར་ཁ་
ཤས་ཤིག་བྱུང་བའུ་བཞུག་སྟེ། ང་ལ་བྲུ་གཞོན་དེ་དག་དང་མཉམ་དུ་ཅེད་མོ་ཅི་དགར་ཅེ་
འཇུག་གི་ཡོད།

སྐབས་དེར་གནམ་གཤིས་ངོ་གང་སྟོ་མས་ཤིང་། སྟོ་སངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། ལྷང་
མདོག་གི་རྩ་ཐང་། ཁ་ཆེལ་གྱི་མེ་ཏོག་ནམས་རྩ་གསེབ་ཏུ་བཟུང་བས། དེ་ནི་ལོ་གཅིག་ནང་

གི་འབྲེག་ཁུལ་གྱི་དུས་ཆེགས་སྤྱིད་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ང་ཆོ་བྱིས་པ་ནམས་རང་དབང་གི་སྒོ་
ནས་རྩ་ཐང་དུ་པན་ཚུན་རྒྱུ་འདེད་གཏོང་རེས་བྱེད་པ་དང་། ཐབ་རྩོམ་ཤེས་བཙུགས་ཏེ་
འབྱུང་ཤིང་བསྐྱུགས་ནས་ང་བསྐྱོལ་བ། ད་དུང་ཆོན་པ་ཁག་བགོས་ཀྱིས་རི་མགོར་སྤོང་རྩ་
འབྱུང་བར་སོང་ནས་སྤོང་རྩ་རེ་རེ་མིང་དང་དེའི་བྱེད་ཅུས་ཅི་ཡིན་པན་ཚུན་རྐྱུགས་ལེན་
རེས་བྱེད་པ་སོགས་ཅེད་མོ་སྤྲོ་ཆོགས་བཅེས། ང་ལ་ད་དུང་ཅེད་ཆས་ཁ་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་
སྟེ། སྤྱི་འཁོར་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཤིང་གི་ཡུ་བ་དལ་གྱིས་བསྐྱོར་ཆོ། ཁབ་ཀྱི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་
སྤྱི་འཁོར་སྟེང་སྟོར་བ་བརྒྱབས་པ་ན་རྒྱང་བསྐྱུགས་ཆེན་པོ་དེ་ནས་སྤྱི་དབྱངས་ལེན་པའི་
སྤྱི་སྐད་ཅིག་འབྱུང་གི་ཡོད། ངས་སྤྱི་དབྱངས་དེའི་ནང་དོན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ནའང་དེར་ཤིན་
ཏུ་དགའ་མོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆོས་ཤིང་སྐམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཤེལ་སྒྲིའི་པར་རིས་འདྲ་མིན་
ཡོད་པ་དེར་ལྟ་ཡི་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་པར་ཆང་མ་དམག་འབྱུག་གི་སྟོར་རྒྱང་
རྒྱང་ཡིན། གོ་ཐོས་ལྟར་ན་འཛམ་སྐྱིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་པར་ཡིན་ཆོད་
འདུག ང་ལོ་ན་རྒྱང་བས་དེ་དག་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ཅ་ལག་དེ་དང་པར་
རིས་དེ་དག་ཁྱད་མཆར་པོར་མཐོང་གི་ཡོད།

ང་རྒྱང་དུས་ནས་རི་མོ་འབྲི་རྒྱར་དགའ་ནའང་། བམ་རྒྱན་སྒྲོབ་སྒྲོབ་སོགས་ཀྱི་
བྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དགའ་མོས་ལྟར་གྱི་རི་མོ་འབྲི་རྒྱའི་དུས་ཆོད་མེད། བྱང་སང་གི་ཉིན་
དེ་དག་རིང་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གིས་ང་ལ་རི་མོ་འབྲི་སྤྱད་ཀྱི་ཤོག་བྱ་དང་ཆོན་སོགས་བེད་
སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པའི་གནང་བ་གནང་གི་ཡོད་པས། ངས་མ་དཔེ་ལ་བལྟས་ནས་རི་མོ་སྤྲོ་
ཆོགས་འབྲི་ཞེས་ལྟ་ཡི་ཡོད།

རྒྱང་དུས་ང་ལ་སྒོ་ཉེ་ཤོས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ནི་གསོལ་ཐབ་པ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཡིན།
ངས་ཁོང་ལ་ཨ་ཁུ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་གྲུ་པ་དཀྱུས་མ་ཞིག་དང་
བལྟས་ཆོད་ཀྱིས་སྒོབ་གཉེར་དེ་ཅམ་གནང་ཡོད་བཟོ་མེད་ཀྱང་། མི་ཏུ་ཅང་གི་གཤིས་ཀ་

དང་པོ་དང་ཡ་རབས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཁོང་མཐོང་ཐོས་དང་ཉམས་སྦྱང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 ཆོག་པ་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་
 རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དང་། ནང་སོག་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལུ་སོགས་ས་ཁུལ་མང་པོར་གནས་སྐྱོར་
 ཏུ་ཐེབས་སྦྱང་འདུག ཁོང་ཡིག་གཟུགས་སྒྲ་ཆོག་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སོགས་ལག་རྩལ་ལ་བྱང་
 ཆ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཟ་མ་ཏ་ཅང་ཞིམ་པོ་བཟོ་ཡི་ཡོད། གསལ་ཐབ་པ་འགའ་
 ཤས་ཡོད་ནའང་གསལ་དཔོན་ནི་ཁོང་ཉིད་ཡིན། སྤེལ་བོད་ཀྱི་ལུགས་སྒྲིལ་ལྟར་ན། ཀའི་
 རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཆེན་ཆོའི་ཟས་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པོ་མིན། དེའི་བཟང་བདུང་ཡོངས་རྫོགས་
 ཁོང་གིས་འགན་ཁུར་ལེན་པར་མ་ཟད། དེའི་ཉིན་རེའི་ཟ་མ་ཡང་ཁོང་སྐྱུ་དངོས་ཀྱིས་བཟོ་
 གནང་གི་རེད། ཁོང་རི་མོ་འབྲི་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ང་ལ་རི་མོ་འབྲི་སྤངས་དང་ཆོན་
 གཏོང་སྤངས་སློབ་མཁན་ཡང་ཨ་ཁུ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཁོང་ཡིན།

ཨ་ཁུ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཚོས་ལྟ་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ང་ལ་ལྟ་སྦྱོང་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཅིག་ནས་ང་ཁོ་རང་གི་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ང་ལ་བཅེ་
 བས་གཅེས་སྦྱོང་གནང་སྟེ། དེའི་རྒྱན་ཀྱི་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་དང་ཟས་གོས་གནས་
 མལ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ལེན་ཀྱི་ཡོད་ལ། གཉིས་ནས་ང་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་སློབ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱི་ཆེན་ཀྱི་དད་པ་དང་དམ་ཆོག་བརྟན་པོར་འཛིན་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་འཇུག་
 བ་མེད་པའི་ལྟ་སྤངས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ང་ལ་བྱམས་སྦྱོང་ལྟ་མེད་པ་གནང་གི་
 ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོང་གིས་ང་ལ་བྱམས་སྦྱོང་གནང་སྤངས་དེ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་
 དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡིན། གལ་སྲིད་ངས་ལས་ཀ་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་དང་མ་འཇུག་པ་
 ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་ཁོང་གིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཆོ། དེའི་སེམས་གཏོང་ལ་ཐོག་པའི་ཆོག་དེ་འདྲ་
 གསུངས་ནས་མ་འོངས་པར་ལས་ཀ་འོར་འཇུག་ཅན་དེའི་རིགས་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་
 གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་མཚུངས་སུ་ཁོང་ནི་དེའི་ཆེད་དུ་ག་རེ་ཡིན་ཡང་ལྷག་བསམ་

ནམ་དག་གིས་བྱེད་སྐབ་མཁན་ཞིག་ཡིན།

ང་ཚུང་དུས་གྱི་འདྲ་པར་སྟེང་ངས་ནམ་རྒྱུན་དུ་མཐོང་དགོན་པའི་ཞུ་མོ་ལེབ་
ལེབ་ཅིག་གྱེན་ཡོད། དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་པཎ་ཆེན་སྟོམ་ཞུ་བེར་ཞིང་། ཞུ་མོ་དེ་བོད་
གྱི་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་དུ་ཐེངས་དང་པོར་དར་སོ་བྱུང་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཞུ་
མོ་འདི་ཐོག་མར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལ་
བཟོ་བཅོས་སྤྲན་ཅམ་གནང་སྟེ་བཀོལ་སྦྱོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག ཞུ་མོ་འདི་རིམ་
པས་ཨ་མདོའི་སྤྲ་ཆེན་ཆོའི་ཁྲོད་དུ་དར་བྱས་ཆེ་བ་ཡོད་ནའང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་དབྱ་ཞུ་
འདི་མཐོང་དགོན་པོ་ཡིན་པ་འདྲ།

ང་ཚུང་དུས་ནས་ས་མ་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་དགོན་པར་བསྐད་ཅིང་། དགོན་པར་འཛར་
ཡོངས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོས་མཆོན་པའི་དུས་ཆེན་
སོགས་གྱི་སྐལ་པས་སུ་ངའི་ས་མ་གཉིས་ཀ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་གཉིས་
གཅིག་ནས་མཆོད་མཇལ་དང་གཉིས་ནས་ང་ལྟག་པར་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། དགོན་པར་སྟོན་
ལམ་ཆེན་མོ་འཆོགས་སྐལ་པས་སུ་ང་བཞུགས་ཁྲི་མཐོན་པོའི་སྐང་དུ་སྡོད་སྐབས། གཟུབ་
མཆོར་སྤྲས་པའི་ས་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཞབས་བྱེ་བ་ཆོའི་ཁྲོད་ནས་མིག་མི་འདྲུམ་པར་ང་ལ་
གཅེར་ནས་བལྟས་ཡོད་པ་མཐོང་གི་འདུག ང་ས་མ་གཉིས་ལ་འདྲིས་གཤིབ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་
སྐལ་པས་ཉུང་ཉུང་ལས་མ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཡིད་པངས་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན། ལོ་གསར་སྐལ་པས་
སུའང་ས་མ་གཉིས་ང་ལྟག་པར་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་མིན་ཡང་མཆོམས་རེར་ས་མ་གཉིས་
ཀ་དང་མཆོམས་རེར་ས་མ་གཉིས་རེས་མོས་ཀྱིས་ང་ལྟག་པར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཡོང་གི་
ཡོད། ཐེངས་ཤིག་ས་མ་གཉིས་ཀ་ཀིརྟིའི་སྤྲ་བྱང་དུ་ང་ལྟག་པར་ཡོང་བ་དེ་ད་དུང་ཡང་
གསལ་ལྟང་རེར་བྱ་གྱི་འདུག ང་ཡང་སྤྲོད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་རྗེས་ཨ་མས་ང་པང་
པར་འཛིན་ཆོག་གི་མེད་པ་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་ནའང་། ཐེངས་དེར་ཨ་མ་

ངའི་འཁྲིས་སུ་བསྐྱད་པ་དང་ཨ་ཕས་ང་པང་དུ་ཉར་བཞིན་ཁོང་གི་ལག་པའི་སེན་མོ་ང་ལ་
བསྟན་ཏེ། ལྷོས་དང་། ངའི་སེན་མོ་འདི་འདྲ་ཆགས་སོང་། ང་མི་བསོད་ཟད་རང་རེད་ཅེས་
བརྗོད་བྱུང་། ཁོང་གི་ལག་པའི་མཐེ་བོང་གཉིས་ཀའི་སེན་མོ་ནག་པོ་དང་སྐངས་སྟོས་ཐེབས་
འདུག ཨ་ཕའི་སྟོར་ངས་འདི་ཙམ་ཞིག་བྲན་གྱི་འདུག

ང་ལོ་དགྲའི་སྟངས་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཤེགས་སོང་། ཨ་ཕ་ནི་ང་ཐེངས་
དང་པོར་རྩ་པར་ཐེབས་བཞུད་སྐབས་ཆེུ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁང་ནང་སྟོ་བྱར་ནད་མནར་
གྱིས་སྐྱོབ་སྐྱོངས་འདུག ངས་གོ་དུས་ཨ་ཕ་སྐྱོབ་སྐྱོངས་ནས་ཉིན་གཅིག་སོང་བྱིན་འདུག་
པས། ངས་ཆེ་དུ་མའི་སྐར་ཁའི་ཐོག་ནས་བསྟོ་སྟོན་བྱེད་པ་ལས་ཨ་ཕའི་སྐྱོབ་སྐྱོངས་ཡོད་
སར་དངོས་སུ་བཅར་ནས་གཤིན་ཆོས་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་། ཨ་ཕ་སྐྱོབ་སྐྱོངས་ནས་ལྷ་ཤས་
སོང་བའི་རྩལ་ཨ་ཕ་ཡང་ནད་མནར་གྱིས་སྐྱོབ་སྐྱོངས་འདུག དེ་དུས་ང་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་
ཡོད་ནའང་ཕ་ཡུལ་སྟག་མོ་སྐང་དུ་འགོ་བྱུང་མ་སོང་། སྟན་མཆེད་ཆོས་ཨ་ཕའི་སྐྱོབ་སྐྱོངས་
སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟའི་དགོན་པར་གདན་འདྲེན་བྱས་ཏེ་ང་ལ་བསྟོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བཅུག་
སོང་། ཨ་ཕའི་སྐྱོབ་སྐྱོངས་མཐོང་སྐབས་སེམས་ལ་སྟག་བསྐལ་ལོན་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་
ཡང་། ང་སྐྱུལ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ངའི་བྱེད་སྟངས་ནམས་ལམ་སྟོལ་དང་མཐུན་དགོས་
པར་མ་བྱུང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཞིར་བབྱུང་ངའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཡང་
སྐྱབ་དགོས། ངའི་མིག་མཆི་མས་གང་སྟེ་ཨ་ཕར་བསྟོ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཁོང་མོ་ཆོ་བྱི་མར་སྐྱེ་བ་
ལག་པོ་ཞིག་ལེན་ཐུབ་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཡིན།

ཕ་མ་གཉིས་ཀ་གྲོངས་པའི་རྩལ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཡོད་པའི་སྟན་མཆེད་ཀླན་པ་སྟོ་
བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱན་པར་གཟིམ་རྒྱུ་དང་སྟག་པར་ཡོང་བ་དང་། ཕ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་
བུ་བོ་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ་ཀྱང་མཆོམས་རེར་ང་སྟག་པར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཡོང་གི་ཡོད།
བུ་བོ་ལོན་རྒྱུ་སྟབས་ཐེངས་མང་པོ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ངའི་ཕ་ཡུལ་ཀྱི་བྲིམ་དུ་བུ་བོ་དང་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྐད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

མཉམ་དུ་སྤྱི་མོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ས་མ་གཉིས་གྲོངས་པའི་རྗེས་ངའི་ཨ་ནེ་སྟེ་ཨ་མའི་
སྤྱན་མཆེད་མ་ཞིག་ངའི་ས་བྱིམ་དུ་གནས་སྟོན་ཏེ་ངའི་སྤྱན་རྒྱུང་མིང་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྟ་
སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཡོད། སྟག་མོ་སྤང་གི་ངའི་སྤར་གྱི་གཞིས་བྱིམ་དུ་ཁོང་གསུམ་མ་གཏོགས་སྟོད་
མཁན་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་བྱིམ་ཆང་གི་གནས་སྤངས་ཤིན་དུ་སྤྱོ་པོ་ཡིན།

ཕེད་ཀྱི་ཞེས་པ།

ཀེ་རི་དཔོན་མ་ལག་

དང་པོ། ཀེ་རི་དཔོན་མ་ལག་གི་འབྲུང་ཁུངས།

༡༡། ཀེ་རི་སྤང་དང་ཀེ་རི་དཔོན་མ་ལག་གི་ཐོག་མའི་གསར་གཏོད་གནང་
མཁན་ནི་ཀེ་རི་སྤང་དང་པོ་རོང་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་ཡིན། ཀེ་རི་སྤང་དང་
པོ་ནི། རབ་བྱང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟག་ བྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཆ་ཁོ་ནས་སྤྱི་འཐུངས་ཤིང་།
ཁོང་གི་ཡབ་ཀྱི་མཆན་ལ་སྤྱི་འཐུངས་དང་། ཡུམ་ཀྱི་མཆན་ལ་ཨ་སྤྱན་ཟེར། ཁོང་གི་སྤྱི་
མིང་ལ་ཆོས་འབྲུམ་ཡིན་འདུག ཁོང་སྤྱི་འཐུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱེ་ནག་པོ་དང་། ཕྱེ་
སྟེང་དུ་ཨ་དཀར་པོ་གསལ་བར་མཛོན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། མི་ཆོས་ཕྱེ་ནག་པོ་ཞེས་འབོད་
པ་བྱུང་འདུག་པས་བྱིས་སུ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་རྗེ་
རིན་པོ་ཆའི་སློབ་མའི་ཁྲོད་མཆན་སྟན་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་སྤྱི་ན་གཞོན་
དུས་ནས་རྒྱན་དུ་འཛིགས་བྱེད་དང་། རྒྱན་རས་གཟིགས། སྒྲོལ་མ། རྒྱག་རྩྭ་སོགས་ཀྱི་
ཞལ་གཟིགས་བྱུང་བས། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྟགས་མཆན་
མཛོན་ཡོད། བྱིས་སུ་ཁོང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་
མ་ཟད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་མདོ་རོང་གི་མཁས་པ་མི་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། བསྟན་པ་
ཕྱོགས་མཐར་སྒྲིལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆན་ཞེས་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་
ཆེ་བའི་སྤྱིས་སུ་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན།

ཤོད་སྟོལ་ལྟར་ན་ཆོས་འབྱམས་ཀྱིས་སྒོམ་རྒྱལ་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
དང་། རྗེ་བཙུན་སྒོལ་མའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་བར་མ་ཟད། དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ན་
ལེགས་པའི་ལུང་བསྟན་མཛད་པ་ལྟར། བོད་ས་སྤུལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོ་སྟེ་ཆོས་འབྱམས་དགྲུང་
ལོ་བཅུ་དྲུག་སྟེང་དབུས་སུ་ཕེབས། ཞ་ལུར་བྱོན་ཏེ་གྲུབ་ཆེན་ཁྱུང་པོ་ལྟས་པའི་བྱང་ནས་
གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ཁྱུས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་དང་པོར་མཛལ་བ་ནས་བཟུང་སྤྱོད་མའི་
གཙུག་པོར་བསྟན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོ་སྟེ་ཆོས་འབྱམས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་སྟེང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་
བྱང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་པའི་མཆན་ལ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བཏགས།
དེའི་ཕྱི་ལོར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བྱང་ནས་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཡང་བཞེས་ཤིང་། མདོ་སྤྲུགས་
ཀྱི་ལུང་བྲིད་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྤང་། ཕྱི་ལོ་
༡༩༠༩ ལོར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་ལྟན་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་
གནང་བའི་ལོ་དེར། རྗེ་སྤྱོད་མས་དགའ་ལྟན་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་སྐབས་རིང་
ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ལག་གི་སྤྱོད་ཨར་ལས་དོ་དམ་པའི་སྤྲུགས་འགན་བཞེས་
ཤིང་། ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོའི་
འགན་བཞེས་ཏེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲུགས་དགོངས་ངེ་བཞེན་སྤྱབ་པར་མཛད།

རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལོར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བསྐབས་སྟོན་
དང་ལུང་བསྟན་མཛད་པ་ལྟར་རིང་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་དཔོན་སྟོབ་སུམ་ཅུ་
སོ་དྲུག་མཉམ་དུ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། རྒྱ་འབྲུག་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལོའི་བོད་ལྷ་ ༩
ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཁོང་གིས་ཆ་ཁོ་གི་རྟེན་ཁོག་ཏུ་དགོན་པ་ཞིག་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། དགོན་
པ་ཆགས་ཡུལ་གི་རྟེན་ཁོག་ཅེས་པའི་ས་དེ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དགོན་པའི་མཆན་ལ་གི་རྟེ་
དགོན་པ་ཞེས་ཐོགས་པར་བྲགས། ཆ་ཁོའི་ཀླ་ལ་རི་བཀྲ་ཤིས་སྤྱན་གྲུབ་སྤིང་ཕྱག་བཏབ་
པ་ནི་གི་རྟེན་དགོན་མ་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཤོས་དང་མ་དགོན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། དགེ་

འདུན་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མཆན་ལའང་རིམ་གྱིས་གིནྟི་སྤྲ་མ་དང་དགོན་པ་ལ་གིནྟི་དགོན་
པ་ཞེས་སོགས་ཤིང་། གིནྟི་དགོན་མ་ལག་དང་། གིནྟི་རྒྱ་མཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་
ནས་དབྱ་ཚུགས་པ་ཡིན།

གཉི་རྒྱ་ཁྱེད་དང་པོས་རྒྱ་ཆེ་ཤིང་པོར་འཆད་ཉན་དང་། རྒྱལ་པ་ཉམས་བཞིས་ཡ་
མ་བྲལ་བར་མཛད་པའི་ངང་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
ལྷགས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་རྒྱ་གཤེགས། ཤོད་རྒྱལ་ལྷར་ན་ཁོང་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་
ལྷ་གཤེགས་སྐབས། བར་སྤང་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་བབས་ཤིང་། ལྷགས་བཞིར་འོད་ཟེར་
འཕྲོས་པ་དང་། ལྷགས་མཆོན་འདི་དག་ཉིན་ཉར་དགུའི་རིང་བྱུང་ཡོད་ཆོད་འདུག།

སྟག་ཚང་ལྟ་མོ་གཉི་དགོན་གྱི་ཐོག་མའི་གཞི་རྟེན་ནི། གཉི་སྐྱ་ཕྱང་ལྷ་པ་བྱབ་དབང་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཚང་གིས་སྤུ་ལ་རི་ཁྲོད་དང་། ཚེས་རྫོང་རི་ཁྲོད་གཉིས་ཀྱིས་ཟང་
གཞི་བྱས་ཏེ་ལྟ་མོའི་གནས་རྒྱུའི་འགྲམ་རྒྱུད་ཏུ་སྟག་ཚང་ལྟ་མོ་གཉི་དགོན་པ་བྱག་བཏབ་
པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལྟར་གཉི་སྐྱ་ཕྱང་ལྷ་པ་བྱབ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཚང་གིས་རི་
ཁྲོད་གཉིས་ལྷ་བསྐྱེད་བཏང་སྟེ་དགོན་པའི་རོ་བོར་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་།

ཀའི་རྒྱ་མཐོང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྤུ་མཐུད་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷག་
 ཚང་ལྷ་མོ་ཀའི་དགོན་པའི་གཞི་རྒྱ་དེ་ཆེར་སོང་སྟེ། ང་ཀའི་རྒྱ་མཐོང་བརྒྱ་གཅིག་པར་ངོས་
 འཛིན་གནང་བའི་སྐབས་ལྷག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀའི་དགོན་པ་ཏུ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཡོད་པ་
 དང་། ར་བ་དང་འབར་ཁམས། བསང་རྩ། ཐེ་བོ། ལྷ་རྩ་སོགས་སྤྱད་གོན་ལག་མང་པོ་ཡོད་
 ཅིང་། ལུལ་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ནས་བྱགས་རྒྱུན་ཆེ་བའི་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་
 ཞིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་འདུག།

ཆ་ཁོ་གི་རྟེ་འདོན་གྱ་ལ་རི་བཀ་ཤིས་ལྷུན་འབྲུབ་སྒྲིང་ནི་གི་རྟེ་སྒྲིང་དང་པོ་
རྟེ་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པའི་གི་རྟེ་དགོན་པ་ཐོག་མ་དེ་

ཡིན་པས། གེརྟིའི་དགོན་མ་ལག་ཡོངས་ཀྱི་མ་དགོན་དང་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གེརྟི་སྐྱེ་བྱེད་
ལྷ་པ་གྲུབ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཆང་གི་སྐུ་དུས་སུ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གེརྟི་དགོན་
པ་བཞེངས་ཏེ་རིམ་པས་འཕེལ་རྒྱས་དང་དགོན་ལག་མང་པོར་གྱུར་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་
གེརྟི་དགོན་པ་ནི་གེརྟིའི་དགོན་མ་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕེལ་ལྷོ་གནས་སུ་གྱུར་པས།
གེརྟི་ཆང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་དགོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལྷ་བུ་གྱུར་ཡོད། སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་
ཚྭ་གས་ནས་ཆ་ཁོ་གེརྟི་དགོན་པ་ལ་ད་དུང་ཡང་མ་དགོན་ཞེས་འབོད་པ་ཡོངས་གྲགས་
ཡིན། གེརྟིའི་སྐྱེ་བྱེད་ལ་མཆོན་ན་དགོན་པ་འདི་གཉིས་ལ་དོན་སྤྱིང་དམིགས་བསལ་རེ་ལྟན་
ཡོད། ཆ་ཁོ་གེརྟི་དགོན་པའི་གེརྟིའི་ནང་ཆེན་ལ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་གེརྟིའི་སྐྱེ་བྱེད་བཞིན་
དམིགས་བསལ་གྱིས་གེརྟིའི་གཉེར་པ་ཞེས་པའི་ལས་བྱེད་བསྐྱོ་བཞག་གནང་སྟེ་ལ་ཡོད་པ་
ལས། གེརྟིའི་དགོན་ལག་གཞན་པ་གང་ལ་ཡང་ས་གནས་ཀྱི་ནང་ཆེན་དུ་གེརྟིའི་གཉེར་
པ་བསྐྱོ་བཞག་བྱེད་པའི་སྟེལ་མེད།

གཉིས་པ། འདི་སྐྱེས་ཕྱིང་གོང་མ་ནམས།

༡༡། ཀའི་དགོན་མ་ལག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༡༣ ལོར་མ་དགོན་དང་པོ་ཆ་ཁོའི་ཀླ་ལ་རི་བུ་
ཤིས་ལྷན་འབྲུབ་སྤང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ལོ་ངོ་བྱུག་བརྒྱ་གི་ལོ་
རྒྱས་ཡོད་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སླེལ་བའི་
དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་རོང་པོ་ལྷགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་ནས་ང་ལ་ཐུག་
གི་བར་དུ་ཀའི་སྐྱེས་ཕྱིང་བཅུ་གཅིག་བྱོན་ཡོད། སྐྱེས་ཕྱིང་དང་པོ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པ་དགེ་
འདུན་རྒྱལ་མཆོན་ནི། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་རྟག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་འཁྲུངས། དགྲང་ལོ་
བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ། བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་རྟ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠
ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

ཀའི་སྐྱེས་ཕྱིང་གཉིས་པ་ཐུབ་དབང་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ནི། རོང་ཆེན་དགེ་འདུན་
རྒྱལ་མཆོན་སྐྱེས་ལྷགས་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རྟེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤
ལོར་རྫོང་གི་སའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཆོ་གཉིས་ཟེར་བའི་ཁོང་པའི་བྱིས་ཆང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་
འཁྲུངས། ཤོད་རྒྱན་དུ་ཁོང་འཁྲུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཁང་བྱིས་དུ་ངོ་ཞིམ་གྱིས་བྱས་པ་དང་།
འཁྲུངས་མ་ཐག་ཞལ་ནས་མཆི་ཡིག་བྱུག་གསུང་མཁྱེན་པར་བྲགས། དགྲང་ལོ་བཅུ་བྱུག་
པའི་སྤྱིང་དབྱས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆོས་ཁྱེད་གནང་། ཁོང་
གིས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལོ་བཅུའི་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད་རྗེས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་ཕྱིང་
གཉིས་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་འཁྲུངས་ལྟར་པ་ཡུལ་མདོ་སྤྱོད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་
པ་རྒྱ་ཆེར་སླེལ། རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ས་རྟ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོ་དགྲང་གངས་བརྒྱུད་ཅུ་གུ་ལྟའི་

ཐོག་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས།

གཉི་སྐྱེ་ཕྱིང་གསུམ་པ་འགྲོ་མགོན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ནི། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་
བྱི། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༤ ལོར་ཨ་རིག་གི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཡུལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་ལྷ་པ་
དང་པལ་ཆེར་སྐྱེ་དུས་མཉམ། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་སྟེང་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུལ་
དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་ལྷ་པ་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་དང་། ཡུལ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐྱེ་ཕྱིང་བཞི་
པ་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གཉིས་དང་མཇལ་བར་མ་བཟུང་ཡུལ་དབང་ལྷ་པ་དང་འབྲེལ་བ་
ཤིན་ཏུ་བཟང་པའི་གཉི་ལྷ་སྐྱེ་ཕྱིང་ཞིག་རེད། ཤོད་རྒྱན་དུ་ཁོང་གྲུབ་ཉགས་དང་མཐུ་ཆལ་སྣ་
ཆོགས་ལ་བྱང་རྒྱུ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། མཛད་པ་ཡ་མཚན་ཅན་མང་པོ་མཛད་མཁན་ཞིག་
ཡིན་པར་གྲགས། རྒྱ་ཡུག་ ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༩ ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

གཉི་སྐྱེ་ཕྱིང་བཞི་པ་ཐོགས་མེད་སློབ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཉིས་པའི་མེ་སྟེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༤ ལོར་སྨད་སྤུ་ལ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྐྱེ་འབྱུངས། དབུས་སུ་
ཕེབས་ཏེ་ཡུལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་ལྷ་པ་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། ས་བྱི། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༠༩
ལོར་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས། གཉི་སྐྱེ་ཕྱིང་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་ཁོང་གི་སློབ་གྲྭ་
ཡིག་ཆ་མང་པོ་མེད།

གཉི་སྐྱེ་ཕྱིང་ལྷ་པ་གྲུབ་བསྟན་པའི་དབང་རྒྱལ་མཚན་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་རྒྱ་ཡུག་ ཕྱི་ལོ་ ༡༥༡༩ ལོར་རྫོང་ཉེ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། གྲུབ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ཆང་གིས་སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གཉི་དགོན་བྱག་འདེབས་དང་འབྲེལ་གཉི་ཆང་གི་
བསྟན་པ་སྤར་བས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆང་གཞི་བརྟན་པོ་བཙུགས་གནང་མཛད། སྟག་ཆང་ལྟ་
མོ་གཉི་དགོན་པ་བྱག་འདེབས་མཛད་པ་ནས་རིམ་གྱིས་རྩ་པའི་ཕྱོགས་དང་། མཛོད་དག་
ཕྱོགས། རོང་པོ་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་མཛད་འཕྲིན་
རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས་ཡོད། ཤོད་སྟོལ་ལ་གྲུབ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཆང་སྐྱེ་འབྱུངས་

པའི་སྐབས་སུ། བར་སྒྲིབ་དུ་མཐོང་དགོན་པའི་འཇམ་གུར་སྐབ་ཅིང་། མེ་ཉོག་གི་ཆར་བབས་
པར་བྱགས། གསུང་འབྱོན་ཤེས་ཅམ་ནས་མི་གཞན་ལ་རང་ཉིད་གི་རྟེ་སྐྱེ་ཐེང་བཞི་པའི་ཡང་
སྲིད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་གི་རྟེ་དཔོན་ནས་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་བྱིས་པ་འདིའི་སྒྲོར་གོ་
ཐོས་བྱུང་འབྲལ། སྐྱེ་གོང་མའི་མདུན་འདུག་པ་དང་ཕྱག་མཛོད་སོགས་ནས་སྐྱེ་གོང་མའི་
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་ཕྱག་ཐེང་སོགས་ཁྱེར་ནས་བརྟག་པ་བཀྲིས་པར། བྱིས་པ་དེས་སྐྱེ་
གོང་མའི་ཉེར་སྦྱད་རྩམས་འབྲུལ་མེད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། ཡ་ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་སྐྱེ་
ཐེང་ལྷ་པ་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། ལ་མོ་ཆོས་སྦྱོང་གིས་སྐྱེ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་འབྲུལ་བྲལ་
དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་སྤི་འདོན་གནང་ཞིང་མཁས་པ་མང་པོའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད།

ཀའི་རྒྱ་མེད་ལ་པ་ན་རྒྱུད་ཅུང་ཤིང་དུས་ནས་སྤྱགས་རིག་བཀའ་ཁིང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་
 མ་ཐག་ནས་སྤྱགས་སྤྱུ་རྒྱུ་པས་སྟོན་གྲགས་ཕྱོགས་སྤྱུ་ཁྱབ་པ་དང་། ཚ་ཁོ་ཁག་གསུམ་
 དང་། མགོ་ལྷག་འཛམ་ཐང་། འཛིན་ཁ། ར་མདོ། དབལ་བྱལ་སོགས་ཉེ་ཁུལ་གྱི་སེར་རྒྱ་མང་
 ཚོགས་ངང་གིས་འདུས་ཉེ་གསུང་ཚོས་ཁྱེས་ཤིང་། རྒྱབས་གནས་སྤྱུ་བཀྱར་བ་དང་དུས་
 མཚུངས་སྤྱུ་རྒྱལ་རོང་ཚ་ཁོ་ཁག་གསུམ་དང་། ར་པ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཤོག་ཀ་
 བཅུ་གཉིས། དབལ་བྱལ་ཤོག་ཀ་བཅུ་གཉིས། མདོད་དགེ་ཤོག་ཀ་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་
 ཀའི་རྒྱ་མེད་ལ་པ་རྩ་བའི་སྤྲ་མར་བསྟེན། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀའི་དགོན་ཕྱག་འདེབས་མཛད་
 པས། ཀའི་སྤྲ་བྱང་དང་སྤྱག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀའི་དགོན་པའི་བྱགས་རྒྱུན་དེ་ཁམས་དཀར་
 མཛེས་དང་། མགོ་ལྷག་ཁུལ་བར་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱང་འདུག

གི་ནི་སྐྱུ་ཕྱེང་ལྷ་པ་དབྱང་ལོ་ཉེར་བཞི་འི་སྟེང་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་དུ་སྐབས། དེ་
དུས་ཡུག་ལ་དབང་སྐྱུ་ཕྱེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་པོད་ཀྱི་མིད་དབང་འཛིན་
པའི་སྐབས་ཡིན་གྱང་། ཁོང་ལྷ་སར་སྐབས་སྐབས་ཡུག་ལ་དབང་སྐྱུ་ཕྱེང་བདུན་པ་ཁམས་

ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་སར་བཞུགས་མེད་པས་དངོས་སུ་མཇུག་འཕྲད་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་བོད་གཞུང་གིས་སྡེ་ལེན་དང་བཀྱར་བཞོས་རྒྱ་ཆེན་གནང་ཡོད། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག། དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་སོགས་ལ་གནས་གཞིགས་མཛད། ས་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་གནང་རྗེས་མདོ་སྨད་ལྷོ་བྱང་དུ་བསྐྱོད་འགྲོའི་དོན་མཛད་ཅིང་། དགོན་པ་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། བྱམས་པ་འབྲུམ་སྤྱིང་སོགས་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་། ཤིང་བྱི། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་སྐག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དགོན་དུ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཆང་གསར་འཛུགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༡ ལོ་རྒྱུ་དགུང་ལོ་དུག་ཅུའི་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་བཞིན་སྐྱེ་ཁི་བར་གཤེགས།

གི་རྟེན་སྐྱེ་ཕྱིང་དུག་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་འབྲུག་ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༣ ལོར་རོང་པོ་རེབ་གོང་གི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལས་སྐྱེ་ཆེ་རིང་པོར་མ་བཞུགས་པས་མཛད་པའི་སྒྲོར་གསལ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་མི་བཞུགས།

གི་རྟེན་སྐྱེ་ཕྱིང་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྐྱུལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༧ ལོར་སྐག་ཆང་ལྷ་མོའི་རྟེན་འཁྲིམ་གྱི་ཆ་ཁོག་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ལོར་མཁས་པའི་དབང་པོ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་གོང་མའི་ཡང་སྤྱད་འབྲུལ་བུལ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། སྐྱེ་ཕྱིང་བདུན་པ་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མས་སྐྱེ་ཆེ་ཤིལ་པོར་འདུལ་བྲིམས་ལ་དག་ཐེར་དང་འབྲེལ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད། ཉོར་ཆང་གི་རྟེན་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༦ ལོར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤྱངས་སྒོ་གསལ་སྤྱིང་གྲྭ་ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། སྐག་ཆང་ལྷ་མོར་མཆན་ཉིད་གྲྭ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ནས་

བཟུང་རིམ་གྱིས་གིནྟི་ཆང་གི་གདན་ས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྱ་དར་རྒྱས་
 ལུ་ཕྱན་ཏེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཚུགས་སུ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་ས་ཆེན་མཛད་པའི་མཛད་རྗེས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྱིལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོ་སྟེ་དགུང་གྲངས་ང་གཉིས་
 རྟེན་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས།

གིནྟི་སྐྱེ་ཕྱིར་བརྒྱུད་པ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་
 བཞི་པའི་ས་བྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་མཚོ་སྟོན་སོག་རྫོང་གི་བྱིམ་ཆང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས།
 ཡབ་ནི་གཏེར་སྟོན་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་རྫ་ཡུལ་གིནྟི་དགོན་དགེ་
 ལུན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གསར་དུ་ཕྱག་འདེབས་མཛད། རྫ་ཡུལ་གིནྟི་དགོན་པ་འདི་
 ཕྱག་འདེབས་གནང་བའི་སྐབས། རྒྱལ་རྫོང་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་པོ་དང་། རྫ་པ་ཅེ་འུ་རྒྱལ་པོ། མགོ་
 ལོག་ཁང་གསར་དཔོན། གསེར་རྟའི་དཔོན་པོ་བཅས་ཀྱིས་སྐྱོན་བདག་བྱས། གིནྟིའི་
 དགོན་མ་ལག་གི་ཡར་རྒྱས་དང་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆད་མཐོ་འདེགས་ཡོང་བར་
 ཐུགས་བརྩོན་སྟོན་མཛད། རྫ་ཡུལ་གིནྟི་དགོན་ཏུ་མཆན་ཉིད་ལྷ་ཆང་དང་རྒྱུད་པ་ལྷ་
 ཆང་གསར་འཛུགས། དེ་བཞིན་ཉོར་གཙང་གིནྟི་དགོན་པར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་
 དང་། རྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གིནྟི་དགོན་ཏུ་དུས་འཁོར་ལྷ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་བཅས་
 གིནྟིའི་དགོན་ཁག་ནམས་སྤར་ལས་ཀྱང་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། གིནྟི་སྐྱེ་ཕྱིར་བརྒྱུད་
 པ་ནི་སྐྱེ་ཕྱིར་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་མཁས་པའི་མཆན་སྟན་ཆེ་ཞིང་སྟན་གྲགས་ཅན་ཀྱི་བྱ་
 སྒོ་བ་མང་པོ་གསེ་སྦྱོང་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་པོ་གསར་ཅོམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་
 ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྱིལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོ་སྟེ་དགུང་ལོ་ང་བདུན་པའི་ཐོག་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས།

གིནྟི་སྐྱེ་ཕྱིར་དགུ་པ་སྐྱལ་བཟང་སྒོ་གོས་ཀྱན་དགའ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་
 བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྱིལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོར་སྐྱེ་གོང་མའི་མ་བྱིམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཀྱན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་ཕྱིར་བཞི་པས་སྐྱེ་གོང་མའི་ཡང་གིད་ཏུ་ངོས་འཛིན་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྐད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཐོག་རྩ་པ་དང་ཆ་ཁོའི་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་བཞུད་སྐབས་ཀྱི་
ཐེབས་ལམ་དུ་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས།

ངའི་སྐྱ་ཤོང་མ་སྟེ་གི་རྟི་སྐྱ་ཕྱིང་བརྒྱ་པ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་
ནི། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་པའི་ལྷགས་བྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༡༡ ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་
སྟེང་པ་ཆ་ཆེན་སྐྱ་ཕྱིང་དགུ་པས་སྐྱ་ཤོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་
ལྷའི་སྟེང་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་སྲི་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྟེང་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་
གི་རྟི་དགོན་པར་སྐྱ་ལེར་གྱི་འདུས་ཆོགས་ཆེན་པོར་ཆེ་དབང་གནང་ཞིང་། དགུང་ལོ་བཙེ་
བརྒྱད་པར་ཆོས་ཁྱབ་སྲི་བྲག་བརྒྱལ་བར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀའ་དབང་གནང་།
སྟབས་མ་ལེགས་པར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྐྱལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༡ ལོར་སྐྱ་ཞི་བར་
གཤེགས་སྐབས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་ཐེབས་ཐེད། སྐྱ་ཤོང་མ་ཞལ་འཆོ་བཞུགས་
སྐབས་སུ་ཆོས་སྒྱུང་གིས་གནང་བའི་ལུང་བསྟན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་གི་རྟི་སྐྱ་ཕྱིང་བརྒྱ་
གཅིག་པར་ངོས་འཛིན་མཛད།

གཤམ་པ། ཀེརི་མ་བྱང་།

༄༅། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོའི་ཀེརི་མ་དགོན་ལ་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཐད་ཀྱི་དབང་རྒྱས་ལྷན་པའི་
འཛིན་སྐྱོང་གི་མ་ལག་གཉིས་ཡོད། གཅིག་ནི་ཀེརི་མ་བྱང་གི་འཛིན་སྐྱོང་གི་མ་ལག་
དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་དགོན་ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀེརི་དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་མ་ལག་ཡིན།
མ་ལག་འདི་གཉིས་ནི་ཆབ་སྲིད་དང་ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་མནའ་འབྲེལ་ལྷ་བྱ་
ཡིན། ཀེརི་སྐྱེ་སྤྱང་ན་རིམ་གྱིས་ཀེརི་དགོན་པ་དང་ཀེརི་མ་བྱང་གི་ཆོས་མཐོའི་དབང་ཆ་
བདག་གིས་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་ཆོས་
ལུགས་ཐོག་གི་སྐྱེ་དབང་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་བྱེད། དེ་མཚུངས་སུ་ས་གནས་འཛིན་སྐྱོང་གི་
ཆོས་མཐོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡང་ཡོད། དེས་བརྟན་ཀེརི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྤྱང་རིམ་
བྱོན་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་ཇི་བཞེན་དགོན་པ་དང་ས་གནས་གཉིས་ཀའི་འཛིན་
སྐྱོང་གི་ཆོས་མཐོའི་སྐྱེ་དབང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན། ཀེརི་རིན་པོ་ཆེའི་འོག་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་
གནས་མཐོ་ཤོས་འཛིན་མཁན་ནི་ཀེརི་དཔོན་པོ་ཡིན་ལ། འདས་པའི་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱར་ཉེ་
བའི་རིང་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀེརི་དཔོན་པོའི་གོ་གནས་བཟུང་སྤྱོད་ཡོད།

ཀེརི་མ་དགོན་དང་ཀེརི་མ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན།
ཀེརི་མ་དགོན་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤེལ་ཞིག་ཡིན་པས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་ཐེ་
གཏོགས་མེད་པ་དང་འགན་ཁུར་ཡང་མེད། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀེརི་མ་དགོན་གྱི་འོག་དུ་
ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བའི་དགོན་ལག་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། དགོན་ལག་འདི་དག་ལ་སྣངས་
འཛིན་དང་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཆ་ཆང་ཡོད། ཀེརི་མ་བྱང་ནི་ཆོས་སྤྱི་

ལའོང་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྐབས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་གཉིད་སྤྱང་གསར་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་གོང་།

གཉིས་ཀར་དབང་ལུང་སྐྱུར་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་བུ་ཞིག་དང་གཉི་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་
 ཕྱོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་གཉིས་ཀའི་ལྷོ་བ་དེ་ཡིན། གཉིད་སྤྱང་
 གིས་སྐབས་དེར་ཁྲིམས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་ནམ་པ་མངོན་པར་བྱས་ཡོད། དེའི་མངོན་
 ཉགས་གསལ་ཤོས་ཤིག་ནི་གཉིད་སྤྱང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཐོག་ཀ་དང་དགོན་པ་
 ཁག་གིས་བྱེད་སྲིད་དབང་སུ་གང་ལ་ཁྲལ་སྒྲོད་མི་དགོས། དེ་དག་སོ་སོས་རང་རང་གི་
 ས་ཁོངས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་དང་། སོ་སོར་བདག་པའི་ཡུལ་དམག་དང་ཁྲིམས་
 ཁང་ཡང་བྱུང་དུ་ཡོད།

སྐྱུར་ན་དགོན་ཁག་དང་སྤྱང་ལོག་གི་མི་མང་ལ་བྱད་པར་ཡོད། དགོན་པའི་
 ཁོངས་གཏོགས་ནམས་ལ་ལྷ་སྤྲེལ་བའི་ཁོང་། དཔོན་ཁག་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁོངས་གཏོགས་
 ནམས་ལ་མི་སེར་རམ་མི་སྤེལ་བའི་ཁོང་། སྤྲེལ་བའི་གི་ལྷ་སྤེལ་བའི་ཁོང་པོ་ཆོས་ལུགས་
 དད་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དང་སྤྱང་གིས་ལྷ་སྤེལ་ཁོངས་སུ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས། དམག་

ཕྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོན་ཤིང་གིས་དབང་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་མིན། ཡིན་ན་ཡང་སྤྲ་ཆེན་
 ཆོས་རིམ་བཞིན་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་བརྒྱང་བ་དང་བསྐྱུན། དེའི་
 ཁོངས་གཏོགས་རྣམས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྤེལ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྲ་
 མའི་སྤྱོད་བྱེད་གི་མི་སེར་ལྟ་བུར་སྐྱུར་གྱི་ཡོད།

རྟོག་སྒྲིང་སུ་ཁེ་དགོན་དུ་བྱིས་པའི་གཉིད་ལྷ་བྲང་གསར་པའི་པར་རིས།

ལྷ་སྤེལིས་པ་དང་ལ་ཡང་ལྷ་སྤེལིན་མ་དང་ལྷ་སྤེལི་མ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྒ་
མའི་ལྷ་སྤེལིན་མ་ནི་དགོན་པ་དང་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་ཤོག་ཀའམ་བྱིམ་ཆང་
རྒྱུ་མཁས་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བ་དགོན་པའི་ཉེ་འབྲིས་སུ་གཞིས་ཆགས་ནས་ཡོད་པ་
དང་། བཅ་རྩུབ་དགོན་པར་བྱལ་འཇལ་དགོས་ཀྱི་མེད་ནའང་། སྒ་བྱང་གི་ནང་ལས་ཀྱི་
རིགས་ལ་ངལ་རྩོལ་བྱེད་དགོས་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད། གི་རྟེ་ཆང་ཕྱོགས་ཐེབས་གནང་

སྐབས་རྟ་ཁལ་མང་པོ་མཉམ་བུ་བྱེད་གནང་རྒྱ་སྒྲིལ་མེད་ཡིན་པས་ལྷ་སྡེ་ནང་མར་གཏོགས་
པ་ནམས་རེས་མོས་ཀྱིས་རྟ་ཁལ་འདྲེད་བྱེད་དང་དོས་ཁལ་ཡར་འགོལ་མར་འབབས་བྱེད་
དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཐེབས་སྐབས་བཞུགས་སྐར་གྱི་ལས་ཀའི་འགན་ཡང་ལྷ་སྡེ་
ནང་མ་ནམས་ཀྱིས་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་སྔ་གི་རྟེན་སྐྱབས་དུ་ཐབ་ཆེན་ཞེས་པའི་ལས་གནས་ཤིག་ཡོད་པ་དེས། མགོན་པོ་
ནམས་ལ་སྡེ་ལེན་དང་བོད་ལྷགས་ཀྱི་བཟའ་བརྟུང་རྩམ་པ་དང་། མར། རྒྱུ་བ། ར་སོགས་
མཁོ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། ཟ་མ་གཡོས་སྦྱར་དང་མགོན་པོར་བཟའ་བརྟུང་གོ་སྒྲིག་སོགས་
ཀྱི་ལས་ཀའི་འགན་ཡོད་ལ།

ལྷ་སྡེ་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱིས་གི་རྟེན་སྐྱབས་གི་ནང་ལས་རིགས་བྱེད་མི་དགོས་ཀྱང་། ལྷ་
སྡེ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འགན་ཁུར་ཤུན་ཅམ་སྦྱབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ལོ་སར་དང་འཆོམས་ཁྱེ་
འབུལ་བར་ཡོང་དགོས་པར་མ་ཟད། གི་རྟེན་ཆང་ཐེབས་བཞུད་གནང་སྐབས་ལྷ་སྡེ་ཕྱི་མ་
ནམས་ཀྱིས་ཐེབས་བསྐྱེད་དང་ཐེབས་སྦྱེལ་ངེས་པར་ཁྱེད་དགོས། དོན་གནད་གལ་ཆེན་ནམ་
བྱུང་སྐབས་གི་རྟེན་སྐྱབས་ལ་ངེས་པར་དུ་ཁྱེས་ཏེ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་
དགོས། ཡིན་ནའང་འདི་དག་ཡོངས་རྫོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དད་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་
པ་མ་གཏོགས། རྒྱལ་པོས་གཏན་འབབས་བྱས་པ་ལྷ་བུའི་བྲིམས་ལྷགས་ལ་བཅི་སྤྱང་བྱེད་
པའི་ལྷགས་སྒོལ་དེ་འདྲའང་མིན།

སྤྱག་ཆང་ལྷ་མོའི་ཉེ་འདབས་སུ་རྟུར་གཏེ་མི་རིགས་ཆོས་ལྷགས་ཁ་ཆེ་ཡིན་པའི་
གཞིས་ཆགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད། ཁོ་ཆོ་གནའ་སྔ་མོ་རྒྱ་ནག་ནས་ས་འདིར་ཡོང་སྟེ་ཆང་ལས་
བྱེད་ཞེས་དུ་གཞིས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སོ་སོའི་བྲིམ་ཆང་ངོ་མ་རྒྱ་ནག་དུ་ཡོད།
རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་ཀྱང་ང་ཆོའི་ས་ཡུལ་དུ་ཁོ་ཆོའི་མིང་ལ་རྒྱ་སྒྲིལ་པ་ཞེས་ཟེར།
དགོན་འདབས་སུ་གནས་སྔོན་བྱས་པའི་རིང་ལ་གི་རྟེན་སྐྱབས་གི་བྲིམས་སྒྲིག་ངོ་བཞིན་

བཅི་རྒྱུང་ལྷ་ཡི་ཡོད་པས། ཁྱིམ་མ་འགལ་བྱེད་མཁན་པལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ར་པ་གི་རྟེན་དགོན་གྱི་ཉེ་འཁྲིམས་སུ་འདྲ་རྒྱ་རིགས་ཁ་ཆེ་སྒོར་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་
 གྲུང་ས་གནས་དེའི་རྒྱིག་ལམ་བཙེ་སྤྱང་བྱེད་དགོས་གྱི་ཡོད། རྒྱ་རིགས་ཁ་ཆེ་རྣམས་
 དགོན་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཕེབས་བཞུད་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཕེབས་བསུ་དང་ཕེབས་སྐྱེལ་
 ལ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་ཁ་ཆེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུའི་རྩ་ཐབ་རྒྱིག་
 སྐབས་བཞུགས་ཁྲིའི་སྐང་ལ་རྒྱབ་སྟེགས་བཅུགས་ཏེ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ལོ་རེའི་ཁ་ཆེ་པའི་སྤྱང་གནས་སམ་རམ་ཟམ་ཟེར་བའི་དུས་ཆེན་
 གྱི་སྐབས། བྱིམ་ཆང་རེ་རེ་བཞིན་གི་རྟེན་རིན་པོ་ཆེར་ཟས་སྐལ་འབུལ་བར་ཡོང་གི་ཡོད།
 ལམ་སྒོལ་འདི་ནི་གི་རྟེན་སྐྱབས་གིས་བཟོས་པ་ཞིག་ཟིན་པར་ཁོ་ཆོ་རང་མོས་ཀྱིས་ལམ་
 སྒོལ་བཏོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཀེརྟི་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ཡིན་ནའང་། ཡང་
 སྲིད་ན་ཆོད་མ་སྒྲིན་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཁོང་གི་འོག་ཏུ་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བཞེས་དགོས། མཆོམས་རེར་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་འགན་བཞེས་པའང་ཡོད།
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཆོག་ཆེན་བྲི་བ་དང་གྲ་ཆང་ཁག་གི་མཁན་པོ། དེའི་འོག་ཏུ་དགོན་
 པའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་ལྟེ་སྟེ། དབུ་མཛུང་དང་དགེ་བསྐྱོས་སོགས་རིམ་པར་ཡོད། ཁབ་
 སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀེརྟི་རིན་པོ་ཆེའི་འོག་ཏུ་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཀེརྟིའི་དཔོན་པོ་ཡིན།
 ཀེརྟིའི་དཔོན་པོའི་ལས་འགན་ནི་སྲིད་སློན་དང་ཆ་འབྲེལ་ཁོང་། ཁབ་སྲིད་དང་བྲིམས་ཐོག་
 གི་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཀེརྟིའི་དཔོན་པོས་ལེན་པ་ཡིན།
 དེའི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཀེརྟིའི་གཉེར་པ་ནི་ནང་སྲིད་སློན་ཆེན་བཞེན་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཞིབ་
 སའི་ལས་དོན་ཏེ། ལྷ་སྡེ་མི་སྡེར་འཛིན་སྐྱོང་དང་། བྲལ་སྤྱད། དམག་དོན་སོགས་ཀྱི་འགན་
 ཁུར་ལེན་པ་པོ་ཡིན།

གཉེར་པའི་འོག་ཏུ་ཐབ་ཆེན་ར་མ་ནི་མི་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད། ཁོས་བཅོན་ཁང་ནང་གི་
བཅོན་པ་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་། བྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་ལྟར་གྱི་བྲིམས་གཅོད་ལག་
བསྟར་བྱེད་དགོས། གེཾྱིའི་སྒྲ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་ནི་གྲུ་པ་ཡིན་ལ། གེཾྱིའི་སྒྲ་བྲང་གི་
མཛོད་ཁང་གི་རྒྱ་ནང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་
པར་མ་ཟད། ལོ་གཅིག་གི་རིང་འདང་ངེས་ཀྱི་ཕྱག་མདུད་སྒྲ་ཆོགས་གོ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས།
གེཾྱིའི་མགོན་གཉེར་ནི་ཕྱི་འབྲེལ་བཀའ་སློན་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁོང་གིས་གེཾྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་
ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་སྐར་ཁའི་འགོ་པ་དང་ཐེབས་བཞུད་ཀྱིས་གཅོས་སྐར་ཁའི་འགན་ཁུར་
ལེན་པ་དང་། སྐར་ཐོག་ཏུ་གཙུག་མཁན་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་མགོན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྡོལ་
ཁུ་དགོས་པའི་འགན་ཡོད། ད་དུང་གཉེར་གཡོག་དང་སྐྱེ་ཆབ་སོགས་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་
པ་དང་། སྒྲ་བྲང་བྱུང་ཁོངས་ཤོག་ཀའམ་ཆོ་པ་ཆོར་མངགས་གཏོང་བྱ་དགོས་པའི་འགོ་
པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། བྱ་སྐྱོན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཆགས་དམ་པོ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ཁེར་དཔོན་
རིགས་འདི་དག་གིས་གེཾྱིའི་སྒྲ་བྲང་དང་། ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གེཾྱི་རིན་པོ་ཆེའི་གོ་གནས་ནི་དགོན་པའི་ལས་སྡེ་གཞན་དག་དང་བསྟར་ན་མཐོ་
ཤོས་དེ་ཡིན། གེཾྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ད་དུང་རྒྱལ་ཕྱན་
ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་གོ་གནས་ཡོད། ཁོང་གིས་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་ཁག་
བཞི་བརྒྱ་ལྷག་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་ཡོད་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆ་
ནས་ཁ་འཛིན་བདག་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད་པས། ཁོང་ལ་དབང་ཆད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད།

གེཾྱིའི་སྒྲ་བྲང་ནི་འདི་ལྟར་བྲིམས་འགོ་རང་བཙན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཤིག་གི་ངོ་བོར་གནས་ཡོད། གེཾྱིའི་སྒྲ་བྲང་གིས་སོ་སོའི་རྒྱས་སྟོབས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ཐག་
གཅོད་དཀའ་བའི་གནད་དོན་རིགས་བྱུང་བའི་སྐབས། ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན། མནའ་

འབྲེལ་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཁག་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་
 པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་གི་ཡོད། ང་ཚོར་ཡང་སོ་སོའི་དྲག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད། ང་ཚོའི་
 དྲག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ཡུལ་དམག་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན། ཡུལ་དམག་ནམས་ནམ་རྒྱུན་
 རང་བྱིས་དུ་བསྐྱེད་དེ་སོ་སོའི་འཆོ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་། དམག་གི་དགོས་མཁོ་ནམ་
 བྱུང་སྐབས་སྤྱད་འགྲུག་ལམ་སང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། གོ་མཚོན་རྩིས་མཉམ་པ་དང་དམག་
 མཁོའི་ཡོ་བྱད་ནམས་བྱིས་ཆང་སོ་སོ་ནས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ལ། བྱིས་ཆང་གི་འཁོས་བབ་
 གཞིར་བབྱུང་གིས་ཡུལ་དམག་བསྐྱེད་སྤངས་ནི། ས་ཆ་དང་སློ་བྱུགས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་འཕོར་
 གཞིར་བབྱུང་། བྱིས་ཆང་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཞིང་། དེའི་ཐད་ཤོག་ཀ་སོ་སོའི་འགོ་
 པ་དང་ཆོ་མྱ་ཆན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ལོ་ཤས་མཚམས་ཞིབ་བཞེར་ཐེངས་རེ་བྱེད་དགོས། བྱིས་
 ཆང་སོ་སོས་སྡོན་ཚུད་ནས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དམག་བརྒྱ་ནམ་བཏང་ལ་འགྲོ་ཆོག་གི་གྲ་སྒྲིག་
 ཨང་བསར་བྱས་ནས་རྒྱུ་དུ་སྡོད་དགོས། དེ་ལ་དམག་ཁྲལ་ཞེས་ཟེར། མདོ་སྐྱེད་ཁྲལ་འདི་
 གནའ་སྡེ་མོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་རྒྱ་གཡུལ་འཁྲུག་བྱ་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཉིང་
 གཡུལ་འཐབ་ཐེངས་མང་བྱུང་སྤྱིང་བའི་ལུང་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། ར་པ་ཁྲལ་དུ་ད་ལྟའི་
 ཆར་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ས་མིང་སྟེ། རྒྱ་འབྲུམ་ཐང་དང་། རྒྱ་དུར་ཐང་། རྒྱ་ཁྲག་ཐང་
 ཞེས་འབོད་པའི་ས་ཆ་མང་པོ་ཡོད། ཞིང་འབྲོག་ས་ཁྲལ་དུ་ད་དུང་ཡང་རུ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་
 རྟེན་འབོད་སྟོལ་ཡོད་པ་དེའང་དེ་སྡེའི་བོད་ཀྱི་དམག་རུ་ཞེས་པའི་ཐ་རྟེན་རྒྱུན་འབྲུམ་སུ་
 བྱིན་པ་ཞིག་ཡིན།

དམག་འཁྲུག་གི་འབྱུང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་ཤོག་ཀ་དང་ཤོག་ཀའི་དབར་མི་བསད་
 ཀྱི་དོན་རྒྱུ་དང་། ཞིང་ས་དང་རྩ་ས། རྩེ་ཚོད་རྩོག་སོགས་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་རེར་རྒྱུན་
 མ་དང་རྩག་པ་འདེད་རེས་སོགས་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 པའི་རིགས་ལ་ཤོག་ཀའི་འགོ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དམག་ནམས་

འཕྲལ་མར་འཛོམས་སྐབ་པ་ཞིག་ཡོད། ཞིབ་ཆའི་དམག་འཐབ་འཆར་གཞི་དང་ཡུལ་
དམག་སློ་གཏོང་སོགས་དམག་དོན་འགོ་བྱེད་ནམ་པས་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ལ་གསང་བ་
དམ་པོ་བྱེད། དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆེ་ལོ་བཙེ་བརྒྱད་ཡན་དང་ལོ་བྱུག་ཅུ་མན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་ཐམས་ཅད་དམག་སར་འགོ་དགོས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་དུ་བཙེ་བརྒྱད་བྱུག་ཅུའི་
དམག་སྒྲུལ་ཞེས་པའི་འགོ་ལྷགས་ཤིག་ཡོད། དམག་རུ་སོ་སོའི་དམག་དཔོན་གྱིས་དམག་
སྒྲིམས་དམ་སྤྱད་བྱེད་ཅིང་། དཔའ་བོར་གཟེངས་བསྟོད་དང་། སྤར་མ་དང་གཡུལ་བྱོལ་བྱེད་
མཁན་ལ་ཉེས་ཆད་གཅོད་པའམ་འདུས་ཆོགས་སུ་ངོ་ཆ་ཁ་སྒྲིངས་བཙོ་སྲོལ་ཡོད།

སྤྱི་གཞུང་ཆང་མར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆང་གཞི་དགོས་གལ་ཆེ་བ་ལྟར། ཀའི་ཉི་
ཟླ་བྱང་ལ་དཔལ་འབྱོར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་སྟོན་མེད་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། སྤྱི་གཞུང་གཞན་པ་དང་བསྐྱར་ན་ཀའི་ཉི་ཟླ་བྱང་གི་
གཤམ་འོག་མང་ཆོགས་ལ་ཁྲལ་སྤྱད་ཀྱི་ཐད་ཉ་ཅང་གུ་ཡངས་པོ་ཡིན། སྤྱི་གཞུང་ངམ་
རྒྱལ་ཕྱན་གཞན་དག་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡོང་འབབ་གཙོ་བོ་ནི་ཁྲལ་འབབ་ཡིན་མོད།
ཀའི་ཉི་ཟླ་བྱང་ལ་ཁྲལ་འབབ་དེའི་རིགས་མེད། ཀའི་ཉི་ཟླ་བྱང་གི་ཡོང་འབབ་གཙོ་བོ་ནི་
ཟླ་བྱང་རང་གི་ས་ཁོང་དང་སུ་རུག་གི་ཡོང་འབབ་ཡིན་ཞིང་། ཀའི་ཉི་ཟླ་བྱང་གི་སུ་རུག་
ལ་ཉ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་ཆོག་གྱུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། ཁོང་ས་
རྒྱུང་དུ་ལས་མེད་པས་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ཉུང་དུ་ཞིག་ཡིན། ཀའི་ཉི་ཟླ་བྱང་ལ་
ཁོང་གཡོག་མེད་པས་ཁོང་ས་པལ་ཆེ་བ་གྲོང་མི་ཆོས་འདེབས་རོགས་བྱེད་པའམ། ལས་མི་
སླ་འགྲུག་གིས་སྟོན་ཐོག་འདེབས་ལས་བྱེད་དུ་འཛུགས་གི་ཡོད། ཟླ་བྱང་གི་དདུལ་སྟོར་གྱི་
ཡོང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ནི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་དད་འབུལ་ཁྱས་པའི་དདུལ་ཉེ་ཤི་བོར་གཤིན་ཆོས་
དང་། ཉན་པར་རིམ་གྱོ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤུལ་བའི་དདུལ་གྱི་ཡོང་འབབ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
ལས། མང་ཆོགས་ཀྱི་ས་ནས་ཁྲལ་སྤྱད་བྱས་པའི་ཡོང་འབབ་སྟོར་གཅིག་གྱུང་མེད། ཟླ་བྱང་

གིས་མང་ཆོག་ལ་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་འགན་གཅོད་པོ་ནི། དམག་འཁྱུག་སྐབས་ཀྱི་དམག་ཁྲལ་
དང་། དགུན་ཁར་རྩ་འབྲེག་རྒྱ་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཅམ་ཡིན།

སྐྱེ་ཆང་ལྟ་མོ་གི་ཉི་དགོན་པ་ཐོག་མར་བྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་བའི་མི་རབས་
འདི་བར་དུ་གི་ཉི་ཤེས་བླ་མ་ལ་མེ་སྒྲོན་དང་། རྒྱན་ཇག་གི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆུང་
མེད་པས། མང་ཆོག་ཀྱིས་སྤུལ་བའི་དདུལ་དངོས་ནམས་མི་ཐོག་རིམ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤུལ་
གསོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཟེར། གི་ཉི་ཤེས་བླ་མ་དདུལ་འཛོགས་པའི་མཛོད་ཁང་ཆེན་པོ་མདོ་
སྤྱུག་གཉིས་ཡོད། མཛོད་ཁང་སྤྱུག་མ་ནམས་གན་མཛོད་ནི་གི་ཉི་སྤྱེད་མེད་རིམ་པའི་རིང་
གསོག་སྤྱེད་བྱས་པའི་དདུལ་ལས་འགོ་སྤྱོད་བཏང་བའི་སྤྱུག་མ་ཅི་བྱུང་བཀར་འཇུག་བྱ་
ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། མཛོད་ཁང་སྤྱུག་མར་དདུལ་ཡར་འཇུག་པ་ལས་མར་འདོན་སྒོལ་མེད་
པས་གསོག་དདུལ་ཏ་ཅང་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཟེར། གོ་ཐོས་ལྟར་ན་མཛོད་ཁང་སྤྱུག་མའི་
ནང་དུ་དདུལ་ཏ་མིག་མ་དང་དདུལ་སྒྲོལ་གིན་དུ་མང་པོ་སྤྱུག་གསོག་བྱས་པར་མ་ཟད།
ས་འོག་དུ་དདུལ་བཞུགས་ནས་སྤྱུགས་པའི་དདུལ་གྱི་པ་བོང་ཡོད་པའི་མོད་སྒོལ་ཡོད། ང་
མཛོད་ཁང་སྤྱུག་མར་གཏན་ནས་འགོ་སྤྱོད་མེད་པས་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་
ཡིན་པ་དངོས་སུ་མཐོང་ཆུང་མེད།

ང་མཛོད་ཁང་སྤྱུག་མར་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནས་མཛོད་ཁང་
སྤྱུག་མར་དདུལ་ཡར་འཇུག་པ་ལས་མར་འདོན་སྒོལ་མེད་ལ། གི་ཉི་སྤྱེད་མ་ན་རིམ་ལ་མཛོད་
ཁང་སྤྱུག་མར་དདུལ་ཡར་འཇུག་པ་ལས་མར་འདོན་པའི་ལས་འགན་མེད། དེ་བཞིན་དུ་
ངས་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལོར་ལ་ཐད་ཀར་འཛིན་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པས་མཛོད་ཁང་སྤྱུག་མར་འགོ་
དགོས་དོན་མེད། གཉིས་ནས་གི་ཉི་ཤེས་བླ་མ་ལོར་ལ་ལྟ་དགོར་བདག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཏ་ཅང་
མཐུ་བཅན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བྲགས་ཤིང་། ང་རྒྱུང་དུས་དགོར་བདག་དེར་ཞེད་ཀྱི་ཡོད།

དགོར་བདག་དེ་ངས་མཐོང་ཆུང་མེད་ཀྱང་། ངའི་ཨ་པས་དགོར་བདག་དེ་དངོས་

སུ་གཟིགས་ཐུང་སྒོར་གསུངས་བྱང་། རྩོན་མ་ཨ་པ་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་ང་ཐུག་པར་ཡོང་སྟེ་
ཉིན་ཤས་རིང་གི་རྟེན་སྒྲ་བྱང་དུ་སྡོད་སྐབས་ཀྱི་མཆན་མོ་ཞིག་ལ། ཁོང་ནམ་བྱེད་ཅམ་ལ་
གཉིད་སད་དུས་ཁང་པའི་ནང་ཕྱིལ་པོར་འོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་དང་། གཟུགས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་སྒྲ་
ར་རིང་པོ་ཅན། གོས་ཆེན་གྱི་རི་མོ་ནས་འོད་འཆར་བ་ཞིག་མཇུག་ལུགས་གསུངས། དེ་དུས་
སྟོག་སྟོན་གྱི་རིགས་མེད་པས། ནམ་རྒྱུན་མཆན་མོར་ཁང་པ་ནག་ཁུང་ཆགས་གྱི་ཡོད། ངའི་
ཨ་པ་སྟག་ཐག་ཆོད་ནས་ཉལ་བུལ་གྱིས་མགོ་བདུམ་ནས་སྒྲ་སིམ་ངང་རྟོག་ཅམ་བསྟེན་དེ་
ཡང་བསྐྱར་སྟོའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་པའི་སྐབས། ཁང་པའི་ནང་སྤར་བཞིན་འོད་ཀྱིས་ཁེངས་
ཤིང་། གཟུགས་སྟོབས་ཅན་གྱི་མི་དེ་དུང་དེར་འགྲུང་ནས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཨ་པས་
བསྐྱར་དུ་མགོ་བདུམ་ནས་བསྟེན་པས་གང་འཆམ་ནས་གཉིད་དུ་ཤོར་འདུག གཉིད་སད་
ནས་བལྟས་དུས་མི་གཟུགས་སྟོབས་ཅན་དེ་མཐོང་ཡུལ་དུ་མེད་པར་རྒྱར་འདུག ངའི་ཨ་
པས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གི་རྟེན་སྒྲ་བྱང་གི་དཀོར་བདག་ཡིན་འདུག

ང་གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་བསྟེན་ཡུན་རིང་གི་རྟེན་སྒྲ་བྱང་གི་དཔལ་འབྱོར་
གནས་སྐངས་ཡག་ཐག་ཆོད་ཡོད་པས། མཛོད་ཁང་སྟག་མ་ནས་དཔལ་འདོན་དགོས་
བྱུང་ཐུང་མེད་ཟེར། གི་རྟེན་སྒྲ་བྱང་ལ་དཔོན་པོ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དཔོན་པོ་བགྲས་པ་མ་
གཏོགས་མི་གཞན་སུ་གང་ཡང་མཛོད་ཁང་སྟག་མར་བསྟོད་ཐུང་མི་འདུག ཕྱིས་སུ་ང་ལྟ་
སར་བསྟོད་ཁང་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ལ་སྐྱེ་འགྲུང་གཏོང་དགོས་པས། མཛོད་ཁང་མདོ་
མ་ནས་དཔལ་འདོན་དགོས་བྱུང་ཡོད་ནའང་མཛོད་ཁང་སྟག་མའི་དཔལ་བཏོན་མི་འདུག
མཛོད་ཁང་སྟག་མའི་དཔལ་རྣམས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་སྟེ་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱར་བེར་
བའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་གིས་གཞུང་བཞིས་བཏང་འདུག ལོ་མང་རྗེས་སུ་ངའི་གོ་ཐོས་ལྟར་ན་
རིག་གནས་གསར་བརྗེ་བའི་སྐབས་སུའང་། དམར་སྐྱེད་དམག་གིས་མཛོད་ཁང་སྟག་
མའི་ཐད་ཀྱི་ས་ཞབས་ནས་དཔལ་འདོན་ཆེན་སྟོག་བྱིར་བྱས་སོང་ཟེར།

གཉིད་ལྷ་བྲང་ལ་དབུལ་སྒོར་མང་པོ་ཡོད་ནའང་དེ་ནི་ལྷ་བྲང་ཁོ་ནར་བཀོལ་སྒྱུད་
བྱེད་རྒྱ་ཞིག་རེད་མི་འདུག། གཉིད་ལྷ་བྲང་ལ་མངའ་ཞབས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་ས་གནས་
སྤང་སྒྲོབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད་པས། བྱལ་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་
དང་གསར་རྒྱག་ལྷ་བྱུང་འགོ་བོན་རྣམས་གཉིད་ལྷ་བྲང་ནས་གཏོང་དགོས་པར་མ་ཟད།
དམག་འཁྲུག་གི་འགོ་བོན་དང་། དམག་འཁྲུག་གི་སྐབས་མི་བསད་པའི་མི་སྟོང་ཡང་གཉིད་
ལྷ་བྲང་གིས་རོ་བདག་ལ་སྤྱད་ནས་རོགས་སྒྲུར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་བྲང་གིས་དབུལ་འབོར་
འདི་དག་ས་གནས་ཀྱི་འགན་ཁུར་མི་སྤར་སྤྱད་དེ། ཞིབ་ཆའི་དོན་གནད་རྣམས་ཁོང་ཆོར་
ཐག་གཅོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཉིད་ལྷ་བྲང་གིས་ཐད་ཀར་ཐེ་བྱས་མི་བྱེད།

ང་ཆུང་བུའི་དུས་སུ་གཉིད་ལྷ་བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོངས་རྒྱུགས་
གཉིད་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལེན་ཀྱི་འདུག། དཔོན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོ་གནས་ནི་པ་ཤུལ་བུ་འཛིན་ཡིན་ཞིང་། གཉི་སྐྱེ་ཐེང་ལྷ་པ་བྱལ་
དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཆང་གི་སྐུ་དུས་ནས་བཟུང་གཉིད་མི་རྩ་ཆང་གི་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་
གཉིད་དཔོན་པོའི་གོ་གནས་འདི་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་ཡོད། གཉིད་ལྷ་བྲང་གི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་
ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་དབང་ཆ་དང་ལ་ཡོད་ནའང་། ཉིན་རྒྱུན་ཀྱི་སྲིད་ཚུགས་ཀྱི་ལས་དོན་
རྣམས་གཉིད་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་འགན་ཁུར་ལེན་པ་
དང་། སྤྱིར་བཏང་གི་ཐག་གཅོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཐད་ཀར་དཔོན་པོས་གནང་གི་རེད།
ཡིན་ནའང་ཆོས་ཚུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་གི་ཐོག་ཁོང་ལ་ངི་ཞིབ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཙམ་
ལས་ཐད་ཀར་བཀའ་གཏོང་བ་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་མེད།

གཉིད་ལྷ་བྲང་གི་དབང་རིས་བྱལ་ཁོངས་ནི། མངོན་དགེ་ཤོག་ཀ་བཙུ་གཉིས་ཙམ་
མ་ཡིན་པར། ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡུལ་ལྷང་གི་དཔོན་པོ་དང་དཔོན་སྤན་མང་པོ་ཞིག་གིས་
གཉི་ཆང་རང་གི་སྤྱ་མར་རྩི་ཡི་ཡོད་པར་བརྟེན། ཁོང་ཆའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱང་གཉིད་ལྷ་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྐྱད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

བྲང་དང་གི་རྟེན་པའི་མངའ་ལོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འདུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 གཞན་ད་དུང་རྒྱལ་རོང་དང་། ཟེ་བ། ཐེ་པོ་ཁྲལ། མཛོད་དགེ་དང་སང་ཀན་སྟོ་ཁྲལ་ཁོངས་
 གྱི་རྟོར་གཙང་དང་། ལྷ་མུ། འབྲུག་མུ། དེ་བཞིན་དང་སང་མཚོ་སྟོན་གྱི་ས་ཁྲལ་ཁག་ཅིག་
 སོགས་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟར་ཡིན། ཆོས་ལྷོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ས་ཁྲལ་འདི་
 དག་རང་བཞིན་གྱིས་ང་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་དབང་རིས་སུ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེར་བརྟེན་
 གི་རྟེན་སྐྱ་བྲང་གི་ཤུགས་ཀྱིན་ཐེབས་ཡུལ་ས་ཁོངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན། གི་རྟེན་སྐྱ་བྲང་
 གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་དྲག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ནི། དམག་སྐར་གཏན་
 འཇགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་དམག་གི་ནམ་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡུལ་
 དམག་གི་དམག་རུ་སོ་སོར་དམག་དཔོན་གཉིས་རེ་དང་། དམག་དར་སོགས་དྲག་པོའི་
 སྒྲིག་འདུགས་ཀྱི་འགོ་སྐྱབས་མ་འདྲ་བ་རེ་ཡོད།

བཞི་པ། སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་པ།

༢༡། སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་པ་ནི། བདེ་སྐྱད་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་
གསལ་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ང་ཆོས་ནམ་རྒྱུན་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་ཞེས་འབོད། སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་
གི་རྟེན་པ་ནི་འབྲུག་དཀར་གཙང་པོ་འཕ་ལྷ་མོའི་གནས་ཆུང་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ཆགས་
ཤིང་། ད་ལྟོ་ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་མ་ཚུ་རྫོང་དང་ལྷ་ཚུ་རྫོང་ལ་ཉེ་བར་
ཡོད། ཤོད་རྒྱུན་ལྷ་ར་ན་དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ལུང་ཐུག་དུ་སྡོམ་གནས་བདག་གི་ཞོན་
པ་སྟག་མོ་མ་བྱ་ལྷ་གནས་ཤིང་། སྟག་པོའི་ནགས་ཞེས་པའི་ནགས་ཆལ་སྟུག་པོ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེའི་གསེང་དུ་སྟག་མོ་མ་བྱ་ལྷའི་སྟག་ཆང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྟག་ཆང་དེ་དང་
ཉེ་བའི་གནས་ཆུང་འགམ་ན་བྲག་ཐུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་རྩོལ་ས་ཐུབ་པའི་
དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སྦྱ་རང་བྱོན་ཞིག་ཡོད་པས་ལྷ་མོའི་གནས་བྱིན་ཅན་དུ་བརྗེ་བ་ཞིག་
ཡིན། སྟག་ཆང་དང་ལྷ་མོའི་གནས་ཀྱི་མིང་གཉིས་བསྡེམས་ནས་དགོན་པའི་མིང་ལ་སྟག་
ཆང་ལྷ་མོ་ཞེས་ཐོགས་པར་གྲགས།

སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་ཆགས་སའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཏེ་ཅང་མངོས་ཤིང་ལྷ་ན་སྟུག་པ་ཞིག་ཡིན།
དགོན་པའི་མདུན་ཐད་ཀྱི་རི་རྩེར་བྲག་རྩོལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དབྱིབས་བཀོད་པའི་
ཞུང་དང་འབྲུལ། དགོན་པའི་ཐུབ་ཕྱོགས་སུ་བྲག་རྩོལ་བརྩིད་ཉམས་ཅན་ཞིག་ཡོད། གནམ་
གཤིས་དྲངས་པའི་སྐབས་སུ་དགོན་པའི་ཐུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་རྩོལ་དང་། ཤར་ངོས་སུ་བྲག་
དམར་པོ་བསྟར་སྤེང་བསྐྱིགས་པ་བྲག་དམར་པོ་དར་གྱི་ཅོད་པའི་ཞུང་བའོད་པ་དེ་དག་
གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་། ཞོགས་པར་དགོན་པའི་མིང་གཉིས་བསྡེམས་ནས་འབབ་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྐད་ཡུལ་གྱི་འཚོ་བ།

བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཚུའི་ཟེགས་མ་འཕྱོ་བ་དེ་རིམ་པས་སྤྱད་ཞག་དཀར་པོར་གྱུར་ཏེ། མཐོ་
ཞིང་གཟར་བའི་བྲག་རི་དང་ནགས་རི། སྤང་རི་བཅས་ཀྱི་ངོས་སུ་འབྱུག་འགོས་བྱེད་སྐབས།
དེའི་བཀོད་པ་ལྟ་ཡུལ་ལྟར་སྤང་བས། དངོས་གནས་མངོས་ལྗོངས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་
གནས་མཚོག་ཅིག་ཡིན།

ཀའི་ཆང་གི་གདན་སའི་གཙོ་བོ་སྤྱད་ཆང་ལྟ་མོ་ཀའི་དགོན་ཚོ་སྤང་དགོ་ལྟར་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ།
སྤྱད་ཆང་ལྟ་མོ་ཀའི་དགོན་པ་ནི། ཀའི་སྤྱད་ཆང་ལྟ་མོ་ལྟར་དབང་བསྤྱད་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ཆང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཐོག་མའི་ཆང་བཏིང་བ་དང་། རིམ་པས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་
བྱེད་ཏེ་ཀའི་སྤྱད་ཆང་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་སའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱད་ཆང་ལྟ་མོ་ཀའི་དགོན་པ་དང་དེའི་དགོན་ལག་ཁག་གི་དགོན་བདག་ནི་
ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀའི་ལྷ་སྤང་གི་སྤྱད་ཆང་ལྟ་མོ་ཀའི་དགོན་
པར་ཡོད་སྐབས་སྤྱད་ཆང་ལྟ་མོར་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་མཁན་གྱི་སྤྱད་ཆང་སྤྱད་ཆང་

བརྒྱ་ལྷག་ཡོད། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེ་དགོན་པར་དང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆན་ཐོ་ཡོད་
 པའི་སླ་སྤྱལ་གྲངས་ལྷ་བཅུ་ཡས་མས་ཤིག་ཡོད། སླ་སྤྱལ་རྣམ་པའི་གོ་གནས་གཅིག་
 མཆུངས་མིན། དཔེར་ན། ལ་ཤས་ནི་ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་གསར་དུ་བྱག་འདེབས་གནང་བའི་
 སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་མཛད་རྗེས་ཡོད་མཁན་གྱི་སླ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་
 བྱས་པའི་རིགས་དང་། ལ་ཤས་ནི་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་སོགས་ཆོས་
 རྒྱུགས་གྱི་བྱ་བའི་ཐོག་མཛད་རྗེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གི་རྟེ་ཆང་གི་དབུ་སླ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་
 བས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་པ། ལ་ཤས་ཤིག་དགོན་པ་གཞན་གྱི་སླ་སྤྱལ་ལྷག་ཆང་ལྷ་
 མོར་ཐེབས་ནས་འགན་ཁུར་སྤྲོ་ཆོགས་བཞེས་ཐུང་མཁན་སོགས་རིགས་མ་འདྲ་བ་སྤྲོ་
 ཆོགས་ཡོད། སླ་སྤྱལ་དེ་དག་ལ་ནང་ཆེན་(སླ་བང་)ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད། དཔེར་ན།
 ལྷག་ཆང་ལྷ་མོར་གི་རྟེ་འོག་ཏུ་ནང་ཆེན་(སླ་བང་)ཆེ་ལག་བཞི་སྟེ། སྤྱ་ལའི་ནང་
 ཆེན་དང་། གཙང་སྤའི་ནང་ཆེན། མཛོད་དགེ་སྤྱལ་སྤྱའི་ནང་ཆེན། ལ་གྱ་སྤྱལ་སྤྱའི་ནང་
 ཆེན་བཅས་ནང་ཆེན་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ནང་ཆེན་ཡོད་པའི་སླ་སྤྱལ་ཆོར་སླ་སྤྱལ་གཞན་
 དག་ལས་འགན་དང་ལས་ཀ་མང་བར་ཡོད། དཔེར་ན། འདུ་འཛོམས་དང་ཆོགས་འདུ་ཆེ་
 ལག་གི་རིགས་དང་། ཆིབས་བསྐྱེད་ཐབ་ཀྱི་རིགས། འཆམས་ཁྱའི་རིགས་སོགས་ལ་རྒྱ་
 པར་སྤྱ་ཆབ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

གི་རྟེ་སྤྱ་བྱེད་ལྷ་པ་བྱུབ་དབང་བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཆང་གིས་བྱི་ལོ་ ༡༧༤༩
 ལོར་ལྷག་ཆང་ལྷ་མོར་ཐོག་མར་གནས་གཞི་གསར་འཛུགས་མཛད། བྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལོར་གྲུ་
 ཆང་གི་ཐོག་མ་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་དགོན་པ་འདི་ལ་རྒྱུད་པ་
 གྲུ་ཆང་དང་མཁན་པོ་གཅིག་ལས་མེད། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོར་གི་རྟེ་སྤྱ་བྱེད་བདུན་པ་ལ་སྤྱུབས་
 མཆོག་ཐུབ་བཞུན་ཉི་མས་ལྷག་ཆང་ལྷ་མོར་མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་
 བ་ནས་བཟུང་། མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆང་གི་མཁན་པོ་སུ་ཡིན་པ་དེས་ཆོགས་ཆེན་ཁྱི་པ་ཡང་

གཅིག་སྟོན་སྟེ་གནང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གསར་བཏོད་མཛད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦
ལོར་གཉི་སྟེ་སྐྱེ་སྤང་བརྒྱད་པ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཆང་གིས་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་དུས་འཁོར་
ཟླ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ངའི་སྐབས་སུ་སྟག་པ་ཟླ་ཆང་གསར་འཛུགས་
བྱས་པས། དེང་སང་སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གཉི་དགོན་པར་ཟླ་ཆང་བཞི་དང་མཁན་པོ་བཞི་ཡོད།
མཁན་པོ་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་མཆན་ཉིད་ཟླ་ཆང་གི་མཁན་པོས་ནི་སྟེ་སྟོན་ལྟར་ཆོག་གས་
ཆེན་ཁྲི་པ་སྟེ་དགོན་པ་སྦྱིའི་ཁྲི་པའི་འགན་བཞེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་དགོན་པའི་སྤྱིང་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལས་སྟེ་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན། སྟར་སྟོན་ལ་མཁན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ངས་བསྟོ་
བཞག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་མཁན་པོ་སོ་སོའི་འོས་ཆས་ཆང་མིན་ལ་བལྟས་ནས་བསྟོ་
བཞག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མཁན་པོ་སོ་སོས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་དང་ལས་དོན་གཞན་དག་སྟེ་
མང་ཞིག་གི་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ངས་དེ་དག་བསྟོ་གཞག་བྱེད་པའི་
སྐབས་སོ་སོའི་ཁུར་བབས་ཀྱི་ལས་འགན་ངེ་བཞིན་སྟུབ་སྟུབ་མིན་ལ་གཙོ་བོར་ལྟ་དགོས་
ཀྱི་ཡོད་ནའང་དེང་སང་ངས་བསྟོ་བཞག་བྱེད་ཀྱི་མེད།

སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་ལ་དུས་གཅང་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྟེ་ནང་བཞིན་ཁམས་ཆན་ཞེས་
པའི་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་ནའང་ཟླ་རྒྱན་ཞེས་པ་སྦྱིད་སྟག་ལྟ་བུའི་འགྲོ་ལམ་གཞན་པ་ཞིག་
བཅི་སྟོན་ཡོད། དུས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁམས་ཆན་ཟེར་བ་དང་སྟག་ཆང་ལྟ་མོའི་ཟླ་རྒྱན་གཉིས་
ལ་ཁྱད་པར་དེ་ཅུ་མེད། ཟླ་རྒྱན་ནི་གཙོ་བོ་ཟླ་པའི་ཡོང་ཁུངས་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱེ་
བ་ཞིག་ཡིན། སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གཉི་དགོན་པར་ཟླ་རྒྱན་ཆེ་ཁག་དུག་སྟེ། གཡིས་པའི་ཟླ་
རྒྱན་དང་། འཕྲོག་པའི་ཟླ་རྒྱན། གཟའ་ཅུའི་ཟླ་རྒྱན། ཆོང་ཅུའི་ཟླ་རྒྱན། ཆ་ཁོའི་ཟླ་རྒྱན།
བཅ་ཆའི་ཟླ་རྒྱན་ཉེ་ཟླ་རྒྱན་ཆེ་བ་དུག་དང་། མགོན་ཆའི་ཟླ་རྒྱན་སོགས་ཟླ་རྒྱན་ཚུང་ཁག་
ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད། ཟླ་པ་ཞིག་དགོན་པར་ཐོག་མར་སྦྱིག་ཞུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཡུལ་

ཕྱོགས་དེའི་ཤུ་རྒྱུན་གྱིས་འགན་ཁུར་ཏེ་ཤུ་པ་དེའི་སྦྱིད་སྦྱུག་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
དེ་ལ་དགེ་ཆན་བཀོད་སྒྲིག་དང་། ཉིན་རེའི་དགོས་མཁོ་འདོན་སྤྱོད་གྱིས་མཆོན་ན་བའི་
སྐབས་ནད་གཡོག་དང་། མཐར་གྲོངས་པའི་སྐབས་སུ་བསྡོམས་པའི་སྦྱོན་དགེ་སྦྱབ་དང་ཐུང་པོ་དུར་
སྦྱེལ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་རྒྱུགས་ཤུ་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

སྦྱག་ཆང་ལྟ་མོ་གསར་དུ་བྱུག་འདེབས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་གཟུང་རུའི་དཔོན་
པོ་གཟུང་ཁྲོ་རྒྱལ་དགེ་དང་། བཞག་སྡོམ་དཔོན་བཟུམ་གྱིས་བཟང་པོ། སྤྱུ་རྒྱུ་འགོ་པ་ནོར་
བུ་བཟང་པོ་བཅས་དཔོན་པོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོན་བདག་བྱས་ནས་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡིན་
སྐབས་འདི་དག་ལ་བསྟན་བདག་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཞེས་ཆེ་བསྟོན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ཐོག་མའི་
ཆར་སྦྱག་ཆང་ལྟ་མོའི་ཤུ་རྒྱུན་གྱི་ཡོང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཡང་དཔོན་པོ་འདི་དག་གི་བྱ་བ་
ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ནས་ཡིན། རིམ་པས་ཤུ་རྒྱུན་ཡོང་ཁུངས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་
སོང་ཡོད། སྦྱག་ཆང་ལྟ་མོ་གཉིད་དགོན་པ་ནི་ས་ཕྱོགས་དང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
ཆོས་སྡེ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ས་ཁུལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་ཆོས་བརྒྱད་བྱེ་བྲག་པའི་དགོན་པ་ཞིག་
མིན་པར་དེར་བརྟེན་དེང་སང་ཡང་ཤུ་རྒྱུན་ནམས་མདོ་སྤྱད་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱོད་ཆོགས་
ནས་ཡོང་གི་ཡོད།

དབུས་ཀྱི་གདན་ས་གསུམ་དང་སྦྱག་ཆང་ལྟ་མོའི་དབར་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། དགོན་མ་ལག་དང་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་ལྟ་
བུའི་འབྲེལ་བ་མེད། ང་ལ་མཆོན་ན་ངའི་སྐྱེ་ཁྲིམས་དང་པོ་རོང་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་
མཆོན་ལྟ་སར་ཐེབས་ཏེ། རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྟེ་
རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་སློབ་མའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ཞིག་དང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཕྱིར་
མདོ་སྤྱད་དུ་ཐེབས་ནས་ཆ་ཁོ་གཉིདའི་མ་དགོན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གཉིད་དགོན་པ་ཐོག་
མ་དེ་བཞེངས་པའི་རྩེས་ནས་རིམ་གྱིས་སློབ་མ་དང་ལྟ་སྡེ་མང་པོ་འདུས་པར་བརྟེན་

ཀེ་རྒྱ་མཐོང་རིམ་བྱོན་དང་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་གི་དབར་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ཡིན།
ཡིན་ནའང་ཀེ་རྒྱ་མཐོང་དགོན་མ་ལག་དང་གདན་ས་གསུམ་དབར་འདྲིལ་སྦྱོང་གི་ཐད་
ནས་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད།

ཀེ་རྒྱ་མཐོང་གི་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱིད་རྒྱས་ཆེ་ཁག་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སྡེ་ཆན་གཙོ་བོ་
ནི་ཆོགས་འདུ་དམར་ནག་ཟེར་བའི་ཆོགས་འདུ་ཆེན་མོ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་དམངས་གཙོའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཆོགས་དང་འདྲ་ཆེ་ཞིང་ཆོགས་ཁྱུགས་པ་མི་སྣ་བརྒྱ་ལྟ་ཡོད་ལ་རྒྱ་
མེད་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཆབ་ཀྱང་ཡོད། ཆོགས་འདུའི་གཙོ་སྦྱོང་གྲུ་པས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་
པོ་སོགས་མི་རྒྱ་ཤོ་གནས་ཅི་ཙམ་མཐོ་ཡང་། གྲུ་པའི་གྲལ་འོག་ཏུ་སྡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ།
ཆོགས་འདུའི་ཐག་གཅོད་ལ་ཆང་མས་བཅི་བཀྱར་བྱེད་དགོས། ཡིན་ནའང་ཆོགས་འདུ་
འདིའི་རིགས་ནི་ཇ་དྲག་གི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ལ་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་ན་མ་
གཏོགས་རྒྱུ་དུ་འཆོགས་སོལ་མེད།

རྒྱུ་དུ་འཆོགས་སོལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོགས་འདུ་བརྒྱད་ཅུ་ཟེར་བའི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་ཡིན། བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་པ་ནི་ཆོགས་མིའི་དམའ་མཐའི་གྲངས་ཆད་ཡིན། ཆོགས་
འདུ་འདིས་དོན་དག་གལ་ཆེན་ནམས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། ཆོགས་འདུའི་གྲོས་གཞི་
འདོན་མཁན་དགོན་པའི་གཞུང་དང་སྤྱང་གི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཆོ་ཡིན་ལ། ཆོགས་
ཁྱུགས་པ་ཡོངས་ནས་གྲོས་བསྡུར་གྱིས་མང་མོས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་བྱེད་སོལ་
ཡོད། ཡིན་ནའང་ཆོགས་འདུས་ཐག་གཅོད་མཛད་པར་མཆམས་རེར་འདོད་སྟོ་མ་ཆེ་མ་
པའི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་མཁན་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།

གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་བསྐོས་གཞག་བྱེད་པའི་སྐབས་གཙོ་བོ་འོས་མི་དེའི་
འདོན་ཐང་དང་བྱས་རྗེས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱིམ་ཆང་གི་རྒྱབ་སྡོངས་གཙོ་བོར་མི་འདྲིན། ཡིན་
ནའང་ཀེ་རྒྱ་མཐོང་མེད་པའི་རྒྱ་དུས་ནས་བཟུང་ཀེ་རྒྱ་མཐོང་དཔོན་པོ་རིམ་བྱོན་ནམས་ཆ་ཁོའི་

མི་ཙུང་ཆང་དང་རྒྱ་ཁའི་མི་ཙུང་ཆང་གི་མི་ཙུང་ནས་ཡོང་དགོས་པའི་གཏན་འཁེལ་ལྟ་
བུའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། སེར་མོ་པའི་དཔོན་རིགས་གཞན་དག་ནམས་དགོན་
པའི་གྲ་པའི་ཁོངས་ནས་འདེམས་སྐྱུག་བྱེད། གྲ་དམངས་ཁྲོད་དུ་དཔེ་ཆ་པ་དང་དཔེ་ཆ་པ་
མ་ཡིན་པ་རིགས་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེ་ཆ་པ་ཆོས་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་
ལེན་བྱ་བར་བྱས་ཤུགས་ཡོད་ཀྱི་ཙུང་སྐྱུགས་བྱེད་པ་དང་། དཔེ་ཆ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁོངས་
ནས་འཛིན་ཐང་ཡོད་མཁན་གྱིས་དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་བྱེད་པ་དང་། དེའི་
ནང་ནས་ཆེ་ལྷན་རིགས་གྱིས་ཀི་རྟིའི་སྒྲ་བྲང་གི་གཉེར་པའམ་ཤོག་ཀ་སོ་སོའི་འགོ་པའི་
ལས་སྒྲེ་འཁུར་གྱི་ཡོད།

ང་ཆོའི་ས་ཁུལ་དུ་ཀི་རྟིའི་དགོན་མ་ལག་བཙུག་བརྒྱུད་ཅེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད། ཡིན་
ནའང་སྐབས་འདིའི་བཙུག་ཅེས་པ་ནི་གངས་མང་པོ་སྟོན་པའི་བརྟེན་ཅམ་ཡིན་པ་ལས་
གངས་ཀ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་དོན་མིན། དཔེར་ན། ཁ་བཟུང་ལེའུ་བཙུག་དང་། བསམ་ཚུལ་
འབྲ་མིན་བཙུག་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་ནི་མང་པོ་ལ་གོ་དགོས།

ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཀི་རྟི་དགོན་པའི་དགོན་ལག་ཏུ་འགྱུར་སྐབས་མ་འབྲ་བ་བཞི་ཙམ་
ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི། ཀི་རྟི་སྐྱེ་ཤིང་ཞིག་གིས་མ་དགོན་གྱི་བྱར་དུ་དགོན་པ་གསར་དུ་བྱག་
འདེབས་གནང་སྟེ་དགོན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མ་དང་དཔོན་
པོ་སྐུ་རུང་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་གྱིས་བཞེངས་པའི་དགོན་པ་དེ་ཀི་རྟི་ཆང་ལ་སྐུལ་བའི་རྗེས་
ཀི་རྟིའི་དགོན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ། གསུམ་པ་ནི། དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་རང་གི་མངའ་ཁོངས་དང་
མངའ་འབངས་ཡོངས་རྫོགས་ཀི་རྟི་ཆང་ལ་སྐུལ་བས། དེའི་མངའ་འབངས་ཀྱི་དགོན་པ་ནམས་
གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་ཀི་རྟི་ཆང་གི་དགོན་ལག་གི་གས་སྐུ་འདུས་འགོ་བ་ལྟ་བུའང་ཡོད།
དཔེར་ན། ཀི་རྟིའི་སྒྲ་བྲང་གི་ཡིག་མཛོད་དུ་ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འབངས་ཀྱི་ཤོག་ཀ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀི་རྟི་ཆང་ལ་སྐུལ་བའི་བཀའ་གཏན་བྲིས་ཏེ་སྐུལ་བ་ནས་བཟུང་། ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་

མངའ་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གིནྟེ་དགོན་ལག་གི་ཁོངས་སུ་བཅི་
སྟོལ་བྱང་བ་ལྟ་བུར་ཡོད། བཞི་པ་ནི། བཀའ་ཆོས་དབང་ལུང་གི་བརྒྱད་པ་དང་། འཆད་
ཉན་སྟོབ་གཉེར། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན། འདོན་རྟ་དབྱངས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་
དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲུངས་གིནྟེ་ཆང་ལ་བཅོལ་བའི་ཐོག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གིནྟེ་ཆང་
གི་དགོན་ལག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་བའི་རིགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག

གལ་ཏེ་གིནྟེ་སྐྱེ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པ་དང་། གཞན་ཞིག་གིས་ཆོས་
ཕྱོགས་དང་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དགོན་འགོ་གིནྟེ་ཆང་ལ་སྐུལ་བའི་དགོན་པ་
རྣམས་ཀྱང་བཅིས་པ་ཡིན་ན། གིནྟེ་ཆང་གི་དབང་རིས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་རིས་
མེད་ཀྱི་དགོན་པ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། དགོན་ལག་འདི་དག་ས་ཁུལ་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྦྱང་
ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་རབ་པ་སྦྱུང་གཅིག་ཕུ་ལ་མཆོན་ན་དེའི་ཁོངས་སུ་དགོན་ལག་དེ་
ཙམ་མང་པོ་མེད།

དགོན་མ་ལག་འདི་དག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་གིནྟེ་ཆང་གིས་གནང་བའི་དགོན་པའི་
བཅའ་ཡིག་ལ་བཅི་སྟངས་བྱེད་དགོས་པས། གིནྟེ་དགོན་མ་ལག་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་འདུན་པའི་
ནང་སྤྱིམས་གཅིག་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གིནྟེ་ཆང་གི་ཁྲི་འདོན་མཛད་སྟེ་དང་། མཆོན་
ཉིད་གསན་བསམ་དབུ་འཛུགས་སྐབས་ཀྱི་མཛད་སྟེ་མཆོན་པའི་གིནྟེ་ཆང་གི་མཛད་
ཆེན་ཁག་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་གསར་གྱི་སྐབས། ཕྱོགས་ཐེབས་སྐབས་བསུ་སྟེལ་འཆམས་
ཁྱུར་གཅར་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་གིནྟེ་ཆང་གི་དགོན་ལག་རྣམས་ལ་གཅིག་མཛུངས་
སྟེ་ཡོད། གིནྟེ་སྐྱེ་བྱང་གི་རོས་ནས་ཀྱང་གིནྟེ་ཆང་གི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་རོགས་རམ་གང་
དགོས་གནང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། གསར་དུ་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དགོན་
པ་དེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐྱོན་སོགས་ཀྱི་འགོ་སོང་ཐད་གིནྟེ་སྐྱེ་བྱང་གིས་རོགས་
རམ་གནང་གི་ཡོད། དགོན་ལག་འགའ་ཤས་ལ་གིནྟེ་སྐྱེ་བྱང་གིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་

དོན་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་སྤྱི་པ་བསྐྱོད་བཞག་དང་འབྲེལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱང་གི་རྟེན་སྤྱོད་གིས་གསོལ་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་དགོན་ལག་དེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཐུག་བསྟར་གནང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། ཆ་ཁོའི་ད་ཆ་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་གཟུང་རུ་ལོ་དག་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་སྟེ་འདུ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་བྱེད་པའི་སྐབས། གི་རྟེན་སྤྱོད་གིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་སྐྱོར་གནང་བ་ལྟ་བུའི་དཔེ་མཆོན་མང་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་དགོས་མཁོ་ནམ་བུ་སྐབས་གི་རྟེན་སྤྱོད་ནས་དགོན་ལག་ཆོར་རོགས་རམ་གནང་གི་ཡོད། ཆོ་བདུན་གི་རྟེན་དགོན་པར་མཆན་ཉིད་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་འགྲོ་སོང་ཡོངས་རྫོགས་གི་རྟེན་སྤྱོད་གིས་གནང་ཡོད། མཆོམས་རེར་དགོན་པ་རེ་བྱུང་ལ་དཀའ་ངལ་ཐག་གཅོད་ཐོག་མཐུན་འཁྱུར་གནང་ཆེད། གི་རྟེན་སྤྱོད་ནས་སྐྱེ་ཆབ་རེ་མངགས་གཏོང་གནང་བའི་སྒོལ་ཡོད།

གི་རྟེན་ཆང་གི་དགོན་ལག་སོགས་ལ་ཆོས་སྤྱི་དབང་ཆད་མཐོ་ཤོས་ཡོད་པའི་འགོ་འཛིན་སྐྱེ་ཆབ་ཏུ་བྱི་པ་ནམས་གི་རྟེན་ཆང་གིས་བསྐྱོད་བཞག་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། བྱི་པའི་གཉེར་པ་གཞུང་ནས་བསྐྱོད་གོས། བྱི་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཉེར་མཁོའི་གྲུར་དང་། འོན་ཏེ། དགོས་མཁོ་གཞན་དག་ཆ་ཆང་གི་རྟེན་སྤྱོད་ནས་གོ་སྒྲིག་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བྱི་པ་ས་གནས་དེར་བཞུགས་ལུན་རིང་བསྡོམས་ཀྱི་རིགས་བྱི་པ་རང་ཉིད་སྒྲེར་ལ་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས། གཞན་པའི་འབྲུལ་རྣམས་ཡོངས་རྫོགས་བྱིས་སུ་དགོན་པའི་གཞུང་ལ་འབྲུལ་དགོས། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཕྱིས་གཙང་མ་ཡོང་ཆེད་བྱི་པའི་གཉེར་པ་དེ་གི་རྟེན་སྤྱོད་གིས་གཞུང་བསྐྱོས་གནང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་བྱི་པ་ལ་སྒྲེར་གྱི་ཞབས་བྱི་པ་རེ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་བྱི་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་གཞུང་ནས་བསྐྱོད་སྒོལ་མེད། དགོན་ལག་དེ་དང་དེའི་ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགན་གི་རྟེན་སྤྱོད་གིས་བསྐྱོས་པའི་བྱི་པ་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དགོན་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རུ་ཤོག་དེའི་

མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཤི་དགོ་གསོན་དགོ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་
ཁྱི་པ་ངས་པར་ཐེབས་དགོས་པ་དང་། ཤོག་ཀ་སྤྱི་པའི་ལ་བཅས་བསྟོད་རྒྱས་མཆོན་པའི་
ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱ་ཀུན་ལ་ཁྱི་པས་ལམ་སྟོན་དང་འགན་བཞེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
དཔེར་ན། གཟའ་རུའི་དགོན་གྲོང་གཉིས་གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་སོགས་ལ་འཆམས་ཁྱུར་
བཅར་བའི་སྐབས། གཙོ་བོ་གཟའ་རུའི་ཁྱི་པས་སྟེ་ཁྱི་པའི་འོག་ཏུ་གཟའ་རུ་དགོན་པའི་སྒྲ་
མ་ལས་སྟེ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་འགོ་པ། སྟག་བོ་སོགས་འཆམས་ཁུ་འབྲུལ་བར་ཡོང་དགོས་
ཤིང་། འཆམས་ཁུ་འབྲུལ་བའི་སྐབས་སུ་འཆམས་ཁུའི་བཤད་པ་ཡང་གཟའ་རུའི་ཁྱི་པས་
ཁུ་དགོས་པ་ནི་ཁྱི་པའི་དབང་ཆ་དམའ་བྱེད་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱེད།

དགོན་པ་མེད་པའི་ཤོག་ཀ་རྒྱུང་བ་དང་ཆོ་པ་མང་བོ་ཞིག་ལ་ཨ་མཆོད་ཟེར་བའི་
རྒྱ་ཆབ་ཅིག་གི་ཉིའི་སྒྲ་བྲང་ནས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཨ་མཆོད་རྣམས་ཤོག་ཀ་དང་ཆོ་པ་
དེའི་སྤྱི་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་རྒྱན་སྟོད་བྱས་ཏེ་སྤྱི་པའི་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཤི་དགོ་དང་
གསོན་དགོ་སོགས་གདན་བྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཐེབས་ཏེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་མདོན་འདོད་བཞིན་
ཆོས་སྤྱིན་བྱེད་དགོས། ཨ་མཆོད་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བྱས་དང་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཁྱི་
པ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་གོ་གནས་ལ་བྱད་པར་ཡོད།

གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་ཉི་དགོན་དགོ་ལྷན་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ། ར་ཡུལ་གི་ཉི་
དགོན་ཆེན་དགོ་ལྷན་ལེགས་བཤད་སྤྲིང་། ཉོར་གཙང་གི་ཉི་དགོན་དགོ་ལྷན་བསྟན་འཕེལ་
སྤྲིང་། ཆོ་བདུན་གི་ཉི་དགོན་དགོ་ལྷན་བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྤྲིང་བཅས་བཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་
བཤད་སྤྱོད་པའི་གི་ཉི་ཆང་གི་གདན་ས་ཆེ་ལག་རྣམས་ཡིན།

ལྷ་པ། དགོན་པ་དང་ས་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

༢༡། སྤྱིར་ན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་དགོན་པ་དང་ས་གནས་དབར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་
ཡོད་ནའང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་མིན་ལ། ཀའི་དགོན་པ་དང་དགོན་
པ་གཞན་གྱི་གནས་སྤངས་ཀྱང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་མིན། ཀའི་དགོན་པ་དང་ཀའི་རྒྱུ་
བྱང་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། དགོན་པ་ནི་ཀའི་རྒྱུ་བྱང་གི་མངའ་འོག་ཡིན་ནའང་། དགོན་
པས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། དགོན་པས་རང་གི་འགྲིག་ཁོངས་ཀྱི་གྲ་པར་ལྟ་
རྟོག་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས་ཕྱིར་མི་སེར་ལ་ཐེ་གཏོགས་མི་བྱེད། ཀའི་རྒྱུ་བྱང་ལ་ས་
གནས་སྤོང་གཞུང་གི་མིང་མེད་ནའང་ས་ཁུལ་དེའི་ས་གནས་སྤོང་གཞུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
པས་ས་གནས་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་མཐོ་ཤོས་ཡོད་མཁན་དེ་ཡིན།

ཀའི་རྒྱུ་བྱང་གི་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཡིན་ནའང་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྤོང་གཞུང་གི་
ནམ་པར་བྱབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཀའི་རྒྱུ་བྱང་ལྟ་བུ་དབང་བཞུག་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཆང་
གི་རྒྱ་དྲུས་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དྲུས་ཡུན་དེ་ཙམ་རིང་པོ་མིན། གླུ་པས་དེའི་
སེ་ཁྲོན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་རྒྱ་རིགས་ཤིག་གིས་སྤོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤོག་ཀ་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་ཀའི་ཆང་ལ་
ཐུལ་བའི་བཤད་སློལ་ཡོད་ནའང་། ཀའི་རྒྱུ་བྱང་ནས་ཤོག་ཀ་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་པོ་དེའི་
ནང་ཁུལ་བདེ་འཇགས་ཐོག་རོགས་མགོན་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་ཀའི་རྒྱུ་བྱང་གི་མངའ་
ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་མེད།

སེ་ཁྲོན་གྱི་བྱུང་དུས་དེ་དྲུང་ཀའི་ཆང་ལ་བཀའ་ཤོག་དང་། ཆབ་སྤྱི་དབང་
ཆ་མཆོན་པའི་དངོས་ཆས་ཁ་ཤས་ཐུལ་འདུག དེ་དག་གི་ཁྲོད་སྤྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱ་སྤོང་གི་ལས་

གཡོན་གཉིས་སུ་བསྐྱངས་པའི་སྤྲིམས་ལྷགས་དབང་འཛིན་མཆོན་པའི་སྤྲིམས་ཤིང་ཀ་
བ་དམར་པོ་གཉིས་དང་། ད་དུང་རྒྱ་སྒྲིའི་གཞོགས་གཉིས་སུ་དོའི་སེལ་གཉིས་ཡོད། ང་ཆུང་
དུས་སུ་ངའི་བཞུགས་སྤྱིའི་ཐོད་དུ་ལྷགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཅིག་དབྱངས་ཡོད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་
མེ་ཏོག་དེ་ཉག་ཉག་ངའི་མགོ་ཐད་དུ་འཁེལ་ཡོད་པས། མར་ཟགས་ཏེ་མགོ་ལ་ཕོག་མི་ཡོང་
ངམ་བསམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་རྒྱན་དུ་ཡོད། ལྷགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འདིའང་དབང་ཆའི་མཆོན་
ཉགས་ཤིག་ཡིན་ཟེར། བཞུགས་སྤྱིའི་སྤྱོད་གི་མི་དེར་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ལྷན་ལྷགས་སྟོན་ཀྱི་
ཡོད་ཆོད། ལྷགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་དེའི་ཡོང་ཁུངས་གང་ཡིན་ངས་གསལ་པོ་མི་ཤེས་ལ། བཞུགས་
སྤྱིའི་ཐོད་དུ་ནམ་ཞིག་ལ་བཏགས་མིན་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད།

ཀི་རྟི་ཆང་གིས་རིང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་གྲོད་སྒྲ་མང་པོ་འདུམ་འགྲིག་གནང་སྟེ་
ཡུལ་ཁམས་བདེ་ལ་བཀོད་པའི་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས། མ་འོངས་པར་ཡང་མཛོད་
དགོ་ཤོག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོད་ཤོག་ལྔ་བཅུ་ཙུ་གཅིག་གི་གྲོད་སྒྲ་ཁ་མཆུ་ཡོངས་རྫོགས་ཀི་རྟི་
ཆང་གིས་འདུམ་འགྲིག་གནང་སྟེ་མ་ཐུང་ཡུལ་ཁམས་ལ་ཞི་འཇམ་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བར་
གནང་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ཤོག་ཀྱང་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་སྤུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ལ། ཀི་རྟི་སྐུ་
ཐོང་རིམ་པའི་རིང་ཀི་རྟི་ཆང་གི་ངོས་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོད་སྒྲ་ཆེ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུམ་འགྲིག་གནང་སྟེ་ནང་ཁུལ་གྱི་བདེ་འཇགས་ཐོག་འགན་འཁུར་བའི་སྟོར་ནམ་ཐར་
ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་གསལ་ཡོད། དཔེར་ན། འབོ་ར་དང་ཨ་མཆོག་གི་བར་གྱི་གྲོད་སྒྲ་དང་།
གཙོས་དང་མཛོད་དགོ་དབར་མི་ཤ་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཡོད་པའི་ཁ་མཆུ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་དཔོན་ཆེན་སུ་གང་གིས་ཀྱང་འདུམ་འགྲིག་བྱེད་
མ་ཐུབ་པ་ཀི་རྟི་ཆང་གིས་འདུམ་འགྲིག་ཐག་གཅོད་གཙང་མ་གནང་བ་ལྟ་བུ་རེད།

ཀི་རྟིའི་སྤྱོད་བྱང་གིས་གཟུ་བཤད་པའི་རིགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པའི་
གནས་ཚུལ་པལ་ཆེར་བྱུང་སྟེ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱ་མཆོན་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་

ལས་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། ཐོག་མར་གྲོད་བཤད་རོགས་ཟེར་ནས་ཚུར་ཁྱུ་གཏུགས་
 བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། འགལ་བ་ཡོད་སའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་གི་རྟེན་སྐྱབས་བྱེད་གོས།
 ཐག་གཅོད་གང་གནང་ནའང་བཀའ་གསུང་རི་རྒྱུ་ཁྱུ་ཡིན་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས།
 དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཁོང་ཆོས་སྐྱེ་མ་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ཕྱོགས་སུ་མ་
 ལྟང་བའི་ཐག་གཅོད་མཛད་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་དང་མོས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 ཕྱོགས་གཞན་ནས་གི་རྟེན་སྐྱབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཆེན་པོ་དང་ཕྱོགས་གང་ས་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས། གི་རྟེན་སྐྱབས་བྱེད་གོས་ཐག་གཅོད་དང་ལེན་མ་
 བྱས་པ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་གནོན་ཤུགས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ཟད། གནོན་ཤུགས་
 དེའི་རྒྱུ་པས་ལས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་བྱེད་མ་བདེ་བ་ཞིག་
 ཡོང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། གི་རྟེན་སྐྱབས་བྱེད་གོས་ཀྱང་རང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་
 དེ་པ་རྒྱུ་པོས་དང་ལེན་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་གཏིང་ཟབ་པོ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་
 ཀྱི་ཡོད་འདུག

གི་རྟེན་དགོན་པར་བཅོན་ཁང་མེད་མོད་གི་རྟེན་སྐྱབས་ལ་ནག་ཉེས་ཅན་བཅོན་
 འདུག་བྱེད་སའི་བཅོན་ཁང་མདོ་སྤྱད་གཉིས་ཡོད། བཅོན་ཁང་ནི་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་
 མཁན་གྱི་སྤྱི་པའི་ཆེད་དུ་མིན་པར་ནག་ཉེས་གསོག་མཁན་གྱི་མི་སྤྱི་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། གལ་
 སྲིད་སྤྱི་པ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་མ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་བསགས་པ་ཡིན་ན། དགོན་པས་ཐག་
 གཅོད་མ་གནང་གོང་དུ་གི་རྟེན་སྐྱབས་ནས་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་མི་ཆོག དགོན་པས་ཆད་པ་
 བཅད་ནས་སྤྱི་པ་ཁོངས་ནས་སྤྱད་པའི་རྩིས་སུ་གི་རྟེན་སྐྱབས་ལ་ཅིས་སྤོང་བྱ་དགོས་པ་དང་
 དེའི་རྩིས་ནས་གི་རྟེན་སྐྱབས་ཉེས་པ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག

གི་རྟེན་སྐྱབས་ནས་ཉེས་པ་ཆབས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ཉེས་ཆད་གཅོད་ཀྱི་
 ཡོད་ནའང་སྲོག་ཁྲིམས་གཅོད་སྲོལ་མེད། མི་གསོད་ཀྱི་གྲོད་གཞི་བྱང་སྟེ་ཉེས་ཅན་པས་ཉེས་

པ་ངོས་ལེན་མ་བྱས་ཆོ། ཆད་པ་སྣ་ཆོགས་ཕྱོག་སྲིད་པ་ཡིན། ཉེས་ཅན་པས་བྱས་ཉེས་ངི་
བཞིན་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་རྗེས། མི་གསོད་ཉེས་ཅན་དེས་ཤི་བོའི་བྱིས་ཆང་ལ་མི་སྟོང་འཇལ་
དགོས། དེའི་ཐོག་ཤོག་ཀ་དང་ཆོ་པ་སོ་སོར་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིམས་སྟོལ་མ་འབྲ་བ་ཡོད། གལ་
སྲིད་མི་གསོད་ཀྱི་ཁྱུད་གཞི་ཞིག་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། དེའི་ཐོག་ཀ་དང་ཆོ་
པའི་དཔོན་པོ་ཆོས་ཐག་གཅོད་བྱས་ནས་ཡར་ཁུ་མ་བྱས་ཆོ་གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་ནས་ཐད་ཀར་
འབྲི་ཅད་མི་བྱེད། ཐོག་ཀའི་འགོ་དཔོན་ཁ་ཤས་ཤིག་པ་བྱུལ་བུ་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། འགའ་
ཤས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་འདེམས་བསྐྱོད་བྱས་པའང་ཡོད་ལ། ཁག་ཅིག་གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་ནས་བསྐྱོད་
བཞག་བྱས་པའང་ཡོད། འགོ་དཔོན་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཤམ་འོག་ལས་བྱེད་ཆུན་པོ་
དང་འཆོ་བྱེ་སོགས་བསྐྱོད་གཞག་གིས་ལས་དོན་སྣེ་མང་སྤྱབ་ཀྱི་ཡོད། འགོ་དཔོན་འདི་དག་
ལ་དང་སང་གི་ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་འགོ་བྲིད་ཆོགས་ཆུང་ལྟ་བུའི་
བྱེད་ཅུས་ལུན་ཡོད། གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་ནི་ས་ཆ་དེའི་དབང་ཆད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་སྤྱིག་འཇུགས་ཡིན་
ནའང་། ཐོག་ཀ་དང་ཆོ་པ་སོ་སོར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཁུལ་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་
པའི་དབང་ཆད་ཀྱང་ཡོད།

གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་གི་སྤྱིམས་ལུགས་དེ་སྲིད་གཞུང་གཞན་དང་མི་འབྲ། སྤྱིམས་འགལ་
བྱེད་མཁན་དེར་སྤྱིམས་སྟོལ་ལྟར་ཀྱི་ཉེས་ཆད་བཅད་པའི་ཐོག་གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་ལ་བཤགས་
པ་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུལ་དགོས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་གཞན་དང་འབྲ་བར། གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་ལ་
སྤྱིམས་སྟོལ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱིམས་ཡིག་མེད། ཁ་མཆུའི་གནད་དོན་བྱེ་བྲག་པ་ཐག་གཅོད་
བྱེད་པའི་སྐབས། གི་རྟེའི་དཔོན་པོ་དང་གཉེར་པ། མཁས་སྤྱོད་ཅན་ཀྱི་མི་སྣ་ཆུན་པ་སོགས་
གོས་བསྐྱར་གྱིས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་གི་རྒྱ་བྱིར་ལྟ་བུའི་ཁྱུད་གཞིའི་
རིགས་ལ་ཡུལ་ལུང་གི་སྤྱིམས་སྟོལ་ལས་ལྟག་པའི་ཆད་པ་འགལ་སྟོལ་མེད། གལ་སྲིད་
གི་རྟེའི་སྤྲ་བྲང་ངམ་དགོན་པའི་རྒྱ་ཁོར་བརྒྱས་པ་སོགས་ཆབས་ཆེ་བའི་ཁྱུད་དོན་བྱུང་ཆོ།

སྐབས་དེ་དུས་གྱི་ས་གནས་འགོ་དཔོན་ཆོས་ཁུལ་སྤྱད་ལེན་མི་བྱེད། དེ་ནི་
ཁུལ་རིགས་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་མིན་ཏེ། མང་ཆོགས་གྱི་ལག་ནས་དངུལ་ཁུལ་
ལྟ་བུའི་ཁུལ་ལེན་སྲོལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་ན་ཤོག་ཀའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གི་འོག་
ཏུ་ཆོ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོ་དཔོན་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་དང་། ཆོ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཤོག་ཀ་
ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་སྟེ་མང་ལ་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེའི་ཁྲོད་ནས་
ཆོ་དཔོན་གཅིག་གིས་ཁུལ་སྤྱད་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཤོག་ཀ་སྤྱི་པའི་
ཆེད་དུ་ཤོག་ཀ་དེ་ནས་མི་རྟ་དང་དངུལ་ཅི་ཙམ་འདོན་དགོས་མིན་སོགས་འགོ་དཔོན་
ཆོས་འགན་ཁུར་ལེན་གྱི་ཡོད།

སྐབས་དེའི་ཁུལ་ནི་གཙོ་བོ་སྤྱི་པའི་འགན་ཁུར་གྱི་ནམ་པའི་ཤོག་ནས་སྤྱད་གྱི་ཡོད་
པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤོག་ཀ་ཞིག་ས་གནས་གཞན་དང་ཁ་མཚུ་བུང་སྟེ་དམག་ལ་འགོ་དགོས་
བུང་ཆོ། འགོ་དཔོན་གྱིས་ཡུལ་དམག་ལ་མཁོ་བའི་དངོས་ཆས་སྤྱད་ལེན་གྱི་ལས་འགན་ཆ་
བགོས་བྱེད་པ་ནི་ཁུལ་ལྷན་ཤོས་དེ་ཡིན། བྱིམ་ཆང་སོ་སོའི་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་ཏེ། བྱིམ་
ཆང་རེ་ནས་དམག་མི་གཏོང་དགོས་པ་དང་། གལ་སྲིད་བྱིམ་ཆང་དེར་སྐྱེས་པ་མེད་ཆེ་གོ་
མཆོན་དང་། རྟ་བེལ་སོགས་སྟོན་དགོས། འདི་ལྟར་དམག་འཁྲུག་སྐབས་ཀྱི་ཞོན་རྟ་དང་།
ལམ་བྱོ། གོ་མཆོན། རྩེ་མའེལ་ཆ་ཆང་བྱིམ་ཆང་སོ་སོས་འདོན་དགོས་པས། དེ་ནི་ས་གནས་
གྱི་ཁུལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ཁུལ་འདི་རིགས་བྱིམ་ཆང་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྤངས་
གཞིར་བབུང་ནས་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་བྱིམ་ཆང་ཀུན་ལ་ཆ་སྟོམས་དང་འབྲ་མཚུངས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པ་མིན། དཔེར་ན། དམག་འཁྲུག་སྐབས་སྐྱེས་པ་མང་བོ་ཡོད་པའི་བྱིམ་ནས་དམག་མི་
གཉིས་རེ་གཏོང་དགོས་པ། བྱིམ་ནང་སྐྱེས་པ་དར་མ་མེད་མཁན་ནས་རྟ་རེ་གཏོང་དགོས་
པ་དང་། བྱིམ་ཆང་དབུལ་བོ་ཡིན་ན་རྟ་བྱེད་ཀ་སྟེ་དབུལ་བོའི་བྱིམ་གཉིས་ནས་རྟ་གཅིག་
བཏང་བས་འཐུས་པར་བྱེད། བྱེད་སྤངས་འདི་ཤོག་ཀ་ཆང་མར་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་མིན་

པར། ཤོག་ཀ་སོ་སོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐངས་གཞིར་བབུང་སྟེ་གནད་དོན་
འདི་རིགས་བཀོད་སྒྲིག་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག།

ད་ལྟའི་གནས་སྐངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། བྱིས་ཆང་ཞིག་ནས་མི་གཅིག་ལས་
ཀའི་ཆེད་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན་གནད་འགག་ཆེན་པོ་མིན་པའི་བཟོ་མཐོང་སྲིད་ཀྱང་།
སྐབས་དེའི་གནས་སྐངས་འོག་དེ་ནི་མང་ཆོགས་ལ་མཆོན་ན་ཁྲལ་ཏ་ཅང་སྟེ་མོར་ཆོར་གྱི་
ཡོད། ཁྲལ་གྱི་འགན་ཁུར་གཞན་ཞིག་ནི་ཆ་བགོས་བྱེད་པ་སྟེ། ཤོག་ཀ་དང་ཤོག་ཀའི་དབར་
དམག་འབྲུག་བྱུང་སྟེ་མི་ཞིག་ཀྱི་འདས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། ཤི་བོའི་བྱིས་ལ་འཇལ་རྒྱུའི་
སྟོང་ཡང་ཤོག་ཀའི་བྱིས་ཆང་ཡོངས་ལ་ཆ་བགོས་གྱིས་འཇལ་དགོས་པའང་ཡོད།

མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མས་ཀི་རྟི་སྐྱེ་ཕྱིང་གཉིས་པར་སྤྲ་མ་ཐུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱེ་ཕྱིང་གསུམ་པར་སྤྲ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྲན་མེད་སེལ་ཞེས་པའི་
མཆོན་གནས་སུལ། དེ་བཞིན་བྱིས་སུ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀི་རྟི་སྐྱེ་ཕྱིང་ལྔ་པར་
རྟོ་ཐོག་ཐུའི་མཆོན་གནས་སུལ་འདུག་པ་དང་། ཡུཀ་གཟེགས་པཎ་ཆེན་སྐྱེ་ཕྱིང་བདུན་
པས་ཀི་རྟི་སྐྱེ་ཕྱིང་བདུན་པར་སྤྲ་ཆེན་གྱི་མཆོན་བསྟོད་གནང་འདུག་ཀྱང་། དེས་ཀི་རྟིའི་
སྤྲ་བྲང་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ངམ་བོད་གཞུང་དང་བཟླ་ཤིས་ལྷན་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པ་
མཆོན་སྐབས་ཀྱི་མི་འདུག་ལ། ཀི་རྟིའི་སྤྲ་བྲང་ནས་ཀྱང་སྲིད་གཞུང་གཞན་གང་རུང་གི་ཆ་བ་
མཆོན་བྱེད་གྱི་མི་འདུག རྒྱ་རིགས་རྣམས་ང་ཆོའི་ས་ཆར་བསྐྱད་ཆོའི་རིང་ས་གནས་ཀྱི་
ཁྲིམས་ལུགས་བཅི་སྲུང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འགའ་ཤས་ལ་སྲིད་དབང་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ནི་བྷེ་ལིང་
གི་སྤྱུ་ཕུའུ་ཆང་ཡིན། སྤྱུ་ཕུའུ་ཆང་གིས་སྤྲ་བྲང་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་དང་། མགོ་ལོག་ཁུལ་སོགས་
ལ་བྲག་པོའི་བཙན་འཇུལ་བྱས་ཏེ་གཞོན་ཆབས་ཆེན་བཏང་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱུ་ཕུའུ་ཆང་གི་ས་
སྤྱི་ཆེ་བེར་བ་དང་ང་ཆོའི་དབར་ཀི་རྟི་སྐྱེ་ཕྱིང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ནས་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད་

འདུག ཁོས་ང་ཆོར་དམག་བཏང་ནས་ཆོལ་རྩུང་རིགས་བྱས་ཆུང་མི་འདུག བཤད་སྟོལ་
ཞིག་ལ་གཉི་སྟུ་ཕྱིང་བརྒྱད་པས་གསུང་ཆོས་གནང་བའི་སྐབས་ཤིག་ལ། ལྷ་ཆེ་ཟེར་བ་མི་
དཀྱུས་མའི་ཆུལ་གྱིས་མི་ཞིག་ཁྲིད་དེ་ཡོང་ཡོད་པ་གཉི་ཆང་གིས་གསན་པ་རེད། གཉི་སྟེ་
བཟང་འཕྲིན་ལས་ཆང་གིས་གཉི་འེད་པོར་ལྷ་ཆེ་ལ་དཔུལ་ཏྲ་མིག་མ་གཅིག་སྟོན་
དུ་བརྒྱག་འདུག དེ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཁོ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག ཕྱིས་
སུ་ཁོའི་བྱ་ཆུང་བ་ལྷ་ཕུའུ་སྨྲ་བེ་ལིང་གི་སྤྱི་ཁབ་པར་གྱུར་པ་དང་། ངའི་སྤྱི་གོང་མས་སྤྱི་
སྤྱང་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ཕུའུ་སྨྲ་བེ་ཆང་དུ་སྤྱན་བཅོས་སྤྱད་གདན་འདྲེན་
ཞུས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་པར་བཞེན་གཏུག་བྱས་པར་མ་ཟད། འགྲོ་སོང་ཡོངས་རྫོགས་ལྷ་
ཕུའུ་སྨྲ་བེ་ཆང་གིས་བཏང་འདུག སྤྱན་བཅོས་གནང་ཡུན་རིང་སྤྱི་གོང་མ་ལྷ་ཕུའུ་སྨྲ་བེ་
ཆལ་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ་འདུག

མདོར་བསྡུས་ན། རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་སྲིད་དབང་མ་བཅུགས་པའི་ཡར་
སྟོན་དུ། གཉི་འེད་སྟེ་བྲང་ནི་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་མིན་ལ། ལྷ་སའི་བོད་
གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་ཀྱང་མིན་པའི་བྲིམས་འགོ་རང་བཅོན་གྱི་ཡུལ་ལྷང་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཡིན། ང་ཆོས་བོད་གཞུང་གི་དབང་ཟེལ་ལ་ངོ་ཆོལ་བྱེད་གྱི་མེད་ནའང་། བོད་གཞུང་གི་
ཆབ་སྲིད་གྱི་དབང་ལྷང་ང་ཆོའི་ས་ཁུལ་དུ་སླེབས་ཐུབ་མི་འདུག ང་ཆོ་དང་གོ་མིན་
ཏང་སྲིད་གཞུང་དབར་འབྲེལ་བ་ལེགས་པོ་ཡོད་ནའང་། དེ་ནི་མཛུའ་གྲོགས་གྱི་འབྲེལ་
ལམ་ཙམ་ལས་གོ་མིན་ཏང་གིས་ང་ཆོ་ཁོ་ཆོའི་སྐད་ས་འཛིན་འོག་བཅོན་ཐབས་གྱིས་
བརྒྱག་པ་ལྷ་བྱའང་གཏན་ནས་བྱུང་ཆུང་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོའི་གོང་དུ། གྲུང་ཁྲན་ཏང་
གི་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཤུགས་སྤྱོད་ཡང་ང་ཆོའི་ལྷང་པར་སླེབས་ཆུང་མེད།

དེར་བརྟེན་ལོ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ང་ཆོའི་ས་ཁུལ་ནི་ཆིང་རྒྱལ་
རབས་གྱི་སྲིད་གཞུང་དང་། བོད་གཞུང་། གོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁྲན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གི་

སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཀེའི་ཐོ་བྲང་གིས་སྟོབས་སོ་སོའི་སྟོབས་
ཤུགས་འདྲ་མིན་དབར་འབྲེལ་ལམ་ལེགས་པོ་བརྒྱང་ཡོད་ནའང་། ཕྱི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་འོག་ཏུ་མེད་པའི་སྲིམས་འགོ་རང་བཙན་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལྷང་
ཞིག་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་གནས་ཡོད།

བྱུག་པ། ཀེརིའི་ཟླ་བ་དང་ཆེའུ་རྒྱལ་པོ།

༡༣༥། ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ར་ཡུལ་ས་ཁུལ་གྱི་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ཆེ་ཤོས་
ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཤས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།
ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ནི་ད་ལྟོ་ལྷོ་ཁྱེད་དང་ཀན་སུའུ། མཚོ་སྟོན་བཅས་ཞིང་ཆེན་
གསུམ་གྱི་འདབས་འབྲེལ་གྱི་ས་ཁུལ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཁོངས་སུ་ར་པའི་ས་ཁུལ་
ལག་ཅིག་དང་། དེར་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཁོག་དང་མ་ཆུ། མགོ་ལོག་དང་དཀར་མཛེས་གྱི་ས་ཁུལ་
ལག་ཅིག་བཅས་ཚུད་ཡོད། ཆེའུ་ཆང་གི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་ཁུངས་ནི་སྟོན་མངའ་རིས་ལ་
དྲགས་ཁུལ་གྱི་ལྷ་མོའི་ཆེ་རུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞིག་གི་བྱིས་རྒྱུད་ཡིན་པར་གྲགས།

སྤྱིར་བཏང་ཀེརི་ཆང་དང་ཆེའུ་ཆང་གི་བར་ལོ་རོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་ཆོས་དང་
དམ་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཀེརིའི་དཔོན་པོ་ཆང་དང་ཆེའུ་ཆང་
དབར་གནའ་ལྷ་མོ་ནས་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་དང་ཀེརི་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་གཅིག་
པར་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཀེརིའི་དཔོན་པོ་རྣམ་པའི་སྤྱི་སྤྱིང་བཟུ་ཤིས་སྟོལ་
མ་ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱི་བཅུན་མོར་བཞེས་པ་ནས་བརྒྱུད་
སྤྱིར་ལས་ཀྱང་ཉེ་ཆོན་གྱི་འབྲེལ་བའང་རྗེ་བཟུ་ཕྱིན་པ་རེད།

ཀེརིའི་ཟླ་བ་དང་ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་པོ་ནི་ཀེརི་སྤྱི་ཕྱིང་
ལྷ་པའི་སྤྱི་དུས་སུ་བྱུང་འདུག ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙུ་བའི་ནང་ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་
དབང་སྐབས་དང་ཆེའུ་རྒྱལ་མོ་ཨ་འབོས་བཟའ་གཉིས་ཀྱིས་ཀེརི་སྤྱི་ཕྱིང་ལྷ་པ་བྱུང་དབང་
བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཆང་ར་པར་ཆེའུ་རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ར་པར་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྐད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

ཕེབས་སྐབས། ཆེུ་རྒལ་པོ་དང་རྒལ་མོས་ཕེབས་བསུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞུས་ཏེ་ཆེུ་རྒལ་ཁང་དུ་
བཞུགས། ཁོང་གིས་ཆེུ་ཆང་གི་གཞིས་ཀྱི་སྤང་མ་ཆངས་པ་དང་། རིའི་གཞི་བདག་ལ་དར་
འཛོམས་བསྐོས་པ་ནས་བཟུང་ཆེུ་ཆང་གིས་ཅ་བའི་སྤང་མར་བསྟེན་པས་ཀའི་སྤང་ཕྱིང་རིམ་
བྱོན་དང་ཆེུ་ཆང་གི་བར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་དུ་སྦྱར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལ་སྐབས་མགོན་མཆོག་དང་ཇ་བའི་དགོན་གསར་གྱི་སྤང་ཆང་སྤར་
ཞལ་འཛོམས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྤང་པར།

ཀའི་འབྲེལ་བ་དང་ཆེུ་རྒལ་པོའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མཆོད་ཡོན་དང་སྤང་སྟོབ་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་ལས་གཅིག་འོག་གཅིག་འདུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མིན་ནའང་ཕན་ཚུན་
དབར་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་སྟེ་མང་ཞིག་ཡོད་པས། ཀའི་འབྲེལ་བ་དང་ཆེུ་ཆང་གཉིས་
རོ་བོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཡིན། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྒྱུར་
བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན། དཔེར་ན། འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྐབས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། བོང་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀའི་འབྲེལ་བ་ནི་ཀའི་ཆང་གི་སྤང་ཕྱིང་གྱི་སྤང་ཕྱིང་གསུགས་དང་དབང་སྒྱུར་
གྱི་ལྟ་གནས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པས། ཀའི་འབྲེལ་བ་དུ་ཆོས་སྤྱི་གྱི་ལས་བྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་

རྩེ་ལུ་ཀུན་ཀྱི་དགོན་དགེ་ལྷན་ལེགས་བཤད་སྤྱི་མ་ཁུ་དཔལ་ལྷན་ནས་བསྐྱོན་པའི་སྒྲ་པར། ༡༩༥༧

ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གཞི་ཚང་གི་སྒྲ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལས་བྱེད་དེ་ནམས་བརྒྱད་ནས་གཞི་
 ཚང་གིས་དགོན་མ་ལག་དང་ལྟ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་དམིགས་བསལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་
 ཡོད་ཡོངས་རྒྱུ་ལ་ཆོས་སྤྱི་དབང་བསྐྱུར་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་ཆེའུ་ཚང་གིས་
 གྲུང་དེ་ལ་གྲུས་བཀུར་བྱ་ཡོད་པ་ལྟར་ལོན་གྲུང་ཆེའུ་ཚང་ནི་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན་
 པས་ཆེའུ་རྒྱལ་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྤོང་པོ་ཆེ་ཆུང་དང་དམག་དཔོན། ཆུ་པོ་སོགས་
 བརྒྱད་ནས་ཆེའུ་ཚང་གི་མངའ་འོག་ལ་སྤྱི་དབང་ཁུལ་བསྐྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད་
 བྱིས་མང་པོ་དང་དབང་བ་ཡིན་པས་བཙོན་ཁང་ཡང་ལོགས་སུ་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐད་
 ནས་བཤད་ན། གཞིའི་སྒྲ་བྲང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡོང་འབབ་གཙོ་བོ་ནི་མང་ཆོག་གིས་
 སྒྲ་མར་སྤུལ་པའི་དད་རྩལ་ཡིན་པ་དང་། ཆེའུ་ཚང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡོང་འབབ་གཙོ་བོ་
 ནི་མངའ་ཞབས་མང་ཆོག་གི་ཆོང་ཁུལ་དང་། རོང་འབྲོག་གི་གཞིས་ཀ་སོ་སོའི་ཐོན་སྐྱེད།
 ཆེའུ་ཚང་གི་ཆོང་པ་ཆེ་ཆུང་ཆོང་ཆོང་གི་ཁེ་འབབ་སོགས་ཀྱི་ཐོན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མ་
 གཏོགས་མི་སེར་ལ་ཁུལ་བསྐྱུ་བའི་སྤོང་པོ་ཡིན། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་གཞིའི་སྒྲ་བྲང་

དང་ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དང་། དཀའ་
རྟོག་ཅི་བྱུང་ཕྱོགས་གཉིས་མཉམ་རུབ་གྱིས་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཆེའུ་ཆང་གི་དམིགས་བསལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ནི། ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཞབས་
སུ་ཆོང་ལས་གཉེར་མཁན་གྱི་རྒྱ་རིགས་ཆོས་ཀྱང་ཆེའུ་ཆང་ལ་ཆོང་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་
གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་རེའི་དབྱིད་ཀར་ཆེའུ་ཆང་ལ་རྩ་ཁྲོམ་ཞེས་པའི་དུས་སྟོན་ཞིག་
ཆོགས་རྒྱ་ཡོད། དུས་ཆེན་འདི་ནི་ཐོག་མར་ཆེའུ་ཨ་འབོས་བཟའི་སྐུ་དུས་ནས་བྱུང་བ་
ཞིག་ཡིན་པའི་ཤོད་སྟོག་ཡོད། ཆེའུ་རྒྱལ་མོ་ཨ་འབོས་བཟའ་ལྟ་སར་གནས་སྐོར་དུ་སྦྱོད་
འདོད་ཡོད་པར་མངའ་ཞབས་གྱི་ཤོག་ཀ་སོ་སོའི་འགོ་དཔོན་ཆོས་ཐེབས་མ་བཅུག་པར་
བརྟེན། ཨ་འབོས་བཟའི་དབྱས་མཇལ་ཕྱིར་བཤོལ་བྱས་པའི་བཤགས་པའི་ཆེད་དུ་མཆི་
ལྷ་བ་ཞེས་པ་ཞིག་ཚུགས་པ་དང་། དུས་ཕྱིས་སུ་ཆེའུ་ཆང་དང་ཆེའུ་མོ་བ་ཆང་གི་བར་
ནང་འཁོན་བྱུང་སྟེ་བསད་ཆས་བྱུང་བ་སོགས་གྱི་སྒྲིག་བཤགས་ལ་དམིགས་ནས་མཆི་ལྷ་
བ་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་སྟེ། ལོ་རེའི་བོད་ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༠ ནས་བོད་ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡༠ བར་ལྷ་
གཅིག་རིང་འཆོགས་སྐབས། ཆེའུ་ཆང་གི་མངའ་ཞབས་གྱི་གྲ་པ་གང་ཡོད་དང་ཤོག་ཀ་སོ་
སོའི་བྱིམ་ཆང་རེ་ནས་མི་རེ་བཏང་ནས་མཆི་གངས་གསོག་བྱ་དགོས། གྲར་དང་ཉེར་ཆས་
རིགས་རང་ངོས་ནས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ཐང་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཉམ་འདུས་གྱིས་མཆི་ཡིག་དུག་
གངས་གསོག་བྱེད་སྟོལ་དར། མཆི་ལྷ་བའི་ཉེན་མཐའ་མ་གསུམ་ལ་ཏ་རྒྱགས་དང་མདའ་
འཕེན་སོགས་གྱི་འགྲན་བསྐྱར་བྱེད། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་རོང་འབྲོག་གི་ས་ཕྱོགས་སོ་སོའི་
མང་ཆོགས་གྱིས་ཆོང་ཐོག་སྐྱ་ཆོགས་བྱིར་ནས་ཉོ་ཆོང་བྱེད་གྱི་ཡོད་པས། རོང་འབྲོག་
བར་དངོས་ཐོག་བརྗེ་ལེན་བྱེད་སའི་ཆོང་འདུས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། དུས་སྟོན་
དེའི་རིང་ཆེའུ་རྒྱལ་ཁང་གི་ལས་སྟེ་ཆོས་གྲར་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐབ་པའི་ནང་དུ་ཆོང་ཁྲལ་
བསྐྱུ་བའི་སྟོལ་ཡོད། རོང་འབྲོག་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་ཆོང་པ་རྣམས་ས་གནས་འདིར་

འཛོམས་ནས་ཆོང་ལས་གཉེན་མཁན་ནམས་དང་རྒྱ་རིགས་ཆོང་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུར་
དེའི་ནང་ཆོང་ཁྲལ་སྒྲིབ་དུ་འགྱོད་གོས།

མེའུ་ཆོང་གིས་ཀེའི་ཆོང་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མར་བསྟེན་གྱི་ཡོད་སྟབས། གནད་
དོན་གལ་ཆེན་ནམས་ཀེའི་ཆོང་ལ་དགོངས་སྒྲོར་སྟེན་སང་ལྷ་ཡི་ཡོད་ནའང་། མེའུ་ཀྱུ་
པོས་ཀེའི་ཁྲི་བྱང་གིས་བཏོན་པའི་དགོངས་འཆར་ལ་ཉན་མི་ཉན་ཅི་རིགས་ཡོད་མྱོང་།
མེའུ་ཀྱུ་པོས་ཀེའི་ཆོང་སྒྲ་མ་ལ་བཅིས་པའི་ཐོག་ནས་སྒྲ་མས་བཀའ་ག་རེ་གནང་བ་དེ་
ལ་ཉན་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། མེའུ་ཀྱུ་པོས་ལས་དོན་གལ་ཆེ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་
ཀྱང་ལས་གཞི་དངོས་སུ་འགོ་མ་བརྩམས་པའི་གོང་དུ་ཐུགས་དམ་ལུང་ལྷུ་འུ་རྩེ་རོ་བོའི་ཐོག་
ནས་སྟོན་དུ་སྒྲ་མར་སྟེན་སང་ལྷ་ཡི་ཡོད། ཀེའི་ཁྲི་བྱང་གི་རོ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་སྟེན་སང་
ལྷ་དགོས་པའི་བཀའ་གཏོང་མཁན་མེད་ནའང་ཆོས་དད་དང་ལམ་ལུགས་སྟོལ་གྱི་ཐོག་
ནས་སྟེན་སང་ལྷ་དགོས་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་གི་ཡོད་སྟབས། སྒྲ་མར་སྟེན་སང་
མ་ལྷས་པར་ལས་གཞི་གསར་པ་ལག་བསྟར་བྱེད་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྒྲ་མ་ལ་སྟེན་
སང་ལྷས་པའི་རྩིས་སུ་སྒྲ་མས་བཀའ་ག་རེ་གནང་བ་དེ་བཞིན་མ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་
མི་བྱེད། ཀེའི་ཁྲི་བྱང་དང་མེའུ་ཆོང་གཉིས་གཅིག་གིས་བཀོད་པ་བཏང་ནས་གཅིག་
གིས་ཉན་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་བྲིམས་དང་སྒྲིག་སྟོལ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྲིད་གཉིས་
ཐད་ནས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་གཏིང་ཟབ་མོ་ཡོད་པས་
གནའ་སྔ་མོ་ནས་ཐོགས་གཉིས་ཀས་ཡ་རབས་བཟང་སྟོང་གྱི་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་བཅི་
འཛོག་དང་ཉན་རེས་བྱེད་གྱི་ཡོད།

སྦྱར་མེའུ་ཀྱུ་པོའི་མངའ་ཞབས་སུ་ལྷ་དམར་སེར་གྱི་གྲུབ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་
དགོན་སྟེ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་གྱི་དགོན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་
ཀྱང་། ཀེའི་ཆོང་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་རྩ་ལྷལ་ཀེའི་དགོན་པ་སོགས་ཉུང་

ཤས་ལས་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༡༩ ལོར་གཉི་རྒྱ་སྤང་བརྒྱད་པ་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཆང་གིས་རྩ་
ཡུལ་གཉི་དགོན་དགེ་ལུན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གི་སྤྱ་ཆང་གི་ཐོག་མ་སྟེ་མཆན་ཉིད་སྤྱ་ཆང་
གསར་འཛུགས་གནང་། མཆན་ཉིད་སྤྱ་ཆང་གིས་འཆད་ཉན་བྱེད་སའི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་
པོད་ལྷའི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོ་ནི་པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཡིག་ཆ་ནམས་ཡིན། ཐོག་
མའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་དང་དགེ་ཆན་སོགས་གདན་ས་སྟག་ཆང་
ལྷ་མོ་ནས་བསྐོས་གཏོང་གནང་གི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༥ ལོར་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཆང་གིས་རྩ་
ཡུལ་གཉི་དགོན་པར་རྒྱུད་པ་སྤྱ་ཆང་ཡང་གསར་འཛུགས་མངོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༧ ལོར་གཉི་
རྒྱ་སྤང་བརྒྱད་པ་དག་དབང་སློབ་བཟང་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གི་རྒྱ་དུས་སུ་རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་
དུ་དུས་འཁོར་སྤྱ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༩ ལོའི་བར་འགྲིག་བདག་དགེ་
བསྐོས་ཆན་པ་ཡང་ལོ་ལྟར་གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གཉི་དགོན་པ་ནས་མངགས་གཏོང་
གིས་རོགས་པ་གནང་གི་ཡོད། དས་དེ་སྔོན་ལོ་མང་གོང་ནས་འབད་བཙོན་བྱས་པ་བརྒྱད་
ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༥ ལོར་སྟན་པ་སྤྱ་ཆང་གསར་འཛུགས་སྐབས་པ་བྱུང་ཡོད། སྤྱིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༩ ལོ་
ནས་བཟུང་རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་དུ་སྟན་པ་སྤྱ་ཆང་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་
ཡོད་ཀྱང་། དུས་ཟིང་དང་སྟབས་འཁལ་བས་ལག་བསྟར་གནང་སྐབས་མེད། ད་ལོ་དགྲའི་
ཐོག་རྩ་ཡུལ་སྤྱི་སྟན་ལ་འགོ་སྐབས་རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་པར་དགེ་འདུན་པ་ཆེན་མོ་ལྷ་
བརྒྱ་སྟག་བཞུགས་འདུག

ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཞབས་སུ་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་ཡོད་
ནའང་། རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་པ་ནི་ཆེའུ་ཆང་གི་སྤྱི་དགོན་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་
ལྟར་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱ་མས་རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་པ་གནང་
ཚུངས་ཡོད། ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་རྩ་ཡུལ་གཉི་དགོན་པར་ཕེབས་དུས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་སུ་དགོན་
པའི་ཉེ་འདབས་ལུགས་རིའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཆེའུ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུད་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་པོས་རྩ་ལྷུ་གེ་དཔོན་པར་ཐད་ཀར་བཀོད་ཁྱབ་གནང་སྟེ་མེད་ནའང་། རྩ་
 ལ෽་གེ་དཔོན་པའི་ལས་སྒྲེའི་གས་སུ་གེ་ཆང་གི་སྒྲ་ཆབ་དང་མེད་ཆང་གི་སྒྲ་ཆབ་རེ་
 བསྐྱོ་བཞག་བྱེད་དཔོན་པའི་སྟེ་ཞིག་གནང་སྟེ་མོ་ནས་ཡོད་པ་ལྟར། མེད་ཆང་གིས་རྩ་
 ལ෽་གེ་དཔོན་པར་གནས་ཚུལ་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་ལྷོ་དཔོན་ཀྱང་རྒྱན་དུ་མེད་ཆང་
 གི་སྒྲ་ཆབ་བརྒྱད་ནས་སྟོན་སེང་ལྷོ་དཔོན། སྐབས་རེར་གནས་ཚུལ་ཆེས་གལ་ཆེན་པོ་
 རེ་ལྷོ་རྒྱ་ཡོད་ན་རྩ་པོ་རང་ཉིད་དངོས་སུ་དཔོན་པའི་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲེ་འཆོགས་སར་བཅར་
 བས་ཀྱས་ཞབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ལས་སྒྲེའི་གལ་མཁུག་ཏུ་བསྐྱད་ནས་བསམ་
 ཚུལ་ཅི་ཡོད་སྟོན་སེང་ལྷོ་བ་མ་གཏོགས། ས་གནས་ཀྱི་རྩ་པོ་ཡིན་པའི་དབང་ཤུགས་དང་
 འབྲེལ་ནས་དཔོན་པར་བཀའ་གཏོང་བའི་རིགས་ནམ་ཡང་བྱེད་མི་སྲིད། རྩ་ལ෽་གེ་
 དཔོན་པ་ལ་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲེ་སོགས་བྱ་སྒྲུ་འོན་ཀྱི་སྒྲིག་འཇུགས་ཤིག་ཡོད་པས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་པོས་
 མཆོན་མི་སྒྲུ་པོ་མོ་ཞིག་གིས་དཔོན་པའི་ལས་དོན་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་དུ་འཇུག་དཔོན་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། མཆོས་རེར་དཔོན་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་
 དཔོན་འདབས་ཀྱི་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཁང་གི་འགོ་ལམ་འདུག་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ཆོགས་གཏམ་བཏང་
 རྒྱུང་བའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད།

བདུན་པ། མེད་ཀྱུ་པོ་དཔལ་མགོན་ འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན།

༢༡། མེད་ཀྱུ་པོར་ཀྱུ་ཐོག་བཅུ་བཞི་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ཡོད། ཀྱུ་ཐོག་མཐའ་མ་མེད་ཀྱུ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱིས་གོ་མིན་ཏང་གི་སྐབས་རྩ་པ་བདེ་སྲུང་སྤྱི་བྱུང་གི་གོ་གནས་བཞིས་པ་དང་། བྱང་ཁྱན་ཏང་གི་སྐབས་རྩ་པ་རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཡུལ་ཞི་དང་། སྐབས་དང་པོའི་རྒྱ་ནག་ཀྱུ་པོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་འཐུས་མིའི་གོ་གནས་སོགས་བཟུང་སྟེ་ཡོད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་འགོ་འདྲུགས་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་རྩལ་ཉེས་ཐོག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལྷ་ ༡༠ ནང་མེད་ཀྱུ་པོ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མ་རྒྱུ་ལྷེབས་ནས་གྲོངས་པའི་ཉིན་ཤས་གྱི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཡང་རྒྱུ་ལྷེབས་ཏེ་སྤྱི་གཤེགས་པའི་སྐབས་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་དེ་གཅིག་ཡིན།

ང་རང་མེད་ཀྱུ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་དང་མཇལ་འཕྲད་ཐོག་མ་ནི། སྤྱི་མོའི་སྤང་དུ་ཐོག་དང་པོར་ང་ལ་ཁ་བཏགས་འབྲུལ་བའི་མཛད་སྒྲིའི་སྐབས་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སྤྱི་མོང་ཆང་ལྷ་མོར་ངའི་ཁྱི་སྟོན་མཛད་སྒྲིའི་ཚུགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ནའང་ང་ལོ་ན་རྒྱུང་བའི་དབང་གིས་གསལ་པོ་དྲན་གྱི་མི་འདུག ཀྱུ་པོ་ཁོང་སྤྱི་མོང་ཆང་ལྷ་མོར་ཐེངས་མང་ཐེབས་གྱི་ཡོད་སྐབས་ང་ཆོ་མཉམ་འདྲེམས་ཐེངས་མང་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། ང་རྩ་པ་ལ་ཐེངས་གཉིས་འགོ་བའི་སྐབས་མེད་ཀྱུ་པོ་དང་མཇལ་འཕྲད་ཐེངས་མང་བྱུང་སོང་།

ངའི་དྲན་སྣང་གི་མེད་ཀྱུ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་ནི། ཆོས་དད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པ། མི་བསོད་ནམས་ཅན་དང་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་བེ་ཅིང་དུ་བསྐྱོན།

78

འོངས་པར་འདི་པའི་མི་རབས་མི་རྒྱུད་ལ་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བའི་སྐབས་འདྲུག་ཁྱེས་ཏེ་པ་
རོལ་པོ་དེ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་པ་ཞིག་བཟོ་མཁན་ཞིག་ཡོད།

མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་པེ་ཅིང་དུ་བསྐྱོན་པ།

མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཏུ་
ཀྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་མིན་
ན་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་གང་ཡོད་པ་
དེ་གཏོང་དགོས་སར་སེར་སྒྲ་མེད་
པར་བཏང་སྟེ་དཔལ་འབྱོར་བེད་
སྟོང་ཡག་པོ་གཏོང་བྱུང་མཁན་
ཞིག་ཡིན། དགྲ་ལ་ཐུག་པའི་སྐབས་
འཛིགས་ཁྱེས་མེད་པར་གཞན་སྟེ་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་མཁན་གྱི་དཔལ་
པོ་ཞིག་སྟེ་དཔལ་མཛུངས་གཉིས་
ལྡན་ཞིག་ཡིན། མེད་ཀྱི་ཚང་ལ་ཡིད་
ཆེས་དང་སྟོང་གཏོང་བྱེད་མཁན་གྱི་
རིགས་དྲག་ཞན་སྟེ་ཡིན་ཀྱང་རུང་
ནམ་ཡང་མི་བསྐྱེད་བར་མགོ་འདོན་
རོགས་རམ་གནང་བ་དང་། མེད་
ཀྱི་ཚང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཆབ་སྲིད་གྱི་

ལས་དོན་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འཛིན་དང་གནས་ཚད་མཐོ་པོ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་དྲག་ཞན་འབྱོར་
བ་ཡོད་མེད་སྟེ་ཞིག་ཡིན་འདྲི་དེ་ལ་མནའ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛིག་པ་དང་། མནའ་ལ་
བཅི་སྐྱང་བྱས་ཏེ་དམ་ཆིག་ལ་ཀྱ་བརྟན་པོ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་མེད་ཀྱི་ཚང་གི་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྨད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

མངའ་ཁོངས་མིན་པའི་ཁྲོད་ནས་ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་ལ་དགའ་མཁན་གིན་ཏུ་མང་། ལྷག་པར་དུ་
ཁོང་གིས་ང་ལ་སློང་བྱེད་བྱས་པ་ལྟར་དེ་ཡིད་ཆེས་གཙང་མ་ཞུ་ཡི་ཡོད་པར་མ་ཟད།
རྒྱན་པར་ང་ལ་རྒྱབས་འདུག་དང་ཐུགས་དམ་ཕྱང་ཞུ་དང་འབྲེལ་ནས་དགོངས་སྒྲོར་དང་
ལམ་སྟོན་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་ང་ལ་བརྟེ་སེམས་ཁོ་ནས་ཐུགས་རྒྱུང་རིང་པོའི་
སློབ་གསེ་རྒྱག་མཁན་གྱི་གྲོགས་པོ་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

བྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་ང་ཚོ་མདོ་རྒྱུད་ནས་ལན་གྲོའུ་བརྒྱད་ལྷ་སར་ཡོང་བའི་སྐབས།

ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་ཤོད་རང་སྤྱོད་ལྷོང་ས་ཆོག་ཤར་ཐེབས་པའི་སྐབས་ལྷ་སར་བཞོན་པའི་སྐུ་བར།
 གཤམ་ནས། ༡ རྟེན་རྒྱལ་པོའི་སྐམ་མོ་རྒྱུད་པ་རྟེན་མཁོན་པོ་མཆོ། ༢ རྟེན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་མིང་དོན་གྲུབ་མཆོ། ༣ རྟེན་རྒྱལ་པོའི་བརྟན་མོ་བཟའ་ཤིས་ཆོལ་མ།
 ༤ རྟེན་རྒྱལ་པོའི་སྐམ་མོ་ཆེ་བ་ཆོ་རིང་ཆོལ་མ།

ས་གནས་དེར་སྐྱེས་གཞུང་གིས་བཀག་འཁོག་བྱས་པར་བརྟེན། ཨ་ཁུ་དཔོན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་བསོད་ནམས་དང་མེའུ་རྒྱལ་པོ་ནམ་པ་གཉིས་ང་ཚོར་ལམ་ཡིག་ལེན་པའི་དོན་དུ་

ཐིན་ཏུ་ལ་ཐེབས་ནས་ལམ་ཡིག་སྒྲངས་ཏེ་ཕྱིར་ལན་གྲོལ་བུ་ཐེབས་སྐབས་སུ། མེད་ཀྱི་ལོ་
པོས་ཟ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ང་ཚོ་ལ་ཐེབས་སྐྱེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་མཐའ་མའི་གསོལ་སྟོན་
ཀྱས་པ་ཞིག་བཤམས་པའི་སྐབས་ང་མེད་ཀྱི་ལོ་པོ་དང་མཇལ་བ་མཐའ་མ་དེ་ཡིན།

ཕྱེད་ཀྱི་ཕྱུ་ལྔ་ལོ།

གྲུང་ཁྲན་ཏང་འཛིན་པ་ལྟུང་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ།

དང་པོ། གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་ང་ལ་ཐོག་མའི་འབྲེལ་གཞུགས།

༡༣། ཀེ་རྟི་སྤྱི་ཐེང་བརྒྱ་པའི་སྐབས་སུ་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་དམར་དམག་རྩ་པའི་ཁྱུང་བྱ་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོའི་སྤྱི་ལྟུང་དམར་དམག་སྐོར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་
ཤོད་རྒྱུ་འདུག།

ང་ཚུང་དུས་གོ་ཐོས་ལྟར་ན་སྐབས་དེར་དམར་དམག་རྩ་པ་དང་རྒྱལ་རོང་། ཁམས་
ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཁ་ཤས་བརྒྱད་ནས་སོང་ཡོད་པ་དང་། སར་ཕྱིན་ཆར་ནས་རང་འཇགས་
ཚུར་ཡོང་སྟེ་ས་ཁྱུང་དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་ཐེང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་འགོ་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ་ས་གནས་མང་
ཆོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་སྤྲད་འདུག། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་སྤྱི་ལྟུང་དམར་དམག་ཏུ་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྟེ་མི་འགའ་ཤས་ཤིག་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་པ་དང་། དམག་དམར་སོང་རྒྱུ་དང་འགོ་ནད་
ཁྱབ་འཕེལ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཀྱང་མི་མང་པོ་ཞིག་ཤི་གོད་བྱུང་འདུག་ལ། དུས་དགེ་
དགོན་པར་ཡང་མི་མང་པོ་བསད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འདུག།

ང་ཚོའི་ས་གནས་ཀྱི་མི་ཐོག་རྒྱན་པའི་ཤོད་རྒྱུན་དང་ཕྱིས་སུ་རྒྱུས་ལོན་བྱུང་བའི་
གནས་ཚུལ་ལྟར་ན། དམར་དམག་བོད་ཀྱི་ས་ཐོག་ལ་ཡོང་སྐབས་ཀེ་རྟི་མ་དགོན་གདན་
ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་གྲུ་པ་ནམས་དམར་དམག་ལ་སྐྱབས་ནས་རི་ལ་འབྲོ་དགོས་བྱུང་འདུག།

ཅིང་། ཆ་ཁོའི་མ་དགོན་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཆ་བས་ཆེན་ཐེབས་ཡོད་པ་དང་། ར་པ་གི་རྟི་དགོན་
པར་ཡང་གཏོར་སྐྱོན་དེ་བས་ཆ་བས་ཆེན་ཐེབས་འདུག།

གུང་ཁྲན་གྱི་དམག་མི་ར་པར་འབྱོར་རྗེས་ར་པ་གི་རྟི་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་
དམག་མི་བསྐྱེད་འདུག་ཅིང་། འདུ་ཁང་ནང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་གཏོར་བཤིག་
ཆ་བས་ཆེན་བཏང་བར་མ་ཟད། དམག་མིས་དགོན་པའི་གྲ་པ་རེ་བྱང་དམར་གསོད་བཏང་
བར་བཞེན། ར་པ་གི་རྟི་དགོན་པའི་གྲ་པ་ནམས་རྟེན་གཡོལ་ཆེད་རི་མགོར་བྲོས་འདུག བོད་
གྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་འདུ་ཁང་གི་ལྗེ་བས་རིས་སྤེང་རྒྱ་ཡིག་ཆེན་པོ་རེ་བྲིས་ཡོད་པ་དང་།
གྲ་པ་ཆོས་རྒྱ་ཡིག་ཤེས་གྱི་མེད་པས་ནང་དོན་ཅི་ཡིན་ཤེས་མི་འདུག་ཀྱང་། འབོད་ཆིག་རེ་
ཡིན་པ་ཆོད་དཔག་བྱེད་གྱི་འདུག།

དམར་དམག་ཐེངས་གཉིས་པར་ར་པ་བརྒྱད་ནས་སོང་རྗེས་བསྐྱར་ལོག་བྱང་མི་
འདུག་པས། ང་ཆོའི་ས་ཁུལ་དུ་རིམ་བཞིན་སྡེ་མའི་གནས་སྤངས་བསྐྱར་གསོ་བྱང་སྟེ། ནམ་
རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་བྱང་འདུག རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་དུ་བྱང་བའི་གནས་ཚུལ་ནམས་
ཤེས་རྟོགས་མེད་ལ། དེར་སེམས་ཁུར་ཡང་བྱེད་གྱི་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་ང་རྒྱ་ནག་དང་ས་ཁད་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་སྐྱག་ཆང་ལྟ་མོར་བསྐྱེད་
ཡོད་པ་དང་། ལོ་ན་སྐྱ་ཞིང་ཉིན་ལྟར་སློབ་གཉེར་ལ་བྲེལ་ལོང་བྱེད་པ་ལས་ཕྱི་ལོགས་སུ་
གནས་ཚུལ་ཅི་བྱང་སྐྱོར་ཏུ་ལམ་ཤེས་རྟོགས་གང་ཡང་མེད། ང་ཆོས་གུང་ཁྲན་ཏང་གིས་གོ་
མིན་ཏང་པམ་ཉེས་བཏང་བའི་སྐྱོར་གསལ་པོ་ཤེས་ཆོར་མེད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་གུང་ཁྲན་
ཏང་གི་དམག་མིས་ཆབ་མདོ་བཅན་བབྱང་བྱས་པའི་སྐྱོར་གོ་ཐོས་ཅམ་ཡང་མེད། བོད་
གཞུང་དང་གུང་ཁྲན་གཞུང་དབར་གྲོས་མཐུན་དོན་ཆན་བཅུ་བདུན་བཞག་པའི་སྐྱོར་ཡང་
གོ་ཐོས་མ་བྱུང་། ལྟ་སར་གནས་སྐྱོར་དུ་ཕྱིན་ནས་ཕྱིར་འཁོར་མཁན་ཆོས་བཤད་པ་ལྟར་ན།
ཨ་མེ་རི་ཀས་བོད་ལ་གོ་མཆོན་དང་རྩིས་མདེལ་གྱི་རོགས་སྐྱོར་བྱས་ཡོད་རབས་ཟེར་ཡང་།

ཕྱིས་སུ་གནས་སྐབས་དོ་མ་མིག་གིས་མཐོང་བའི་སྐབས་གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་རེད་མི་
འདུག སྐབས་དེར་ང་ཚོས་གོ་ཐོས་བྱུང་བའི་བཤད་ཡམས་འདི་རིགས་ཅམ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ་སྟེང་ལོ་བཅུའི་ཐོག་ཆུ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་བཞི་ལྟ་ཞིག་
སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ང་ལ་ཐུག་པར་སྐབས་བྱུང་། སྐབས་དེར་ང་རི་ཁྲོད་གཟིམ་ཆུང་དུ་
ཡོད་ཀྱང་ཆུ་མའི་ལས་བྱེད་ཚོས་གི་རྟེན་དཔོན་པོར་ང་ཐུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ནས་ཤོད་
ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་རི་ཁྲོད་གཟིམ་ཆུང་ནས་གི་རྟེན་ལྷ་བྱང་དུ་སོང་སྟེ་ཆུ་མའི་ལས་
བྱེད་ཚོར་ཐུག་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་པར་བྲང་ཁར་འདྲིལ་སྟེ་ཞིག་
དང་། ལག་རྟགས་འགའ་ཤས་སྤྲད་པ་བྱས་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ཁོང་ཚོས་སྐད་
ཆ་ཅི་བཤད་གསལ་པོར་བྱས་ཀྱི་མི་འདུག ད་ལྟ་བསམ་སྟོང་བའི་སྐབས་དེ་དུས་
གྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཚོས། ཁོ་ཚོ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཡོང་བའི་དགོས་དོན་ནི། ང་ཚོའི་
དགོན་པ་དང་མང་ཚོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་དང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་
ཡོང་བ་ཡིན་ལུགས་དང་། མདོ་སྤྱད་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོ་ལོག་པའི་འཇམ་གྲོལ་རུ་
ཁག་ཡོད་སྟབས། ཁོ་ཚོ་ཅ་ཇོགས་དང་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་གི་རྟེན་
ལྷ་བྱང་གི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་སོགས་བཤད་ཡོད་ཆོད་རེད། རྒྱ་
མཆན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་དེར་མདོ་སྤྱད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་དང་དཔོན་ཆེན་མང་
པོ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་བཤད་ནས་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་རེད། སྐབས་དེར་ང་ལོ་ན་ཤིན་
ཏུ་ཆུང་བས། གྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཚོས་ང་ལ་ངོ་ཐུག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ལས་དོན་
དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་ཡོངས་ཇོགས་ངའི་འོག་གི་ལས་བྱེད་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཤོད་ཀྱི་
ཡོད། རྒྱ་དཔོན་ཐེངས་དང་པོ་ནམས་ང་ཚོའི་སར་ཡོང་སྟེ་དུས་ཆོད་རིང་པོ་མ་བསྐྱད་
པར་ཕྱིར་ལོག་པ་རེད་ཟེར་བ་གོ་ཞིང་།

རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་པོ་ཚོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཡོང་བའི་སྐབས་

གཙོ་བོ་ནི་བའི་ལས་བྱེད་སྐོར་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་མ་དང་མི་དྲག་འགའ་ཤས་བཅས་
ཀྱང་མཉམ་དུ་བྱིད་ནས་སླེབས་འདུག་ལ་ད་དུང་དམག་དམུང་གི་རུ་ཁག་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་
འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་མའི་ལས་བྱེད་ཆོས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་དང་མི་དྲག་སོགས་བྱིད་ཡོང་
བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བོད་ཁྱེད་ཡོངས་ནས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་བཅན་འཇུག་ལ་ངོ་རྒྱུ་
བྱེད་བཞིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇམ་གཏོང་ཆེད་དུ་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ལ་སློབ་གསོ་
གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་བྱིད་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁྲན་གྱི་ལས་བྱེད་ཐེངས་དང་
པོ་དང་ཆའི་སར་ཡོང་བའི་སྐབས་ནས། ང་ཆའི་དགོན་པའི་གྲུ་མང་དང་མང་ཆོགས་ཁྲོད་
ཀྱི་བསམ་ཡོད་མང་པོ་ཞིག་གིས། གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་གཞི་རྒྱ་བའི་ཆ་ནས་ཆོས་
ལུགས་ཁས་མི་ལེན་པས་ཆོས་ལུགས་གཏོར་བཅོམ་དང་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་གི་རེད་ཟེར་
ནས་སེམས་བྲལ་དང་འཛིགས་སྤང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག

བོད་ལ་སྨྲས་ཕྱོགས་ནས་དྲག་པོས་བཅན་འཇུག་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་གསལ་
པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་ཆོས་ད་དུང་ཡང་ཁ་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་ང་ཆའི་ལས་འགན་
གཙོ་བོ་ནི་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཇག་པ་རྣམས་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཡིན་
ཟེར་བ་དང་། ཇག་པ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་བ་ལ་ང་ཆའི་སྟོབས་ལྷགས་རྒྱུ་པས་འདང་གི་མི་
འདུག་པས་གི་རྒྱུ་སྤྱད་བྱེད་གི་ངོས་ནས་ང་ཆོར་མཐུན་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་
ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

དོན་དངོས་སུ་སྐབས་དེར་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དང་ཁད་ཉེ་བའི་སར་མཛོད་དགེ་
ཤོག་བཅུ་གཉིས་ནང་གི་འབོས་རུ་པ་ཟེར་བའི་འབྲོག་པའི་ཤོག་ཀ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ས་
ཁོངས་ནང་གོ་མིན་ཏང་གི་གསང་བའི་དམག་སྐར་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་
པ་དང་། གསང་བའི་དམག་སྐར་དེར་ཐའེ་མན་ནས་མཆོམས་རེར་གནམ་གྱུའི་ཤོག་
ནས་བཟའ་ཆས་དང་། མཆོན་ཆ། ཅ་ལག་མི་ཡང་འཕེན་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེའི་ཐའེ་མན་

གཞུང་གི་རེ་འདུན་ལྟར་གཞི་རྒྱུ་སྒྲུབ་གི་ངོས་ནས་དམག་སྐྱོར་དེ་ལ་ཉ་དང་། དུལ་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་མང་པོ་བྱས་ཆུང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་གོ་མིན་ཏང་དང་ང་ཚོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལུགས་མཐུན་གྱི་གྲོགས་པོའི་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས། ང་ཚོ་གོ་མིན་ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་རྒྱུ་འོག་ཏུ་སོང་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད། འཕྲོ་འཕྲོ་པ་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་འདི་ནི། མཛོད་དགེ་ཤོག་བཅུ་གཉིས་ནང་གི་འབྲོག་སྡེ་ཆགས་སྡེ་ཤོས་ཤིག་དང་། དཔོན་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་སྡེ་ཤོས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་བྱས་ན་མཛོད་དགེ་ཚོང་ཆེ་ཆུ་ཞང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འདྲིམ་སྐྱོང་ས་ཁོངས་དབྱེ་བཞོས་བྱེད་སྐབས་ཤོག་ཀ་དེའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཅིག་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཆ་ཆུ་ཚོང་ཁོངས་སུ་བཅད་གཏུབ་བྱས་ཡོད།

རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཐེངས་གཉིས་པ་སྟག་ཚང་ལྷ་མོར་ཡོང་བ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཡིན་ཞིང་སྐབས་དེར་རྒྱའི་ལས་བྱེད་འགའ་ཤས་དང་། རྒྱ་པོའི་དཔུང་དམག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་སྡེ་ཕྱི་བྱས་ནས་འབྱོར། ཁོ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱོ་གོང་མའི་སྐྱ་མཆེད་ཨ་པ་ཨ་སྟོ་དང་། སྒྲུབ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཕྱག་མཛོད་དར་རྒྱས་སོགས་འདུག

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཐེངས་གསུམ་པ་སྟག་ཚང་ལྷ་མོར་ཡོང་བ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་གྲུང་ཐང་ཚང་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་པོ་འགའ་ཤས་ཤིག་འབྱོར་བ་དེ་ཡིན། སྐབས་དེའི་སྡེ་ཕྱི་ལ་སྒྲུབ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མི་རྒྱུ་འཇམ་དབྱངས་ནག་རིལ་སོགས་ཀྱང་སྟག་ཚང་ལྷ་མོར་ཡོང་ཆུང་ཡོད། ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། སྐབས་དེར་མདོ་སྐད་ཕྱོགས་ནས་སྒྲ་མ་དང་དཔོན་པོ་མང་པོ་ཞིག་བཅན་དབང་གིས་རྒྱ་དམག་གི་སྡེ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཐོག་བཞོལ་སྐྱོད་ཀྱི་ལག་ཆ་གཙོ་བོ་

ཞིག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱུ་ལས་འཁོར་ལམ་ཁ་བཞོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་མིའི་
ལས་བྱེད་དང་དམག་མི་ཡོང་བའི་སྐབས་དེ་ཡང་ཁོ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་འབྲིད་རྒྱུའི་འཆར་
གཞི་ཞིག་ཡོད་ཆོད་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱི་བུ་གི་སྐྱེ་བྱུང་འཇམ་དབྱངས་ནག་རིལ་
དང་དེ་ཆོའི་བར་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཡོད་སྟབས། ཁོ་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་མ་སྤེབས་པའི་གོང་
དུ་འཇམ་དབྱངས་ནག་རིལ་གྱིས་སྒྲིག་ནས་མི་སྣ་ཞིག་བཏང་སྟེ། ད་ཐེངས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་
མཚམས་ལ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུའི་ལས་བྱེད་ཆོ་དང་མཇལ་འཕྲད་མ་བྱས་ན་བཟང་
ཞེས་དེ་ཆོར་སྒྲིག་ནས་ལན་ཞིག་འབྱོར་ཡོད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་དང་ལས་བྱེད་
ནམས་སྤེབས་པའི་སྐབས་དེ་མཚམས་ལ་བསྐྱད་པའི་ཐོལ་གྱིས་དངོས་སུ་ཁོ་ཆོ་དང་ཐུག་
འཕྲད་བྱས་ཅིང་།

རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁབ་དང་པོ་དེ་ཆོའི་ས་ཐོག་ཏུ་ཡོང་བའི་སྐབས་དེ་ཆོ་ལ་རོགས་རམ་
དང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཤོད་གྱི་ཡོད་ལ། དངོས་ཡོད་ལག་
ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཐོག་མའི་སྐབས་གདུག་རྒྱུ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ནམ་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིམ་པས་ཁོ་ཆོའི་ནམ་འགྱུར་དང་བྱ་སྤྱོད་ལ་འགྱུར་བ་བྱིན་ཏེ།
ཁོ་ཆོའི་འདོད་པ་བཞིན་མི་བྱེད་མཁན་དང་། ཁོ་ཆོའི་སྤང་བར་མི་འགྲོ་བའི་བོད་མི་མང་
པོ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཆོས་གོ་མིན་ཏང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་གྱི་འདུག་ཅེས་པའི་ཉེས་མིང་གི་འོག་
ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་འཛིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་བྱེད་གྱི་འདུག ད་སྟག་ཆང་ལྟ་
མོར་ཡོད་པའི་སྐབས་ཐེངས་ཤིག་མཚན་མོ་ཞིག་ལ་དགོན་པའི་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་དམག་
གིས་བསྐོར་བར་མ་ཟད། དགོན་པའི་འདབས་སུ་དམག་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། མེ་མདའ་བརྒྱབ་
པ་སོགས་བྱས་ཏེ་འཛིགས་སྐུལ་བྱས་བྱུང་བ་དང་སྐད་ལ་པོར་བྱ་གྱི་འདུག འདི་ལྟར་ཉིན་
རེ་བཞིན་རྒྱ་མིའི་བྱ་སྤྱོད་རྗེ་དང་གདུག་རྒྱུ་བ་རྗེ་ཆེར་བཏང་སྟེ། བོད་མིའི་ཐོག་བཅོན་
འདུལ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ནམ་འགྱུར་རྗེ་གསལ་དུ་བྱིན་པར་བརྟེན། བོད་མིའི་ཐོག་ཀ་དང་

ཡུལ་ལྷང་སོ་སོའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་དམག་དང་དམག་འཁྲུག་བརྒྱབ་སྟེ། རྒྱའི་ལས་བྱེད་དང་
དམག་མི་རྣམས་བོད་ནས་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་བའི་ཁྱེད་ལས་འགྲུལ་རིམ་པར་བརྒྱུ་མས་
སོང་། རྩོགས་གཞན་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་གནད་འགག་ཅན་དང་རྒྱས་པ་ཅན་
མང་པོ་ཞིག་ལ་གོ་གནས་དང་སྒྲ་སྟོགས་སྤྱད་དེ་སློབ་འགྲུག་ཐབས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་རྣམས་པའི་ལས་
འགྲུལ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཀིཏིའི་སླ་བྲང་གི་ལས་བྱེད་ཆོ་ལ་གོ་གནས་སྣ་ཆོགས་ཤིག་
སྤྱད་ཡོད། ཁོ་ཆོས་ངའི་ལོ་ན་ཆུང་མིན་ལ་མ་སྟོང་པར་གོ་གནས་ཤིག་སྤྱོད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་
ཨེ་རག་དོ་སྤང་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད་ཆོད་འདུག ཁོ་ཆོས་ངའི་འོག་གི་ཀིཏིའི་སླ་བྲང་ནང་
གི་ལས་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་ལ་གོ་གནས་དང་མིང་ཆེན་པོ་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་སྤྱད་ཡོད།
དཔེར་ན། སྐབས་དེའི་ཀིཏིའི་སླ་བྲང་ནང་གི་ལས་བྱེད་གཙོ་བོ་ཀིཏིའི་དཔོན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་བསོད་ནམས་ལ་མཛོད་དག་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་དང་། ར་པ་ཁུལ་གྱི་གོ་གནས་
མཐོ་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་སྤྱད་ཡོད།

རྒྱ་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚུལ་ལ་བསྟན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་རེ་མདོ་
སྤེ་བར་རྒྱ་མིས་དམག་བརྒྱབ་སྟེ། རེ་མདོའི་མི་གྲངས་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཤི་མས་བྱུང་ཡོད། རེ་
མདོ་ནི་ངའི་སྐུ་ལྷན་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་། རེ་མདོ་རི་གཤམ་དང་སྟག་མོ་སྐང་ནི་རིའི་སྐང་དུ་
ཆགས་ཡོད། ངའི་ཨ་མའི་བྱིས་ཆང་རེ་མདོ་ན་ཡོད། རོན་རྒྱུ་འདི་བྱུང་རྗེས་ཀིཏིའི་དཔོན་
པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མིའི་དཔོན་རིགས་དང་མཉམ་དུ་གཟུ་འདུམ་ཆེད་རེ་
མདོར་སོང་ཡོད། སྐབས་དེར་ངའི་སྐུ་ལྷན་སྟག་མོའི་སྐང་དུ་འང་དམག་བརྒྱབ་པ་སོགས་
གནད་དོན་འདིའི་རིགས་ཐེངས་མང་འབྱུང་གི་ཡོད། བོད་མི་རྒྱ་མིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་
སྤོང་གྲོལ་གཏོང་བའི་ཆེད་དང་། བོད་མི་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མི་སྣའི་དབར་འཁྲུག་ཚོད་
བྱུང་ཆོ། ཀིཏིའི་དཔོན་པོ་དང་ཁོང་གི་ལས་བྱེད་པས་ཀྱོད་སྣ་དེ་རིགས་འདུམ་ཐབས་བྱེད་

དུམ་བུ་དང་པོ། མདོ་སྐད་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ།

དགོས་ཀྱི་ཡོད། མཚམས་རེར་རྒྱ་མཐོང་དཔོན་རིགས་ཆོས་ང་ཆོར་འདོད་མོས་ཡོད་མེད་ལ་
མ་ལྟོས་པར་ངོ་ཆོལ་བྱེད་མཁན་གཉིད་སྒྲ་བྲང་ནས་མགོ་འདོགས་བྱེད་འཇུག་དགོས་པའི་
རེ་འདུན་འདོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས། ང་ཆོ་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་དུས་ད་དུང་
མཛོད་དག་སྟོད་མ་དང་རྒྱ་དམག་དབར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་དང་། མཛོད་དག་བན་ཡུས་
དང་རྒྱ་དམག་དབར་གྱི་དམག་འཁྲུག་སོགས་དམག་འཁྲུག་དེ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་
ཡོད། རོན་རྒྱུན་འདི་དག་གི་སྟོད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གཉིད་སྒྲ་བྲང་གཟུ་འདུམ་བྱེད་མཁན་
གྱི་ཚུལ་དུ་མཉམ་སྲིད་གྱིས་བེད་སྤྱོད་ཐེངས་མང་པོ་བཏང་ཡོད།

གཉིས་པ། དམངས་གཙུག་བཅས་བསྐྱར།

༡༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ང་ལྷ་སར་ཡོང་བའི་ལམ་བར་དུ་རྟོར་ཚང་ཕྱོགས་ཀྱི་གི་རྟི་སྐྱ་
ཚབ་སོགས་མི་སྣ་འགའ་ཤས་ངའི་སར་མངལ་ཁར་བཅར་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྟོར་ཚང་
ཕྱོགས་སུ་དམངས་གཙུག་བཅས་བསྐྱར་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། ཁོ་ཚོའི་ས་ཁིང་
དང་རྒྱ་རྟོར་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་གིས་གཞུང་བཞེས་བཏང་སྟེ། མི་མང་སྤྱི་ཐབ་བཙུགས་
སོང་ཟེར་གྱི་འདུག འདི་ནི་གི་རྟི་ཚང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ས་ཁོངས་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་
དམངས་གཙུག་བཅས་བསྐྱར་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་སྟེལ་བ་ཤེས་ཆོར་བྱུང་བ་ཐོག་མ་དེ་
ཡིན། དེ་དུས་ང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡིན།

ཕྱིས་སུ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོའི་དབྱིད་ཀར་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་ང་པ་དང་ཐེ་པོ། མཛོད་དགེ་བན་ཡུས་སོགས་ཀྱི་ས་གནས་ནམས་སུ་བཅས་བསྐྱར་གྱི་
སྲིད་རྒྱས་ལག་བསྟར་བྱས་འདུག དེ་ལ་དམངས་གཙུག་བཅས་བསྐྱར་ཟེར་གྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བཟའ་འབྲུ་བརྗེ་ཆོང་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། བཅན་ཤེད་ཀྱིས་མང་ཆོགས་ལ་
གོ་མཆོན་ཅིས་སྟོན་དགོས་ལུགས་དང་། ཁྱིམ་ཆང་འཕྱོར་ལྷན་གྱི་རྒྱ་རྟོར་གཞུང་བཞེས་
བཏང་བར་མ་ཟད་བོད་མི་སྤྱི་ཐབ་ཀྱི་ཁོ་ལོ་ལ་ཆོལ་བསྐྱར་བཀོད་བྱེད་དུ་
བཙུག ད་དུང་རྒྱ་ནག་ནས་རྒྱ་རིགས་གཞིས་སྟོས་པ་འཕོར་ཆེན་ཁྲིད་ཡོང་སྟེ། འབྲེག་
པའི་རྩ་སའི་སྟེང་ས་ཁིང་གསར་སྟོལ་བྱེད་དུ་བཙུག་པ་སོགས་བྱས་ཡོད།

དོན་ཆུན་འདི་དག་གི་མགོ་འཇུགས་སྐབས་ང་ད་དུང་རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཅན་གྱི་
ན་གཞོན་ཞིག་སྟེ། དགོན་པར་བསྐྱོད་དེ་སྤར་སྟོལ་གཞིར་བཟུང་སྟོབ་གཉེར་ལ་འབད་

འབྲུངས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། ཀའི་དཔོན་པོ་དང་ཡོངས་འཛིན་ནམ་པས་
ང་ལ་དོན་རྒྱུན་དེ་དག་གི་སྒྲོར་ཞིབ་ཆ་གསུང་གི་མེད་པ་ནི་ང་སྤངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པ་འདྲ། ང་ཁྱིམ་འདོན་བྱས་ཏེ་ཅུང་མ་འགོར་བར་ང་ཆོའི་ས་ཁུལ་གང་སར་འཁྲུག་
རྒྱུ་ལངས་ཏེ་བུ་ཅིང་ཅིང་སྐྱར་པ་དང་། མཚམས་རེར་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁྲན་གྱི་དམག་
དང་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་མིའི་དབར་འཁྲུག་འཛིང་བྱེད་པ། མཚམས་རེར་གྲུང་ཁྲན་
ཏང་གི་དམག་དང་བོད་རིགས་དབར་འཐབ་འཁྲུག་བྱུང་སྟེ་ཏ་ཅང་བེང་ལོང་ཆེན་པོ་
ཆགས་ཡོད། ང་ཇ་པར་འགོ་ཐེངས་མཐའ་མའི་སྐབས། ཇ་པ་ཀའི་དཔོན་པོའི་འདབས་
སུ་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་དམག་སྒར་བཏབ་འདུག་པར་མ་ཟད། གང་སར་རྒྱ་
དམག་གིས་ཁེངས་འདུག།

ང་ནམ་རྒྱུན་ཕྱི་ལ་ཕྱོགས་ཐོན་བྱེད་པ་ཉུང་ཞིང་། གནས་སྤངས་དེ་འདྲའི་འོག་
ཕྱི་ལ་ཐོན་པའི་གནས་སྤངས་དེ་བས་ཀྱང་རྗེ་ཉུང་དུ་སྐྱར་ཡོད། ཕྱོགས་ཐོབས་ཀྱི་སྐབས་
ཤིག་ལ་ལམ་བར་གྱི་ལུང་གཤོངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྒར་བཏབ་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས། ང་
ཆོའི་མདུན་གྱི་རི་དང་རྒྱབ་རིའི་མགོ་ནས་སྒྲོ་བྱར་དུ་གྲུང་ཁྲན་གྱི་དམག་མི་མང་པོ་ཞིག་
རྒྱགས་ཡོང་བས་ང་ཆོར་འཛིགས་དངངས་ཆེན་པོ་སྒྲིས་བྱུང་། ཁོ་ཆོས་ང་ཆོ་ཇག་པ་ཡིན་
པའི་དོགས་པ་བྱས་འདུག་པ་དང་། ང་ཆོས་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་ང་ཆོར་གཏོར་ཆོལ་བྱེད་ཅིས་
མིན་ནམ་བསམས་པ་རེད། གནས་སྤངས་གསལ་པོར་ཆགས་རྗེས་རྒྱ་དམག་ནམས་གཞི་
ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་སོང་།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་སོ་སོར་དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྐྱར་བའི་ལག་
བསྟར་བྱེད་པའི་སྐབས། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཆོལ་གྱི་
དམག་འཁྲུག་བརྒྱབ་ཡོད་ཅིང་། བོད་མི་ནམས་ལ་གོ་མཚོན་གྱིས་མི་འདང་བ་དང་དྲག་
པོའི་སྒྲོབས་ཤུགས་སྒྲོ་པོ་ཡོད་ནའང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་རང་རང་གི་ས་

ཁོངས་ནས་རྒྱ་དམག་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་སྲིད་བྱ་གྲོལ་བྱས་ཡོད་འདུག ང་ཚོའི་ས་ཁུལ་
 གི་མངོན་དགོས་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་དང་། རྩ་པ། མེ་བ་སོགས་ཀྱི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་
 ས་ནས་བྱུང་ཁུན་ལ་ངོ་ཚྭ་ཀྱི་དམག་འཐབ་ཇ་བྱ་བྱུང་འདུག་པ་དང་། མངོན་དགོས་
 བན་ལུས་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་སྐབས་བོད་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བསད་ཡོད། བོད་དམག་པལ་ཆེ་
 བ་བསད་ཟིན་པའི་སྐབས་བྱུང་མེད་ཆོས་རྒྱུད་ནས་བལྟས་ཏེ་རང་གི་ཁྱོད་གསོད་མཁན་སུ་
 ཡིན་པ་དེའི་སྐོལ་འཇུག་ནས་མཉམ་དུ་རེ་ཐུག་ནང་དུ་སྦྱེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད།

ཨ་མདོའི་ནང་དུ་རྒྱ་དང་དམག་རྒྱག་མཁན་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་ཆ་ལོ་ཁྱོ་རྒྱ་
 དཔོན་པོ་དང་། མངོན་དགོས་ཀྱི་བན་ལུས་དང་། མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་ར་སོགས་
 ཡིན། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་གར་ནང་བོད་གཞུང་རྒྱུས་གར་ཆོགས་པ་ནས་སྤང་རའི་རྒྱ་གྲོལ་དམག་
 འཁྲུག་གི་གཏམ་བཞེད་རྒྱུས་གར་ཞིག་ཀྱང་འཁྲབ་སྟོང་ཡོད།

ॐ ह्रीं क्लीं ऐं ॥

ལྷ་སའི་ལོ་གཅིག

ཕེདུའཕའི།

མདོ་སྨད་ནས་ལྷ་སར་བསྐྱོད་པ།

དང་པོ། ལྷ་སར་ཡོང་དགོས་པའི་གསང་བའི་བཀའ་ཡིག།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལོའི་ཟླ་ ༩ ནང་ཆེའུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་
ལྷ་སར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདུར་འགོ་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་
ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་མཇལ་ཁར་བཅར་བའི་སྐབས་ངའི་སྐོར་གྱི་གནས་
ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྟན་མེད་ཞུས་འདུག དེར་བརྟེན་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ང་དུས་
ཆོད་རིང་པོ་མ་འགོར་བར་རྒྱས་སྒྲོས་མེད་པའི་སྐབས་བདེ་པོའི་ཐོག་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་
ཐབས་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་སྐོར་བཀའ་གནང་བར་མ་ཟད། ནང་དོན་དེ་འཁོད་
པའི་བཀའ་ཡིག་ཅིག་ཀྱང་བསྩལ་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོ་མགོར་ཟླ་ཆོས་གསལ་པོ་མི་ངས་ཀྱང་དགུན་ཁ་ཞིག་ཏུ་ལྷ་ས་
ནས་གནས་སྐོར་པ་ཞིག་གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་འབྱོར་ཏེ་ང་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་སྤྲད་
བྱུང་། དེ་ནི་ལ་རྒྱལ་བ་མགོན་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བསྩལ་པའི་བཀའ་ཡིག་
རེད་འདུག བཀའ་ཡིག་དེའི་ནང་ང་གང་མཁྱོགས་ལྷ་སར་ཡོང་ཐབས་བྱེད་གོས་སྐོར་
བཀའ་ཐེབས་འདུག།

ང་དེ་དུས་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོན་གྱི་ཡོད། ངའི་སྐུ་གོང་མ་གཉིས་ཀ་སྐུ་ཆེ་རིང་

པོར་བཞུགས་ཐབ་མེད། ཀའི་སྐྱ་ཕྱེད་བཅུ་པ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་སྟེང་སྐྱ་གཤེགས་པ་
དང་། ཀའི་སྐྱ་ཕྱེད་དགུ་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྟེང་སྐྱ་གཤེགས་འདུག ང་འཆར་ལོངས་
འབྱུང་བཞིན་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཀྱང་ཟིང་ཆ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད་སྟབས། འབྲེལ་ཡོད་སེར་སྐྱ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ང་ཆེ་རིང་པོར་སྟོད་ཐུབ་མིན་ཐད་སེམས་
ཁལ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངའི་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནི་ངའི་ལོ་ཀེག་
ཡིན་པར་འདོད་པས་ངའི་ཀེག་སྒྲིག་པའི་ཆེད་དུ་ང་ལྷ་ས་ལྷ་བུའི་ས་གནས་གཞན་ཞིག་དུ་
འགྲོ་དགོས་པར་བསམ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར།

ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ང་མགྲོགས་མུར་ལྷ་སར་ཤོག་གསུངས་པ་ནི། ང་ཆེ་རིང་
པོར་སྟོད་ཐུབ་མིན་ཀྱི་གནད་དོན་ཅུ་མ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་དེར་བོད་ནང་ཇ་དྲག་གི་གནས་
ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཡོང་བཞིན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡིན། བཀའ་ཡིག་དེ་མཇལ་བ་དང་ལམ་སང་
ང་ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་དེ་ག་སྒྲིག་བྱེད་སྟོན་ཅུ་མས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་རེད། སྐར་
སྟོལ་ལྷར་ན་ང་ཐེངས་དང་པོར་ལྷ་སར་བསྐྱོད་སྐབས་ངས་པར་དུ་གདན་ས་སེར་འབྲས་
དགོ་གསུམ་སོགས་གདན་ས་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱ་དགོས་པ་དང་། མཆོད་
འབུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔུལ་སྟོར་དང་མར། ཇ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་འགྱེད་ཆེན་པོ་འབུལ་དགོས་
ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ང་དང་ངའི་ཞབས་འབྲང་ཆའི་ལམ་གྲོན་དང་། ལྷ་སར་སྟོད་ཆའི་རིང་
གི་འཆོ་བའི་འགྲོ་གྲོན་སོགས་ང་ཆེ་རིང་ངོས་ནས་འགན་འཁུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ང་
ཆོས་དཔུལ་སྟོར་དང་མར། ཇ་སོགས་དངོས་ཟོག་འབོར་ཆེན་ལྷ་སར་མཉམ་འབྱེར་བྱེད་
དགོས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཅ་དངོས་འགེལ་སའི་ཁལ་མ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ག་སྒྲིག་བྱེད་དགོས།
དེ་དུས་ཀའི་དགོན་མ་ལག་དང་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ཆོས་ང་ལྷ་སར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་གོ་ཐོས་བྱང་
རྗེས་རང་འབུལ་གྱིས་དབུས་རྫོངས་ཞེས་རྒྱ་ནོར་ཕོན་ཆེན་ཐུལ་བྱང་། ང་ཆའི་རྒྱ་ནོར་
དཔོར་འབྲེན་ཆེད་དུ་ཁལ་མ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཅུ་མ་རྩ་རྒྱ་གང་ཡག་སར་དམིགས་བསལ་གསོ་

སྒྲིང་བྱས་ཏེ་ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུ་ཤི་བྱ་སྒྲིག་ཨང་བསར་བྱས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་མདོ་སྨད་ཁུལ་ནས་སྤྱི་ལོ་དང་དཔོན་ཆེན་ལྷ་སར་འགྲོ་མཁན་ནམས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལྷ་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་མི་འཛིན་པར། ཁོང་ཆོ་ལྷ་སར་འགྲོ་བ་ནི་མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱབ་གཏོང་བྱས་ཏེ་བྲོས་བྲོལ་དུ་འགྲོ་ཅིས་ཡིན་པ་ལྷ་བུའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད། སི་ཁྲོན་གྱི་རྒྱ་དཔོན་ཆོས་ང་ལྷ་སར་འགྲོ་ཅིས་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་ཕྱི་ཚུལ་ནས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་དགག་བྱ་བྱེད་གྱི་མེད་ནའང་། སྒྲིག་ནས་ང་ལྷ་སར་འགྲོ་བར་བཀག་འགོག་ཨེ་བྱུང་གྱི་ཐབས་ཤེས་རིམ་པ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཡོད།

ཐོག་མར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ང་ཆོར་དཔུལ་སྒྲོར་པོན་ཆེན་ཁལ་མ་ལ་བཀའ་ནས་སོང་ན་ལམ་བར་དུ་དཀའ་ངལ་སྣ་ཆོགས་འཕྲད་ངེས་པར་མ་ཟད་དུས་ཆོད་ཀྱང་རིང་པོ་འགོར་གྱི་རེད། དེ་ལས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་དཔུལ་སྒྲོར་ནམས་ཁྲིན་ཏུ་ལ་བསྐྱལ་ན་ལྷ་ས་བར་དུ་བྲི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱུངས་འཁོར་ནང་དཔོར་འབྲེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་བཤད་པར་བརྟེན། ང་ཆོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྐད་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་དཔུལ་སྒྲོར་འཁོར་ཆེན་པོ་རྒྱུངས་འཁོར་ཆེ་བ་ལཱའི་ནང་དུ་སྐྱུགས་ནས་ཁྲིན་ཏུར་དཔོར་འབྲེན་བྱས་པ་རེད། དཔུལ་སྒྲོར་ནམས་ཁྲིན་ཏུར་འབྱོར་མཆམས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣས་ཁ་དན་ཆོག་ལ་མ་གནས་པར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ནས་ཁྲིད་ཆོར་རོགས་རམ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ཀྱང་། དབུས་གཞུང་ནས་ཁྲིད་ཆོར་དཔུལ་སྒྲོར་འཁོར་ཆེན་འདི་འབྲེན་ལྷ་སར་དཔོར་འབྲེན་བྱེད་པར་དགག་བྱ་གནང་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་དེ་སྤྱི་མཐའ་ཁས་ལེན་ཅིས་མེད་བཟང་འདུག ང་ཆོར་ངོས་ནས་དེས་ན་དཔུལ་སྒྲོར་ང་ཆོར་བྱིར་སྒྲོད་རོགས། ང་ཆོར་ང་གིས་ལྷ་སར་དཔོར་འབྲེན་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་བཀོད་བྱེད་གྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྐབས། དབུས་གཞུང་གི་བཀའ་ལྷན་དཔུལ་སྒྲོར་ལྷ་སར་འབྱོར་ཆོག་གི་མ་རེད་ལ། ཁྲིད་ཆོར་ལ་ཡང་སྒྲོད་ཆོག་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་དེ་དཔུལ་སྒྲོར་ཡོངས་རྫོགས་བཅོན་གྱིས་

བཀའ་ཉར་བྱས་པ་རེད།

ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བར་སྐད་ཆ་པར་བཤད་ཚུར་བཤད་མང་
པོ་བྱས་པའི་མཐའ་མར། དངུལ་སྒོར་དེ་དག་ལས་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྔ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་
སྒོད་དགོས་རྒྱ་དང་། ལྷག་མའི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྔ་ལྷ་ས་ནས་ང་ཚོར་བྱིར་སྒོད་རྒྱུའི་
ཐག་གཅོད་བྱས་ནས་དངུལ་འདྲིན་ཞིག་སྤྲད་པ་རེད། དངུལ་ཉ་མིག་མ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་
ཡོད་པ་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིམས་འགལ་ཡིན་ལུགས་བཤད་དེ་བཅན་འཕྲོག་བྱས་
འདུག ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་ཚོ་ཐག་གཅོད་དེར་འདོད་པ་མེད་ནའང་ཁྱ་ཐུག་པའི་ཐོག་ནས་
ཁས་ལེན་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐབས་བཀོད་
འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ང་ལྷ་སར་འགོ་རྒྱུ་འགོག་ཐབས་བྱེད་པ་ལས་མངོན་གསལ་
དོད་པོས་བཀའ་འགོག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་
སུ་ང་ཚོའི་སྤྱོད་པའི་མི་སྣ་ཡོད་སྐབས་རོང་པོ་ཚོས་རྗེ་ལྷ་སར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་
བའི་སྒྲིབ་གྲགས་གང་སར་བྱུང་ཡོད།

མི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གཞུང་གི་ནམ་འགྱུར་དང་བྱེད་སྤངས་དེའི་དབང་གིས་ང་
ཚོས་ཁྲིན་ཏུ་ནས་ལྷ་སར་བརྒྱུད་ལྷ་སར་འགོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བསྐྱར་དེ། ལམ་ཁད་རིང་བའི་
བྱང་ལམ་སྟེ་ལན་གོ་བྱས་ཟི་ལིང་དང་གོར་མོ་བཅས་བརྒྱུད་ལྷ་སར་འགོ་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་
བྱས་པ་རེད།

གཉིས་པ། སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་ལན་གྲོ་བ།

༄༅། བོད་མི་བྱ་ལོའི་སྐུ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༧ ཉན་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོའི་སྐུ་ ༡ ཆོས་ ༧ ཉན། ང་
ཆོ་གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་ལྷ་སར་རྒྱུ་ཐོན་བྱས་ཉིན་དེར། གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་
མོར་གཉི་ཆང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲ་གྲ་དང་མང་ཆོག་ས། ཡུལ་དམག་བཅས་མི་སྟོང་ཕྲག་
མང་པོ་འདུས་ཏེ་ང་ལ་སྐྱེལ་མ་བྱས་བྱུང་།

སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་མ་ཐོན་སྟོན་དུ་བྱི་བྱར་ཨ་ལགས་ཐུ་ལ་ཆང་དགོན་མཆོག་
ཚུལ་བྲིམས་ངའི་རྒྱལ་ཆབ་(སྐུ་རྒྱལ་མཁན་པོ་)ཏུ་བསྐོ་བཞག་དང་། ཁོང་གིས་ངའི་ཆབ་ཁྱེས་ཏེ་
ལས་དོན་ཡོངས་རྒྱུགས་ཐག་གཅོད་གནང་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་སྤྲད་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་མང་
ཆོག་ས་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ང་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཡང་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
དེ་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བོད་ནང་དུས་འགྱུར་ངན་པ་དེ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ང་ཆོ་
ཕྱིར་ལོག་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

ང་ཆོ་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་ཐོན་པའི་སྐབས་སྐུ་འཁོར་ཁོངས་སུ་གཉིདི་དབོན་པོ་
འངས་དབྱངས་བསོད་ནམས་དང་། དབོན་པོ་འཇིགས་མེད་ཆོས་འཕེལ་བཅས་དབོན་
པོ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཡོངས་འཇིན་སྐུ་གཞིན་པ་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་མཆོག་དང་།
མཆན་ཞབས་སུ་མཁན་པོ་ཆང་སྟོ་བཟང་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས། གསེལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་
སྐྱེན་པ་རྒྱ་མཚོ། ངའི་སྐུན་ཀན་པ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་དང་། སྐུན་ཚུང་བ་བཟ་ཤིས་
དོན་འགྲུབ། གཉིདི་དབོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་མ་དང་ནང་མི་དང་ཞབས་ཕྱི་བ་སོགས་མི་ལྔ་
བཅུ་ལྟག་ཅིག་ཡོད།

སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་མ་ཐོན་གོང་དུ་ང་ཚོས་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་
གྲོས་བསྟར་བྱས་ཏེ། ང་ཚོ་ལྷ་སར་བསྐྱོད་པའི་འགྲུལ་སྐྱེལ་རྒྱུ་ལ་ལོར་ནམས་ཀན་སུའུ་
གཞུང་གིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེའི་འགྲོ་སོང་ནམས་ང་ཚོས་གཏོང་རྒྱ་བྱས་ཡོད། ང་
ཚོར་མར་རྒྱུ་ལོར་ཆེ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷ་ཅམ་དང་། ར་རྒྱུ་ལོར་ཆེ་བ་ལྷ་ཅམ།
དཔུལ་དང་ལམ་ཆས་གཞན་དག་རྒྱུ་ལོར་འགའ་ཤས་བཅས་ཁྱོད་བཞེས་དོས་སྐྱེལ་
རྒྱུ་ལོར་ལྷ་བཅུ་ལྷག་དགོས་སྒྲོར་ཁ་དན་བྱས་པ་ལྟར་དེ་ཚོ་ལྷ་མོ་ནས་ཐོན་ལ་ལྷ་སར་
ཐོན་ཟིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་སང་ཉིན་འཐོན་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་བའི་ཉིན་ཐོན་མ་དེར་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་ས་གནས་ལས་བྱེད་ཚོས་ང་ཚོ་འགྲོ་སའི་རྒྱུ་ལོར་མི་འདུག་ཅེས་ང་ཚོ་
སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་ཐབས་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་བྱས་བྱང་། ཀའི་ཁྲིམས་བྱང་
གི་ལས་བྱེད་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ས་གནས་ལས་བྱེད་པར་ཡང་སྒྲོར་བསྐྱར་སྒྲོར་གྱིས་
མཚན་དཀྱིལ་རྒྱ་ཚོད་དང་པོའི་བར་བཤད་རིས་བྱས་མཐར། ཉིན་རྗེས་མར་ང་ཚོ་འགྲོ་སའི་
རྒྱུ་ལོར་གཏོང་རྒྱའི་ཁས་ལེན་བྱས་འདུག།

ང་ཚོ་དངོས་སུ་ཐོན་སྐབས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་མི་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
དཔོན་རིགས་གྱིས་ཁེངས་པའི་རྒྱུ་ལོར་ཁ་ཤས་ཤིག་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སླེབས་
བྱང་། ཁོ་ཚོས་ངའི་ཡོངས་འཛིན་ཚང་དང་། མཚན་ཞབས་མཁན་པོ་ཚང་། ང་བཅས་
དམག་དཔོན་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱུ་ལོར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་འདུག་པ་ནི་ཁོ་ཚོའི་བདེ་
འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་འདྲ། དམག་མི་འདི་ཚོ་ཚང་མས་དྲག་ཆས་ཆ་ཚང་སྤྲོས་
ཐོག་མེ་མདའི་ནང་མདེའུ་སྒྱགས་ཏེ་རྒྱག་ཚོག་ཚོག་དང་། རྣམ་འགྱུར་ཏེ་ཅང་ངན་པ་
འཆབ་འཆུབ་ཅན་ཤ་སྟག་རེད། གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ནས་ཐག་རིང་ཅམ་གྱི་ས་
གནས་ཤིག་དུ་སླེབས་སྐབས། ཉིན་དེར་གནམ་གཤིས་གང་ངར་ཆེ་བས་ལམ་དོས་སུ་
འབྲགས་པ་ཆགས་ཏེ་རྒྱུ་ལོར་འབྲེད་ཤོར་གྱིས་ང་ཚོ་ཚང་མ་རྒྱང་ཐང་དུ་འགྲོ་དགོས་

བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམག་མི་དེ་ཆོ་ཅུང་ལྟོད་ལ་བབས་ཏེ་མེ་མདའ་ལས་
མདེུ་བཏོན་ཏེ་མདེུ་ལྟུང་བས་ནང་བཅུག་སོང་།

སོ་སོའི་དགོན་པ་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་མེ་མདའ་བཟུང་བའི་དམག་མིའི་དཀྱིལ་ནས་འགོ་
རྒྱ་དེར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་ཡང་སློ་མི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཞིག་ཏུ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱ་མིས་
ད་དུང་ང་ཆོ་ལྷ་སར་འགོ་རྒྱུར་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས། ངའི་
སེམས་ཁྲལ་ཆེ་ཤོས་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བསྐྱར་དུ་གནས་ཚུལ་གཞན་པ་ཞིག་ལ་ཁ་
གཡར་ནས་ང་ཆོ་བཀག་འགོག་བྱས་མི་ཡོང་ངམ་སྟུང་པའི་སེམས་ཁྲལ་བྱུང་།

གདན་ས་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷ་མོ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་འབྲལ་བཞུགས་བྱས་ཏེ་བོད་ཟླ་ ༡༡
ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ང་ཆོ་ལན་གྲོལ་བྱུང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལན་གྲོལ་བཞུགས་
ནས་འགོ་མི་ཆོག་ཅེས་ང་ཆོ་བཀག་འགོག་བྱས་བྱུང་། ང་ཆོ་སྐྱེ་འཁོར་ལྷ་བཅུ་ལྷག་འདི་
ལྟར་ཡར་དབྱས་ལ་མ་ཐར། བར་དགོན་པར་ཡང་ལོག་ས་མེད་པར་ལན་གྲོལ་གྱིང་བྱུང་
ཤོད་དགོས་བྱུང་སོང་།

སྐབས་དེར་གཞིའི་དབོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་དང་ཆེུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་
མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གཉིས་དམར་དམག་རྒྱུ་རྒྱུ་ནང་ཞུགས་ཐོང་མཁན་ཐེན་
པའོ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་སམ་རྒྱ་མིང་ཐེན་པའོ་ཟེར་མཁན་དེའི་སར་བྲིན་ཏུན་ལ་བཅར་
ནས་ལྷ་སར་འགོ་ཆོག་པའི་ལམ་ཡིག་ཞུས་པ་རེད། ཁོའི་རོགས་འདེགས་འོག་འབྲེལ་ཡོད་
ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་བྱ་གཞུགས་བྱས། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ང་ཆོ་སྐྱེ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་
ལན་གྲོལ་གྱིང་བྱུང་གི་མགོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན།

སྐབས་དེར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་གོང་མའི་སྤྱན་མཆེད་ཨ་པ་
ཨ་སློ་ལན་གྲོལ་ལ་བཞུགས་འདུག་པས་འཆམས་ཞུ་ལ་ཐེབས་སོང་། ཁོང་མཆམས་རེར་ང་
ཆོའི་སར་ཡོང་གི་ཡོད། ང་པ་ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་གྲོང་བྱེད་ཞིག་ཏུ་སྤོངས་པ་ཐེངས་དང་

པོ་ཡིན་མོད། ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གིས་ང་རྟག་ཏུ་མགོན་ཁང་གི་ནང་ཕྱོད་དུ་བཅུག་པ་
ལས་བྱི་ལོགས་སུ་འཆམ་འཆམ་ལ་གཏན་ནས་གཏོང་གི་མེད། ཉིན་ཞིག་ཨ་པ་ཨ་སྒོ་ང་ཆོའི་
སར་ཡོང་བའི་སྐབས་ཤིག་ལ་གསུང་མོལ་གྱི་འཕྲོས་སུ་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་ལ། རིན་
པོ་ཆེ་མཆམས་རེར་ཁྲོམ་ལ་སྒོ་འཆམ་དང་གཟིགས་སྐྱོར་ལ་བྲིད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་
སྐྱོར་གསུངས་བྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་གིས་ང་མཆམས་རེར་ཁྲོམ་ལ་ལྷ་
སྐྱོར་དུ་འབྲིད་གྱི་ཡོད། ཨ་པ་ཨ་སྒོའི་བསམ་འཆར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དུ་སྒོ་
འཆམ་ལ་འགོ་རྒྱུད་གོ་སྐབས་བྱུང་བས་དེ་སྔོན་མཐོང་མ་ཐོང་བའི་ལྷ་དུ་མོ་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་ལྷ་
རྒྱ་བྱུང་བར་ཨ་པ་ཨ་སྒོའི་བསམ་འཆར་དེས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཉིན་ཞིག་ང་ཆོ་ལན་གྲོའུ་ཡི་ར་ཁང་ཞིག་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན། ར་ཁང་དེའི་
ནང་དུ་ཉིན་མོ་ལྷ་བུའི་འོད་མདངས་དཀར་པོ་ཡོད་པའི་སྒོག་སྤྱི་རིང་པོ་ཅན་དབྱེན་སྐད་དུ་
Tube light ཟེར་བ་སྤར་ཡོད་འདུག་ཀྱང་ང་ཆོས་ཤེས་གྱི་མེད། ར་ཁང་ནང་དུ་སྒོག་
འོད་ཀྱིས་ཉིན་མོ་ལྷ་རྟེན་ཏུ་གསལ་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་ཆོས་ས་རུབ་པ་མ་ཤེས། ར་ཁང་
གི་བྱི་ལོགས་སུ་ཐོན་དུས་ས་རུབ་ཆར་འདུག་པས་སེམས་ནང་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
པའི་མཆར་སྤང་ཞིག་སྐྱེས་ཐོང་།

དེ་ནས་སྐྱུན་གཟིགས་ཁང་ཞིག་ཏུ་འགོ་བའི་སྐབས་སྟག་དང་མཉམ་དུ་བྱི་ཞིག་
བཞག་འདུག་པས་ཡ་མཆར་བའི་སྤང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། བྱིས་སུ་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་
ཤེས་པའི་སྐབས་སྟག་དང་མཉམ་དུ་བཞག་པའི་བྱི་དེ་ནི་སྟག་གི་ཁ་ཟས་གྱི་ཆེད་དུ་རེད་
འདུག། སྐྱུན་གཟིགས་ཁང་དེར་དེ་སྔ་མཐོང་མ་ཐོང་བའི་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་བས་
འཛིགས་སྤང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱུང་།

དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལན་གྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་
རེད་འདུག། ང་ཆོ་ཕྱོད་སའི་མགོན་ཁང་ནས་ལྷ་བའི་སྐབས། ཁང་བསྐྱར་མང་པོ་ཞིག་

གཞུང་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ལ་མངའ་ཉམས་ཆེན་པོ་འདུག་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་ཤེས་པའི་སྐབས་
དེ་ནི་ལམ་ངོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ནང་ལོགས་ནི་ཀྱང་གོག་
ཤ་སྟག་རེད་འདུག སྐབས་དེར་ཡོངས་འཛིན་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་ཚད་དང་མཚན་ཞབས་
མཁན་པོ་ཚད་སོགས་ཀྱང་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སྒྱུན་གཟིགས་ཁང་དང་གོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་དུ་
གཟིགས་སྒྲོར་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཉིན་བཅུ་གངས་ཤིག་གི་རིང་ང་ཚོས་ལན་གྲོ་ལྷ་ལ་ལམ་ཡིག་བསྐྱུགས་ནས་
བསྐྱོད། ཀེ་རི་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་དང་། ཆེུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་
འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གཉིས་ལ་ང་ཚོ་ལྷ་སར་བསྐྱོད་ཆོག་པའི་ལམ་ཡིག་རག་མ་ཐག་
དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ལན་གྲོ་ལྷ་རུ་འབྱོར་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་ང་ཚོར་སྤྲད་པའི་ལམ་ཡིག་དེ་དང་སང་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་ལ་སྤྲོན་
བཅོམ་བྱེད་པའི་ལག་ཆ་ལྷ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཀེ་རི་པོ་ཆེར་ལྷག་
བསམ་ནམ་དག་གིས་ལམ་ཡིག་སྤྲད་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིས་སུ་ཁོ་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པའི་
རྗེས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་མིས་རྒྱལ་ལ་ངོ་ལོག་གི་ལས་འགུལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤེལ་གྱི་ཡོད་ཅེས་སྒྲོན་བཅོམ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་ལྷ་སར་འགོ་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་གྱི་
ཡིག་ཆ་དེ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་སྤྲད་པ་ཞིག་མིན་པ་གསལ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་ང་ཚོར་སྐབས་དེ་དུས་ལྷ་སར་འགོ་ཆོག་པའི་ལམ་ཡིག་སྤྲད་པར་བརྟེན། ང་ཚོ་
གཞི་ནས་ལན་གྲོ་ལྷ་ནས་རྟོག་ཐོན་བྱེད་བྱུང་པ་བྱུང་།

གསུམ་པ། ལན་གྲོའུ་ནས་ཟླ་ལིང་།

༄༅། བོད་ལྗེ་ ༡༣ ཆོས་ ༤ ཟླ་ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༣༩ ཉིན། ང་ཚོ་ལན་གྲོའུ་ནས་
 ལྷངས་ལམོར་ལ་བསྐད་དེ་ཟླ་ལིང་ལ་ཡོང་བ་ཡིན། དེའི་གོང་ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་
 ཚང་གིས་ལན་གྲོའུ་རུ་ང་ཚོའི་སར་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་གིས་བྱེད་ནམས་ཟླ་ལིང་དུ་ཕེབས་
 གླུ་བས་མགོན་ཁང་དུ་མི་བཞུགས་པར་ཁོང་གི་གཟིམ་ཤག་དུ་བཞུགས་རོགས་ཞེས་ཟུ་
 ཚུགས་ཆེན་པོ་གནང་བར་བརྟེན། ཟླ་ལིང་དུ་ང་ཚོ་འགའ་ཤས་ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་
 ཚང་གི་ལས་ཤག་དུ་བསྐད་པ་ཡིན། ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་ཚང་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་

མཁས་དབང་ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་འཛིགས་
 མེད་རིགས་པའི་སློབ་ཁྲིམ་མཆོག་གི་སྐུ་པར།

པ་སྟན་ཐུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 ངའི་སྐུ་གོང་མའི་དབུ་སྤྱོད་ལྡན་མེད་འཛིགས་མེད་
 དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོ་ཚང་གི་ཞལ་སློབ་གཙོ་བོ་
 དེ་ཡིན། ཁོང་སྟོན་མ་ཆེ་འཛིགས་མེད་དམ་
 ཚོས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་དང་དེའི་རྒྱུ་
 གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོར་ཐེངས་འགའ་
 ཤས་ཕེབས་ཐོང་། ང་ཚོའི་བར་ཚོས་བརྒྱུད་
 ཀྱི་ཐད་ནས་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་
 ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་བྱིས་སུ་རྒྱུ་བྱང་མི་
 རིགས་སློབ་བྱ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆུན་གྱི་ཕྱག་
 ལས་གནང་ཟླ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་

གཞུང་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བའི་གཉན་འཕྲང་གི་དུས་སུ་མཛད་རྗེས་དམིགས་བསལ་བ་
བཞག་གནང་མཛད་ཡོད།

ཟླ་ལིང་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྲལ་གིས་རོགས་པ་གནང་སྟེ་
ང་ཆོ་གསང་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་འབྱུང་ལ་ཉིན་སྟོར་བྱས་ནས་གསེར་གདུང་ཆེན་མོར་འབྱུག་
ཅམ་མཛལ་བར་བྱིན་པ་ཡིན། སྐྱེ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྤིང་དང་གི་རྟེ་ཆང་སྐྱེ་ཐང་རིམ་བྱོན་གྱི་
བར་སྐྱེ་མོ་ནས་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་དུས། སྤར་སྟོལ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེ་འབྱུང་ལ་ཐངས་དང་
པོར་ཐེབས་སྐབས་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་དགོས་ངེས་ཡིན་ནའང་པར་བལྟས་ཆོད་
གིས་དགོན་པའི་གནས་སྣངས་དེ་ཅམ་ཡག་པོ་མི་འདུག་ཅིང་། ང་ཆོས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ལ་ནམ་རྟོག་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་མི་སུ་གང་ལ་ཡང་ཐུག་འཕྲད་བྱས་མེད་ལ། ང་ཆོ་སུ་ཡིན་
པ་ཡང་བྱིར་སྒྲོག་མ་བྱས་པར་གསང་བའི་ངང་ནས་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་དང་ལྷ་ཁང་ཁག་
ལ་མགྲོགས་ཐུར་གྱིས་མཛལ་བ་ཡིན། སྐྱེ་འབྱུང་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ལ་མཛལ་བའི་སྐབས།
གསེར་གདུང་ཆེན་མོའི་དགོན་གཉེར་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ང་ཆོ་སུ་ཡིན་བཤད་པ་རེད།
དགོན་གཉེར་ཆོས་ང་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྲིད་ཡིན་པ་ཤེས་རྗེས་དམིགས་བསལ་བྱས་
ཏེ། མཆོད་རྟེན་གྱི་བུམ་པའི་ནང་ཐད་ཀར་ཤིང་ལེབ་གྱི་ཟམ་པ་བཙུགས་ཏེ་གསེར་གདུང་ལ་
ཐད་ཀར་མཛལ་ཁ་ལྷུ་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགོན་གཉེར་ཆོ་ལ་ངའི་ལོ་རྒྱུས་རི་བཞིན་མ་བཤད་ཆོ་
གསེར་གདུང་ཆེན་མོར་དམིགས་བསལ་མཛལ་ཁ་རག་གི་མེད། དེ་མིན་སུ་ལ་ཡང་ང་གི་རྟེ་
ཆང་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་བྱིར་སྒྲོག་བྱས་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཆོ་གི་རྟེ་ཆང་ཡིན་པའི་
གནས་ཚུལ་བྱིར་སྒྲོག་བྱས་ཆེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་ཞིག་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ཡིན།

ཟླ་ལིང་དུ་ཉིན་གསུམ་བསྔན་པའི་རིང་ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྲལ་གིས་ང་ཆོ་
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་ལ་མཛལ་བར་བྲིད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གི་སྟོལ་

རྒྱན་རྒྱུ་གར་ཁང་ཞི་དང་རྒྱུ་བརྟན་ལྟ་བར་ཐངས་རེ་བུང་ཞིག་ཁྱིད་ཚྱུང་། ལྷ་བས་དེའི་
ཁང་ཞི་དང་རྒྱུ་བརྟན་གྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་སྤྲ་མོའི་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་ཚོས་མི་མང་ལ་
མནར་གཙོད་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་སྐོར་ཤ་སྟག་རེད།

བཞི་པ། ཟླ་ལོང་ནས་ལྟ་ས།

༡༡། བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༤ ཉིན་ང་ཆོ་ཟླ་ལོང་ནས་གོར་མོར་
ཡོང་བ་ཡིན། མཆོ་སྡོན་པོའི་མཆོ་ཁ་བརྒྱད་དེ་གོར་མོ་དང་དེ་ནས་ལྟ་སར་ཡོང་སྐབས། མཆོ་
སྡོན་པོའི་མཆོ་ཁ་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བའི་དུས། ང་ཆོས་མཆོ་འབྲམ་གྱི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཏུ་ཉིན་
གུང་གི་གུང་ཆོགས་བྱས། མཆོ་སྡོན་པོའི་མཆོ་ཁར་ཉ་འཛིན་མཁན་གྱི་རྒྱ་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
སྤེབས་འདུག། སྤྱིར་ང་ཆོ་བོད་གྱི་ས་བབས་མཐོ་ཞིང་གང་ངར་ཆེ་ལ། ཐོན་སྐྱེད་སྤྱེ་འཛོམས་
མེད་པས་བོད་རིགས་ཆོ་དཀར་བས་རྒྱང་པ་བསྟེན་ཏེ་འཆོ་ཐུབ་ཐབས་མེད་ནའང་། བོད་
མི་ནམས་སེམས་ཅན་མང་པོའི་སྟོག་གཅོད་པའི་སྤྲིག་པར་ཤིན་ཏུ་འཛོམས་པས། བོད་མི་
ཆོས་སྟོ་བོག་ཆེན་པོའི་ཤ་བ་བ་ལས་ཉ་ཤ་བ་བའི་གོམས་གཤིས་མེད། མཆོ་སྡོན་པོའི་ནང་གི་
ཉ་རིགས་དེ་ནམས་ལ་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་གཞོད་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་བྱང་ཡོད་མི་
སྤིད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་མིས་ལྷངས་འཁོར་མང་པོ་བྲིད་ནས་ཡོང་སྟེ་ཉ་འཛིན་བཞིན་པའི་
གནས་ཚུལ་མཐོང་བའི་སྐབས་སེམས་ནང་སྟོ་སྒྲུང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་།

ཉིན་གཉིས་གྱི་འབྲུལ་བཅུད་བརྒྱད། བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལྷ་ ༡
ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ང་ཆོ་གོར་མོར་འབྱོར་དུས། ཇོས་འབྱེར་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཅ་དངོས་འབྱེར་
དགོས་གྱི་ཨེ་ཡོད་ཟེར་ནས་འཆང་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་ཡོང་གི་འདུག། དེ་དག་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་ཁ་ཆེ་ཤ་
སྟག་རེད་འདུག། རྒྱ་མི་དང་ཁ་ཆེ་བ་ཆོས་གོར་མོའི་བྱེ་ཐང་དུ་ཤིང་ཕྲན་ཉུང་ཅམ་རེ་སྐྱེས་
ཡོད་པ་ནམས་གྱི་ཅ་བ་བཀོག་ནས་འབྱེར་འགོ་བ་ཡང་མཐོང་ཅུང་། བྱེ་ཐང་དུ་སྐྱེས་པའི་
ཤིང་སྟོང་དེ་དག་པར་བལྟས་ཆོད་ལ་སའི་སྟེང་དུ་ཤིང་ཐུང་ཅ་དང་ཅུང་ཅ་ཞིག་ལས་མི་

འདུག་ཀྱང་བྱེ་མའི་འོག་ཏུ་ཤིང་སྒོང་སྒོམ་པོ་དང་རིང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་དམིགས་
བསལ་གྱི་མཐོང་ཚུལ་དང་ཆོར་བ་ཞིག་བྱུང་། གོར་མོ་ནི་སྐབས་དེའི་ས་མཚམས་ལྷ་བྱར་
བཅིས་ནས་མདོ་སྐད་ནས་ལྷ་སར་གནས་སྐྱོར་ལ་འགོ་མཁན་ཆོ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཀག་
འགོག་བྱུགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ས་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་གོར་མོར་རྒྱ་མིས་བཀག་འགོག་
བྱས་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་བཀག་འགོག་སོགས་གྱི་རྟོག་
སྒྲིང་གང་ཡང་མེད་པར་བཏང་བྱུང་།

བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༥ ཟྱེ་ལོ་ ༡༧༥༥ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་ནག་ཚུ་ཁར་སླེབས། ནག་ཚུ་ཁ་
ནི་སྤྲ་མོ་བོད་བྱང་ཕྱོགས་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷོ་གནས་གཙོ་བོ་སྟེ་བོད་གཞུང་གི་བྱང་
སྤྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པ་དང་། བྱང་རྒྱུད་གྱི་བོད་གྱི་དམག་སྐར་ལྷོ་བ་ཆགས་ཡུལ་ཡང་ཡིན།
ང་ཆོ་ནག་ཚུར་སླེབས་པའི་སྐབས་འབྲས་སྤངས་རོང་པོ་ཁམས་ཆོན་གྱི་སྐུ་ཆབ་མི་སྟོན་དང་། ལྷ་
སར་ཡོད་པའི་མདོ་སྐད་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་སྐུ་ཆབ་ཁག་ཅིག་ང་ཆོ་བསུ་བར་སླེབས་བྱུང་། སྐབས་
དེར་ནག་ཚུ་ན་བོད་མི་ལས་རྒྱ་མི་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་མེད། ལོ་དེའི་མདོ་སྐད་གྱི་གནས་སྐྱོར་བ་
ནམས་ལྷ་སར་གནས་སྐྱོར་བྱུང་ནས་ཕྱིར་པ་ཡུལ་ལ་ལོག་འགོ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསམ་
གཏན་གངས་བཟང་གི་ཐག་ཉེ་སར་སྐར་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱད་འདུག་པའང་མཐོང་བྱུང་།

ང་ཆོ་ནག་ཚུ་ནས་ལམ་ལ་ཆས་ཏེ་བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༥ ཟྱེ་ལོ་ ༡༧༥༥ ཟླ་ ༡ ཆོས་
༥ ཉིན་དངོས་སུ་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འབྱོར། ལྷ་སར་བསླེབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཐོག་མར་པོ་
བྲང་པོ་ཏ་ལ་མངལ་དུས་སྒོན་མ་པར་གྱི་ཐོག་ནས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་མང་པོ་མངལ་མྱོང་
བར་བརྟེན་ལམ་སང་ངོས་ཟེན་གྱི་འདུག དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་
རྒྱབ་ལོགས་སུ་སླེབས་སོང་ཟེར་བས་ངའི་བསམ་པར་ལྷ་ས་ནི་གྲོང་ཁྱིམ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བུ་ཞིག་
ལས་མི་འདུག་སྐྱམ་པའི་ཆོར་བ་ཞིག་བྱུང་། ང་ཆོ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་བའི་
ལམ་བར་དུ་ཟླ་བ་གཅིག་ཏག་ཏག་འགོར་སོང་། །

ལྷ་ལར་བཞུད་ཆེན་པོ་དེ་གི་བཙོ་བ།

དང་པོ། ལྷ་སའི་བག་ཆགས།

༢༣༥ ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ཀྱི་སྡོད་གནས་ནི་འབྲས་སྤངས་སྡོ་གསལ་སྤྱིང་གྲ་ཚང་གིས་
 སྐབས་དེའི་པོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་ཡིན་པ་ཀ་ཤོད་པའི་སྤྱིང་གའི་ནང་གི་ཀ་ཤོད་པའི་
 གཟིམ་ཤག་ཏུ་གོ་སྒྲིག་བྱས་འདུག་པས་དུས་ལུན་གང་འཆམས་རིང་དེར་བསྐད་པ་ཡིན།
 ཀ་ཤོད་པའི་སྤྱིང་གར་སླེབས་པའི་སྐབས་ང་ཚོར་ཕེབས་བསུ་བྱེད་མཁན་མང་ཚོགས་ཤིན་
 ཏུ་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་འདུག ཐོག་དང་པོར་ང་ཚོར་ལྷ་སའི་ལྷགས་སྟོལ་ལྷར་དཀྱགས་
 ར་ཞིག་བྲངས་བྱུང་བ་དེ་འཁྱུང་བའི་སྐབས་སྟོ་བ་ཡ་མཆན་པོ་ཞིག་བྱུང་། མདོ་སྐད་ཁྱུ་
 ཏུ་རའི་ནང་དུ་མར་དང་ཚྭ་རྒྱག་སྟོལ་མེད་ལ། དཀྱགས་རའི་ནང་དུ་མར་དང་ཚྭ་བརྒྱབ་
 འདུག་པ་དེ་ང་ཚོར་གོམས་མེད་པས་ཞིམ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་བྱུང་།

གེཾླེཾླ་བྱང་གི་གཉེར་བྱར་ཨ་ཁུ་མེདླེ་སྟགས་ང་ཆོཾླེ་ལས་བྱེད་སྟོར་ཞིག་དེ་སྟོན་
ནས་ལྷ་སར་ཡོད་པ་ཆོས་རོང་པོ་ཁམས་ཆན་གྱི་ཐོག་ཁར་ང་འདུག་སའི་གཟིམ་ཆུང་ཐོག་
ཆེག་གཉིས་ཅན་ཞིག་གསར་དུ་བཞེངས་འདུག དེ་བཞིན་ཨ་ཁུ་བཟླ་ཤིས་སྟགས་ཇ་དང་
མར་དཔོར་འདྲེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ང་ཆོཾླེ་སྟོན་དུ་བྱིན་པ་ལྷར་ལྷ་སར་
འབྱོར་བྱིན་འདུག་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཨ་ཁུ་ཤིས་རབ་ཆང་དང་། མཆན་ཞབས་མཁན་པོ་

ཚང་། ཨ་ཁུ་དབོན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྐྱེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཀ་ཤོད་པའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་
བསྐྱད་པ་རེད།

ལྷ་སར་སླེབས་པའི་སྐབས་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནང་བོད་པའི་སློར་སྐྱང་བ་དང་རྒྱའི་
སློར་སྐྱང་བ་རེ་མཉམ་དུ་བསྐྱད་འདུག་པས་སེམས་ནང་མཐོང་ཚུལ་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་
བྱུང་། བོད་ནི་རྒྱ་ཁོངས་མིན་པའི་རང་བཅན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཡང་། ལྷ་
སའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་བཞི་མདོ་ཁག་ཏུ་བོད་པའི་སློར་སྐྱང་བ་ཆོས་བོད་པའི་དམག་ཆས་ཁྱོན་
ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་མི་དང་མཉམ་དུ་སློར་གཡེང་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་སྐབས་ཆོར་བ་བདེ་
པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། ལྷ་སར་བོད་ཀྱི་དམག་སྤར་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དམག་
གིས་ཅུ་སྤྲིག་བྱེད་པ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་སྤྱོད་འཇུགས་བྱེད་པ་སོགས་མཐོང་བའི་སྐབས་བོད་
འདི་རང་བཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་འདུག་སྟུང་པ་ཞིག་བྱུང་། བོད་
དམག་ལ་དམག་ཆས་རིགས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག་དམག་སྤར་ཁག་ཅིག་གིས་བྱི་ལུགས་
ལྟར་གྱི་དམག་ཆས་དང་། དམག་སྤར་མང་ཤོས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་དམག་ཆས་སུ་བོད་ལྷ་ཁྱོན་
འདུག་ ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་རྒྱའི་དམག་སྤར་དང་དམག་མི་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་མེད་
ནའང་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་མཐའ་བསྐོར་ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་སྤར་མང་པོ་བརྒྱབ་ཟིན་འདུག་པས།
དེ་ནི་ཐོག་མ་ནས་བོད་མིའི་ཐོག་དམག་རྒྱག་རྒྱུའི་བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་བཀོད་སྤྲིག་བྱས་
པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་འདུག།

ཐོག་མའི་འཆར་སྣང་དུ་ལྷ་ས་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་དང་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་
མ་ཟད། ཨ་རིས་གཙོས་པའི་བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་གྱི་རོགས་རམ་ཡོད་ཤག་
དང་། རྒྱ་ནག་དང་ཤིན་ཏུ་ས་ཐག་རིང་པོ་ཡིན་པས་ལས་སྐྱོལ་པོར་རྒྱ་མིས་ལྷ་ས་བཅན་
བཟུང་བྱེད་ཐབས་ཐབས་མེད་པས། བདེ་འཇགས་ཀྱི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་འགྱོར་ཟིན་པའི་ཆོར་
སྤང་བྱུང་བ་བཞིན། མདོ་སྟོད་སྤྲད་ཀྱི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རེ་བ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་

ཕ་ཡུལ་རྒྱུ་དྲ་དོར་ནས་ལྷ་སར་ཉེན་གཡོལ་དུ་ཡོང་གི་འདུག།

ང་ཆོ་དངོས་སུ་ལྷ་སར་སླེབས་པའི་སྐབས་རྒྱ་དམག་མང་པོ་ཞིག་ལྷ་སར་སླེབས་
 ཟེན་འདུག་པར་མ་ཟད། ལྷ་སའི་ནང་སྐད་དང་དངོས་ཆས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རྒྱའི་ཤུགས་
 རྒྱུན་ཐེབས་ཆབས་ཨ་མདོ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་འདུག། བོད་གཞུང་གི་ནང་དུ་འང་རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གི་གོ་གནས་སྤྱད་པའི་བོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་མང་པོ་འདུག། ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་
 གྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྤར་མང་པོ་བརྒྱབ་འདུག། ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ལྷོ་བ་བར་
 སྐོར་ནང་གི་བོད་ཀྱི་སྤྱུ་དྲག་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་གི་ཁང་ཁྱིམ་རྒྱ་མིར་བཅོང་ནས་ལྷ་སའི་
 གྲོང་ཁྱིམ་ནང་གི་ས་ཆ་གནད་འགག་ཅན་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་མིས་བབྱང་ཆར་འདུག། སྤྱུ་དྲག་
 ཆོའི་བསམ་སློའི་ནང་སྤྱི་མ་གཏོགས་ལྷ་ས་རྒྱལ་གཞུང་གི་ཤོར་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཆོད་དཔག་གི་
 ཐོག་ནས་རང་གི་ཁང་པ་དང་ས་ཆ་རྒྱ་མིར་བཅོང་བ་ཡིན་ཆོད་འདུག། ཁང་པ་དེ་དག་གི་
 ནང་རྒྱ་མིའི་དམག་མི་བསྐྱེད་ནས་སྤུ་ཁྱུང་ནང་ས་པག་བཅིགས་ནས་འཐབ་རུ་བཟོས། སོ་
 ཁྱུང་ནང་རྒྱ་དུ་མི་མདའ་བཅུགས་ནས་དམག་འཁྲུག་གི་གྲ་སྒྲིག་ཨང་བསར་འདུག།

ང་ཆོ་ཕ་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་བོད་དམག་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་གོ་མཆོན་ཐོན་གསར་
 འབོར་ཆེན་ཡོད་པ་དང་། གོ་ལག་རྩིས་མདེལ་རི་ལྟར་བཅིགས་ཡོད་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་
 ཡང་། ལྷ་སར་སླེབས་ཏེ་རིམ་པས་ཕྱོགས་མང་པོའི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་ལོན་བྱུང་རྗེས། བོད་
 གཞུང་ལ་ང་ཆོའི་གོ་ཐོས་ལྟར་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་དམག་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད་
 པ་ཤེས་ཆོར་བྱུང་།

ང་ཆོ་ལྷ་སར་ཐོག་མར་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྟོད་སྤྱད་ཀྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་
 སླེབས་ཡོད་ནའང་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་གི་དམག་སྤར་ད་དུང་བཅུགས་མི་འདུག། ང་ལྷ་སར་
 སླེབས་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་མདོ་ནས་རྒྱའི་ལམ་ཡིག་ཐོབ་ནས་ལྷ་སར་སླེབས་ཐུབ་མཁན་པལ་
 ཆེར་བྱུང་མི་འདུག། འོན་ཀྱང་མདོ་སྟོད་ནས་བོས་བྱོལ་ལྷ་བྱར་ཡོང་མཁན་གང་འཆོམས་

བྱང་སོང་། ང་ལན་གོ་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལྷ་སར་
ཐེབས་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཆེད་སླ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མི་སྣ་ལན་གོ་ལ་འབྱོར་སོང་བ་
ཆོ་ང་དང་འབྲེལ་བ་བྱང་ནའང་རྗེས་སུ་ཐེབས་ཐུབ་མེད། སྐབས་དེར་ལྷ་སར་མདོ་སྟོད་སྟང་
གྱི་ས་ཚྭ་གསལ་འདྲ་མིན་གྱི་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འཛོམས་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་གསང་བའི་ཐོག་
ནས་ཚུ་བཞི་སྐང་དུག་གི་དམག་སྐར་འདུགས་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཚྭ་གསལ་ཡོངས་ནས་དེའི་སྒྲོར་དོགས་ཟོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། ཚུ་
བཞི་སྐང་དུག་གི་དམག་སྐར་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་ཐོག་ནས་འདུགས་རྒྱར་དཀའ་ངལ་
འཕྲད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད།

ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་ཆེའི་ནང་མཛད་ཆེན་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ནང་གི་གལ་
ཆེན་གཅིག་ནི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་དམ་འཛིན་གནང་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་འཁེལ་གྱི་ཡོད། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་མདོ་ཁམས་ཚུ་བཞི་སྐང་དུག་གིས་འགོ་
ཁྲིད་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་པ་ཞིག་འབུལ་རྒྱའི་ཆེད་གསེར་ཁྲི་ཞིག་
བཞེངས་རྒྱའི་བྱུང་བསྐྱུགས་བྱས་ནས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་ཞལ་འདེབས་
བསྐྱ་སྟོང་དགོས་པ་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ཚུ་བཞི་སྐང་དུག་གིས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་
རྫོགས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པར་མ་ཟད། ཨ་མེ་རི་ཀ་སོགས་ལ་ཡང་སྒྲོག་ནས་འབྲེལ་བ་བྱས་
འདུག སྐབས་དེར་ལྷ་སར་ཤིན་ཏུ་ཟིང་ཆ་ཆེ་བའི་སྐབས་ཡིན་ནའང་དུས་ཆོད་རིང་པོ་མི་
འགོར་བར་ལྷ་སའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བྱང་ཕྱོད་མེད་པའི་ཁྲག་རྩི་བྱོ་བའི་དམག་འཐབ་ནང་ལྷུང་
རྒྱ་ཡིན་པ་ཤེས་གྱི་མེད།

གཉིས་པ། ཡལོང་ས་ཡམྱལ་ས་མགོན་ཡུལ་བ་ རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་དང་པོའི་མཇལ་ཁ།

༄༅། ང་ཚོ་ལྷ་སར་སླེབས་ནས་དུས་ཚོད་རིང་པོ་མ་འགོར་བར། བོད་ལྗེ་ ༡༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལྗེ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཡམྱལ་ས་མགོན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་
 སྒོའི་ཐོག་ནས་མཇལ་ཁ་གནང་བྱུང་། དེ་ནི་ངའི་མི་ཚའི་ནང་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་
 ཁ་ཞུས་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། ངས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་མར་མཇལ་ཁ་ཞུས་པའི་
 སྐབས་དེར་སང་ལྷ་རྩལ་སྐབས་བདེ་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་མིན། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལྗུལ་ཁབ་
 གྱི་ཚེས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་བྲིད་སྒྲ་ན་མེད་པ་དེ་ཡིན་པར་བརྟེན་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
 མཇུག་སྒོ་འཛགས་པའི་སྟེང་ལྗུལ་ཁབ་གྱི་འགོ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་མཇལ་ཁ་
 ཞུ་དགོས། རྒྱ་མོ་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་འཛགས་
 སྐབས་གྱི་འགོ་ལུགས་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་པོ་ཡོད་ཚོད་རེད། བོད་གཞུང་གི་མཐོ་རིམ་
 དཔོན་རིགས་ནམས་ཉིན་རེའི་ཞོགས་པ་འཆར་ཅན་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཛགས་གྱི་ཡོད་
 པ་དེའི་མིང་ལ་བྱང་ཇ་ཞེས་འབོད། ཚོགས་འདུ་འགའ་ཤས་གྱི་ཐོག་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
 གེབས་གྱི་ཡོད་ལ། སྒྲ་ཆེན་གསར་དུ་འབྱོར་པ་ནམས་བྱང་ཇའི་མཇུག་སྒོའི་སྟེང་ཡུལ་བ་
 རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དགོས་གྱི་འདུག ང་ལ་ཡང་བྱང་ཇའི་མཇུག་སྒོ་འཛགས་པའི་སྟེང་
 བས་མཇལ་ཁ་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་ནི་ང་སྒྲ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་ཆེ་མཐོང་གནང་
 བ་ཞིག་རེད། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་སྒོའི་མཇལ་ཁ་འདིའི་རིགས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕོ་
 བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་ཞོར་བུ་སྒྲིང་ག་གང་དུ་བཞུགས་ཡོད་ན་དེར་གནང་གི་ཡོད་ལ། ང་ལ་

གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒྲུབ་ལྟེང་ནས་མཛུལ་ཁ་གནང་ས་དེ་ནོར་བུ་གླིང་གའི་ཆོས་ཆེན་
ཞིག་ཏུ་ཡིན།

ཆོས་ཆེན་གྱི་གྲལ་མགོར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྲི་བསྐྱོན་འདུག་པ་
དང་། བཞུགས་ཁྲིའི་གཡས་གྲལ་དུ་སེར་མོ་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་དང་། གཡོན་གྲལ་
དུ་བཀའ་བློན་སོགས་སྐུ་དྲག་སྐུ་པོ་རྣམས་བཞུགས་འདུག ཆོས་ཁང་གི་སྒོ་འཕྱོར་འོག་
ཏུ་བྱང་ཡིག་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་གཟིམ་འགག་པ་ཆོས་ང་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱད་འདུག དེ་
ནི་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་སྐྱངས་དང་འདྲ་པོ་ཡིན་ཆོད། ཡ་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཐེབས་པའི་བར་དུ་བྱང་ཡིག་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་སྒོ་འཕྱོར་ལ་
གཟིམ་འགག་པའི་འགྲམ་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཐེབས་སྐྱག་ཞུས་ནས་སྐྱོད་དགོས་ཀྱི་
འདུག ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་གྲུབ་པ་དང་། གཟིམ་འགག་པས་སྐྱོད་
ཤུགས་ཆེན་པོས་འཁོད་བཅུང་བཅུང་མཆམས་ང་ཆོ་ཆོས་ཆེན་ནང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག
ང་ཆོ་ཆོས་ཆེན་ནང་དུ་བཅར་སྐབས། བཀའ་བློན་སོགས་སྐུ་དྲག་ཡོངས་རྫོགས་རང་རང་
གི་ཆས་གོས་སྒྲ་ཆོགས་མནའ་ནས་བརྒྱུ་ཉམས་ཆེན་པོས་ཡར་བཞེངས་ནས་བཞུགས་
འདུག དའི་སྐྱོད་ས་གཡོན་གྲལ་དེར་གོ་སྒྲིག་གནང་འདུག

གསོལ་ཇ་དང་པོ་སྐེབས་པའི་སྐབས་དུག་འདོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་ང་ཡར་
ལངས་ཏེ་གྲལ་དཀྱིལ་ནས་གྲུས་ཞབས་དང་བཅས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱུའི་
གསོལ་ཇ་ནས་ཇ་རུབ་གང་འཕྱང་དགོས་ཀྱི་འདུག ངས་ཇ་བཅུང་ནས་ཕྱག་བཙལ་ཏེ་གྲལ་
དུ་མར་བསྐྱད་མཆམས་གཞི་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་ཇ་འབུལ་བ་དང་། དེའི་
རྗེས་ཆོགས་འདུ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་ཇ་འདེགས་ཀྱི་འདུག གསོལ་ཇ་དང་པོ་གྲུབ་
པ་དང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ང་ཆོས་མཛུལ་ཁ་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག འབུལ་ཆན་གང་
ཡོད་རྣམས་སྐྱོན་བསྟར་ཞུ་དགོས། དེའི་རྗེས་གསོལ་ཇ་གཉིས་པ་ཐེབས་ཀྱི་འདུག དེའི་

སྐབས་སུ་ངས་དྲག་འདོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག དེའི་མཆོམས་སུ་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་
མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་པ་ལྷ་པ་བརྒྱད་ནས་ང་ལ་ལྷགས་མདུད་དང་ཁ་བཏགས་སོགས་
གནང་གི་འདུག བོད་གཞུང་གིས་ཀྱང་སྤར་སྲོལ་ལྟར་ང་ལ་ཕྱག་རྟགས་ཤིག་ཀྱང་གནང་
བྱུང་། མཐར་གཟིམ་འགག་གིས་ཆོགས་འདུག་ལོ་བརྒྱུད་བརྟེན་མཛད་སྒོ་མཇུག་བསྐྱེལ་
སོང་། འདི་ནི་ང་ཨ་མ་དོན་སྣ་སར་སླེབས་རྗེས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་བ་དང་
གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོར་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན།

ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བྱུང་ཇར་མ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་པ་ལྷ་
བརྒྱད་ནས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་ཡིག་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་
མགོན་གཉེར་ཆེན་མོས་བཀའ་ཡོད་པའི་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཅིང་། བཀའ་ཡིག་སྒྲིག་སྐྱབས་བྱེད་སྐབས།
བཀའ་སྒྲོན་དང་དེར་ཡོད་ཆོགས་འདུག་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཡར་ལང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར།

གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་མཇལ་ཁ་གྲུབ་པ་དང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མོ་བྱང་གང་
ཏུ་བཞུགས་ཡོད་ན་དེའི་གཟིམ་ཆུང་གི་ནང་དུ་ནང་མའི་ཚུལ་གྱིས་མཇལ་ཁ་གནང་གི་
ཡོད་པ་དེ་ལ་ནང་མཇལ་ལམ་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་ཡང་ཟེར། འདི་མཇལ་ཁ་དམིགས་
བསལ་བ་ཞིག་ཡིན། མཇལ་ཁ་དེའི་སྐབས་སུ་ང་ཆོར་གསོལ་ཇ་གནང་བྱུང་ལ་ནང་དོན་
ཀྱི་སྐད་ཆ་ནམས་ཡར་ཁྱུ་མར་གནང་ཡོང་གི་འདུག སྐབས་དེར་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ང་
ཆོར་ནང་ལུགས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཐད་ནས་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་མང་པོ་གནང་བྱུང་།
དེ་དུས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གངས་ལས་སོན་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྤྱི་གི་
གནད་དོན་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་སྐབས་མཁན་ཞིག་དང་། གསུང་མོལ་གནང་
སྐབས་ཤིན་ཏུ་སྟན་མོ་དང་ཡག་པོ། ཤིན་ཏུ་མཁྱེན་ཆུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་མཆན་
གསལ་པོ་མངོན་ཀྱི་འདུག་པས་ང་ཆོ་ལ་དགའ་ཆོར་གྱིས་དད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱུང་། གཞུང་
འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སུ་ཞལ་མཇལ་ཅམ་མ་གཏོགས་ང་ཆོས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་

ལ་བཀའ་མོལ་བྱས་ཅིང། ཉང་མཇལ་སྐབས་སུ་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས། འབྲས་སྤངས་སུ་
སློབ་སྦྱང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་སྤངས་སློབ་གསལ་སྤིང་གི་དགོ་བཤེས་སྟན་གྲགས་ཆེ་
ཤོས་དགོ་ཉི་མ་ཀྱལ་མཚན་མཆོག་ངའི་དགོ་ཀན་ཡིན་ཞེས་ཁོང་ངའི་དགོ་ཀན་དུ་དམིགས་
འཇུགས་གནང་ཡོད་དུས་སློབ་གཉེར་ལགས་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་།

ཆེའུ་ཀྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱིས་སྟོན་མ་ཡུལ་བ་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་ང་བཅོལ་གདམས་བྱས་ཡོད་སྐབས། ཡུལ་བ་མགོན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་
སྐེར་གྱི་མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་པ་ལྷ་པར་ང་ཆོ་ལ་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་
མཛད་འདུག་པར་བརྟེན། ལོ་དེའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ངས་གཏོང་སྟོ་གཏོང་བའི་སྐབས་
དང་འབྲས་སྤངས་ལ་ཆོས་བྱུགས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མཛད་སྟོའི་གོ་སློག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
འགན་གཙོ་པོ་མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་པ་ལྷ་པར་བཤེས་སོང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༤
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༤ ཉིན། མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་དང་། (མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་ནི་སྐབས་
དེའི་བོད་གཞུང་གི་མི་སྣ་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།) ཀུན་སྤིང་ང་སག་སྟོ་སྤིང་བྱག་མཛོད་ནམ་པ།
ཅི་དུང་འགའ་ཤས་བཅས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལྷན་འཛོམས་གྱིས་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ཆེན་མོའི་གཏོང་
སྟོའི་སྟོར་དང་། འབྲས་སྤངས་ཆོགས་ཆེན་དང་སྟོ་གསལ་སྤིང་གྲུ་ཆང་གི་ཆོས་བྱུགས་ཀྱི་
མཛད་སྟོའི་མགོ་མཇུག་མཐའ་དག་གི་འགན་བཤེས་ཏེ་ཆོགས་ཚུད་གང་ལགས་བྱུང་སོང་།

ཉིན་ཞིག་མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་པ་ལྷ་པར་ངའི་སར་ཕེབས་ཏེ་དེ་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་
ནས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་ཞིག་སྤྲ་མ་སྐེར་པ་ཞིག་གི་ལས་དོན་ཐོག་
འགན་ལེན་མཁན་ལ་བཀོད་སློག་གནང་བྱོང་མེད་པས་ད་རེས་ཐོག་མ་ཡིན། ཡུལ་བ་རིན་
པོ་ཆེས་གལ་ཆེན་པོ་གནང་ནས་ང་གོ་སློག་བྱེད་པར་ཆེད་གཏོང་མཛད་པ་བཞིན་ངས་བྱིད་
ཆོ་ལ་རུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་རོགས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བྱོང་། དེ་ནས་བཟུང་
མགོན་གཉེར་ཆེན་མོ་དང་ང་ཆོའི་བར་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་དམ་ཟབ་ཏུ་གྱུར་སོང་།

རྒྱན་ལྷན་དུ་ལྷ་སར་ལོ་གསར་གྱི་གོང་དང་ལོ་གསར་གྱི་ཆེས་བརྒྱུ་བྱ་གཉིས་ཀར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གཏོར་རྒྱལ་རྒྱས་པོ་རེ་འཆོགས་སྒོལ་འདུག ང་པོ་ད་ལྟ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ལྷ་སར་ཐོག་དང་པོར་འབྱོར་ནས་གཟུང་འཁོར་གཉིས་མ་འགོར་གོང་གི་བོད་ཆེས་ ༡༧ ཟླ་ལོ་ ༡༩༥༤ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༧ ཉིན་ཅིའི་དགུ་གཏོར་འཁེལ་ཡོད། ང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྐྱ་མགོན་ལ་མགོན་འབོད་གནང་བུང་བ་ལྷར་ཅིའི་དགུ་གཏོར་གྱི་མཛད་སྒོའི་སྐྱ་མགོན་དུ་བཅར་བའི་སྐབས་ང་ལ་བཞུགས་ཁྲི་ཞིག་བརྒྱབ་འདུག གསོལ་ཇ་དང་ཕྱག་རྟགས་སོགས་བོད་གཞུང་གི་གནའ་སྒོལ་ལྷར་གསོལ་བསྐྱལ་གནང་བུང་། སྐབས་དེར་ང་ད་དུང་འབྲས་སྤངས་ལ་ཆོགས་ཞུགས་བྱས་མེད་དུས། ང་ཆོ་ཨ་མ་དོར་ཡོད་སྐབས་གྱི་ལུགས་སྒོལ་ལྷར་ཅུང་རྒྱས་སྒོས་གྱི་ནམ་པའི་ཐོག་ནས་འགོ་འདུག་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་སྒོན་ལམ་གཏོར་རྒྱལ་ལའང་མཇལ་ཁར་ཕྱིན་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ལྷ་དམག་ཟེར་བའི་དམག་མི་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་གིས་མེ་མདའི་ནང་དུ་མེ་རྩེས་ཁོ་ན་སྒྲགས་ཏེ་ཕྱོགས་གང་ས་གང་ལ་མེ་མདའ་སྟོང་འཕེན་བྱེད་གྱི་འདུག ཁོ་ཆོས་ལུགས་གྱི་ཚོག་དང་གོ་ཁབ་སོགས་སྤྱི་མོའི་དམག་ཆས་གྲོན་ནས་ལྷ་དམག་འབྲབ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་དེ་ཆོ་དམག་མི་མིན་པར་ལྷ་སའི་མང་ཆོགས་དགུས་མ་ཤ་སྟག་རེད། ཟླ་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོའི་སྒོན་ལམ་གཏོར་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་ལྷ་དམག་གིས་མེ་མདའ་རྒྱ་མིའི་དམག་མི་ཆོ་ཡོད་སའི་ཕྱོགས་ལ་ཁ་གཏད་ནས་བརྒྱབ་པར་བརྟེན། རྒྱ་བོད་དབར་དམག་འབྲུག་ལངས་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པའི་འཛིགས་སྤང་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཁ་གཡར་ས་ཕྱན་བྱ་ཞིག་བུང་ཆེ་དེ་མ་ཐག་དམག་བརྒྱབ་ཆོག་ཆོག་ལྷ་བྱ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་དང་། བོད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་དམག་གི་ག་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་ཆོད་རེད།

གསུམ་པ། འབྲས་སྤངས་དགོན་ཏུ་སྒྲིབ་གཉིད།

༄༅། བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ཉིན། འབྲས་སྤངས་ཆོགས་ཆེན་
དང་སློབ་གསལ་སྤིང་བྲ་ཚང་ལ་ཆོས་ཁྱུགས་ཀྱི་མཛད་སློབ་དང་གཏོང་སློབ་གཏོང་རྒྱ་བྲགས་
གཏན་འཁེལ་ཡོད། ཆོས་ཁྱུགས་མ་བྱས་པའི་གོང་དུ་ངའི་གོ་གནས་དང་གདན་ཐོབ་གཏན་
འབེབས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་གཞུང་གིས་ང་ལ་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཆུང་གསུམ་ཀྱི་གདན་
ཐོབ་གོ་གནས་གསེལ་བསྤྱུལ་གནང་བུང་། གདན་ཐོབ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱུལ་དང་རྟོ་ཐོག་ཕྱའི་
འོག་ཏུ་ཡིན། འོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གི་རྟེ་ཚང་ལ་རྟོ་ཐོག་ཕྱའི་གོ་གནས་ཡོད། གི་རྟེ་སྤྱོད་
ཐེང་གཉིས་པ་དང་། གི་རྟེ་སྤྱོད་ཐེང་གསུམ་པ། གི་རྟེ་སྤྱོད་ཐེང་ལྔ་པ་སོགས་ལ་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་
དབུ་སྒྲ་དང་གཞན་པའི་གོ་གནས་སྤུལ་ཐོང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ང་ཆོའི་དཔོན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ང་ཆོས་རྟོ་ཐོག་ཕྱའི་གོ་གནས་ལེན་ཀྱི་མིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟོ་ཐོག་ཕྱའི་
གོ་གནས་སྤངས་ཆོལས་ཀ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་བྱེད་སློབ་མང་པོའི་ནང་དུ་མཉམ་ཁྱུགས་བྱེད་
དགོས་པར་མ་ཟད། མ་འོངས་པར་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཛིག་པའི་སྐབས་ཁྱི་འབྲུལ་
ཀྱང་དགོས་པ་དང་། ཆོ་འབྲུལ་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་བཙེ་ལྔ་མཚན་པ་བཞེངས་
དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་འགོ་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཅན་ཀྱི་ལས་ཀ་མང་བར་བརྟེན་རྟོ་ཐོག་ཕྱའི་
གོ་གནས་ལེན་རྒྱ་མིན་པའི་དགོངས་ཚུལ་བྲགས་ཆེན་པོ་གསུངས་སོང་བས། མཐའ་མ་
དེར་སློབ་གསལ་སྤིང་བྲ་ཚང་གིས་ཡལ་ཁྱུག་ཁྱུ་སྤུལ་བ་ལྟར་བོད་གཞུང་གིས་ང་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྱུལ་
སྤྱོད་ཆུང་གསུམ་ཀྱི་གོ་གནས་གནང་བ་རེད། བོད་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཆུང་གསུམ་དང་རྟོ་ཐོག་ཕྱའི་

གོ་གནས་ཅན་གཉིས་ཀ་ལྷ་མ་ཆེ་ལག་སྟེ་བོད་གཞུང་གི་མཛད་སྟོེ་ལག་ལ་མཉམ་ཞུགས་
བྱ་དགོས་པ་སོགས་གནས་སྐབས་མང་པོའི་ཆ་ནས་འབྲ་བོ་ཡོད། མཛད་སྟོེའི་སྐབས་ཀྱི་
བཞུགས་གྲལ་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡ་ཆུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཛད་སྟོེ་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ།
གདན་ཐོབ་དང་བོ་སྲིད་སྟོན་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཀའ་སྟོན་ནམ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་རྟོ་ཐོག་
ཐུ་ནམ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་ནམ་གསུམ། དེའི་འོག་ཏུ་ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྩེ་དང་།

གདན་ས་ལག་གི་མཁན་
པོ། གཞུང་ཞབས་སེར་
སྐུ་སོགས་གོ་གནས་ཀྱི་
རིམ་པ་ལྟར་བཞུགས་
དགོས།

གོ་གནས་དེ་གནང་བྱུང་
པ་དང་བསྐྱེད་ང་འབྲས་
སྐྱེངས་ལ་ཆོས་ཞུགས་

གདན་ས་གསུམ་ཀྱི་ཡ་ཆུལ་བོད་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེངས་དགོན་པ།
བྱས་པ་རེད། དབུས་ཁུལ་གྱི་འགོ་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ང་ཆོས་ཞུགས་མ་བྱས་པའི་
བར་དུ་འབྲས་སྐྱེངས་ཀྱི་སློབ་འོག་ཏུ་མེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་
ལྷ་ས་ནས་འབྲས་སྐྱེངས་ལ་ཆོས་ཞུགས་བྱེད་པར་བསྐྱོད་སྐབས། བ་ཡུལ་མདོ་སྐྱང་དུ་ཀི་རྟི་
ཆང་གི་ཕེབས་བཞུད་གནང་ལམ་ལྟར་རྟ་རགས་རྒྱས་པའི་ལམ་ནས་བྱིན་པ་རེད། ལྷ་སའི་
ནང་དུ་ཡ་ཆུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགའ་ལྡན་སྤྱི་པ་མ་གཏོགས་སྤྱི་ཆེན་གཞན་པ་སུ་འབྲ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་དབུ་གདུགས་འཁུར་མི་ཆོག་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཡོད་སྐབས། དེ་དུས་ང་ཆོས་
དབུ་གདུགས་མེད་པ་མ་གཏོགས་རྟ་དར་སོགས་འབྱར་ནས་རྟ་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྟག་ཅིག་བང་
བསྐྱེགས་ཏེ་འབྲས་སྐྱེངས་ལ་སོང་བ་ཡིན།

མདོ་སྨད་དུ་རང་གི་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་རང་ཉིད་སླ་མ་གིན་ཏུ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། འབྲས་སྤྲུངས་སུ་ཆོས་ཁྱུགས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་དགོན་
 པའི་འགྲིག་ལམ་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་ནམ་གསུམ་གྱི་མིང་གནས་འོག་དུ་གནས་དགོས་ཀྱི་
 ཡོད་ལ། རྒྱན་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གྲུ་པ་དཀྱུས་མའི་ཚུལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་
 བཅོམ་བྱེད་དགོས། ང་འབྲས་སྤྲུངས་ལ་ཆོས་ཁྱུགས་བྱས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆེད་
 དུ་ཡིན་དུས། ངའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་རེད། འབྲས་སྤྲུངས་སློབ་གསལ་
 སྤྱིང་གྲུ་ཆང་གི་ཆོས་རའི་ནང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་འགོ་བའི་སྐབས། སླ་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་ལ་
 མཐོང་ཆེན་གྱིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཅེ་བོ་བྲང་བོ་ཏུ་ལ་ནས་སྤྱོད་ཆེད་ཅེ་མགོན་ཞིག་
 ཆེད་གཏོང་མཛད་པའི་བྱུག་དུ་གསོལ་ཇ་དང་བྱུག་མདུད། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་འབྲུལ་མཆོན་
 ལྡེ་ཆོན་སོགས་བསྐྱར་བ་ཆོས་རྒྱའི་ནང་ནས་གནང་སོང་།

བོད་ཟླ་ ༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༡༡ ནང་ང་ཆོ་འབྲས་སྤྲུངས་ནས་འཇང་དགུན་ཆོས་
 ལ་ཐོག་དང་པོར་འགོ་བའི་སྐབས། ལམ་ཁར་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་མཆོ་མཇལ་ལ་འགོ་གི་
 ཡིན་ཟེར་ནས་སྦྱོད་བཞིན་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་སྐབས་དེར་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་བཞི་སྐང་དུག་
 གི་གསང་བའི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་བཞིན་ཡོད་པ་དེར་འགོ་མཁན་ཡིན་ནའང་། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་ལ་དོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཆོ་མཆོ་མཇལ་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད་སྐོར་བཤད་
 པ་རེད་ཟེར། སྐབས་དེར་གཞོན་སྤྱོད་གིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ཆུ་བཞི་སྐང་དུག་གི་དམག་ནང་
 དུ་འཇུ་ལ་ཁྱུགས་བྱེད་གྱི་ཡོད་འདུག་ལ། བོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ནང་དུ་ཡང་ཆུ་བཞི་
 སྐང་དུག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མང་པོ་ཡོད་ཆོད་འདུག ཆུ་བཞི་སྐང་དུག་གི་
 དམག་གི་འགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོ་ནི་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལགས་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་གཉིས་ནི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་ཆའི་
 ནང་གི་མཛད་ཆེན་གཙོ་བོ་ཞིག་བསྐྱངས་པའི་ལོ་དེ་རེད། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཆོན་

གནས་དངོས་སུ་མ་བཞེས་པའི་གོང་དུ་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གདན་ས་སེར་འབྲས་དགེ་
གསུམ་ལ་གྲ་སྒྲོར་དམ་བཅའ་འཛིག་པའི་མཛད་ཆེན་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་པོ་ད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུ་ཐོག་གི་པོ་ད་ཀྱི་མཛད་སྒྲོ་ཆེ་ཤོས་དང་མཛད་ཆེན་མཐའ་མ་དེ་དག་ལ་མཉམ་ཞུགས་
བྱེད་ཐུབ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་། ལྷ་སར་ལོ་བཙོ་ལྷ་ཉི་ཤུའི་རིང་བསྐྱེད་ཡོད་ནའང་དེ་
ལྷ་བུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ང་ལྷ་སར་ཡོང་བ་དང་པོ་ད་གཞུང་གི་མཛད་སྒྲོ་ཆེ་
ཤོས་སྐྱོང་བའི་དུས་ཚོད་གཉིས་སྟབས་གཅིག་དུ་འཁེལ་བར་བརྟེན་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་
སྒྲོ་ཆེ་སྤྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པ་བརྒྱད་ངས་པོ་ད་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་
མཛད་སྒྲོའི་འགོ་ལུགས་མང་ཆེ་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༩ ནང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དངོས་སུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
པའི་དམ་འཛིག་གནང་བའི་སྐབས། ང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྟགས་གསལ་འབྲལ་མཁན་
ཀྱི་གས་སུ་འདེམས་སྒྲུག་གནང་འདུག དེ་དུས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒྲོ་འཆོགས་པའི་
སྐབས་ངའི་འོག་དུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེ་ཁོང་ནི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་ཤིང་།
མཛད་སྒྲོ་རེ་རེའི་གནས་ཚུལ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་དུ་རྒྱས་པོ་ང་ལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བུང་བས་ང་
ཨ་མ་དོ་ནས་ཡོང་མ་ཐག་པ་དང་ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར། པོ་ད་གཞུང་
གི་མཛད་སྒྲོ་ཆེ་ལག་ལ་ཆ་རྒྱས་གང་འཆོམས་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་དུ་སྤུར་སོང་། །

ཐེན་ལྷན་༡༠༡།

ལྷ་སར་དྲག་གཞོན་བྱས་པའི་མཐོང་ཐོས།

དང་པོ། ལྷ་སའི་རྩ་དྲག་གི་གནས་བབས།

༡༡། ལྷ་སར་བའི་ཁ་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་གིས་སྤྱོད་ལྷ་སར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཛུགས་སྡེ་
ཆེ་ལག་དུ་མ་ཞིག་གོ་སྤྲོད་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། ལྷ་སར་བའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་
དམག་འཁྲུག་ཡོང་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་ཡང་ཉེན་རེ་བཞིན་ཆེ་རུ་འགོ་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤
ལོའི་ལོ་མཇུག་ནས་བཟུང་འབྲས་སྤངས་མདུན་གྱི་གཞུང་ལམ་སྟེང་། ཉེན་ལྷ་ས་དམག་གི་
རྒྱུ་ལོར་ཆེ་བ་སྤྲོད་ཅུ་ཡས་མས་གྱི་མཇུག་དུ་མེ་སྒྲིག་སྡེ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུམ་རེ་དུང་
དེ་རྒྱ་ནག་ནས་ལྷ་སར་དམག་མི་དང་མཚོན་ཆ་འོར་འདེན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་དངོས་
སུ་མཐོང་ཐོང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དོན་ནས་དམག་གི་བྱ་སྤྲོད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
ཞིག་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན། མི་ཚང་མར་དངངས་འཚབ་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་ལ། ལྷ་སའི་ཁུལ་གྱི་
བོད་མི་ནམས་ཀྱང་ལྷ་སར་རྒྱ་རིང་པོར་སྟོད་མི་སྤྱོད་པའི་སྒོ་འཚབ་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཁམས་དང་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམངས་
གཙོ་བཙུན་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན་ལྷ་སར་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་ནས་ཉེན་གཡོལ་དུ་
ཡོང་མཁན་གྱིས་ལྷ་ས་ཁིངས་འདུག ད་ཆོ་ལྷ་སར་འབྱོར་བའི་རྩིས་སུ་མདོ་སྤང་ནང་གི་
གནས་ཚུལ་གང་ཡང་གོ་མི་སྤྱོད་པར་གྱུར་སོང་། ད་ཆོའི་དགོན་པ་ཁག་གི་གནས་སྤངས་

གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་གཏན་ནས་གོ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ལྷ་སར་
དམངས་གཙོ་བཙུག་བསྐྱར་བའི་ལག་བསྟར་བྱས་མེད་ནའང་། བོད་མི་ཆང་མས་རིང་པོ་
མི་ཐོགས་པར་མང་ཆོགས་ལ་རྒྱན་ལྡན་ཀྱི་ཞི་བདེ་སྤྱིང་འཇགས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྦྱེལ་ཐབས་
མེད་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སེམས་ཁུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

སྐབས་དེར་གདན་ས་ཁག་ནས་དམག་ལ་འགོ་ཡི་ཡིན་ཟེར་བའི་གྲུ་པ་སུམ་ཅུ་བཞི་
བཅུ་རེ་ཉིན་ལྟར་ངའི་སར་ཡོང་སྟེ་མཆོན་སྤང་སྟོང་རོགས་ཟེར་ཀྱི་འདུག་ལ། སྐྱ་མ་གཞན་
ཆའི་མདུན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་མཆོན་སྤང་སྟོང་བར་འགོ་ཡི་ཡོད་འདུག ཁོང་ཆོ་ཆང་མ་སྟེ་
རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཆོལ་བྱེད་པའི་དམག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་སོང་།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༩ པའི་ནང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་
དངོས་སུ་འཛོག་པའི་མཛད་ཆེན་དེར། ང་དཔེ་ཆ་པ་གསར་པའི་གྲས་ཡིན་ཡང་བོད་ཀྱི་
སྤུལ་སྦྱེ་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྟགས་གསལ་
འབུལ་མཁན་ཀྱི་གྲས་སུ་བདམས་བྱུང་། ངས་རྟགས་གསལ་འབུལ་ཡུལ་ནི་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ནང་དུ་ཡིན། གསུང་ཆོས་ར་བ་དེ་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཡོད་སྟབས་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མིའི་དམག་གིས་མི་མདའ་
བརྒྱབ་མི་ཡོང་ངམ་སྟུམ་པའི་དངངས་སྐྱབ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག རྒྱ་མཆོན་ནི་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞི་དང་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཕྱོགས་གང་སར་རྒྱ་མིའི་དམག་མི་མང་
པོ་ཞིག་འབྱམས་འཛོག་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ཐད་ཀྱི་པར་ངོས་
སུ་དེ་སྟོན་སྦྱང་ག་ཆའི་གཟིམ་ཤག་ཆེན་པོ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དག་རྒྱ་མིར་བཙོངས་ཟིན་
པའི་ཁང་པ་དེ་ཆའི་སྒྲུབ་ཁུང་ནང་འཐབ་ར་བཙོས་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་གསུང་ཆོས་ར་བའི་
ཕྱོགས་སུ་མི་མདའ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱག་ཆོག་ཆོག་བྱས་ནས་བསྐྱོད་འདུག དེར་བརྟེན་རྒྱ་
དམག་གིས་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ནང་མི་མདའ་རྒྱག་ཉིན་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་

ཁྱབ་སོང་། སྐབས་དེར་བོད་མི་སྐྱེས་མང་ཆོག་སྤྱི་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ཞིག་འདུས་ཡོད་
 པའི་ཐོག་མེ་མདའ་གང་བྱུང་བརྒྱབ་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པའི་དངངས་སྐྱེས་ཅིག་གི་འོག་ཏུ་
 གསུང་ཆོས་ར་བའི་ནང་དམ་བཅའ་འཛིག་དགོས་བྱུང་སོང་། ཉེན་ཁ་ལས་གཡོལ་ཆེད་བོད་
 གཞུང་གིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་སྒྲ་ཆོག་སྤྱོད་གནང་གི་འདུག་པ་ནི། དཔེར་ན། བོད་གཞུང་ནས་
 ཆོས་ར་ཚུགས་གོལ་གྱི་དུས་ཆོད་ལ་སློ་བུར་དུ་འགྱུར་བ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་གི་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྒྱན་ལྗན་གྱི་འགོ་སྐྱོང་སྐྱེས་པ་བྱས་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
 པའི་མཆན་བཏགས་གྱི་མཛད་སྒོ་ནམས་གྲུབ་མཆོམས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་པོ་བྱང་པོ་རྒྱ་
 ལར་ཕྱིར་ཐེབས་སྒོལ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ལོ་སློ་བུར་དུ་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་ལམ་སྒོལ་དེ་ལ་འགྱུར་
 བ་བཏང་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞོར་བུ་སྤྱིང་གར་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱངས་སོང་། སྐབས་
 དེར་ང་ཆེབས་ཞབས་གྱི་གྲལ་དུ་ཡོད་སྐབས་དེའི་སྒྲོར་གསལ་པོ་བྱན་གྱི་འདུག ཞོར་བུ་སྤྱིང་
 གར་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཇ་དྲག་དང་འཛིགས་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་ངང་གདན་འདྲན་
 བྱས་སོང་། ཐེབས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བོད་དམག་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཀྲམ་ནས་ཇ་དྲག་
 གིས་རྒྱར་སྒྲོབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་གྲ་སྒྲིག་ཨང་བསར་བྱས་འདུག་པར་མ་ཟད། ས་ཆ་མང་པོ་
 ཞིག་ལ་བོད་དམག་གིས་མེ་མདའ་དང་མདེུ་དཔོར་འདྲན་བྱེད་གྱི་འདུག ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་
 པོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཞོར་བུ་སྤྱིང་གར་ཐེབས་སྐྱེལ་བྱས་གྲུབ་རྗེས་ང་འབྲས་སྤྱངས་
 སུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་ཡིན། འདི་ནི་ངས་ལྷ་ས་ནས་ཞོར་བུ་སྤྱིང་གར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 ཐེབས་སྐྱེལ་བྱས་པ་མཐའ་མ་དེ་ཡིན།

སྐབས་དེར་གདན་ས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་གྲུ་པ་དང་མང་ཆོག་སྤྱི་ཆེས་མང་
 པོ་ཞིག་ཚུ་བཞི་སྐྱང་དུག་གི་དམག་མིའི་ནང་དུ་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་པར་འགོ་ཡི་འདུག རྒྱ་
 རྩོགས་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་གཟིགས་མོ་ལ་གདན་ཞུ་ཐུག་

ཡོད་ཀྱང་། གཟིགས་མོ་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱུ་སྐྱུང་དམག་མི་མང་པོ་མཉམ་བྲིད་མི་
ཆོག་པ་དང་། མཆོན་ཆ་ཅན་གྱི་སྐྱུ་སྐྱུང་བ་ཡོང་མི་ཆོག་པ་སོགས་རྒྱན་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་
ཆ་རྒྱུན་སྣ་ཆོགས་ཤིག་བཏོན་འདུག རྒྱན་ལྷན་ལྟར་བྱས་ཆེ་མཇུག་སྟོ་ཆེ་ཁག་ནམས་སུ་
ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་སྤྲོ་ཆེན་ནམས་གཅར་དགོས་པའི་ལམ་སྟོལ་ཡོད་ཀྱང་།
སྐབས་དེར་རྒྱའི་དམག་སྐར་གྱི་ངོས་ནས་གདན་སའི་མཁན་པོ་འགའ་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་
གཞན་དག་མགོན་འབོད་བྱས་མི་འདུག དེའི་སྐབས་མགོན་འབོད་བྱས་པའི་གྲས་སུ་ངའི་
ཡོངས་འཛིན་ཤག་སྟོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་
ཡང་དམག་སྐར་དུ་གཟིགས་མོར་གདན་འདྲེན་བྱས་པ་ལྟར་སྟོན་ལ་ཐེབས་འདུག ཕྱིས་སུ་
གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལྟར་ན་སྐབས་དེར་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་རྩ་རྩུང་མཁན་དང་ཁང་ཁྱིམ་བེར་
བའི་རྒྱུ་གར་འབྲལ་མཁན་འགའ་ཤས་ལས་གཟིགས་མོ་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་གྲ་
སྒྲིག་བྱས་མི་འདུག་ཟེར། མང་ཆོགས་གྱི་བསམ་སྟོན་ནང་སྐབས་དེར་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
དམག་སྐར་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས་པ་ནི། རྒྱ་དམག་ལ་སྟོག་བྱས་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་
ཟེར་བའི་དོགས་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ལྟར། ཕྱིས་སུ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་
པའི་བདེན་ཉགས་སྣ་ཆོགས་ཤིག་མངོན་གྱུར་བྱུང་ཡོད་ཆོད་འདུག

གང་ལྟར་རྒྱན་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མིའི་བྱེད་ཚུགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་
མི་ནམས་སྟོ་འཆབ་དང་འཛིགས་སྐྱང་རེ་ཆེར་གྱུར་ཏེ། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མིའི་དམག་
སྐར་དུ་གཟིགས་མོ་ལ་ཐེབས་རྒྱ་བཤོལ་བའི་ཆེད་དུ། མང་ཆོགས་ནམས་རང་རང་ས་ནས་
དང་སྤངས་གྱིས་ནོར་བུ་སྤིང་གར་འཛོམས་ཏེ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལྟར་ཉེན་སྲུང་བྱ་ཡི་
ཡོད། ང་ཆོ་སྐབས་དེར་འབྲས་སྐྱུངས་སུ་ཡོད། ཉེན་ཞིག་ནོར་བུ་སྤིང་གར་གནས་ཚུལ་བྱུང་
འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་གོ་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་དེ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་དགེ་ལེགས་ནམ་རྒྱལ་
གྱི་སྐུ་མཆེད་ཀན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་བེར་བ་རྒྱ་ཚུགས་དང་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་

མཁན་དེ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་བསད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རེད་འདྲག དེ་ནས་བཟུང་ཉེན་
ཁ་སྐར་ལས་ཐེ་ཆེར་གྱུར་པར་བརྟེན། བོད་གཞུང་ནས་ནོར་བུ་སྤྱིང་གར་བོད་དམག་འཕར་
མ་འབྲེམས་འཛོག་བྱས་པར་མ་ཟད། མང་ཆོགས་ཀྱིས་ནོར་བུ་སྤྱིང་གའི་ལྷགས་རིའི་
མཐའ་བསྐྱོར་ནས་སྤང་བྱ་རྒྱུ་དེ་དམ་དུ་བཏང་བ་དང་། མང་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷ་ས་གོང་ཁྱེར་ནང་
རམ་སྟོན་ཁོམ་སྟོར་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མི་ནམས་ཕྱིར་རྒྱ་ནང་དུ་ལོག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་
པ་རེད། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ཏེ་གསུམ་བཅའི་དུས་དྲན་ཞེས་ཡོངས་
སྒྲ་གཤམ་པའི་ཞི་ཆོལ་ཆེན་པོ་དེ་རེད།

སྐབས་དེར་ང་ཆོ་ལྷ་སར་མེད་པར་བརྟེན་དོན་ཁྱེན་གྱི་ཞིབ་པའི་གནས་ཚུལ་
ལ་ཆ་རྒྱས་དེ་ཙམ་མེད། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནོར་བུ་སྤྱིང་ག་ནས་བྱོས་བྱོལ་ལ་ཐེབས་
པའི་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉེན་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་གཏོགས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་།
གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ནོར་བུ་སྤྱིང་གའི་ནང་ཁུལ་གྱི་སྐྱེ་སྤང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྩ་པའི་མི་
འགའ་ཤས་བརྒྱད་ནས་གོ་ཐོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་གི་དམག་མི་ཆོས་ནོར་བུ་
སྤྱིང་གའི་ནང་ལོགས་ཀྱི་སྤང་བྱར་འགན་ཁུར་དང་། དང་སྤངས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷགས་
རིའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོ་རྩ་པའི་མི་འགའ་ཤས་ཤིག་
ལྷགས་རི་ནང་མའི་གནད་འགག་ཆེ་བའི་སྟོ་ཞིག་སྤང་མཁན་དུ་དམིགས་བསལ་བཀོད་
སྤྱོད་བྱས་འདྲག སྐབས་དེར་མང་ཆོགས་དང་སྤངས་པའི་གས་སུ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མི་
ཡོད་ཀྱང་། ངའི་བསམ་པར་དེ་ནི་བོད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ང་ཆོའི་མི་ལ་གཞན་ལས་ཀྱང་
ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་
ཆོ་ལ་མཆོན་ན་སྐབས་དེ་དུས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་འཁྲིས་ཀྱི་སྐྱེ་དག་མང་པོ་ཞིག་ལ་
འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཁོ་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ང་ཆོ་ལ་ཤིན་ཏུ་
དགའ་མོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ནོར་བུ་སྤྲིང་གའི་དང་སྒྲངས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྩ་པའི་མི་གཉིས་ལ་དམིགས་
བསལ་གནང་འདུག ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བློས་བྱུང་བའི་དགོང་མོ་དེར་ཆེབས་
ཞབས་གས་སུ་ཡོད་པའི་བཀའ་སློན་བྱུང་ཁང་པས་རྩ་པའི་དང་སྒྲངས་པ་དམག་མི་གཉིས་
ལ་གསང་བའི་སློན་སྐུ་བོད་ཀྱི་དཔུལ་ཁྲུ་གང་འཆོམས་ཤིག་གསོལ་རས་གནང་འདུག ཁོ་
གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་
བྱུང་འདུག དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནོར་བུ་སྤྲིང་གར་བཞུགས་མེད་
པ་ཤེས་ཆོར་བྱུང་འཕྲུལ། ཁོ་གཉིས་འབྲས་སྤྲངས་སུ་ང་ལ་བརྟེན་ལྷེལ་བར་ཡོང་རྒྱའི་ག་
སྤྲིང་ལྷ་བུ་བྱས་འདུག །ཁྱང་རྒྱ་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་ང་ལ་གནས་ཚུལ་དུས་ཐོག་
དུ་སྤྲིང་མ་ཐུབ་པ་ནི་ཡིད་པངས་པའི་གནས་ཡིན།

གཉིས་པ། མེ་སྒྲིག་ས་ཀྱི་ཉེན་ཁས་ འབྲས་སྤངས་ནས་བློས་བྱེད།

༡༣༥༥༥ ལོའི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་གསར་མ་ཆེས་གོང་ནས་བཟུང་ངའི་མི་ལམ་ནང་
 རྒྱན་དུ་རྒྱ་དམག་ལྷ་ཆོ་གཅིག་དག་ཆས་དང་གོ་མཚོན་རང་འགྲིག་ཐོག་རམ་རམ་རྒྱུ་
 རྒྱུ་གིས་འབྲས་སྤངས་དགོན་པར་ཡོང་སྟེ་ང་ཆོ་འདུ་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མིས་པས་
 དངངས་སྒྲག་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་གཉིད་སད་ཀྱི་ཡོད། མི་ལྟས་ངན་པ་འདིའི་རིགས་ཡང་
 སྒྲོར་བསྐྱར་སྒྲོར་གྱིས་ཡོང་གི་འདུག་པར་བརྟེན། མི་མངོན་པའི་སྒོང་ནས་སྒྲོག་ལྟར་གྱི་
 མཐུ་སྟོབས་ཤིག་གིས་ང་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉེན་བརྒྱ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་
 སྤང་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག ང་སྒོ་བདེར་སྟོད་ཐབས་མེད་པས་ང་ཆོ་ལྟ་ས་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་
 རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་བདེ་འཇགས་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་བློས་བྱེད་དུ་འགོ་དགོས་པ་དང་། གལ་སྲིད་
 ཐད་ཀར་རྒྱ་གར་དུ་བློས་བྱེད་ལ་འགོ་མ་སྐབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། མ་མཐར་
 འབྲས་སྤངས་ནས་ཅུང་རྒྱང་རིང་བའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་བྱིན་ཏེ་དེ་ནས་ཐབས་ཤེས་
 གཞན་ཞིག་བཅོལ་དགོས་བསམ་གྱི་ཡོད།

ངས་བློས་བྱེད་དུ་འགོ་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་ནམས་དཔོན་པོ་ཆོར་བཤད་སྐབས་ཉན་
 འཛིག་གནང་གི་མི་འདུག ང་འབྲས་སྤངས་སུ་བསྐྱད་ནས་དཔེ་ཆ་ལ་གསན་སྟོང་ཡག་
 པོ་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་ཉལ་རེད། ཕྱི་ལོགས་སུ་བློས་བྱེད་དུ་འགོ་རྒྱུའི་བསམ་སྒོ་འཁོར་
 མི་རུང་ཞེས་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་གནང་གི་འདུག ཡིན་ནའང་བཟླ་མི་ཤིས་པའི་མི་ལྟས་ངན་པ་
 དེ་ཡང་ཡང་འབྱུང་གི་ཡོད་པས། སྒོ་བདེའི་ངང་སྒོ་བ་གཉེར་བྱེད་མ་སྐབ་པར་རྒྱན་དུ་ལྟ་

ས་ནས་འབྲོ་དགོས་ལུགས་བཤད་བཤད་པས། ཡོངས་འཛིན་ཆང་གི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་
པར་སློབ་གཉེར་བྱེད་འདོད་མེད་པར་ཁག་འདོགས་བཅའ་ལུགས་གསུངས་ནས་ཉེས་
རུང་ཡང་གཟེད་དགོས་བྱུང་།

སྐབས་དེར་འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱང་ཉ་ཅང་སྒྲིལ་པར་གྱུར་ཡོད།
སྒྱིར་བཏང་འབྲས་སྤངས་ལ་རྒྱན་དུ་བྲུ་པ་ཁྲི་ཡས་མས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དུས་བྲུ་པ་མང་པོ་
ཞིག་གང་སར་བྲོས་བྱོལ་དང་། གབ་ཡིབ་བྱེད་དུ་བྱིན་པ། འགའ་ཤས་ཤིག་ཆུ་བཞི་སྐང་དུག་
གི་དམག་མིའི་ནང་འདྲེལ་ཁྱུགས་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་དགོན་པའི་ནང་བྲུ་པ་ཉ་ཅང་ཉུང་
ཉུང་ཡིན། འབྲས་སྤངས་སུ་ལྷག་པའི་བྲུ་མང་ཐམས་ཅད་ཟ་དེ་བྲིང་དེར་གྱུར་ཏེ་རྒྱན་ལྷན་
གི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བྱུང་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད།

ཕྱི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ཏེ་བོད་ས་པག་ལོའི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་གི་མཆན་དཀྱིལ་
ཆུ་ཆོད་གཉིས་པ་ལྷ་བུ་ལ་སློ་བུར་དུ་གཉིད་སད་བྱུང་། ཕྱི་ལོགས་ནས་བྱང་མཆར་བའི་སྐྱ་
ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་བར་སྤང་ཁེངས་ཏེ་སྐེུ་བྱང་ཡོངས་རྫོགས་དཀར་འོད་ཀྱིས་བྱུང་འདུག
དེ་མ་ཐག་སྐེུ་བྱང་ནས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་པའི་སྐབས། རྒྱ་མིའི་ཕྱོགས་བཞིའི་
དམག་སྐར་ནམས་ནས་ལྷ་ས་དང་། འོར་བུ་སྤིང་ག་ཆེ་པོ་ཉ་ལ་སོགས་ལ་མེ་སྒྲིགས་བར་
མཆམས་མེད་པར་རྒྱག་གི་འདུག་པའི་འོད་དང་། མེ་མདའ་དང་མེ་སྒྲིགས་ཀྱི་སྐྱས་ནམ་
མཁའ་ཁེངས་འདུག

སྐབས་དེར་ང་ཆུང་ཞད་ལྷ་བུས་དངངས་སྐྱག་སྒྲིལ་ཆུའི་ཆབ་དུ་རོགས་པ་ཆོར་ལེ་
ཁག་དཀྱི་རྒྱའི་བསམ་སློའ་འཁོར་ཏེ། སྤོན་མ་ནས་ངས་བྲོས་བྱོལ་དུ་སོང་ན་ཡག་པོ་འདུག་
ཅས་བྱེད་ཆོར་ཅི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ངའི་ཁ་ལ་གཏན་ནས་ཉན་མ་སོང་། ད་བྱེད་ཆོ་ལ་འདི་
དགོས་ཞེས་ཆིག་ལབ་བརྒྱབ་པ་ཡིན། དམག་འཁྱུག་སློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ང་ཆོར་
ག་སྐྱིག་གང་ཡང་མེད་པར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་ལུས་སོང་། ཐོ་རེངས་ཆུ་ཆོད་

བཞི་པ་ཡས་མས་ནས་སྤར་ཡང་མེ་སྒྲིགས་མཆམས་མ་ཆད་པར་བརྒྱབ་སོང་། ང་ཆོའི་
མཐོང་ཚུལ་ལ་བོད་གཞུང་གི་མེ་སྒྲིགས་དེ་རྒྱའི་དམག་སྤར་གྱི་མེ་སྒྲིགས་ལས་ཤུགས་ཆེ་
བ་ལྟ་བུ་འདུག་བསམ་བྱུང་།

ཞོགས་པ་ནས་ལངས་ཅམ་ལ་མེ་སྒྲིགས་རྒྱག་མཆམས་བཞག་སོང་། མཆན་གང་
པོར་མེ་སྒྲིགས་དང་མེ་མདའ་ཆེ་བའི་གས་ཀྱི་སྒྲ་སྐད་ཁོ་ན་ལས་མེ་མདའ་ཆུང་ཆེགས་
རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གོ་རྒྱུ་མི་འདུག ནམ་ལངས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་འབྲས་སྤྲུངས་དགོན་
པའི་ཉེ་འདབས་སུ་མེ་སྒྲིགས་ཤིག་བརྒྱབ་པར་བརྟེན། འབྲས་སྤྲུངས་སུ་ཡོད་པའི་གྲ་པ་ལྟག་
འཕྲོས་ནམས་སྟེན་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་རི་བརྒྱད་ནས་བློས་བྱེད་ལ་འགོ་དགོས་བྱུང་། ང་ཆོས་
འབྲས་སྤྲུངས་རྒྱབ་རིའི་ངོས་སུ་སྟེན་ནས་ལྟ་ས་ལ་བལྟས་པའི་སྐབས། མོ་བྲང་པོ་ཏུ་ལའི་
སྟེང་ཐོག་ཏུ་མེ་འབར་གྱི་འདུག་ལ། ལྷགས་པོ་རིའི་ཆེ་ལ་ཡང་མེ་འབར་གྱི་འདུག ར་མོ་ཆེ་
ལ་ཡང་མེ་འབར་གྱི་འདུག དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་མེ་
འབར་ནས་དུ་བས་ཁེངས་འདུག ཕྱི་ངོ་ཆུ་ཆོད་ ༡༡ ཡས་མས་ཤིག་ལ་སྤར་ཡང་སྒྲིད་ཆུའི་
ཕར་ངོས་སུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་མའི་དམག་སྤར་ནས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་
ཡུལ་ནོར་བུ་སྤང་ག་ལ་མེ་སྒྲིགས་ཆོད་མེད་ཅིག་བརྒྱབ་སོང་།

ཉིན་དེར་ང་ཆོ་འབྲས་སྤྲུངས་ཀྱི་རྒྱབ་ལོགས་སུ་བློས་བྱེད་དེ་ནས་སྟོད་ལུང་དུ་ཡོད་
པའི་ཀ་ཤོད་པའི་གཞིས་ཀ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཉིན་གཡོལ་དུ་ཕྱིན་ནས་དེར་ཉིན་ལྷ་ཅམ་རིང་
བསྟན་པ་ཡིན། གཞིས་ཀ་དེ་ལྟ་ས་ནས་ཐག་རིང་པོ་ཡིན་སྟབས་ལྟ་སའི་མེ་སྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲ་
གོ་བྱུང་གི་མེད་ཀྱང་ན་བའི་ནང་ཉག་ཏུ་མེ་སྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཞིག་རྒྱན་དུ་གྲག་ཡོང་གི་འདུག
ཉིན་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གནམ་གྲུ་ཡོང་སྟེ་སྟོད་ལུང་སོགས་སུ་མེ་མདའ་སྐད་སྟོམ་པོ་ཅན་ཞིག་
གང་བྱུང་དུ་བརྒྱབ་བྱུང་།

དེ་དུས་ལྟ་སར་གཏོར་སྒྲོན་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཡོད་ངེས་ཀྱང་ང་ཆོས་གཏོར་སྒྲོན་

ཅི་ཙམ་ཐེབས་པ་དང་ངེ་ལྷར་ཐེབས་པའི་སྐྱོར་གསལ་པོ་ཤེས་ཆོར་མེད། ང་ཆོས་ཐག་རིང་
པོ་ནས་རོབ་ཙམ་མཐོང་བ་ནི་རྒྱ་དམག་གིས་ནོར་བུ་སྤིང་ག་ལ་གཏོར་ཆོལ་བྱེད་སྐབས།
ནོར་བུ་སྤིང་གའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་དམག་མང་པོ་ཞིག་སྤྱིད་ཆུའི་པར་ངོས་སུ་བྲོས་
འགོ་བའི་ཐོག་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་ནས་མེ་སྒྲིགས་ཆོད་མེད་ཅིག་ཡང་ཡང་བརྒྱབ་པ་
མཐོང་སང་བས་བོད་དམག་དང་བོད་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་དུས་གཅིག་དུ་བསད་སང་
སྐྱམ་པའི་ཆོར་བ་བྱུང་།

ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་ཆོར་གསར་ཤོག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འདུག་གི་
ཡོད། དེ་དུས་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་མཇུག་དང་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་གི་ལྷ་སའི་ཉིན་རེའི་
ཆགས་ཤོག་ཅིག་གི་ནང་དུ། སྐབས་དེར་ལྷ་སར་རྒྱའི་དམག་སྐར་ནས་མེ་སྒྲིགས་དང་མེ་
མདའ་ག་ཆད་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་དང་། མདའ་ག་ཆད་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གངས་ཀ་ཤིན་
ཏུ་གསལ་པོར་བྲིས་འདུག་ལ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་དམག་སྐར་ནས་མེ་སྒྲིགས་དང་མེ་མདའ་
ག་ཆད་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གངས་ཀ་ཡང་གསལ་པོར་བྲིས་འདུག། ཆགས་ཤོག་དེ་ཕྱིས་སུ་
ཕྱི་ལོགས་སུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་འཁྱེར་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་སྐྱམ་པ་བྱུང་ཡང་
དངོས་སུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་སྐབས་འཁྱེར་ཡོང་ཐུབ་མེད། ལྷ་སའི་ཐོག་རྒྱ་མིས་མེ་སྒྲིགས་
སུམ་བརྒྱ་ལྷག་བརྒྱབ་ཡོད་ཆུལ་སྐབས་དེའི་ལྷ་སའི་ཆགས་ཤོག་ནང་བྲིས་འདུག་རྒྱ་མིས་
ལྷ་ས་དང་ནོར་བུ་སྤིང་ག་གཉིས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲུབ་ཤོག་ནས་མེ་སྒྲིགས་ཁོ་
ན་བརྒྱབ་པ་གསལ་པོ་རེད།

གཞུག་པ། ཕྱིར་འབྲས་སྤྲངས་སྤྲུལ་ལོག་པ།

༣༡། ང་ཚོ་སྟོད་ལུང་དུ་ཉིན་གཡེལ་ལ་སོང་སྟེ་ཀ་ཤོད་པའི་གཞིས་ཀར་བསྐད་ཅིང་།
སྟོད་ལུང་དུ་འང་མེ་མདའི་སྒྲ་སྒྲ་ན་བའི་ནང་མཚམས་མི་ཆད་པར་གྲག་གི་འདུག ཉིན་
ལྟར་གནམ་གྱི་འཕུར་ལྗིང་བྱེད་པ་དང་། གནམ་གྱི་ནས་གང་བྱང་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་
བདེ་འཇགས་གཏན་ནས་མེད།

ཉིན་ཤས་རྗེས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཆོས་དགོན་པ་ནས་བོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་སའི་
ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པ་ནམས་ཕྱིར་དགོན་པར་ཡོང་ཆེ་སྤར་བཞིན་འཆོ་སྟོད་བྱེད་ཆོག་པ་
དང་། གླིམས་ཆད་གང་ཡང་གཏོང་གི་མིན་ཞེས་པའི་བྱབ་བསྒྲགས་ཤིག་གོ་བོས་བྱུང་བར་
བརྟེན། བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༧ ཕྱི་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ང་ཚོ་སྟོད་ལུང་ནས་འབྲས་སྤྲངས་
དགོན་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་ཡིན།

ཕྱིར་དགོན་པར་ཡོང་བའི་ལམ་བར་དུ་འབྲས་སྤྲངས་རྒྱབ་རིའི་ཆེ་ནས་ལྷ་སའི་
ཕྱོགས་སུ་བལྟས་པའི་སྐབས། ཉིན་ཤས་གོང་གི་གནས་ཚུལ་ལས་ངེ་སྤྲུག་ཏུ་གྱུར་འདུག མེ་
སྒྲིགས་དང་མེ་མདའི་མདེལ་ཆར་འོག་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁའི་ཤིང་སྟོང་དང་ཆེ་ཤིང་ཡོངས་རྫོགས་
ཅབ་ཉལ་དུ་བཏང་སྟེ། ལྷ་ས་དང་ནོར་བུ་སྤྱིང་ག་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཐིང་ངེ་པ་ཤིན་ཏུ་མི་
མངོས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག འབྲས་སྤྲངས་ནས་ནོར་བུ་སྤྱིང་གའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་སྐབས།
ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁའི་ཁང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་མཐོང་གི་འདུག སྟོན་མ་ཡིན་ན་
ནོར་བུ་སྤྱིང་གའི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་ཤིང་སྟོང་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་འབྲས་སྤྲངས་ནས་ནོར་

བུ་སྒྲིང་ག་གསལ་པོར་མཐོང་མི་བྱལ་ཁྱང་། དགོང་མོ་དེར་མེ་སྒྲིགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ནོར་སྒྲིང་གི་
ཤིང་སྤོང་ཡོངས་རྫོགས་ཅ་སྒྱུལ་དུ་བཏང་བས་ནོར་བུ་སྒྲིང་ག་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་མཐོང་གི་
འདུག ང་ཚོས་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ་པ་ཞིག་ལ་ལྷགས་པོ་རིའི་སྤྲོང་གི་སྒྲན་ཅིས་ཁང་
སོགས་ཅ་གཏོར་དུ་བཏང་སྟེ་ཁྱང་རོ་ཅམ་ལས་བྱལ་དུ་ལྷག་མི་འདུག

ང་ཚོ་འབྲས་སྤྲངས་སུ་འབྱོར་པའི་ཉིན་ཤས་རྗེས་སུ་དགོན་པའི་མཐའ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་དམག་གིས་བསྐྱོར་ནས་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པ་ཡོངས་སུ་བཅན་བཟུང་བྱས་
ཤིང་། དྲག་ཆས་སྤྲས་པའི་ཀྱ་དམག་གིས་ཤུཤག་རེ་རེ་བཞིན་སྟོག་བཤེར་བྱས་ཏེ། ཤྲ་པ་
ཡོངས་རྫོགས་འདུ་ཁང་སོ་སོའི་ནང་སྟེན་གཅིག་ཏུ་བཅོན་འདུག འདུ་ཁང་གི་མཐའ་དང་
སྤྲོང་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱ་དམག་གིས་བསྐྱོར་ཏེ་འགོ་འདུག་གི་རང་དབང་གཏན་ནས་མེད་
པའི་བཅོན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་།

ཉིན་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྷ་སའི་སྦྱིད་རྒྱའི་འབྲམ་ནས་དུ་བ་ལང་ལོང་དུ་
འབྱུར་ཏེ་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་སུ་འཕྱོ་བ་དང་ལྷ་ས་གོང་ཁྱེར་ཡོངས་རྫོགས་སྟེ་ལོང་ལོང་གི་དུ་
བས་བཏུམ་པ་མཐོང་བྱུང་། ཀྱ་དམག་གིས་བསང་པའི་བོད་མིའི་རོ་ཐམས་ཅད་ཚོམ་བུ་
ཚོམ་བུ་བྱས་ནས་ནོར་བུ་སྒྲིང་གའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྦྱིད་རྒྱའི་འབྲམ་སོགས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་
མེ་སྒྲིག་བཏང་བའི་དུ་བ་རེད་ཟེར། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ལ་བོད་མི་བསང་པའི་
བཅ་པོ་ནོར་བུ་སྒྲིང་གའི་མཐའ་སྐྱོར་ནས་མེ་སྒྲིག་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྷ་
སྤང་དང་ཡུལ་ལྷ་ནམས་རོ་གྲིབ་ཀྱིས་མནོལ་བའི་ཆེད་དུ་རེད་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་
ཁྱང་གོ་ཐོང་། དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་མི་ཁོ་ཚོའི་གོམས་གཤིས་ལ་
རོ་ས་འོག་ཏུ་འདུག་པ་མ་གཏོགས་མེ་སྒྲིག་གཏོང་སོལ་མེད།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཉིན་ཞིག་ལ་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པར་བཅའ་སྟོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མིའི་
ལས་བྱེད་ཚོས་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་ཤྲ་པ་ནམས་རྐང་ཐང་དུ་ལྷ་སའི་མི་མང་ཐང་ཆེན་དུ་ཚོགས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ལྷ་ས་འཛིན་མང་ཐང་ཆེན་དུ་ཆོག་པ་འདུ་སྐོང་བཞིན་པའི་རྣམ་པ།

འདུ་ལ་འགོ་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བྱུང་། ང་ཚོ་གྲ་པ་རྣམས་ཅུ་རྒྱིག་ཏུ་བཅུག་ནས་འགོ་
བའི་སྐབས་ལྷ་སའི་ལམ་ཆེན་གཡས་གཡོན་དུ་བེམ་པོ་རུལ་བའི་དྲི་མས་བརྒྱངས་ཤིང་།
དྲི་ངན་བཅན་དགས་པས་དབུགས་འཕྱིན་རྩལ་དཀའ་བའི་ཆད་དུ་འདུག མིའི་ཁྲག་བཟུང་
བའི་ཤུལ་དུ་རྩ་སྐྱམ་ནས་སེར་པོར་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། ལྷགས་པོ་རིའི་ཁང་པ་ཡོངས་
རྫོགས་གཏོར་ཏེ་གྲང་རོ་ལས་ལྷག་མི་འདུག པོ་ཏ་ལའི་མདུན་དུ་སླེབས་པའི་སྐབས་པོ་བྲང་

གི་ཅིག་པ་དང་། གྲང་། བྱམས་ར། སྒོ་དང་སྒྲུ་ཁུང་ཡོངས་རྫོགས་ཙམ་ཉལ་དུ་བཏང་བེན་
འདུག་པས། རམ་བརྒྱུད་མཛེས་ཉམས་དོད་པའི་པོ་ཏ་ལ་ནི་མདོག་ངན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག
པོ་ཏ་ལའི་འདབས་སུ་ཞོལ་པ་ཞེས་པའི་གྲོང་ཆོ་དེའི་ཁང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྒོ་དང་སྒྲུ་
ཁུང་ཐམས་ཅད་གཏོར་འདུག

འདིགས་སྐྱལ་འོག་ང་ཆོ་དགེ་འདུན་པ་ནམས་རུ་བསྐྱེགས་ཏེ། “མའོ་ཅེ་ཏུང་སྐྱེ་ཆེ་
ཁྱི་ལོར་བརྟན་པར་ཤོག ཨ་མེ་རི་ཀ་ཤོག་བྱའི་སྐྱག་རེད། ཤོག་བྱའི་སྐྱག་ལ་སྐྱག་མི་དགོས།
བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་པམ་པར་ཤོག” ཅེས་སོགས་ཀྱི་འབོད་ཆོག་སྒྲོག་བཞིན་འགོ་
བའི་སྐབས། མང་ཆོགས་ནམས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ང་ཆོར་བལྟས་ནས་མིག་ཚུ་འདོན་ཀྱི་འདུག ང་
ཆོ་འདི་ལྟར་སོ་བྱང་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་ཀྱི་མི་མང་ཐང་ཆེན་ཟེར་བ་དེར་བཅན་བྲིད་བྱས་ཏེ།
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཁྲུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་བཙུགས་ནས་ལོ་གསུམ་འཁོར་
བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོར་བཅན་དབང་གིས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དུ་བཅུག་སོང་།

མི་མང་ཐང་ཆེན་དུ་སྐབས་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་དང་བོད་མི་ནམས་གྲལ་བསྟར་
གཅིག་དང་། རྒྱའི་དམག་མི་གྲལ་གཤར་གཅིག་བཅས་སྤེལ་མ་བྱས་ནས་སྒོད་དགོས་ཀྱི་
འདུག དམག་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་མེ་མདའ་མདེའུ་རང་འགྲིག་བབུང་སྟེ་དོགས་
ཐོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག སྐབས་དེར་ཡ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིང་དུ་
བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཆོགས་འདུའི་ཐོག་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་རྒྱང་
བསྐྱེགས་ནང་བཏང་བྱུང་། དེའི་སྐབས་དེར་བོད་མི་སྐྱེ་སེར་དཔོན་འབངས་དབྱེར་མེད་ཆ་
ཆང་དངངས་སྐྱག་གི་ནང་ལྷང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མིས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱ་རྒྱ་ཡིན་མིན་སྐྱས་
ཀྱང་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ལ། ང་ལ་མཆོན་ནའང་རང་ཉིད་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ་ཆག་སྒོ་ཆེན་པོ་ཅི་
འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཉེར་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད། །

ཐེན་ལུག་ཡ།

འབྲས་སྤྲུངས་དགོན་པར་དྲག་གཞོན་དང་བཙུང་བསྐྱར།

དང་པོ། ལས་དོན་རྩ་ཁག་འབྲས་སྤྲུངས་དགོན་པར་བཅའ་ལྷོད།

༡༡། བོད་ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༡ དང་ཕྱི་ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་གྱི་དགོང་རོ་སྤོ་བྱར་དུ་ལན་
ཞིག་འབྱོར་ཏེ། སང་ཉིན་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་འབྲས་སྤྲུངས་དགོན་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པས།
གྲ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོགས་འདུ་ལ་ཡོང་དགོས་པ་རེད་ཟེར། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་ཡང་
བསྐྱར་ཆོགས་འདུ་ཆོགས་ཡུལ་འབྲས་སྤྲུངས་ཀྱི་ཆོས་རའི་ནང་མིན་པར་འབྲས་སྤྲུངས་
རྩོག་ཅལ་སྤེང་ཡིན་ཟེར་བའི་ལན་ཞིག་འབྱོར། ང་ཆོ་གྲ་མང་ནམས་འབྲས་སྤྲུངས་རྩོ་
ག་ཅལ་སྤེང་དུ་འཛོམས་ཏེ་སྤྱོད་ནས་ཕྱི་རྩོར་སྤེབས་རག་བར་དུ་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཆོར་
བསྐྱགས་ནས་བསྐྱད་པའི་སྐབས། དགོན་པའི་མདུན་གྱི་བྱེ་ཐང་ནས་རྒྱ་དམག་མང་པོ་
སྒྲིག་འཇུག་གིས་ཡོང་སྟེ་གྲ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱོར་འདུག་ཅིང་། ང་ཆོའི་མཐའ་
ཡོངས་རྫོགས་མི་མདའི་ཁ་རེད་འདུག དུས་ཡུན་རྩལ་ཅམ་རྩེས་སུ་དགོན་པའི་ལྷག་རྒྱབ་
ཀྱི་རི་ཆེ་ནས་མི་མདའ་བབྱང་བའི་དམག་མི་ནམས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ཡར་ལངས་
ནས་བསྐྱད་སོང་། དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་འབྲས་སྤྲུངས་དགོན་པའི་མདུན་དུ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་ནས་རྒྱུངས་འཁོར་རྒྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་འབྱོར་བའི་ནང་དུ།
རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་དང་སྐད་བསྐྱར། དམག་མི་བཅས་བཅུ་གངས་ཤིག་འདུག

ངས་བྱིས་སུ་ཆོད་དཔག་བྱས་ན་མི་དེ་དག་ནི་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པར་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱར་བེར་བ་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་འགོ་བྟེན་རྣམས་ཡིན་པ་འདྲ། རྒྱ་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ཟུང་འཛུལ་པའི་ཐོག་ཏུ་ཡོང་ནས་སྤྲིགས་སྟོང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་སོང་། བྱེད་ཆོས་བེད་ཆ་བསྐྱངས་ཆོད་ཆོས་འདི་ནས་མེ་མདའ་གཅིག་གནས་ལ་བརྒྱབ་པ་དང་དམག་སྐར་ཨ་མ་ནས་མེ་སྒྲིགས་བརྒྱབ་སྟེ་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པ་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་འཇིགས་སྐྱལ་བྱས་སོང་། ད་དུང་དགོན་པའི་ནང་དུ་གསང་སྤྱལ་པ་ཡོད་མེད་སྟོན་བཤེར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་བསྒྲགས་བྱུང་། དེར་མ་ཟད་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཆ་ཅིས་སྟོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ནས། སྤྲིག་བཤགས་དང་སྟོན་གཙོད་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྤང་མ་ཁང་དུ་བྱལ་བའི་མདའ་མདུང་སོགས་མཆོན་ཆ་རྙིང་པ་བེད་མེད་ཀྱི་རིགས་དང་། ཐ་ན་ཟུ་ཤག་ཁག་གི་ཆ་ལ་གྱི་ཡན་ཆད་བཙན་འཕྲོག་གིས་བྱེད་སོང་། དམག་མི་ཆོས་དགོན་པའི་ནང་སྟོན་བཤེར་བྱེད་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་དཔོན་པོ་ཆོས་ཟུང་ལ་བཤད་པར། ཉེ་ལམ་ཡརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་མའི་དཔོན་པོ་ཐན་ཀོན་སན་བར་ཡིག་འབྲེལ་གནང་རེས་བྱས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་སྤུ་བྱི་གཉིས་ཀ་སྐད་གསེང་མཐོན་པོས་སྟོན་འདོན་བྱས་ཏེ། ཡརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལོག་སྟོང་པས་བཙན་བྱིད་བྱས་ལུགས་དང་། ང་ཚོས་ལོག་སྟོང་པ་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། བྱེད་ཆོར་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པར་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་སྐྱག་དགོས་དོན་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་མང་པོ་ཞིག་བྱས་བྱུང་།

ཆོགས་འདུ་གྲོལ་རྗེས་ཟུ་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཟུ་ཤག་ཏུ་འགྲོ་དབང་མེད་པར་ཟུ་པ་ཁག་བགོས་ཀྱིས་ཟུ་ཆང་སོ་སོའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་སོང་། སྐབས་དེར་ང་ཚོ་སྟོན་གསལ་སྤྲིང་ཟུ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་བྱུང་། ང་ཚོའི་ཐོག་འདུ་ཁང་གི་སྒོ་ཆེན་ནང་ནས་ཡར་མེ་མདའ་སྐྱག་སྐྱག་གཉིས་དང་། འདུ་ཁང་གི་རྒྱ་

མཐོངས་ནས་ཁ་མར་བསྐྱོར་ཏེ་མེ་མདའ་སྟག་སྟག་གཉིས་བཅས་བཅུགས་འདུག་པ་
 དང་། མེ་མདའ་སྟག་སྟག་རེ་རེའི་འགྲམ་དུ་དམག་མི་བཅུ་གངས་རེས་མེ་མདའ་བབྱང་སྟེ་
 ལངས་ནས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་མེ་མདའ་སྟག་སྟག་གི་མདེལ་སྒྲམ་ནང་མདེལ་བཅུག་
 སྟེ་རྒྱག་ཆོག་ཨང་བསར་བྱས་ནས་བསྐྱད་འདུག་པས་ང་ལ་ཞེད་སྤང་ཆེན་པོ་བྱང་། རྒྱ་
 མཆན་ནི། ང་ཆོ་ག་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མི་གཅིག་སྟོ་ནལ་དུ་གནས་མ་
 ཐུབ་པའམ། ཆོར་ཤུགས་དྲག་པོའི་དབང་དུ་སོང་ནས་སྟོ་བྱར་འཕག་འཆག་འདྲ་བརྒྱབ་ཆོ།
 ང་ཆོ་འདུ་ཁང་ནང་གི་མི་ཡོངས་རྫོགས་མེ་མདའ་སྟག་སྟག་གི་མདེལ་ཆར་འོག་ཏུ་གཙབ་
 རྒྱ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་བ་རེད། ཕྱིས་སུ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལྟར་ན་གྲྭ་ཆང་སོ་སོའི་འདུ་ཁང་
 ནང་དུ་བཅོན་འདུག་བྱས་པའི་གྲྭ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ང་ཆོ་དང་འདྲ་
 མཆོངས་ཡིན་འདུག འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྤངས་འོག་ཏུ་ཉིན་མཆན་བདུན་རིང་བཅོན་
 འདུག་བྱས་བྱུང་།

གྲྭ་པ་ནམས་གྲྭ་ཆང་སོ་སོའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་བཅུག་པའི་རྗེས་ཀྱི་ལས་འགུལ་
 དང་པོ་ནི། མཁན་པོ་དང་། དགེ་བསྐྱོས། དབྱ་མཛད། དྲག་མཛོད་སོགས་ལས་སྒྲེའི་རིགས་
 དབྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་འདུ་ཁང་གི་སྟོ་འཕྱོར་དུ་བཞག་པ་དང་། ལོ་བཅུ་གསུམ་མན་གྱི་གྲྭ་ཕྱག་
 རྣམས་ལོགས་སུ་བཅད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པས་འབྱོར་
 མེད་གལ་རིམ་གྱི་གྲྭ་པ་ག་ཆད་ཡོད་མེད་སྐད་ཆ་དྲིས་ཏེ་ཁོ་ཆོ་ལོགས་སུ་བཀར་བ་དང་།
 ཁོ་ཆོར་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གི་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་སྟོ་བ་སྦྱོང་དང་སྦྱོང་བརྟན་སྦྱོང་
 གྱི་ཡིན་ཟེར་ནས། འབྲས་སྦྱངས་སྟགས་པ་གྲྭ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་འབྱོར་མེད་གལ་
 རིམ་གྱི་གྲྭ་པ་ཆོ་དང་། ལོ་བཅུ་གསུམ་མན་གྱི་གྲྭ་ཕྱག་ཆོར་འཛིན་གྲྭ་འཆོགས་ཏེ་གལ་རིམ་
 འཐབ་ཅོད་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་སྟོ་བ་གསོ་སྦྱོང་པའི་འགོ་བཅུགས། ཁོ་ཆོའི་སྟོ་བ་ཆན་གཙོ་བོ་ནི་
 གལ་རིམ་གོང་མ་ཆོ་ལ་འཐབ་འཛིང་ངེ་ལྟར་གཏོང་དགོས་པའི་སྟོར་ཡིན་པ་དང་། སྟོག་

བརྟན་དང་པར་རིས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ནས། རྒྱ་ནག་ནང་གལ་རིམ་འོག་མའི་
མི་ནམས་ཀྱིས་གལ་རིམ་གོང་མ་ཆོ་ལ་འཐབ་འཛིང་གཏོང་སྟངས་ཇི་ཡིན་སྟེར་གྱི་སྟོབ་
སྟོང་སྟངས་ཀྱི་ཡོད་འདུག

སྟོག་བརྟན་དང་པར་རིས་དེ་ཆོའི་ནང་དུ་མའི་མིག་འདུ་བ་དང་ན་བ་གཅོད་པ་
སོགས་ཤིན་ཏུ་གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་འཐབ་འཛིང་གཏོང་སྟངས་སྣ་ཚོགས་རེད་འདུག ངལ་
ཚོལ་གལ་རིམ་གྱི་གྲ་པ་དེ་དག་ལ་ཉིན་ཤས་རིང་གལ་རིམ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་སྟོབ་
གསོ་སྟངས་ཇི་སྟེང་ཆོ་སྟོན་ཐོན་པར་གྱུར་ཡོད། ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་ནམས་
ཀྱིས་ཁོ་ཆོར། བྱེད་ཆོས་ད་བར་གལ་རིམ་གོང་མའི་མནར་གཅོད་འོག་དུ་དཀའ་སྟུག་ཆད་
མེད་ཐུངས་ཡོད་པས། ད་ཆ་བྱེད་ཆོར་སོ་སོར་གཉའ་གཞོན་བྱེད་མཁན་གྱི་གལ་རིམ་གོང་
མ་གཏོར་པམ་གཏོར་བའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ངན་སྒྲུལ་ཤུགས་ཆེན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྟོན་ཐོན་པ་འདི་རིགས་སལ་ཆེ་བ་ནམ་རྒྱུན་དགོན་པའི་ནང་དུ་སྟོབ་སྟོང་མི་
བྱེད་མཁན་དང་སྟོད་ངན་བསམ་མེད། རང་ཚུགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་བསམ་སྟོང་ལག་པོ་གཏོང་མི་
ཤེས་མཁན་དང་། ལས་སྒྲ་པོར་རྒྱ་མའི་དཔོན་པོ་ཆོའི་བསྐྱེད་འོག་དུ་ཤོར་ཆོག་ཆོག་གི་མི་
ཞེ་གཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན། ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་འབྱོར་མེད་གལ་
རིམ་ཟེར་བའི་ཐ་སྟོང་ཁོ་ན་བཀོལ་སྟོད་བྱས་པས་མཆོན་ཁོ་ཆོའི་སྟོ་སེམས་འགྲུག་ཐབས་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གལ་རིམ་འོག་མའི་ངལ་ཚོལ་བའི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་གྲ་པ་ཆོར་སྟོབ་གསོ་དང་སྟོང་
བརྟན་དེ་རིགས་སྟངས་པའི་གསར་ནས། གལ་རིམ་གོང་མར་འཐབ་འཛིང་དང་རྒྱུང་རྟེན་
བྱེད་མཁན་གྱི་སྟོན་ཐོན་མི་སྣ་ཡིན་ཟེར་མཁན་འགའ་ཤས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཆོ་
འདེམས་སྟུག་གིས་ཆོགས་རྒྱུང་ཞིག་ཟུར་འདུགས་བྱས་པ་རེད།

ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་གྲ་སྒྲིག་ཟེན་རྟེན་གྱི་ཉིན་ཞིག་ལ་དེ་སྔ་ཁམས་ཆེན་དང་གྲ་
ཆང་། དགོན་པའི་སྒྲ་སྒྱུའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་ཚུང་མཁན་ཡོངས་རྫོགས་ལོགས་སུ་ཤོག་ཟེར་

ནས་མི་བྱངས་ལྷ་བརྒྱུ་ལྷག་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཆོའི་ནང་དུ་བཅོན་
འཇུག་བྱས་སོང་། དེའི་གས་སུ་ཐོག་མར་གཉིད་དཔོན་པོ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཆོའི་
ལས་སྟེ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཁྲིད་འདུག་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཕྱིར་བཏང་ནས་ང་ཆོ་ལྷན་དུ་བསྐད་པ་
ཡིན། དེ་ནས་ཉིན་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་གྲུ་པ་ལྷག་འཕྲོས་ནམས་སོ་སོའི་ཁམས་ཆན་དུ་ལོག་
ཆོག་ཚུལ་ཟེར་ཡང་། ཁམས་ཆན་སོ་སོའི་ཆོམས་ཆེན་ནང་དུ་མ་གཏོགས་རང་གི་གྲུ་ཤག་དུ་
ལོག་ཆོག་གི་མི་འདུག་ལ། ཁམས་ཆན་སོ་སོའི་ནང་དུ་གྲུ་པ་ནམས་ལ་ལྷ་སྤྱང་བྱེད་མཁན་
དམག་མི་ཆོགས་རྒྱུ་ཆ་བཤོས་ཀྱིས་བཀོད་སྤྱིག་བྱས་འདུག་སྟོན་གསལ་སྤྱིང་གི་འདུ་ཁང་
སྟོང་པ་ཆགས་རྗེས། གྲུ་ཆང་གི་མཁན་པོ་དང་དགེ་བསྟོན། ཕྱག་མཛོད་སོགས་ལས་སྟེ་
ནམས་འདུ་ཁང་ནང་དུ་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་དང་། ཁོང་ཆོ་སན་ཚུན་དབར་སྐད་ཆ་ཤོད་
མི་ཐུབ་པའི་དོན་དུ། འདུ་ཁང་ནང་དུ་ཀ་བ་རེ་རེའི་འགྲམ་དུ་ལས་སྟེ་རེ་བྱས་ཏེ་ཁ་གཏོར་
ནས་བཞག་སྟེ་སན་ཚུན་སྐད་ཆ་བཤད་ཆོ་བཅོན་སྤྱང་པས་མེ་མདའི་ཞབས་གཞུག་གིས་
ཉིས་རྒྱུ་དག་པོ་གཏོང་གི་ཡོད་འདུག།

དེ་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་གྲུ་མང་ཆོགས་པའི་དགྱིལ་དུ་ལས་སྟེ་ནམས་རེ་རེ་བཞིན་
དམིགས་བསལ་སྦྱོང་བཅར་སྤྱད་ཡོད་པའི་འབྲོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་སྟོན་ཐོན་པ་ཆོར་ཅིས་
སྤྱད་དེ་ཉིན་ལྷར་འཐབ་འཛིང་དང་ཉིས་རྒྱུ་གཏོང་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། དུས་ལྷན་དེའི་རིང་
དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ནང་དུ་བརྒྱུག་པའི་ལས་སྟེ་འགའ་ཤས་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་འདུག་ལ། རེ་
བྱང་ཞིག་ཁང་སྟེང་ནས་མར་མཚོངས་པས་ཤི་ཆས་བྱང་འདུག་དེར་བཞེན་རྒྱ་མའི་དཔོན་པོ་
ཆོས་ཁོ་ཆོ་ལུས་པོའི་བྱངས་སྟོབས་ཉམས་ཞན་དུ་གྱུར་ནས་བྲོས་བྱོལ་ལ་འགོ་མི་ཐུབ་པའི་
ཆེད་དུ་རྩམ་པའི་ནང་ཚུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བསྐྱེས་ནས་སྤྱད་འདུག་པས། བཀག་ཉར་ཁོངས་སུ་
ཡོད་མཁན་ཆང་མ་གྲོད་ཁོག་བཤལ་ནས། གསང་སྦྱོད་འཕྱར་བའི་བཅོག་རྒྱ་ནམས་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་གི་མདུན་དང་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་སྤྱིང་བར་བརྒྱད་ནས་སྟོ་ཆེན་གྱི་ཕྱི་ལོགས་

བར་སེར་ཉུལ་ལེར་བཞུར་གྱི་ཡོད་པ་ང་ཚོས་དངོས་སུ་མཐོང་ཆོང་། ལས་དོན་རྩ་ཁག་གི་
ལས་བྱེད་པས་དགོན་པའི་ལས་སྣེ་ནམས་ལ་བཅན་བཀའ་བཏང་སྟེ་ནམ་མ་ལངས་གོང་དུ་
གསང་སྟོང་གི་བཙོག་ཚུ་གཙང་མ་བྱེད་དུ་བརྟུག་སོང་། གནས་སྤངས་དེ་འབྲེལ་འགྲེལ་
ཤས་ཀྱིས་མནར་གཅོད་མ་བཟོད་པར་སླེད་རགས་ཀྱིས་སླེ་བསྐྱམས་ནས་རང་གི་བརྒྱབ་པར་
བརྟེན། ལས་དོན་རྩ་ཁག་གིས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ནང་གི་བྲུ་པ་བཙོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་སླེད་རགས་བཅན་སྤྱད་བྱས་སོང་བེད།

གཉིས་པ། དགོན་པའི་འཐབ་ འཇིངས་ལས་འབྱུང་།

༄༅། ཉིན་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གིས་ཉིན་ལྟར་དགོན་པའི་ནང་འཐབ་
ཚོད་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ལྟའི་ལས་སྒྲེ་ཚོར་འཐབ་ཚོད་གཏོང་དུ་འཇུག་གི་འདུག
སྒོ་གསལ་སྤྲིང་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་སྒོ་འཕྱོར་དུ་གྲ་མང་བསྐྱས་པའི་སར་མཁན་པོ་དང་
ཕྱག་མཛོད་སོགས་ལས་སྒྲེ་རེ་རེ་བཞིན་ཁྲིད་ཡོང་སྟེ། སྔོན་ཐོན་པ་ཚོར་བརྟམས་སྟོན་དང་
རྒྱུད་རྟེན་གཏོང་འཇུག་གི་འདུག སྔོན་ཐོན་པ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་བྱས་རྗེས་གྲ་མང་ནང་
ནས་འདི་ཚོར་འཐབ་ཚོད་གཏོང་མཁན་ཡོད་དམ་ཞེས་སྐད་ཆ་འདྲི་བ་དང་། གྲ་མང་གི་
ཁྲོད་ནས་དང་སྤང་གི་འཐབ་འདྲིང་གཏོང་མཁན་མ་བྱུང་ཆོ། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཚོས་ད་
དུང་ཡང་ཁྲོད་ཚའི་བསམ་སྒོར་བསྐྱར་བཀོད་ཐེབས་མི་འདུག ཁྲོད་ཚོར་མུ་མཐུད་དེ་སྟོབ་
སྟོང་སྟོན་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་གྲ་པ་རེ་འགའ་ཁྲིད་འགོ་ཡི་འདུག
སྐབས་དེར་སྟོབ་སྟོང་ལ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་དོན་གྱིས་བཙོན་ཁང་ལ་འཁྲིད་ཀྱི་
ཡིན་ཟེར་བར་གོ་དགོས། དེར་བརྟེན་བཙོན་འཇུག་དང་འཐབ་ཚོད་ཕོག་རྒྱུར་འཛིགས་
སྐག་དབང་གིས་གྲ་མང་གི་ཁྲོད་ནས་འཐབ་འདྲིང་གཏོང་མཁན་གྱི་གྲ་པ་རེ་བྱུང་རེ་ཡོང་
གི་འདུག ལྷག་འཕྲོས་གྲ་པ་ནམས་ལ་ཉིན་ལྟར་བྱེད་ཚོར་ད་དུང་བསམ་སྒོ་བསྐྱར་བཀོད་
ཐེབས་མི་འདུག་ཟེར་ནས་སྐགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཐབ་ཚོད་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་རེས་བཞིན་ད་གྲ་མང་གི་རྒྱབ་ལོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
སུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པས་དོ་སྣང་

བྱང་སྟེ་མི་རེ་བྱང་ཉག་དུ་རྒྱུ་ལོགས་སུ་སྟོང་གི་འདུག་པས། ཁོ་ཚོའི་སེམས་ལ་སྒྲིན་
ཞིག་ཡོད་ས་རེད་ཟེར་ནས་ཐེགས་ར་གཏོང་གི་འདུག འདི་ལྟར་ཉིན་ནས་ཉིན་བསྐྱེད་
ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མོ་བར་འཐབ་ཚྭ་བྱེད་དུ་འདུག་གི་ཡོད། ལོ་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་
ཡས་མས་ཀྱི་མཁན་པོ་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་པ་ཚོ་ལ་ཡང་འཐབ་ཚྭ་དགའ་བའི་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་
བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོང་ཚོ་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་པོ་ཡིན་པས་ཐང་ཆད་ནས་མར་རིལ་འགོ་བའི་
སྐབས། བྱེད་ཚོ་ད་དུང་ཉལ་ནས་སྒྲིད་པོ་བྱས་ཏེ་སྟོང་འདྲིའི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་
ནས་རྩུང་རྟེན་གཏོང་བ་དང་། དགྲུང་ལོ་བགྲེས་པོ་འགའ་ཤས་སྒྲིད་པ་ན་བས་བསྐྱེད་
མ་ཚུགས་པར་ཡར་རྒྱུང་ཅམ་དམུ་སྐབས། བྱེད་ཚོས་ད་དུང་མགོ་བོ་མཐོན་པོ་བྱས་ནས་
མང་ཚོགས་ལ་དབང་འདྲིའི་བྱེད་འདྲིའི་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་རྩུང་རྟེན་
གཏོང་གི་འདུག མཚམས་ཤིག་ནས་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་པོ་ཚོས་ཕྱང་པོའི་རྒྱས་བྱུགས་ཀྱིས་
མ་ཚུགས་པར་གཅིན་པ་ཤོར་འགོ་ཡི་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོ་
ཤི་སོང་ན་ཁོང་ཚོར་ཁེ་སང་རག་པ་རེད་ཟེར་ནས་བསམ་ཤིས་དང་གྲུ་ཡངས་ཕྱན་བྱ་ཅམ་
ཡང་མི་བྱེད། ངས་འདིར་བཤད་པ་ནི་སྐབས་དེའི་འབྲས་སྤྲངས་སྒྲོ་གསལ་གླིང་གྲུ་ཚང་གི་
གནས་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྒྲོ་མང་གྲུ་ཚང་སོགས་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱའི་འཐབ་ཚྭ་དང་
རྩུང་རྟེན་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཏང་ཡོད།

ཉིན་ཞིག་ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་གྲུ་ཚང་ཡོངས་རྫོགས་འབྲས་སྤྲངས་ཚོགས་ཆེན་
ཀྱི་རྫོགས་ལ་སྟེང་དུ་ཚོགས་འདུར་བསྐྱོངས་ནས་གྲུ་མང་རྣམས་རྫོགས་ལ་མཐེལ་ནས་ཁ་
ཡར་བསྐྱོགས་ཏེ་སྟོང་བཅུག རྫོགས་ལ་ཀྱི་རྫོགས་འོག་ནས་མཁན་པོ་དང་དགེ་བསྐྱོས་
སོགས་ལས་སྟེ་རྣམས་གྲུ་མང་གི་མདུན་ལ་ལངས་ནས་སྟོང་དུ་བཅུག་པ་དང་། ལས་སྟེ་རེ་
རེའི་རྒྱུ་རྩུ་མེ་མདའ་དང་ཐག་པ་དཀར་པོ་རེ་བཟུང་བའི་དམག་མི་གཉིས་རེ་བཞག་
འདུག་ལ། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་རེ་གཉིས་དང་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་དང་མཁན་པོ་དང་གྲུ་ཚས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་འབྲས་སྤངས་ཚོགས་ཆེན་རྡོ་གཙལ་ཐོག་ལས་སྡེ་ཁག་ཅིག་འཛིན་བཟུང་བྱེད་བཞིན་པའི་ནམ་པ།
བྱེད་གྲོན་མཁན་ཞིག་སོགས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་རྡོ་གཙལ་སྡེ་དང་ནས་ཁ་མར་འཁོར་
ནས་རྒྱབ་སྡེགས་ལ་བསྐྱད་སོང་། འདུ་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མེ་མདའ་སྟག་སྟག་
བཅུགས་ཏེ་འཕེན་ཆོག་ཆོག་བྱས་ནས་དམག་མི་མང་པོས་འཛིགས་སྐྱལ་བྱས་ནས་བསྐྱད་
འདུག གལ་སྲིད་ཚོགས་ཆེན་རྡོ་གཙལ་སྡེ་དང་ནས་ངོ་མྱོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་བྱུང་ཆོ། བྱ་མང་
ཐོག་མེ་མདའི་མདལ་ཆར་འབབ་རྒྱ་ཡིན་པ་ངེས་གཏན་ཡིན། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་རིང་པོ་ཞིག་སྟེལ་བའི་རྗེས། ཉི་མ་དེ་རིང་ནས་ལོག་སྡོད་
པ་འདི་དག་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་བསྟགས་བྱས་སོང་། མཆམས་དེར་ཕྱོགས་

གང་ནས་ཡིན་མ་ཤེས་པའི་མེ་མདའ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་བ་དེ་དང་མཉམ་དུ། ལས་སྣེ་རེའི་
རྒྱབ་ཏུ་འབྲངས་ནས་ཡོད་པའི་དམག་མི་དེ་ཆོས་ལས་སྣེ་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་ཐག་པས་རྒྱབ་
ཏུ་བསྐྱམ་བཞུག་བྱས་ཏེ་ས་གནས་གཞན་པ་ཞིག་ཏུ་ཁྲིད་སོང་།

ཟླ་བ་གཅིག་ལྷག་གི་རིང་ང་ཆོས་ཉིན་རེ་བཞིན་འདི་ལྟར་འཐབ་ཚོད་དང་རྒྱུང་རྟེན་
འཛིགས་སྒྲུལ། བརྟམ་སྒོད་བཅས་ཚུང་དགོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་འཐབ་ཚོད་ཆོགས་འདུ་
ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མོ་བར་ཉིན་གང་པོར་འཆོགས་པ་དང་། མཚན་མོ་རྒྱན་དུ་འཐབ་
ཚོད་སྐོར་གྱི་སློག་བརྟན་སྒོན་གྱི་ཡོད་པ་དེར་ངེས་པར་དུ་བལྟ་དགོས། གལ་སྲིད་སློག་
བརྟན་ལ་ལྷ་བར་འགོ་མ་ཐུབ་ཆེ་བསམ་སྒྲོ་སྒྱུར་བཀོད་མ་ཐེབས་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་མི་
ཡོང་ངམ་སྟམ་པའི་འཛིགས་སྒྲུང་རྒྱན་དུ་ཡོད།

ལས་དོན་རུ་ཁག་ལ་ད་དུང་ཐབས་ཤེས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། བོད་མི་ནང་ཁུལ་མ་
མཐུན་པ་ཕན་བུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཡར་བསྐྱངས་ནས་ཕན་ཚུན་འཐབ་འཛིང་གཏོང་རེས་བྱེད་
དུ་འདུག་པ་དང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་འདི་ཡིན། དཔེར་ན།
ཉིན་ཞིག་ང་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཆོས་སྐད་བཏང་བ་ལྟར་སོང་སྐབས། ཁོ་ཆོས་ང་ལ། བྱེད་རང་
ད་བར་དུ་དགོ་ཆན་གྱི་འོག་ཏུ་དཀའ་ངལ་སྒྲ་ཆོགས་ཚུང་དགོས་བྱུང་ཡོད། དགོ་ཆན་ལ་སྒྲོན་
བརྗོད་དང་ནག་ཉེས་ཐེར་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཞི་ཡོད། ཡོད་ཆེ་དེ་ཐེངས་བྱེད་རང་
ལ་གོ་སྐབས་ཡོད། ང་ཆོ་ཆང་མ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཚ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཤོད་ཀྱི་འདུག།

དེ་བཞིན་ཟླ་བ་སྟེར་པ་ཕན་ཚུན་བར་དང་། ཟླ་བ་ཆན་གཞིན་བར། ཁམས་ཆན་
ཕན་ཚུན་བར། ཟླ་ཆང་ཕན་ཚུན་བར་བཅས་ལ་དེ་སྒྲོན་འགལ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཕན་
བུ་རེ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མོད། ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་འགལ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་
གང་ཡོད་ཡར་བསྐྱངས་ནས་འཐབ་ཚོད་གཏོང་རེས་བྱེད་དུ་འདུག་གི་ཡོད། སློ་གསལ་
སྤིང་ཟླ་ཆང་གི་རྒྱལ་རོང་ཁམས་ཆན་དང་གོ་བོ་ཁམས་ཆན་བར་དེ་སྒྲོན་མ་མཐུན་པ་

ཕན་བྱ་བྱུང་བ་དེ་བསྐྱར་དུ་བསྐྱངས་ནས་འགལ་བ་ཚབས་ཆེ་ཅུ་བཏང་སོང་བ་ནི་དཔེ་
མཆོན་གསལ་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

ལས་དོན་ཅུ་ཁག་གིས་ད་དུང་ང་ཚོར། བྱེད་ཆོ་ག་པ་སྒྲི་པོ་ཚོར་ང་ཚོས་འཆོ་བའི་
ཐོག་གཞུང་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་གི་ཡིན། དང་པོ་རང་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
བྱོས། རང་གི་བཟའ་ཆས་རྫོགས་སོང་བ་དང་རང་རང་གི་ཁམས་ཚན་གྱི་རྩུ་ལོར་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་བྱོས། དེ་བྱེད་ཆོའི་རེད། དེ་རྫོགས་སོང་བ་དང་གྲ་ཚང་གི་རྩུ་ལོར་ལེན་ཆོག་ དེ་རྫོགས་
སོང་བ་དང་སྒྲ་བྱང་ཁག་དང་སྒྲ་མ་ཆེ་ཁག་གི་རྩུ་ལོར་བཟའ་དགོས། དེ་དག་རྫོགས་སོང་
བ་དང་རྩུ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་བྱེད་ཆོར་འཆོ་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ནས་རོགས་
རམ་བྱེད་རྩུ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཤོད་གྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོར་བྲན་གྱི་འདུག

འཐབ་ཚྩད་ཁྲོད་ན་བ་དབལ་བ་དང་། མིག་ཕུད་པ་དང་སོ་བཅག་པ། མགོ་ལ་མ་
བཟོས་པ། རྒྱུ་ལག་བཅག་པ་སོགས་མིག་གིས་ལྟ་མི་བཟོད་པ་ཞིག་རྩུ་དུ་མཐོང་རྩུ་ཡོད།
རྒྱལ་པོ་དེར་བྱི་ལོགས་གྱི་མི་རྩུས་མེད་ཅིག་གིས་བལྟས་ན། དེ་ནི་བོད་པ་ནང་ཁུལ་ནས་པན་
ཚུན་འཐབ་ཚྩད་དང་རྩུང་རྟེན་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་མཐོང་རྩུ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་། དངོས་
ཡོད་གནས་རྩུ་ལ་སྡོན་སྡོན་ཅུ་ཁག་གིས་གཏུག་རྩུ་བ་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚྩད་མ་བྱས་ཆེ་ཁོང་
ཆོ་བཟོན་དུ་འཆུད་རྩུ་འེན་ཁ་ཡོད། དགོང་མོར་རྩུ་མའི་ལས་བྱེད་ཆོས་ཁོ་ཆོ་ལ་འཐབ་
ཚྩད་དང་རྩུང་རྟེན་གཏོང་གི་ཡོད། སྡོན་སྡོན་པའི་གས་སུ་རྩུད་པའི་ནང་དུ་ང་ཚོའི་མི་འགའ་
ཤས་ཀྱང་ཡོད། སྡོན་སྡོན་ཅུ་ཁག་ནང་ཁུལ་གྱི་གནས་རྩུ་ལ་ནམས་ཁོ་ཆོ་བརྩུད་ནས་གོ་ཡོང་
གི་འདུག རྒྱ་བ་གཅིག་ལྟག་རིང་འཐབ་ཚྩད་དང་རྩུང་རྟེན་དང་། འཛིན་བཟུང་བྱ་རྩུ་གཙོ་
པོ་འབྲས་སྤྱངས་དགོན་པའི་སྒྲ་མ་ལས་སྡེ་ཡིན་པ་ལས། ང་ཚོ་ཐག་རིང་ཨ་མ་དོ་ནས་ཡོང་
མཁན་ཆོར་ད་དུང་ལས་དོན་ཅུ་ཁག་གིས་འཐབ་ཚྩད་བྱེད་ལོང་བྱུང་མེད། ཡིན་ནའང་མི་
འགའ་ཤས་པར་ང་ཚོར་འཐབ་ཚྩད་གཏོང་རྩུ་ཡིན་པའི་གནས་རྩུ་ལ་ཞིག་སྡོན་སྡོན་ཅུ་ཁག་གི་

གས་སུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ང་ལ་ལན་བསྐྱལ་བྱུང་། ང་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཚང་དང་དབོན་པོ་ནམ་པའང་ཆག་སྒོ་དེ་ལས་ཐར་ཐབས་མེད་ངེས་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་ངའི་ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཚང་དགྲང་ལོ་བྱུག་ཅུ་བེན་ནས་ཡོད་པར་བཞེན། གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚོད་དེ་འབྲ་ཞིག་གཟེད་མི་ཐུབ་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན་པས། ངས་སྡོན་ནས་བསམ་འཆར་ལན་མང་བཏོན་ཆུང་བ་ལྷར་ང་ཚོ་འབྲས་སྤངས་ནས་བྲོས་བྱོལ་དུ་འགོ་རྒྱའི་བསམ་སྒོ་བཏང་བ་ཡིན། དེ་དུས་ང་ད་དུང་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཟླ་པོ་ལོན་མེད།

ཕུ་འབྲུ་ཡ།

ལྷ་ས་ནས་བྲིས་བྱིང་།

དང་པོ། བྲིས་བྱིང་འཆར་འགོད།

༡༡། སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ནི་འཛིགས་ཡེར་པའི་ཉིན་མོ་འདི་དག་གི་རིང་། སྐག་ཆང་
ལྷ་མོ་ནས་ང་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་ནམས་ཁ་འཐོར་དུ་བཏང་མ་སོང་། ངའི་ཡོངས་
འཛིན་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཆང་དང་། མཆན་ཞབས་མཁན་པོ་ཆང་། ཨ་ཁུ་དབོན་
པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས། དབོན་པོ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། དབོན་པོ་འཛིགས་མེད་
ཆོས་འཕེལ། ངའི་སྤྱན་ཀན་པ་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། གསོལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་སྤྱན་པ་རྒྱ་མཚོ།
དབོན་པོ་ཆོའི་ཞབས་བྱི་པ་སོགས་ང་ཆོ་ཡོངས་རྫོགས་ང་དང་མཉམ་དུ་ཡོད། ང་ཆོས་སྒྲིག་
ནས་ཕན་ཚུན་སེམས་གསོ་གཏོང་རེས་དང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན། བྲིས་བསྐྱར་བཅས་
བྱེད་ཐབ་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། སེམས་ནང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སློབས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ལ།
ཉི་མ་ལོ་ལས་རིང་བ་ལྷ་བུའི་གནས་སྐངས་དེའི་འོག་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་
ཉིན་རེ་རེ་བཞིན་ཉི་མ་སྐྱེལ་ཐབ་པ་བྱུང་།

ཡིན་ནའང་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་རྒྱ་མའི་ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་ང་ཆོ་མཐུད་
མཉམ་སྟོད་བྱེད་དུ་མི་འདུག་པར་བསམ་སྟོའི་སྟོབ་སྟོབ་ཟེར་ནས་ངལ་ཚོལ་རུ་ཁག་ཅིག་
གི་ནང་དུ་ཁ་གཏོར་ནས་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་གཏན་འཁེལ་བ་ཞིག་རེད། ཆག་སྟོ་སྟོ་ཐོད་

དུ་བསྐར་ནས་ཡོད་པས་ང་ཚོས་དམར་གསོད་གཏོང་རྒྱུ་དང་སྐྱུག་བྱས་ནས་སྡོད་པ་ལྷ་བུ་
ཡིན། འདི་ལྷར་བསམ་སྒྲོར་འཁོར་ཐངས་རེར་ཞེད་སྐད་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ཡོང་གི་འདུག
དོན་དངོས་སྤངས་ང་ཚོ་འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་ནང་དུ་དམ་བསྐྱེད་འོག་བརྟུག་པ་
ལྷར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་གི་སྐྱུག་བྱ་རྒྱུ་ལས་ལྷག་མེད། ང་ཚོའི་མགོ་ཐོག་དུ་ལྷ་འདྲེན་ཡོད་པའི་
ཆག་སྒོ་དང་ཉེན་ཆ་བས་དེ་རིགས་བསྐྱོག་དགོས་བསམས་ན། ང་ཚོར་ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་
ཡོད་པ་ནི་འབྲས་སྤངས་ནས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན། ང་ཚོ་འབྲས་སྤངས་དགོན་
པ་ནས་འབྲོ་དགོས་པར་མ་ཟད། ལྷ་ས་ནས་ཀྱང་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་དུ་བྱོལ་བྱོལ་དུ་འགྲོ་
དགོས་ལ། བོད་ནས་བྱོལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ལྷ་བུ་ཞིག་ལ་ཐར་སོང་ན་གཞི་ནས་སྒོག་ལ་འཛིགས་
པ་མེད་པའི་བདེ་འཇགས་ངོ་མ་དེ་དུས་འཐོབ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེའི་གནས་སྤངས་
འོག་དུ་རྒྱ་གར་ལ་བྱོལ་ཐར་བར་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཚོད་དཔག་བྱ་ཐུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། ང་
ཚོའི་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་ལ་ཡིད་ཉོན་རེ་བཅོལ་བྱ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས། ཉག་པར་
རྒྱ་གར་ལ་ཐར་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཅི་ཡོད་ཐོག་བསམ་གཞིགས་སྒྲ་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་དུས་ང་ལོ་ན་ཆུང་བས་ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་ང་ད་དུང་ཡང་བསྐྱར་བཀོད་
བྱེད་ཐུབ་ས་རེད་བསམས་ཏེ་ང་ལ་ཉེན་རེ་བཞིན་ཆགས་ཐོག་རེ་སྤྲད་དེ། རྒྱ་ཡིག་སློབ་སྦྱང་
བྱེད་དུ་འདུག་པ་དང་། དེ་བརྒྱུད་ནས་ཁོ་ཚོའི་སློབ་གསོ་སྦྱོང་སྤངས་དེ་དང་ལེན་བྱེད་
ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག ངས་ཆགས་པར་དེ་དག་ཉར་གསོག་བྱས་ཏེ་བྱོལ་ཐར་བའི་ཉེན་མོ་
ཞིག་སྐྱེབས་སྐྱབས་མཉམ་འབྱེད་བྱེད་དགོས་བསམ་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་ང་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་
མཁན་རྒྱ་མིའི་དམག་བྱུར་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལྷ་རྟོག་
བྱེད་པར་མ་ཟད། ཁོས་ད་དུང་ང་ལ་རྒྱ་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་ཆུང་དུས་ནས་
ལག་བདེ་པོ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིང་རྩི་མོ་འབྲི་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ལ། སྒོག་ཀྱང་
ཕན་བྱ་ཤིས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡིག་འབྲུ་སོ་སོར་གཏོར་བའི་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གི་

མིང་དང་དོན་དག་ངོས་ཟིན་གྱི་མེད། སྐབས་དེར་ངའི་བསམ་པར་གལ་སྲིད་བོས་བྱོལ་
 དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལམ་གཏན་ནས་མ་རྟེན་པར་ཁུ་སྤྱད་ཆོ། རྒྱ་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ཡིག་
 སློང་བར་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་བརྗོད་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་སློབ་གྲྭར་གཏོང་སྲིད་པ་
 ཡིན་པས་ངལ་ཚོལ་རུ་ཁག་ནང་འཇུག་མི་དགོས་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་ནས་ལྷགས་རྟ་ཞོན་ཏེ་རྒྱ་
 གར་ས་མཆམས་བར་འབྲོ་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་སྟམ་པའི་བསམ་སློབ་ཡང་འཁོར་
 བྱོང་། སྐབས་དེར་ལམ་ཆེན་ཐོག་ལྷགས་རྟ་ཞོན་ནས་བྱིན་ན་མི་གཞན་པས་དེ་ཙམ་དོགས་
 པ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་བསམས།

རིང་མིན་ངལ་འཐབ་ཚོད་གཏོང་འཆར་ཡོད་པའི་ང་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་
 གོ་ཐོས་བྱུང་བར་བརྟེན། ང་ཆོ་ཉེན་ཁར་སྟོས་མེད་ཀྱིས་བོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ལས་ལྷག་
 མེད་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆོས་གསང་བའི་སློན་ནས་བོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་སྟངས་གོ་བསྐྱར་བྱེད་
 སྐབས། ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་དང་ཨ་ཁུ་དཔོན་པོས་མཐའ་མར་དགག་བྱ་དང་ཆམ་
 ཆོམ་གང་ཡང་མ་གནང་བར། བོད་ལྗ ༩ ཆོས་ ༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྗ ༥ ཆོས་ ༩ ཉིན་བོས་
 བྱོལ་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། སྐབས་དེའི་སྤང་བྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་གནས་
 སྟངས་འོག་འབྲས་སྤངས་དགོན་པ་ནས་བོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ནི་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
 རང་སློག་གཏའ་མར་འཛོག་དགོས་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་ཡིན། དགོན་པའི་ནང་བཀག་ཉར་
 བྱས་པའི་གྲྭ་པ་ནམས་བོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་མི་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་དམག་གིས་ཉིན་མཆན་
 མེད་པར་དགོན་པའི་བྱི་ནང་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱོར་ཡོད་པ་དང་། ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་
 དགོན་པའི་ནང་དུ་གསང་སྤུལ་སྟེ་ཆོགས་བཀོད་མངགས་བྱས་ཏེ་གྲྭ་མང་གི་འགྲོ་འདུག་
 ལ་སོ་སྟེ་ནན་མོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། བོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཐར་མི་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་
 ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ནས་ཀྱང་བོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་བསམ་
 སློབ་གཏོང་མཁན་མང་པོ་འདུག།

བློས་པ་ཡིན་ན་འདྲ་བཟུང་བྱེད་སྲིད་པའི་ཉིན་ཁར་གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་
དང་། གལ་སྲིད་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་མི་ཚོའི་མདུན་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་མཆུག་བསྟུས་
པ་ཡིན་པས། ང་ཚོ་ཚང་མར་འཛིགས་སྒྲུང་དང་སྒྲོ་འཆབ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག མཐར་
ངས་མོ་རྒྱག་རྒྱར་ཐག་བཅད་དེ་བློས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་མེད་དང་། བློས་ན་ཐར་མིན་མགོན་
པོའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཟན་རིལ་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་པས། བློས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། བློས་ན་
ཐར་ཐུབ་པའི་ཟན་ཉགས་བབས་པས། ཚང་མ་དགའ་ཚོར་དང་སྒྲོ་སྟོབས་སྐྱེས་ནས་འབྲོ་
རྒྱ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་རི་ལྷོ་འབྲོ་དགོས་མིན་དང་། རྒྱགས་གང་ནས་
འབྲོ་དགོས་མིན་གྱི་ཞིབ་ཆའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་འབྲོ་ལ་ཉེ་བའི་
ཉིན་ཤས་གྱི་གོང་དུ། ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་འབྲས་སྤངས་གྱི་གྲུ་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟུས་ཏེ་
ཚོགས་ཆེན་རྡོ་གཙལ་སྟེང་དུ་ཚོགས་འདུ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཚོགས་སོང་ཡང་། ཚོགས་ཐོག་
དུ་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་གི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་མེད་པས། ཁོ་
ཚོ་ཚོགས་འདུ་དེར་འདོད་སྒྲོ་ཁེངས་མི་འདུག་པས་དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་ཤས་རིང་དགོང་
མོ་འཆར་ཅན་ལ་དམིགས་བསལ་སྟོབ་སྟོང་གི་ཚོགས་འདུ་ཁག་མང་པོ་བྱས་ནས་ཚོགས་
འདུ་འཚོགས་བཅུག་སོང་། གལ་སྲིད་ང་ཚོ་སྤྱི་ཅམ་བློས་ནས་ཐར་མ་ཐུབ་ཆེ་ང་ཚོའི་
ནང་གི་མི་འགའ་ཤས་ལ་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ་འདིའི་སྟེང་འཐབ་ཚོད་དང་རྩུང་
རིག་གཏོང་གིད། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཚོའི་སྟོབ་སྟོང་དང་སྟོབ་གསེ་ཟེར་བའི་དམིགས་
ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ནང་ཁྲལ་དུ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་
མེད་པར་བརྩོ་རྒྱ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། ས་མ་བུ་སྤྱག་གི་བར་དང་། དགེ་རྒན་དང་དགེ་
སྤྱག་གི་བར། སྤུན་མཆེད་ནང་ཁྲལ་གྱི་བར། རྒྱགས་པོ་ནང་ཁྲལ་གྱི་བར་ཕན་ཚུན་
མཚང་འདོན་བྱེད་རེས་དང་། རྩུང་རིག་གཏོང་རེས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཡིད་ཆེས་མེད་
པར་བརྩོ་ཡི་ཡོད། འདི་ནི་རྒྱ་མིའི་ཐབས་རྒྱས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ལ། ད་ཆ་ཁོ་ཚོས་ཐབས་

བྱས་འདི་ང་ཆོའི་ཐོག་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཉེར་ཡོད།

ང་ཆོས་སྒྲིག་ནས་གོས་བསྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་འགྲོ་རྒྱུ་མང་མི་རུང་བ་དང་།
འགྲོ་སྐབས་སྒྲིག་གསང་བྱ་དམ་པོ་བྱ་རྒྱུར་ཆང་མས་མོས་མཐུན་བྱུང་བ་དང་། འགྲོ་བའི་
སྐབས་ང་ཆོའི་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་དུ་ཚུད་དེ་མ་ཐར་བ་ཡིན་ན། དེར་སྒྲིག་མི་
དགོས་པར་སུ་ཐར་པ་དེ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཁ་དན་བྱས་པ་ཡིན། མཐུག་མཐར་ཨ་
ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་དང་། ཨ་ཁུ་དཔོན་པོ་ནམ་པ་གསུམ། མཚན་ཞབས་མཁན་པོ་ཆང་།
ང་དང་ངའི་གཅེན་པོ། ཡོ་བཅུ་གཅིག་ཅན་གྱི་གཙུང་པོ་བཟླ་ཤིས་དོན་འབྲུབ། ཞབས་བྱི་
འགའ་ཤས་དང་ཁམས་ཆུན་གྱི་གྲ་པ་བཞི་བཅས་བསྒྲུམས་མི་བཙེ་ལྷ་ལྟན་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་
ཐག་བཅད་པ་རེད།

ང་ཆོ་བོད་ལྗེ་ ༤ ཆོས་ ༤ བྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་གྱི་མཚན་མོར་
འགྲོ་རྒྱུའི་དུས་ཆོས་བསྐྱེད་ཡོད་ནའང་། དགོང་མོ་དེར་ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་སྒར་
རྒྱན་བཞིན་གྲ་མང་ཆོག་འདུར་བསྐྱོངས་པ་དང་སྒྲིག་བརྟན་བསྟན་སོང་། ང་ཆོའི་
འཆར་གཞི་ལ་སྒྲིག་བརྟན་བསྟན་ཆར་རྒྱས་ཆང་མ་རང་གནས་སུ་ལོག་པའི་བར་གསང་
ནས་འགྲོ་དགོས་བསམས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཉིན་དེའི་ཞོགས་པ་ནས་གནམ་གཤིས་
འཐིབས་ཉེ་ཆར་པ་འབབ་ཉིན་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་རྒྱབ་དུ་གནམ་ལ་སྒྲིན་ནག་འཁོར་
ཉེ་ཆར་པ་འབྲལ་དུ་འབབ་ངོ་བསྟན་སོང་། སྐབས་དེར་ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་སྒྲིག་
བརྟན་སྟོན་རྒྱ་མིན་པའི་བརྟན་བཟང་སོང་བས། སྒྲིག་བརྟན་མ་བསྟན་ཆོ་ཆང་མ་དམིགས་
བསལ་སྒྲོབ་སྒྲོབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། དོ་དགོང་འགྲོ་བྱུང་ས་མ་རེད་བསམས་ནས་
ངའི་སེམས་པ་ལྷིད་ཉིག་གེར་གྱུར་སོང་། ས་རུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སྒྲིན་ནག་རིམ་གྱིས་
ཡལ་ཉེ་འོད་དཀར་མག་མོག་རེ་མངོན་བྱུང་བ་ནི་ཆར་པ་གཏོང་རྒྱ་མིན་པའི་ཉག་ས་
མཚན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་བསམས་བྱུང་། ས་རུབ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་ལས་དོན་རུ་

ཁག་གིས་མི་མངགས་ཏེ་སློག་བརྟན་སྟོན་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བར་བཏང་སོང་། འོན་ཀྱང་ཡང་
བསྐྱར་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སློག་བརྟན་སྟོན་རྒྱུ་དུས་ཚོད་པར་འགྲངས་བྱས་
སོང་བས། མ་མཐར་ཡང་མཚན་བྱེད་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་སློག་བརྟན་གྲོལ་ཐུབ་
ཀྱི་མེད། གལ་སྲིད་དེ་དུས་ང་ཚོ་བྱོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་
ནམ་ལངས་ནས་གཤམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་འདར་ངེས་མེད་ལ། ང་ཚོ་ཨ་མ་དོ་ནས་ལྷ་སར་
འབྱོར་ནས་དུས་ལུན་རིང་པོ་སོང་མེད་སྐབས་ང་ཚོའི་ནང་ས་ལམ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་
མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་ནས་ང་ཚོས་སྐབས་འཕལ་འཆར་གཞིར་འཁྱུར་བ་བཏང་
སྟེ་སློག་བརྟན་འགོ་འཇུགས་མ་བྱས་གོང་དུ་འབྲོ་ཅིས་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་
འབྲས་སྤངས་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་གང་ཞིག་ནས་འབྲོ་དགོས་མིན་བསམ་སྟོབ་བཏང་བའི་སྐབས།
འབྲས་སྤངས་མདུན་ངོས་ཀྱི་སྒོ་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་འབྱོར་མེད་གཤམ་རིམ་ཟེར་བའི་ཁྲོད་
ཀྱི་སྟོན་ཐོན་པ་ཚོས་བསྐྱངས་ནས་ཡོད་པས། འབྲོ་རྒྱུར་དེ་བས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བར་མ་
ཟད་སྐབས་ཉིས་ན་སྟོ་འགམ་ནས་འཇུ་བཟུང་བྱེད་སྲིད་པའི་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད།

དེ་ནས་བསྐྱར་དུ་ཕྱོགས་གང་ནས་བྱོས་ན་ཐར་མིན་ཀྱི་ཕོ་ཞིག་བརྒྱབ་པར་
འབྲས་སྤངས་ཀྱི་སྟོ་ངོས་ནས་བྱོས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་བབས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྟོ་ངོས་
ནས་བྱོས་ཆེ་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་ངོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནམས་བརྒྱད་དགོས་པ་དང་། རི་
གཤམ་དུ་རྒྱ་དམག་གི་དམག་སྐར་ཡོད་ལ། ད་དུང་ཡང་གཞུང་ལམ་གཏུབས་ནས་འགོ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས། གཞུང་ལམ་སྟེང་སྤངས་འཁོར་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ན་སློག་འོད་ཀྱིས་ང་
ཚོ་ཚང་མ་ལྷང་ལ་འབུད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྟོ་ངོས་བརྒྱད་ནས་བྱོས་ན་ང་
ཚོར་ཉེན་ཁ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འཕྲད་སྲིད། འདི་ལྟར་བསམ་གཞིགས་ལུང་ཅམ་བྱས་རྗེས་
མཐའ་མར་མོ་འབྲས་སུ་རི་བབས་ལྟར་སྟོ་ངོས་ནས་འབྲོ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་ནས་སྟོན་ཐོན་
པའི་གས་སུ་ང་ཚོའི་གྲུ་པ་འཛམ་ལྷའམ་འཛམ་དབྱངས་སུན་ཚོགས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་

སྒྲིག་ནས་འབོད་དུ་བཏང་བ་ཡིན།

འཇམ་ལྷ་ནི་ལོ་སྤྱུལ་ཅུ་ཡས་མས་ཅན་གྱི་ཆ་ཁོའི་གཉིད་མ་དགོན་གྱི་བྲ་གཞོན་
 ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་དུས་སྡོན་ཐོན་པའི་གྲས་སུ་ཡོད། ང་ཡོད་ས་ནས་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་
 དང་དབོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཆོས་དེ་རིང་འདི་ནས་བྲོས་
 བྱུང་དུ་འགོ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད། བྱེད་ཀྱིས་ང་ཆོར་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་སྒོ་ཆེན་སྤང་མཁན་
 མེད་པའི་གོ་སྐབས་ནམ་བྱང་གི་ལན་སྐྱེལ་དགོས་ཀྱི་འདུག ང་ཆ་ང་ཆོའི་གསང་བ་
 ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཆར་བ་རེད། ང་ཆོ་ཆང་མའི་སྟོག་བྱོད་ཀྱི་ལག་པར་བཞག་
 པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར། ཁོས་སྐབས་དེར་ཐག་ཆོད་པོའི་ཐོག་ནས། དེ་རིང་ངའི་སྟོག་
 ཤོར་ཡང་འགྲོད་པ་གཏན་ནས་མེད། རིན་པོ་ཆེ་བྲོས་ཐར་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ནས་མནའ་
 བསྐྱལ་ཏེ་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བཏན་པོ་བཞག་བྱང་། སྐབས་དེར་ང་ཆོ་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་
 ཐུག་པའི་སྐབས་ཡིན་དུས། མི་ཞིག་གིས་རང་གི་ཆོ་སྟོག་སྟོས་གཏོང་གིས་ལས་དོན་སྐྱབ་
 རྒྱུའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བཞག་སྐབས་ངའི་སེམས་ནང་ཆོར་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་
 སྐྱེས་བྱང་ཞིང་། ཆ་ཁོའི་མ་དགོན་ནས་ཡོང་བའི་བྲ་པ་དཀྱུས་མ་འདིས་ང་ལ་བརྗོད་དཀའ་
 བའི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་ཞིག་བཞག་བྱང་།

གཉིས་པ། འབྲས་སྤངས་དགོན་ པ་ནས་བྱོས་བྱེད།

༡༣༥། བོད་ལྷ་བཞི་པའི་ནང་འབྲས་སྤངས་ལ་གནམ་གཤིས་ཆ་བ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཡིན་
པས། གྲུ་པ་མང་པོ་ཞིག་དགོང་མོ་ཁང་པའི་ཐོག་ཁ་དང་བྱི་ལོགས་སུ་ཉལ་གྱི་ཡོད། འཛམ་
གླ་སོང་རྗེས་ང་ཆོས་ཀྱང་ཉལ་ཆས་བྱི་ལོགས་སུ་བཀྲམས་ནས་དེར་ཉལ་བཞིན་ཡོད་
པའི་ནམ་པ་བསྟན།

ང་ཆོ་རྒྱན་སྟོན་བྱ་ཡུལ་ནི་འབྲས་སྤངས་རོང་པོ་ཁམས་ཆན་ཡིན་ལ། རོང་པོ་
ཁམས་ཆན་དུའང་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གྲུ་པ་འགའ་ཤས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེའི་ནང་
གི་རེ་བྱུང་ཞིག་ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་སྒོར་འབབ་པའི་གྲུ་པ་སྟོན་ཐོན་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་
རྒྱ་མའི་ལས་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བར་མ་ཟད། སྟོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་གིས་རྒྱ་
མའི་རྒྱབ་སྒྱོར་དང་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་གྱི་ཡོད། སྟོན་ཐོན་པ་འདི་དག་གིས་ལས་དོན་
རུ་ཁག་ལ་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་བཤད་དོགས་པའི་དངངས་འཆབ་རྒྱན་དུ་ཡོང་གི་
ཡོད། དེའི་སྟོན་གྱི་གྲུ་པ་ཞིག་གིས་ནམ་ཀུན་ང་ཆོའི་འགོ་ལམ་གྱི་དོ་སྐྱོལ་གྱི་སྟེང་ལ་མགོ་
བཞག་ནས་ཉལ་གྱི་ཡོད་པས། ལས་དོན་རུ་ཁག་གིས་ང་ཆོར་ལྷ་ཞིབ་ཆེད་དུ་བཏང་བ་
ཞིག་ཡིན་རྒྱ་རེད་བསམས་ནས་ཞེད་སྤང་སྟེ་ཡི་ཡོད།

དགོང་མོ་དེར་ང་ཆོས་རོང་པོ་ཁམས་ཆན་གྱི་སྟོ་ཆེན་ཕན་བྱ་བྱེ་སྟེ་འཛམ་གླའི་
ལན་སྒྲིག་བཞིན། སོ་སོའི་སྟོན་ཤག་ཏུ་འགོ་ཆོག་ཆོག་གི་ག་སྒྲིག་ཨང་བསར་བྱས་ནས་
བསྟན་ཡོད། རོང་པོ་ཁམས་ཆན་གྱི་སྟོ་ཆེན་དེ་རྒྱན་དུ་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གྲུ་པ་

ཞིག་གིས་ནང་ནས་སྒོ་ལྷགས་རྒྱག་གི་ཡོད་པས། ང་ཚོས་སྒོ་ལྷག་ནས་སྒོ་ཆེན་གྱི་ལྷ་
མིག་འདྲ་རྩལ་གྱི་གཞི་བཞེས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་དངངས་སྒྲག་གི་ངང་ནས་བརྒྱུ་ལན་ལ་
སྒྲག་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། འཕྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་སྒྲོར་གཡེང་བ་ཞིག་ང་ཚོའི་སྒོ་
འགམ་དུ་སླེབས་ནས་ང་ཚོའི་སྒོ་ཆེན་བརྒྱབ་མེད་པ་མཐོང་སྟེ། བྱེད་ཚོའི་སྒོ་ཆེན་
བརྒྱབ་མི་འདུག ག་རེ་བྱས་པ་རེད་ཅེས་དྲིས་བྱུང་། དེར་ང་ཚོའི་ནང་གི་རིག་པ་ལྟུང་
མོ་ཅན་ཞིག་གིས། ང་ད་ལྟ་རང་སྒྲོར་གཡེང་ལ་སོང་ནས་བྱིར་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་ལན་
བརྒྱབ། སྒོ་ལྷག་པ་དེས་དེར་ཡིད་མ་ཆེས་པར་སྒོ་ཆེན་གྱི་བྱི་ལྷགས་ནས་སྒོ་ལྷགས་
བརྒྱབ་སྟེ་བྱིན་སོང་བས། ལ་ལས་སྒོ་ལྷག་པ་དེས་རྒྱ་དམག་བྲིད་ནས་ཡོང་རྒྱ་རེད་
ཟེར་བས། ང་ཚོ་ཡོངས་རྫོགས་གིན་དུ་དངངས་སྒྲག་ཆེན་པོའི་ནང་ལྷུང་ནས་སྒོ་
སྐབས། ང་ཚོའི་གྲ་པ་ཨ་ཁུ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་གིས་ང་བྱི་ལྷགས་སུ་སོང་
ནས་སྒོ་ཆེན་འབྲེད་ཐབས་བྱས་ཏེ། དམག་མི་ཅི་ཡོད་ལ་ང་རང་གི་རུས་ཆོད་ཀྱིས་
འཐབ་འཛིང་བྱེད་གྱི་ཡིན། དེའི་བར་དུ་བྱེད་ཚོ་ཐར་ཐབས་བྱས་ཏེ་བྲོས་ཟེར་བ་བཞིན།
ང་ཚོས་སྒོ་ལྷག་བསྐྱངས་ནས་བཞག་ཡོད་པའི་ཆལ་གྱི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་
བྱིར། ཐོག་ཅིག་གསུམ་པའི་ཁང་སྟེང་ནས་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིང་པར་ཐག་པ་བཏགས་ནས་
མར་བསྐྱར་ཏེ་སྒོ་ཆེན་གྱི་ཐད་དུ་བབས་སོང་།

ཁོ་སྒོ་རྩེ་སླེབས་པའི་སྐབས་སྒོ་ཆེན་ལ་ལྷགས་ལུང་བརྒྱས་པ་མ་གཏོགས་སྒོ་
ལྷགས་བརྒྱབ་མེད་པ་དང་། དམག་མི་ཡང་སླེབས་མི་འདུག ཨ་ཁུ་རྒྱ་མཚོས་སྒོ་ཆེན་བྱེ་བ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་ང་ཚོར་སྒྲོག་བརྒྱུ་ལ་མཁན་གྱི་འཛམ་གླ་ཡང་སླེབས་ཏེ་ད་ལྟ་སྒོ་
སྐབས་མཁན་མི་འདུག་ཟེར་བས། ང་ཚོ་སྒོ་སྒྲིང་བྱེད་སུ་བྲོས་པ་ཡིན། རྟོག་སྒྲིང་གི་གྲག་པའི་
ཆོད་དུ་ང་ཚོ་ཆང་མ་རྒྱང་རྒྱུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཡང་། དངངས་སྒྲག་གི་རྒྱུན་པས་རྒྱང་པའི་
རྟོག་སྒྲིང་གིན་དུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག སྐབས་དེར་ང་ཚོ་ཆོ་ཁག་

འགའ་ཤས་སྤྲུང་བཞིན་གྱིས་ཁ་འཐོར་ནས་བྲོས་པ་ཡིན།

ང་དང་མཉམ་དུ་དཔོན་པོ་འཛིགས་མེད་ཆོས་འཕེལ་དང་ཞབས་ཕྱི་པ་བཅས་
མི་བཞི་ལྟ་ཞིག་ཡོད། ལྷོ་སྒོ་བཀལ་མ་ཐག་དུ། བྱི་ནག་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཆོར་ཕེབས་སྐྱག་
བྱེད་པ་ལྟ་བུས་གཅིག་ཕུར་བཅུད་འདུག་པ་དང་། ང་ཆོ་རི་གཤམ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱགས་
སྐབས། བྱི་དེས་ང་ཆོའི་རྒྱུ་བསྐྱེགས་ནས་སླེབས་བྱུང་། མཚམས་རེར་ང་ཆོར་ལམ་རྒྱས་
བྱེད་པ་ལྟར་ང་ཆོའི་མདུན་ནས་རྒྱག་གི་འདུག་འབྲས་སྤྲུངས་མདུན་གྱི་བྱེ་མའི་ནང་དུ་
གཟེ་མ་ར་མགོ་བེར་བའི་ཆོར་མ་གྱིན་དུ་མང་ས་ཞིག་དུ་འགོ་དགོས། ངའི་ལྷན་ཞབས་
ཕྱི་པ་ཞིག་གིས་བྱི་ཡོད་པ་ཁོ་ང་ཆོ་དང་ཁ་འཐོར་སོང་བས། རྒྱུ་རྒྱུ་མར་གཟེ་མ་ར་
མགོ་ཡོད་སའི་བྱེ་མའི་ནང་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་རྒྱུ་པར་ཆོར་མ་རྒྱག་ནས་དཀའ་ངལ་
ཆེན་པོ་བྱུང་། ང་ཆོ་གཞུང་ལམ་སློང་སླེབས་མ་ཐག་དུ་རྒྱ་མའི་སྤངས་འཁོར་ཞིག་ཡོང་
བ་དང་ཉག་ཉག་ཁ་ཐུག་བརྒྱབ་པས། ལྷོ་ངོས་ལ་མ་སོང་བར་ཤར་ངོས་སུ་ཁ་བསྐྱར་ནས་
མ་བྲོས་ཀ་མེད་བྱུང་སོང་། སྐབས་དེར་ཡང་བྱི་ནག་པོ་དེ་ངའི་མདུན་དུ་ཡོང་ནས་ཤར་
ངོས་སྤྲུང་བཞིན་གྱིས་རྒྱགས་སོང་བས། ང་ཆོའང་བྱི་དེའི་རྒྱུ་བསྐྱེགས་ནས་ཕྱིན་
པ་ཡིན། ང་ཆོ་མཚན་གང་པོར་སོང་སོང་བའི་མཐའ་མར་སེར་དགོན་པའི་མདུན་གྱི་
གཤམ་དུ་སླེབས་འདུག་དེར་བྱི་ནག་པོ་རི་མགོའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱགས་སོང་བས། ང་ཆོ་ཡང་
རི་ངོ་ལ་ཡར་འཛིགས་ཏེ་བསྐྱུངས་ནས་བཅུད་པ་ཡིན།

དེ་དུས་ང་ཆོའི་རོགས་པ་གཞན་པ་རྣམས་གང་དང་གང་ཐར་ཡོད་མེད་ཕན་
ཚུན་ཤེས་གྱི་མེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གྱི་རུབ་མོ་བྲོས་ནས་འགོ་བའི་སྐབས་གཞི་ནས་ང་ཆོ་ཆང་
མ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ནས་སེར་འེ་རྒྱུ་རི་བཀལ་ནས་འགོ་དགོས་
པས་ང་ཆོ་སེར་འེ་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལ་ཆེར་སླེབས་རག་བར་ཉིན་ལྟ་འགོར་བྱུང་། སྐབས་
དེར་མོ་འདེབས་ས་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་ས་གཙོ་བོ་མགོན་པོ་ཡིན། ང་ཆོ་མི་བཅོལ་ལྟ་བུ་

ཆོ་ཁག་བཞི་ལྟར་འཁོར་རྒྱུ། ཆོ་ཁག་ཆང་མར་བྱིན་ག་པོ་རེས་སྟེ་བྲིད་བྱས། ལམ་མདོ་
སོགས་སུ་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་འགོ་དགོས་མིན་མི་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ། བྱིན་ག་པོ་དེའི་རྒྱུ་
སུ་བསྟེགས་ནས་སོང་བས། སེ་རའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལ་ངོར་ང་ཆོ་ཆང་མ་ལྟན་འཛམས་
བྱེད་བྱབ་པ་བྱུང་སོང་། ང་ཆོ་ཆང་མས་བྱིན་ག་པོ་དེ་དང་། ང་ཆོ་ལམ་ཐག་བྱང་དུ་དེར་
ཉིན་ལྟ་འགོར་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་མགོན་པོས་གྲོགས་དང་འཕྲིན་ལས་གནང་བ་
ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཐར་ང་ཆོ་སེ་རའི་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལ་ངོར་མཉམ་
འཛམས་བྱུང་སྟེ། ཆང་མ་དག་འཕྲོའི་ངང་བསམ་སྟོག་ཞན་ལ་གཡེངས་ནས་བྱིན་ག་པོ་དེ་
གར་སོང་ལ་དོ་སྣང་བྱུང་མི་འདུག བྱིན་ག་པོ་དེ་ཐོག་མར་སྟོ་བྱར་དུ་བྱག་པ་ལྟར་ལ་ངོ་
དེ་ནས་སྟོ་བྱར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་སོང་།

འབྲས་སྤངས་ནས་སེ་རའི་རྒྱབ་ལོགས་ཀྱི་ལ་ངོ་དེའི་བར་ལམ་ཐག་བྱང་དུ་ལས་
མེད་ཀྱང་ང་ཆོ་ཉིན་ལྟ་འགོར་བ་དེ་མགོན་པོས་གྲོགས་དན་སྤང་སྟོབ་གནང་བ་ཞིག་
ཡིན་པར་ངས། རྒྱུ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། འབྲས་སྤངས་ནས་ང་ཆོ་མི་བཙོ་ལྟ་སྟེ་བ་
གཅིག་ལ་བྲོས་བྱོལ་དུ་བྱིན་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུའི་ལས་བྱེད་ཆོས་གོ་བའི་སྐབས་ཁོང་
ཁྱོ་ཆེན་པོ་ལངས་ནས། རྒྱ་མིའི་དམག་མི་དང་འབྲུག་མེད་གཡ་རིམ་གྱི་གྲ་པ་ཆོ་ཁག་
གཅིག་བཏང་སྟེ་ཉིན་ལྟའི་རིང་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་རྒྱབ་རི་སོགས་ཉེ་འཁོར་གྱི་རི་ལྷང་ཁག་
དུ་འཆོལ་བཤེར་བྱེད་དུ་བརྩག་ཡོད་འདུག དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ནམ་རྒྱུན་འབྲས་སྤངས་
ནས་བྲོས་བྱོལ་དུ་འགོ་མཁན་མང་ཆེ་བ་འབྲས་སྤངས་རྒྱབ་རིའི་ངོ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ཡི་
ཡོད་པས་ཡིན། ཉིན་ལྟའི་རྒྱུ་སྤངས་སུ་ང་ཆོ་འཆོལ་བཤེར་དུ་བཏང་བའི་དམག་མི་དང་
འབྲུག་མེད་གཡ་རིམ་གྱི་གྲ་པ་ནམས་འབྲས་སྤངས་རྒྱབ་རིའི་ངོ་ནས་འབྲས་སྤངས་ལ་
བྱིར་ལོག་བྱས་འདུག་པ་དང་། ང་ཆོ་སེ་རའི་ཕྱོགས་ནས་འབྲས་སྤངས་རྒྱབ་རིའི་ངོས་
སུ་སྟེབས་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་འཁེལ་འདུག་པར་བརྟེན། དེ་ནས་ང་ཆོ་རིའི་སྤང་དུ་

ཡར་འཛེགས་ཏེ་ལྷ་ས་ནས་བྲོས་ཐར་བ་རེད།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ང་ཐོད་དུ་ལྷ་སྐོར་ལ་སོང་བའི་སྐབས། ང་ལ་སྣེ་ལེན་བྱེད་
མཁན་རྒྱ་མཐོང་དཔོན་པོ་ཚོར། དེ་སྡོན་ང་དགའའི་ལོར་ས་གནས་འདི་དང་འདི་ནས་འཐབ་
འཛིང་བཏང་བ་རེད། ང་ས་གནས་འདི་དང་འདི་བརྒྱད་ནས་བྲོས་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་
བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཡིན།

གཞུམ་ལ། བྱང་ཐང་བརྒྱད་ནས་བྱོས་བྱེལ།

༡༣༥། ང་ཚོ་བྱོས་བྱེལ་དུ་འགོ་སའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ཡིན་མོད། ང་ཚོར་མི་བཙོ་ལྷ་
ཡོད་པའི་ཁྲོད་དེ་སྟོན་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱོད་ཐོང་མཁན་སུ་གང་ཡང་མེད་པས། ང་ཚོས་རྒྱ་
གར་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུད་དང་ཏུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ལམ་རྒྱས་ཡོད་
མཁན་མི་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། ང་རང་ཉིད་ཀྱང་ལྷ་ས་ནས་བྱེལ་ཐོན་ཐོང་མེད་པས་ས་རྒྱས་
རྒྱ་རྒྱས་གང་ཡང་མེད། ཉིན་ཤས་རྗེས་ང་ཚོ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་གངས་ལ་བཞུལ་ནས་
བྱང་གི་གནམ་མཚོའི་ཁར་སླེབས་སོང་། ས་ཕྱོགས་འདིར་ནམ་རྒྱན་ཆར་པ་འབབ་དགོན་
ཞིང་། གལ་སྲིད་ཆར་པ་རེ་བབས་ཆེ་སེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབབ་ཀྱི་ཡོད་ལ། ལུང་པ་འདིའི་རྩ་
ཡོངས་རྩོགས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཐུགས་པོ་ཤ་སྟག་རེད་འདུག

སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་རྒྱ་དམག་གིས་ཁེངས་ཡོད་པས། ཡུལ་མི་
ནམས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུལ་པར་དོགས་བྱོན་དང་དངངས་སྐྱག་བྱེད་ཀྱི་འདུག དཀའ་རྙོག་
དེ་རིགས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྒྱུད་ཐག་རིང་པོ་བསྐྱོར་ནས་འགོ་
གི་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་འགོ་བལ་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། ང་
ཚོ་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱང་ཐང་བརྒྱད་སྐོར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱོར་ནས་འགོ་གི་ཡོད།

བྱང་ཐང་དུ་གོམ་བཤོད་བྱེད་སྐབས་ང་ཚོས་ཉིན་ཉག་པར་ས་ཕྱོགས་གང་དང་
གང་བརྒྱད་ནས་འགོ་དགོས་མིན་གྲོས་བསྱུར་བྱས་ནས་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
མཚམས་རེར་ཁ་ཕྱོགས་མ་རྟེན་པར་འུ་བྱག་ནས་གར་འགོ་འདི་འགོ་མི་ཤེས་པའི་སྐབས་
སུ། ཁོ་ཚོས་ང་ལ་སྐད་ཆ་འདི་ཡི་ཡོད་པ་དང་ངས་མོ་བརྒྱབ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། ལམ་བར་དུ་རྒྱ་དམག་འདི་ནས་ཡོང་ཆེ་འདི་ནས་འབྲོ་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ཡོང་ཆེ་
འདི་ནས་མཆོང་གི་ཡིན་སྟེ་ཕ་ཞིག་ཏྱག་པར་བསམ་སྒྲུབ་ནང་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་
དངངས་སྒྲག་ཡོད།

ང་ཆོས་ལམ་རྒྱགས་སུ་བཟུང་བཅའ་ཉུང་དུ་ལས་བྱེད་ཐུབ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་
ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དད་ཕྱིན་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་དུ་སླེབས་རྗེས་བཟུང་ཆས་ལ་དཀའ་
ངལ་མ་བྱུང་། དད་ཕྱིན་དུ་འབྲོག་པ་མང་པོ་ཡོད་སྐབས་བཟུང་ཆས་ཉོ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་
ལ། མཆོམས་རེར་འབྲོག་པ་ཆོས་བཟུང་ཆས་སྒྲོད་ཀྱི་འདུག ལམ་བར་དུ་རྩམ་པ་མ་
གཏོགས་བཟུང་ཆས་གཞན་དགོན་པོ་ཡིན། རྒྱ་ཆ་པོ་བསྐོས་བར་མེ་གཏོང་རྒྱ་ཡང་ཉན་
ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས། མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གང་མོའི་ནང་དུ་རྩམ་པ་བརྗེས་ནས་བཟུང་དགོས་
ཀྱི་འདུག བྱང་ཐང་དུ་མཆོན་མོར་གང་ངར་ཆེ་ཞིང་། གོམ་བཟོད་ཀྱིས་ཐང་ཆད་པའི་
སྐབས་སུ། གང་རྒྱང་ལ་གཡོལ་ཐུབ་པའི་ས་གོང་རེ་རྒྱེད་ཆེ་དེར་ཉལ་ནས་ངལ་གསོ་རྒྱག་
གི་ཡོད། གནམ་གཤིས་ཅི་ཙམ་གང་ནའང་གཟན་ཤམ་གོན་བཞིན་དུ་ཉལ་བའི་སྐབས་
ཤིན་ཏུ་བདེ་པོའི་ངང་ནས་ལམ་སང་གཉིད་ཁྱུག་གི་ཡོད། གཉིད་ཁྱུག་པ་དང་མི་ལམ་ནང་
དུ་དེ་སྔོན་གྱིན་གྱིང་བའི་གོས་རྩོན་པོ་དང་ཟས་ཞིམ་པོ་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་
ལམ་ཡང་ཡང་བཏང་གྱོང་།

དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུའི་ནང་སྐྱུང་ཡོད་ཀྱང་། རོགས་
པ་ཆོས་ང་རྩ་ཆེན་དུ་བཅིས་ཏེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལྟ་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཉན་གང་པོར་
ང་ཆོས་ས་བཅན་ས་རེ་བཅའ་ཏེ་སྐས་ནས་སྒྲོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་དུས་ང་ཡོད་སར་རྒྱ་
གང་མོ་ཏ་ཡང་གང་དང་། རྩམ་པ་ཁྱུག་མ་གཅིག་འཛོག་གི་འདུག ང་སྒྲོམ་དུས་རྒྱ་འབྱུང་
བ་དང་། ལྟོགས་དུས་རྩམ་པ་བཟུང་ཆོག་གི་ཡོད་ཀྱང་། རོགས་པ་མང་ཆེ་བར་ཉན་གང་
པོར་རྩམ་པ་བཟུང་རྒྱ་དང་རྒྱ་འབྱུང་རྒྱ་རག་གི་མེད། མཆོན་མོར་ངལ་གསོ་བའི་སྐབས་སུ་

ས་གོང་ངམ་གད་སྟག་རེ་རྟེན་པ་ཡིན་ན། ཚང་མས་ལྟགས་རྒྱང་མི་ཡོང་ས་དེར་ང་སྟོན་
དུ་འདུག་པ་དང་། ད་དུང་ཁོ་ཚོས་ངའི་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་ནས་ཉལ་ཏེ་རྒྱང་འགོག་
ཐབས་བྱེད་གྱི་ཡོད་ལ། རྒྱང་དུས་ནས་ང་ལ་ལྟ་སྦྱོང་གནང་མཁན་གསལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་སྐྱེན་
པ་རྒྱ་མཚོས་ནི་འཆར་ཅན་དེ་ལྟར་གནང་གི་ཡོད།

ཉེན་གཅིག་རྒྱང་ས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཚོས་ང་རྒྱང་སའི་གོང་དེར་རྒྱ་དམག་ཅིག་
སླེབས་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་གོ་སྟེ་ཚང་མར་དངངས་འཆབ་སྐྱེས་འདུག་ཕྱིས་སུ་
གསལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་སྐྱེན་པ་རྒྱ་མཚོས་ང་ལ་དེའི་སྐོར་གསུང་སྐབས། གལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་
རྒྱང་སའི་ནང་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་བཟུང་སྟེ་ཁྲིད་སོང་ན། གསེན་པོར་བཞུད་རུང་དོན་སྟོང་
གང་ཡང་མི་འདུག་བསམས་ནས་རང་གི་རྒྱག་རྒྱུའི་བསམ་སྟོབས་བྱང་ཚུང་ཟེར་གྱི་འདུག།

དེ་བཞིན་སྐྱབ་བ་མེད་པའི་མཆན་མོ་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་སྟན་ནག་ནང་འགོ་བཞིན་པའི་
སྐབས། སྟོ་བྱར་དུ་ང་ཚོའི་མདུན་དུ་རྒྱ་ལྷ་ཁྱོན་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཐོན་བྱུང་བས། ང་ཚོ་
ཚང་མས་ཁོ་རྒྱ་དམག་རེད་སྟམ་པའི་དངངས་སྐྱག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ། ཨ་
ཁུ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་དེས་སྟོ་བྱར་དུ་ཆལ་གྱི་བཏོན་ནས་གཞུགས་བསམ་བྱེད་སྐབས། ཁོས་སྐད་
བརྒྱབ་བྱུང་བ་ན་གཞི་ནས་ང་ཚོའི་རོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རོ་ཉགས་ཆོད་བྱུང་། ཅུང་ཙམ་
མིན་ན་ང་ཚོས་ནོར་འཁྲལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོ་ཉེན་བྱུང་བ་རེད། འདི་འདྲའི་དངངས་སྐྱག་
ལན་མང་པོ་བྱུང་ཅིང་།

ཉེན་ཞིག་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཚང་གི་ཕྱག་གི་ཆེགས་སྟངས་པས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་
ཆེན་པོ་བྱུང་ལ། དད་ཕྱིན་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྟེ་ནས་ང་ཚོར་གཡག་འགའ་ཤས་ཉོ་རྒྱུ་རག་
པས་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཚང་གཡག་ལ་བཅིབས་ནས་ཐེབས་སྐབས་གཡག་གི་གོང་ནས་
ལྷུང་སྟེ་དབུ་ས་ལ་བརྒྱབས་པས་ང་ཚོར་སེམས་ཁུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ལྷུབས་ལེགས་
ནས་མས་སྟེ་མོ་ཞིག་ཐོག་མི་འདུག་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་འོག་སྐྱོ་སྟོག་ལ་

ཉེན་ཁ་འཕྲད་ངེས་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོ་ཡས་མས་སུ་བྱང་ཐང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་དམག་གིས་གཏོར་བཅོམ་
ཆེན་པོ་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གོ་རྒྱུ་འདུག སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
སྦྱོང་བཅར་སྤང་པའི་བོད་དམག་འཛམ་ཚོལ་རུ་ཁག་ཅིག་གིས་རྒྱ་དམག་ལ་ཕར་ཚོལ་
བྱས་པ་དང་། རུ་ཁག་དེའི་ནང་གི་རྟེན་སྒྲ་བྱང་གི་གཉེན་པ་ཨ་ཁུ་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་ང་ཚོའི་མི་འགའ་ཤས་ཡོད། སྐབས་དེར་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་དམག་གི་
བཅོན་འདྲུལ་སླེབས་ནས་ས་གནས་ཡུལ་མི་དང་། སྲོས་བྱོལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དཀའ་ངལ་
སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཕྲད་འདུག

ང་ཚོ་ཕྱག་མོར་གང་བབས་ཀྱི་ནང་དོན་གཞིར་བབྱང་སྟེ་ཡོང་བར་བརྟེན་རྒྱ་
དམག་ལ་ཐུག་མེད་པ་དང་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡང་བྱུང་མེད། དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་
སྐབས་ང་ཚོས་ཐག་གཅོད་ཡོངས་རྫོགས་ངའི་མིའི་ནང་གང་བབས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྐབས་དེར་སྲོས་བྱོལ་ཏུ་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་ཕྲད་
ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱིས་སུ་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ཏུ་འབྱོར་བའི་རྗེས་རྒྱལ་རོང་པ་ཞིག་གིས་ལམ་བར་གྱི་
གནས་ཚུལ་སྒྲེང་སྐབས། ཁོ་ཚོ་མི་གངས་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཤིག་མཉམ་ཏུ་སྲོས་
བྱོལ་ལ་ཡོང་སྟེ། མཚན་མོ་ཞིག་ལ་གྱུར་ནང་ཏུ་ཉལ་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས། མྱོ་བྱར་ཏུ་རྒྱ་
དམག་སླེབས་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སོང་། ཁོ་དང་རོགས་པ་གཉིས་
ཕྱིར་སྲོས་ཐར་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བསྐྱངས་ནས་མཚན་མོ་གྱུར་ནང་ཏུ་མི་གསོན་
པོ་རེ་ལྟག་ཡོད་མེད་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས། ཨ་མ་ཞིག་བསད་པའི་རུམ་ཁུག་ཏུ་བུ་ཕྱག་ཏུ་
བཞིན་འདུག་ཅེས་སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་བཤད་ཆོང་། མི་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དེའི་ནང་ཁོ་
ཚོ་མི་གསུམ་མ་གཏོགས་རོགས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཏུས་གཅིག་ཏུ་བསད་འདུག

དེ་བཞིན་རྩ་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པའི་མི་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་བོད་ནས་རྒྱ་གར་

དུ་ཡོང་བའི་ལམ་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། ཁོ་དང་ནང་མི་ཡོངས་རྫོགས་མཉམ་
 དུ་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་ལམ་བར་དུ། ཉིན་ཞིག་ལུང་སྟོང་ཞིག་
 ཏུ་ང་བསྐོལ་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས། མྱོ་བུར་དུ་རྒྱ་དམག་སྐོར་ཞིག་སླེབས་ནས་མེ་མདའ་
 བརྒྱབ་པ་དང་། ཁོས་མེ་མདའ་བཟུང་སྟེ་དོ་སྔོན་ལོང་ཞིག་གི་སྐད་ནས་རྒྱ་དམག་འགོག་
 ཐབས་བྱས་ཀྱང་། ཁོ་རང་གི་མཐོང་སར་ཨ་མ་དང་། བཟའ་ཚེ། བུ་ཕྱག་བཅས་པར་རྒྱ་
 དམག་གིས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་བསད་སོང་། ཨ་མ་ལམ་སངས་ཀྱི་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་
 ཁོས་ཨ་མ་གི་རྒྱ་བར་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་རྒྱ་དམག་བཀག་འགོག་བྱས་ཤིང་། ཨ་མ་གི་
 བ་དང་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད་པས་བྱོས་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
 བོད་ནས་བྱོས་ཡོང་བའི་མི་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འདི་དང་འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཡིད་སྤྱོ་
 དགོས་པ་ཤ་སྟག་བཤད་རྒྱ་ཡོད།

ང་ཆོ་བྱང་ཐང་ནས་ཡོང་བའི་སྐབས་རྒྱ་དམག་དང་གཏན་ནས་ཕྱད་མ་བུར་
 ཡང་། ང་ཆོའི་སྟོན་དུ་བྱོས་བྱོལ་ལ་འགོ་མཁན་གྱི་ཆོ་ཁག་ཅིག་སྟོ་ངོས་སུ་ལམ་རུང་
 ཅམ་དཀྲོགས་པས་རྒྱ་དམག་དང་ཕྱད་དེ། ཆོ་ཁག་དེའི་མི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དམག་གིས་
 བསད་འདུག ང་ཆོ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཉིན་བཙུ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ནས་བྱང་ཐང་དུ་འང་
 རྒྱ་དམག་གིན་དུ་མང་པོ་སླེབས་པ་རེད་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་ཕྱིས་སུ་གོ་ཅིང་། ང་ཆོས་
 ལམ་ཁ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྦྱོང་སྤང་མའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ལམ་འགོ་གིན་དུ་ཡག་པོ་
 བུང་སོང་ལ། ལམ་རྒྱས་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདི་ལས་སྟག་པའི་ཡོང་
 རྒྱངས་མེད་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་བུང་འདུག ང་ཆོས་ཕྱིས་སུ་ཤེས་པའི་སྐབས་ང་ཆོ་དེ་དུས་
 སྟོ་ངོས་ལ་ཚུར་རུང་ཅམ་དཀྲོགས་ན་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་དམག་དང་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་
 འདུག་ལ། སར་བུང་ཕྱོགས་ལ་རུང་ཅམ་དཀྲོགས་ན་གིན་ཅང་ངོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་དམག་ལ་
 འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་འདུག གནས་སྤངས་དེའི་འོག་ནས་ང་ཆོ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་དཀྲོགས་

པར་དགྲིལ་ནས་ཡག་པོ་ཡོང་ཐུབ་འདུག དེ་དུས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་བྱང་ཐང་བསྐྱོར་ནས་
ཕྱིན་པ་ཡིན་དུས་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ཆད་བར་ཟླ་བ་དྲུག་ལྷག་འགོར་བར་མ་ཟད། ཟླ་
བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་མཚན་མོ་རྒྱང་པར་ཡོང་དགོས་བྱུང་སོང་། ལམ་བར་དུ་འབྲོག་པ་
མང་པོ་ཡོད་སྟབས་བཟའ་ཆས་མཚམས་རེར་ཉོ་ས་རག་གི་འདུག མཚམས་རེར་འབྲོག་
པ་ཚོས་བཟའ་ཆས་སྟོན་གྱི་འདུག།

ཐོག་མའི་སྐབས་ང་ཚོ་མི་གཞན་ལ་ཐུག་པའི་སྐབས་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་
མ་ལའང་པར་སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེར་གནས་སྐྱོར་ལ་འགྲོ་ཡི་ཡིན་ཟེར་ནས་ཤོད་གྱི་ཡོད།
སྡེ་མོ་བོད་ཀྱི་སྟོད་ཕྱོགས་ལ་རྟ་ཟམ་མང་ཉུང་གི་ཐོག་ནས་ལམ་ཐག་རིང་བྱང་ཆད་འཇལ་
བྱེད་སྟོལ་ཡོད། རྟ་ཟམ་ཟེར་བ་ནི་པལ་ཆེར་རྟའི་ཉིན་ལམ་རེ་ལ་རྟ་ཟམ་རེར་བརྩིས་པ་ཞེ་
ཡིན་ནམ་སྟམ། གངས་རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱབ་རྒྱུར་ད་དུང་རྟ་ཟམ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་
ཤིག་ཡོད་པའི་སྐབས་འདི་ལོར་ང་ཚོ་གངས་རིན་པོ་ཆེར་འགྲོ་ཐུབ་ས་མ་རེད་ཅེས་བཤད་
ནས་སྟོ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། (ང་ཚོ་བྱང་ཕྱོང་ནས་ཡོང་བའི་ལམ་ཁ་ནི་དེ་སྟོན་རྩོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་
ཤ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་སེབས་ལམ་དེ་རེད་འདུག་ཅིང་། འབྲོག་པ་ཚོས་ང་ཚོར་སྟོན་མ་རྩོ་བོ་རྩེ་འདི་ནས་སེབས་པ་རེད་
ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ཤོད་གྱི་འདུག) གངས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འབབ་པའི་གཙང་པོ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱལ་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བའི་སྐབས་རྫོང་དགའ་རུ་སླེབས། རྫོང་
དགའ་ནས་མར་ཅུང་ཙམ་སོང་ཆེ་རུ་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་འཁྱུངས་ལུལ་དང་ཁོང་གིས་
སྟོམ་རྒྱག་སའི་སྒྲུབ་ཐུག་བྲག་དཀར་རྟ་སོ་དབུ་མ་རྫོང་སོགས་གནས་མང་པོ་མཇལ་རྒྱུ་
ཡོད། དེ་ནས་སོང་སྟེ་བལ་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་བོད་གཞུང་གི་རྫོང་མཐའ་མ་སྦྱིད་
གྲོང་རྫོང་ལ་སླེབས་སོང་། སྟོན་མ་རྩོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་སྦྱིད་གྲོང་དུ་རྒྱན་རིང་པོར་
བཞུགས་ཐུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག

རྫོང་དགའ་ལ་མ་སླེབས་གོང་གཙང་པོ་བརྒྱལ་ནས་ཡོང་བའི་སྐབས་ཤིང་སྒྲུ་ཞིག་

བརྒྱད་ནས་གཙང་པོའི་ཚུ་རོལ་ཏུ་ཡོང་བ་ཡིན་ལ། གཙང་པོ་འདིར་གྱུ་ཆོགས་གོང་འོག་གཉིས་འདུག དེ་ནས་བཟུང་བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གནས་རི་ནམས་བརྒྱད་ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གནས་རི་འདི་དག་མང་ཆེ་བ་རི་སྟོད་གངས་རི་དང་། རི་སྒྲིང་སྒྲིང་རི་དང་ནགས་རི་ཤིན་ཏུ་མངོས་སྤྱད་ལྷན་པ་ཤ་སྤྱད་རེད། དེ་ནས་མར་བབས་ཡོང་ན་འབྲས་ཞིང་མང་པོ་འདུག་ལ། རྒྱ་སྐད་དུ་ཡུང་ཅུན་ཟེར་བའི་མེ་ཏོག་ཀྱང་རང་བྱུང་གིས་སྐྱེས་འདུག མེ་ཏོག་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མངོས་སྤྱད་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱིད་གྲོང་ནས་མར་ཡོང་ན་འགག་འཕང་དོག་མོ་དང་རོང་ས་ཤིན་ཏུ་རྩལ་པོ་ཞིག་ལ་ཐུག ལམ་ཁ་འདི་ནི་སྤྱོད་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཅུན་གྱིས་ར་མོ་ཆེའི་རོ་མི་བསྐྱོད་རོ་རྩེ་བལ་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཐེབས་སའི་ལམ་ཁ་དང་། སྟོབ་དཔོན་པལ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་ཐེབས་སའི་ལམ་ཁ་ཡང་རེད་ཟེར། བལ་ཡུལ་དང་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱང་འདི་ཡིན།

བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ང་ཚོ་སྐྱིད་གྲོང་ལ་འབྱོར། སྐབས་དེར་སྐྱིད་གྲོང་ལ་བོད་གཞུང་གི་རྫོང་དཔོན་སྐྱེ་ཁེར་གཉིས་འདུག རྫོང་དཔོན་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་རོ་ལུ་མ་ལོང་པ་རོ་རྩེ་ནམ་རྒྱལ་ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ལ་གནས་ཆང་གཡར་ནས་རོགས་རམ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་གནང་བྱུང་བར་མ་ཟད། ང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སོ་སོའི་བྱ་ཐུག་ལྟར་བྱམས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་གནང་བྱུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀའ་རྒྱུ་ཆེན་པོར་ཆོར་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་ལ་སླེབས་ནས་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་ང་ཚོ་སྐྱིད་གྲོང་ལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ཤེས་ཡོད་འདུག ཁོ་ཆོས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཤེས་པ་ངས་ཀྱང་གསལ་པོ་མི་ཤེས། ང་ཚོ་སྐྱིད་གྲོང་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཉིན་ཉི་ཤུར་བསྐྱད་པའི་རིང་། ངའི་རོགས་པ་ཆོ་ཤིན་ཏུ་སྐྱིད་ཐག་ཆོད་དེ་མུ་མཐུད་བསྐྱད་རྒྱུ་ལས་འགོ་འདོད་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག སྐབས་དེ་དུས་མཆན་མོ་འཆར་ཅན་དུ་ངའི་མི་ལམ་ནང་

ཆུ་དམག་ང་ཆོའི་རྗེས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ང་ཆོ་ཆུ་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་ལྷན་ངན་པ་ཤ་སྟག་མིས་ཀྱི་འདུག་པས། ངས་ཁོ་ཆོར་ད་
འགོ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ལན་མང་བྱས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་ཚང་གིས།
སྤར་འབྲས་སྤངས་སུ་ཡོད་པའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་འབྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ལན་
མང་པོ་གསུངས་ཀྱང་། ང་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཞིན་མ་བྲོས་པའི་དབང་གིས་ང་
ཆོར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འདི་བྱུང་བ་རེད། ད་ཐེངས་ཀྱང་སྡོན་མ་ནང་བཞིན་མ་བྲོས་ཆོ་
དཀའ་ངལ་ཡོང་ངེས་པས། ངས་པར་དུ་འདི་ནས་འགོ་དགོས་ཞེས་ནན་པོ་གསུངས་པར་
བརྟེན། མཐའ་མར་ང་ཆོ་སྤྱི་གོང་ནས་འགོ་ཆུ་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད།

བཞི་པ། བལ་ཕྱལ་དུ་བདེ་འབྱོར།

༤༡། ང་ཚོ་སྤྱིད་གྲོང་ནས་བོད་ལྗེ་ ༩ ཚེས་ ༨ ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྗེ་ ༡༡ ཚེས་ ༨ ཉིན། བལ་ཡུལ་
 རྩོགས་སུ་ཐོན་ནས་ཡོང་བའི་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ང་ཚོ་ལ་གནས་ཚད་གཡོར་
 མཁན་སྤྱིད་གྲོང་གི་རྫོང་དཔོན་སྐུ་ངོ་རྩོ་རྗེ་རྒྱལ་ནང་མི་དང་བཅས་ཀྱི་དམག་ཡོང་གི་
 འདུག་ཟེར་བ་གོ་ནས་ང་ཚོའི་རྗེས་སུ་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་སོང་། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱིད་
 གྲོང་གི་རྫོང་དཔོན་དང་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་བལ་ཡུལ་ལ་བྱོས་ཡོང་བ་རེད། བོད་ལྗེ་ ༩ ཚེས་
 ༡༠ ཉིན་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ས་མཆམས་བཀལ་ནས་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་འཇུག་བ་
 རེད། སྤྱིད་གྲོང་གི་རྫོང་དཔོན་དང་བལ་ཡུལ་ས་མཆམས་ཀྱི་བལ་པོའི་རྫོང་དཔོན་གཉིས་
 ངོ་ཤེས་གྲོགས་པོ་ཡིན་པས། བལ་ཡུལ་གྱི་རྫོང་དཔོན་དེས་ང་ཚོར་གནས་ཚད་གཡོར་བར་
 མ་ཟད། དགོང་མོ་ཞིག་ལ་ང་ཚོར་ཁ་ལག་ཀྱང་བཏང་བྱུང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་ཁ་ལག་
 གཏོང་བའི་སྐབས་འབྲས་དང་ལྡ་ལི་སོགས་ཟས་རིགས་སྣ་ཚོགས་དངས་བྱུང་བ་དེར་བྱོ་
 བ་ཡ་མཆན་པོ་ཞིག་དུ་ཆོར་བྱུང་། ཁ་ལག་སློད་སྤངས་ཀྱང་བོད་ལྷགས་དང་མི་འདྲ་བར་
 ལྡེར་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འབྲས་དང་ཆོད་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོམ་བྱ་ཆོམ་བྱ་བྱས་
 ཉེ་སྐྱགས་ནས་སློད་ཀྱི་འདུག་ལ། ཐུར་མ་མེད་པར་ལག་པས་བཟུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

བལ་བོད་ས་མཆོམས་ངོ་མ་དེར་རྒྱག་ཚུ་ཚུང་བྱ་ཞིག་འདུག་པའི་ས་རྩོལ་ཏུ་བལ་
ཡུལ་གྱི་འགག་ཕྱོད་དང་། ཚུའི་ཚུ་རྩོལ་ཏུ་བོད་ཀྱི་འགག་ཕྱོད་དང་སྐོར་སྤྱང་བ་འདུག འླབས་
དེར་འགག་ཕྱོད་འཕྱུགས་གཉེས་ཀས་སར་ཚུར་འགྲོ་འོང་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་གྱི་མི་འདུག

མདུན་གཤམ་གཡས་ཀྱི་དང་པོ། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུའི་གཙུང་པོ་བཟ་ཤིས་དོན་གྲུབ། གཉིས་པ། ཀའི་དཔོན་ཚུང་
འཛིགས་མེད་ཆོས་འཕེལ། གསུམ་པ། ཆོ་བདུན་པ་ཨ་ཁུ་ལྷོ་སྦྱིན། བཞི་པ། གཅེན་པོ་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། ལྷ་
པ། ཆ་ཁོའི་མ་དགོན་གྱི་གྲ་ཨ་ཁུ་འཇམ་གླུ་འཇམ་དབྱངས་སུན་ཆོགས། རྩལ་པ། ཆོ་བདུན་པ་ཨ་ཁུ་ཆུ་མཚོ།
བདུན་པ། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོའི་གྲ་ཆུ་ཁ་པ་སྟོབས་ལྷན། རྩལ་གཤམ་དང་པོ། ཀའི་དཔོན་པོ་ཆེ་བ་འཇམ་དབྱངས་
བསོད་ནམས། གཉིས་པ། ཡོངས་འཛིན་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་ཆང་། གསུམ་པ། ལྷག་པོ་མགོན་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ། བཞི་
པ། མཚན་ཞབས་མཁན་པོ་ཆང་སློ་བཟང་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས། ལྷ་པ། ཀའི་དཔོན་པོ་འབྲིང་བ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་
མཚོ། རྩལ་པ། གསོལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ།

སྐག་མོ་ལུས་སྦྱིན་མཚན་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྐབས་དེར་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པ་འཇམ་
སྐྱོང་སྦྱི་ཡོངས་ནས་ཤིས་གྱི་ཡོད་སྐབས། འགག་སློ་ཡོངས་རྫོགས་བྱེ་ནས་བོད་པ་ཆོར་ཤིན་དུ་
གྲུ་ཡངས་པོ་བྱེད་གྱི་འདུག བོད་མི་བྱོས་བྱོལ་པ་ཐོག་མའི་གས་ལ་བལ་ཡུལ་གཞུང་ངོས་
ནས་ལམ་བར་དུ་ཁ་ལག་སོགས་ཀྱང་གྲ་སྦྱིག་བྱས་ཏེ་སྤེལ་ཡོད་པ་ཐོག་པོ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཆོ་

ལྷ་སར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ནས་ལྷ་བ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཡོང་བ་ཡིན་དུས་བཟའ་བཏུང་སྟོང་
པ་དང་སྟེ་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་བྱུང་མ་སོང་།

བློས་བློལ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་ཀྱང་།
ང་ཚོར་ལམ་བར་ནས་བཟའ་ཆས་ཆད་པའི་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ང་ཚོ་
མང་ཆེ་བ་གྲུ་པ་དང་སྒྲ་མ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་འབྲོག་པ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ང་ཚོར་ཤིན་དུ་
དགའ་པོ་བྱེད་གྱི་འདུག་ལ། བཟའ་ཆས་ཀྱང་མང་པོ་སྟོང་གྱི་འདུག བོད་པ་བློས་བློལ་པ་
གཞན་པ་ཚོ་ལ་ལམ་བར་ནས་བཟའ་ཆས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཆུང་མཁན་ཡང་ཤིན་

སྟག་མོ་ལུས་སྦྱིན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

དུ་མང་པོ་འདུག བོད་
ནས་བློས་བློལ་དུ་ཡོང་
བའི་སྐྱབས་ཉི་མ་རེ་
རེ་བཞིན་རང་གི་ཐོག་
གནས་ཚུལ་བཟང་ངན་
གང་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་
རྒྱ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པས།
དངངས་སྟག་དང་ཇ་
དག་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་
འོག་ནས་ཡོང་དགོས་
གྱི་ཡོད། བལ་ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་ཁོངས་སུ་འདྲུལ་
བའི་སྐྱབས་བག་ཆགས་
ཟབ་ཤོས་ཤིག་ནི། རྒྱལ་

ཁབ་འདྲིའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཁས་ལེན་གྱི་འདུག ཆོས་ལུགས་གང་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ཆོས་སྐབ་འདྲོད་མཁན་ཆོར་ཆོས་སྐབ་ཆོག་པའི་རང་དབང་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་
རེད་སྟེ་མ་པའི་ཆོར་བ་ཞིག་བྱང་སོང་།

བལ་ཡུལ་དུ་སླེབས་རྗེས་སྟག་མོ་ལུས་སྦྱིན་སོགས་བལ་ཡུལ་ནང་པའི་གནས་ཆེན་
ཡོངས་རྫོགས་ལ་གནས་སྐྱོར་དུ་བྱིན་པ་ཡིན། ང་ཆོ་བལ་ཡུལ་དུ་སླེབས་པའི་སྐབས་རྒྱ་གར་
ན་ང་ཆོའི་མི་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་རྣམས་བསུ་བར་སླེབས་འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནས་
སྟོན་མ་ལྷ་སར་ཡོད་སྐབས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོས་བཞག་གནང་
བ་ཤིག་སྐྱོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་གིས་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་བསྐྱར་
གནང་འདུག་པའི་ནང་དོན་ནི། རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་བྱང་
འདུག དུས་ཆོད་རིང་པོར་མ་འགོར་བར་ང་ཆོ་སྟག་ཡོང་ཞེས་གསུངས་འདུག

བོད་ལྗེ་ ༡༠ ཆོས་ ༤ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལྗེ་ ༡༣ ཆོས་ ༥ ཉིན་བལ་ཡུལ་ནས་ལྷངས་
འཁོར་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༩ ཕྱི་ལྗེ་ ༥ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་འབྲས་
སྐངས་དགོན་པ་ནས་བྱོས་ཏེ། ལྗེ་བ་དུག་ལྷག་གི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ལ་བདེ་འབྱོར་སྐབ་པ་
བྱང་སོང་། བྱང་ཐང་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་སྐབས་ལྗེ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་ཉིན་མོ་གཤམ་སྟེ་
མཆན་མོ་རྒྱང་རྒྱང་ལ་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་པ་བྱང་སོང་།

བོད་ལྗེ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་གྱི་མཆན་མོར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གང་དུ་མཛོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་འབྱོར། སྐབས་དེར་རྡོ་རྗེ་གདན་
གྱི་བོད་དགོན་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གྲུ་པ་མང་ཆེ་བ་ཨ་མ་འདོན་ས་ཡོང་བ་ཤི་སྟག་ཡིན་དུས་ང་
ཆོར་སྟེ་ལེན་ཡག་པོ་གནང་བྱང་། དགོན་པའི་འབྲམ་གྱི་མགོན་ཁང་གི་ཁང་མིག་དང་པོ་
དེར་ལས་སྐྱེ་གོང་མ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ང་སྟོན་སར་གོ་སྐྱིག་གནང་འདུག རྒྱ་གར་ནང་
དུ་གནས་སྐྱོར་ལ་སོང་སྟེ། བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༠ ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༦ ཉིན་ལ་གོང་

ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་མཉན་ཡོད་དུ་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་པ་
དང་སྐབས་འཁོལ་བས། རྒྱ་གར་ནང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཐེངས་དང་པོ་མཉན་ཡོད་དུ་
མངལ་ནས་སློན་ལམ་ལྟན་ཅིག་བརྒྱབ་པའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་
ནས་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁར་ཕེབས་སྐབས་ཆེབས་ཞབས་སུ་བཅར་ཏེ་ཞལ་མངལ་བྱུང་བ་ནས་
ད་ལྟའི་བར་དུ་ལོ་གཅིག་འགོར་མེད་ནའང་། དུས་ལུན་འདིའི་རིང་བོད་སྤྱི་པའི་ལས་
དབང་དང་ང་རང་སྤྱིར་པའི་གནས་ཚུལ་བཅས་ཚྱུགས་ཐམས་ཅད་ནས་གནམ་ས་སྤྱོད་ལོག་
བརྗེ་བ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་ལྷོག་གི་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་དུས། རྒྱ་གར་ནང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་
པོ་ཆེ་ཐོག་མར་མངལ་དུས་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་དཀའ་སྤྱུག་ཆད་མེད་ཚུང་བཞིན་
པའི་ངང་ཚུལ་དང་། ང་རང་སྤྱིར་གྱི་གནས་བབས་ཀྱང་རྗེ་གས་མཐའ་མེད་པའི་ཞེད་སྐད་
དང་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཁྲོད་དུ་ལྷུང་བའི་གནས་ཚུལ་ནམས་དྲན་ནས་མིག་ཚུ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་
བཞིན་མཉན་ཡོད་དུ་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མངལ། ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་
ང་ཆོར་ཁོང་ཕེབས་པའི་རྗེས་ཀྱི་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཀའ་
འདྲི་གནང་གི་འདུག་ལ། གནས་ཆེན་དེར་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་ཆོས་ཐོག་དང་
པོར་སློན་ལམ་མཉམ་དུ་རྒྱག་རྒྱ་བྱུང་དུས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བརྗེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་
ནས་ཕྱིར་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཡོང་བ་ཡིན།

དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཡང་བསྐྱར་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་གཟིམ་ཚུང་གི་མངལ་ཁ་
ཞིག་ལ་གཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། སྐབས་དེར་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བོད་མི་མིན་དུ་མང་པོ་
འཛོམས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་གསར་པ་
འོས་འདེམས་ཀྱིས་མང་གཙོའི་སྤྱི་དགའ་ཞིག་གསར་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་
ཕེབས་པ་ལྟར། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དང་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞི་སོ་སོའི་ཁོངས་ནས་སྤྱི་

འཐུས་འོས་འདེམས་བྱས་ཤིང་། (གིན་ཏི་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱང་སྐབས་གཉིས་པ་དང་།
གིན་ཏི་སྐྱ་བྱང་གི་གཉེར་བྱར་ཨ་ཁུ་སེམས་སྐབས་གསུམ་པའི་པོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བདམས་པ་རེད།) ཆོལ་
ཁ་ཆོས་ལུགས་དང་བཅས་པས་ལྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་མཐུན་ལམ་དམ་
ཆོག་རྟོག་ཅ་ཆོག་སྤྱིལ་བྱ་རྒྱའི་མནའ་གན་མཐུ་མོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོས་ཆོད་ཡིག་ཆ་སྒྲན་
གྲགས་ཅན་དེ་བཞག རྫོང་གདན་ནས་གནས་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་
དང་ལྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་མ་སུ་རིར་ཐེབས་ཤིང་། ང་ཚོ་ཀ་སྤྱག་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

འདི་ལྟར་ངའི་མི་ཆེ་འདི་ཡང་བསྐྱར་དཀྲོགས་མཚམས་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱད་དགོས་
བྱུང་བ་དང་། བ་ཡུལ་དང་དགོན་པ་དང་བཅས་པར་ཁ་བྲལ་ཏེ་བཅན་བྱོལ་བའི་ལོ་ལྔ་རིང་
མོ་འདིའི་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

ཕྱུག་པུ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་

བཅའ་ཁྲིམ་པུ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་

ཕྱེད་ལྔ་ལྔ་།

བཙན་བྱོལ་དུ་དེར་རབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཡིན།

དང་པོ། སྐད་ས་ཆོས་སྐར་དུ་སློབ་གཉེར།

༡༡། བོད་ལྗེ་ ༡༣ ཆོས་ ༡༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༠ ལྗེ་ ༣ ཆོས་ ༡༩ ཉིན། ང་ཚོ་དོ་རྩེ་གདན་ནས་
ཀ་ལོན་སྐྱུག་དུ་སོང་སྟེ་ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་དེར་བསྐད། ཀ་ལོན་སྐྱུག་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀྱི་
གར་དང་བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཀྱི་ཆོང་འབྲེལ་གྱི་ལྟེ་གནས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧
ལོའི་གོང་བོད་ནས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་དང་། ཆོང་གཉེར་བྱེད་
མཁན་གྱི་བོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་བསྐད་ཡོད་པས་བོད་མི་རྒྱ་གར་ནང་འདུས་སྡོད་བྱེད་
ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེར་བཞུགས་ཀྱི་ནག་གཞུང་གིས་ཀ་ལོན་སྐྱུག་ནི་བོད་ཀྱི་ལོག་སྡོད་
པ་ཆོ་འདུས་སྡོད་བྱེད་སའི་ས་ཁུལ་གནད་འགག་ཅན་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཀྱི་
ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་དྲག་གཞོན་བྱས་རྗེས་སུའང་བོད་རིགས་འབོར་ཆེན་ཀྱི་གར་ནང་
བྱོལ་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་ཁོངས་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་ཀ་ལོན་སྐྱུག་དུ་བསྐད་ཡོད་པ་ལྟར་ང་ཚོ་
ཡང་ཀ་ལོན་སྐྱུག་དུ་ལོ་གཅིག་མ་བཟུང་ཙམ་བསྐད་པ་ཡིན།

རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བའི་རྗེས་ང་ཚོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་ཉེན་
ལ་མེད་ནའང་། སློབ་གཉེར་གྱི་ཁོར་ཕུག་བསྐྱུགས་པས་སྐྱ་མཐུད་སློབ་གཉེར་ངེ་ལྟར་བྱེད་
དགོས་མིན་གྱི་ཐད་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། གསར་དུ་ཚུགས་མ་ཐག་
པའི་སྐད་ས་ཆོས་སྐར་གྱི་སློབ་གོ་ཐོས་བྱུང་།

བྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོའི་བྱི་ལྷ་ ༩ པའི་ནང་ལྷ་སར་གཡུལ་འབྲུག་བྱང་བའི་རྩེ་བོད་མི་
ཁྱིམ་མང་པོ་བོད་ཀྱི་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་བལ་ཡུལ་དང་། རྒྱ་གར། འབྲུག་འབྲས་ལྗོངས་
བཅས་སུ་བཅོམ་བྱེད་དུ་འབྱོར་བའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གྲ་བཅོམ་དེ་དག་ལ་མུ་མཐུད་ནས་
ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའི་ཆེད། ཡགོང་ས་ཡུབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་མཐུན་ཆེན་ཏུ་སྒྲུལ་མཛད་པ་བཞིན། སྐག་སར་དགེ་འདུན་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་སྐར་དང་པོ་དེ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་རེད།

སྐག་ས་ཆོས་སྐར་ནི་རྒྱབ་སྐྱོད་ལྷལ་མང་འཕྲིའི་ཁོངས་དང་འབྲུག་གི་ས་མཆོམས་
དང་ཉེ་བར་ཡོད། སྐག་ས་འདི་སྤྱོད་རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་བཅོམ་བཟུང་
བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཅོམ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ལ། བཅོམ་ཁང་གིན་དུ་བཅོམ་པོ་
དང་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཆོད་འདུག། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐྱོན་རྟོ་དང་། རྒྱ་གར་
ཀྱི་སྲིད་སློན་ཐོག་མ་ནི་ཏ་རུ་ཡང་སྐག་སའི་བཅོམ་ཁང་དུ་བཀག་བསྒྱེལ་བྱས་སྤྱོད་བའི་ལོ་
རྒྱུས་གོ་ཐོས་བྱུང་། བོད་མི་རྣམས་ཐོག་མར་བཅོམ་བྱེད་དུ་ཡོང་སྐབས་སྐག་ས་ཆོས་སྐར་
ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་ལྷོ་གནས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ལ།
སྐག་ས་ཆོས་སྐར་དུ་ཚུད་པ་ལ་ཆད་གཞི་གིན་དུ་དམ་པོ་ཡོད། སྐབས་དེའི་སྐག་ས་ཆོས་
སྐར་ཀྱི་དགེ་འདུན་པའི་ཁྱོད་དུ་གྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་འབྲས་སྤངས་ནས་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་
སྤངས་སློ་གསལ་གྱིང་གྲ་ཆད་གི་གྲ་བ་མང་པོས་ཡིན།

བོད་ལྗེ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༩ བྱི་ལོ་ ༡༧༦༠ ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ང་དང་མཉམ་དུ་ཡོངས་
འཛིན་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་ཆད་དང་། མཆོན་ཞབས་མཁན་པོ་ཆད་། གསོལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་བྱིན་
པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་སྐག་ས་ཆོས་སྐར་དུ་འགྲོ་ཆོག་པའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ལྷོ་སློབ་སྦྱོང་གི་འཕྲོ་
བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད། སྐབས་དེར་གཉིད་དཔོན་པོ་རྣམ་པ་དང་དཔེ་སྤྱོད་མཆོད་གཉིས་
སོགས་མུ་མཐུད་ཀ་སློན་སྐྱོད་དུ་བསྐྱེད་ཡོད།

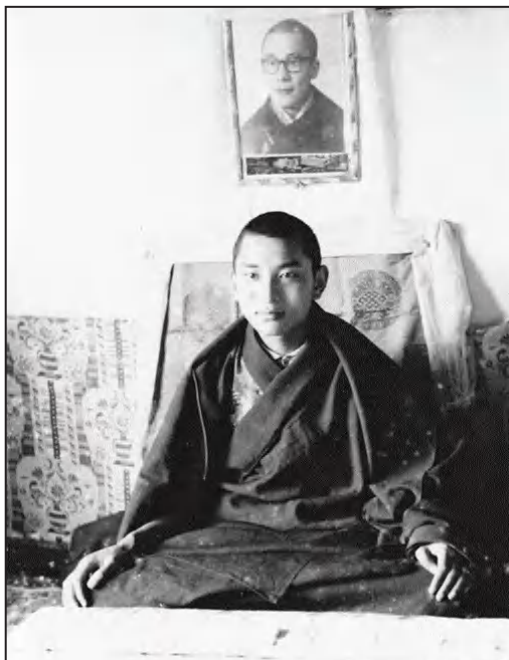
སྐྱུ་ས་ཆོས་སྐར་ཆགས་ཡུལ་དེ་གཤོང་མའི་ནགས་ཆལ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་རི་མགོ་
 ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུགས་གཅིག་གཡང་གཟར་ཡིན་ལ། མཐའ་སྐྱོར་དུ་དུག་ཅན་གྱི་མིང་
 རིགས་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་པས་ས་ཁུལ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རིགས་ཆལ་ནང་ད་
 རུང་སྐྱུ་དང་སྐྱང་ཆེན། དུག་སྐྱུལ་དང་འབྲུ་སྤྱོད་རིགས་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད། ང་ཆོ་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་
 དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རིའི་སྐབས་ཀྱི་བཅོན་ཁང་ཁང་མིག་ཆེན་པོ་བཞི་པ་དེ་ཡིན། སྤུ་ཁུང་ཆུང་
 རུ་ལས་མེད་པས་ཁང་པ་ནག་ཁུང་དང་ཆ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། ང་ཆོ་སྐྱུ་ས་ལ་མ་ཡོང་བའི་
 གོང་དུ་སྐྱུ་ས་ཆོས་སྐར་གྱི་སྒོ་ཆེན་ནང་སྤྱོད་པ་ཆོ་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོའི་སྐབས་རྒྱ་གར་
 གྱི་སྒོ་སྐྱང་པས་ལག་འབྱེད་ཞིབ་བཤེར་དམ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ང་ཆོ་འབྱོར་བའི་
 སྐབས་སུ་སྤྱི་གཤིམས་དམ་པོ་དེ་ཅམ་མི་འདུག རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ས་ཁུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྤྱོད་སྐར་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཆར་གཞི་ངེས་ཅན་
 ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སྤྱོད་པ་ཡིན་རྒྱ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱོད་པ་དུ་བོད་
 རིགས་བོད་མི་སྤྱོད་པ་མང་པོ་འབྱོར་ཡོད་སྐབས། ཁོ་ཆོའི་སྤྱོད་དུ་ལས་ཀ་སྐྱ་ཆོགས་བྱེད་
 མཁན་ཡོད་སྤྱོད་པའི་དོགས་པ་ཡོད་ངེས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་དོགས་ཐོན་བྱེད་དགོས་པ་
 ཆགས་གྱི་ཡོད། སྐྱུ་ས་ཆོས་སྐར་ཤིན་ཏུ་ཆ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་མཆམས་རེར་ཆ་གཡོལ་
 གྱི་ཆེད་དུ་ཀ་ལོན་སྐྱུ་ས་ལ་སྤྱོད་གྱི་ཡོད།

སྐྱུ་ས་ཆོས་སྐར་དུ་སྒྲོབ་གཉེན་བྱེད་པར་མཐུན་རྒྱུན་མ་འདངས་པའི་དཀའ་ངལ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད། ང་ཆོ་དམག་འཁྲུག་དང་བཅོན་གཞོན་འོག་ནས་རང་གི་ཆོ་སྤྱོད་དང་
 བསྐྱོར་ཏེ་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་སྐབས། དགོས་ངེས་ཀྱི་དཔེ་ཆའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་
 མཉམ་བྱེད་བྱུང་མེད་ལ། མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་དགྲུང་ནའི་བབ་དང་སྐྱུ་གཟུགས་
 གནས་སྤངས་ཀྱི་དབང་གིས་དུས་ཐོག་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་མ་ཐུབ་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་
 གི་བཀག་ཉར་དོ་དམ་འོག་ཏུ་ཆུད་ཡོད་སྐབས། ང་ཆོར་བྱུག་དཔེ་འདང་ངེས་མེད་པར་མ་

ཟད། དཔེ་བྲིད་གནང་མཁན་གྱི་དགོན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པོ་ཡིན། གྲུ་པ་རྣམས་ཚོས་
བརྒྱད་ཡོང་ཁུངས་གཅིག་མཚུངས་མིན་པར་མ་ཟད་ཤེས་ཚད་ཀྱང་མི་མཉམ་པས། རིགས་
ཤིག་དགོན་བཤེས་ཐོན་ལ་ཉེ་བ་དང་། རིགས་ཤིག་གིས་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ལས་སློབ་
གཉེར་བྱས་སྤྱོད་མེད། སྤྱག་ས་ཚོས་སྤར་དུ་ནང་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
དགོས་པའི་ཐོག་སློབ་ཆེན་གཞན་ཡང་སློབ་བྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ངས་སྤྱག་ས་ཚོས་སྤར་
དུ་ཉིན་རྒྱུ་ལྷན་ཡིག་གི་སློབ་སྦྱོང་འགོ་འཁུགས་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱབས་དེར་འཛོལ་བའི་ཁོར་
ཡུག་དང་སློབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་ཁྱེན་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་ནའང་། སློབ་གཉེར་པ་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་བཅོན་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་ཀྱི་
འདུག དེ་སྤྱི་བཅོན་པ་རྣམས་ངལ་གསོའི་བར་གསེང་གཏོང་ཡུལ་གྱི་ཅེད་ཐང་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་ང་ཚོའི་ཚོས་རར་བསྐྱར་བ་དང་། མཚམས་རེར་ཆ་བ་ཏ་ཅང་ཆེ་སྟབས་ཁང་པའི་བྱི་
ལོགས་སུ་འཛིན་གྲུ་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད།

གང་ངར་ཆེ་བའི་མཐོ་སྤང་ནས་ཡོང་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཚོ་ཆ་བ་དང་བཞུང་ཆེན་
ཆེ་བའི་སྤྱག་སའི་གནམ་གཤིས་འཕྲོད་ཀྱི་མེད་པའི་ཁར། བཟའ་བཏུང་ཡང་བོད་ཀྱི་སློལ་
རྒྱན་ཟས་སྒྲ་དང་རིགས་མཚུངས་མིན་པས། ཕལ་ཆེ་བར་འཛོལ་བརྒྱད་ཀྱིས་འདང་གི་མེད་
ལ། ལུས་པོའི་ནད་འགོག་གི་རུས་སྟོབས་ཀྱང་ཞན་པོར་གྱུར་ཡོད། སྤྱག་ས་ཚོས་སྤར་དུ་སློ་
བའི་གཉེན་ཆད་ན་མཁན་གྱིས་མཚོན་ནད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་སོང་། ལོ་ཤས་རྗེས་སུ་རྒྱ་
གར་གཞུང་གིས་དགོན་པ་རྣམས་ས་གནས་གཞན་ཞིག་དུ་སློ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་གནང་
ནས་སྤྱག་སའི་གྲུ་པ་རྣམས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་བཏང་བ་དང་། སེ་རའི་དགོན་
འདུན་པ་རྣམས་སྤེལ་གོབ་པེ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་། འབྲས་སྤྱངས་དང་དགའ་ལྡན་
གྱི་དགོན་འདུན་པ་རྣམས་མོན་སྟོན་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་སྟོན་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་རྩ་གཏོར་བཏང་བའི་པའི་གདན་ས་གསུམ་རྒྱ་གར་ནང་གི་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་བྱེད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

བྱེད་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ཏཱ་ལ་ཏྲ་སེའི་ཚེས་སྐར་དུ་བཞུགས་སྐབས་སུ་བསྒྲོན་པའི་སྐུ་པར།

ཏཱ་ལ་ཏྲ་སེའི་ཚེས་སྐར་དུ་བཞུགས་སྐབས། རྫོ་པ་པོང་ཞིག་གི་འོག་དུ་བཅོས་པའི་སྐུ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་
དུ་བསྒྲོན་པའི་སྐུ་པར། བྱེད་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོ།

༡ ཀེའི་དཔོན་པོ་ཆེན་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས། (སྐབས་གཉིས་པའི་མདོ་སྐྱོད་ལྟུང་ལྟུང་།) ༢ ལྷུ་བས་རྒྱུ་ཀེའི་རིན་པོ་ཆེ།
 ༣ ཀེའི་གཉེན་ཟུར་ཨ་ཁུ་ལེ། (སྐབས་གསུམ་པའི་མདོ་སྐྱོད་ལྟུང་ལྟུང་།) ར་རམ་ས་ལར་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་པར།

སར་ལྷུ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོད་བཞག་གནང་བའི་ཤག་སྐོར་མཁན་
 རིན་པོ་ཆེར་ང་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་སྐུ་མཐུད་ནས་སྐོབ་གཉེན་བྱེད་དགོས་པའི་
 ལྷན་སེང་ལུལ་བ་ཡིན། ཁོང་སྐབས་དེར་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེ་ཁོངས་ཀྱི་ཏ་ལ་རྟོར་སའི་
 ཆོས་སྐར་དུ་བཞགས་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་དང་མཁན་པོ་ཆེང་། གསོལ་ཐབ་པ་ཨ་ཁུ་ལེ་
 པ་རྒྱ་མཐོ། སྐུ་མཐུད་བཅས་མི་བཞི་དོན་རྒྱུ་ལེ་ནས་ཏ་ལ་རྟོར་སའི་ལ་ཐོན་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། སྐབས་གཉིས་པའི་དག་གན་
འོས་ཕྱོད་གནང་བ།

༡༣༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་རོ་རྗེ་གིང་ནས་ཏ་ལ་ཉོར་སི་ལ་ཡོང་སྟེ་ཤག་སྒོར་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཁོན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ནང་ཆོས་ལ་སྟོན་སྟོང་སྟེང་སྟེང་མཐུད་ནས་
བྱས་ཏེ་ལོ་གཉིས་ཙམ་བསྟད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་ཡ་རྒྱལ་མགོན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཅན་བྱེད་བཅས་པ་གཞུང་མ་སྐྱ་རིན་པ་རྣ་རམ་ས་ལར་གནས་སྡོད་མཛད་དེ། བཅན་བྱེད་མིའི་སློབ་
 བླ་ཐོག་མ་མ་སྐྱ་རིན་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་སྐྱ་བུ་གསེལ་ཁང་སྤེ
 ད་ལྟའི་བོད་ཕྱག་བྲིམ་སྡེ་སོགས་གསར་བསྐྱུན་གནང་ཡོད། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ང་
 ཆོས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་ནང་ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་
 རིགས་ན་གཞོན་ཆོར་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་པ་དང་མཉམ་དུ་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སློབ་བྲིད་བྱ་དགོས་པའི་གལ་གནད་
 གཟེགས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། བཅན་བྱེད་མིའི་སྦྱོང་དུ་བྱ་སྤྱག་ཆོར་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་
 ཡོན་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་སློབ་བྲིད་གནང་བུམ་མཁན་གྱི་དགོ་ཆ་ན་
 ཅང་དཀོན་པོར་གྱུར་ཡོད་པར་བརྟེན། བཅན་བྱེད་བོད་གཞུང་གིས་བཅན་བྱེད་མི་
 གནས་ལུལ་ཆོས་སྐར་ཁག་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་མང་གཞི་ཡོད་པའི་གཞོན་སྐྱེས་སླ་བྱ་སྐོར་
 ཞིག་འདེམས་སྤྱད་གནང་ནས་བཞུགས་སྐར་དུ་དགོ་ཆ་འོས་སྦྱོང་ཞིག་གསར་འཛུགས་
 གནང་སྟེ་དགོ་ཆ་སྤྱིད་སྤིང་གནང་ཡོད།

དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་བསྟུན་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པ་སྤྱད་
སྐབས་ང་ཏ་ལ་ཉོར་མི་ལ་ཡོད། བཅན་བྱེད་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
བཞུགས་སྐྱོར་རྒྱ་རམ་ས་ལར་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་ཐེངས་གཉིས་པ་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་དེར་
ང་ཡོད་དགོས་པའི་བཀའ་ཐེབས་པ་བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན། ང་
གསར་དུ་ཚུགས་བཞིན་པའི་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་པའི་འཛིན་གྲུབ་ཞུགས་
ནས་ལོ་གསུམ་ཙམ་རིང་སློབ་གཉེར་བྱས། ང་ཚོར་གཞི་རིམ་འོག་མ་དང་གཞི་རིམ་བར་
མའི་སློབ་ཕྱག་ཚོར་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟུངས་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། སློབ་
ཚན་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་སློབ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། འཛམ་གླིང་རྒྱས་
བཤད་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས། བོད་ཀྱི་བཟོ་སྐྱོད་སྐྱུ་རྟགས་དག་གསུམ། ཚེས་
འབྱུང་། སྟན་འགྲུ་དང་མདོན་བཟོ། དབྱེན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ཚན་རིག་ཨང་ཅིས། དགེ་
ཆན་ཀྱི་སྤྱོད་བཟུངས་སོགས་སློབ་ཚན་སྣ་མང་ཞིག་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་འདུག དུས་དེ་ནས་
བཟུང་ངས་དེར་རབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ལེན་བྱས་པ་ཡིན།

ངས་དེ་སྡོན་སློལ་རྒྱན་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པ་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་གང་འཚམ་བྱས་
སྤྱོད་ཡོད་ནའང་། ནང་ཚོས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཞི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པས་ཤེས་རྟོགས་
བྱ་རྒྱུ་ལས་སླ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། དེ་དང་བསྟུར་ན་ཚན་རིག་དང་ཅིས་རིག་སོགས་
དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ནམས་ང་ལ་མཚོན་ན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་དེ་ཙམ་ཚོར་མ་སོང་།
སྐབས་དེར་སློབ་དེབ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པོ་ཡིན་པས། ང་ཚོ་སློབ་མ་ནམས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་
མཉམ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་རེར་སློབ་དེབ་མེད་པས་དགེ་ཆན་ཀྱིས་སློབ་ཁྲིད་
གནང་བ་ནམས་འཛིན་ཁང་དུ་བྱིན་བྱིས་སུ་གང་ཐེབས་ལ་གཞི་བཙུན་ནས་སྤྱོད་དགོས།
ངས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་སྒྲེར་ཡིག་ཆ་དག་དཔེ་མཛོད་ནས་དེབ་འགའ་རེ་གཡུར་བྱས་
ཀྱི་ཡོད་པས། སློབ་དེབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ང་སློབ་མ་གཞན་ལས་མཐུན་ཞེན་ཅུང་བཟང་བ་ཡོད།

སྐབས་དེར་ང་ཚོའི་དགེ་ཆན་གཙོ་བོ་ནི་ཁེ་ན་ཏ་ནས་ཡོང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་བྱུང་མེད་དགེ་
འཛེའི་འཕགས་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་དགེ་ཆན་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། ཕྱིས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་
དང་སྐབས་དགེ་ཆན་འགའ་ཤས་ཡོང་སྟེ་སློབ་ཆན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སློབ་བྲིད་གནང་བྱུང་།
ད་དུང་ཕྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཚོར་སློབ་བྲིད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁན་རྒྱ་
ལམ་གྱི་བྱུང་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེས་དབྱེན་ངོའི་སྐད་ཆ་ལྟ་བུ་ཤིས་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་ཉིན་རུང་
སྐད་དེ་ཙམ་ཡག་པོ་ཤིས་ཀྱི་མི་འདུག ང་ཚོར་མཚན་ན་མི་ཆན་པ་ཡིན་དུས་ཕྱིས་པ་རྒྱུ་
རྒྱུ་ཚོར་སློབ་བྲིད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཐད་ནས་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། ལག་པར་
ཤོག་བྱ་ཞིག་བཞག་ནས་ཕྱིས་པ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཅེད་མོ་ཅེད་གོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཅེད་མོ་ཅེད་མི་
ཤིས་པའི་དཀའ་ངལ་འདུག

དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་འཛིན་གྱི་སྐབས་གཉིས་མ་གཏོགས་ཚུགས་ཐུབ་མེད་ཀྱང་།
འོས་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རིང་གསོ་སྤྱོད་གནང་བའི་དགེ་ཆན་ནམས་ཀྱིས་བཅན་བྱོལ་
བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཤིས་ཡོན་སློབ་གསེའི་ཐད་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་གྲུབ་ཡོད། བཅན་
བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རང་སློབས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་པའི་དགེ་ཆན་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ཐོག་
མའི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་ལས་དོན་ལ་འབད་བཅོན་སྤྱོད་མེད་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། བཅན་
བྱོལ་གྱི་སློབ་སྤྱུག་ཐོག་མ་ཚོ་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་མཉམ་དུ་བོད་རང་གི་སློལ་
རྒྱུ་གྱི་ཤིས་ཡོན་སློབ་གསོ་གང་ལེགས་འབྲུལ་ཐུབ་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་
པོ་ཐོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྤྱོད་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་སྐབས་དེའི་
དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པ་དང་གྲུབ་པ་བཅུན་མ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། འོས་སྤྱོད་
སྐབས་སློབ་སྤྱོད་ཐོག་ཏུ་ཐག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། སློབ་སྤྱོད་ཐོན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་
རང་གི་བྱིམ་ཆང་སོགས་ཀྱི་ཐད་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་ས་མེད་སྟབས། ལུས་སེམས་གཉིས་
ཀའི་རུས་སྤྱུགས་གང་ཡོད་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤིས་ཡོན་སློབ་གསེའི་ལས་དོན་ཐོག་བཏང་

སྟེ་རྒྱས་པ་ཡོད་ཆད་བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ལེགས་སྦྱིས་སུ་འབྲལ་ཐུབ་པ་བྱུང་
བ་དེ། བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ཐོག་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་
ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཐོན་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཀ་བསྐྱམས་པའི་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་རྒྱགས་ཆད་ལོན་པའི་
མི་ལྟ་བུ་ལྷག་ཡོད་པ་ནམས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་བཏང་བ་ལྟར་སློབ་
གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་སྤངས་ཡོད། སྐབས་དེའི་དགེ་ཆན་
ནམས་རིམ་པས་སློབ་གྲྭ་ནས་ཀས་ཡོལ་དུ་བྱིན་པའི་རྗེས། སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་བྱེད་ཀས་མང་པོ་
ཞིག་ནས་ཉམས་ཆག་བྱུང་བའི་ལྷ་ཚུལ་འཛིན་མཁན་ཡོད་ལ། འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་ངེས་ཅན་
ཞིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ།

སྐབས་དེར་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་འཛིན་གྲུའི་འཚོ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོ་པོ་
ཡིན། ལྷ་བ་རེར་འཚོ་བ་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་མཐུན་རྒྱུན་ཆེད་དུ་མི་རེར་ཁྱོན་བསྐྱམས་ཏིན་
སྟེ་ལྷ་བ་ཐམ་པ་རེ་གནང་གི་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་བཟའ་བཅའ་དང་། རྒྱུན་གོས།
སློབ་དེབ་དང་འབྲི་དེབ། སྤྱི་ལུ་ཁྱུས་ཆས་སོགས་དགོས་མཁོ་ཡོངས་རྫོགས་ཉི་སྤྱོད་
བྱེད་དགོས། འབྲས་དང་མཉམ་དུ་ཆོད་མ་གཅིག་རང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོ་ཆལ་གོང་ཁེ་
ཤོས་གཙང་གསེད་མ་བྱས་པར་མགོ་ནས་མཐུག་བར་སྤེལ་གཅིག་ཏུ་བཅའ་བས་ཉི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཀས་རྒྱུ་རྒྱུ་གང་སྤྱོད་ཀས་པའི་ནང་བརྗོད་པ་དང་། དེར་ཚུ་དང་བློ་རྗེས་སྤྱོད་བྱེད་
བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྒྱུན་གྱི་ཟ་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོ་པོ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཆོད་མ་དེ་ཡང་
མི་རེ་ལ་སྤྱོད་ཀས་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་གང་མ་གཏོགས་གང་འདོད་དུ་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་མེད། བདུན་སྤྱོད་རེའི་
ནང་ཤ་ཐེངས་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཤ་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་རེ་རེའི་ཐོར་པའི་ནང་ཤ་རྫོག་
གཉིས་རེ་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཀྱི་མེད། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྟེན་མའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གཉིས་
པ་ནམས་ཀྱི་འཚོ་བ་དེ་ང་ཚོ་ལས་ཀྱང་སྤྱོ་བས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་འདུག་

ཀྱང་། ང་ཚོའི་སྐབས་སུ་འབྲས་དང་ཁྱོ་ཞིབ་གྱི་སྒྲངས་བཅོས་ནག་པོ་གང་དགོས་ཟ་
 ཚོག་གི་འདུག ཚོད་མ་ཉུང་བུ་དེས་འདང་གི་མེད་སྐབས་སུ་ར་པན་སྐམ་པོ་དང་སྒྲོན་པ་
 མང་པོ་བློས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་པོ་བའི་ན་ཆ་བཟོས་སོང་། སྐབས་དེར་
 མཐུན་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་སྒྱུ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐད་ནས་འབད་བཅོན་ཆེན་པོ་དང་གྲུབ་འབྲས་
 ཀྱང་ཡག་པོ་ཐོན་ཡོད། སྐབས་དེར་ཉལ་ཁྲི་གཉིས་ཅིག་ཡིན་པས་ང་ཉལ་ཁྲི་གཉིས་
 ཅིག་གི་སྟེང་ནས་ཐེངས་འགའ་ཤས་སར་ལྷུང་ཚུང་། ཉིན་གང་པོར་སློ་སེམས་ཅི་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བཅོན་བྱས་ཏེ་ཐང་ཆད་ཡོད་པར་བཞུག། དགོང་
 མོ་ཉལ་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་སར་ལྷུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་མཚམས་རེར་གཉིད་སད་ཐུབ་གྱི་
 མེད། སློབ་གྲུའི་སྒྲིག་ལམ་ནང་མཆན་མོ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་པར་སློག་བསད་ནས་ཉལ་དགོས་
 གྱི་ཡོད་པས། མཆན་མོ་ཉལ་གོས་མགོ་ལ་གོན་པའི་འོག་ཏུ་སློག་དཀར་བསྒྲོན་ཏེ་དེབ་
 ལ་སློག་ལྟ་བུས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཐེངས་མང་པོར་སློག་དཀར་སྒྲོན་
 བཞིན་གཉིད་ཏུ་ཤོར་ཚུང་། སྐབས་དེར་མཐུན་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་སྒྱུ་ཡང་ང་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་གི་
 ཐད་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོན་ཡོད།

སྐབས་དེར་འོས་སྦྱོང་སློབ་གྲུའི་ནང་ཏུ་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་པ་རེད།
 ཐོག་མར་དེ་ལྟའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆའི་རིགས་རྣམས་མེད་པར་བཟོས་ཏེ། སློབ་
 མ་རྣམས་སྒྱེ་ཁྲུངས་མཆོག་དམན་དང་། གོ་གནས་མཐོ་དམའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཆང་མ་
 འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་ཆེན་དང་སྒྲ་བྲག་གི་བྲིམ་ཆང་ནས་ཡོང་བའི་སློབ་གྲོགས་
 ཚོའི་གནས་སྡངས་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། དཔེར་ན། ང་སླ་མ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཡིན་ཡང་གྲ་པ་གྲ་རྒྱུ་མ་བཞིན་ཐབ་རེས་ལ་འགོ་དགོས་པ་དང་། ཞིང་ཁ་
 རྒྱུ་ལ། གསང་སྦྱོད་གཙང་མ་བྱེད་པ། ཕྱག་བདར་བྱེད་པ་དང་། ཆན་བདག་དང་གསོ་
 སྦྱོང་གི་མདོ་འཆད་པ། དབུ་མཛད། སྒྲ་རེའི་གཉེར་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་

དགོས། སློབ་གཉེན་པ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་སུ་རྩ་སའི་ཁུལ་གྱི་མང་
ཆོག་ས་གྲིས་ང་ལ་དགའ་མོས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག། ཐོག་མར་ས་རྒྱ་བའི་སྐབས་འདྲིར་
མར་བརྒྱབ་ན་ཕྱིར་འཕར་ཏེ་ས་རྒྱ་མཉེས་པའི་དགའ་ངལ་བྱུང་ཡང་། རྗེས་སུ་རིམ་པས་
སྦྱོང་བརྩམས་ཐོབ་པས་ང་ས་རྒྱ་མཉེས་ཡག་ཤོས་ལྟ་བུར་གྱུར་སོང་། ང་ཚོར་ཆལ་ཞིང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་བྱ་བུན་མང་པོ་དཔོན་འདེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། བྱ་བུན་
རྒྱབ་དུ་ཁྱུར་ནས་ཆལ་ཞིང་དུ་དཔོན་འདེན་བྱེད་སྐབས་བྱ་བུན་ཆ་པོ་དང་རྩི་མ་ངན་པ་
དུད་འགོ་གཞན་པའི་བཤང་བ་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག། སློབ་གྲུའི་གཞུང་གི་གསང་
སྦྱོང་ང་ཚོས་རྒྱན་དུ་དུས་བཀག་ནང་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། གསང་སྦྱོང་
གཙང་མ་བཟོ་སྐབས་གདོང་པ་དང་ལུས་ལ་བཤང་བ་སེར་པོ་འཕྲོར་བའི་གནས་ཚུལ་
ཡང་མང་པོ་བྱུང་སྦྱང་།

ང་ཚོའི་སློབ་སྤྱི་དང་དགེ་ཆུན་གཅིག་སྟོགས་ནི་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེའི་མཁས་
དབང་རྩེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས་ཡིན། ཁོང་ནི་
དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེའི་སྤྱི་མ་མཁས་པ་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
ཡར་རྒྱས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་
སོ་སོ་ནས་མཁས་པ་སྟན་གྲགས་ཅན་རེ་ཆེབས་ཞབས་སུ་བྲིད་པའི་ཁོངས་ཀྱི་མཁས་པ་
གཅིག་རྩེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན། གཞན་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་ཡར་རྒྱས་པ་རིན་པོ་ཆེས་
ངའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོས་བཞག་གནང་བའི་ཤག་སྒྲོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་
མཆན་ཡིན། རྩེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དགེ་ཆུན་དང་སློབ་སྤྱི་གཅིག་སྟོགས་གནང་
སྟེ་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་དང་། སུམ་རྟགས་སྟན་ངག་གྲུབ་མཐའ་དང་རིགས་ལམ་
སོགས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་སློབ་བྲིད་གནང་གི་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་པ་བྱུང་མེད་མེས་
འཛོཾས་ལགས་ནས་དགེ་ཆུན་འོས་སྦྱོང་དང་། ཨང་ཅིས། ཆན་རིག་སོགས་དབྱིན་རིའི་

སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས་ལོ་ལྔ་བས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཆན་རིག་དང་ཨང་ཚིས་གྱི་བརྗེ་ཆད་གནད་འགག་ཅན་མང་ཆེ་བ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལས་བོད་སྐད་ཐོག་བསྒྱུར་སྐབས་བདེ་པོ་མེད། དཔེར་ན། CO2 ལྟ་བུ་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་སྐབས་བདེ་པོ་མེད་པར་བརྟེན་དབྱིན་ཡིག་གི་བརྗེ་ཆད་ཁོ་ན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེའི་ང་ཚོའི་སྐད་སྒྱུར་ནི་མེར་སྐྱད་ཤར་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚུང་དུས་ཨ་མེ་རི་ཀར་སློབ་སྦྱོང་དུ་ཐེབས་སྤྱོད་བས་སྐབས་དེར་ཚུར་ཡོང་ནས་ང་ཚོ་ལ་སྐད་སྒྱུར་གནད་ཞིང་། ཁོང་དེང་སང་ཡང་ཨ་མེ་རི་ཀར་བཞུགས་ཡོད།

དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་འཁྲོལ་བྱུང་བ་དང་བསྟུན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བསྐྱར་དུ་ཏ་ལ་རྟོར་སི་ལ་སོང་སྟེ། ཤག་སྒོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒལ་མཆན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ནང་ཆོས་ལ་ལུ་མཐུད་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཏ་ལ་རྟོར་སི་ལ་བོད་གྱི་ས་ཁུལ་སྐྱ་ཆོགས་དང་། གདན་ས་གསུམ་ནས་ཡོང་བའི་གྲ་པ་དཔེ་ཆ་ལྟ་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པས་རྒྱ་དུ་ཆོས་ར་ལན་གཉིས་རེ་ཚུགས་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཨང་དང་པོ་སྤག་ས་ཆོས་སྐར་དང་། ཨང་གཉིས་པ་ནི་ཏ་ལ་རྟོར་སིའི་ཆོས་སྐར་ཡིན། སྐབས་དེར་ཏ་ལ་རྟོར་སི་ལ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དཔེ་ཆ་པ་དྲག་གས་ཀན་པ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད་ལ། རྒྱ་གྲ་སྟོན་སྤྱད་གཉིས་ཀྱང་ཏ་ལ་རྟོར་སི་ལ་བཞུགས་ཡོད། ཏ་ལ་རྟོར་སི་ནི་སྤག་ས་ལ་སྟོས་ཏེ་གནམ་གཤིས་གང་མོ་ཡིན་པས་དགུན་ཁར་ཁ་བ་འབབ་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེའི་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ཆེ་ཤོས་གྱི་གས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པས་གྲ་པ་སྟོང་སྤག་མ་ཟིན་ཅི་མ་ཡོད་ཆོད། སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་སློབ་མ་སྟོང་སྤག་ལྟག་བོད་མིའི་བཟོ་གྲུ་འགའ་ཤས། ཀན་གསོ་ཁང་སོགས་སྡེ་ཆན་འགའ་ཤས་ཡོད། རྗེས་སུ་གྲ་པ་ནམས་

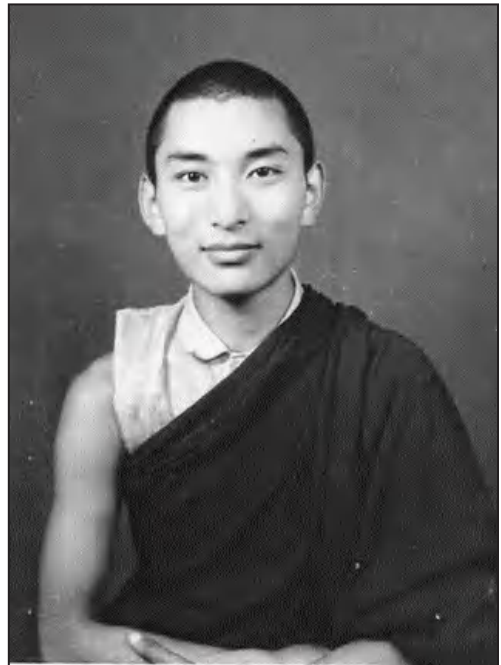
དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅན་བྱེད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རིམ་པས་སློབ་པ་དང་། གདན་ས་གསུམ་དང་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་
གི་དགོན་སྡེ་ཁག་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས་པ་དང་། བོད་མི་གཞན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
གཞིས་སྐྱར་གཞན་དུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བཀོད་སློག་གནང་བར་བརྟེན། ཏ་ལ་རྟོར་སིའི་
བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་མི་འབོར་རྗེ་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད་ནའང་སྐབས་དེར་ཏ་ལ་རྟོར་སི་ནི་
བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་འདུ་གནས་གཙོ་གསལ་གྱི་ཁྱུར་པ་རེད།

ང་ཏ་ལ་རྟོར་སིར་ལོ་གཉིས་མ་ཟིན་ཅུ་མ་བཅུད་རྗེས་ཆུ་གར་ཡུ་ཤེ་མངའ་སྡེའི་
ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྤར་ཏ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཐེངས་གཉིས་པའི་སློབ་
གཉེར་བའི་ཁོངས་སུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་མཁུག་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན།

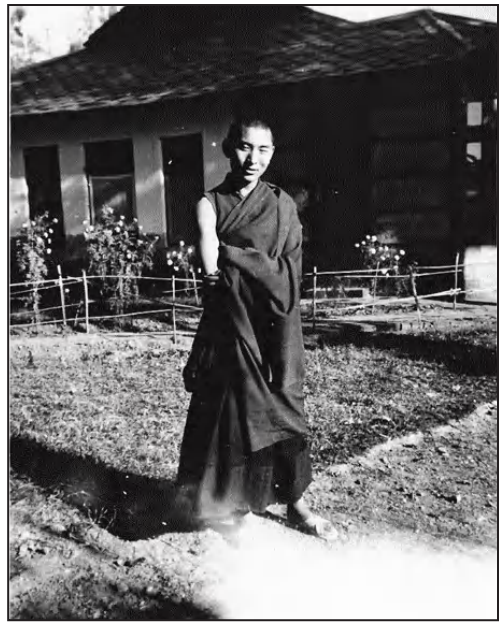
བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དགེ་ཀན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་སློབ་
སྤྱི་རྩིས་ཅིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བསྟོན་པ།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དགེ་ཀན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་
བསྟོན་པ།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དགེ་ཀན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་སློབ་
མ་སྤྱི་མཚུངས་ལྷན་ཐབ་རེས་ལ་ཕེབས་བཞིན་པ།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དགེ་ཀན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་ཅིན་
པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆལ་ཞིང་དུ་བསྟོན་པ།

དགེ་ཀན་འོས་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་ པའི་གཟིམ་ཚུང་མངལ་ཁ།

སྐབས་གཉིས་པའི་དགེ་ཀན་འོས་སྤྱོད་སློབ་མཐར་ཕྱིན་པར་ཡགོང་ས་ཡུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
གཟིམ་ཚུང་མངལ་ཁ་གནང་སྐབས། (ཡགོང་ས་ཡུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཡས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་སློབ་སྤྱོད་དགེ་
ཀན་གཅིག་ཚུགས་ཡུབས་རྗེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་མཆོག་དང་། གཡོན་ཕྱགས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་ཡུབས་རྗེ་གླིང་ཀྱི་ཆེ་མཆོག་)

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ།

སྐབས་གཉིས་པའི་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སློབ་སྤྱི་དང་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་པ་བཅས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ།

གཡས་བཅིས། མདུན་གྲལ། ༡ གཙང་ཞུ་ལའི་བཅུན་མ་ཀུན་བཟང་བསྟན་སྟོན། ༢ གནས་ཚུང་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཤེས་
རབ། ༣ དགའ་བྱང་ཉེ་རྟ་ཉ་ལྷུ་ལྷ། ༤ དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་དེང་རབས་སློབ་ཚན་དགེ་ཆན་ལྷུ་ལྷ་འབྲུ་
ཤེས་ལགས། ༥ སློབ་སྤྱི་དང་དགེ་ཆན་གཅིག་ཕྱེགས་ལྷུ་ལྷ་མེ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་ཟུང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་
འཛིན་ཡར་རྒྱས། ༦ ལྷུ་ལྷ་མེ་ལོན་གི་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་ཟུང་བསྟན་འཛིན། ༧ སེར་བྲེས་ཉེ་རྟ་ཐུབ་བསྟན་ལྷུ་
ལྷ། ༨ དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་འབྲས་སློབ་སྤྱི་དགེ་ཆན་མཚོག་དཔག་བསམ། ༩ བཅུན་མ་ལྷ་ས་པ་སློབ་ཟུང་ཆོས་སྟོན།
བར་གྲལ། ༡ ས་སྤྱི་པ་ཚུ་འདུས་བསྟན་པ་སློབ་གྲོ། ༢ འབྲས་སློབ་སྤྱི་བྲག་མགོ་སློབ་ཟུང་དར་རྒྱས། ༣ དགའ་ཤར་
བྲག་གཡལ་བྲམས་པ་ཆོས་གྲགས། ༤ དགའ་བྱང་གྲུ་ཡར་འབྲོག་སྐལ་བཟང་ཆོས་ཉིད། ༥ འབྲས་ཉེ་རྟ་བྲག་མགོ་
ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ། ༦ འབྲས་འདན་མ་གྲུ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་དབང་། ༧ འབྲས་གོ་བོ་གྲུ་འབའ་པ་དག་དབང་འབྲུང་
གནས། ༨ དགའ་བྱང་གྲུ་ལྷ་ས་པ་ཆེ་རིང་བག་གོ། ༩ དགའ་བྱང་གྲུ་རྟ་ཉེ་མ་ཆེ་རིང་། ༡༠ དགའ་ཤར་གྲུ་རྒྱ་མ་
བསོད་ནམས་ཆོས་འབྲུ། ༡༡ དགའ་ཤར་སློབ་ཟུང་དཔལ་ལྷན་(མ་བྲལ།) རྒྱབ་གྲལ། ༡ དགའ་ཤར་གྲུ་རྒྱ་མ་འཇམ་
དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། ༢ འབྲས་སློབ་མང་ཨ་འདོད་འདུན་སྤྱི་པ། ༣ སེར་བྲེས་གཙང་པ་འབུ་མ་མེ་རྒྱུད་བསྟན་འཛིན།
༤ དགའ་བྱང་འབའ་པ་གོ་བོ་སློབ་ཟུང་བསྟན་འཛིན། ༥ སེར་རྒྱུད་འབའ་པ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ། ༦ འབྲས་ཉག་
རེ་གྲུ་བྲག་གཡལ་འཛིགས་མེད་ཆེ་རིང་། ༧ དགའ་ཤར་བྲག་གཡལ་རྟ་མགོན་རྒྱ་མཚོ། ༨ སེར་བྲེས་ལྷ་ས་པ་ཐུབ་
བསྟན་ཆེ་རིང་། ༩ མན་པོ་པ་བསྟན་འཛིན་ཀུན་དགའ། ༡༠ འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ།

གཞུང་ལ། ལྷན་ཁྲིའི་ཆེས་མཐོའི་ གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

༡༩༩༡ ཟླ་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོར་ཡུལ་སྐྱོན་སེང་གིས་བཀའ་
འཁྲུལ་གནང་བ་ལྟར་ང་ལྷན་ཁྲིའི་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་
དུ་འཛུལ་ཞུགས་བྱས། སྐབས་དེར་ང་ལ་འཛང་རྒྱགས་གཏོང་མི་དགོས་པའི་དམིགས་
བསལ་གནང་བྱུང་། དེ་སྔོན་དགོ་ཆུང་ལོས་སློབ་ལ་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
འཛང་རྒྱགས་གཏོང་མ་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་གནང་སོང་། ཐོག་མར་ང་ཆོ་ལྷན་ཁྲིའི་
སློབ་སློང་གཉེར་གཞི་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་བོད་པ་ཆོར་དམིགས་བསལ་
སློབ་སློང་བྱེད་པའི་སློབ་སློང་གཉེར་གཞི་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སློབ་སློང་
བྱས་པ་ཡིན། ང་ཆོས་སློབ་སློང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གར་གྱི་སློབ་གྲོགས་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་
ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། སློབ་ཐོན་ལག་འབྲེར་ཡང་སློབ་སློང་གཉེར་གཞི་
ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ནས་གནང་གི་འདུག སློབ་ཆུང་གི་ནང་དོན་དང་སློབ་ཁིད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་བོད་སྐད་ཡིན་ཡང་། སློབ་འཛུགས་ཀྱི་འགོ་སླངས་ཡོངས་
རྒྱུ་སློབ་སློང་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་མོ་དེ་དང་བསྟན་ནས་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
པར་བརྟེན་ང་ཆོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགོ་སླངས་ཡོངས་རྒྱུ་སློབ་གཉེར་ཁང་
ཆེན་མོ་དེ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གནང་གི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་
བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་སོ་སོའི་སློབ་གཉེར་པ་ནམས་ལ་རང་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སློབ་ཆན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་བསྐྱེགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་

ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤྱོད་མོང་བའི་རྒྱ་གཞུང་སློབ་ཚན་གྱི་ཐོག་ནས་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་
སློབ་གཉེར་བྱེད་དགོས་པའང་ཡོད། སྐད་ཡིག་གི་ཐད་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མ་བཅིས་
པའི་ཉིན་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་དང་། ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་ དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་བཅས་
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་ཤིང་ནི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་ M.A སྟེ་ཨའུ་ཐོན་
གྱི་བར་དུ་སློབ་ཡུན་ལོ་དགུའི་རིང་ཡིན་པ་དང་། ལོ་སྤྱི་མ་བཞིའི་སློབ་ཚན་ཅམས་རྒྱ་གར་
གཞུང་གི་འཛིན་རིམ་བརྒྱུད་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་དང་གོ་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་
ལོ་གཉིས་རིང་ཉི་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་ B.A དང་། མཐའ་མའི་ལོ་གསུམ་རིང་
གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པའི་ M.A སློབ་ཚན་དང་འབྲ་མཚུངས་ཡིན། ཅ་བའི་སློབ་
གྲུའི་གནས་སྟངས་དེར་རབས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་འགོ་སྟངས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་
ནའང་། ང་ཚོས་སློབ་ཚན་ཅམས་གང་འདོད་འདོད་དུ་གདམ་ག་བྱེད་ཆོག་གི་མེད། ཡིན་
ནའང་སྐད་ཡིག་གི་ཐད་ནས་ཉིན་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་དང་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ལས་
གང་རུང་ཞིག་འདེམས་ཆོག་པ་དང་། སློབ་ཚན་གྱི་ནང་དོན་ཐད་ནས་ཀྱང་ནང་དོན་རིག་
པའི་སློམ་གཞིའི་འོག་ནས་ནང་གསལ་གྱི་གདམ་ག་གང་འཚམ་ཡོད་ལ། ཚོས་ར་དང་ཅོད་
པ་ཅོད་རྒྱ། སློ་འཛིན། བྲི་རྒྱུགས། ངག་རྒྱུགས་བཅས་ཡོད།

ལྷ་རྩ་ཏ་སྟེ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་ནས་དེར་རབས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ལྡན་པའི་ནང་དོན་རིག་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་
མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། སློབ་གྲུའི་ཡིག་རྒྱུགས་ཡོངས་རྫོགས་དེར་
རབས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་འགོ་སྟངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ངས་ལོ་དགུའི་རིང་
གི་ཡིག་རྒྱུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཨང་རིམ་དང་བོ་ཤ་སྟག་ལོན་སྤྱོད་པ་བྱུང་ཡོད་ནའང་། ལོ་
གཅིག་ལ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱུགས་འབྲས་སྒྲི་པོ་ལས་མ་བྱུང་བས་བསྐྱར་རྒྱུགས་སྒྲིད་

དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ཚུང་། དེའི་གོང་དུ་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སློབ་སྤྱོད་བྱེད་
པའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྒྱགས་འབྲས་ཡོངས་རྫོགས་ཨང་དང་པོ་ཤ་སྟག་ལེན་བྱས་སོང་།

ང་སྐར་ཆ་སློབ་ཏེ་མཐོ་རིམ་སློབ་ལྷན་སློབ་གཉེར་ཐོན་པའི་ལོ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་ད་ལྟའི་སྐར་ཆ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཨར་ལས་གསར་
དུ་གནང་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རིམ་པས་རང་མགོ་རང་ཐོན་ཅན་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་
གི་ནམ་པར་བྱུང་ཡོད། ང་མཐོ་སློབ་དུ་ཡོད་སྐབས་སློབ་མའི་སྐྱེ་ཆ་ལྟ་བུ་དེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
སློབ་ལྷན་འཇུགས་ལུ་ལ་ས་ཆ་བཟུང་བར་བྱིན་ཚུང་ལ་སློབ་ལྷན་དེའི་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོག་ས་
པའི་འབྲས་མའི་འགན་ཁུར་ཚུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་ ༦ ནང་དུ་སྐར་ཆ་སློབ་ཏེ་མཐོ་སློབ་ནས་
ལོ་དགུའི་རིང་གི་སློབ་སྤྱོད་ཐོན་ཏེ་སྐར་ཆ་སློབ་ཏེ་སློབ་ཏེ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་
ནས་ M.A རྟེན་མཚན་དེ་ལག་འཁྱར་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་རིན་པོ་ཆེས་གསར་ཚུམ་མཛད་པའི་བོད་ཡིག་གི་བྱང་བ་ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ལ་ཨང་
དང་པོའི་བྱ་དགའ་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གསོལ་བ་སྐྱུལ་མཛད་བཞིན་པ།

སྐུར་ཁྱེ་བོད་ཀྱི་
ཆེས་མཐོའི་བོད་
ཀྱི་གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་
སློབ་གཉེར་གནང་
སྐབས་ས་ར་ཁྱེ་
གཟིམ་ཤག་ཆུང་
དུ་ཞིག་གི་ནང་
སློབ་གཉེར་མཛད་
བཞིན་པའི་སྐུ་པར།

ཕྱེད་ལྟུང་།

བཅའ་བྱུང་པོ་དེ་མི་འཁྱིལ་ཆོག་པ་ལ་ཞབས་འདེགས།

དང་པོ། བཅའ་བྱུང་པོ་སྐར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ལས་ཁུགས།

༡༩༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཅའ་བྱུང་པོ་ལེགས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་
ཕྱིན་པ་དང་། བཅའ་བྱུང་པོ་དེ་མི་འཁྱིལ་གནས་སྐར་མ་ས་ལར་སྒྲིམ་ནས་ཀྱང་ལོ་ངོ་བཅུ་
ཕྱིན་པའི་སྐབས་ ༦ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་སྐར་མ་ས་ལར་གསར་འཛུགས་
གནང་འགོ་ཚུགས། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་འདི་ཡང་ཡུལ་
བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་ཞིག་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་མི་ཁྲི་བྲག་དུ་མ་བོད་ཀྱི་
ས་ཁུལ་གང་ས་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་སྐབས། རིན་མང་བྲལ་བའི་སྐབས་གསུང་ཐུགས་ཏེན་
ཅ་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་འབྲེར་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་
བར་བཞེན། རིག་དངོས་དེ་ནམས་གཅིས་ཉར་ཆད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་སྐད། ཕྱོགས་སོ་སོའི་
མཐུན་འཇུག་འོག་བཅའ་བྱུང་པོ་བོད་གཞུང་གིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་
གནང་རྒྱུ་ཐག་བཅད་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༡ ལོར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་འཛུགས་སྐྱོན་
ལེགས་བྱུང་བྱུང་འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་དུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་
ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བའི་སྐབས་ཡིན་དུས། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་སྐོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ཅ་མེད་བཟོ་བའི་སྤྱི་བྱས་བཟུང་ཞེ་གཏོར་སྐྱོན་ཆབས་
ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་བཅའ་བྱུང་པོ་དེ་མི་འཁྱིལ་ཆོག་པ་

ནང་བོད་མི་ཆོས་རང་སློག་སློས་གཏོང་གིས་ཁྱིམ་ཡོང་བའི་རིག་དངོས་འདི་དག་སྤང་
སློབ་ཀྱིས་མཆོན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་པ་སྤང་གསའི་ཐབས་ཚུལ་ལྟར་
བཞེས་གནང་བ་ནི་སྤྱགས་རིང་གི་དོན་སྤྱིང་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ལེ་ ༡༩༥༥ ལོའི་རྒྱུ་ ༥ ཆོས་ ༡ ཉིན་ནས་བཞུགས་སྤང་ན་རམ་ས་ལའི་
བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན། དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ལས་ཞུགས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་
བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱི་ལེ་བྱུང་ནས་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཤར་ཉིའི་ནི་ཀེ་ཏན་
ཞེས་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ནང་འབྲུམ་རམས་པའི་ (PhD) སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་
འཆང་རྒྱལ་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་ནའང་། བྱིས་སྤྱི་ལེ་རམ་ས་ལས་ལས་ཀ་དང་མཉམ་དུ་
ཆེད་ཚོམ་འབྲི་དགོས་པ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དེར་ཡང་ཡང་དངོས་སྤྱི་ཡོད་དགོས་པའི་
དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། འབྲུམ་རམས་པའི་སློབ་སྦྱོང་དེ་སློབ་བཏང་སྤྱི་ལས་
ཀའི་ཐོག་ཤུགས་བརྒྱབ་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྐབས་དེར་ངའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་པའི་ལས་ཀ་ཡིན། ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོར་ཉམས་ཞིབ་པ་མཁས་པའི་ས་
མིག་རེ་ཡོད་པ་དེའི་གྲས་སྤྱི་བདམས་སོང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བསྐྱུད་ཆེད་རིང་ལས་ཀ་སྤྱི་
མང་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལེ་འབྲུམ་འབྲུར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ནི་བོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་ཕྱགས་
བསྐྱུས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཤིན་དུ་མང་པོ་གསལ་སྤྱི་བྱུང་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་ལ། དག་རྒྱུན་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཤོད་རྒྱ་ཡོད་པའི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཀྱི་ཆན་རབས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་སར་དངོས་སྤྱི་
བཅར་ཏེ། ཁོ་ཆོས་བཤད་པའི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་ཁག་སྤྱི་འབྲུག་དང་། རིམ་པས་ཡིག་ཐོག་
དུ་ཐབ་བཤུས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བརྒྱུད་དུ་འགྲོ་ཉི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་མང་པོ་གསལ་ཉི་ལྱིས་སྤང་
སློབ་བྱས་ཐུབ་ཡོད།

སྤྱིར་ན་མི་སོ་སོར་དགའ་ཕྱོགས་མ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་ང་ནི་རྒྱལ་རབས་དང་
ལོ་རྒྱུས་ལ་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ང་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་
ཉམས་ཞིབ་པའི་ལས་གནས་ཐོག་འཛོགས་དགོས་པའི་གནད་དོན་གཅིག་ནི། སྤྱིར་ཆའི་
མཐོ་སློབ་དུ་ཡོད་སྐབས་ལོ་གཉིས་རིང་བོད་ཡིག་གི་ཚཱ་ཡིག་འགྲན་བསྟར་སྤྱོད་ངས་
ལོ་སྤྱི་གཉིས་ཀར་ཨང་དང་པོ་སྤངས་ཡོད། ཚཱ་ཡིག་འགྲན་བསྟར་དང་པོའི་ནང་བོད་
ཡིག་གི་བྱང་བ་ཞེས་པ་ཡི་གའི་བྱང་རབས་དང་འབྲེལ་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སློང་བཙན་
སྐམ་པོ་དང་། སློང་བཙན་སྐམ་པོའི་ཡབ་ཀྱི་སྟོར་དེང་རབས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་ལྟན་པའི་དཔྱད་ཚཱ་རྒྱུ་པོ་ཞིག་བྲིས་པ་དང་། ཚཱ་ཡིག་འགྲན་བསྟར་གཉིས་
པའི་བཛོད་གཞིར་བོད་ཀྱི་སྟོན་གར་གྱི་རིག་གནས་ཟེར་བའི་དེབ་རྒྱུང་ཞིག་བྲིས་པ་
ཡིན། དཔྱད་ཚཱ་འདི་དག་བྲིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་རང་བཞིན་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཐད་དོ་
སྣང་བྱས་ཡོད་ལ། དཔྱད་ཚཱ་དེ་དག་གིས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཤུགས་རྒྱན་ཕྱན་བྱ་
རེ་སྤེབས་བྱུང་ཡོད་བསམ།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་པའི་ལས་གནས་སུ་ཐོག་མར་སྤེབས་པའི་
སྐབས། ཉམས་ཞིབ་པ་སོ་སོས་གནད་དོན་གང་གི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྟོར་གྱི་
འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་པས། ངས་ང་རང་གི་དགའ་ཕྱོགས་དང་བསྟན་པའི་
ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོར་དང་། དེ་ཡང་ཡིག་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐབ་བཤུས་ཙམ་མ་
ཡིན་པར་ཡིག་ཐོག་དུ་མེད་པའི་བོད་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་དག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་ཞིབ་བྱ་དགོས་
པ་འདི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་ཤིན་དུ་གལ་ཆེན་པོར་མཐོང་སྟེ་དག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་
སྤྱིག་གི་ལས་འཆར་ཞིག་བཟོས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་དག་རྒྱན་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་འཆོལ་སྟེད་བྱས་པ་ཉ་ཅང་ཉུང་བས། ངས་ལས་ཀ་འདི་ནི་དུས་ཚོད་པར་
འགྲངས་བྱས་ཏེ་འཛོགས་མི་རུང་བར་ང་དག་ཡིན་སྟོར་ཁྱུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཁྱས་སྐབས། གོང་རིམ་

ནས་ངའི་ལས་འཆར་དེར་བཀའ་འཁོལ་ཐོབ་བྱུང་།

ལོ་ཤས་རིང་སློ་ཀུན་ནས་འབད་བཅོམ་བྱས་པ་བརྒྱད་ང་ཆོས་ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་རྒྱ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་འཆོལ་སྤྱད་བྱེད་ཐུབ་ཡོད། ང་བཅོམ་བྱེད་བོད་མིའི་གནས་ལུལ་ས་
གནས་མ་འདྲ་བའི་གཞིས་སྤར་བཅུ་གཅིག་ཅུ་ལ་དངོས་སུ་བསྐྱོད་དེ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་
ཚུངས་ལྡན་པའི་མི་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ལྷག་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་ཡོད། ངས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དྲི་བ་
འདྲི་སའི་གྲས་སུ་མི་ཆུང་ཤོས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གའི་ཅུ་ལོ་ཡོད་ལ། མི་ཐོག་འགའ་ཤས་
རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་ཤོད་རྒྱ་ཡོད་མཁན་ཆུང་རབས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པས།
ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་རིན་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་ཞིག་གཅིག་ཡིན། སྐབས་དེར་ངའི་
ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་སྤྱད་བྱེད་པ་དང་། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསུང་ཆོས་གང་གནང་ཐབས་ཅད་སྤྲོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན། ངག་
རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་ནམས་སྤྲོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པ་མ་གཏོགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཐབས་ལོང་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད་
ཀྱང་། རིམ་པས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཐབས་ལྟེ་ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་མེད་
ཚུགས་བསྐྱེགས་གནང་བཞིན་འདུག། ངག་རྒྱན་དེབ་མེད་དེ་ཕན་ཚུན་སྤྲོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལས་ད་
དུང་བྱ་རྒྱ་མང་པོ་ལྷག་ཡོད་ཆོད་རེད།

ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་དཔོན་ཁག་
ཆོའི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱ་བོད་ས་མཆམས་ཀྱི་སྒྲོར་དང་། བོད་ཀྱི་བཟོ་རིག་གི་སྒྲོར། ལྷ་ཆོག་གི་སྒྲོར།
རྒྱ་ཅལ་ཀྱི་སྒྲོར་སོགས་བྱུང་ཁོངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ། དཔེར་ན། ལུལ་ལུང་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་
གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ལུང་པ་དེའི་ས་ཁམས་ཆགས་སྤངས་ཏེ་རི་རྒྱ་ལུང་གསུམ་སྐད་
གྲགས་ཅན་གང་དང་གང་ཡོད། དེ་དག་གི་མིང་གི་འབྲེལ་བཤད་དང་མིང་སོགས་སྤངས།
དགོན་པ་གང་དང་གང་ཡོད། ཁྲོད་སྤེལ་ཅི་ཅུ་ཡོད་མེད། ཁྲོད་སྤེལ་སོ་སོའི་དཔོན་པོ་དང་མི་
རབས་ཆུན་པ་གྲགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། མི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆེད་ཁུངས། དམག་དོན་སོགས་

ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་། འཆོ་བའི་གནས་སྐྱེད་དང་། རྒྱ་གོས་ཆ་ལྷགས། བག་མ་
གཏོང་ལེན་བྱེད་སྐྱེད་ས། སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱེད་སྐྱེད་ས། ལྷ་གཞས་རྩིང་པ་གང་དང་གང་
ཡོད། ངག་རྒྱ་ལོ་རྒྱས་ཤོད་མཁན་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱས་བཅས་ཞིབ་ཕྱ་འདྲི་ཅད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
ངག་རྒྱ་ལོ་རྒྱས་འཆོལ་སྤྱད་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་ཁྲོད་དུ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་
ལོ་རྒྱས་གནད་འགག་ཅན་མང་པོ་ཞིག་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་རིན་ཐང་ཅན་དང་པར་
རིས། རི་མོ་སོགས་ཅ་ལག་མང་པོ་ཞིག་ལག་སོན་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དེར་ངི་བ་འདྲི་ཡུལ་ཆང་མ་བོད་ནས་ཐེབས་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཁོ་
ཆོའི་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ངག་རྒྱ་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆད་ལྡན་དང་ཁྱེད་ས་བཅུན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཁོ་
ཆོ་བོད་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་མཐོང་ཐོས་གང་ཡོད་མཁོ་
བསྟུ་བྱེད་བྱབ་ཡོད་ལ། བོད་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་གི་སྒྲོར་དང་། བོད་དང་ཡུ་
ཀྲར་གྱི་དམག་འཁྲུག་གི་སྒྲོར། བོད་མ་ཤོར་བའི་གོང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་འགའ་རེའི་ངོས་
ནས་བཏོན་པའི་སྒྲོར་མོ་ཡོད་མཁན་ཆོའི་སྒྲོར་མོའི་དབྱིབས་དང་རྒྱ་ཆ། སྒྲོར་མོ་གང་འདྲ་
བྱས་ནས་བཏོན་པའི་སྒྲོར་སོགས་ཀྱང་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་བྱས་ཡོད།

ངས་ད་དུང་སྤར་རྒྱ་བོད་ས་མཆམས་སྒྲོར་གྱི་ངག་རྒྱ་ལོ་རྒྱས་མང་པོ་དང་། ལྷག་
པར་དུ་ཟི་ལིང་(སྤྱི་ཆེ་ཆང་)གིས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་བོད་
བར་གྱི་ས་མཆམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྒྲོར་དང་། སྐབས་དེའི་ས་མཆམས་ལ་ཞིབ་
འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་གས་སུ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་ལ་དེའི་སྒྲོར་ངི་བ་ངེས་པའི་ངག་རྒྱ་དེ་ནི་
ཤིན་ཏུ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་དུས་ཟི་ལིང་(སྤྱི་ཆེ་ཆང་)ལ་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་
སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་བཙོ་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོ་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་ས་སྤེལ་ཅིག་རང་གི་མངའ་
ཁོངས་སུ་ཟུག་བསྐྱིལ་མ་བཏང་བར་ཟི་ལིང་(སྤྱི་ཆེ་ཆང་)རྒྱུང་པ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་མེད་སྟབས། བོད་
ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ལ་དྲག་པོའི་བཅན་འདུལ་ཡང་ཡང་བྱས་ཐུང་ཡོད། གདན་ས་ཁག་གི་

འདོན་ཏྲ་དབྱངས་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་གྱི་སྐོར་སོགས་ཀྱང་སྐྱ་འདུག་དང་བརྟན་པར་ལེན་པ་སོགས་བྱས་ཡོད།

ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་སྤྱད་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ཁོད། ང་ཆོས་སྐྱ་ཐག་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མར་སྐྱ་འདུག་དང་། ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་སྟོང་ཕྱག་ལ་ཉེ་བ་བསྟུ་བསྐྱེགས་བྱེད་ཐུབ་སོང་། སྐབས་དེར་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་བྱེད་སྤངས་ལྟར་གཞུང་ལ་ངོ་མ་དེ་སྤུལ་ནས་ང་རང་གིས་ཀྱང་འདྲ་བཤུས་གཅིག་སྤངས་ཡོད་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། ངས་གཞུང་གི་ཅ་ལག་ཡོངས་རྫོགས་གཞུང་ལ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟུམ་པའི་ཐོག་ནས་གཞུང་ལ་སྤུལ་བ་མ་གཏོགས་ངོ་བཤུས་ཤོག་ཞེ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེར་ལ་ཉར་མེད། ཕྱི་ལོགས་ནས་བཤད་སྤངས་ཤིག་ལ་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་འགའ་ཤས་བོར་བརྒྱག་ཏུ་བྱིན་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་གོ་ཚུང་ཡང་། སྐད་ཆ་དེ་བདེན་རྒྱུ་ངས་གསལ་པོ་མི་ཤེས། དེང་སང་ང་ལ་འཁྱོད་པ་ཕན་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། གལ་སྲིད་ངས་སྐབས་དེར་རྒྱ་ཆ་དེ་དག་གི་ངོ་བཤུས་རེ་ཉར་ཐུབ་ཡོད་ན་དེང་སང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད་ལ། དེའི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་ལས་ཀ་ཡང་མང་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་སོང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ང་བོད་ལ་གཉེན་འཕྲད་དང་ལྷ་སྐོར་དུ་སོང་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ་བྱིར་འཁོར་སྐབས། རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་ངའི་དེ་སྡེའི་འཛིན་སྲ་གཅིག་པའི་སྟོབ་ཁྱོགས་རྣམས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛིག་པའི་དུས་ལ་སྤེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཁེལ་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་ཡང་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛིག་པར་བྱིན། དེ་དུས་ང་ཆོ་ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་རྒྱགས་སྟོན་ཀྱི་ལམ་ནས་འགོ་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཐོབ་ཡོད། སྐབས་དེར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་འགོ་སྤངས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་གསར་

རྟེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁེལ་བས་གདན་སར་བསྐྱོད་ནས་དཔེ་ཆར་རྒྱན་རིང་པོ་ལྟ་སྟེ་
མེད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛོག་ཆོག་པའི་འོས་
ཆོས་ཆང་བ་ཆོར་ལྟ་རམས་དམ་བཅའ་འཛོག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་རེད། རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྟག་གི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་སློན་ལམ་
ཆེན་མོའི་ཐོག་ལྟ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དམ་འཛོག་བྱས་རྗེས་ཕྱིར་ད་སར་ཡོང་སྟེ་ཕུ་
མཐུད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ལས་ཀ་བྱས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྡེ་རྒྱུ་
བསྐྱོམས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་རིང་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད།

སྟོ་བློགས་དགའ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྟེ་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས། ཆོས་གྲོགས་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་
རམས་ལྟ་རྒྱུ་བསྐྱོན་པའི་སྐབས་ལ། ལོ་ ༡༩༥༦ ལོ།

ལྟ་སྟེ་ ༡༩༥༧ ལོ་ནས་བཟུང་ངས་སྐྱ་སྤེར་ཡིག་ཆང་དུ་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐག་ཁག་འབྲེམས་སྟེལ་དང་ཡིག་ཐོག་དུ་པབ་རྒྱུའི་ལས་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅན་བྱེད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

ཀ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་
མང་པོ་ཞིག་ཡིག་འབེབས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ནམས་ཡིག་ཐོག་དུ་
འཁོད་པ་ཤིན་དུ་ཉུང་ཞིང་ཕལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱ་སྒྲིབ་ཡིག་ཚང་དུ་ལོ་ཤས་རིང་ལས་
ཀ་བྱས་རྗེས་བཅན་བྱེད་བོད་གཞུང་གི་ནང་ཐད་ཀར་ཞབས་ཕྱི་བྱས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། བཅན་བྱེད་མེད་མེད་པའ་ ཁྱིམ་སྒྲིབ་བྱེད་བཅོ་འགོད།

༄༅། ངས་བོད་གཞུང་གི་ནང་ལས་ཀ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༧ ཉིན་
འགོ་འདྲུགས་ཁྱེད་པ་ཡིན། ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐྱེད་མགོན་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཐད་བསྐྱོས་
གནང་བ་བཞིན། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྱིམ་སྒྲིབ་བྱེད་པ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། བཅན་ཁྱིམ་སྒྲིབ་
ཀྱི་བྱེད་བྱེད་གསར་བཅོའི་ཆེད་བཅན་ཁྱིམ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་ཆོགས་རྒྱུད་གསར་འདྲུགས་
གནང་བའི་གྲས་སུ་ཐད་བསྐྱོས་གནང་བ་ལྟར་ཞབས་ཕྱི་ཁྱེད་པ་ཡིན། ལྷ་བས་དེའི་
བཅན་ཁྱིམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཆོགས་རྒྱུད་གི་ཆོགས་གཙོ་ནི་བཀའ་སློན་ཁྱིམ་སྒྲིབ་འདྲུ་ཆེན་ཐུབ་
བསྟན་ཅན་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ཆོགས་མིར་ནང་སྤྱོད་བཀའ་རྒྱུད་དབང་འདུས་རྩི་རྩི་དང་།
ལྷ་རྒྱ་ཤ་སྤྱོད་དབྱུང་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྦྱོར་ཐུབ་གདོང་རིན་པོ་
ཆེ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ཤེས་རིག་རྒྱུད་ཆེ་རྒྱུད་པ་རི་ཁ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་
ཐུན་ཀྱི་ཉི་མུལ་སྦྱོར་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་བཅས་མི་ལྔ་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོ་ལ་རྩ་ཁྱིམ་
དང་བཅན་ཁྱིམ་སྒྲིབ་བཅོ་སྟངས་མ་འདྲ་བ་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོ་མ་འོངས་པར་
བོད་མི་རིགས་ལ་རན་ཞིང་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་གང་ཡིན་མིན་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་རྩ་
ཁྱིམ་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་བསམ་སློབ་མང་པོ་བཏང་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁྱིམ་སྒྲིབ་ལུགས་མཁས་
པ་མང་པོ་གདན་འདྲེན་ཁྱེད་ཉེ་དགོངས་ཚུལ་དེ་བསྟར་དང་། བཅོ་སྦྱོང་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་
ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁྱིམ་སྒྲིབ་ལུགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ལྟ་སྟོན་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པའི་ཁྱིམ་
སྒྲིབ་ཀྱི་འགོ་སྟངས་ལས་ལེགས་ཆ་གང་ཡོད་བསྟར་བྱས།

ཅ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཚོགས་ཚུང་།

གཡམ་བཅུས། ༡ ཡ་སྐབས་མགོན་ཀི་རིན་པོ་ཆེ། ༢ ལྷ་ར་ཁ་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
ཁང་གི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་ཡ་སྐབས་ཇེ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ། ༣ བཀའ་སློན་ཁྲི་ཕུར་འབྲུ་
ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ལྷ་མ་རྒྱལ། (ཚོགས་གཙོ) ༤ རང་སྲིད་བཀའ་ཕུར་དབང་འདུས་དོ་རྩེ། ༥ ཤེས་རིག་བྱང་ཆེ་ཕུར་
པ་རི་ཁ་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་བཅས་བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཚོགས་ཚུང་ལྷན་རྒྱས་གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་གཞི་ལ་
བཟུང་སྟེ། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་གྲོས་ཚོགས་ལམ་ལུགས་
དང་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཏེ་མང་གཙོའི་འགྲོ་སྐྱབས་མི་འདུ་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་
ནས་ཅ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་སེ་ཏུར་སེ་སྤག་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བོད་རང་
སྲོལ་ཅན་གྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཤིག་ཀྱང་བཟོས་ཡོད། ཅ་ཁྲིམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་མ་འོངས་
པར་བོད་འདི་རང་བཅོན་ལྷན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ངོ་བོར་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་

དེ་དུས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱུ་ཅི་ཅི་ཁྲིམས་ཟིན་བྱིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བྲིས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བར་ལམ་ནས་བོད་དོན་འཐབ་ཚྭ་དེ་ཅི་ཅི་ལ་འགྱུར་བ་བྱིན་ཏེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འགོ་རྒྱུར་གཏན་ཁུལ་བར་བརྟེན། ཅི་ཅི་ཁྲིམས་ཟིན་བྱིས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིར་བསྟར་དང་ལུས་མེད་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་རེད། ང་ཆོས་བཅོན་བྱོལ་དུ་བསྟར་ཆེད་རིང་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱུ་ཅི་ཅི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་མང་པོ་ཞིག་གི་ཟིན་བྱིས་ཀྱང་བཅོས་པ་ཡིན། ང་ཆོས་ཟིན་བྲིས་བཅོས་པ་མ་གཏོགས་མཐའ་མའི་གཏན་འབབས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ནས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆོད་ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བསམ་ཚུལ་དང་ལྟ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ལ། དེའི་ཐད་ཆོགས་མི་ཆོད་བར་དགོངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡང་མང་པོ་བྱུང་ཆུང་།

བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་བྱི་ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༠ ཉིན། བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོངས་འཆར་སློབ་སྟོན་དང་གཞིན་སྐྱུལ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་འཆར་འབུལ་མཁན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་ཆོགས་མིར་བསྐོས་གནང་བ་བཞིན་ཆོགས་ཚུང་དེའི་ཆོགས་མི་བྱས་ཏེ་ཞབས་བྱི་གང་ཐུབ་ལུས་པ་ཡིན།

བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་བྱི་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོས་ལྷན་ཁང་གི་ཆོགས་མིར་བསྐོས་བཞག་གནང་བ་བཞིན། བོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོས་ལྷན་ཁང་གི་ཆོགས་མི་ལོ་མང་པོའི་རིང་བྱས། བཀའ་སློན་མན་འདབས་ཀྱི་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཆེ་ཕྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོས་ལྷན་ཁང་གིས་བསྐོས་གཞག་དང་ལྟ་རྟོག་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་སྤྱི་མོ་ཡོད།

ང་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་གྱི་སྟོན་འགྲོའི་འོས་གཞིའི་ནང་ཐེངས་དང་པོར་སྟེབས་པ་ནི། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་བྱི་ལྷ་ ༢ ནང་ཡིན། བཀའ་སློན་བསྐོས་གཞག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་

སྒྲིག་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཟང་རྗེས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འོས་བསྐྱེད་སྐབས་ཡིན།
དེ་ལྟར་བཀའ་སློན་གྱི་འོས་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
དམིགས་འདུགས་གནང་བཞིན་པའི་སྤྱི་མཐོང་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་འགྱུར་བ་བཟང་སྟེ་
བཀའ་སློན་གྱི་འོས་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཁྲོས་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་
ནམས་ཀྱིས་གསང་བའི་འོས་ཤོག་གི་ལམ་ནས་འདམས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་སྤྱི་
ངོ་རྒྱལ་དོན་འབྲུབ་སོགས་བཀའ་སློན་གྱི་སྟོན་འགྲོའི་འོས་གཞི་འགའ་ཤས་ཐོན་པའི་
གས་ནས་ང་ལ་སྟོན་འགྲོའི་འོས་ཤོག་མང་ཤོས་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་ངས་བཀའ་སློན་གྱི་འོས་
གཞི་ལས་དགོངས་པ་ཁྱེད་ཉེ་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་སྤྱི་
འཐུས་ནམ་པས་ཡང་བསྐྱུར་བཀའ་སློན་གྱི་འོས་གཞིར་བདམས་པ་བཞིན་བཀའ་སློན་
དུ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་མོང་། ང་ཐོག་མའི་ཆར་འཕྲོད་བཞེན་བཀའ་སློན་གྱི་འོས་མིག་
དུ་བཀའ་ཤག་གིས་ལས་བཀོས་བྱས་འདུག་ཀྱང་། བཀའ་སློན་གྱི་དམ་འབུལ་གྱུ་བ་
ནས་རྗེ་སྟོན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཆོས་
རིག་བཀའ་སློན་གྱི་འགན་འཁུར་དགོས་ཞེས་ཐད་ཀར་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་ཆོས་རིག་
བཀའ་སློན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར་བ་ཡིན།

སྤྱིར་ན་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ནང་སླ་མ་དང་གྲུ་པ་ཁྱེད་མི་ཆོག་པའི་
དགག་བྱ་གང་ཡང་མེད་པས། ང་རང་སླ་མ་དང་གྲུ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་བསྐྱབས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཆོས་དང་
འགལ་བ་མེད། དཔེར་ན། ངས་བདེ་སྤྱང་བཀའ་སློན་གྱི་འགན་ཁུར་ལྟ་བུ་སྤངས་ནའང་
མི་གཅིག་ཀྱང་གསོད་དགོས་ཀྱི་མེད་ལ། བཅོན་པ་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་དགོས་ཀྱི་མེད། ཅེ་
བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་ལེན་སྤངས་ལ་མ་འདྲ་བ་སྤྱི་ཆོགས་ཡོད་མོད། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། འཆོ་

མེད་ཞི་བ་དང་གཞན་པ་མཚན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས། བོད་
གཞུང་གི་སྤྱི་ལུ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱ་ཁེར་གང་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཙོ་བོ་བོད་
མི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་གིས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ལས་འགན་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་སྐྱབ་
དགོས་པ་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལུ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་མི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་ཆེ་བ་
ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། གལ་སྲིད་ངས་ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱངས་མ་འགྲིག་པ་བྱུང་ཆེ་བོད་ཀྱི་ཆེ་མི་
མང་གིས་སྤང་མེད་དུ་འཛོག་སྲོལ་མེད།

གལ་སྲིད་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་དཔོན་པོ་ཆོས་དམར་པོའི་ལྟ་བ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་
ཐོག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། དམར་པོའི་ལྟ་བའི་སྤྱི་དོན་ནི་སྤྱན་མོང་
གི་ཆེད་དུ་རང་གི་ཁེ་ཕན་དང་ཆེ་སྟོག་ཚུན་ཆད་སྒྲོས་གཏོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གལ་
སྲིད་ཅུ་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་བཟུང་བའི་ཐོག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་བསྐྱབས་པ་ཡིན་
ན། དེ་ནི་ཆོས་དང་འགལ་བ་ལྷག་སྟོང་ཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་གཏན་ནས་མི་བྱེད། དེར་
བརྟེན་ང་དམར་པོའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཆད་ལྡན་ཁག་ལ་བལྟ་རྒྱུར་དགའ་
བོ་ཡོད་ཀྱང་། དམར་པོའི་ལྟ་བ་ཁ་ལ་འབྱེད་བ་མ་གཏོགས་ཉིན་རེའི་ལས་དོན་གྱི་ནང་
དུ་ལག་བསྟར་མི་བྱེད་མཁན་ཆོའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱངས་ལ་དགའ་བོ་མེད། ལྗུལ་བ་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཀྱང་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་མར་ཁེ་སིའི་ལྟ་བ་ལ་གཟིགས་སྐྱངས་དེ་ངན་པ་
མེད་པར་མ་ཟད། མར་ཁེ་སིའི་ལྟ་བ་དང་ནང་ཆོས་བར་མཐུན་པའི་ཆ་མང་བོ་ཞིག་ཡོད་
པར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་རམ་ས་ལར་བོད་རིགས་ན་གཞིན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བོད་དམར་ཆོགས་པ་
ཞེས་པའི་བོད་ཀྱི་དམར་ཤོག་ཆོགས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་བཙུགས་ཐྱིང་ཡོད་ལ། ཆོགས་
པ་འཛུགས་མཁན་ཆེ་དང་ངའི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཡོད། སྐབས་དེར་དམར་ཤོག་
ཆོགས་པ་འཛུགས་མཁན་གྱི་མི་གཙོ་བོ་དེའི་མིང་ལ་ཀེ་དོན་གྲུབ་ཟེར་ཞིང་། ཤེས་ཡོན་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅན་བྱེད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

གསར་རྟེན་གཉིས་ཀའི་གནས་ཚད་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཅན་བྱེད་
བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དེའི་ཤུགས་རྒྱས་སྤྱབ་མེད་ལ། མང་ཚོགས་
སྤྱི་དང་ལྷག་དོན་གཞོན་སྤྱིས་ཀྱི་ཁོད་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བས་རིམ་
བས་བོད་ཀྱི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དེ་གྲགས་འགྲུལ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤྱར་སོང་། །

ཡེ་ཤུ་འཕུ་ལཱ་ཁིག་ལ།

བོད་དུ་བསྐྱར་ལོག

དང་པོ། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་མགོ་སྟོན་གྱི་གྲུ་ཡངས།

༡༡། རྒྱ་ནག་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་མཆུག་བསྐྱེལ་རྗེས་བོད་རྒྱའི་
འབྲེལ་ལམ་གྲུ་ཡངས་སུ་འགོ་འགོ་ཚུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་
གི་འགོ་ཁྲིད་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གིས་ཡ་སྤྱའི་གཅེན་པོ་རྒྱ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ལ་བོད་ཀྱི་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་གྲོས་མོལ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་བརྗེ་ལན་བསྐྱར་བ་
ལྟར། ཐུག་འཕྲད་སྐབས་སུ་བོད་རང་བཙན་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཆ་ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་
བཤད་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གིས་ད་དུང་བོད་ནང་ད་ཆ་འཆུགས་
སྐྱོན་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད། བོད་མི་མང་གི་འཆོ་བ་ཏུ་ཅང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ཆགས་
ཡོད། ཡུ་ལའི་སླ་མ་བཙན་བྱོལ་དུ་མ་བཞུགས་པར་བོད་ནང་ལོག་ཐེབས་དགོས་
སྐོར་བཤད་འདུག ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་དུ་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་མངགས་གཏོང་
གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་
སྟངས་ཅི་ཡིན་གཟིགས་འདོད་ཡོད་པའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པར། ཏེང་ཞའོ་ཕིང་
གིས་དགའ་བསུ་ཁྱེས་པར་མ་ཟད། སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་ས་ཁྱོགས་གང་སར་བསྐྱོད་ཆོག་
པ་དང་། པར་རང་དགར་བརྒྱབ་ཆོག་ཚུལ་བརྗོད་འདུག དེར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོའི་ཟླ་ ༡ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་ ༥ བར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱི་རྗེས་སུ་ལྷ་སྐོར་

ཚོགས་པ་ཐེངས་བཞི་བོད་དུ་མངགས་གཏོང་གནང་སྟེ། བོད་ཚོ་ལ་ཁ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐྱེད་ལ་རྒྱས་ལོན་གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་སུ་སྐྱེ་ཆབ་ཚོགས་པ་ཐེངས་གཉིས་
པེ་ཅིང་དུ་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་དུ་གྲོས་མོལ་གནང་ཡོད་ནའང་། གྲོས་
མོལ་སྒྲུ་རྒྱུས་གཉིས་ཀར་དོན་འབྲས་སློན་པ་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

ལྷ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཁག་བཞི་བོད་ནང་བསྐྱོད་པའི་མཐོང་ཐོས་ནི་ཡིད་སྐྱོ་བ་ཞིག་
བྱུང་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་དུ་མའི་
རིང་། བོད་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བཅོམ་གཞོན་དང་རྩ་སྟོང་རང་བཞིན་གྱི་གཏོར་
བཅོམ་ཆད་མེད་བཏང་ཡོད། དགོན་པ་པལ་མོ་ཆེ་རྩ་གཏོར། ལྷན་གྲགས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་
དང་སླ་མ་གྲུ་པ་རྣམས་རྒྱུ་འདས་སམ། ལོ་མང་བཅོམ་དུ་རྩྭ་པ་སོགས་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གི་གཅིག་མཚུག་གཉིས་མཐུད་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་འབྲལ་ནང་སྤྱད་སྐྱོང་མཚར་གཅོད་མ་
སོག་སའི་བོད་མི་གཅིག་ཀྱང་ལྷས་མེད་པ་ལྷ་བུ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོའི་རྒྱ་ ༩ ནང་ཡ་རྒལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་ལ་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་བསྐྱར་གནང་སྟེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
འཕྲལ་དུ་བོད་མི་མང་གི་དཀའ་སྤྱད་གི་གནས་སྐྱེད་འདི་ལ་ལེགས་བཅོས་ཡོང་བའི་བྱེད་
ཐབས་ལག་བསྟར་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་གནང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལྷ་སྐྱོར་ཚོགས་རྒྱུང་ལ་བོད་མི་ཚོ་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དད་
འདུན་མེད་སྐྱོར་བཤད་འདུག་པ་དེ་བདེན་པ་མིན་པ་ཚོགས་རྒྱུང་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་འདུག
ལྷ་སྐྱོར་ཚོགས་རྒྱུང་འགོ་ཡུལ་ས་གནས་སོ་སོར་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་སེམས་འཁོལ་བའི་
ངང་ནས་དགའ་བསུ་བྱས་འདུག ལྷ་སྐྱོར་དང་པོ་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་
ཆེས་མངགས་གཏོང་མཛད་པའི་མི་སྣར་ཐུག་འདོད་ཀྱིས་ཏ་ལམ་བྱིས་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱི་
ལ་ཐོན་ནས་དགའ་བསུ་བྱས་འདུག་པར་མ་ཟད། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ད་དུང་ཡ་རྒལ་བ་རིན་
པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཐེབས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཤུགས་ཆེ་བྱས་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་

རིགས་ཆོས་གནས་སྐྱེད་པ་འདི་དངོས་སུ་མིག་གིས་མཐོང་བའི་སྐབས་ཏུ་ཅང་དངངས་
འཆབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཆོད། ཁོ་ཆོའི་བསམ་ཆོད་ལ་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་མི་མང་དང་
ཁ་བྲལ་ནས་བཅན་བྱོལ་དུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་བྱེན་པར་བཞེན་བོད་མི་ཆོས་ཁོང་
སེམས་ནས་གཏིང་བརྟེན་དུ་སོང་ཡོད་ཤག་དུ་བཅིས་འདུག།

དེའི་རྗེས་སུ་གནས་སྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་བ་གང་ལེགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ནམས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ཁུལ་དུ་གཉེན་འཕྲད་དུ་འགོ་དུ་
བཅུག་པ་དང་། བཅན་བྱོལ་བོད་མི་སྒྲོར་ཞིག་ཀྱང་བོད་ནང་གཉེན་འཕྲད་ལ་ཡོང་དུ་
བཅུག་པས། བཅན་བྱོལ་སྤྱི་ཆོགས་ནང་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལོ་མང་རིང་གར་སོང་ཆ་
མེད་དུ་གྱུར་པའི་གཉེན་ཉེ་རྒྱུ་འཆོལ་དང་། བོད་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་ཡུན་རིང་སྐྱག་འཕྲད་མ་
བྱུང་བའི་ཕ་མ་སྤྱན་མཆེད་དང་ལྷན་འཛོམས་བྱེད་སྐབས་པ་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དེར་ང་ཡང་བཅན་བྱོལ་དུ་གྱུར་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གངས་ཕྱིན་པ་དང་། ལོ་
ངོ་དེ་དག་གི་རིང་བོད་ནས་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་མཁན་ཆོའི་ངག་ནས་ཕ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་
དང་ལྷ་སྟེ་ཁག་གི་གནས་ཚུལ་ཐན་སྐྱེན་རེ་གོ་ཐོས་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། བོད་དུ་ལུས་པའི་
སྤྱིང་མོ་དང་སྤྱན་མཆེད་གཞན་ནམས་མཐོང་ཚྱུང་མེད། ར་པ་ཀི་རྟི་དགོན་པ་དང་། ལྷག་
ཆང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟི་དགོན་པས་གཙོས་ཀི་རྟི་དགོན་ཁག་ལ་གཏོར་བཅོམ་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་
ཡོད་ལུགས་གོ་ཐོས་བྱུང་ཡང་། ཞིབ་ཕྱེད་གནས་སྐྱེད་ཅི་ཡིན་ཤེས་ཆོར་མེད། ད་ཆ་པར་
ཚུར་གཉེན་འཕྲད་ཀྱི་གོ་སྐབས་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པས་ང་བོད་ནང་ལྷ་སྒོར་དུ་འགོ་
འདྲོད་ཆེན་པོ་བྱུང་།

གཉིས་པ། བོད་ནང་གཉིན་འཕྲད།

༄༅། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་བོད་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་གཏོང་རྒྱའི་གཞུང་འབྲེལ་གཞིགས་སྐོར་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་ཐེངས་བཞི་པའི་མི་སྣ་འདེམས་སྒྲུག་གི་ཁོངས་སུ་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་མི་སྣ་ཡོད་པའི་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་གོ་སྒྲིག་བྱས་པ་དེའི་ཁོངས་སུ་ངའི་མིང་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་གཞིགས་སྐོར་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་དེར་འགྱུར་བ་བཟང་ལྟ་སྟེ་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་གཞན་དག་ཅིག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བོད་ལ་བཟང་བ་རེད། འདི་ནི་གཞིགས་སྐོར་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་ཐེངས་བཞི་པ་དང་མཐའ་མ་དེ་ཡིན། བོད་གཞུང་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པ་ཡིན་སྟེ། ང་རང་སྒྲེར་གྱི་ངོས་ནས་ལྟ་ཡིན་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཆབ་ཁང་བརྒྱད་ནས་བོད་དུ་གཉིན་འཕྲད་དང་ལྟ་སྐོར་ལ་བསྐྱོད་ཆོག་པའི་སྟན་ཁུ་ཕུལ་ཡང་། ལྷགས་མཐུན་གྱི་ལན་ཞིག་གཏན་ནས་སྤྲད་མ་བྱུང་། དེ་ནི་ཁོ་ཆོས་ང་བོད་གཞུང་དང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱོགས་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པར་བཙུགས་ནས་ཆོག་མཆན་མ་སྤྲད་པ་ཡིན་སྟེ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ལོ་མཇུག་དུ་ཀེ་རྟིའི་མི་རྩ་ཆང་གི་མནའ་མ་སྟན་གྲགས་ལྟ་མོའི་སྟུན་མཆེད་ཀྱན་པ་ཆེ་བ་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་གར་ནང་གཉིན་འཕྲད་དུ་འབྱོར། ཀེ་རྟི་སྐྱེ་ཐེང་ལྷ་པ་གྲུབ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྐྱེ་དུས་ནས་བཟུང་ཀེ་རྟིའི་དཔོན་པོ་རིམ་བྱོན་ན་མས་ཀེ་རྟིའི་མི་རྩ་ཆང་ནས་ཡོང་དགོས་པའི་ལམ་སྲོལ་གཏན་འཇགས་སུ་གྱུར་ཡོད་པར་བརྟེན། ཀེ་རྟི་སྐྱེ་ཐེང་ན་རིམ་དང་ཀེ་རྟིའི་མི་རྩ་ཆང་དབར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དུས། ཆེ་བའི་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་དཔལ་ལྷན་བོད་དུ་

ཕྱིར་མ་ལོག་གོང་། ངས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་ནང་མི་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་མིའི་གཞུང་
ཆབ་ཁང་ལ་བོད་ནང་གཉིན་འཕུད་དུ་བསྐྱོད་ཆོག་པའི་ལག་བྱུང་ཁྱེས་པར་བཀའ་འཁྲོལ་
ཐོབ་འདུག དེ་ནི་ང་ཁོ་ཆོའི་ནང་མི་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིན་པར་བཞེན་གཞུང་ཆབ་ཁང་ནས་
ང་ལ་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་འདུག གང་ལྟར་སྐབས་དེར་ང་ལ་
བོད་དུ་འགོ་ཆོག་པའི་ལག་འཁྱེར་སྤྲད་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་
བོད་དུ་ངའི་ལྷ་སྐོར་མཆམས་འདོག་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ང་ཕྱིར་སྤྲད་བཏང་བའི་སྐབས། རྒྱ་
མིའི་ལས་བྱེད་ཆོས་སྐྱོན་འདྲུགས་བྱེད་གཞི་གཅིག་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བོད་ནང་འགོ་སྐྱོད་ཆོག་
པའི་ལག་བྱུང་རྩལ་མ་ཁྱེས་འདུག་ཟེར་ནའང་། གནས་ཚུལ་ངོ་མ་སྐབས་དེར་ཁོ་ཆོས་ང་སུ་
ཡིན་ངོ་ཉགས་མ་ཆོད་པར་སྤང་མེད་ཤོར་བ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
ཕྱི་ལོར་བཞུགས་པས་དེར་ཐོན་མཇུག་ཁྱེས། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ལྷ་མོའི་སྤྱི་མཆོའི་ནང་
དུ་འབུལ་རྒྱུའི་མཆོ་རྒྱས་དང་ཡུལ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱུའི་ཕྱག་
བྲིས་ཕྱག་བསྐྱར་མ་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱར་གནང་བྱུང་བ་ལྟར་ནང་དོན་བོད་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཆབ་ཀྱི་
ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ང་ཆོ་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་བལ་བོད་ས་མཆམས་འགྲམ་དུ་
སྤྲེའུག། བལ་པོ་ཆོས་ཁ་ས་ཞེས་འབོད་པའི་ས་ཆོགས་སུ་འབྱོར་སྐབས། གཞུང་ལམ་ཉམས་
གསོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་། གཞུང་ལམ་བཟོ་མཁན་བལ་ཡུལ་གྱི་མི་སེར་ཡིན་ཡང་
སྤྱིན་བདག་རྒྱ་ནག་གཞུང་རེད་འདུག བལ་པོའི་ལས་ཀ་པ་ཆོའི་གདོང་པར་སྐྱོ་ཉམས་ཆེན་
པོ་མངོན་འདུག་པས། ངའི་བསམ་པར་ལས་ཀ་བྱེད་དང་མི་བྱེད་རང་དབང་ཡིན་པས་འདི་
འདྲའི་སྐྱོ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྟོན་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ་བསམས་བྱུང་།

འགྲམ་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགག་སྒྲོའི་ལས་བྱེད་པས་ང་ཆོར་སྤྱོད་ལེན་བྱས་པར་མ་

ཟད། ངའི་ཁ་ནང་ནས་སྐད་ཆ་ཅི་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཆོད་ལྟ་བུས་བྱུང་ཡང་། ངས་ལྟ་
 སྒྲོར་དུ་འགོ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་སྐད་ཆ་གང་ཡང་བཤད་མེད། འགམ་གྱི་འགག་སྒྲོ་བརྒྱད་
 ནས་འགོ་བའི་སྐབས་སྒྲོར་སྐད་བ་ཞིག་གིས་ང་ལ་དེབ་རྒྱུ་ཞིག་སྤྲད་བྱུང་། དེ་ནི་འགག་
 སྒྲོ་ནས་ཅ་ལག་གང་དང་གང་འབྱེར་ཆོག་དང་མི་ཆོག་པའི་ནང་དོན་འཁོད་པའི་སྤྲིམས་
 ཡིག་རེད་འདུག དེར་ལྟ་སྟོག་བྱས་པའི་སྐབས་སྐད་ཅི་ཞིག་ལ་ཆོར་བ་ཡ་མཆན་པོ་ཞིག་
 བྱུང་། སྤྲིམས་ཡིག་དེའི་ནང་མི་གཅིག་གིས་འགག་སྒྲོ་བརྒྱད་ནས་ལག་འདོགས་རྒྱ་ཆོད་
 གཞིས་ལས་མང་བ་འབྱེར་མི་ཆོག་ཅེས་སོགས་བྲིས་འདུག མཐའ་མ་དེར་དེ་ལས་མང་བ་
 དང་དེ་ཡང་འབྱེར་ཆོག་མིན་འགག་སྒྲོ་སོ་སོའི་ལས་བྱེད་པས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་བཀོད་
 འདུག ཡིག་ཐོག་ཏུ་དོན་ཆན་རྣམས་ཞིབ་ཆགས་པོས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ལ་མཐའ་མར་དཔོན་པོ་སོ་སོས་དབང་ཤེད་ཀྱིས་བསྐྱར་བཅོས་དང་རང་འདོད་བྱེད་
 ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྤྲད་འདུག

འདི་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་སྤྲིམས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་གི་
 དབང་བསྐྱར་ཡིན་པའི་དཔེ་མཆོན་གསལ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་མཆན་ནི་སྤྲིམས་ཡིག་བཟོས་
 པ་མ་གཏོགས་སྤྲིམས་ཀྱི་གོང་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མི་སྣ་ཡོད་སྟབས། སྤྲིམས་ཡིག་རྣམས་དཔོན་
 པོ་སོ་སོའི་འདོད་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་འཇུག་བ་གང་འདོད་དུ་བཏང་ཆོག་པར་གྱུར་ཡོད། ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཇ་པ་ཀི་ཏི་དགོན་པའི་ཐོག་སྤྲིམས་ལྷགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་
 ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག་པའི་ནང་དུ། མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་
 རྫོགས་དགོན་པའི་ལས་སྡེ་ལ་མ་སྤྲད་པར་ཇ་པ་ཇོང་གི་རྫོང་དཔོན་ལ་སྤྲད་དེ་དགོན་པར་
 དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་བཟོས་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྲིམས་ལྷགས་ཡོངས་རྫོགས་
 འདི་ལྟར་དཔོན་པོ་ཆོད་དབང་བྱུགས་ཀྱི་འོག་ནས་ལུས་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་
 བཞེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་འདི་སྤྲིམས་ཀྱི་དབང་སྐྱར་མིན་པར་གང་ཟག་གི་དབང་བསྐྱར་ཅན་

ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་བྱུང་།

བོད་ཀྱི་ས་ཐོག་ཏུ་སླེབས་པའི་སྐབས་ཐོག་དང་པོར་གཡག་མཐོང་བའི་སྐབས་གཡག་དེ་ནི་མིས་བདག་བཟུང་བྱས་པའི་སློ་ཐོག་དང་མི་འདྲ་བར་གཅན་གཟན་ཞིག་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་བརྩིད་ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་འདུག་བསམས་བྱུང་། ལམ་བར་དུ་བོད་མི་རེ་དང་ཐུག་པའི་སྐབས་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་པར་དང་ཐུག་མཁུན་སྟོན་རྒྱ་ཨེ་ཡོད་ཟེར་ནས་འཛམས་ཐོན་མེད་པར་སྐད་ཆ་འདྲི་མཁན་ན་གཞོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག

གསུམ་པ། ལྷ་སར་འབྱོར་བ།

༢༡༥། འགམ་བརྒྱད་ནས་ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་དུ་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོར་གནས་སྐོར་དུ་
བསྐྱོད་དེ་སྤྲོ་མོའི་གྲུ་ཤག་ཆེ་བ་གཅིག་མགོན་ཁང་ལྷ་བྱ་བྱས་འདུག་པ་ཞིག་དུ་བཤད། ཕྱི་ཟླ་
༤ ཆེས་ ༡ ཉིན་ལྷ་སར་སླེབས། དེར་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་པོ་ཆོས་ང་ལ་སྒྲེ་ལེན་བྱས་
ཏེ་བོད་ནང་ལྷ་སྐོར་གྱི་འཆར་གཞི་གང་ཡོད་དང་། ཐུག་འཕམ་བྱ་ཡུལ་གྱི་མི་སྣ་སུ་དང་
སུ་ཡིན་སོགས་གྱི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་དྲིས་བྱང་ཡང་། ངའི་འཆར་གཞིའི་སྐོར་ཁ་གསལ་
གཏན་ནས་བཤད་མེད། ས་གནས་འབྲེལ་ཡོད་བོད་རིགས་ཆོས་ང་སྣོད་ཡུལ་ནི་ཆེ་སྟོན་
སྒྲིང་གི་འདུ་ཁང་ཐོག་ཁར་གོ་སྐྱིག་བྱས་འདུག།

ང་ལྷ་སར་འབྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་མ་ཐག་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་འདུག་པས། ལྷ་
སར་ཆོང་ལས་གཉེར་མཁན་སོགས་ངའི་པ་ཡུལ་ཕྱོགས་གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་ཁྱིམ་སོ་
སོར་མགོན་འབོད་དང་སྒྲེ་ལེན་ཤིན་དུ་རྒྱས་པོ་བྱས་བྱང་། སྐབས་དེར་རིག་གནས་གསར་
བརྗེ་ཆེན་མོའི་ལས་འགུལ་མཆུག་རྫོགས་ཏེ་དགོན་པ་སྐོར་ཞིག་ཉམས་གསོ་བྱེད་འགོ་
ཚུགས་ཡོད་ནའང་། ལྷ་སར་གཏོར་བཤིག་ཆབས་ཆེན་བཏང་བའི་རྗེས་ཡུལ་ས་གནས་
གང་སར་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད།

ཉིན་ཞིག་ལྷ་སའི་རུ་མོ་ཆའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཏོར་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཡོད་
པར་ལྷ་སྐོར་དང་པར་རྒྱག་པར་ཆེད་མངགས་འགྲོ་བའི་སྐབས། བོད་མི་སྐོར་ཞིག་གིས་དེ་
སྤྲོ་གཏོར་བཤིག་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་ཐོག་ཁའི་སྒྲིན་ཐོག་བསྐྱར་
གསོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། རུ་མོ་ཆའི་འདུ་ཁང་གི་ནང་དུ་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཙུན་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་བྱེད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

གཏོར་བཅོམ་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་པའི་རུ་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་སྐབས་ལ་གཟིགས་ཞིབ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

རུ་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐེབས་རིས་ཐོག་ཀྱང་ནག་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛོད་ཆོག་སོགས་ཡིག་
ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་བྲིས་འདུག་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

གྲིས་གདན་དངས་པའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་སྐྱ་མཇལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཆབ་དྲ། མའོ་ཙེ་དྲང་
གི་འདྲ་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་འདུག བལ་བཟས་གདན་དངས་པའི་ཇོ་བོའི་སྐྱ་དེ་རིག་
གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་མོའི་སྐྱ་བས་སྐྱ་སྐྱེད་ནས་དུམ་བུ་གཉིས་སྐྱ་དང་སྐྱ་སྐྱེད་པེ་
ཅིང་དུ་ཁྱེར་འདུག བོད་ནས་དཔོན་འདེན་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཆོགས་སྐྱ་ལ་བཞུ་རྒྱའི་ཆེད་
དུ་བཞག་པའི་མཛོད་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལོ་བཅུར་བཞག་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
ལ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐྱ་སྐྱེད་བཅུ་པ་ཆེན་པོས་འབད་བཙོན་གནང་བ་བརྒྱད། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་མཛོད་ཁང་དུ་སྐྱ་དངས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་དངོས་ཁྱོད་ནས་རྒྱ་མོ་ཆའི་ཇོ་བོའི་
སྐྱ་སྐྱེད་དེ་ལྷ་སར་གདན་ཁྱེས་གྲིས་སྐྱ་སྐྱེད་དང་མཐུད་སྐྱིག་བྱེད་ཐབས་པ་བྱུང་འདུག སྐབས་

རྒྱ་མོ་ཆའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་སྐྱ་ཆབ་དྲ་བཞག་པའི་
མའོ་ཙེ་དྲང་གི་འབག་སྐྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

དེ་དུས་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་སྐྱ་དེ་གནས་
སྐབས་ར་ས་འབྲུལ་སྐྱ་དེ་གི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་བཞུགས་སྐྱ་གསོལ་འདུག་པས་ངས་
དུས་གཅིག་དུ་ཇོ་སྐྱ་ནམ་གཉིས་ལ་རབ་
གནས་ཏེ་ཐོག་མ་ཞིག་སྐྱལ་བ་དང་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ཡང་སྐྱེད་ནས་རྟེན་སྐྱས་ལུལ་
སྐྱས་ཤིག་ཀྱང་བྱས་པ་ཡིན།

རྒྱ་མོ་ཆའི་འདུ་ཁང་ནང་གི་ཆོགས་
གདན་སོགས་ས་འོག་དུ་ལུས་ནས་འདུག་
པ་ལས་ལག་པ་འཆང་མཁན་བྱུང་མི་འདུག་
ང་ཆོས་ཆོགས་གདན་སྐྱེད་གི་ས་ཕན་བུ་
བསལ་ནས་གདན་གྱི་བྱར་ལས་བྱིན་
སྐབས་ཕན་བུ་སྐྱངས་ནས་བྱིར་ཐོན་པའི་

སྐབས། དེར་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་ཚོགས་གདན་དེ་བྱིན་སྐབས་ལ་རུང་གི་མ་རེད། རྒྱ་མིའི་
དཔོན་པོ་ཚོས་ཚོགས་གདན་དེའི་ཐོག་ནས་འཐབ་འཛིང་དང་མནར་གཅོད་ཀྱིས་མཚོན་
སྟུག་ལས་སྣ་དགུ་བཏང་ཡོད་ཟེར་ནས་མིག་ཚུ་དང་བཅས་ཤོད་ཀྱི་འདུག། སྡོན་མ་འདུ་ཁང་
གི་སྒོ་འཕྱོར་གྱི་ཀྱང་ངོས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཀྱང་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་རྩལ་
བཏང་བའི་ཆབ་ཏུ་མའོ་ཙེ་ཏུང་སོགས་དམར་པོའི་དཔོན་པོ་ནམས་ཀྱི་གསུང་བཏུས་རྩ་ཆོག་
ནམས་རྒྱུ་ཡིག་ལྷགས་རྩེ་དམར་པོས་བྲིས་འདུག།

ང་ཚོ་རྩ་མོ་ཆེའི་འདུ་ཁང་གི་ཐོག་ཁར་བྱིན་པའི་སྐབས། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་
གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱར་གསོའི་ཨར་ལས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་ང་ཚོ་ལ་ཁ་ཡ་གཏན་ནས་
བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག། མཚམས་ཤིག་ལ་ལས་མི་ཞིག་གིས། བྱེད་ཆོ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་
ནམ་ཟེར་བར། ཡིན་ཞེས་ལན་སྟེད། བྱེད་ཆོ་ཆེ་སྟོན་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲ་མ་དེ་ཡིན་ནམ། ས་
གནས་གཞན་ཞིག་གི་མིང་སྟོས་ཏེ་དེར་ཡོད་མཁན་དེ་ཡིན་ནམ་ཟེར། ང་ཚོ་ཆེ་སྟོན་གླིང་
དུ་སྡོད་མཁན་དེ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། དེ་མ་ཐག་དེར་ཡོད་པའི་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་
དུས་གཅིག་ཏུ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བཞིན་མཇལ་ཁ་ཁྱུས་བྱུང་། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་
ས་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བའི་སྤྲ་མ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བོད་གཞུང་
དང་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལྷ་ཚུལ་ལོག་སྟེ་ཡོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་
འདུག་ལ། སྤྲ་མ་དེ་རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲིན་ཏུ་ལ་གཏན་སྡོད་བྱས་པ་རེད་ཟེར་བ་
ཞིག་གོ་ཕྱིང་། འདི་ལས་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི། བོད་མི་མང་ཚོགས་དགུས་མ་ངལ་རྩོལ་
བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་གོ་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པ་
དང་ལངས་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་ཡིན་པ་མཐོང་བྱུང་།

ང་ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་གང་དུ་བྱིན་ན་ཡང་མང་ཚོགས་ཚོས་ངའི་རྗེས་སུ་འཆང་
ཁ་བརྒྱབ་ནས་ཡོང་སྟེ་མཇལ་ཁ་ཁྱུ་ཡི་འདུག། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཇལ་ཁར་འགྲོ་བའི་

སྐབས་དགོན་གཉིས་ཚོས་ང་ལ་དམིགས་བསལ་བྱས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་སྒོ་བརྒྱབ་
ནས་ང་ཚོ་རྒྱང་པ་མ་གཏོགས་མང་ཚོགས་རྣམས་ང་དང་མཉམ་དུ་མཆོད་མཇལ་ལ་
བཏང་མ་བྱུང་ནའང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྒྲོར་བར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སྲུང་མཇལ་ཁ་
ལྷ་སར་བཞུགས་ཏེ་མང་པོས་འཆང་ཁ་བྱེད་གི་འདུག་པས། ལྷ་སར་བཞུགས་པའི་རིང་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་མཇལ་ཁར་ཐེངས་གཉིས་མ་གཏོགས་འགྲོ་བྱུབ་མ་སོང་། ས་ཆ་ལྷག་
ཀྱིག་དང་མི་ཚོགས་མེད་སར་ལྷ་སའི་མི་མང་དང་བྱུག་པའི་སྐབས། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
ཆེའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་སྐྱངས་གང་འདྲ་འདུག་ཅེས་འདྲི་བ་དང་། བོད་རང་དབང་
རང་བཙན་མགྲོགས་མུར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་གསེལ་བ་འདེབས་པ་དང་སྒོན་ལམ་རྒྱག་
གི་འདུག་མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་གཏིང་གི་བདེ་སྐྱབས་གི་སྐད་ཆ་ང་ལ་ཤོད་གི་འདུག་ ང་ལ་
དེ་ལྟར་དགའ་པོ་བྱེད་དོན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། སྐབས་དེར་ནང་དོན་ང་བོད་གཞུང་གི་སྐུ་
ཆ་བ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པའི་སྒྲོར་ལམ་ཙམ་ཤེས་
པ་ཡིན་རྒྱ་རེད་བསམས་བྱུང་།

ངས་སྐབས་དེའི་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མི་གཞན་ལ་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས།
བོད་ནང་གི་མང་ཚོགས་ལ་བདེ་སྐྱིད་དང་ཡར་རྒྱས་ཡོད་ལུགས་སོགས་འཇུག་བསྟན་ནས་
བཤད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཀྱི་རིགས་མ་གཏོགས། སེམས་ཁོང་གི་དཀའ་སྐྱབས་དང་
ཡིད་སྐྱོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཀྱི་རིགས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་བཤད་ཆོག་གི་མི་འདུག་ སེམས་
ཁོང་གི་དཀའ་སྐྱབས་དང་རེ་བ་མིག་རྒྱ་བཏང་ནས་བཤད་དགོས་ཆོ། དེས་པར་དུ་གཞན་
ཀྱིས་མི་མཐོང་ས་ཞིག་དུ་སྒྲོག་ནས་བཤད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཤོད་གི་ཡོད། སྐབས་དེའི་
གནས་སྐྱངས་ངོ་མ་འདྲི་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

དགའ་ལྷན་དགོན་པར་མཆོད་མཇལ་ལ་འགྲོ་བའི་སྐབས། ལམ་བར་མལ་གྲོ་གོང་
དཀར་དུ་ཉིན་གུང་གི་ཟ་མ་བཟའ་བར་ང་ཚོ་ཟ་ཁང་རྒྱང་དུ་ཞིག་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཟ་ཁང་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་ཁྱིལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

དེའི་ལས་བྱེད་བོད་པའི་བུ་མོ་རྒྱ་ཆས་ཀྱི་མཁན་ཞིག་འདུག ང་ཚོ་ཟ་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་
དུས་མཇལ་ཁ་ལྷུ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་འདུག་པས། བུ་མོ་དེས་འདི་ཟ་ཁང་རེད་
ཅས་མི་མང་ཡོངས་རྒྱུགས་བྱི་ལ་དེད་དེ་སྒོ་བརྒྱབ་རྗེས་མོ་རང་གིས་ང་ལ་མཇལ་ཁ་ལྷུ་
ཡི་འདུག བོད་ནང་གི་བོད་མི་མང་ཆེ་བའི་བསམ་སྒྲིའི་གནས་སྤངས་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད།
བོད་མི་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བྱི་རྩལ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་ངོ་མའི་ཐོག་
ནས་ཆོས་དད་ཡོད་མཁན་དང་། སྤྲ་མ་དང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཚོས་
ཡོད་མཁན་ཤ་སྟག་རེད་འདུག

རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་མ་དགོན་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལུན་དུ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་དགོན་པའི་རྒྱུ་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

དགའ་ལུན་དགོན་པར་སྐེབས་པའི་སྐབས། རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་མ་དགོན་ལྷོ་བ་
འདི་གྲང་ཆག་གིས་ཁེངས་ཏེ་མིག་གིས་ལྷ་མི་བཟོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོའི་རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགའ་ལུན་དགོན་པ་ཙུ་གཏོར་བཏང་བུལ་དུ་ལྷུ་ཁང་དང་

ཁང་པ་རེ་བྱུང་ཞིག་གསར་བཞེངས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་། གནའ་ལྷ་མོའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 ཡོངས་རྫོགས་ལ་གཏོར་བཅོམ་ཐེབས་པས། དགའ་ལྷན་དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་བྲག་
 ཕྱག་དང་ཁུག་ཀྱོག་ཚང་མར་དེ་སྡོན་གྱི་གསེར་བྱིས་དང་དབུལ་བྱིས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་པོད་
 བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་མེ་བསྟེགས་བཏང་བའི་སྟགས་རོས་ཁེངས་འདུག ངས་གསེར་བྱིས་མེར་
 བསྟེགས་པའི་ཆོག་རོ་སྤར་བ་གང་བློན་ཏེ་དུ་བྱིར་ཡོང་བ་ཡིན། དགའ་ལྷན་དགོན་པ་
 ལྷ་ས་ནས་ལམ་ཐག་ཅུང་རིང་བ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམ་བསྟགས་ཅུང་ཆེ་བས་མཇལ་
 སྐོར་བ་ཉུང་ཤས་ལས་མི་འདུག དགའ་ལྷན་དུ་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་ནས་ཡོང་བའི་དགེ་
 འདུན་པ་མང་པོ་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་
 ཁོ་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱིར་སྟོག་བཏང་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགའ་ལྷན་དགོན་པར་གཞན་
 དང་མི་འབྲེལ་བའི་སྐད་ས་འཛིན་ནན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། དགའ་ལྷན་དགོན་པའི་
 གནས་བཟུན་སྐྱབ་བཞེས་པ་མང་པོས་མིག་ཆུ་འདོན་བཞིན་ང་ལ་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་
 དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་སྐྱབ་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་བྱུང་།

འབྲས་སྐྱངས་ལ་མཆོད་མཇལ་དང་སྐབས་བསྐྱེད་གནས་ཚུང་གྲ་ཚང་ལ་བསྐྱོད་
 པའི་སྐབས། དེ་དུས་གནས་ཚུང་གྲ་ཚང་ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད་འདུག ང་
 སྡོན་མ་འབྲས་སྐྱངས་ལ་སྡོད་པའི་སྐབས་གནས་ཚུང་གྲ་ཚང་ནང་ལྷ་ཆོས་ལ་ཐེངས་མང་
 པོ་འགོ་ཁྱོད་བས་རྒྱས་ཁྱོད་ཏོག་ཅམ་ཡོད། སྐབས་དེར་གྲ་པ་མང་པོ་མི་འདུག་ཀྱང་། དགོན་
 པའི་ནང་སྟོབ་གྲ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ཚོམ་བཞིན་འདུག ང་བོད་གཞུང་དང་
 ལྷ་ལྷ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོན་དཀར་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་ང་ལ་སྟེ་
 ལེན་གང་རྒྱས་ཤིག་གནང་བྱུང་བར་མ་ཟད། གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཤིང་ཤིང་སྟོ་
 བའི་སྡོང་པོ་ཡོད་སའི་ནང་དུ་བྱིད་ནས་གནས་བཤད་ཀྱང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་བྱུང་། ངས་ཁོང་
 ཆོར་ལྷ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་པར་ཞིག་ཏེན་སྐལ་ལ་ཕུལ་བ་ཡིན།

འབྲས་སྤྲངས་དང་སེ་ར་ལ་མཆོད་མཇལ་དུ་འགོ་བའི་སྐབས། གདན་ས་སོ་སོའི་

ཆོས་ལྷན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པར་གནས་གཟིགས་དང་ཆོགས་ཐེབས་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

ངོས་ནས་ཐེབས་བསུ་སྒྲེ་ལེན་གྱི་དུ་ཡག་པོ་གནང་བྱུང་། ལྷག་པར་འབྲས་སྤྲངས་སློ་གསལ་སྤྱི་ལྷན་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་དམིགས་བསལ་གྱིས་མང་ཇ་བཏང་བའི་སྐབས་དང་ཆོགས་གྱི་གུལ་མགོར་གདན་ཁྱེས་གྱིས་མཁན་པོས་དུ་མཆུ་ལྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་དང་ལས་སྒྲེ་རྣམས་པས་དུ་མཆུ་ལྟེན་ཁྱེས་ཀྱི་མཐོང་ཆེན་པོ་གནང་བྱུང་། སྐབས་དེར་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་གོང་དང་བསྐྱར་ན་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་བཅུ་ཙམ་གཏོར་བཞིག་བཏང་འདུག འོན་ཀྱང་ཁམས་ཆོན་མང་པོ་ཞིག་གི་མདུན་ངོས་གྱི་གུང་གོག་རྣམས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཏེ་ཆོན་ཆེ་དཀར་པོ་བཏང་འདུག་པས། འབྲས་སྤྲངས་མདུན་ངོས་ནས་ཡར་ལྷ་བའི་སྐབས་དགོན་པར་གཏོར་བཅོམ་མ་ཐེབས་པ་ལྷ་བུའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོང་གི་འདུག་ཀྱང་། ནང་དུ་སོང་ནས་བལྟས་ན་ཁང་ཆེན་མང་ཆེ་བ་ནི་གུང་གོག་སྤོང་པ་རེད།

ཆོས་ལྷན་ཆེན་པོ་ལེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་དྲུག་ནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

སྡོན་ཆད་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་སྤྱི་དྲུག་སྤྱི་དྲུག་འཁོར་གྱི་ལམ་ཁ་བཟོ་ཐབས་མེད་ཀྱང་
 སྐབས་དེར་སྤྱི་དྲུག་འཁོར་གྱི་ལམ་ཁ་བཟོས་འདུག ཁང་པ་མང་པོ་ཞིག་གཏོར་བཞིག་མ་
 བཏང་ན་སྤྱི་དྲུག་སྤྱི་དྲུག་འཁོར་གྱི་ལམ་ཁ་བཟོ་མི་ཐུབ། དེ་མཚུངས་སུ་ལེ་ར་ལ་ཡང་
 གཏོར་བཅོམ་ཆེན་པོ་ཐེབས་འདུག་པར་མ་ཟད། འབྲས་སྤྲངས་ལས་ཀྱང་གཏོར་བཅོམ་
 ཆབས་ཆེན་པོ་ཐེབས་འདུག་པར་མ་ཟད། འབྲས་སྤྲངས་ལས་ཀྱང་གཏོར་བཅོམ་
 མེ་སྐྱོགས་མང་པོ་བརྒྱབ་པས་ཁམས་ཆན་ཁ་ཤས་ཤུལ་མེད་དུ་སྒྱུར་འདུག།

སྐབས་དེར་དགོན་པ་གང་དུ་སྐེབས་ནའང་དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་གཙོ་
 བོ་འཛིན་མཁན་ནི་དགོན་པའི་དོ་དམ་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཟེར་བ་རེ་བཅུགས་འདུག་པ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་ཁང་དེའི་འགན་འཛིན་མཐོ་ཤོས་དེ་གྲུ་པ་མིན་པ་ཏང་ཡོན་སྐྱོ་བོ་རེ་

བསྐྱོད་གཞག་བྱས་འདུག གནས་ཚུལ་འདི་ནི་ལྷ་ས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཕལ་
ཆེ་བ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་གི་དགོན་པ་རྣམས་སུ་ཡང་གནས་སྐྱབས་དེ་དང་འབྲེལ་པོ་ཞིག་
འདུག གནས་རིམ་མཐོ་དམའ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དབང་ཆ་འཛིན་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་ཉང་ཡོན་
ནམ། ཡང་ན་ཉང་གི་རྩེས་སུ་འབྲང་མཁན་གྱི་མི་སྣ་རེ་རེད་འདུག རྩོད་གལ་གྱི་བང་རིམ་
ལྟར་བྱས་ན་དབང་ཆ་མཐོ་ཤོས་དེ་གལ་སྐྱེད་ལྟ་བུར་རྩོད་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན། འབའ་པ་ལུན་
ཆོགས་དབང་རྒྱལ་ལ་མཆོན་ན། བེ་ཅིང་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གས་ནས་གོ་གནས་
ངས་ཅན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོ་ལ་དོན་དམ་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ད་རྣམས་ཉང་ཡོན་རྒྱ་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་
འདུག་ལ། རྒྱ་མི་ཉང་ཡོན་དེ་སྟོན་མ་བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དམག་ཁོངས་སུ་ལས་ཀ་བྱས་ཆུང་
མཁན་ཞིག་རེད་འདུག་པས། ནག་ཚུ་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲོག་སྐྱད་ཕན་བུ་ཤོད་ཀྱི་འདུག

སྐབས་དེར་ང་ས་གནས་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གོ་སྐྱོད་བྱས་པའི་
ལས་བྱེད་ཆོ་ག་བྱུགས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་འབྲལ་མེད་དུ་ཡོང་གི་འདུག ཕྱི་ཟླ་ ༦ ཆོས་ ༡༡
ཉིན་ང་ཆོ་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ལྟར་ལྷ་མོའི་སླ་མཆོ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་རྟེན་མཁར་རྒྱུང་དུ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་གཙང་བཟོ་བྱས་ཤིང་། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་བའི་མཆོ་རྒྱས་ལུལ་བ་དང་
མཉམ་དུ་བསངས་བཏང་བ་དང་རྟེན་སྒྲིལ་ལུས་སྒྲིལ་ཉིན་གསུམ་རིང་བྱས་པ་ཡིན། ལྷ་
མོའི་སླ་མཆོ་ལ་འགོ་བའི་ལམ་བར་གྱི་འབྲོག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་ས་ཆོགས་སོ་སོ་ནས་ང་
ཆོར་ཕེབས་སྐྱུག་གྲ་སྐྱོད་གིས་སྒྲེ་ལེན་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་གནང་བུང་། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ང་
བསྐྱུགས་ནས་རྟེན་གཉིས་གསུམ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཡང་འདུག་ལ། འགའ་ཤས་ཀྱིས་མཇུག་
ཁ་བྱས་པ་དང་ངའི་ནང་ནས་ཨ་པ་དང་ཨ་མ་རིན་པོ་ཆའི་མཇུག་ཁ་བྱ་བར་རྒྱལ་ལ་སྒྲུར་
ནས་ཡོང་གི་ཡིན་ཅུང་སྐྱུག་རོགས་ཞེས་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོང་གི་འདུག

ལྷ་མོའི་སླ་མཆོའི་སྒུལ་འདིའི་གནས་གཤིས་གང་མོ་ཡིན་པར་བརྟེན། འབྲོག་པ་

ལྷ་མོའི་སྐྱ་མཚོ་ཁའི་རྟེན་མཁར་གཙང་བཟོ་མཛད་བཞེན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོ།

ཆོས་འོ་མ་ཆ་པོ་ཞོའི་ནང་སྤྱགས་ཏེ་མགོན་པོར་སྒྲེ་ལེན་བྱེད་གྱི་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་བཟའ་
བུང་བྱེད་སྟངས་དེ་སྤྱ་མཐོང་མ་ཕྱོང་བས་ཅུང་ཡ་མཚན་ཞིག་ཏུ་ཆོར་བྱུང་ནའང་ཞིམ་
པོ་འདུག མཚོ་ཁར་མང་ཆོགས་མཛལ་ཁར་ཡོང་མཁན་གིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་བ་ནམས་ལ་
འདོད་མོས་ལྟར་མཛལ་ཁ་བྱས་པ་ཡིན། བྱུང་ཁན་ཏང་གིས་ཆོས་ཁས་ལེན་གྱི་མིན་ཟེར་
གྱི་ཡོད་ཀྱང་དོན་ངོ་མའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་པར་ནམ་རྟོག་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
རེད་འདུག གོ་ཐོས་ལྟར་ན་སྤོན་མ་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱུར་ཟེར་བའི་སྐབས་རྒྱ་མིའི་
ལས་བྱེད་ཆོས་མི་རོ་ཁྱུང་ཡོང་ནས་ལྷ་མོའི་སྐྱ་མཚོའི་ནང་དུ་གཡུགས་པ་རེད་ཟེར། དེ་ལྟར་
བྱེད་དགོས་དོན་ནི་མཚོ་ལ་གྲིབ་ཐོག་པའི་ཆེད་དུ་རེད་ཟེར།

ང་ལ་མཚོན་ན་ས་ཁུལ་འདིའི་མང་ཆོགས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་ཆོས་དང་བླ་
བྱེད་གི་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་། ང་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ལྷ་ས་

ལགོང་ས་ལསྐབས་མགོན་ལཱུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བསྐྱར་གནང་
མཛད་པའི་མཆོ་རྒྱས་དང་སྒྲན་ཤལ་ལྟ་མོའི་སྒྲ་མཆོ་ལ་ཕུལ་ནས་སྤྱགས་སྦྱོན་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་ལ་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་
ངས་འཇིན་གྱིས་ང་ལ་བོད་མི་རྒྱན་གཞིན་ཡོངས་རྫོགས་གྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པའི་
ཆོར་བ་བྱུང་།

བོད་ལ་ལོག་ཐེངས་འདིར་ལཱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་དམིགས་བསལ་ཆབ་སྲིད་
གྱི་ལས་འགན་བཀོད་མངགས་གནང་བ་གང་ཡང་མེད། རྒྱ་མཆན་ནི། ང་ཆོ་ལ་གསང་བ་
དང་བྱི་ནང་མི་མཚུངས་པའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད། ངའི་
ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་མི་མང་ཆོགས་ལ་སྤྱག་སྟེ་ཁོ་ཆོའི་གནས་སྤངས་ལ་རྒྱས་ལོན་
དང་། ཁོ་ཆོའི་འདོད་འདུན་གསལ་པོར་རྟོགས་སྤབ་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན། ངས་བོད་དུ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་པོ་ཆོ་ལ། བྱེད་ཆོས་ངས་གསང་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་གྱི་རེད་

སྒྲུལ་པའི་དོགས་པ་གཏན་ནས་བྱེད་མི་དགོས། ངས་གསང་བའི་ལས་ཀ་གཏན་ནས་བྱེད་
 གྱི་མ་རེད། ང་ཐོད་ནང་དུ་ཡོང་བའི་ལས་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ་ནང་གསང་བའི་ལས་ཀ་
 བྱ་དགོས་པའི་ལས་འགན་དང་འཆར་གཞི་གང་ཡང་མེད། གལ་སྲིད་ངས་གསང་བའི་ལས་
 ཀ་བྱ་ཅིས་ཡོད་ཆོ། ངས་བྱེད་ཆོས་མི་ཤེས་ས་ནས་ས་འོག་དར་ཐག་འཐེན་གྱི་རེད། བྱེད་ཆོས་
 གཏན་ནས་ཤེས་མི་ཐུབ་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་གྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ལ་དགོས་མེད་གྱི་དོགས་
 པ་བྱེད་དགོས་གྱི་མེད་ཅེས་བཤད་ཐུང་།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཆོས་ང་ལ་དེ་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད། འདི་
 བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད་ཅེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཤད་པ། དཔེར་ན། ང་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་
 འགོ་བའི་སྐབས་གནའ་རྒྱས་རྟིང་པའི་རིགས་བྱིར་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་མི་
 ཆོག་པ་མང་ཐག་ཆོད་ཅིག་ན་བ་སུན་སུན་བར་དུ་ཤོད་གྱི་འདུག ངས་ཁོ་ཆོར་ང་ཕྱིར་
 རྒྱ་གར་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཞིབ་བཤེར་ས་ཆོགས་དང་འགག་སྒྲོ་རིམ་
 པ་བརྒྱད་ནས་འགོ་དགོས་པས། དེ་དུས་བྱེད་ཆོས་སྡོག་བཤེར་བྱེད་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་
 བཤད་པ་ཡིན།

བཞི་པ། གྲོང་ཁྱེར་ཁྱིམ་ཁྱུ་ལྔ་ཡི་མཚན་ཐོན།

༡༩༩༡ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༩༠ ཉིན་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཁྱིམ་ཁྱུ་ལྔ་ཐོན་པ་ཡིན། ལྷ་ས་ནས་མ་ཐོན་གོང་དུ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཀྱིས་ང་ལ་གསོལ་སྟོན་ཞིག་བཤམས་བྱུང་།

བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་གཞིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་སྐབས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྐོར་ཞིག་གིས་སྟེ་ལེན་གསོལ་སྟོན་འབུལ་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

དེར་བོད་རིགས་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་རྒྱ་རིགས་དཔོན་པོ་གཅིག་ཀྱང་སྐབས་མི་འདུག ཁོ་ཚོའི་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ནི་སྐུ་ངོ་བཀའ་བྱུང་ལྷ་སྐུ་ཆོ་དབང་རྡོ་རྗེ་ལགས་རེད། ཁོང་

གིས་དེ་སྒོན་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་གྱི་མཛད་ཁུར་བཞེས་ཐུང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཨ་རག་བཞེས་ཞོར་དུ་ང་ལ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་བྱ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་སྟོང་ཡོང་བའི་སྒོན་འདུན་ཁྱེལ་ཡོད་ཅེས་སྐོག་བཤད་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་བྱུང་། ཆོག་ཐུང་དུ་ལས་མེད་ཀྱང་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་དུང་ཐབ་ཚང་གི་ལས་བྱེད་གཞན་ཞིག་གིས་སྐོག་ནས་ང་ལ། རིན་པོ་ཆེ་གསོལ་ཆོགས་མཉེས་པོ་གནང་རོགས། གསོལ་ཆོགས་འདི་ཡོངས་རྫོགས་གཙང་མ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག

ང་ཆོ་ཁྲིན་དུའུ་རུ་སླེབས་པའི་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་སོ་སོའི་སྐྱེ་ཁབ་སོགས་བོད་མི་ཤིན་དུ་མང་པོ་གནས་ཐང་ལ་ཐེབས་བསུར་སླེབས་འདུག་པར་མ་ཟད། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་དང་ལས་བྱེད་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་གནས་ཐང་དུ་བསུ་བར་འབྱོར་འདུག རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཆོས་བོད་པ་མང་པོ་འདྲེམས་པ་ལ་མ་དགའ་བ་བྱེད་གྱི་འདུག ངས་ཐེབས་བསུ་ལ་བཅར་བའི་བོད་མི་ཆོར་ངེས་པར་ཐུག་དགོས་གྱི་འདུག་ཅེས་ཟུ་ཚུགས་གྱིས་བཤད་པའི་སྐབས། མཐའ་མར་རྒྱུ་རིང་པོ་ནས་ཁོ་ཆོ་ལ་ཐུག་དུ་བཅུག་བྱུང་། དེ་ནས་ཐད་ཀར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གོ་སྐྱིད་བྱས་པའི་མགོན་ཁང་དུ་བྲིད་སོང་། མགོན་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཡང་བོད་མི་མང་ཆོགས་གྱིས་ང་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཆེད་གུལ་བསྟར་བསྐྱེགས་ནས་བསྐྱེགས་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཆོས་མགོན་ཁང་ནི་སྤྲ་མར་མཇུག་སའི་གནས་མིན་པས་འདྲིར་མཇུག་ཁ་གནང་ན་མི་འགྲིག་ཅེས་བཀག་སྡོམ་དངོས་སུ་བྱས་བྱུང་།

མཐར་ཁྲིན་དུའུ་གྲོང་བྱིར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཆོས་གྲོང་བྱིར་དེར་ཡོད་པའི་འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་ཟེར་བའི་ནང་པའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ངས་མང་ཆོགས་ལ་མཇུག་འཕྲད་བྱེད་རྒྱུ་མོས་མཐུན་གྱིས་གོ་སྐྱིད་བྱས་སོང་། དེར་ས་གནས་མང་པོའི་སྐྱེ་ཁབ་དང་འབྲེལ་ཡོད་མང་ཆོགས་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཐེངས་དང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་གི་ཆོགས་འདུ་དེའི་ཐོག་ཐེབས་པའི་སི་ཁྲོན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་གྱི་

ཆོག་གཙོ་བོ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འདུག་པ་ཁོང་གིས་ང་ལ་ཡུལ་བ་རིན་པོ་
 ཆེའི་སྐོར་བཀའ་འདྲི་མང་པོ་གནང་གི་འདུག་ལ། ཁོང་དེ་ལྟར་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་
 མྱོང་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཁོང་གིས་མིག་
 ཚུག་ཏོང་གི་འདུག ཉིན་དེར་བོད་རིགས་མང་ཆོག་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་པའི་སྐབས། ངས་
 ཐེངས་འདིའི་ལྷ་སྐོར་གྱི་འཆར་གཞི་ཞིབ་པར་བཤད་པ་ཡིན། ང་བོད་དུ་སླེབས་ནས་བཟུང་ལྟ་
 སྐོར་གྱི་འཆར་གཞི་ཡོངས་གྲགས་བྱས་ནས་ཁ་གསལ་པོར་བཤད་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན།

སྐབས་དེར་ངས་བཤད་པའི་ནང་དོན་མདོར་བསྟུན་ན། དོན་ཆན་དང་པོ་ནི། རྒྱ་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་འཆམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཁྱེད་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་
 འཇུག་དབྱངས་ལྟ་ཁང་དུ་འབྲེལ་ཡོད་དགོན་སྡེ་དང་མང་ཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ལ་ཐེངས་དང་པོར་གསུང་
 བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ནག་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་གནང་བ་ལྟར་ང་བོད་དུ་ཆེད་མངགས་བྱིད་ཆོར་ཐུག་འཕྲད་
 དུ་ཡོང་བ་ཡིན། བྱིད་ཆོས་ང་ལ་གང་དུ་ཤོག་ཟེར་ན་དེར་ཡོང་ཐུབ་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོན་

བྱེད་གྱི་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཀྱང་ང་ལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་ངེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་མི་
མང་གིས་དགོས་མེད་གྱི་འགྲོ་སྐོང་གཏོང་མི་དགོས། ལྷག་པར་དུ་སེམས་ཅན་གསོད་མི་
ཆོག་པར་མ་ཟད། ང་ལ་དམིགས་བསལ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་མི་དགོས།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་འགྲོ་འཆར་ཡོད། སྐབས་དེར་
རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་པོ་འགའ་ཤས་ལ་མཇལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེའི་ཐད་འབྲེལ་ཡོད་ལས་
བྱེད་ཆོས་གོ་སྒྲིག་གནང་རོགས་ཟེར་ནས་བཤད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔོན་པོ་སྲུ་གཅིག་
གི་མིང་འདོན་བྱས་མེད། སྐབས་དེར་ངའི་སེམས་ལ་དཔོན་པོ་འདི་དང་འདི་ལ་ཐུག་དགོས་
སྟུང་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡོད་། བྱིན་ཏུ་ཡི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆོས་པེ་
ཅིང་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་གནམ་གཤེད་འདྲིན་བྱང་རག་གི་མི་འདུག་ལ་སོགས་པའི་ཁག་འདོགས་ས་
འདྲ་མཉན་ལ་བསྟན་དེ། བདུན་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་རིང་བྱིན་ཏུ་ལ་སྐྱུག་ཏུ་བཅུག་བྱུང་།

ང་ཆོ་བྱིན་ཏུ་ལ་སྡོད་པའི་སྐབས། དགོང་མོ་མགོན་ཁང་དུ་སྐེབས་དུས་མགོན་
ཁང་གི་ལས་བྱེད་བོད་རིགས་དང་རྒྱ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངའི་སར་ལག་འདོགས་ཚུ་
ཆོད་མང་པོ་ཞིག་བྱིན་སྐབས་ཁྱེ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྒྲོག་ནས་བྱིར་ཡོང་གི་འདུག ལས་བྱེད་ཆོས་
སྤང་མཐུད་དང་བྲེང་བ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་འདོགས་ཆོག་གི་མེད་སྐབས། རྒྱ་ཆོད་ལ་
བྱིན་སྐབས་གནང་ན་སྤང་མཐུད་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་ཉར་གྱི་ཡིན་ཟེར། ངས་ཁོ་ཆོའི་རེ་འདུན་བཞིན་
རྒྱ་ཆོད་ལ་བྱིན་སྐབས་བྱེད་གྱི་ཡོད་སྐབས། མགོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་བརྒྱུད་ནས་མི་མང་
པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཆོད་བསྐྱར་ཡོང་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱ་ཆོད་རེ་མང་རེད་འདུག འདི་ལྟ་བུའི་
གནས་ཚུལ་དེ་སྡོན་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རེ་གི་ཡའི་རྒྱལ་ས་མོ་སི་ཁོ་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་
སྤང་བྱུང་ཡོད་འདུག སྐབས་དེར་ར་གྱི་ཡ་དམར་པོ་ཡིན་པས་ཡུལ་དེའི་དཔོན་པོ་དང་
ལས་བྱེད་ཆོས་སྤང་ཆོ་བརྒྱུད་ནས་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་རང་རང་གི་རྒྱ་ཆོད་ལ་བྱིན་
སྐབས་ཁྱེས་ཡོད་འདུག

དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་འགོ་བའི་སྐབས། ངས་བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་
 དང་། དཔོན་པོ་ཚོར་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་པར་དང་། སྤང་མདུད། མཆི་རིལ་བུ་སོགས་
 ཕྱིན་ཉིན་དུ་སྤྲད་ཆོ། དེ་མ་ཐག་དུ་རང་གི་ཞུ་མོའི་ནང་དུ་བཅུག་ཏེ་མགོ་ལ་གྱུན་ནས་འགོ་
 ཡི་འདུག ལྷ་སར་ཐངས་ཤིག་བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་པ་ཞིག་ངའི་སར་སླེབས་བྱུང་། དེ་
 དུས་བོད་མི་མངལ་ཁ་ཁྱུ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོས་སྒོ་ཁར་ཐ་མག་འཐེན་ཞོར་དུ་རྒྱུ་
 རྟེན་གསལ་བསྐྱད་ནས་ཆོས་དད་མེད་པའི་ནུམ་འཇུག་མངོན་གསལ་གྱིས་སྤོད་ཀྱི་འདུག
 མཚམས་ཤིག་ཁོས་ང་ཏང་ཡོན་ཡིན་པས་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་ཀྱང་། ངའི་ནང་མི་ཚོ་ལ་
 རྒྱུ་ཆོངས་དད་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེའི་མངལ་ཁར་བྲིད་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར། ཁོས་དེ་ལྟར་བྱེད་
 དགོས་དོན་ནི། མི་གཞན་པའི་མཐོང་སྒྲུབ་ལ་ཁོས་གྲུང་ཁྱེན་ཏང་གི་བྲིམས་སྒྲིག་དང་མ་
 འགལ་བ་བྱས་ཡོད་མདོག་སྟོན་ཆེད་རེད།

ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་ལྷ་སའི་བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་པ་དང་ཨ་མདོའི་བོད་རིགས་
 ཏང་ཡོན་པ་གཉིས་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱབས་ཀྱི་ཐད་ནས་བྱུང་པར་ཡོང་གི་འདུག ལྷ་སའི་
 བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་ཚོའི་བྱེད་སྐྱབས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་དེ་དང་
 མཚུངས་པར་དོགས་ཐོན་བྱེད་པ་དང་། ཨ་མདོའི་བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་ཡིན་པ་འགའ་
 རེས་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་བྲིམ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་གདན་
 འདྲེན་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་གནས་ཐབས་ཀྱང་རུང་། ལས་བྱེད་ནས་གནས་དབྱུང་
 བཏང་ཡང་རུང་འགྱོད་པ་མེད་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་ལྟར་གཞི་རྒྱུ་མཐུན་སྤྱད་གསལ་གཅིག་
 པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་བྱེད་སྐྱབས་དང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་
 འདུག དེང་སང་ཡང་གནས་སྐྱབས་འདི་དང་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱད་ཡོད།
 དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་དམག་གིས་དགོ་འདུན་པ་དང་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་
 འཛིན་བཟུང་དང་ཉེས་རྒྱུང་ཆོད་མེད་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་བརྟན་འཕྲིན་ཕྱི་ལོགས་སུ་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་ཕྱིལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

འབྱོར་ཐུབ་ཡོད། སྐབས་དེའི་དྲག་གཞོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཕྱི་ལོགས་སུ་འབྱོར་བ་
དེ་དག་ནི། གང་ནས་བསྐྱར་བ་དང་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱར་བ་ཡིན་མིན་སུ་གཅིག་གིས་
ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

ལྷ་པ། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ལེ་ཅིང་དུ་ཉུ་སྒྲོར།

༡༩༥༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ང་ཚོ་ཁྱིན་ཏུ་འཁྱུག་མ་ལམ་ལམ་བརྒྱད་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ལེ་ཅིང་དུ་འབྱོར་སྐབས། གནམ་ཐང་དུ་ཅ་ལག་སྒྲིག་བཤེར་དང་དོ་རྟགས་ལག་བྱེད་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་ནག་ནང་ཁྱལ་དུ་འབྱུལ་བཞུད་བྱེད་པ་ལའང་ཕྱི་རྒྱལ་ཞིག་ལ་འགོ་བརྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་དང་རྟོག་པོ་ཆེན་པོ་འདུག རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ལེ་ཅིང་ལ་གནམ་གུ་ནས་འགོ་ཚུགས་པའི་དོ་སྒྲོལ་ལག་འབྱེད་པར་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག སྐབས་དེར་ང་དང་རྒྱ་གར་ནས་ཨ་ཁུ་དཔལ་ལྷན་དང་བཅས་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བའི་མི་ལྔ་དང་། སྐག་ཚང་ལྟ་མོ་ནས་ངའི་ཚ་བུ་ཨ་ལགས་ཐུ་ལ་ཚང་དང་། ར་པ་ནས་རབ་ཁོ་བཅས་བསྐྱེམས་ང་ཚོ་མི་བདུན་ཡོད་པའི་ཐོག་ཁྱིན་ཏུ་འཁྱུག་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གུར་དང་མི་རིགས་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད། སྐད་བརྒྱུར་བོད་མི་ཞིག་བཅས་ང་ཚོ་མི་བཅུ་གངས་ཤིག་ཡོད།

ལེ་ཅིང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པས་ང་ལ་སྤྱི་ལོ་ཉིན་ཏུ་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་རན་སི་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱངས་འཁོར་ཆུང་བ་ལྔ་ང་ཚོ་ལ་འགོ་བྱེད་དུ་གོ་སྒྲིག་བྱས་འདུག ང་ཚོ་ལེ་ཅིང་གོང་བྱིར་ནང་ལྟ་སྒྲོར་དུ་སྒྲོད་སྐབས། ཁྱིན་ཏུ་འཁྱུག་མ་ཉམ་དུ་ཡོང་བའི་སི་ཁྲོན་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གུར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དང་། མི་རིགས་ལས་དོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད། དེ་བཞིན་ལེ་ཅིང་ནས་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གུར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དང་། མི་རིགས་ལས་དོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད། ས་གནས་གང་དུ་སོང་ཡང་ས་གནས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་པོ་ཞིག་བཅས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོ་དང་

མཉམ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱུ་ལོ་ལོ་ནང་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་
གཅིག་གཉིས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། ལམ་བར་དུ་ངའི་ཁ་སྒྲིག་ཐབས་སུ་སྐད་
ཆ་འདྲ་མིན་འབད་བཅོན་ཆེན་པོས་འདྲི་ཡི་འདུག། མཆོམས་རེར་བཟུང་དུ་ཁ་ལག་བཟུང་བའི་
སྐབས་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་འགའ་ཤས་ར་བཟུང་བ་ལ་ཁ་གཡར་ནས་སྐད་ཆ་དན་པ་དང་ཆོག་
རྒྱུ་འདྲ་མིན་ཡང་ཤོད་ཀྱི་འདུག།

ཐེ་ཅིང་དུ་སླེབས་པ་དང་ང་ལ་སྒྲེ་ལེན་བྱེད་མཁན་དཔོན་པོ་ངེས་བྱེད་རང་ལྟ་
སྐོར་དང་དཔོན་པོ་སུ་དང་སུ་ལ་མཇུག་འཕྲད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ནས་དྲིས་བྱུང་།
ཡཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པར། པཌ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ནང་ཞོགས་པ་ཤིན་ཅང་ལ་ཐེབས་ཆར་བ་རེད་ཟེར་ཀྱི་འདུག། ང་ལ་ཁྲིན་
ཏུ་ཏུ་བདུན་ཕྱག་གཉིས་ཅམ་རིང་སྐྱག་ཏུ་བཅུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཡཀུན་གཟིགས་
པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཅང་ལ་ཐེབས་པའི་དུས་ཚོད་དེ་བསྐྱགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གཞི་
ནས་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་། ཁོ་ཆོས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཅང་ལ་ཐེབས་པ་དང་ང་ཐེ་ཅིང་
དུ་ཡོང་བའི་དུས་ཚོད་གཉིས་ཉག་ཉག་གཅིག་ཏུ་འཁེལ་བར་བཟོས་འདུག། འོན་ཀྱང་
ཁོ་ཆོས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱེད་གཉིས་ཁ་པར་ཐོག་ཞལ་བཅུ་གནང་ཆོག་གི་རེད།
སྐད་ཆ་གང་བཤད་བྱེད་རང་གི་རང་དབང་ཡིན། དེ་ལ་ཉན་མཁན་དང་སྐྱེས་འདྲིན་
བྱེད་མཁན་སུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་བཤད་ནས་ང་ལ་ཁ་པར་འབྲེལ་མཐུད་བྱས་བྱུང་།
ངས་ཡཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་པར་གྱི་ཐོག་ནས་འཆོམས་འདྲི་ཞུས་ཏེ་
རྗེས་སུ་མཇུག་རྒྱུ་ལྟར་ཞུས་པ་ཡིན།

ངས་ད་དུང་ཐེ་ཅིང་དུ་ཉིན་ཞོལ་ཕྱིན་དང་། འབའ་པ་ཕུན་ཆོགས་དབང་རྒྱལ། ང་
པོ་དང་གང་དབང་འདིགས་མེད་སོགས་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་མཇུག་ཀྱི་རེ་འདུན་
ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་ཆོས་ཁྱོད་ཉིན་ཞོལ་ཕྱིན་ལ་ཐུག་ནས་སྐད་ཆ་གང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར་ཀྱི་

འདུག་པར། ངས་ཏིན་ཞོལ་མིན་ལ་ཁྱུ་རྒྱུ་སྒྲིག་ཆ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་ལ་མཇུག་སྐབས་
 ཁྱུ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཁྱོད་ཆོ་ལ་ཁྱུ་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད། ང་ཁོང་དང་ཐུག་པའི་
 སྐབས་བཤད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། ང་ཏིན་ཞོལ་མིན་དང་ཐུག་འཕྲད་སྐོར་ལ་ཁོང་
 ཆོ་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་མང་པོ་ཞིག་འཆོགས་འདུག ཐོག་མར་ཐུག་འཕྲད་ཀྱི་རེ་བ་ཡོད་པའི་
 རྣམ་འགྱུར་བསྟན་བྱུང་ཡང་། མཐའ་མར་ཏིན་ཞོལ་མིན་པེ་ཏེ་ཏོ་མཆོ་ཁར་ཆོགས་འདུ་ལ་
 འགོ་རྒྱུ་སྐབས་ལ་ཁེལ་ཏེ་དུས་ཆོད་ཀྱི་སྐབས་འགྲིག་པོ་མི་འདུག་ཅེས་པར་ཁ་གཤམ་
 བས་ཐུག་འཕྲད་མི་ཐུབ་པ་གསལ་པོ་བྱས་སོང་།

སྐབས་དེར་ང་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་སའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་པོ་མཐོ་ཤོས་ནི་འཐབ་
 རྒྱུགས་གཅིག་གྱུར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་ཅང་མིན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཅང་
 མིན་གྱིས་ང་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐོག་འཛིན་པའི་དོན་ཆ་ལྡན་
 ཟེར་བ་དེ་དོན་ཆ་ལྡན་རེ་བྱས་ནས་བཞགས་བྱུང་། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཁོ་དཔོན་པོ་མཐོ་
 པོ་ཡིན་ཡང་། སྒྲིག་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་ཁོ་རང་ལ་དབང་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁོ་རང་གི་
 བསམ་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་པ་དང་གདེང་ཆོད་གཏན་ནས་མི་འདུག དོན་ཆ་ལྡན་ཟེར་
 བ་དེ་བྱིས་བཟུས་བྱས་པའི་ཤོག་ལྟེ་ཞིག་སྟོ་ཁྱུག་ནས་ལེན་ཐུབ་ལ་མི་ཐུབ་ཀྱིས་སྐངས་ཏེ་
 སྟོག་གི་འདུག ངས་ཁོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོར་བའི་དོན་ཆ་དེའི་ནང་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་
 སྐྱུག་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གཏན་ནས་མི་འདུག ཡོངས་རྫོགས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
 རྒྱ་སྒྲིལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཤ་སྟག་རེད་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན།

ཅང་མིན་གྱིས་ཁྱོད་རང་སྒྲིལ་ལ་དེ་མིན་གྱི་རེ་འདུན་ག་རེ་ཡོད་ཅེས་བྱིས་བྱུང་བར།
 ངས་ང་ད་རེས་བོད་དུ་ཡོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོ་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡོང་བ་
 ཡིན་པས། སི་ཁྲོན་དང་ཀན་སུའུ། མཆོ་སྟོན་བཅས་ཁོང་ཆེན་གསུམ་གྱི་ནང་གི་ཉི་ཆང་དང་
 འབྲེལ་ཡོད་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ལྟ་སྒྲིག་དུ་འགོ་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་དགོས་ཞེས་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་ཕྱི་ལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

ཞུས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་ངས་ཁྱིན་ཏུ་ལྷ་མོ་རྒྱ་རིགས་དཔོན་པོ་ཚོར་ངའི་རེ་འདོད་གསལ་
པོར་བཤད་ཆོ། ཁོ་ཚོས་ངའི་རེ་འདུན་བཀག་འགོག་བྱེད་སྲིད་ལ། བཀག་འགོག་མ་བྱས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། ས་ཁུལ་དེ་ཚོར་ལྷ་སྐྱོར་འབྱུག་ཅམ་རེ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ལམ་
སང་བྱིར་རྒྱ་གར་ལ་ཕུད་རྒྱ་ཡིན་པ་ངས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག དེ་ལས་ཤེ་ཅིང་
དུ་ཁ་གསངས་ནས་བཤད་ན་ངའི་རེ་འདུན་ལྷ་རྒྱ་ཚོགས་མཆན་སློང་ངེས་ལ། ཤེ་ཅིང་ནས་
ཚོགས་མཆན་སློང་ཆེ་ཁྱིན་ཏུ་ནས་བསྐྱར་དུ་བཀག་འགོག་བྱེད་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་ངས་
ཤེ་ཅིང་དུ་དབུས་གཞུང་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་པོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་
ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་ང་རང་གི་ལྷ་སྐྱོར་གྱི་རེ་བ་དང་འཆར་གཞི་རྒྱམས་གསལ་པོར་
བཤད་པ་ཡིན།

ཤེ་ཅིང་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་བྲང་གི་ཚོམས་ཁང་དུ་རྒྱ་ནག་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཁང་གི་སློན་ཆེན་གཞོན་པ་
ཅང་ལིན་དང་། མི་རིགས་དོན་གཙོད་ཁང་གི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་ལུ་ཅེན་རྟ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་ཤོད་ཐོག་
ནས་མངལ་འཕུད་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ང་རྒྱ་ནག་དུ་བསྐྱད་ཆེད་རིང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་གང་མང་ཞིག་ལ་ཐུག་

ཁྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་ཁྱ་ནག་ཁྱལ་ཡོངས་དམངས་ཆེན་རྒྱ་ལས་མི་རིགས་མཉམ་སྦྲེན་ཁང་གི་ཁང་ཡུས་འཛུགས་དང་། ལྷ་ས་
རིན་གཞོན་པ་འབའ་པ་ཐུན་ཆོགས་དབང་ཁྱལ་གྱི་མཆོན་ཐོག་ནས་གསོལ་སྟོན་གནང་བའི་སྐབས་བསྟོན་པའི་སྐབས་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

པེ་ཅིང་དུ་ཁྱ་ནག་ཁྱལ་ཡོངས་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་གྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་མཆོག་དང་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུའི་སྐབས་
བསྟོན་པའི་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

འཕྲད་བྱུང་། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་མིའི་དཔོན་རིགས་དང་བོད་རིགས་དཔོན་
པོ་ཆོ་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་འདྲ་བོ་མི་འདུག། བོད་རིགས་དཔོན་པོ་ཆོས་སེམས་ཚུང་དང་
འཛེམས་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། ཡུལ་བ་རིན་པོ་འཛི་ཆེའི་སྐོར་ཐད་ཀར་འདྲི་པོད་ཀྱི་མི་འདུག་
ཀྱང་། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཆོས་ཡུལ་འཛི་སྐོར་མ་བདེ་མོ་རེད་འདུག་གམ་ཞེས་འདྲི་ཡི་འདུག་
ལྟག་པར་རྒྱ་མིའི་གྲུ་པ་ཀན་པ་དེ་ལྟ་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་ཕྱིར་བ་ཆོས་གྲུས་བཅི་
ཐོལ་མེད་ཀྱིས་བཀའ་འདྲི་བྱ་ཡི་འདུག། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དད་གྲུས་ཡོད་པ་སྤྲུགས་ང་
བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག། བོད་རིགས་དཔོན་པོ་ཆོས་འདི་ལྟར་ཤོད་པོད་ཀྱི་མི་འདུག།

ཐེ་ཅིང་དུ་བསྐད་ཆེའི་རིང་རི་བོ་ཅེ་ལྟ་ལ་གནས་བསྐྱོར་དུ་བྱིན་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་རི་
བོ་ཅེ་ལྟ་ནི་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་རི་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། དབུས་
དང་། ཤར། རྫོང་། ལྷོ། ལྷུ་བ། བྱང་བཅས་ཀྱི་རི་ཅེ་ལྟ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་ཡོད། གནའ་སྐུ་
མོ་ནས་ཡུལ་བ་སྐྱུ་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་གྱིས་གཙོས་བོད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེན་ཁག་དང་། མང་ཆོགས་
དཀྱུས་མ་སོགས་རི་བོ་ཅེ་ལྟ་ལ་གནས་བསྐྱོར་ལ་འགོ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། རི་བོ་ཅེ་
ལྟའི་ས་དབྱིབས་དང་ས་ཆ་ཆགས་སྟངས་ནི་སོག་པོའི་འབྲོག་ས་ཞིག་དང་འདྲ་ལ། ས་ཆ་
དེར་སླེབས་པ་དང་མཐོ་ས་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པའི་ཆོར་སྤང་ཡོང་གི་འདུག། དེར་སོག་པོའི་
གནས་བསྐྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདུག་ཅིང་། ཁོང་ཆོ་བོད་རིགས་དང་འདྲ་བར་ཆོས་
དད་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན། སྐུ་མ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་འཆང་ཁ་བརྒྱབ་ནས་མཇུག་ཁ་
ལྷོ་བར་ཡོང་གི་འདུག། ཡིན་ན་ཡང་ཕྱོགས་དེའི་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཆ་དམའ་
ཤོས་དེ་དགོན་པ་རང་གི་མི་མ་ཡིན་པའི་ཏང་ཡོན་ཆོས་བབྱུང་འདུག། དེ་གའི་དགོན་པ་
འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ལྷུས་བྱུང་བར་དབང་ཆ་མཐོ་ཤོས་དེ་བྱུང་ཡིག་གི་མིང་སོག་ལ་བསྐྱོ་
གཞག་བྱས་པའི་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་བབྱུང་འདུག། ཁོང་ཆོས་སྐད་ཆ་བཤད་
སྐབས་བྱུང་ཡིག་དེའི་ངོ་འཆོ་དགོས་པ་ལས་རང་དབང་གི་སོག་ནས་ཤོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག།

ཡིན་ནའང་ས་ཆ་འདི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིད་པོ་ཡིན་པའི་ཆོར་སྒྲང་བྱང་ལ། བཟའ་བརྟུང་གི་
རིགས་ཀྱང་ཆ་སྒྲིན་འཛོམས་པོ་དང་ལག་རྩལ་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་དང་། སྤྱི་ཡོངས་
ནས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་ཞིག་རེད་འདུག།

བྱུང་བ། ར་བར་བྱུང་ལོན

༡༩༩༩ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷོ་ ༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་བེ་ཅིང་ནས་ཁྱི་རྒྱ་ལ་བྱུང་ཡོང་བ་དང་། བྱུང་ཆོས་
 ༡༠ ཉིན་ཁྱི་རྒྱ་ནས་རིམ་པས་བཟུང་ཤིང་གྲོང་དང་། འབར་ཁམས་བརྒྱུད་ནས་ར་བ་རྫོང་
 ཁོངས་སུ་ཐོག་དང་པོར་སོང་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་ངའི་འགོ་ཡུལ་དང་པོ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་མ་
 བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གལ་སྲིད་ང་ཁྱི་རྒྱ་ནས་ཐད་ཀར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་སོང་ཆོ། དེ་

ད་ཆང་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་གི་ཁྱང་རོའི་ནང་དུ་སྡོམ་མོའི་
 ཅན་གྱི་ཀ་བ་རང་བྱོན་ལྟ་ལུས་དེར་གཟིགས་ཞིབ་
 གནང་བཞིན་པ། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ལུལ་གྱི་ལྷ་སྟོར་ཕན་བྱ་བྱས་བྱུང་བ་དང་
 རྒྱའི་ལས་བྱེད་ཆོས་བྱེད་རང་གི་དགོན་
 བ་དང་པ་ཡུལ་ལ་ལྷ་སྟོར་བྱས་ཟིན་པས་
 བྱུང་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་དགོས་པའི་བསམ་
 ཚུལ་འདོན་རྒྱ་ཡིན་པ་ངས་གསལ་ཡིན།
 དེར་བརྟེན་ཐོག་མར་འབར་ཁམས་དང་
 ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་བསྐྱོད་དེ་མང་ཆོགས་
 གྱི་རེ་འདོད་ལྟར་ལྷོ་བ་གསུམ་ལྟག་རིང་
 ལྷ་སྟོར་དང་མང་ཆོགས་ལ་མཇུག་འབྲུད་
 གང་རྒྱས་བྱེད་ཐུབ་སོང་།

དེ་དུས་ཆེུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་
 གཉིས་ཀ་སྐྱེ་གྲོངས་ཟིན་ཏེ། ཆེུ་རྒྱལ་པོའི་
 སྲིང་མོ་དོན་འབྲུག་འཆོ་འབར་ཁམས་སུ་

ད་ཆང་དགོན་གྱིས་ཡཁོང་རིན་པོ་ཆེར་ཐེབས་བསྐྱེད་བསང་གཏོང་བཞིན་པའི་རྣམ་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

ལས་བྱེད་བྱས་ནས་ཡོད་པ་དང་། མེའུ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཆུང་བ་མགོན་པོ་འཆོ་སྐབས་
དེར་ནན་ཅིང་ལ་ཡོད་པས། ར་པར་མེའུ་ཆང་གི་བྱིས་ལྷུ་དུ་མི་གཅིག་ཀྱང་ལྷག་མེད།
མེའུ་རྒྱལ་ཁང་བདག་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཁང་པ་པལ་མོ་ཆེ་བཞིབས་ནས་ཐིགས་ཟགས་སུ་
གྱུར་པའི་གནས་སྐངས་ཤིན་དུ་སྒྲིལ་པོ་ཡོད། སྐབས་དེར་མངོན་གསལ་དོད་པོས་མེའུ་
རྒྱལ་ཁང་ལ་ལྷ་སྒྲོར་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐབས་བདེ་པོ་དེ་ཅམ་མེད་པས། ང་ཆོ་རྒྱལ་ཁང་དང་ཉེ་
བའི་བྱིས་ཆང་འགའ་ཤས་ལ་འགྲོ་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ནས་མེའུ་རྒྱལ་ཁང་དུ་བྱིན་པ་ཡིན།
རྒྱུ་སྐྱེད་པ་ར་པ་ནས་མངོན་དགེ་སྤྱོད་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་གོང་གི་ར་པ་རྒྱུང་གི་མཐའ་མའི་
ཆོགས་འདུའི་ཐོག་དུ། ངས་རྒྱ་མའི་དཔོན་པོ་ཆོར་མེའུ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁང་བསྐྱེད་གསོ་བྱ་
དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བཏོན་པ་ཡིན། དེར་རྒྱ་མཆན་གཉིས་བབྱངས་ཡོད་པའི་དང་པོ་
ནི། དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྐྱེད་སྐབས་མེའུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་

བྱིས་རང་འགྲུལ་ངང་རྒྱལ་ཁང་གཞུང་ལ་ཕུལ་ཏེ་བཅོས་བསྐྱར་དང་ལེན་བྱས་པ་མ་
གཏོགས། གསར་བརྗེ་དོ་ལོག་པའི་ལས་ཀ་བྱས་མེད་པས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆེུ་རྒྱལ་
ཁང་བསྐྱར་གསོ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད། གཉིས་པ་ནི། ར་པའི་རྒྱ་དུ་ཆེུ་
རྒྱལ་ཁང་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཁང་ཆེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས། འཛམ་གླིང་ས་ཆ་གང་དུ་
ཡིན་ན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྤྲོ་མོའི་རྒྱལ་ཁང་གི་རིགས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་
ཏེ་རིག་དངོས་འབྲེམ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉར་ཆགས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་བཤད་པ་ཡིན།
སྐབས་དེར་གནད་ཡོད་ལས་བྱེད་ཆོས་མོས་མཐུན་ཡོད་པའི་ནམ་འགྱུར་བསྐྱབ་བྱུང་ཡང་།
བྱིས་སུ་རྒྱལ་ཁང་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུ་དགག་པ་བྱས་པ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་གོ་བྱུང་། དེའི་རྒྱ་
མཆན་གང་ཡིན་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་།

ར་ལུལ་གི་རྟི་དགོན་དུ་མཆོ་དུང་སྐྱབ་སྐབས་འདྲེ་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་ནས་མེར་སྐྱེ་མང་ཆོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དང་
ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

སྐབས་དེར་རྩ་པ་གི་རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ཡིད་སྦྱོར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་གོང་དུ་བོད་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཁབ་ཆོག་པ་ཞིག་གིས་སྐབས་པའི་རྩ་པ་གི་རྟེན་
དགོན་པའི་ཕྱུ་ལ་གྱི་པར་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་། དགོན་པ་གཏོར་བའི་ཕྱུ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་
ཞིང་ཁ་བཅོས་ཏེ་ཟུ་ཤག་གཅིག་གཉིས་ལས་ལྷག་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ང་འགྲོ་སྐབས་ཟུ་ཤག་
གང་འཆམ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་འདུག་པ་དང་། དགོན་པའི་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཁང་པ་ཆེ་བ་
ཞིག་བཅོས་ཏེ་འདུ་ཁང་གི་ཆབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགོན་པར་ཟུ་
པ་ཉུང་ཉུང་ཞིག་བསྐྱད་ཆོག་པའི་གྲངས་ཆད་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག་པར་མ་ཟད།
ཟླ་བ་ཅེའི་ནང་ཉི་མ་ཅི་ཙམ་ལ་ཆོག་པ་འཆོག་པ་ན་འགྲིག་མིན་གྱི་ཉི་མའི་གྲངས་ཆད་ཀྱང་
གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག གཏོར་རྒྱག་ལྟ་བུ་དག་པོའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་ཆ་གའི་རིགས་ལ་
དག་ཆོས་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ཏེ་འདོན་ཆོག་གི་མེད་ཟེར།

ཡིན་ནའང་ཟུ་པའི་གྲངས་ཆད་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྐྱོང་ལ་
གནས་མ་ཐུབ་པར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་མ་ཟེན་པའི་རིགས་ཟུ་པ་བྱས་ཏེ་ཆོག་པ་ལ་ཡོང་མཁན་
མང་པོ་འདུག ཁོ་ཆོས་གནས་སྐབས་འདི་དག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཤེས་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱམ་
པའི་དངངས་སྐྱག་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱན་དུ་འདུག ཟུ་པ་མང་ཆེ་བ་ཆོག་པ་གྲོལ་བའི་རྗེས་སུ་
ཕྱིར་གྲོང་བྱིམ་དུ་ལོག་འགྲོ་ཡི་འདུག་པས། དགོན་པའི་ནང་རྒྱན་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཟུ་པ་ཉུང་
ཤས་ལས་མི་འདུག དེ་དུས་དགོན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སྦྱོར་པོ་དང་། ཟུ་པ་
ཆོར་འཆད་ཉན་སྟོབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་ཁྱེན་དང་དུས་ཆོད་འདང་ངེས་ཤིག་མི་སྟོན་པའི་ཆད་
འདྲིན་དམ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པས་ང་ལ། དེང་སང་
ཆོས་དད་རང་མོས་ཡིན་པས་ཆོས་བྱེད་ཆོག་ཀྱང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་སྟེལ་ས་དགོན་
པའི་ནང་དུ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དགོན་པའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་སྟེལ་ན་
འགྲིག་གི་མེད་ཚུལ་དང་། དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡིན་ན་ཡང་འདུ་ཁང་གི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་

སྒྲིལ་ན་ཆོག་པ་ལས་འདྲུ་ཁང་གི་བྱི་ལོགས་སུ་སྒྲིལ་ན་མི་འགྲིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་
བསྐྱར་དུ་ཤོད་ཀྱི་འདུག།

སྐབས་དེར་ང་རྩམ་པ་ཁུལ་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ལྟ་སྒྲོར་ལ་བྱིན་པ་ཡིན། དགོན་པ་ལལ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་གྲོང་བྱིས་
གཞིས་ཆགས་བྱེད་དུ་བཅུག་འདུག དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ནི། མ་
འོངས་པར་དགོན་པའི་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་བཟོ་འདོད་ཀྱིས་རེད་ཟེར། རྩམ་
སུ་ཆོས་སྒྲིལ་ནས་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་སྐབས། དགོན་པའི་ནང་དུ་གཞིས་
ཆགས་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གྲོང་བྱིས་དེ་དག་བྱི་ལ་སྤྱད་མ་སྤྱབ་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡོང་བཞིན་པ་དང་། གྲོང་བྱིས་ནམས་དགོན་པ་ནས་འགོ་འདོད་ཡོད་པའི་དབང་དུ་
བཏང་ཡང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནས་སྡོད་བྱེད་ས་བཀོད་སྤྲིད་མ་བྱས་པས། དགོན་པ་
དང་གྲོང་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད།

དཀའ་ངལ་གཞན་པ་ཞིག་ནི་དགོན་པ་ཁག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་འདྲུ་ཁང་
སོགས་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུར་ས་གནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་མི་སྤྲོད་པའི་དཀའ་
ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རེད། གལ་སྲིད་ལྟ་ཁང་དང་འདྲུ་ཁང་ཞིག་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་ཆོག་པའི་
བཀའ་འཁྲོལ་ཙམ་ཞིག་སྤྲད་པ་ཡིན་ན། འདྲུ་ཁང་བཞེངས་ནས་གསོ་ལ་རས་གནང་བ་
ལྟ་བུའི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ངོ་སོ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱེད་ནས་ལེགས་སའི་
བསྐྱུགས་བརྗོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལ། ངོ་སོ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལྟ་ཚུལ་མི་ལེགས་པའི་
མཐོང་སྤྲོགས་རྒྱུ་བ་པོ་ཞིག་འདུག།

རྩམ་པར་ལྟ་སྒྲོར་སྐབས་བྲེལ་འཚུབ་ཆེན་པོའི་ངང་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་སྤྱག་
འཕྲད་བྱས་པ་ཡིན། མང་ཆོགས་ལ་མཇུག་འཕྲད་བྱ་རྒྱུར་ངའི་ངོས་ནས་དུས་ཚོད་ཚད་
བཀག་བཟོས་མེད་པར་བརྟེན། མཆམས་རེར་ང་སྤྱག་འཕྲད་དུ་ཡོང་མཁན་མང་ཆོགས་

ནམས་ཞོགས་པ་ནས་མཚན་གྲང་བར་དུ་རྒྱན་འཆད་གི་མི་འདུག་པས། གྲོགས་པོ་དང་
ངོ་ཤེས་རྟིང་པ་ཚོར་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་སྤང་མོལ་གི་དུས་ཚོད་འདོད་པ་ཁེངས་
ངེས་ཤིག་བྱང་མ་སོང་།

རྩ་པར་ཡོད་པའི་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་རྩ་པ་ནས་འགྲོ་དགོས་ཟེར་བའི་
བར་ལན་ཐེངས་གཉིས་བཏང་བྱང་། ངའི་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ལ་རྩ་པའི་ལྟ་སྟོན་གྲུབ་ནས་
མགོ་ལོག་དང་། མཚོ་སྡོན་ཁོངས་གཏོགས་རྩ་རྒྱ་དགོན་གྲོང་ལ་ས་ཐག་ཉེ་བས་འགྲོ་རྒྱུའི་
འཆར་གཞི་ཡོད་ཀྱང་། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གི་ས་ཁོངས་བཀལ་ནས་ཀན་སུའུ་དང་མཚོ་སྡོན་
ཞིང་ཆེན་གི་ས་ཁོངས་སུ་འགྲོ་ཆོག་གི་མ་རེད་ཅེས་འགྲོ་བུ་བཅུག་མ་བྱང་།

རྩ་པ་ནས་འགྲུལ་བཞུད་གི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཉེན་རྟོག་པའི་རྒྱུ་གསུམ་སྐག་
སྐག་བཅུ་གངས་ཤིག་དང་། དེའི་རྩིས་སུ་རྒྱུངས་འཁོར་ཁ་ཤས་ཐོག་མེ་མདའ་ཁྲུ་
བའི་དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པ་མང་པོས་བཙོན་པ་ཞིག་བབྱང་ནས་བཞུགས་ཏེ་
འཇིགས་ངོམ་ཆེན་པོས་བྲིད་འགྲོ་ཡི་འདུག ངའི་བསམ་ཚོད་བྱས་ན་བཙོན་པ་དེ་
དེ་ཅུམ་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་བཟོ་མི་འདུག་ཀྱང་། སལ་ཆེར་ང་ཚོ་ལ་
འཇིགས་སྐྱལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་འཇིགས་ངོམ་བྱས་པ་ཡིན་ཆོད་
འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོ་ཚོས་རྩ་པ་རྩིས་རྩིས་ཀྱི་དྲག་ཤུགས་ངོམ་སྟེ། ང་ཚོ་
ཚུར་ཡོང་བའི་སྐབས་ཏག་ཏག་དང་འཁེལ་བར་བྱས་ཏེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ནི་ང་ཚོར་
འཇིགས་སྐྱལ་གི་ཆེད་དུ་རེད་སྟུང་པ་བྱང་། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ངའི་བསམ་ཚོད་ཅུམ་མ་
གཏོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད།

ས་གནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྒྲགས་བྱས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། མང་
ཚོགས་གི་ངོས་ནས་ང་ལ་ཉེན་རྟོག་བཞིན་དགའ་བསུ་བྱེད་མཁན་རྩི་མང་ནས་རྩི་མང་
རེད། འདིའི་ཐད་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས། ང་ཚོས་ལོ་བཅུ་ཕྱག་འགའ་ཤས་རིང་

དཀའ་ལས་བརྒྱབས་ནས་འགྲིག་ལམ་བཟོས་པ་དེ་གི་རྟེན་ལྗོངས་ཆེ་བྱིང་ཡོང་ནས་ཉིན་
འགའ་ཤས་རིང་གཏོར་བཞིག་བཏང་སྐབས་སྐད་ཤོར་བ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་གོ་མྱོང་།
དོན་དངོས་ཐོག་ཉིན་དེ་དག་གི་རིང་ང་ས་ཆ་གང་དུ་སྐབས་ཡང་དེར་སྟོགས་མཚམས་སོ་
སོ་ནས་མང་ཆོགས་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་ཕྱག་འདུས་ཡོང་གི་འདུག

རྩམ་པར་གྱི་ལོ་གྲག་པ།

ཐོད་ནང་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྩམ་པར་གྱི་ལོ་གྲག་པ། ཐོད་ཡིག་སྟོབ་ལྟེ་དགེ་སྟོབ་ནམས་ལ་གསུང་
བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བདུན་པ། གདན་ས་སྤྱན་ཚང་ལྷ་མོ་ ཀཱིི་དཀོན་པར་བྱེད་ལོག

༄༅། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ང་དང་ངའི་རོགས་པ་ནམ་པ། ར་པ་རྫོང་གི་རྒྱ་གཞུང་ལས་
བྱེད་སྒྲོར་ཞིག་དང་སྤྱན་དུ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ཐོག་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་ར་པ་རྫོང་གི་རྒྱ་གཞུང་
ལས་བྱེད་པས་མཛོད་དགེ་རྫོང་གི་ལས་བྱེད་པར་ཅིས་སྤོང་བྱས་བུང་། ར་པ་རྫོང་དང་
མཛོད་དགེ་རྫོང་གི་ལས་བྱེད་པའི་དབར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་འདུག མཛོད་དགེ་རྫོང་གི་
བོད་རིགས་ལས་བྱེད་ཆོ་ཅུང་ཅིང་པོ་དང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་འདུག ར་པ་རྫོང་གི་བོད་
རིགས་ལས་བྱེད་ཆོས་ང་ཡོད་སར་ཆང་རག་དང་ཐ་མག་གཏན་ནས་འཐུང་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་
མེད་ཀྱང་། མཛོད་དགེ་རྫོང་དུ་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་ས་དང་མང་ཆོགས་ལ་མཇལ་ཁ་གཏོང་
ས་གང་ཡིན་ལ་སྤྱོད་མེད་གྱིས། ལས་བྱེད་པ་ནམས་གྱིས་ཐ་མག་འཐེན་གྱི་འདུག དེ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད་མཇལ་ཁ་ཁྱེད་པར་ཡོང་མཁན་མང་ཆོགས་མང་ཆེ་བ་ལ་ཆང་ངེས་གས་ཆེན་པོ་བློ་
ཡི་འདུག ར་པ་ལ་མཇལ་ཁར་བཅར་བའི་མང་ཆོགས་གས་སུ་ཆང་འཐུང་ནས་ཡོང་མཁན་
ཕལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ས་གནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནང་བོད་རིགས་ཆོའི་གོ་གནས་གྱི་ཐད་ནས་བལྟས་ཆོ།
མཛོད་དགེ་རྫོང་དུ་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་གནས་རིམ་མཐོ་གས་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་། རྫོང་
གི་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་དེ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ལ་ཡོང་ནས་ལོ་མང་བྱིན་པའི་རྒྱ་རིགས་བུང་
མེད་བྱང་ཡིག་ཅིག་འདུག་པ་དེས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་གྱི་ཡོད་པའི་ནམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
པོ་འདུག ལས་བྱེད་གཞན་ཆོས་ལས་ཀ་གང་བྱ་དང་སྐད་ཆ་གང་བཤད་བུང་མེད་དེའི་ངོ་

འཆོས་ནས་བཤད་དགོས་ཀྱི་འདུག བོད་རིགས་ལས་བྱེད་དང་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པའི་
བར་ལ་དབང་ཆའི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲོད་པ་གནས་གང་སར་མངོན་གསལ་དོད་
པོས་མཐོང་རྒྱུ་འདུག

ང་མཛོད་དགེ་རྒྱུ་ལ་སླེབས་པ་དང་ངའི་སྐྱེ་ཡུལ་སྟག་མོའི་སྐང་གི་སྡེ་བའི་འཕྲས་
ཆ་བ་མི་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་སྟེ། སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་མ་སོང་བའི་གོང་དུ་ངས་པར་དུ་སྟག་མོ་སྡེ་
བར་ཡོང་དགོས་པའི་ཤུ་ཚུགས་བྱས་བྱང་། ཁོ་ཆོས་ལྟག་བསམ་ནམ་དག་ཡིན་ཡང་། ཁོ་
ཆའི་བསམ་ཚུལ་དེར་རྒྱ་མའི་དཔོན་པོ་ཆོས་སྐུལ་སློང་བྱས་པའི་ཤུགས་སྐྱེན་ངས་ཅན་ཞིག་
ཐེབས་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། གལ་སྲིད་ང་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་མ་སོང་བར་ཐོག་མར་
སྟག་མོ་སྐང་དུ་བྱིན་ཆོ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆོས་མགྲོགས་པོར་ངའི་ལྟ་སྟོར་
སྟག་མོ་སྐང་ནས་མཆམས་འཛིན་བྱེད་དུ་འདུག་རྒྱུའི་ཉན་ཁ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངས་སྟག་
མོ་སྐང་གི་འཕྲས་ཆ་བ་ཆོར་ང་ཐོག་མར་སྟག་མོ་སྐང་དུ་ཡོང་ཆོ། མང་མཐར་ཉིན་གཉིས་
གསུམ་མ་གཏོགས་སྟོད་མི་ཐུབ། སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་ལྟ་སྟོར་སོང་བའི་རྗེས་སུ་སྟག་མོ་སྐང་དུ་
ཡོང་ཆོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་ཡས་མས་ཤིག་སྟོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་གཉིས་ལས་གང་དགོས་ཁྱེད་རང་
ཆོས་གདམ་ག་བྱོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོ་ཆོས་ལོན་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་ཐེབས་པའི་
རྗེས་སུ་སྟག་མོ་སྐང་དུ་ཐེབས་རྒྱུས་ཞེས་མོས་མཐུན་བྱུང་སོང་བས་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་
ལྟར་སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་འགོ་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་།

སྟག་ཆང་ལྟ་མོར་སླེབས་པའི་སྐབས་ང་རང་སྟོན་མ་སྟོད་སའི་རི་ཁྲོད་གཟིམ་ཆུང་
རྒྱལ་སྐས་བཤད་སྐབ་པར་རྒྱས་པའི་དགའ་ཆལ་དང་གི་རྟེན་སྐྱོ་བྱང་གསར་རྟེན་ཡོངས་
རྫོགས་ཅ་མེད་དུ་གཏོར་ནས་བྱང་ཆག་འགའ་ཤས་མ་གཏོགས་ལྟག་མི་འདུག སྟག་ཆང་ལྟ་
མོ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་ཡང་གཏོར་བཤིག་ཐེབས་པས་དགོན་པའི་ངོས་ནས་བསྐྱར་
གསོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། ཐུ་ལའི་ལྟ་ཁང་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་པའི་ལྟ་ཁང་དང་

འདྲ་ཁང་ཡོངས་རྫོགས་ཅ་མེད་བཏང་འདྲུག དགོན་པའི་ངོས་ནས་སྤྱོད་པའི་འདྲ་ཁང་དང་
ལྟ་ཁང་འགའ་ཤས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་བཞིན་འདྲུག་ཀྱང་། སྤྱོད་པའི་གནས་སྤངས་རི་བཞིན་
བསྐྱར་གསོ་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་ངས་གཏན་རེད།

ང་སྒྲུབ་ཆེད་ལྟ་མོ་གི་དགོན་པར་འབྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ས་ཁྱོགས་གང་སར་
བྱུང་སྟེ། ཁྱོགས་མཐའ་ཁག་ནས་མཇལ་ཁ་ཁྱུ་བར་ཡོང་མཁན་མི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
འདྲིམས་བྱུང་། ཐོག་མར་སྒྲུབ་ཆེད་ལྟ་མོ་གི་དགོན་པར་སྐྱབ་བ་གཅིག་ཙམ་རིང་སྡོད་རྒྱུ་
འཆར་གཞི་ཡོད་ཀྱང་། ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཉིན་ལྷུག་ཙམ་ལས་སྡོད་མི་ཚོགས་
པའི་ཆད་བཀག་བྱས་བྱུང་། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཚོས་དེང་སང་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་གང་
མོ་ཆགས་ཟིན་པས། བོད་ཁུལ་གྱི་ལྷ་སྐོར་མཚམས་འདྲིལ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་ནང་གི་གནམ་
གཤིས་རྩོལ་ཡོད་ས་ཞིག་ལ་ཕེབས་རོགས། རྒྱ་ནང་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་གྲ་སྒྲིག་གང་དགོས་བྱེད་
གྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་མ་ཟད། བཀའ་འདི་རྩལ་ལྷུ་གནས་འབར་ཁམས་ནས་ཡོང་
བ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདྲུག སྐབས་དེར་སྒྲུབ་ཆེད་ལྟ་མོར་ས་ཁུལ་སྤྱོད་པའི་གནས་མི་ཤིན་
ཏུ་མང་པོ་འདྲིམས་ཡོད་སྐབས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དངངས་སྐྱོད་ལངས་
པ་འདྲ། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཚོས་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེ་དུས་ཉིན་ཤས་རིང་མི་སྤྱོད་ལྷུག་
སྒྲུབ་ཆེད་ལྟ་མོར་ང་ལ་མཇལ་ཁ་ཁྱུ་བའི་ཆེད་དུ་འདྲུས་སོང་ཟེར། རྒྱ་མིས་རྗེས་སུ་ང་ལ་
སྐྱོན་འདྲུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མི་སྤྱོད་ལྷུག་གི་ཉིན་ལྷུག་རིང་ཐོན་སྐྱེད་གོང་
འཕེལ་གྱི་དུས་ཚོད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆུད་ཐོས་སུ་བཏང་བ་རེད་ཅེས་སྒྲུབ་འདོགས་ཀྱང་བྱས་སོང་།
གདན་ས་སྒྲུབ་ཆེད་ལྟ་མོའི་ཁུལ་དུ་ཡོང་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་གཙང་སྤྱོད་འཕྲོད་བཞེན་རྩལ་
ལས་ལེགས་པ་འདྲུག་ཀྱང་། མང་ཚོགས་ཁྱོད་ཆེད་འཐུང་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་
མཐོང་ཚུལ་ངན་པ་ཞིག་བྱུང་བས་ཅུང་ཉོབ་སྤངས་ཤར་བྱུང་།

མཛོད་དགེ་རྫོང་གི་བོད་སྐད་ཁང་དུ་ལྷ་སྐོར་ལ་སྐྱོད་པའི་སྐབས། སྐད་གཞུང་གི་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་ཕྱི་ལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

དང་མཐུན་པའི་སྒྲན་རྩེ་རྒྱ་ཆ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་འདུག་པར་མ་ཟད། སྒྲན་རྒྱ་ཉར་ཆགས་
བྱེད་སྒྲངས་ཀྱི་ཐད་ནས་བོད་རང་གི་ས་ཁམས་དང་མཐུན་པར་བཀོད་སྒྲིག་ལེགས་པོ་བྱས་
འདུག་ལ། སྒྲན་པ་ནམས་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་སྦྱོང་གཉིས་ཀ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་
ཡིན་པའི་མཐོང་ཚུལ་གསལ་པོ་བྱུང་།

དེ་བཞིན་དུ་མངོད་དགེ་བཞག་སྒྲོམ་དུ་ཚུགས་པའི་རྩ་པ་ཁུལ་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་

བོད་ནང་གཞིགས་སྒོར་དུ་ཐེབས་སྐབས་རྩ་པ་ཁུལ་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་སློབ་ནམས་ཀྱིས་ཐེབས་བསུ་
ཁུ་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ལ་ལྟ་སྒོར་དུ་བྱིན་པ་ཡིན། སློབ་འབྲིང་གི་སློབ་སྦྱོང་དང་འགྲིག་ལམ་གཉིས་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཡག་
པོ་དང་། སློབ་མ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཆོས་སེམས་ཆེན་པོ་དང་དད་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་མཁན་ཤ་སྟག་
ཡིན་པའི་མཐོང་ཚུལ་བྱུང་ལ། ལྷག་པར་དུ་སློབ་སྦྱི་ཨ་ཁུ་ཉི་མས་གསར་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་
བོད་ཡིག་སློབ་དཔེ་གྱི་ཟེན་བྲིས་པར་ཅའི་དེབ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་འབྲེམས་སྟོན་བྱས་འདུག་

པས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་ཆོར་བྱུང་། སློབ་གྲུའི་ངོས་ནས་རིག་གཞུང་འབྲུབ་སྟོན་ལག་མང་པོས་མཆོན་ཐེབས་བསུ་སྡེ་ལེན་གནང་ཏུ་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་།

ང་སྐྱུ་ཆང་ལྷ་མོར་སྟོན་ཡུན་ཐུང་དྲགས་ཏེ་པ་ཡུལ་སྐྱུ་མོ་སྐྱང་ལ་འབྲུག་ཙམ་བལྟ་བར་ཡང་འགྲོ་ལོང་བྱུང་མ་སོང་། ངའི་པ་ཡུལ་དུ་ཆ་བོ་ཆ་མོ་འགའ་ཤས་མ་གཏོགས་སྤུན་མཆེད་དང་ནང་མི་ཟན་པའི་རིགས་མེད། འོན་ཀྱང་སྐྱུ་མོ་སྐྱང་མ་ཡིན་པའི་ས་གནས་གཞན་དག་ཏུ་ཨ་མའི་སྤུན་མཆེད་འགའ་ཤས་དང་། དེ་དག་གི་བྱ་བུ་མོ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། སྐྱུ་མོ་སྐྱང་གི་ངའི་ནང་མི་ཅམས་གནང་ཏུ་དབུལ་པོ་ངས་རེད། ཁོ་ཆོ་ང་ཐུག་ཏུ་ཡོང་སྐབས་གོན་པ་རྩིང་པ་གྱོན་ནས་སྤེབས་བྱུང་། ཁོ་ཆོས་ངས་ཆུང་དུས་ལོ་གསུམ་བཞིའི་སྐབས་གྱོན་ཐྱོང་བའི་སློག་པ་རྩིང་པ་ཞིག་དང་མགོའི་རལ་པ་བཅས་ད་དུང་ཡང་ནང་དུ་བྲན་ཏེན་ལ་ཉར་ཡོད་ཟེར་གྱི་འདུག

བྱི་ལྷ་ ༡༩ ཆོས་ ༤ ཉིན་གདན་ས་སྐྱུ་ཆང་ལྷ་མོ་ནས་ཐད་ཀར་བྲིན་ཏུ་ལུ་ལོག་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་བྱུང་། ང་ར་པ་རྫོང་ནས་མ་ཐོན་གོང་ས་གནས་རྒྱ་དཔོན་ཆོ་དང་སྤུན་མཐའ་མའི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་འཆོགས་པ་དང་། དེར་ངས་གནད་དོན་དང་བསམ་ཚུལ་ཁ་ཤས་བཤད་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ས་ཆ་བཀོད་སྒྲིག་གནད་སྟེ་དགོན་པའི་ནང་དུ་གནས་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པའི་གྲོང་བྱིམ་ཅམས་གཞིས་སྟོན་བྱེད་དུ་བཅུག་ན། དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུ་དཔེར་ན། སློབ་ཆོགས་དགོན་པའི་ནང་དུ་གྲོང་བྱིམ་མང་པོ་འབྲས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དགོན་པའི་དགྲིལ་དུ་ར་པ་རྫོང་གི་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་བཅུགས་ཏེ་དགོན་པ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཏང་བ་དེས་དགོན་པ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འདུག་པས། རབ་བྱུང་ན་སློབ་འབྲིང་དེ་ར་པ་རྫོང་ཐོག་ཏུ་སློབ་བྱ་ལེགས་སྟོར་གྱི་བསམ་འཆར་བཤད་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་སྤྲོན་བཅས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྤངས་གནང་ཏུ་

སྐྱོ་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེན་བཅོས་ཀྱི་མཐུན་ཁྱེན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཞུས་
པ་ཡིན། ངས་ཅེད་མཆོར་དང་སྤྲུགས། སྤྲེལ་ཆོར་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།
དེང་སང་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ཡར་བཞག་ མཐའ་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ཅེས་ཅམ་ཡང་
མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། རོང་འབྲོག་གང་སར་སྐྱེན་བཅོས་འབྲོང་བཞེན་གྱི་
མཐུན་ཁྱེན་མེད་པའི་དབང་གིས་དོན་མེད་ཤི་གོད་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདུག་ལ།
བྱིས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྐྱེན་བཅོས་མ་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་དབང་པོ་སྐྱེན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་
ཤིན་ཏུ་མང་། དེར་བརྟེན་ངས་སྐྱེན་བཅོས་འབྲོང་བཞེན་སྐྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་
བསམ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ཡིན།

མཛོད་དགེ་ནས་ཐོན་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་ལོ་བྱེད་སྤྱངས་ཀྱི་རྣམ་
འགྱུར་ལ་ལམ་སང་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། རྒྱ་ལྗོངས་འཁོར་དང་མགོན་ཁང་སོགས་སྤྲེལ་ཆོར་དང་
བསྐྱུར་ན་རེ་དེ་དུ་བཏང་སོང་། ཁོ་ཆོས་ངའི་བོད་ཁུལ་གྱི་ལྷ་སྐྱོར་མཆོམས་འདོག་བྱེད་
དུ་བཅུག་པ་དེ་དབུས་གཞུང་གི་བཀའ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ཁག་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག

བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་དུ་སོང་ཡང་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲུག་མཐོང་སྐབས་
སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱིད་པའི་ཆོར་སྤང་ཡོང་གི་འདུག་ཀྱང་། དགོན་པ་དང་གོང་བྱིས་མི་མང་
ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སྤྱངས་ངོ་མ་མཐོང་སྐབས་སེམས་ལ་སྐྱོ་སྤང་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག
རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཟ་མ་ཟ་སྐབས། མཆོམས་རེར་ཁོ་ཆོས་ང་ལ་རྒྱ་སྐད་ཕྲན་
བུ་ཤེས་སོང་ངམ་ཞེས་སྐད་ཆ་འདྲི་ཡི་འདུག ངས་ད་ཐེངས་རྒྱ་སྐད་ཕྲན་བུ་ཤེས་སོང་། མི་
ཡི་ལུ་ལོ། བུ་ཤོ་ལུ། བུ་ཤིང་ཟེར་བ་སོགས་རྒྱ་སྐད་འགའ་ཤས་ཤེས་སོང་ཟེར་ནས་ཅེད་མོའི་
ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ནི་བོད་སྐད་དུ་མེད་ཟེར་བ་དང་། བྱེད་མི་ཆོག་ཟེར་བ། བྱས་
ན་མི་འགྲིག་ཟེར་བའི་གོ་དོན་རེད། ཁོ་ཆོས་ང་ལ་ལྷ་སྐྱོར་གྱི་མཐོང་ཚུལ་གང་བྱུང་ཞེས་དྲིས་
པའི་སྐབས། ངས་ང་ད་ཐེངས་ལྷ་སྐྱོར་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཤུལ་གཉིས་མཐོང་བྱུང་། ཤུལ་དང་པོ་

ནི། གནའ་ལྟ་མོར་བོད་ཀྱི་དགོན་པའི་སྐོར་གཏོར་བའི་ལྟ་དང་། ལྟ་གཉིས་པ་ནི། སྐབས་
 དེ་དག་ཏུ་བོད་མིར་བཅན་ཤེད་གིས་བཅིག་བཅུག་པའི་མཉམ་ལས་ཁང་གི་ལྟ་རེད་ཅེས་
 བཤད་ཚུངས། ལོ་ངོ་དེ་དག་གི་རིང་བོད་མི་ཚོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་བཟོས་པའི་ཚུ་རྟ་
 དང་། སྤང་ཐང་གསར་སྟོང་གིས་ཞིང་སར་བསྐྱར་བ། རྩ་ཐང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོ་ཐོའི་ར་བ་
 བསྟོར་བ་སོགས་སྐབས་དེར་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱས་ལྷགས་གོང་སྟོང་ཆེད་དུ་ཡིན་ལུགས་བསྐྱགས་
 བས་ངལ་ཚོལ་ཆད་མེད་བྱེད་བཅུག་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་བདག་མེད་དུ་བསྐྱར་ཏེ་བེད་མེད་
 དུ་གྱུར་བེད་འདུག འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོ་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་བཅིགས་པའི་ཁང་པ་དང་ས་ཞིང་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁག་བེད་སྟོན་
 གཏོར་བཞིན་འདུག རྒྱ་བོད་བར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་འདུག

བརྒྱད་པ། ཡུལ་གཞིགས་པའཆ་ཆེན་ རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་འབྲད།

༄༅། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ཁྱིམ་ཏུ་འཁྱུགས་པེ་ཅིང་ཏུ་ཐོན་ཏེ། པའཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་དགོས་པའི་ལུ་ཚུགས་བརྒྱབ་པ་ཡིན། པེ་ཅིང་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྡོན་མ་དང་མ་འདྲ་བར་ང་ལ་རྒྱུ་ལོར་དང་སྡོད་གནས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འཇུག་རེ་སྟུག་ཏུ་བཏང་འདུག་པའི་ནམ་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་འདུག པེ་ཅིང་གི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཆོར་སི་ཁྲོན་གྱི་དཔོན་པོ་ཆོས་ང་རང་སྐྱེས་སའི་ས་ཡུལ་དོ་མར་ལྷ་སྐྱོར་ཏུ་འགོ་རུ་མ་བཅུག་པའི་སྐོར་བཤད་སྐབས། ང་ཆོའི་ངོས་ནས་བྱེད་རང་གི་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ལྟར་བོད་ཏུ་གཞིགས་སྐོར་བྱ་རྒྱུར་ཆོག་མཆན་སྤྲད་ཡོད་ཀྱང་། ས་གནས་ཀྱི་རྫོང་དང་ཁུལ་རིམ་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་འཆར་ཡོང་གི་འདུག་ཟེར། ཕྱིས་སུ་གོ་བསྐྱར་རབ་དང་རིམ་པར་བྱས་ཀྱང་མཐའ་མར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་གང་མཆོགས་རྒྱ་གར་ཏུ་ཕྱིར་སྐྱད་བྱ་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཟིན་ཡོད་འདུག ཡིན་ནའང་རྗེས་མ་ཕྱིར་ཐེབས་ཆེ་བྱེད་རང་གི་ཐུགས་འདུན་གང་ཡོད་ལྟར་ང་ཆོས་གཞིགས་སྐོར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་གང་དགོས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སྐད་ཆ་སྟན་པོ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག།

པེ་ཅིང་ཏུ་ཉིན་བཅུའི་རིང་བསྐྱགས་ཏེ་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་གཞི་ནས་ཡུལ་གཞིགས་པའཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་སྐབས་པ་བྱུང་། ཡཔའཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་ཡབ་དང་ལྷན་ཏུ་ཐེབས་པ་དང་། ང་ཁོང་གི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་བཅར་ཏེ་མཇུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གཞིམ་ཤག་ནི་གོ་མིན་ཏང་གི་སྐབས་སུ་བསྐྱུན་པའི་ཤིང་ཁང་རྙིང་པ་ཞིག་རེད། གཞིམ་

ཡཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བཙུ་པ་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཡ་སྐབས་ཇེ་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་
ནམ་པ་གཉིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར།

བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་།

ཁང་གི་གནས་སྐབས་དེ་ཙམ་ལེགས་པོ་མ་རེད། ཡཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གོ་
གནས་ལ་དཔག་ན་གཟིམ་ཁང་ཤིན་ཏུ་སྟོ་པོ་རེད། གལ་སྲིད་རྒྱ་མི་ཞིག་ཡཀུན་གཟིགས་
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གོ་གནས་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་ཆོ། དབང་ཆ་དང་མཐུན་ཆུན་ནམས་འདི་
ལས་བཟང་བ་ཡོད་པ་ནི་ཐག་གིས་ཆོད། ཡཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇུག་
སྐབས། ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྟར་མ་ཞིག་བསྟར་
གནང་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཁོང་ལ་སྤུལ་བ་ཡིན། ཡཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་
གཉིས་ཁ་རི་ཁ་ཕྱག་ཡིན་པས་སྤུ་གང་ལ་ཡང་འཛེམས་ཚོན་མེད་པར་གསུང་མོལ་ཐད་
ཀར་བྲང་མོ་བྲང་རྒྱུ་གནང་གི་འདུག ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་མེས་

འཆིག་མེར་གཏུག་གིས་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་ཕྱོད་བཞིན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་
ལ་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འཛིན་གྱི་འདུག དེ་ཕྱོག་
ལ་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅོན་ཁང་དུ་ལོ་ཅི་ཙམ་བཞུགས་མིན་གྱིར་བསྐྱགས་གནང་མེད་
ཀྱང་། ང་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་པའི་སྣངས་ནས་ངས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་
ལ་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་བཅོན་ཁང་དུ་ལོ་དགུ་དང་ཟླ་བ་དགུ་ཙམ་རིང་བཞུགས་
པའི་སྐོར་ཞལ་གསལ་པོར་གསུངས་བྱུང་། ཉིན་རྗེས་མར་ལ་ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ང་ཚོར་གསོལ་སྟོན་གྱ་རྒྱས་པོ་ཞིག་གནང་བྱུང་།

ཐེངས་ཕྱོག་མར་པེ་ཅིང་དུ་བོད་རིགས་དཔོན་པོ་འགའ་ཤས་ལ་སྤྱག་འཕྲད་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ལ་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པར་གསོལ་སྟོན་
གནང་སྐབས། ལ་ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་བཙུ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཁོང་གི་ཡབ་སྟོང་དཔོན་གྱར་མགོན་ཆེ་
བནན། ལ་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྟན་བཞུགས་གྱི་སྐབས།

འབའ་པ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་ཡའོང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པར་གསོལ་སྟོན་
འབྲུལ་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཤེ་ཅིང་དུ།

དཔེར་ན། འབའ་པ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་སྟོན་གནས་སུ་བསྐྱོད་སྐབས། རང་གི་
གོ་གནས་ལ་དཔག་པའི་མཐུན་ཁྱེན་སྟོན་པོ་རེད་འདུག དེ་བཞིན་ཁྱིན་ཏུ་ལུ་ཡང་བཟ་ཤིས་
ཟེར་བའི་བོད་རིགས་འགོ་བློན་ཅིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱོད་སྐབས། ཁོང་གི་འཆོ་བའི་མཐུན་ཁྱེན་
སྟོན་པོ་རེད་འདུག ཤེ་ཅིང་དུ་ང་ལོང་ལ་ཐུག་རྒྱུ་འཆར་གཞི་བཟོས་ཀྱང་། ང་ལོང་ཁོ་རང་
གི་ངོས་ནས་ཐུག་འདོད་བྱས་མ་བྱུང་། ང་ལོང་དེ་སྔ་བཀའ་སྟོན་ཡིན་པའི་སྐབས་འབྲས་
སྤངས་སུ་ངའི་ཆོས་ཞུགས་ཀྱི་མཛད་སྟོར་ཐེབས་ཏེ་ང་ཆོ་ངོ་ཤེས་པ་ཡིན། ཐེན་པའོའམ་
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སོགས་བོད་རིགས་དཔོན་པོ་མཐོ་གས་གཞན་འགའ་ཤས་ལ་ཡང་ཐུག་
ཚུང་། གནས་སྤངས་ཏུང་ཤས་ཤིག་གི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས། ང་ལོང་རིགས་འགོ་བློན་ཆོ་ལ་
ཐུག་འཕྲད་བྱེད་པའི་སྐབས་པལ་མོ་ཆེར་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་མཉམ་དུ་ཡོད་པས། ང་ཆོ་གོ་

བསྐྱར་ལྷག་པོ་ཡོང་རྒྱ་དཀའ་མོ་རེད།

ང་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་འཕྲད་བྱང་རྗེས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ནམས་ཀྱིས་ང་ལ་བཞ་བཏང་སྟེ། ངའི་བོད་ནང་གི་ལྷ་སྐོར་མཆོམས་འདོག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་ལམ་སང་བྱིར་ལོག་དགོས་པའི་སྐོར་བཤད་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱུང་སྐབས་རྒྱ་ནག་དབྱུག་གཞུང་གི་སློ་འདི་ལྷན་ཁང་གི་ལྷ་ཡོན་ཐེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ཡངས་སྤྱི་ཚོ་སྐོར་ཁྱིམ་ཁྱུང་གི་ཁྱིམ་ཁྱུང་གི་དམངས་ཆེན་ཆོགས་གཙོ་སྐོར་སྐོར་སྐོར་དང་ལྷན་རྒྱས་གནང་བཞིན་པ།

དགུ་པ། ལྷ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་གར་ཏུ་བྱིར་ཡོག

༄༅། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ང་ཚོ་ཁྱིན་ཏུ་འཁྱུགས་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས། ལྷ་སའི་གནམ་ཐང་དུ་ང་ཚོ་བསུ་བར་འབྲེལ་ཡོད་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་འདུག དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་ལ་མདོར་སྡོད་དུ་མ་བཅུག་པར་བྱིར་སྐྱད་བཏང་བ་དང་། གཉིན་འཕྲད་ཡིན་ནའང་སྐྱེས་ལུལ་སྟག་མོ་སྦང་དུ་འང་འགོ་དུ་བཅུག་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ལྷ་སའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཤེས་འདུག་པར་བརྟེན། ཁོ་ཚོས་ང་ལ་སྡོན་མ་ལས་ཀྱང་དགའ་མོས་ཆེ་བར་བྱེད་ཀྱི་འདུག འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་ངའི་སྡོད་ས་ལྷ་ས་གོང་བྱིར་གྱི་ཤར་ངོས་སུ་གོ་སྐྱིག་བྱས་འདུག་པ་དང་། གནམ་ཐང་ནས་སྡོད་གནས་སུ་ཡོང་སྐབས་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ལམ་ཆེན་ཁར་འཛོམས་འདུག་པ་མཐོང་སོང་། ངའི་བསམ་པར་ཁོ་ཚོ་ལས་དོན་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་རེད་བསམས་བྱུང་ཡང་། ཐག་ཉེ་སར་སླེབས་པའི་སྐབས་ཁོ་ཚོ་ཆང་མ་ང་བསུ་བར་ཡོང་བ་རེད་འདུག ལམ་ཁར་མང་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གྲལ་བསྟར་བསྐྱིགས་ཏེ་ང་ལ་བསུ་མ་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དུས་ཆེད་རིང་པོར་བསྐྱུགས་འདུག གང་ལྟར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་ལ་བྱེད་སྐྱོངས་ངན་པ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དེས་པོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་སུ་ང་ལ་དགའ་ཞེན་སྤར་ལས་ཀྱང་ཆེ་བར་གྱུར་འདུག ང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་འཇུག་བའི་ཉིན་ནས་བཟུང་མགོན་ཁང་སྐད་པའི་འགོ་སོང་ཡོངས་རྒྱུགས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ནར་གཏོང་བྱས་སོང་ཡང་། ལྷ་ས་ནས་བཟུང་འགོ་སོང་ནམས་རང་ངོས་ནས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག

ང་ལྷ་ས་ནས་མདོ་སྦང་དུ་མ་བྱིན་པའི་གོང་དུ་ངོ་བོ་རིན་པོ་ཆེར་བྱིན་སྐབས་དང་

བྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོར་ལྷ་ལྷན་སྤུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་རིང་རྒྱན་ཆད་པའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་
བསྐྱར་གསོ་མཛད་སྐབས་ཁྱམས་ར་ཆེན་མོར་རབ་གནས་འཆོགས་བཞིན་པའི་རྣམ་པ།

ནུས་པ་དམིགས་བསལ་ཅན་གང་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱར་གསོ་བྱ་སྤྲད། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་
གནས་ཆེན་མོ་ཞིག་འཆོགས་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། ས་གནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་
སྤྲད་མ་སོང་། ཐེངས་འདིར་མདོ་སྤྲད་ནས་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ངའི་གྲོགས་པོ་དང་དེ་
སྟོན་གྱི་གནས་ཆང་རྙིང་པ། དེ་སྤེའི་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་གནང་ཚུང་མཁན་ཀའོད་
པས་ང་ལ་རོགས་པ་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཆན་ལ་འབྲེལ་བ་ཁྱུས་པར་བརྟེན། ས་གནས་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་གནས་ཆེན་མོ་འཆོགས་རྒྱུའི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་
སོང་། ཀའོད་པ་ནི་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ང་ཆོ་མདོ་སྤྲད་ནས་ལྷ་སར་ཐོག་མར་འབྱོར་སྐབས་
ང་ཆོའི་གནས་ཆང་གཡར་ས་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཡར་མར་ཀུན་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་ཐུབ་
མཁན་དང་། ལས་དོན་སྐབ་པ་ལ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་འཛོན་ཐང་ལྷན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ལྷ་ལྷན་སྤུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་རིང་རྒྱན་ཆད་པའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་
བསྐྱར་གསོ་མཛད་སྐབས་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་འབུལ་བཞིན་པའི་རྣམ་པ།

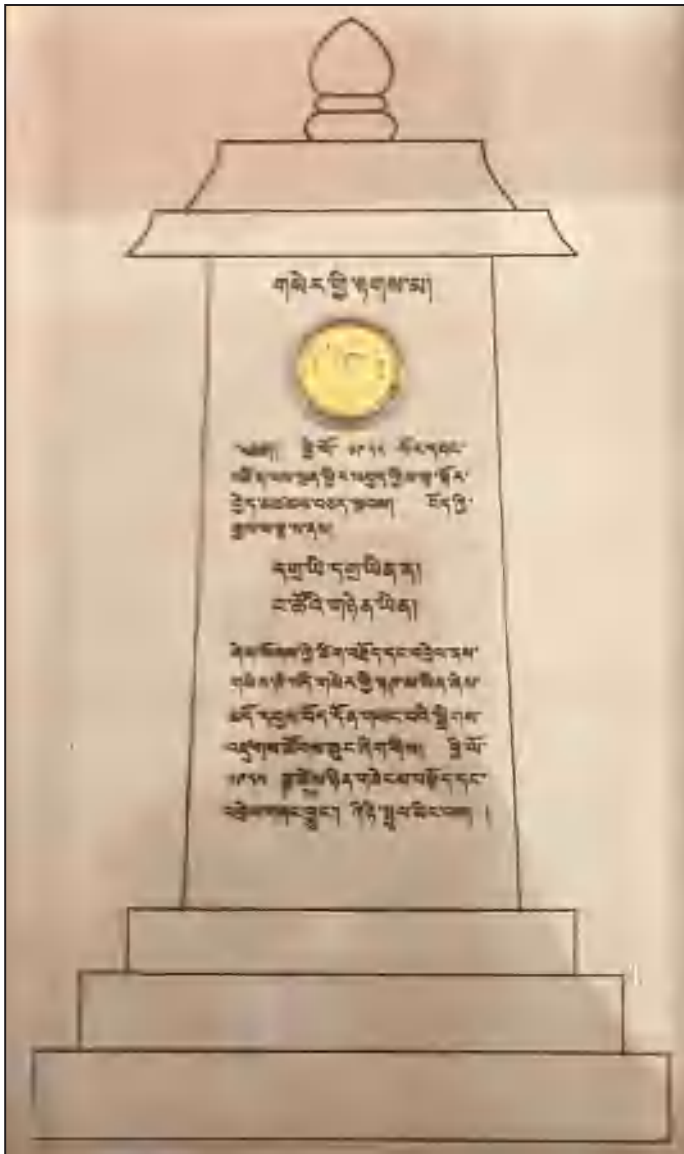
བཀའ་ཤོད་པའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་པར།

༡ ས་དབང་བཀའ་ཤོད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ་ལྷན་གྲུབ། ༢ ཡལ་ལོ་ལོ་ཆེ། ༣ བཀའ་ཤོད་པའི་སྤྲུལ་བཅས་ལྷན་བཞུགས། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ།

ས་གནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རབ་གནས་ཆེན་མོ་འཛོགས་རྒྱུ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པའི་རྗེས་
སུང་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱ་ལྷོད་ཟུང་ཆང་རབ་གནས་ཆེན་མོ་ལ་གདན་འདྲེན་
ཞུ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་པས། ལྷ་སའི་རྒྱ་ལྷོད་ཟུང་ཆང་ལ་སྟན་མེད་ཞུས་སྐབས་ཁོང་ཆོ་
དངངས་སྐྱེ་གིས་ཞལ་བཞེས་གནང་མ་བུར། དེ་ནས་རྒྱ་ལྷོད་ཟུང་ཆང་ལ་ཞུས་པར་ཁོང་
ཆོས་ཞལ་བཞེས་གནང་བུར། གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྷ་ས་སྐབས་དེར་རྩ་མོ་ཆེའི་དོ་སྐྱོལ་དང་ཕྱིར་
སློག་བྱུང་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་སྐབས་འཁེལ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་རབ་གནས་ཆེན་མོ་འཛོགས་པ་ཡིན། འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་རྗེས་ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལོའི་བར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་འཛོགས་པ་ཐོག་
མ་དེ་ཡིན་པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་རྗེས་ནས་བཟུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཉེ་བའི་རིང་བསྐྱར་
གསོ་མ་སྐབས་པའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་དེ་བསྐྱར་གསོ་སྐབས་པ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན། རབ་
གནས་ཆེན་མོ་འཛོགས་པའི་རིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་སྒོ་བརྒྱབ་ཡོད་ནའང་། ཞལ་
འདེབས་འབུལ་མཁན་མང་ཆོག་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡོང་སྟེ་མར་ཁུ་ཆུ་བཞུར་བ་ལྷ་ས་སྟོ་
ནུབ་དོས་སུ་བཞུར་བ་མཐོང་སྐབས། ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱུང་སོང་སྟེ་མ་པའི་
དགའ་ཆོར་སྐྱེས་བུར།

སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་མི་མང་གིས་ང་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། བོད་
དོན་གསང་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་མི་གཉིས་ཆེད་དུ་ངའི་སར་གསང་བའི་སྒོ་ནས་
ཡོང་སྟེ་ང་ལ་གསེར་གྱི་སྒོར་མོ་ཞིག་གཟེངས་ཏུགས་སུ་སྤྲད་བུར། ཁོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེས་
ང་ཆོའི་འདི་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད་མ་དགོངས། ང་ཆོས་གསེར་གྱི་ཏུགས་མ་འདི་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་གཟེངས་བཞོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན། མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས། དག་ཡི་དག་ཡིན་ན་ང་ཆོའི་
གཉེན་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ཐུང་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱ་མིས་རིན་པོ་ཆེ་དག་པོ་

གསེར་གྱི་གཟེངས་རྟགས།

ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཕ་
ཡུལ་ནས་ཕྱིར་སྐད་པར་
བཏེན། ཐུ་མའི་དག་ཡིན་
ན་བོད་མའི་གཉེན་ཡིན་པ་
གསལ་པོ་རྒྱུར་པ་རེད་ཟེར་
གྱི་འདུག གསང་བའི་སྒྲིག་
འདུགས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་
མི་སྣ་མ་གྱི་བར་དུ་ངས་
ཁོ་ཆོའི་བདེ་འཇགས་ལ་
བསམས་ནས་གནས་ཚུལ་
འདི་གསང་བ་ཤིན་ཏུ་དམ་
པོ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
དེང་སང་ཁོང་ཆོ་གྲོངས་
ཟེན་འདུག་པར་བཏེན་
ངས་གནས་ཚུལ་འདི་ཕྱིར་
བསྒྲགས་བྱས་པ་ཡིན། བྱས་
པ་རྗེས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་

ཆེད་ངས་རྟགས་མ་དེ་ཤེལ་གྱི་བྱང་བྱ་ཞིག་གི་ཐོག་བརྒྱན་དུ་བཅུག་སྟེ་ངའི་ཡིག་ཆ་དང་གི་
མདུན་ཅོག་སྟེང་སྒྲིག་གཤོམ་བྱས་ཡོད། འདི་ནི་གཞིས་བཞུགས་བོད་རིགས་སྤྱན་རློང་ཆོས་
སློག་ཉེན་ལ་མ་འཛིན་པར་ཆེ་མཐོང་སྤྱོད་མེད་པའི་སློ་ནས་ང་ལ་གཟེངས་བཏོན་གནང་
བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཏེན་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོད་སྐབས་ཕེབས་སྐྱེལ་ཁུ་མཁན་མང་
ཆོག་གིས་ཁ་བཏགས་ཕུལ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ལོངས་སྤོངས་རྫོགས་ཁ་བཏགས་གིས་བཀའ་པ་ལྷ་
བུར་གྱུར་སོང་། ཕེབས་སྐྱེལ་ཁུ་མཁན་གི་འཆང་ཁས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཕྱིར་ཕྱོད་པར་
དུས་ལུན་རིང་པོ་ཞིག་འགོར་དགོས་བྱུང་སོང་།

ལྷ་ས་ནས་སྟོད་ལུང་ཡངས་པ་ཅན་བརྒྱད་རྒྱུད་ཅེར་མ་སླེབས་པའི་གོང་དུ་ལྷ་སའི་
གཙང་པོ་བཀལ་དགོས་གི་ཡོད་དུས། ཉ་གི་ཁ་བེར་བའི་བྲ་ཆོག་སུ་སླེབས་པའི་སྐབས།
ས་རུབ་ལ་ཉེ་བས་བྲ་ཡོངས་རྫོགས་གཙང་པོའི་སར་ཁར་འཕེན་ཆར་འདུག དའི་རོགས་པ་
རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ནམས་གིས་བྲ་པ་ཆོར་སྐད་བཏང་ཡང་ཁ་ཡ་བྱེད་གི་མི་འདུག དེ་
ནས་ཁོ་ཆོས་བྲུང་དབྱང་དང་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ནས་ཕེབས་པའི་དཔོན་པོ་གལ་ཆེན་ཡོད་
ཅས་སྐད་བརྒྱབ་ཀྱང་ཁ་ཡ་བྱེད་གི་མི་འདུག མཐའ་མར་ཁོ་ཆོ་ལུ་ཐུག་ནས་ང་ཆོའི་འདིར་
རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་པའི་སླ་མ་ཞིག་ཡོད་ཅས་སྐད་བརྒྱབ་མ་ཐག་དུ། རྒྱའི་ས་རོལ་གི་གྲོང་
གསེབ་ནས་བྲ་པ་ཆོས་མཁྱོགས་པོར་བྲ་བཏང་ནས་ཚུར་ཡོང་སྟེ་ང་ཆོ་གཙང་པོའི་ས་ཁར་
བསྐྱེལ་བར་མ་བཟད། གཙང་པོའི་སར་ཁར་མང་ཆོག་གིས་མཇལ་ཁ་ཁྱེས་ནས་ཤིན་དུ་
དགའ་མོས་བྱེད་གི་འདུག

ལྷ་ས་ནས་སར་ཚུར་འགོ་བའི་ལམ་བར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རོགས་
སྦྱོར་བྱས་པའི་མིང་ཐོག་དུ་བྱིན་པ་བྱི་རྒྱལ་ནས་ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་ཞིང་ལས་འཕུལ་ཆས་
འགའ་ཤས་ལམ་འགྲམ་དུ་བསྐྱེལ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ནི་སྦྱོན་ཤོར་བའམ་བེད་
མེད་དུ་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་རེད།

ང་ས་ཆ་གང་དུ་སོང་ཡང་བོད་མི་མང་ཆོག་ས་ནམས་ཆབ་སྲིད་གི་གོ་རྟོགས་མཐོ་
པོ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་པོ་ཆོར་གཏན་ནས་དགའ་པོ་མེད་པའི་མཐོང་སྣང་
མངོན་གསལ་བྱུང་། འདི་དག་གི་རྒྱུ་རྩ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་པོ་ཆོས་

བོད་མིའི་ཐོག་སྲིད་བྱས་འཛིན་སྤངས་འགྲིག་གི་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

བལ་ཡུལ་རྒྱལ་སར་སླེབས་ནས་ཞོགས་པ་སྤེལ་ཡར་ལངས་པའི་སྐབས། ཁང་པའི་
 ཐོག་ཁ་ནས་བྱ་རིགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྐད་སྣ་ཆོགས་སྒྲོག་པ་ཐོས་སྐབས་ངའི་སེམས་ནང་
 ཏུ་ཡུལ་ལུང་འདིའི་མི་ཚམ་དུ་མ་ཟད་བྱ་རིགས་ཆོས་ཀྱང་སྐད་ཅི་ལྟར་སྒྲོག་མིན་དང་།
 འཕུར་སྡོད་གང་དུ་བྱེད་མིན་རང་དབང་རེད་སྟམ་པའི་ཆོར་སྣང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱ་
 བྱ་གི་གྲོང་བྱིར་ཁག་གི་ནང་དུ་བྱ་དང་བྱེའུའི་རིགས་སལ་ཆེར་མཐོང་རྒྱ་དཀོན་པོ་རེད།
 རྒྱའི་གྲོང་བྱིར་ཁག་ཏུ་ཟས་རིགས་ནམས་ཅི་ཅིའི་གཞོན་པ་ལས་སྐྱོབ་ཆེད་སྒྲུབ་ཁུང་གི་ཕྱི་
 རོལ་ཏུ་བཞག་འདུག་ཀྱང་དེ་ཟམ་ཁན་བྱ་རིགས་ཡོང་གི་མེད། ལུང་པ་གཅིག་གི་ནང་ལ་
 མི་དང་བྱ་གཉིས་ཀར་རང་དབང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལུང་པ་གཅིག་ལ་མི་དང་བྱ་གཉིས་
 ཀར་རང་དབང་མེད་པའི་བྱ་དང་པར་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་སྟམ་པའི་ཆོར་བ་
 དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་།

བཏུ་པ། བོད་ནང་གི་བག་ཆགས།

༄༅། བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་ལྟ་སྐོར་དུ་བསྐྱོད་པའི་སྐབས་གནས་སྐབས་འགའ་ཤས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་སྡོན་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་གང་འཚམས་ཕྱིན་འདུག་ཀྱང་འདོད་པ་ཁེངས་པ་
ཞིག་གཏན་ནས་མི་འདུག། བྱིན་ཏུ་ཕུ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆོས་
སྡོན་ཐོན་གྱིང་སྡེ་འགའ་ཤས་སུ་ལྟ་སྐོར་ལ་བྲིད་སོང་ཡང་། ཁོ་ཆོས་ཐབ་ཀ་རྒྱངས་རྒྱས་བེད་
སྐྱོད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་རྟགས་ལྟ་བུར་བསྐྱངས་ནས་སྡོན་ཀྱི་འདུག་པ་
ལས། དེ་མིན་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲ་བ་གང་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་པོ་མཐོ་དམའ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་མགོན་པོར་ཁ་ལག་
གཏོང་རྒྱའི་ཐད་དོ་སྒྲུང་ཆེན་པོ་བྱེད་མཁན་ཤ་སྟག་རེད། དེ་ཡང་ལས་བྱེད་པ་སྒྲེར་སོ་སོས་
མགོན་པོ་དེ་ལ་ངོ་སོ་ལེན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཡོང་སྟོ་ཞིག་ཀྱང་རག་གི་ཡོད་འདུག་ལ། སོ་
སོར་ཁ་ལག་བཟའ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་རག་གི་ཡོད། དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གི་མང་ཆོགས་
ཅམ་དུ་མ་ཟད་དཔོན་རིགས་ཆོ་ཡང་འཆོ་བའི་གནས་སྐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། ཐ་ན་དཔོན་
རིགས་དེ་ཆོས་སྐྱོག་ཏུ་སྡེར་ཁའི་ནང་གི་མེ་ཏོག་ཉི་དགའི་འབྲས་བུ་རང་གི་སྟོ་ཁྱུག་ནང་དུ་
སྒྲུགས་ནས་བྱེར་འགོ་བ་ཡང་མཐོང་ཁྱོང་། ཟས་མགོན་ཀྱི་ཐོག་དུ་ཁོ་ཆོས་ཆང་རག་ཤུགས་
ཆེར་འཐུང་གི་འདུག་ལ། ནང་ཁུལ་ཆང་རག་འདེགས་རེས་བྱས་ནས་ར་བཟི་བའི་སྐབས་སུ་
ཁ་ནས་སྐད་ཆ་ཤོར་དོགས་ཀྱིས་འདྲི་མས་ཟོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོང་ཁང་ཁག་གི་ནང་འགོ་བའི་སྐབས་བཅའ་དངོས་འདི་དང་འདི་
བཅོང་རྒྱ་ཞེ་ཡོད་ཅིས་དྲིས་པའི་སྐབས་མེད་ཟེར་ནས་ཡ་ལན་ཡག་པོ་ཞིག་མི་བྱེད། ཐེངས་

ཤིག་ང་ཆོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཐོག་དེ་རང་ལ་བྱ་སྤྱི་ནང་ཆངས་ཅན་གྱི་སྟོང་གོས་དོ་པོ་
གཅིག་གཉིས་ཤིག་སྐབས་བྱུང་། གཞུང་གི་ཆོང་ཁང་དུ་ཅ་དངོས་རིགས་གཅིག་གོང་ཅུང་ཁེ་
པོ་ཡིན་འདུག་པས། ཆོང་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཆོས་ཅ་ལག་དགོན་པོའི་རིགས་ལས་བྱེད་ནང་
ཁྱལ་དུ་སྟོན་ལ་ཉོ་རོགས་བྱས་ཏེ་ཁྱུང་འགོ་བ་མ་གཏོགས་མང་ཆོགས་དཀྱུས་མའི་ལག་པར་
རག་གི་མི་འདུག འདི་ནི་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མང་ཆོགས་ལ་ཅ་དངོས་སོགས་
གོང་ཁེ་པོའི་རིགས་མཁོ་འདོན་བྱས་པའི་རོགས་རམ་དེ་ཆོ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ལག་དུ་འབྱོར་
གྱི་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱུ་ཟ་རུལ་སྤངས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ངོ་མ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་དཔེ་
མཆོན་ཅམ་ཡིན། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་ནང་གི་དཔོན་པོ་ཆོས་ལས་དོན་བྱེད་སྤངས་ཡོངས་
རྒྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་འདུག གོང་རིམ་ནས་ཅ་ལག་སྟེན་གཏོང་གང་ཞིག་བྱས་
ཀྱང་། བར་མ་བར་ནས་ལྷག་སྒོ་བརྒྱད་ནས་བྱིར་ཏེ་ཅ་ལག་དང་རོགས་རམ་ཡོངས་རྒྱུས་
མང་ཆོགས་ཀྱི་ལག་པར་གཏན་ནས་ཐོབ་གྱི་མི་འདུག འདི་དུས་ཆོང་ཁང་ཡོངས་རྒྱུས་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད།

ངས་ལྷ་སྒོར་བྱེད་ཡུན་རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཆན་ནས་ང་ཆོ་ལ་
ཏ་ཅང་དམ་བསྐྱུགས་བྱེད་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་དང་མཉམ་དུ་
མངགས་གཏོང་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་དེ་ཆོས་ཉག་པར་ང་ལ་བོད་ནང་སྟོང་དགོས་པ་དང་།
རྒྱ་གར་དུ་ལོག་རྒྱ་མེད་པ། བ་ཡུལ་དུ་རང་གི་དགོན་པའི་ནང་བསྐྱེད་ཆོག་ལུགས་རྒྱན་ཆད་
མེད་པར་ཤོད་གྱི་འདུག ཐ་ན་མཐའ་མར་ང་བོད་ནས་བྱིར་སྤྱད་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་
ཡང་། རྒྱུ་མ་བྱིར་ཡོང་ཆེ་ཡག་པོ་བྱེད་གྱི་ཡིན་ལུགས་ཤོད་གྱི་འདུག་པས། སྐབས་དེར་ངས་
རྒྱ་མའི་དཔོན་པོ་ཆོར། ཁྱོད་ཆོའི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྤངས་ནི་བྱིས་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ལ་འགྲམ་
ལྷག་གཞུས་ནས་མ་དུ་བེར་བ་དང་འདྲ་པོ་མི་འདུག་གམ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།

སྐབས་དེར་རྒྱ་མའི་ལས་བྱེད་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་སྤངས་ཡག་པོ་ཤེས་གྱི་མེད་

པའི་མཐོང་ཚུལ་གསལ་པོ་བྱུང་། ཁོ་ཚོས་ནོར་འབྲུལ་ཤོར་དོགས་ཀྱིས་སེམས་ཚུང་དང་
གཟབ་གཟབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་ཁོ་ཚོ་ལ་སྐྱག་དགོས་ཀྱི་མེད་པ་ཤེས་པར་བརྟེན་ངས་ཁོང་
ཚོའི་བསམ་བློ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་རྒྱ་མའི་དཔོན་
པོ་སུ་ལ་ཐུག་ཀྱང་རུང་ཁོ་ཚོས་ང་ལ་གཅིག་ཟུར་ཀྱི་སྐད་ཆ་གཅིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་
དེ་ནི། ཁྱོད་ཕྱིར་མེས་རྒྱལ་དུ་ལྷ་སྟོར་ལ་ཕེབས་པར་དགའ་བསུ་ཡོད། ཁྱོད་རང་མེས་རྒྱལ་
དུ་བཞུགས་ཆོག་ལ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱང་ཆོག འོན་ཀྱང་ཕྱིར་ཕེབས་པའི་སྐབས་གནའ་རྫས་ཀྱི་
རིགས་དང་། རྒྱ་ནོར་ཕྱི་ལོགས་སུ་འབྱེད་མི་ཆོག བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་མང་
ཆོགས་ཀྱིས་སུལ་བའི་རྒྱ་རྫས་ལེན་མི་ཆོག མང་ཆོགས་ཀྱིས་དད་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ལ་
གང་ཡོད་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་ངེས་ཀྱང་། དེང་སང་ཀྱང་གོས་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཐུགས་
རྒྱག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མང་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནོར་བྱིར་ན་གཏན་ནས་མི་འགྲིག དེ་བཞིན་
དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་སླ་མ་དང་སྦྱུལ་སྦྱོང་ས་འཛིན་བྱེད་མི་ཆོག ང་ཚོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
གོང་གི་སྦྱུལ་རྣམས་ཁས་ལེན་པ་མ་གཏོགས་ཕྱིས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སླ་མ་དང་
སྦྱུལ་སྦྱོང་རིགས་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་འདུག

ས་གནས་གང་དུ་སོང་ཡང་ས་གནས་དེ་གའི་ལས་བྱེད་པས་ས་གནས་སོ་སོའི་
མི་དང་ཐུགས་ཐོག་གི་གྲངས་དང་། ཁྱོང་ཚོ་དེའི་ས་ཁིང་གི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་གྲངས་ཐོ་
བསྟར་ཆགས་ཤིག་ངག་ཐོག་ནས་སྟོར་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ང་ཁོ་ཚོ་ལ་ཡ་མཚན་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་
བྱུང་། སར་བལྟས་ཆོད་ལ་ལས་བྱེད་དེ་ཚོས་གོང་རིམ་ནས་སླེབས་པའི་དཔོན་པོ་ཆེར་བྱལ་
འབྲས་ཐོབ་ལུགས་ཀྱི་ལས་བསྟོམས་ཤིག་རྒྱན་དུ་སྟོར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། གྲངས་ཐོ་དེ་
དག་ངག་ལ་བྱང་ཆ་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས། སེམས་གཏིང་ནས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ལ་ཤ་
ཆས་འགན་སྲུང་ལེན་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་གི་མི་འདུག

སྐབས་དེར་དོ་སྣང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་པ་ཞིག་ནི། མི་མང་པོ་ཞིག་ངའི་

སར་བསྡོལ་ཉེན་འབྱུང་བར་ཡོང་གི་འདུག། ཁོ་ཚོས་ཤི་བོའི་མིང་སྟོན་དང་འདས་ཚེས། འདས་
རྒྱུན་སོགས་གསལ་བའི་བསྡོལ་ཡིག་ཕུལ་ཡོང་བ་དེའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་ཤི་མཁན་མང་ཤོས་
ནི་བྱི་ལོ་དྲུག་ཅུའི་ནང་རེད་འདུག། ཤི་སྐྱབས་ལ་མ་འདྲ་བ་མང་པོ་འདུག། དམར་གསོད་
བཏང་བ་དང་། ལྷོགས་ཤི་ཐེབས་པ། འཐབ་འཛིང་བཏང་ནས་བསད་པ། བཅོན་ཁང་དུ་
ཤི་བ། ཉེས་རྒྱུང་བཏང་ནས་བསད་པ། གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པ། རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་དང་
ནད་མནར་གྱི་འོག་ནས་ཤི་བ་སོགས་ཤི་སྐྱབས་མ་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་རེད། ཕྱིས་སྤྲད་བྱུང་
ཞིབ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་རེ་བྱུང་ཆོ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་རྙིང་པ་དང་པར་ཁང་
རྙིང་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་སྐབས་དེར་བོད་མི་ལ་མནར་གཅོད་ཇི་ལྟར་བཏང་བའི་པར་རིས་
རྙིང་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་ངེས།

ཕྱེད་ལྔ་ལོ་རྒྱུས་ལོ།

བཅའ་བྱུང་ནང་གི་གཞི་རྒྱུས་པ་ལྷ་ཆང་།

དང་པོ། གཞི་རྒྱུས་པ་ལྷ་ཆང་གསར་འཛུགས།

༡༩༩༡ ཟླ་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་གཞི་རྒྱུས་པ་ལྷ་ཆང་གསར་འཛུགས་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་དུ་
མའི་རིང་རྩ་གཏོར་བཏང་བའི་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ནམས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་
བསྐྱུན། བོད་ནང་དུ་གཞི་རྒྱུས་པ་ལྷ་ཆང་གསར་འཛུགས་བྱེད་འགོ་བཅུ་མས་
ཡོད། དད་ལྡན་མང་ཆོག་གི་མི་ཤུགས་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་སྐྱོར་འོག་གཏོར་བཞིག་དུ་
སོང་བའི་ཁྱང་རྩེ་སྟེང་དུ་འདུ་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་བསྐྱར་བཞེངས་གནང་བཞིན་
པའི་སྐབས་ཡིན།

ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ནང་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གཞི་རྒྱུས་པ་ལྷ་ཆང་སྐྱེ་སྐྱབས་
དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱར་བེར་བའི་ནང་བཅའ་ཤེད་ཀྱིས་དགོན་པ་ནས་བྱིར་སུད་
བཏང་བའི་སྤྱ་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་ཁོངས་ནས་ལྷ་ལྷ་སྤྱ་པ་བརྒྱ་ལྷ་ཆང་ཅམ་རིམ་པས་
སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གཞི་རྒྱུས་པ་ལྷ་ཆང་ལོག་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཆང་ལྷ་མོ་ལོག་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཆང་གསར་
པའི་སྤྱ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་རིམ་གྱིས་དགོན་པ་ལྷ་ཆང་ཞུགས་བྱས་ཡོད། སྤྱ་པ་ལོ་གཞི་
འདི་དག་རྒྱ་ནག་གི་དབང་བསྐྱར་འོག་སྐྱེད་འཆར་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རང་མོས་

ཀྱིས་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

དགོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་གང་འཆམ་གྱུ་བ་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་འང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་དམ་བསྒྲགས་བྱུགས་ཆེན་པོའི་འོག་ཏུ་མནན་ནས་བཞག་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགོན་པའི་ནང་དགོན་པ་དོ་དམ་ཟུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཟུང་བ་ཞིག་བཅུགས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཆོ་སྒྲོ་འཁེལ་སའི་མི་སྣ་རེར་དགོན་པ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཏུ་འཇུག་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚོད་དང་གྲ་གངས་ལ་ཆད་འཛིན་དམ་པོ་བྱས་ཏེ་དགོ་འདུན་པ་ཆོའི་འདོད་པ་ལྟར་འཆད་ཉན་སློབ་གཉེར་བྱེད་བྱུང་གི་མེད། ལྷག་པར་དུ་དཔེ་ཁྲིད་དགོ་ཆེན་ཆད་ལྷན་མང་པོ་ཞིག་མནན་གཅོད་འོག་ནས་སྐྱ་གཤེགས་པས། མི་རབས་གསར་པའི་གཞུང་གཞི་ཆོར་སློབ་གཉེར་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་གི་ཡོད། ང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་ནང་ལྟ་སྐོར་དུ་བསྐྱོད་པའི་རྗེས་སུ་ཕ་ཡུལ་གྱི་གི་རྟེན་དགོན་པར་བྱིར་ལོག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་བྱུང་མེད། ཡིན་ནའང་གི་རྟེན་དགོན་མ་ལག་གི་གྲ་པ་ཆོས་སྐུར་བཞེན་ང་རང་ཅ་བའི་སྐྱ་མར་བཅི་བཞེན་ཡོད་པས། གི་རྟེན་དགོན་མ་ལག་ནས་གྲ་པ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་ངའི་སར་རིམ་གྱིས་འབྱོར་བ་ཆོའི་སློབ་གཉེར་ཐད་ངས་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད།

ཐོག་མའི་ཆར་ང་བསྟེགས་ནས་ཡོང་མཁན་གྲ་པ་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྐྱ་བཙར་ནམ་རྒྱལ་གྱི་ཆད་དུ་དུས་འཁོར་ལ་དམིགས་བསལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་བ་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་ང་རང་སྟོན་སའི་ཁང་མིག་འགའ་ཤས་ཤིག་གསར་དུ་བཟོས་པའི་ནང་དུ་གྲ་པ་དེ་དག་བཞག་ཞེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཏུ་བཅུག་པ་ཡིན། ཁོ་ཆོའི་འཆོ་བའི་འགོ་སྔང་ཡང་ང་རང་སྐོར་ལ་སྐོར་མོ་ཕན་བུ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་བཏང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆར་མ་འགྲངས་པར་བོད་ནས་ང་བསྟེགས་ཏེ་ཡོང་མཁན་གྲ་གཞིན་སུམ་ཅུ་བཞི་བཅུ་ཙམ་འབྱོར་བྱུང་། རྒྱ་གར་ནང་ང་ཆོ་ཡོངས་རྗེས་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གནས་སྐྱངས་འོག་ཏུ་ཡོད་པས་

ཚྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་དཀའ་ངལ་སྡེ་འཛིངས་ནས་ཡོད་ལ། ཐོག་མར་འཆོ་བའི་མགོ་ཐོན་
 མིན་ཅམ་ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁོ་ཆོ་སྒྲེར་སོ་སོའི་འདོད་པ་གང་
 ཡོད་གྱི་སར་བཏང་ཆོ། ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ཡོང་བའི་གྲ་པ་འདི་དག་གི་
 ཁྲོད་ནས་མང་པོ་ཞིག་གི་མི་ཆོ་འཕྲོ་བཞུག་དུ་འགོ་ངེས་ཡིན། ང་གི་རྟེན་དགོན་མ་ལག་
 ཡོངས་གྱི་སྤྲ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོ་ཆོར་བདག་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་ཞིག་
 རང་བཞིན་གྱིས་བབས་ཡོད་དུས། གི་རྟེན་དགོན་མ་ལག་ནས་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་གྲ་
 པ་འདི་ནམས་གྱི་བཞུགས་ཡུལ་གོ་སྒྲིག་དང་། ལུ་མཐུད་སློབ་གཉེར་འཕྲོ་སྐྱོང་ཐོག་མཐུན་
 འཇུར་རོགས་རམ་བྱེད་ཆེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་གི་རྟེན་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་གསར་འཛུགས་
 དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་བོད་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆེས་མཐོའི་
 རིག་གནས་དང་ནང་ཆོས་སློབ་སྐྱོང་བྱེད་སའི་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རྟེན་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་
 འདིར་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན།

གི་རྟེན་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་ཆགས་ཡུལ་དུ་ས་ཆོག་མཛད་བཞིན་པ།

༡ ཡལ་ལོ་ལོ་ཆོ། ༢ མཆན་ཞབས་མཁན་པོ་ཆང་། ༣ ཨ་ལགས་མགར་དགེ ༤ ཨ་ལགས་པ་མཐུལ། ༥ ཨ་ལགས་སློན་ལམ། ༦ ཐུན་པ་དགེ་འདུན་ཐུན་
 ཆོགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

ཟླ་ཚང་གི་འཇུགས་སྐྱོན་འགོ་འཇུགས་སྐབས་ནམ་ཁུལ་ཟླ་ཚང་དུ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བཞིན་པའི་རང་ཟླ་ནམས་ཀྱིས་
གུང་གསེང་སྐབས་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པའི་ནམ་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

རིམ་པས་ལོ་རེ་བཞིན་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་ཟླ་པ་ཇེ་མང་དུ་སོང་བར་བརྟེན། ཁང་
པ་ཡང་རིམ་པས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟླ་པ་ཇེ་མང་དུ་སྐྱར་པའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ཁང་
ཅིག་རེ་ཁ་སློན་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་ཁང་ཅིག་དུག་བཅིགས་ཡོད། ཟླ་ཚང་འདིར་བོད་ནང་གི་
གེམ་ཉི་དགོན་ཁག་གི་ཟླ་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། དགོན་སྡེ་འབྲེལ་མིན་དང་། ཆོས་བརྒྱུད་འབྲེལ་
མིན། ལུང་ཆུང་དང་ཆོལ་ཁ་འབྲེལ་མིན་བཅས་ཀྱི་ཟླ་པ་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་ཆར་དངོས་སུ་ཟླ་
གངས་ ༡༥༠ ལྷག་ཡོད། ཐོག་མའི་སྐབས་བོད་མིའི་སྤྱི་འཇུགས་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་
ནས་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་ཟླ་པ་རེ་ལ་འཆོ་དོད་དུ་ཟླ་རེར་ཉིན་སྟོར་ ༥༠ རེ་གནང་
གི་ཡོད་པ་དང་། དེས་མ་འདང་བའི་འགོ་གྲོན་ལྷག་མ་ནམས་ངའི་ངོས་ནས་ཐབས་འཆོལ་
བྱས་ཏེ་གཏོང་གི་ཡོད། ཟླ་བ་འདིའི་ནང་བཟའ་བཅའ་འདང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། ཟླ་

བ་ཕྱི་མའི་ནང་དུ་གང་བཟའ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆུང་།
འོན་ཀྱང་སེམས་ཁྲལ་དེ་ང་རང་རྒྱང་པས་ཆུང་གི་ཡོད་པ་ལས་སུ་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་
གསལ་གྱིས་བཤད་ཆུང་མེད། དེ་ལྟར་དཀའ་ངལ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་ནས་
རང་གི་རྒྱང་པའི་ཐོག་ལང་རྒྱའི་བསམ་སྒོ་བཏང་བ་མ་གཏོགས། ངའི་གཤིས་ཀ་ལ་ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་བདག་འཆོལ་བ་དང་གཞན་གྱི་རོགས་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱར་
ཅ་བ་ནས་དགའ་པོ་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོའི་གྲ་ཚང་འདི་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་བྱང་
ཆོས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་བདག་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
རང་གི་རྒྱང་པའི་ཐོག་ལངས་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་འཆོ་ཐུབ་ཐབས་ལ་
འབད་བརྩོན་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

རིམ་པས་གྲ་པ་ཆོས་སྒོ་བ་སྒྱུང་ཡག་པོ་བྱས་པར་མ་ཟད་ཀུན་སྒྱུད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཡག་
པོ་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་གར་ནང་གི་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ཁྲོད་མཆོན་སྟན་གྲགས་རྒྱས་པོ་བྱུང་
སོང་། དེར་བརྟེན་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཞབས་བརྟན་བཅོལ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེས་གྲ་ཚང་གི་ཡོང་འབབ་ལའང་འཕར་སྟོན་བྱུང་ཡོད། མང་ཆོགས་ཀྱིས་
ང་ཆོར་དགའ་མོས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཞིག་ནི། གྲ་ཚང་ཐོག་མར་གསར་བཞེངས་
སྐབས་སུ་ང་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ནའང་ཞལ་འདེབས་སྤྱད་སྒྲོང་རིགས་
བྱས་ཆུང་མེད། ཐོག་མར་བལ་ཡུལ་དང་འབྲམ་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་རྩ་བའི་ཆོང་པ་ཆོས་
ཀྱང་རང་རྒྱས་ཅི་ལྟོགས་གྱིས་ང་ཆོར་རོགས་རམ་བྱས་ཡོད། གྲ་ཚང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འདིའི་
ནང་དུ་སྤྱི་ཐབ་གྱི་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུན་
ཡོད་པ་ལྟར། དེ་མིན་ཕྱི་ནང་གི་འཛུགས་བསྐྱུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་ངོས་ནས་འབད་
བརྩོན་བྱས་ཏེ་འཛུགས་བསྐྱུན་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། འདི་ནི་ང་ཆོའི་གྲ་ཚང་འདིའི་འཛིན་
སྒྲོང་གི་བྱང་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད། མང་ཆོགས་ཀྱིས་

གནས་སྐྱེས་དེ་ཤིས་ཆོར་བྱུང་རྗེས་ང་ཆོར་ཤིན་ཏུ་བཙེ་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་
ཤིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཏུ་ཡོད་པའི་རྩ་པའི་ཆོང་པ་རྙིང་འབྱོར་ཞིག་གིས་ང་ཆོར་སྒྲོར་
མོ་འབུམ་བརྒྱུད་མེད་བུན་གཡར་བྱས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ལྷོ་ལི་མན་རྩུ་གྱི་ལ་བོད་མའི་
གཞིས་སྒར་ཏུ་ཞི་བདེ་མགོན་ཁང་དང་། ཞི་བདེ་མགོན་ཁང་གསར་པ་བཅས་མགོན་ཁང་
གཉིས་རིམ་གྱིས་གསར་རྒྱག་བྱས་པ་ཡིན། མན་རྩུ་གྱི་ལ་བོད་མའི་གཞིས་སྒར་དེར་ཡར་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས་བསམ་ཡས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་མིང་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེར་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མེད་ནའང་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་དང་། ལྷོ་ཕྱགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་རྟ་རམ་ས་ལའི་
བར་འགོ་འོང་བྱེད་མཁན་ནམས་མན་རྩུ་གྱི་ལ་བརྒྱུད་ནས་འགོ་བ་དང་། ཉིན་ལྟར་ལྷོ་
ལི་དང་རྟ་རམ་ས་ལའི་བར་སྤྱོད་མཁན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་མང་པོ་ས་ཆ་དེ་བརྒྱུད་ནས་འགོ་
བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། ས་གནས་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་ཡོད་ཏུས། མགོན་ཁང་གཉིས་ཀྱི་
ཡོང་འབབ་གྱིས་གྲུ་ཆང་གི་འཆོ་བའི་མ་རྩ་ལ་སན་ཐོགས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། ཡིན་ནའང་
ང་ཆོའི་ཡོང་འབབ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་གནས་
སྤོང་བྱས་པའི་བོད་མི་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་གིས་གྲུ་ཆང་ལ་ཞབས་རིམ་བཅོལ་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་
གི་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་མི་ཆོས་ཆོས་ལུགས་ལ་བཅངས་པའི་དད་འདུན་དང་། ང་ཆོས་ཞབས་
བརྟན་སྐྱབ་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ངས་རྒྱ་གར་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བྱེད་པ་གྲུ་ཆང་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རིམ་
གྱིས་བོད་ནང་ཏུ་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་ཡོད་མང་ཆོགས་གྱིས་ཤིས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་སྐབས་རྟོན་
དང་བསྟོར་རྟོན་འབུལ་མཁན་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། བོད་ནང་དཔལ་འབྱོར་བསྐྱེད་
རུབ་བྱས་ཐོང་མེད། གཅིག་ནི་ནད་པའམ་སྒྲེར་སོ་སོའི་རྒྱུན་སེལ་གྱི་ཆེད་སྐབས་རྟོན་འབུལ་
བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་འདས་པའི་ཆེད་ཏུ་བསྟོར་རྟོན་ཙམ་རེ་འབུལ་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་བྱས་
ན་ཆེ་རྒྱུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ང་ཆོར་བསྟོར་རྟོན་དང་སྐབས་རྟོན་ལག་སོན་བྱུང་རེས་བཞིན་

དེར་འབྱོར་འཛིན་རེ་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་ནང་ནས་འབྲུལ་མཁན་ཆོར་
 ང་ཆོས་འབྱོར་འཛིན་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ང་ཆོས་སྤྱད་པའི་འབྱོར་འཛིན་རྒྱ་
 གཞུང་གི་ལག་པར་ཤོར་ཆོ། སྐབས་རྟེན་དང་བསྟེན་ཏེ་འབྲུལ་མཁན་ལ་ཉེན་ཁ་འཕྲད་ཀྱི་
 ཡོད་པར་མ་ཟད་ཐ་ན་བཅོན་འཇུག་ཀྱང་བྱེད་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན། ས་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་
 ཆོང་པ་དང་མང་ཆོགས་ཀྱིས་གི་རྟེན་བྱེས་པ་ལྷ་ཆང་ལ་སྐབས་རྟེན་དང་བསྟེན་ཏེ་ཕན་བྱ་རེ་
 ཐུལ་བ་ཤེས་ཆོ། བྱོད་ཆོས་ལོག་སྤྱོད་པར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་
 ཟེར་ནས་ཉེས་འཇུགས་བྱེད་པ་དང་། མིང་འདོགས་འདྲ་མིན་བྱས་ཏེ་བཅོན་འཇུག་དང་
 བླམས་ཆད་གཏོང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གི་རྟེན་བྱེས་པ་ལྷ་ཆང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་
 ལྷ་ཟེར་བའི་མིང་ཞིག་ཀྱང་བཏགས་སོང་།

གི་རྟེན་བྱེས་པ་ལྷ་ཆང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ལྷ་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྟོ།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

སྤྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ལ་བཤད་ལྷ་དང་སྐབས་ལྷ་ཞེས་ཞེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟོལ་

ཡོད་པ་དང་། སྐབས་ལྷན་པ་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་གྱི་སློབ་གཉེར་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར།
སྐབས་པ་ཉམས་ལེན་ཐོག་གཅིག་ཆེད་བྱེད་པ་དང་། བཤད་ལྷན་པ་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་
བཀའ་པོད་ལྟ་བུ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་འཆད་ཉན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ཡིན།

རྒྱ་རམ་ས་ལར་གཉིད་བྱེད་པ་ལྷན་པ་ཀྱིས་ཆང་གསར་འདུགས་བྱས་པའི་ཐོག་མའི་ཆར། ཐུན་
མོང་རིག་གནས་གྱི་སློབ་ཆན་གཙོ་བོར་བཞག་སྟེ་སློབ་ཡུན་ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་བསྐྱེགས་
པ་ཡིན་ཡང་། རྗེས་སུ་ཉམས་སྤྱོད་དང་བསྐྱུན་ནས་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཡུན་ལོ་བརྒྱད་ལ་སྤྱོད་
པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་
སློབ་ཆན་གཙོ་བོར་བཞག་ཡོད་ཀྱང་། ད་ནས་བཅིས་པའི་ལོ་བཅུ་གྲངས་ཀྱི་གོང་ནས་
ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟ་བུ་གཙོ་
འདོན་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གསར་གཏོད་བྱས་ཏེ། སློབ་ཡུན་གྱི་ལོ་ཉི་
ཤུའི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་སློབ་གཉེར་པ་རྣམས་ལ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་ཆང་
གཞི་མེད་སྟབས་ད་ལྟའི་ཆར་ལུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆན་རིག་གིས་མཆོན་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་
ཡོན་མང་པོའི་སློབ་ཆན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། མ་འོངས་པར་སྐབས་སོ་སོའི་གནས་
སྐབས་ལ་གཞིགས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་བསམ།

གཉིད་བྱེད་པ་ལྷན་པ་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་བོད་ནང་གི་གཉིད་
དགོན་ཁག་དང་འབྲེལ་ཡོད་དགོན་སྡེ། དགོན་པ་གཞན་དང་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ཏེ་བོད་
ཀྱི་ས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་ཡོང་བའི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཀྱི་ཐོག་ ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱུ་ཁེ་སྤྱོད་སྟེ་
དགོན་པའི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཀྱིས་ཆང་འདིར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ནང་
ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཉིད་བྱེད་པ་ལྷན་པ་ཀྱི་གཞི་སྟེ་སོ་
སོའི་ས་ཡུལ་དུ་གནས་མ་ཐུབ་པར་བྱི་ལ་ཁྱར་བའི་ལྷན་པའི་དོན་ཏེ། ང་ཚོ་བཅོན་
དབང་འོག་གཞིས་དགོན་དུ་གནས་མ་ཐུབ་པར་ལ་ལུང་བཀལ་ཏེ་གཞན་ཡུལ་དུ་ལྷན་པ་ཀྱིས་

ཚུགས་པ་མཆོན་གྱི་ཡོད།

གྲ་ཚང་གི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྒྲུངས་དེ་བོད་ཀྱི་དགོན་ཆེན་ཆུ་མཆོད་དང་ཁྱེད་པར་
ཕུན་བྱ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་འདྲ་མཚུངས་ཡིན། དཔེར་ན། ང་ཚོ་ལ་འཛིན་སྐྱོང་
གི་འགན་འཛིན་དུ་སྐྱེ་ཆབ་ཟེར་བའི་ལས་སྡེ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཚུགས་ཀྱི་དགོན་པ་གཞན་
དག་ལ་དེ་འདྲ་མེད། ང་ཚོའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་འཛིན་སྐྱེ་ཆབ་ནི་དེ་སྤྱེད་ཀྱི་ས་གསུམ་
ལ་སྡེ་པ་ཟེར་བའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྐྱེ་ཆབ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དང་གནས་
སྒྲུངས་འདྲ་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤེལ་གྱི་ཁྱིའི་དགོན་མ་ལག་ཆེ་ཁག་ཆུ་མཆོད་སུ་གྱི་ཁྱིའི་སྤྱི་
བྲང་གིས་བསྐོས་གཞག་བྱས་པའི་སྐྱེ་ཆབ་རེ་ཡོད་པ་ལྟར། ང་ཚོའི་འདིར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
མཚུངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་གཅིག་གྲུ་མང་གིས་འོས་བསྐྱེད་ལམ་ནས་བསྐོས་བཞག་བྱས་ཏེ། དེས་
འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་འཁུར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ལས་སྡེ་གཞན་དག་གིས་དེར་
མཉམ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་དོན་བྱེད་དགོས། ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། འཛིན་སྐྱོང་དང་
དཔལ་འབྱོར་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས།
འཛིན་སྐྱོང་མི་སྣ་གཞན་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱི་རྒྱལ་
གྱི་ཞལ་འདེབས་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་གཏན་ནས་བྱས་ཐོང་མེད།

རྣ་རམ་ས་ལའི་གྱི་ཁྱིའི་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཁོངས་ནས་གྲ་
པ་གང་འཆམ་ཞིག་བོད་ནང་བྱིར་ལོག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་ཚོ་ལ་དཀའ་ངལ་སྣ་ཆོགས་
ཤིག་འཕྲད་ཐོང་ཡོད། དཔེར་ན། སློབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གྲ་པ་ཞིག་བོད་དུ་ལོག་སྐབས་
གཉའ་ལམ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པས་འཛིན་བཟུང་བཀག་བསྐྱེད་བྱེད་ཡུན་
རིང་ཉེས་རྒྱུ་བཏང་སྟེ་བསད་པའང་བྱུང་ཡོད། ཁོའི་བཅ་པོ་ཉེ་འཁོར་གྱི་ས་དོང་ཞིག་
དུ་སྐས་ཡོད་པས་རྗེས་སུ་ནང་མི་ལ་ཁོའི་རུས་པ་མ་གཏོགས་རག་མེད། རྒྱན་ལྷན་གྱི་
གནས་སྒྲུངས་འོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆོས་བོད་དུ་ལོག་མཁན་

གྱི་ཟླ་པ་མང་ཆེ་བ་དགོན་པའི་ནང་ཡོང་དུ་འབྱུག་གི་ཡོད་ནའང་། དེས་པར་དུ་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པའི་ལྷ་རྟོག་འོག་ནས་འཆོ་བ་སྦྱེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་བཟང་བཅོན་ལྷར་འགོ་འདུག་གི་རང་དབང་གཏན་ནས་མེད། ཟླ་པ་དེ་དག་རྫོང་ཁོངས་གཞན་ལ་འགོ་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་ཆེ་དེས་པར་དུ་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁྲུལ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དགོན་པར་སྡོད་ཡུན་གང་འཆམ་རིང་པོ་སོང་བའི་མཆམས་སུ་གུ་ཡངས་ཕན་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཆོད་ཀྱང་། ཁོ་ཆོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡིད་ཆེས་མེད་པས་དགོན་པའི་ལས་གནས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ལེན་པའི་གོ་སྐབས་སྤོང་གྱི་མེད། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ལ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་ཉིད་དགོན་ཁག་ནི་དགོན་སྡེ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་དམ་བསྐྱགས་ཆེ་བ་ཡོད། སྤྱིར་སི་ཁྲོན་དང་། ཀན་སུའུ་མཆོ་སྡོན། ཡུན་ནན་བཅས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་བོད་རིགས་གནས་ལུལ་གྱི་ཞིང་ཆེན་བཞིའི་ནང་དམ་བསྐྱགས་ཆེ་ཤོས་ནི་སི་ཁྲོན་ཡིན་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་རྫོང་སྡོད་འཆམ་པ་ནམས་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ར་པར་འགོ་ཆོག་གི་མེད།

བཞུགས་སྐར་ཡུལ་བའི་ཕོ་བྲང་རྩིང་པར་ཡགོང་ས་ཡུལ་པ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས། ཆོས་བརྒྱད་
ཆེན་པོ་བཞིའི་སྤྲ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་ཆོགས་ཐེངས་དང་པོ་གནང་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོ།

ཡགོང་ས་ཡུལ་པ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་བཀའ་སྤྱི་ལྷན་རྒྱས་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་ཁང་གི་མདུན་
དུ་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ།

བྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ཏུ་རྒྱལ་སློན་ལྷན་རྒྱུས་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས།

བྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྔ་རྒྱལ་བའི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཚིག་གི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སློབ་སྐབས་བཀའ་སློན་གྱི་ཚབ་མཛད་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་མཁའ་དབྱིངས་སུ་སློང་བཞིན་པ།

༡ ཆས་པ་ཨ་ལགས།(ཤེས་རིག་ཨ་ལགས།) ༢ སྐུ་སྤང་མདའ་དཔོན་སྟག་ལྷ་ཐུན་ཚོགས་བཟུ་ཤིས། ༣ ཡ་སྐབས་མགོན་ཀི་རིན་པོ་ཆེ། ༤ ཨ་ལགས་འཛིགས་ཟིང། ༥ ཨ་ལགས་སང་ཆང་སང། (བྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་མདོ་སྤང་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ་འཛིན་སྐབས།)

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་མདོ་སྤང་ཡིད་མཐུན་ཚོས་ཚོགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར།

མདུན་གྲལ། གཡས་བརྩིས། ༡ ཨ་ལགས་འཛིགས་ཟིང། (ཚོགས་གཞོན།) ༢ ཨ་ལགས་ཁྲི་རྒྱ་ཆང། ༣ ཨ་ལགས་སང་ཆང་སང། ༤ ཡ་སྐབས་མགོན་ཀི་རིན་པོ་ཆེ།(ཚོགས་གཞོན།) ༥ ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ། ༦ ཆས་པ་ཨ་ལགས། ༧ སྤང་ར་རིག་འཛིན། ༨ བདེ་སྐྱིད་ཆེ་རིང། ༩ ཅོ་ནེ་བརྒྱད་སྟོང་ཆ་བུ་ཨ་མདོ་སྤང་གས།

གཉིས་པ། བསྐྱབ་བྱ་སྒོ་གཉིས།

༡༡། བོད་མི་ནི་ནང་ཆོས་ལ་དད་མོས་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནའང་། འདས་པའི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་དགོན་པ་མང་པོ་གཏོར་བཞིག་བཏང་སྟེ་སྤྱ་པ་མང་པོ་བཅོན་འཇུག་དང་རྒྱན་འདས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྩོས་བྱོལ་དུ་སོང་བ་ཡང་ངེ་སྟེད་ཅིག་བྱང་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྩོས་ནས་མ་ཐར་བར་གསོན་པོར་གནས་ཐུབ་མཁན་གྱི་སྤྱ་པ་རྣམས་ལ་མཆོན་ནའང་། དགོན་པ་དང་དགེ་ཆན་མེད་ཁར་དཔེ་ཆ་ཡང་མེད་པས། ནང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཐབས་མེད། བོད་ཀྱི་ལྷགས་སྒོལ་ལ་སླ་མ་ཆོར་ཡོངས་ཁྱབ་ཐོག་མང་ཆོགས་ཀྱིས་གྲས་བཙེ་བྱ་བ་དང་། མང་ཆོགས་ལ་སྦྱིད་སྦྱག་ལེགས་ཉེས་ཅི་ཞིག་བྱང་ཡང་སླ་མ་དང་སྤྱ་པའི་མདུན་དུ་བཅར་ནས་སྟན་གསན་དང་ལམ་སྟོན་བྱ་སྒོལ་ཡོད། དགོན་པ་གཏོར་བཞིག་བཏང་རྗེས་མང་ཆོགས་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་མེད་པར་གྱུར་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་མ་ཡུལ་དུ་ལོག་སྐབས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་གོ་ཐོས་བྱང་བའི་ཐོག་སེམས་ཁུལ་ཅི་ཆེ་བྱང་། ང་ཚུང་དུའི་དུས་ནས་མ་ཡུལ་དང་ཁ་བུལ་ཡོད་ནའང་ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་དོན་གྱི་ཐོག་ང་ལ་སྤར་བཞིན་ལས་འགན་ཞིག་ཡོད་པས། སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དགོན་པ་སོགས་ལ་བསྐྱོད་སྐབས་དུས་སྤྱང་རིང་མང་ཆོགས་ལ་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱབ་པ་ཡིན།

ལོ་ཤས་གོང་ངས་གི་རྟེན་དགོན་ཁག་སྦྱི་ཡོངས་ལ་ཕན་པའི་བསམ་ཚུལ་ཁག་གཉིས་བྲིས་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན། དང་པོ་ནི་དགོན་པ་གྲ་ཆང་གིས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོར་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་དཔལ་འབྱོར་དང་འཛིན་སྦྱོང་གི་

ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་ཡིན། བསམ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་དག་ནི་དགོན་པའི་ནང་
སློབ་གསོ་སྦྱོང་སྐྱེད་དང་། བྲ་པའི་སྦྱོང་ལམ་འབྱེད་སྐྱེད་སྤྱི་བས་ཆད་ལྡན་ཡོང་རྒྱར་
དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན། བསམ་ཚུལ་ཁག་རེ་རེར་དོན་ཆན་བཅུ་གསུམ་རེ་ཡོད་ལ། ཀེརྟིའི་
དགོན་ཁག་ཡོངས་ནས་དོན་ཆན་བཅུ་གསུམ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལག་བསྟར་གནང་སོང་།
དེའི་རྗེས་ངས་དུག་ཅུ་ཀན་པོའི་རེ་འདུན་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་བྲིས་ཏེ་བསྟར་བ་ཡིན།
སྐབས་དེར་བོད་ནང་བསྐྱབ་བྱ་འདི་དག་བསྟར་དུ་པར་སྦྱར་བྱེད་མཁན་གྱི་བྲ་པ་འགའ་
ཤས་ཀྱི་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་སོང་། དེའི་རྗེས་མི་སྦྱོར་ཁྲོད་ནས་མང་ཆོགས་
དཀྱིལ་མར་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་གནང་གལ་ཆེ་བའི་རེ་འདུན་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་སྤྱི་
རིམ་ཅན་དུ་འབྱོར་བྱུང་།

ངའི་པ་ཡུལ་གྱི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ང་བོད་ལ་ལོག་ཐུབ་པའི་རེ་སྐུལ་ཡང་ཡང་འབྱོར་
གྱི་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟའི་བར་དུ་ཀྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་བོད་ལ་ལོག་དུ་འཇུག་གི་མེད། དེ་
མཚུངས་སུ་ངའི་ངོས་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་བསམ་སློབ་གཏོང་སྐྱེད་དང་། ལས་ཀ་
བྱེད་སྐྱེད་སློབ་གསོའི་ནང་དོན་དང་ལམ་ལུགས། སྤྱན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་སྦྱི་
ཆོགས་ཀྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་རྒྱུ་ལོན་བྱེད་ཐུབ་ཡོད། ང་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་སྟེ་ཐད་ཀར་
མང་ཆོགས་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱག་ཐུབ་གྱི་མེད་པའི་གནས་སྐྱེད་འོག་དུ། ངས་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤོད་འདོད་པའི་སྐད་ཆ་ནམས་ཡིག་ཐོག་དུ་བཀོད་དེ་མང་ཆོགས་ལ་བརྒྱད་
བསྐྱགས་བྱས་པ་བརྒྱད། མང་ཆོགས་ཀྱིས་དེའི་ཐོག་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལེན་ཐུབ་པ་དང་། ཁོ་
ཆོའི་བསམ་སློབ་དང་སྦྱོང་པ་ལོགས་བཅོས་ལ་སྐུལ་སློང་རེ་བྱེད་ཐུབ་ཆོ། མང་ཆོགས་ནང་
བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇུར་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་བཅངས་པ་ཡིན། ངས་བཤད་པའི་བསྐྱབ་
བྱའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་གཏན་འབེབས་གནང་
བའི་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དུག་གི་ཐོག་ད་ལྟའི་སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་

གནད་དོན་ལ་དམིགས་པའི་གཞིན་སྐྱལ་གལ་ཆེན་སྐོར་བཅས་ལ་དོན་ཆེན་སྒྲིལ་གཉིས་ཡོད།
ངས་གཞིན་སྐྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་འདི་དབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱབ་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྒྲིལ་གཉིས་ཞེས་པའི་
མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

དེབ་འདིའི་དམིགས་སྒྲིལ་གཙོ་བོ་ནི་རིག་གནས་མེད་མཁན་ནམ། ཡང་ན་རིག་
གནས་ཚུ་ཆད་ཅུང་དམན་པའི་ཁིང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ལ་ཀུན་སྨྱོད་ཡག་པོ་རྒྱན་འཇགས་
ཡོང་ཐབས་དང་། ནང་ཆོས་གཞིར་བཟུང་བཟང་སྨྱོད་ལ་གོམས་འདིས་བསྐྱེད་སྐྱངས་གྱི་
སྐོར་ཡིན། ངས་ད་དུང་མི་དམངས་དཀྱུས་མའི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དོ་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་
པའི་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་གྱི་གནད་དོན་ཁག་ལྟེ། དཔེར་ན། བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཁྲལ་
དུ་དམ་ཆོག་གཙང་མ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་གྱི་མཐུན་ལམ། མང་ཆོགས་
གྱིས་གཞུང་གི་བྲིམས་ལུགས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། བྲིམས་ལུགས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་བྲིམས་
ལུགས་བཅི་སྤྱང་བྱེད་དགོས་པ། གཞུང་དང་སྤྱི་པའི་ཅ་དངོས་ལ་ཤ་ཆ་དང་བདག་གཅེས་
བྱ་དགོས་པ། ཆོང་པ་ཆོས་ཆོང་ལས་གཉེར་སྐྱངས་ཀྱང་བྲིམས་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་
བྱས་པའི་ཆོང་ཁྲལ་དང་དབྱ་ཁྲལ་ཚུལ་བཞིན་སྤྱད་དེ་བྲིམས་མཐུན་བྱ་དགོས་པ། བྱིས་
པ་ནམས་སློབ་གྲུར་གཏོང་དགོས་པའི་སྐོར་སོགས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲིལ་
གཉིས་ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་བྲིས་ཡོད། མདོར་ན། དེབ་འདིའི་ནང་ཆོས་ལུགས་དང་
འཆོ་བའི་སྐོར་ཁོ་ན་རེ་སྐྱལ་ཁྲུས་ཡོད་པ་ལས། ཆབ་སྲིད་གྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་གཏན་
ནས་མེད། དེབ་འདི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་དུ་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དགོན་སྡེ་ཁག་
གི་ནང་དུ་འདི་དབ་འདིས་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་སྤྱོད་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ངའི་དེབ་འདི་ལ་དང་པོར་མ་དགའ་བའི་ནམ་འཁྱར་སྟོན་གྱི་
ཡོད། ཡིན་ནའང་དེབ་འདིས་མང་ཆོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཤུགས་རྒྱུན་
ཡག་པོ་ཐེབས་ཡོད་པ་དོན་དངོས་གྱིས་ར་སྤྱོད་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་

ཏུ་རྒྱན་པོ་འབྱེད་པ་ལྟ་བུའི་མ་རུང་བའི་བྱ་སྟོན་རི་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད་པ་དང་། ས་གནས་
མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་འཕྲོག་གི་གནས་ཚུལ་ཙམ་མེད་དུ་གྱུར་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་དེབ་འདི་
སྟོག་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆང་རག་དང་ཐ་མག་སྤངས་པ་སོགས་བྱུང་ཡོད། ས་གནས་
དེ་དག་ཏུ་མང་ཆོགས་དང་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྟོབ་སྟོང་འཛིན་གྱ་བཙུགས་ཏེ་དེབ་འདིའི་
ནང་དོན་འཆད་ཉན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག།

དེབ་འདིའི་ཤུགས་རྒྱན་བྱས་རྒྱ་ཆེ་དུ་སོང་བ་ན་དེབ་ཀྱི་ནང་ཆབ་སྲིད་རང་བཞིན་
ཀྱི་ནང་དོན་གཏན་ནས་མེད་ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེབ་འདི་དམིགས་འབེན་དུ་
བཟུང་སྟེ་སྟོན་བཞེད་བྱེད་འགོ་བཙུགས་སོང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་བློན་ཆོས་དེབ་འདིའི་
ནང་དོན་རྒྱས་ལོན་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ། ངས་དེབ་འདི་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་པ་བསྐྱར་བྱེད་དུ་
བཙུག་སྟེ་ཁོ་ཆོས་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ་བརྒྱད་དགོས་མེད་ཀྱི་ནམ་ཉིག་མི་སྟེ་བ་དང་བཀག་
སྟོམ་མི་ཡོང་བ། ས་གནས་སུ་དོན་མེད་ཀྱི་འགལ་ལྗང་མི་ཡོང་བའི་རེ་བ་བཟུང་བ་ཡིན། དོན་
དངོས་ཐོག་བོད་ནང་དུ་དེབ་འདིའི་རྒྱ་འབྱུར་དཔར་མའང་བྱས་སྟེ་ལ་དུ་སོང་འདུག་པ་
དང་། དེས་རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། དེབ་འདིའི་
བཞེད་དོན་ཀྱི་བསྐུལ་བྱའི་སྒྲིང་པོ་ནམས་དེང་རབས་ཀྱི་སྐད་བདེ་ཁོ་ནས་འབྲེལ་བཤད་
བརྒྱབ་ཡོད། དཔེར་ན། མི་བསད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་སྤིག་པའི་ལས་ཡིན་པར་མ་ཟད།
ཁྱིམ་སྟོན་ནས་ཀྱང་ནག་ཉེས་ཡིན་པའི་སྐར་བཤད་ཡོད། ཆོས་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ཡང་དེབ་འདིའི་ནང་བཤད་པའི་སྟོན་ལམ་འབྱེར་སྤངས་ཐད་ངེས་པར་དུ་དོ་སྣང་
བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་། སོ་སོ་སྒྲེར་དང་། བྱིམ་ཆང་། སྤྱི་ཆོགས་བཅས་ཕྱོགས་
ཆང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གཞིན་སྒྲུལ་ཡང་བྱས་ཡོད། །

ཕྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་ལྟ་ལ།

གཞིས་བརྒྱལ་ས་བོད་མིའི་རོ་སྒོལ།

དང་པོ། ས་བྱི་ཞི་སྒོལ་ཆེན་མོ།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་སྐྱ་སར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཞི་སྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་ཡོད་ནའང་། སྐབས་དེར་རྩ་ཕྱི་སྒོལ་ལས་འགུལ་མངོན་
གསལ་དོད་པོ་དེ་འབྱུང་མེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དམངས་གཙོ་བཙུན་
བསྐྱར་ཟེར་བ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ། རྩ་ཕྱི་སྒོལ་གྱི་ཟེང་ཆ་ཆེ་ཤོས་དེ་རིག་
གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྩ་ཕྱི་སྒོལ་གྱི་རྩ་
ལ་ཏོང་བྱིན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཏོང་བྱིན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མ་བྱུང་གོང་དུ་རྩ་ཕྱི་སྒོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཅུང་རི་
ལེགས་སུ་བྱིན་ཏེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་བསྐྱར་གསོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཕྱན་བྱུང་
སྟེ། དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱར་སྐབས་སུ་སྐབས་སྐབས་བྱས་པའི་སྐྱོ་གསུང་ཐུགས་ཏེན་
ནམས་ཀྱང་བྱིར་བཏོན་ཡོད་ནའང་། རྗེས་སུ་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
བཅན་སྟོགས་བྱས་འདུག།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཏོང་བྱིན་རྒྱུ་དེ་དོ་ལོག་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་
འཛིན་བྱས་ཏེ། མཛོད་དགོང་དང་རྩ་ཕྱི་སྒོལ་སྐབས་སུ་བཅའ་སྟོན་ལྟར་དམག་མི་མངགས་གཏོང་

གིས་དྲག་གཞོན་བྱས་ཏེ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་དམར་གསོད་བཏང་བར་མ་ཟད། བོད་མི་
ཕོན་ཆེན་བཅོན་ཁང་དུ་བརྟུག་ཡོད། ཉིང་ཁྱིན་དོན་རྒྱུན་ཁྱོད་སྒྲ་མ་དང་གྲུ་པ་འགའ་ཤས་
ཀྱིས་གཅོས་བོད་མི་འགའ་ཤས་ལ་སློག་ཁྱིམ་ས་བཅད་པ་དང་རྒྱུན་འདས་སུ་བྱེན་པའི་
བོད་མི་སྐོར་ཞིག་གི་མིང་ཐོ་བྱིས་སུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ང་ཚོར་རག་སོང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱི་ཚོགས་པར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོ་རྒྱལ་ལས་
འགུལ་བྱུང་ཡོད། དོ་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མའི་མགོ་འཇུག་ས་སྤྱི་ས་ཡིན། གདན་ས་གསུམ་
གྱི་དགོ་འདུན་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་སེ་ར་དང་འབྲས་སྤྱངས་གྱི་དགོ་འདུན་པ་ཚོས་དོ་
རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱེད་བྱས་ཤིང་། མང་ཚོགས་རྣམས་དོ་རྒྱལ་གྱི་ལས་འགུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་མི་ཚོས་ཞི་བའི་སློན་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་བོད་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་དེར་དོ་རྒྱལ་བྱས་ཡོད། འབྲས་
སྤྱངས་དང་སེ་ར་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ས་ཡུལ་རྩ་པ་ནས་ཡིན་པའི་གྲུ་པ་སློབ་གཉེར་
བྱེད་མཁན་འགའ་ཤས་ཡོད་འདུག སེ་ར་དགོན་པར་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པའི་རྩ་པ་
ཀཱིི་དགོན་པའི་གྲུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ལ་གྲིས་ཆ་བཟོས་ནས་བོད་རང་བཅོན་
ཞེས་པའི་འབོད་ཆིག་ཀྱང་བྲིས་འདུག བོད་མིའི་ཞི་བའི་དོ་རྒྱལ་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
དམག་མིས་དྲག་གཞོན་བྱས་ཡོད།

ལྷ་སའི་གདན་ས་གསུམ་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁུལ་
སྤྱི་ཚོགས་ནས་ཡོད་པས་དེར་རབས་གྱི་བརྩ་འཕྲིན་བརྒྱུད་ལམ་སྟབས་བདེ་པོ་དེས། ལྷ་སའི་
དོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་གྱི་གནས་རྒྱུ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། ས་
ཁུལ་སོ་སོའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་དེར་བརྟུན་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བས་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་
སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་དོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་ཞིག་ཏུ་སྐྱར་པ་རེད།

རྩ་པར་དོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ནི་རྩ་པ་ཀཱིི་དགོན་པར་

མ་ཤི་དྲུང་སྐྱབ་འཚོགས་སྐབས་རེད་འདུག། སྤྱིར་ན་རྩ་པ་གི་རྟེན་པའི་མ་ཤི་དྲུང་སྐྱབ་
ནི་ལོ་རེའི་དུས་ཚིགས་གཞན་ཞིག་ལ་འཚོགས་སྡོལ་ཡོད་ནའང་། དགོན་པའི་ལས་སྒྲུབ་འདི་
ལོར་མ་ཤི་དྲུང་སྐྱབ་དེ་སྒྲོན་ལམ་གྲོལ་བའི་རྩིས་སུ་དུས་ཁྱིམ་ཡོད་སྐབས་ཤིག་དང་བསྟུན་
ནས་ཚོགས་ན་འགྲིག་མིན་ང་ལ་དྲིས་བྱུང་། མ་ཤི་དྲུང་སྐྱབ་དུས་ཚིགས་ནམ་ཞིག་ལ་འཚོགས་
དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་གཏན་འབེབས་མེད་པས་ངས་ཁྱེད་ཚོར་སྐབས་གང་བདེ་ལ་
བསྐྱེད་ནས་ཚོགས་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་ལན་སྤྲད་པ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
རྒྱ་རྒྱུན་འདི་ལ་སྒྲོན་བཏགས་ནས་ངས་རྩ་པའི་རོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་བཀོད་བྱས་དང་སྐུལ་
སློང་བྱས་ལུགས་ཀྱི་ཉེས་འཛུགས་བྱས་ཚུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་ངས་དོན་རྒྱུན་
དེར་བཀོད་བྱས་དང་སྐུལ་སློང་ནམ་ཡང་བྱས་ཚུང་མེད། དོན་རྒྱུན་འདི་ལྟ་སའི་རོ་རྒྱལ་
ལས་འགུལ་དང་ཏག་ཏག་དུས་ཚོད་སྐབས་འཁེལ་བྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་རེད།

རོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནས་སྐབས་ཞི་འཇགས་སུ་
གཏོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་ཆབ་དྲུག་དུག་རྒྱུ་ཤིན་དུ་ཆེན་པོས་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་དེས་བོད་
ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་རོ་རྒྱལ་བྱ་རྒྱུར་རྒྱུན་སློང་བྱས་ཡོད། གལ་སྲིད་ལྟ་སར་
དོན་རྒྱུན་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་སྐབས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཞི་འཇགས་ཡོང་བའི་ཐབས་
ཚུལ་ཞིག་བསྟེན་ཡོད་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆབས་ཆེན་ཞིག་དྲུག་འགྱུར་མི་སྲིད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནི་
དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་གོམས་འདྲིས་སུ་གྱུར་ཡོད་པར་བརྟེན་ཞི་བའི་ཐབས་ཤེས་ལག་
བསྟར་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་དང་སློབས་པ་གཉིས་ཀ་ས་གནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་བྲིད་
ཚོར་མེད་པས་དྲག་གཞོན་ཁོ་ན་བྱས་ཡོད།

རྩ་པར་མི་དམངས་ཀྱིས་ཞི་ཚོལ་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བདེ་སྤྱང་དམག་
མིས་དཀར་ནག་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་མི་མདའ་གང་བྱུང་བརྒྱབ་
སྟེ། ལག་ན་མཚོན་ཆའི་རིགས་ཁབ་ཅེ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་མི་མང་དཀྱུས་མ་མང་པོ་

བསད་ཆས་བཏང་བའི་བྱེད་སྒྲུབ་དེས་རྒྱུ་སྤྲོད་བྱས་ཏེ། རྒྱ་སེར་མང་ཆོགས་སྤར་བས་
མང་བ་རྩ་བ་རྫོང་ཐོག་ཏུ་འདྲོམས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཞི་ཆོལ་བྱེད་མཁན་མང་
ཆོགས་དམར་གསོད་བཏང་བར་ངོ་ཆོལ་གྱི་ཞི་བའི་ཁྲིམ་སྒྲོར་བྱེད་པའི་སྐབས་སྤར་ཡང་
དག་ཤུགས་ཁོ་ན་བཀོལ་སྒྱུད་བྱས་ཏེ་ལུ་མཐུད་དག་གཞོན་བྱས་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥
ལོར་བོད་ཁྱེད་ཡོངས་ལ་བྱབ་པའི་ཞི་བའི་ངོ་ཆོལ་ལས་འགྲུལ་ཁོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
དག་གཞོན་གཏུག་རྒྱབ་ཆེ་ཤོས་དང་མི་བསད་པ་མང་ཤོས་ནི་ང་ཆོས་ཤེས་གསལ་
ལྟར་ན་རྩ་བའི་ས་ཁུལ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྱེད་སྒྲུབ་དེ་ནི་མེ་འབར་བའི་སྤྲོད་ཏུ་
ཤིང་བསྐྱན་པ་ལྟར་སེམས་གྱི་ཆ་ཁ་གཏིང་རྩི་ཟབ་ཏུ་བཏང་བ་ལས་དོན་དམ་པའི་ཞི་
འཇགས་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་གཏན་ནས་བྱུང་མེད།

རྩ་བ་གཉིད་གོན་པ་ནི་སྐབས་དེའི་དག་གཞོན་བྱེད་སའི་དམིགས་འབེན་གཙོ་
བོར་བབྱུང་སྟེ་རྩ་བ་གཉིད་གོན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བཅོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་རེད།
གལ་སྲིད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དག་གཞོན་མ་བྱས་པར་ཞི་འཇམ་གྱི་ཐོག་ནས་གནས་རྒྱལ་
འཇགས་ཐབས་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་ན་རྩ་བའི་གནས་སྒྲུབ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩི་དག་ཅན་ཏུ་འགྱུར་
མི་སྲིད་ཀྱང་ཞི་འཇགས་ཡོང་ཐབས་གཏན་ནས་བྱས་མེད། དམར་དམག་རྒྱུད་བསྐྱོད་(ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༣༥ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༦)དང་། དམངས་གཙོ་བཙོས་བསྒྱུར། (ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ནས་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༥༩) རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོའི་ལས་འགྲུལ་དང་། (ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༩) ཏོང་ཁྲིན་དོན་རྒྱུན་(ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩)། བཅས་ཀྱི་དུས་འཁྲུགས་སྤྱི་ཕྱི་སྐབས་རྩ་བ་མི་
དམངས་ཀྱི་སེམས་ལ་སོས་མི་བྱབ་པའི་ཆ་ཁ་བཙོས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐེངས་འདིར་གཏིང་རྩི་
ཟབ་ཏུ་བཏང་སོང་།

རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ཏུ་སྲིད་གཞུང་གིས་མི་མང་གི་ཕན་བདེ་གཞི་རྩར་བཞག་སྟེ་
བྱ་བ་སྒྲུབ་གྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་མང་ཆོགས་ཀྱིས་གཞུང་ལ་འདོད་སྟོ་མ་ཁེངས་པར་ངོ་ཆོལ་

བྱུང་བའི་སྐབས། རོ་ཁོ་ལ་ལས་འགུལ་ནང་ཆས་སྒྲིན་ཕོག་པ་ནས་གཞུང་སྒྲེར་གྱི་སྒྲན་
ལང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ནད་པ་སྤྱི་མཆུངས་ལྟར་སྒྲན་བཅོས་བྱས་ཏེ་སྒོག་སྒྲོབ་ཐབས་
བྱ་དགོས་པར་མ་ཟད། གཞུང་གིས་ཞི་བའི་ཁྲིམ་སྒྲོར་ནང་གི་ཆས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བའི་
སྐབས་གུན་གསལ་གཞུང་ནས་སྒྲོད་དགོས་པས་མཆོན་སྤྱི་དམངས་ལ་འགན་ལེན་དགོས་
ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཨ་མ་དོ་རྩ་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དམག་མི་ཆོས་ཆས་
མ་སྒྲོབ་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད། ཆས་མར་རྩུང་རྟོག་བཏང་སྟེ་གསོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གི་དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པའི་ལག་ཏུ་ཤོར་བའི་ཆས་མ་ཆོ་ལས་མང་པོ་ཞིག་གི་
འགོ་ཡི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆས་མ་དེ་དག་གི་འདས་ཀྱིན་ཅི་ཡིན་ཤོད་ཀྱི་མེད་པར་
མ་ཟད། གི་བོའི་ནང་མིར་རོ་ཐལ་མ་གཏོགས་སྒྲོད་ཀྱི་མེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མི་གི་བའི་རོ་
ཅམ་ཡང་མཐོང་འཇུག་གི་མེད་པ་ནི། འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་བོད་མི་དེ་དག་ཀྱིན་འདས་
སྤྱི་རི་ལྟར་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་རོ་མ་འགོ་བས་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་རེད་ཟེར། གལ་སྲིད་
ཐུང་པོ་བྱིར་ནང་མིར་སྤྱད་ཆེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་དམག་མིས་ཉིས་རྩུང་བཏང་སྟེ་བསད་
པའི་དཔང་ཉགས་བྱིར་གྱུར་འགོ་ཉེན་ཡོད་པར་འཇིགས་ནས་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྱེད་སྤྱོད་ལྟར་ནོར་འཁྱུལ་ཅན་འདིས་བོད་མི་མང་ཆོགས་ཀྱི་སེམས་སུ་
བཟོད་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ན་ཆ་བཟོས་ཡོད། བོད་ནང་དོན་ཀྱིན་འདི་དག་བྱུང་སྐབས་
ངས་ཀྱང་མི་གཞན་སྤྱི་མཆུངས་ལྟར་གསར་འགྱུར་དང་དྲ་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ནས་རྩ་པའི་
གནས་ཚུལ་གཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་ཁུངས་གང་ཡང་
མེད། ངས་དགོན་པ་དང་མང་ཆོགས་ལ་རོ་ཁོ་ལ་མ་བྱེད་ཅེས་སྒྲོབ་གསོ་བྱེད་སྤྱོད་མི་གཤེས་
པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་། རྒྱ་མཆོན་ནི། བྱ་པ་དང་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་ཁྲིམ་སྒྲོར་ཐེངས་
དང་པོ་བྱེད་སྐབས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཞི་འཇགས་ཡོང་ཐབས་མ་བྱས་པར། དྲག་
ཤུགས་ཁོ་ན་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་དགོན་པ་དང་བོད་མི་མང་ཆོགས་ནས་ཆད་ལས་

བརྒྱལ་བའི་དྲག་གཞོན་འོག་ཚུད་ཡོད་པས། ལུ་མཐུད་ངོ་ཚློལ་གཏན་ནས་ཡོང་མི་སྲིད་
པ་ལྟ་བུའི་དམ་བསྒྲགས་འོག་ཏུ་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་གིས་དྲག་ཤུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་
མནན་ཏེ་ངོ་ཚློལ་བྱེད་ས་མེད་བཞིན་ཏུ་ངས་ཁོང་ཚོར་ངོ་ཚློལ་མ་བྱེད་ཅིས་བཤད་དགོས་
པའི་གཞི་རྩ་གང་ཡང་མེད། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་རྒྱ་པ་ཁྱལ་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་བོད་
ཀྱི་ས་ཁྱལ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༦ ཉིན། ཡརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ནང་གི་ངོ་ཚློལ་
གནས་སྐབས་ཐོག་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་བསྒྲུལ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནས་
བོད་ཀྱི་ངོ་ཚློལ་གནས་སྐབས་ལ་དོ་སྣང་དང་། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་
ནཱ་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་ཤུགས་སྤྲད་དེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཐོག་དྲག་
གཞོན་བྱེད་བཞིན་པ་མཚམས་འཇོག་ཡོང་ཐབས་གནང་བཞིན་པར་བོད་མི་ཚོས་མཐུན་
འགྱུར་ཞུ་དགོས་པའི་འཛིན་སྐྱེལ་གནང་ཡོད། དེ་མཚུངས་སུ་ཡརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་
མི་ཚོར། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་འཐབ་རྩེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ནོར་འཁྱུལ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་
དང་དབང་འཛིན་མི་སྣ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གི་བྱ་སྤྱོད་ལ་དམིགས་པ་ལས། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་
ལ་དམིགས་པའི་ངོ་ཚློལ་ཞིག་མིན་པས། བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་ལ་གཞོད་
པའི་ལས་ཀ་རྩིས་མི་རུང་བ་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་རྒྱུན་འབྱོར་དགོས་པའི་
གཞིན་སྐྱེལ་ཡང་མཛད་ཡོད།

གཉིས་པ། ར་པའི་རང་ལྷན་མེ་ སྲིག་གི་དོན་རྒྱུ།

༢༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ནི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ལ་ཁེལ་ཡོད། ལྷན་སྲོལ་
ལྷན་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་གྱི་རྗེས་སུ་ར་པ་རྫོང་གི་དགོན་ཁག་སོ་སོ་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་སློན་
ལམ་ཆེན་མོ་འཆོགས་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སློ་
བྱར་དུ་ར་པ་གི་དགོན་པའི་སློན་ལམ་འཆོགས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བཏང་འདུག དེར་
བརྟེན་སྐྱ་པ་སྟོང་དྲག་ལྷག་འདུས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་
བཀག་འཁོག་བྱས་པར་ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་བྱས་འདུག ཉིན་དེའི་ཕྱི་རྒྱུ་ར་པ་གི་དགོན་
པའི་དུས་འཁོར་སྐྱ་ཆང་གི་སྐྱ་པ་བཟ་ལྷེས་ལག་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་པར་དང་བོད་

ར་པ་གི་དགོན་པའི་སྐྱ་བཟ་ལྷེའི་ལུས་ལ་མེ་འབར་བཞིན་པ།

ཀྱི་རྒྱལ་དར་བཟུང་སྟེ། སྐད་འབོད་
བྱེད་བཞིན་དགོན་པ་ནས་ར་པ་
རྫོང་ཐོག་དུ་བསྐྱོད་དེ་སོ་སོའི་ལུས་
ལ་ས་སྐྱམ་བཤོས་ནས་རང་ལྷན་མེ་
སྲིག་བཏང་འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་སྤྱི་བདེ་མི་སྣ་དང་
དྲག་ཆས་ཉིན་རྟོག་པས་བཟ་ལྷེའི་
ལུས་སྟོང་དུ་འབར་བཞིན་པའི་མེ་
གསོད་ཐབས་མི་བྱ་བར། ལུས་ཤིལ་

པོར་མེ་འབར་བཞིན་པའི་བཀྲ་སྟེ་ལ་ཁ་གཏད་དེ་མེ་མདའ་བསྟུང་མར་གསུམ་འཕངས་པས།
བཀྲ་སྟེ་ས་ལ་འགྲེལ་བ་དང་བཀྲ་སྟེའི་ལུས་སྟངས་གི་མེ་བསད་དེ་དམག་མིའི་རྒྱངས་འཁོར་
ནང་སྤྲུགས་ནས་ཁྱེད་འདུག རྒྱལ་པོར་བཀྲ་སྟེ་རང་ལོ་ ༡༧ ཡིན། ང་ཚོས་ད་ལྟའི་བར་དུ་
ཁོ་སྟོན་ཐར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཅུ་ལས་ཞིབ་ཆ་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནས་ཚུལ་ཡོངས་འཛིན་བརྒྱུད་ལམ་ལ་བཀག་སྟོམ་དོན་ནས་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད་པས། ར་པར་རང་ལུས་མེར་སྟོན་བྱུང་ནས་དུས་ཚོད་གང་འཆམ་སོང་བེན་པའི་རྗེས་
སུ་མ་གཏོགས་ངས་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་། རྒྱལ་པོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
ར་པར་དམ་བསྟགས་བྱུགས་ཆེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྟབས་གནས་ཚུལ་ར་དྲག་པོ་ཞིག་ཡོང་
ངས་རེད་སྟེ་མེ་མདའ་མེས་འཆབ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ལག་དུ་མེ་མདའ་བཟུང་བའི་དྲག་པོའི་དཔུང་
དམག་དང་ལག་པར་མཚོན་ཆ་གང་ཡང་མེད་པའི་མང་ཚོགས་དཀྱུས་མའི་བར་གདོང་ཐུག་
བྱུང་ཆོ། སམ་གྱིང་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མིའི་ཐོག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་ཡིན་དུས་རྒྱལ་པོར་
དེ་དྲག་དུ་མེས་ནང་དངངས་འཆབ་དང་འཛིགས་སྤང་ཡོང་གི་འདུག རྒྱ་ཆ་བཤད་པའི་
གོ་རྒྱལ་ཤིག་རག་ན་རྒྱ་གཞུང་ལ་དེ་འདྲ་མ་བྱེད་ཅེས་ཤོད་དགོས་བསམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆ་
བཤད་པའི་གོ་རྒྱལ་གཏན་ནས་མེད། ར་པ་ཀི་རྟི་དགོན་པའི་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་དམག་
གིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཅོན་ཁང་ལྟ་བུར་བསྐྱར་ཡོད་པར་མ་ཟད། དགོན་པའི་ནང་གི་གྲྭ་པ་ནམས་
ལག་བཞིར་བཀོས་ཏེ་རྒྱལ་གཅིས་ཚོས་གཅིས་ཀྱི་སྟོབ་གསོ་ཞིག་བཅོན་གྱིས་སྟོད་བཞིན་ཡོད།

གྲྭ་ཤག་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསང་སྟོད་མེད་པས་གྲྭ་པ་ནམས་ཆབ་གསང་གཏོང་བར་
བྱེ་ལོགས་སུ་མ་འགོ་ཀ་མེད་ཡིན་དུས། ཉན་ཞིག་གྲྭ་པ་ཞིག་བྱེ་ལོགས་སུ་གསང་སྟོད་ལ་
བྱིན་པ་དམག་མི་ཚོས་དོན་མེད་འཛིན་བཟུང་གིས་ཉེས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཏང་འདུག དེ་དུས་
ཉེ་འཁོར་གྱི་གྲྭ་པ་ཚོས་ཁོ་གསང་སྟོད་ལ་སོང་བ་མ་གཏོགས་གནས་ཚུལ་གཞན་གང་ཡང་
མེད། ཉེས་རྒྱུ་མ་གཏོང་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་འཐེན་པའི་རྒྱལ་པོར་དམག་མི་ནམས་ཀྱིས་དེར་

ཡོད་པའི་གྲ་པ་ཚང་མར་སྒྲེབ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་རྒྱུ་ཚད་མེད་བཏང་བར་མ་ཟད། གྲ་པ་ཞིག་གི་རྒྱབ་ལ་དམག་མིས་ཚལ་གྱི་གཞུས་ཏེ་གྲ་པ་དེ་རྒྱན་རིང་པོར་སྒྲན་ཁང་དུ་སྡོད་དགོས་བྱུང་འདུག མི་སྲུ་འདྲ་ཞིག་ལ་མཚོན་ནའང་གནས་སྐབས་འདི་འདྲ་བའི་རིགས་ནི་བཟོད་བསྐྱོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན།

བཟླ་སྟེ་ཡིས་རང་ལུས་མེ་སླེག་བཏང་བའི་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ར་པ་ཀི་རྟི་དགོན་པའི་གྲ་པ་ཞིག་གིས་རང་ལུས་མེ་སླེག་བཏང་། ཁོའི་མིང་ལ་ཕུན་ཚོགས་ཟེར་བ་རང་ལོ་ ༡༠ དང་། སྐུ་ཡུལ་ར་པ་རྫོང་མེ་འུ་རུ་མ་ཡུལ་ཚོ་ནས་ཡིན། ཁོས་ར་པ་ཀི་རྟི་དགོན་པའི་ཉེ་འགམ་གྱི་བོད་མིའི་མགོན་ཁང་ཞིག་གི་མདུན་དུ། གཟན་ཤམ་ཡོངས་ལ་ས་སྒྱུ་བཤོས་ཏེ་སྐུ་ལུས་ལ་མེ་སྐྱར་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱི་བདེ་མི་སྣ་དང་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དེར་རྒྱགས་ཏེ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་ཕུང་ནས་འབར་བ་ཞིན་པའི་མེ་བསང་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁོ་ལ་དབྱུག་པས་གཙུག་རྒྱུ་འདུག་པས། དགོན་པའི་གྲ་པ་དང་ས་གནས་མང་ཚོགས་ཉེན་ཁར་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་རྒྱགས་ནས་འཚིག་སླེག་ཐོག་ཉེས་རྒྱུ་ཚབས་ཆེན་ཐོག་པའི་ཕུན་ཚོགས་དགོན་པའི་ནང་འཁྱེར་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག དེ་དུས་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ཁོང་ཁོ་རབ་ཏུ་འབར་ཏེ་ར་པ་རྫོང་ཐོག་ཏུ་རམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྟོར་བྱེད་པའི་སྐབས། རྒྱ་དམག་སྟོང་ཕྱག་ལྷག་གིས་མང་ཚོགས་ཐོག་གང་བྱུང་གིས་གཙུག་རྒྱུ་འདྲེ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཡོད།

ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་འཚིག་སླེག་ཚབས་ཆེན་ཐེབས་པའི་ཐོག་རྒྱ་དམག་གིས་གཙུག་རྒྱུ་འདྲེ་ཐོག་པའི་གྲ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལགས་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་སྐུ་སློག་ཤོར་བ་རེད། དེའི་རྗེས་ར་པའི་གནས་སྐབས་ཆེས་རྩ་བུ་ཏུ་སོང་བ་དང་། རྒྱ་དམག་གིས་ར་པ་རྫོང་གི་ནང་གི་འགོ་འོང་བཀག་སྡོམ། ལྷག་པར་དུ་ར་པ་ཀི་རྟི་དགོན་པའི་ཕྱོགས་མཚམས་ཡོངས་ནས་བསྐྱོར་བསྐྱེལ་དམ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་པར་བརྟེན། སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་

དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམག་མི་དང་དྲག་ཆས་ཉིན་ཉིན་པ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་པ་ལྟར་ཁ་
གཏད་དུ་ཡངས་པའི་གནས་སྡོད་ཅིང་དྲག་རྒྱུ་རྒྱུ་པས། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ནས་རྒྱ་
པའི་གནས་སྡོད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་སེམས་ཀྱིས་གནས་སྡོད་མིའི་
དབང་འདོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་པ་རེད།

རྒྱ་པའི་རང་ལུས་མེ་སླེག་གི་དོན་ཀྱིན་བྱུང་མ་ཐག་པའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་པ་ཁྱུ་ལོ་
ན་མ་གཏོགས་བོད་ཀྱི་ས་ཁྱུ་ལ་གཞན་དག་ཏུ་རང་ལུས་མེ་སླེག་གི་དོན་ཀྱིན་དུང་བྱུང་
མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༩ ཉིན། ངས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་བོད་རྒྱལ་མེད་ལ་བརྒྱུད་ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱ་པ་ཏུ་འགོ་བཞིན་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་སེམས་ཐབས་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་བྱས་པ་ཡིན། ཕྱི་ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༥ ཉིན། ཡུལ་ལོ་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡོངས་ཁྱབ་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་བསྐྱུལ་དེ། རྒྱ་པ་གི་རྒྱུ་
དགོན་པའི་གནས་སྡོད་ལ་ཐུགས་འཆབ་ཡོད་སྟེ་གསལ་འདོན་གནང་བ་དང་སྐྱབས་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་བློ་ཆོས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ། རྒྱ་པ་
དཔྱེད་ལྷན་པ་དང་། སྒོ་གདེང་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་དོ་མ་
སེམས་དགོས་པ་དང་། ལུ་མཐུད་དྲག་གཞོན་བྱེད་པ་མཆོམས་འདོག་བྱ་དགོས་པའི་འབོད་
སྐུལ་གནང་སོང་།

ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་བློ་ཆོས་ལ་བརྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་འབོད་སྐུལ་
དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞོན་ལྷན་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱིས། ལུ་མཐུད་ལག་ན་གོ་མཆོན་ཁབ་ཅེ་ཅམ་
ཡང་མེད་པའི་སེར་སྐྱ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་དྲག་གཞོན་བྱས་སྐབས་རང་ལུས་མེ་སླེག་གི་
དོ་སྣང་ལམ་སང་བོད་ས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་སྤྲོ། དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་མི་སེར་སྐྱ་བརྒྱུད་ཅུ་
ལྷག་གིས་རང་ལུས་མེ་སླེག་བཏང་འདུག། བཅོད་བསྐྱར་དཀའ་བའི་གནས་སྡོད་དེ་ལྟ་
བུའི་འོག་ཏུ་ཡིན་ནའང་ལྷ་པ་ཆོས་དང་ཆོས་འཁོན་ལན་གཏན་ནས་སྟོན་གི་མིན། ད་ཆོས་

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་དམ་བཅའ་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཁོ་ཆོས་བརྒྱུད་བསམས་ན་རྒྱུ་
དུ་རྒྱགས་ཞེས་རྫོང་བཞིན་དམག་མི་ཆོའི་མདུན་དུ་ས་ལ་བསྐྱད་ནས་ཉེས་རྒྱུ་བཟེད་ཡོད།
འདི་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ཐེངས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་ན་ཉེན་རྟོག་པས་མི་སྲུ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན། དེར་སྤྲིམས་
ལུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཅད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་འང་སྤྲིམས་
ལུགས་གཞིར་བཟུང་དེ་ཅད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་
པས་བོད་མི་འཛིན་བཟུང་དང་དེ་ཅད་བྱེད་པའི་སྐབས། རང་སྤྱང་གང་དུན་གྱིས་འཛིན་
བཟུང་དང་ཉེས་རྒྱུ་གཏོང་རྒྱུ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སྤྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་
ནས་ལས་ཀ་གཏན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པས་བོད་
མི་ཞིག་འཛིན་བཟུང་དང་གཙུག་རྒྱུ་བྱེད་སྐབས་མི་དེ་ནད་གཙོང་བཟོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཙོ་
བོར་འབད་ཀྱི་ཡོད། དབྱུག་པའི་སྤྱི་ལ་འཛེར་མ་བརྒྱབས་ཏེ་བོད་མི་ཆོར་ཉེས་རྒྱུ་བཏང་
བའི་རྒྱུ་གྱིས་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་ལྷན་པ་ལ་སྒྱུན་བྱས་ཡོད། མདོར་ན། རྒྱ་མིས་རང་
གིས་གང་བསམ་པ་དང་གང་དུན་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ནག་གི་རྩ་སྤྲིམས་དང་སྤྲིམས་ཀྱི་ལམ་
སྒོལ་ལ་བཙེ་སྲུང་བྱ་དགོས་པའི་བསམ་སྒོ་དང་གོམས་གཤིས་གཉིས་ཀ་མེད། སྐབས་དེའི་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམག་མི་ནམས་དགོན་པའི་གྲུ་ཤག་ཁག་ཏུ་འཛུལ་ཏེ་སྒོར་མོ་སོགས་རྒྱ་
ནོར་བཙན་འཕྲོག་དང་རྒྱ་འབྱེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་ཟས་ལྟག་ཚུན་ཆད་ཁྱེར་
འགོ་བའི་ཆོད་དུ་སྤྲོལ་ཡོད། དེའི་བསམ་པར་སྐབས་དེར་གྲུ་ཤག་ནང་དུ་འཛུལ་མཁན་དེ་
ཆོ་ལ་དམག་ཆས་གཡོགས་པ་མ་གཏོགས་དམག་མི་ངོ་མ་ཞེས་ཡིན་སྟེ་པའི་དོགས་པ་ཡང་
ཡོང་གི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། དམག་མི་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ཆོ་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མའི་དམག་མི་
ཆོས་སྤྲིམས་ལུགས་ལ་བཙེ་སྲུང་བྱེད་དགོས་ངེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་དགོན་པའི་ནང་རྒྱགས་ཡོང་
བའི་དམག་ཆས་ཀྱིན་མཁན་འདི་ཆོ་སྒྱུན་པ་སྤྱང་འབྱམ་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས། ཐ་ན་མི་

དཀྱུས་མའི་ཀུན་སྒྲིད་ཅམ་ཡང་མེད་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན་ཆོད་འདུག།

གོ་ཐོས་ལྟར་ན་སྟོན་མ་ལོ་རྒྱས་ཐོག་རྩ་པ་དང་ཁྱོ་རྒྱུ་བར་ལ་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་རྟིང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྟོག་མ་གཏིང་སྟོང་བྱ་བའི་གོ་སྐབས་བཟུང་ནས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁྱོ་རྒྱུ་རྩོད་ཁྱོད་སྤྱི་ལུགས་ཁྲིམ་འབྲུམ་ཁྲིམ་ཏེ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱུས་ཏེ་ཆེད་དམིགས་རྩ་པར་མངགས་པ་རེད་ཟེར། མི་དེ་རིགས་མཆན་མོ་དགོན་པའི་ནང་དུ་མཆོངས་ནས་སྤྱ་ཤག་གི་སྒོ་གཏོར་བ་དང་། གྲུང་བཤིག་པ་སོགས་ཀྱིས་དགོན་པ་ལ་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྤྱད་འདུག ཕྱིས་སྤྱད་མག་སྡེ་གཞན་པ་ཞིག་བཏང་བ་དེས་དགོན་པར་སྒྲོར་སྤྱད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས་མི་འདུག་པས། རིམ་པས་སྤྱ་པ་ཆོས་དམག་མི་རྣམས་ལ་རྩ་སྟེར་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། མཆོམས་ཤིག་ནས་དམག་མི་དང་སྤྱ་པ་ཆོད་པར་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག དམག་མི་དེ་ཆོས་ང་ཆོ་འདིར་མངགས་དོན་ནི་ས་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་དྲག་གནས་སྤངས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆེད་དུ་ཡིན་ཟེར་ཡང་། འདིར་རྩ་བ་དྲག་གི་གནས་སྤངས་དམིགས་བསལ་ཅན་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་འདུག་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམག་མི་ཆོར་སྤྱ་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་དོགས་ཀྱིས། དགོན་པ་སྤྱང་མཁན་གྱི་དམག་སྡེ་དེ་བརྗེ་པོ་བརྒྱབ་སྟེ་ཡང་བསྐྱར་དམག་སྡེ་གསར་པ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ཟེར།

དེང་སང་རྩ་པ་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་སྟོན་མ་དང་བསྐྱར་ན་ནི་འཇམ་དུ་བྱིན་ཡོད། དེང་སང་དམག་མི་ཡོད་ཀྱང་དམག་མི་རྣམས་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་ལས་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་དྲག་གཞོན་མེད། འོན་ཀྱང་ནང་དོན་གྱི་ཐད་ནས་དྲག་གཞོན་བྱིར་བསྐྱར་གཏན་ནས་བྱས་མེད། དེང་སང་བོད་ནང་དུ་སྒྲོ་དང་སྒྲེའུ་ཁུང་ལས་གསང་བའི་བརྟན་ཆས་དང་པར་ཆས་མང་བ་ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར་དགོན་པའི་བྱི་ནང་ཀུན་ལ་གསང་བའི་ཐོག་ནས་སོ་ལྟ་བྱེད་སྤྱད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཞག་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེ་ནི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

གསུམ་པ། རང་ལུས་མེས་ལྷན་གྱི་དོན་རྒྱུན་ མང་ཞོས་རྩ་བར་འབྱུང་རྒྱུན།

༄༅། བོད་ནང་རང་ལུས་མེས་ལྷན་གཏོང་མཁན་མང་ཆེ་བ་ཨ་མདོའི་ནང་དུ་ཡིན་པ་དང་།
ད་བར་རང་ལུས་མེས་ལྷན་གཏོང་མཁན་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་བྱུང་བའི་ནང་ནས་སུམ་ཅུ་ནང་
ཞིག་རྩ་བ་ནས་ཡིན། རྩ་བའི་ས་ཁུལ་ནས་འདི་ལྟར་རང་ལུས་མེས་ལྷན་གཏོང་མཁན་མང་པོ་
འབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

རྒྱ་ནག་གུང་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཅི་ཏུང་གིས། གང་དུ་གཉའ་གཞོན་ཡོད་ན།
དེ་དུ་ངོ་ཚྏ་ལ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཚུང་ཡོད་པ་ལྟར། རྩ་བའི་ས་ཁུལ་དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་
ལས་ཀྱང་དྲག་གཞོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས། དྲག་གཞོན་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་ནོར་འཁུལ་ཅན་དེ་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྷགས་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྩ་བ་
ཁུལ་ལ་མཚོན་ན། རྒྱ་ནག་གི་དྲག་གཞོན་རྒྱ་རིང་ཤོས་དང་གདུག་རྩལ་ཆེ་ཤོས་ཚུང་
མཁན་གྱི་ལུང་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་རྩ་བ་གི་དོན་དགོན་པའི་ཐོག་དགོན་པ་
གཞན་གང་དང་ཡང་མ་འདྲ་བའི་གདུག་རྩལ་གྱི་དྲག་གཞོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་བར་བོད་ནང་ངོ་ཚྏ་ལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་ལ་
ཤས་བྱུང་བ་དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཟེར་བའི་ས་ཁོངས་ནས་བྱུང་ཡོད་
ཀྱང་། ངས་ཤེས་ཆོད་བྱས་ན་སྐབས་དེར་གི་དོན་མ་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་ངོ་ཚྏ་ལ་
གྱི་ལས་འགུལ་ཕྱན་བྱ་རེ་བྱུང་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གི་དོན་མ་ལག་རྣམས་སུ་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་ལ་མཐུད་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པའི་དོགས་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས།

གི་རྟེན་དཔོན་མ་ལག་རྣམས་སུ་དག་གཞོན་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་སྤངས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་
སྡེ་བྱིར་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་དང་བོད་ཀྱི་ས་གནས་
གཞན་གྱི་དཔོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ལས་དོན་རུ་ཁག་དང་། ལྷ་སྤྱང་ཁང་མ་བཅུགས་པའི་གོང་
དུ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དཔོན་པ་དང་། རྩ་ཡུལ་གི་རྟེན་དཔོན་པར་
ལས་དོན་རུ་ཁག་མངགས་གཏོང་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྤྱ་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་ཞིབ་དང་།
འཛིགས་སྤྱུལ་བྱེད་ཆེད་དཔོན་པའི་སློ་འགྲམ་དུ་ལྷ་སྤྱང་ཁང་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱིས་
གསར་འཛུགས་བྱས་ཡོད།

དཔོན་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་ཆགས་ཚུད་ཡོང་ཆེད་གཏོང་པོད་ཅན་གྱི་སྦྱོན་བདག་
དང་། དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ནས་ཞལ་འདེབས་སུ་ལ་ཏེ། གི་རྟེན་དཔོན་མ་ལག་རྣམས་སུ་
སེར་མོ་པའི་སྡོན་འགྲོའི་ནང་བསྟན་སློབ་གཉེར་ཁང་འགའ་ཤས་ཤིག་བཅུགས་ཡོད་ཀྱང་།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གཞོན་ཤུགས་འོག་དཔོན་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡང་སློ་རྒྱུ་དཔོན་བྱུང་
འདུག དཔོན་པ་ནི་སློབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་སློབ་གཉེར་ཁང་སློ་བརྒྱབ་སྟེ་སྤྱ་གཞོན་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་མི་འཛུགས་པ་དང་། ལས་
དོན་རུ་ཁག་གིས་གི་རྟེན་དཔོན་ཁག་གི་ཐོག་དམིགས་བསལ་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་རྒྱལ་གཅིས་
ཚོས་གཅིས་ཟེར་བའི་སློབ་གསོ་ནན་གྱིས་སྤེལ་གྱི་ཡོད།

རྩ་པ་གི་རྟེན་དཔོན་པའི་སྤྱ་རྒྱུན་ཁག་ཅིག་རྩ་པའི་ས་གནས་ནས་མིན་པར་ཉེ་འཁོར་
ས་ཁུལ་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ས་ཁུལ་གཞན་ནས་རྩ་པ་
གི་རྟེན་དཔོན་པར་སློབ་གཉེར་བྱེད་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་སྤྱ་རྒྱུན་ཡོངས་རྫོགས་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་
དཔོན་པ་ནས་བྱིར་སུད་བྱས་ཡོད། དཔོན་པར་ལོ་ལྷར་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་། ཚོས་ཕྱོགས་
གྱི་བྱེད་སློ་གཞན་དག་ཚུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
ཁག་དགྱི་བྱ་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་བཅོལ་ཏེ་བཀག་འགོག་དང་། མཚམས་རེར་རྒྱ་མཚན་བཟང་

རྒྱ་མེད་ཆེ་སྟོན་ལམ་ལ་ཡོང་མཁན་གྱི་གྲངས་འཁོར་མང་དྲགས་ལྟགས་བསྟན་དེ་བཞག་
འགོག་བྱེད་གྱི་ཡོད། རྩེ་པ་གི་རྟེན་དགོན་པས་དགེ་འདུན་པའི་སྟོབ་གཉེར་དང་ཉམས་ཞིབ་གྱི་
མཐུན་རྒྱུན་དུ་དམིགས་ཏེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཅུང་སྤྲུས་ལྡན་ཞིག་བརྒྱབ་འཆར་བྱས་འདུག་
ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེ་ལ་ཡང་ཆོག་མཆན་སྤྲད་མི་འདུག རྩེ་པ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་ཐོག་
གནས་སྐྱངས་འདི་རིགས་ནི་མཐུན་ཡོང་དང་ཡོང་བཞིན་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གི་རྟེན་དགོན་ཁག་ལ་དམ་བསྒྲགས་དང་། ཆོས་ལྟགས་གྱི་
བྱེད་སྟོར་བཅན་ཤེད་གཏོང་བཞིན་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་རང་ཉིད་གྱིས་སྟོན་བཞིན་པའི་
ཆོས་ལྟགས་དད་མོས་རང་དབང་གི་སྲིད་རྒྱས་དང་འགལ་བར་མ་ཟད། ཟླ་པ་དང་མང་
ཆོགས་གྱིས་ཆོས་ལྟགས་ལ་བཅངས་པའི་དགའ་ཞེན་ལ་གཞོན་སྟོན་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་
བཏང་བ་ཞིག་རེད།

རྩེ་པ་ཁྲལ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་དང་མང་ཆོགས་གྱི་སེམས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
ལྟགས་གྱི་དམིགས་འབེན་ནི་དགོན་པ་ཅ་མེད་གཏོང་རྒྱ་དེ་རེད་སྟམ་པའི་འཛིགས་སྒྲུང་
ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུས་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དབྱུས་དང་ས་
གནས་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་ནོར་འཁྲལ་གྱི་སྲིད་རྒྱས་དང་བྱ་སྟོད་ལ་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པར་
མ་ཟད། དེ་ལས་ལྟག་སྟེ་མང་ཆོགས་ཐོག་ཡང་བག་ཆ་མེད་པའི་སྟོན་སྒྲུང་གཞོན་བྱེད་
པ་དེས། མང་ཆོགས་དང་གཞུང་གི་དབར་གདོང་ཐུག་ཡོང་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་ཆབས་རྩེ་ཆར་
གཏོང་གི་ཡོད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། བསམ་སྟོན་ནང་ཤོང་མི་ཐུབ་པའི་རྩེ་པ་གི་དཀའ་
ངལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཤིག་བྱུང་བས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་རང་ལུས་མེ་སྒྲིག་གཏོང་མཁན་མང་ཆེ་བ་རྩེ་
པ་ནས་བྱུང་བ་རེད། གཞན་པའི་རང་ལུས་མེ་སྒྲིག་གཏོང་མཁན་མང་ཆེ་བ་རྩེ་པ་དང་
འདབས་འབྲེལ་གྱི་ས་ཁྲལ་ཏེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་གོང་ནས་རྩེ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་
ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཁྲལ་སོགས་ནས་ཡིན།

འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ས་ཁུལ་འདི་དག་ཏུ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་བར་དམག་
འཁྲུག་མང་པོ་བྱུང་ཆུང་ཡོད། ང་ཚོས་དེང་སང་མཐོང་བཞིན་པའི་རང་ལུས་མེ་སྲེག་
གཏོང་ས་མང་ཆེ་བ་དེ་སྔ་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཆུང་བའི་ས་ཁུལ་ནས་ཡིན། དཔེར་ན།
གཅའ་རྒྱ་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། རྒྱ་འབྲུམ་ཐང་ཟེར་བའི་ས་ཁེག་ཡོད་པ་དེར་སྔ་མོ་རྒྱ་
དམག་འབྲུམ་གཅིག་དང་བོད་དམག་བར་དམག་བརྒྱབ་ཆུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་
བྲགས་སུ་ཤོད་གྱི་ཡོད། བོ་མིན་ཏང་གི་སྐབས་སུ་བྱེ་ལིང་གི་སྐྱ་ཕུའུ་རྒྱང་གིས་བོད་མིའི་
ཐོག་དམག་བརྒྱབ་པ་དང་། རྒྱ་ཁ་ཆེ་ཆོས་བོད་གྱི་དགོན་པ་མང་པོ་གཏོར་བཤིག་
བཏང་སྐབས། བོད་མིའི་ངོས་ནས་གཅིག་ས་ཆེན་པོར་བཅི་བའི་སྐྱ་མ་དང་སྐྱ་པ་འདྲིན་
བབྱང་གིས་གསོན་སྲེག་བྱེད་པ་དང་དམར་གསོད་བྱེད་པ་སོགས་བོད་མིའི་བསམ་
སློབ་ནང་ཤིན་ཏུ་ན་ཟུག་ཆེ་བའི་མནར་གཅོད་སྐྱ་ཆོགས་ཟུངས་ཆུང་ཡོད། ང་ཚོའི་ངོས་
ནས་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་གནའ་སྔ་མོའི་རྒྱ་བོད་བར་གྱི་ན་ཆ་རྟིང་པ་དེ་བསྐྱར་དུ་མི་
ལངས་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེང་སང་ཡང་
བོད་མིའི་སེམས་ཀྱི་ན་ཟུག་རྗེ་ཆེར་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་ན་ཟུག་དེ་མེད་པར་བཟོ་
ཐབས་གཏན་ནས་བྱེད་གྱི་མི་འདུག གནའ་སྔ་མོའི་བོད་མིའི་ཤོད་རྒྱུན་ལ་རྒྱ་མི་བསད་
ན་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའི་བཤད་སློལ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་རྒྱ་
བོད་གྱི་མི་སུ་བསད་ཀྱང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་གཉིས་
ཀ་བདེ་སྦྱིད་འདོད་པ་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པས་རྒྱ་བོད་གྱི་མི་སུ་ལ་ཡང་གཞོད་འཆེ་
གཏོང་མི་རུང་བའི་སྐོར་གོ་སྐབས་ནམ་བུར་ལ་ཤོད་གྱི་ཡོད་ལ། ངའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་
ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་བྲིས་ཡོད།

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༩ ཉིན། ངས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཆོགས་སུ་རྒྱ་པའི་གནས་སྤངས་
སྐོར་ཁུངས་སྦྱེལ་བྱེད་སྐབས། འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་རྒྱ་པ་ཁུལ་གྱི་མི་ཐོག་

གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མནར་གཅོད་ཕྱོད་ཡོད།

ཐངས་དང་པོ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་བར་རྒྱ་ནག་གུང་ཁབ་
གྱི་དམར་དམག་གི་རྒྱུ་ཐངས་གཉིས་རྩེ་པ་བརྒྱད་ནས་རྒྱུ་ཐངས་བརྒྱུད་བྱེད་པའི་སྐབས།
བོད་མིའི་བཟུང་འབྲུ་དང་སྒོ་བོག་སེམས་ཅན་བཅན་འཕྲོག་དམར་དམག་སོང་རྒྱུ་
བོད་མི་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཕྱ་གེ་ཐངས་དང་པོ་ཕྱོད་དགོས་ཐུག་སྟེ་མི་མང་པོ་སྟོགས་
ཤི་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད།

མནར་གཅོད་ཐངས་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་བར་
དམངས་གཙོ་བཙུན་བརྒྱུད་ཟེར་བའི་སྐབས་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་
བར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཉོང་ཁྲིན་དོན་རྒྱུ་སྐབས་
བཅས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དུས་ཡུན་དེའི་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་རྒྱ་ལོ་
ཐམས་ཅད་བཅན་འཕྲོགས། དགོན་པ་ཁག་ཅུ་གཏོར། སྐ་མ་དང་གྲ་པས་གཙོས་བོད་མི་
མང་ལ་སྤྱད་སྒྲོལ་མནར་གཅོད་བཏང་བ། བཅན་ཤེད་ཀྱིས་གྲ་པ་རྒྱ་སར་འབབ་དུ་བཅུག་པ་
སོགས་བྱས་ཡོད། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་བཅིངས་འགོལ་དམག་མིས་དམར་གསོད། བོད་མི་
གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བཅོན་འཇུག་དང་སྟོགས་ཤི་ཐེབས་པ།

མནར་གཅོད་ཐངས་གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་བཟུང་རྩེ་པའི་བོད་མི་དུ་
མ་འཛིན་བཟུང་བཅོན་འཇུག་དང་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་རྩེ་པ་ལྷུ་
དུ་རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོའི་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་རྩེ་པ་
རྩོད་ཐོག་དུ་བོད་མི་ཆོས་རྩོད་སྐད་འབོད་བྱས་སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་མི་མང་འབར་བ་
སྟེ་བོད་མི་ ༡༩ དམར་གསོད་བཏང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ་ནས་བཟུང་རང་ལུས་མེ་སྒྲིག་མང་
ཤོས་རྩེ་པ་ནས་བྱུང་སྐབས་རྩེ་པའི་མི་མང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་མནར་གཅོད་ཆོད་
ལས་བཀལ་བ་མུང་དགོས་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཐོད་དུ་ལྷ་སྒོར་ལ་འགོ་བའི་སྐབས། ངའི་བསམ་པར་བར་སྐབས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐོད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་སྤྱི་མ་གྲུ་པ་ནམས་ཤིན་ཏུ་མ་རབས་དང་། གདུག་རྩལ་ཅན་ཡིན་པའི་འབྲེག་བཤད་སྒྲ་ཆོགས་སྒོ་འདྲགས་ཀྱིས་བྱུང་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་ཆོས་གྲྭ་ཆས་ཀྱིན་ནས་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་མི་རབས་གསར་པ་ཆོས་མ་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་རེད་སྟེ་མ་པའི་དོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། ང་རྒྱ་ནག་ནང་གི་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གོ་སྐྱོད་ལྷར་ལྷ་སྒོར་དུ་བསྐྱོད་པའི་སྐབས། རྒྱ་མི་ཟན་གཞིན་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ནས་ནམ་འཇུག་ངན་པ་སྟོན་མཁན་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མ་ཆོང་། གལ་སྲིད་དེང་སང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་ལྷ་སྒོར་དུ་འགོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་དགའ་བའི་ནམ་འཇུག་སྟོན་མཁན་རྒྱ་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོང་ངེས་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེང་སང་ཐོད་ཀྱི་གྲྭ་པ་ནམས་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱེད་ཏུ་སོགས་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་མགོན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དཀྱུས་མ་ཆོས་མགོན་ཁང་ནང་དུ་སྡོད་འདུག་གི་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་རྒྱུ་འདུག དེང་སང་རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་མཇུག་མཐུན་ཡོང་བར་བྱ་རྒྱུ་ཆོད་ཏུ་རྒྱ་ནག་གི་མང་ཆོགས་ལ་ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་འཛིན་པ་ཆོས་རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་བར་འགལ་སྒྲ་འགོ་གཞིའི་རྩུབ་སྒྲོག་བྱེད་བཞིན་པའི་སློབ་གསོ་ངན་པའི་དབང་དུ་ཤོར་བའི་ཉགས་མཆོན་གསལ་པོ་འདུག

དེང་སང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་རྒྱ་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ལས་ཐོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཤུགས་ཆེ་བ་དར་གྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དེང་སང་གི་རྒྱ་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ནི་ཆོག་སྒོར་བའི་ལུང་གི་རྒྱན་འཛིན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ནང་དོན་རིག་པར་སློབ་སྦྱོང་གཏིང་ཟབ་མོར་བྱས་པའི་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པོར་གྱུར་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཐོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་ལྷ་སྒོར་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་དགོན་པ་ཁག་ནང་གི་རྒྱ་

རིགས་སྤྱི་མཉམ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དང་མཇུག་འཕྲད་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་། རྒྱ་མིའི་སྤྱི་མཉམ་ཁ་ཤས་
 གྱིས་དེ་སྡོན་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་ཐོང་ཡོད་སྐོར་དང་། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་
 དད་པ་ཆེན་པོས་ཁོང་གི་སྐོར་གནས་ཚུལ་འདི་ཡི་འདུག དེ་སྡོན་རྒྱ་ནག་གི་དགོན་པ་
 ལག་ནས་བོད་ཀྱི་གདན་ས་ལག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་སོ་སོའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་
 ལོག་ནས་སྡོད་མཁན་ཡང་གང་འཆམ་བྱུང་འདུག ཁོང་ཆོའི་རིགས་བོད་དང་བོད་ཀྱི་
 མི་རིགས། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་བཅས་ལ་རྒྱ་མཚན་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་དགའ་པོ་
 བྱེད་མཁན་ཤ་སྟག་རེད། རྒྱ་ནག་ནང་དུ་འདིའི་རིགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་གང་འཆམ་ཐེབས་
 དང་ཐེབས་བཞིན་པ་ཡིན། ང་སྡོན་མ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་འབྲས་སྤངས་སུ་ཡོད་པའི་
 སྐབས་འབྲས་སྤངས་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཆན་གྱི་ནང་དུ་རྒྱ་མི་དཔེ་ཆ་པ་བགྲེས་སོང་གིན་ཏུ་
 ཡག་པོ་ཞིག་འདུག

ཕྱེད་ལྟུང་འཕྲིན་ལུགས།

ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ།

དང་པོ། ཐའེ་ཕན་གྱི་བག་ཆགས།

༡༩༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་ང་ཐོད་ནང་ལྟ་སྒྲོར་དུ་འགྲོ་བ་དང་སྐབས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་ནག་གི་
གྲོང་དང་གྲོང་བྱེད་འགའ་ཤས་ལ་ལྟ་སྒྲོར་དུ་བྱིན་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༥ ལོར་ཐོད་གཞུང་གི་
བཀའ་སློན་གྱི་ལས་འགན་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཐའེ་ཕན་ལ་ཐེངས་དང་པོ་བྱིན་པ་ཡིན། ཐོད་
མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་དང་ཐའེ་ཕན་ལ་རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད། རྒྱ་དམར་
ནག་གཉིས་ཀ་རྒྱ་མི་རིགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། ས་གནས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་དང་། གོ་མས་
གཉིས་མ་འདྲ་བ་གཉིས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་རྒྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་དབང་མ་བཟུང་བའི་གོང་
དུ། གོ་མིན་ཏང་དང་ང་ཚོའི་བར་དུ་འབྲེལ་བ་དུས་ལུན་རིང་པོར་བྱུང་ཡོད་ནའང་། བར་
སྐབས་ཤིག་ནས་བཟུང་གནས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་གྲིས་ང་ཚོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
རྒྱུན་གནས་སྤུངས་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོ་ལས་མས་ནས་བཅན་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་དང་ཐའེ་
ཕན་གཞུང་དབར་འབྲེལ་བའི་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ལ་གོང་
ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཐའེ་ཕན་ལ་ཐེངས་དང་པོར་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱེད་ཏེ་
གསུང་ཆོས་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པོ་བྱུང་། ཐའེ་ཕན་མི་མང་

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
ཐའེ་མན་མི་མང་ལ་དོ་སྣང་གནང་སའི་ཞབས་ཞུའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་འཛུགས་བཞེད་
གནང་བ་ལྟར་ཐའེ་མན་གཞུང་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོ་བོ་མེད་པའི་དོན་གཅོད་ཁང་ཞིག་
འཛུགས་རྒྱུ་མོས་མཐུན་བྱུང་བ་དང་བསྟུན། ང་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་ལྟར་བཅན་བྱེད་
བོད་གཞུང་གི་ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་གྱི་མཆན་ཐོག་ནས་དོན་གཅོད་གསར་དུ་འཛུགས་
རྒྱུའི་ཆེད་ཐའེ་མན་ལ་བྱིན་པ་ཡིན།

དེ་དུས་ཀྱི་ཐའེ་མན་སྐུ་ཆབ་དོན་གཅོད་ཐོག་མ་ནི་ལྷམ་སྐུ་ལྟག་ལྟ་སྐལ་བཟང་
དབངས་སྦྱིད་ལགས་ཡིན། ཁོང་མོ་ནི་དེ་སྔ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་སྤྱང་མདའ་དཔོན་
གནང་ཁྱེད་བ་ལྟག་ལྟ་ཐུན་ཆོགས་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་རྩེ་ཡིན་ལ། དེ་དུས་དབྱིན་ལན་དོན་
གཅོད་ནས་ཐའེ་མན་དུ་ལས་གནས་གནས་སློས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། བཅན་བྱེད་བོད་
གཞུང་གིས་ཐའེ་མན་འདི་ས་གནས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་བཅིས་ཏེ། ཡགོང་ས་མཆོག་
གི་འཕྲུངས་གཞིས་ཀྱི་བྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་མནའ་མ་ཞིག་དོན་གཅོད་དུ་བསྐོ་མངགས་གནང་
ཡོད། ལྟག་ལྟ་སྐལ་བཟང་དབངས་སྦྱིད་ནི་བཅན་བྱེད་བོད་གཞུང་ནང་ཕྱག་ལས་རྒྱན་
རིང་གནང་ཁྱེད་མཁན་ཞིག་དང་། རྗེས་མ་བོད་གཞུང་གི་བྱི་རིལ་བཀའ་སློན་གནང་ཁྱེད་
ཡོད་པའི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་ལྟག་ལྟ་ཐུན་ཆོགས་བཟླ་ཤིས་མཆོག་
ཀྱང་ཐའེ་མན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པས། ངས་ཐའེ་མན་དུ་ལས་དོན་བྱེད་ཆའི་རིང་ཁོང་གི་
གཟིམ་ཤག་དུ་བསྡད་པ་ཡིན།

ང་ཐའེ་མན་དུ་འབྱོར་སྐབས་ལྟག་ལྟ་སྐལ་བཟང་གཡང་སྦྱིད་ལགས་ཀྱིས་དོན་
གཅོད་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་ཡག་པོ་ཞིག་འཛུགས་གནང་བྱུང་པས། ང་ཆོས་དེར་
ཆོགས་འདུ་རིམ་པར་འཛོགས་ཏེ་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
ཐ་ན་ལས་ཁུངས་ནང་གི་བཀོད་པ་དང་སྒོ་བྱང་འདོགས་རྒྱ་ཚུན་ཆད་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཆང་

བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་ཁང་དངོས་སུ་སྒོ་འབྱེད་གནང་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་ད་ལྟ་
ཐའེ་ཕན་དུ་ཡོད་པའི་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་མཆོག་གི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐེབས་ཚུ་ཁང་
ཞེས་པ་འདི་ཡིན།

དེ་དབུས་དོན་གཅོད་ཁང་འཛུགས་སྐྱུར་རོགས་རམ་དང་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་མཁན་
 གཙོ་བོ་ནི་ཐའེ་ཕན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་ཡིན་སྟབས། ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆོགས་གཙོའམ་མཁན་པོ་ཅིན་ཤིན་ཀྱང་ལའོ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ལས་
 བྱེད་ནམས་དང་ང་ཆོ་མཉམ་དུ་ཆོགས་འདུ་སྡེ་བྱི་འགའ་ཤས་ལ་འཆོགས་པ་ཡིན། ཐའེ་
 ཕན་དབུས་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ནམས་དང་ང་ཆོའི་བར་དུ་ཡང་
 ཆོགས་འདུ་འགའ་ཤས་འཆོགས་པ་བཅས་ཐོག་མར་ང་ཐའེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟངས་
 ཀྱི་རིམ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། ཐའེ་ཕན་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཅོད་ཁང་འཛུགས་པའི་
 བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་ཐའེ་ཕན་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རྒྱས་ལོན་གང་འཁོར་བྱུང་།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དབང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་
 འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བས་ཐའེ་ལུ་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པར་ངོས་
 འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ནའང་། ལུང་པ་རང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་ལ་མཆོན་ན་ས་མཆོ་
 གནམ་གསུམ་གྱི་དམག་མི་ཡོད་པ་དང་། བྱིས་ཁང་ཡོད་པ། འཛིན་སྐྱོང་གི་སྲིད་གཞུང་
 དང་། སྲིད་འཛིན་དང་སྲིད་སློན་སོགས་གཞུང་འཛིན་ལས་བྱེད་ཆ་ཆང་ཡོད་པ། མང་
 གཙོའི་རང་བཞིན་མཆོན་པའི་གྲོས་ཆོགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆོགས་པའང་
 ཡོད་པས། མདོར་བསྟུས་ན། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་སྐབས་
 དང་ལམ་ལུགས་ཆ་ཆང་འཛོམས་པའི་ཐོག་ནས་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆད་ལུག་ཞིག་ལ་
 དགོས་པའི་བྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་ཡོད།

ང་ཐའེ་མུན་ལ་ཐེངས་དང་ཕོར་སྒྲིབས་པའི་སྐབས་དེར། ཐའེ་མུན་དང་ཕོད་པ་

གཉིས་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འབྲེལ་ཆུང་ས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་
གཏོགས་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོང་གི་མི་འདུག་ལ། ཐའེ་མན་གྱི་མང་
ཆོག་ནས་ཐའེ་བོད་གཉིས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་
གྱི་འདུག ང་ཆོའི་དབར་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྣང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་རྗེས་འདུག་གཅིག་པ་ཡིན་པས། བན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རོགས་རེས་དང་
ཕན་ཐོགས་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་སྒོ་གཙང་མ་བཟུང་བ་ཡིན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བཅོམ་
བྱུང་བོད་གཞུང་དང་བོད་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་ཐའེ་མན་མི་
མང་ལ་ཆོས་སྤྱོད་ནས་ཕན་འདོགས་བྱ་རྒྱུའི་རུས་པ་དང་ཀུན་སྒྲོང་གཙང་མ་ཡོད་པར་
བརྟེན། ཐའེ་མན་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་བཅོམ་བྱུང་བོད་གཞུང་དང་མང་ཆོག་ལ་བཅོས་མིན་
གྱི་སེམས་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་པོ་འདུག།

བཅོམ་བྱུང་བོད་གཞུང་གི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐའེ་མན་ནང་
བསྟན་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ཅིན་ཤིན་ཀྱང་ལའོ་མཆོག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་
གནད་ཆེ་བ་རྣམས་དྲ་རམ་ས་ལར་གཟིགས་སྒོར་དུ་ཐེབས་རྒྱུའི་མགོན་བརྒྱ་ལྟུང་བ་ཡིན་
ལ། ཕྱིས་སུ་ཁོང་ཆོ་དྲ་རམ་ས་ལར་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་གྱི་ངོ་
བོའི་ཐོག་ནས་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོའི་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བོད་
གཞུང་སྒྲོས་གར་ཁང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྡེ་ལེན་གསལ་སྟོན་རྒྱས་པ་ཞིག་དང་འབྲེལ་
འབྲལ་སྟོན་གཟིགས་འབུལ། བཀའ་ཤག་གིས་མཆོན་པའི་བོད་གཞུང་གི་ལྷན་ཁང་ཁག་
ལ་མཇལ་འཕྲད་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་བྲ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་བསམ་དོན་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཐའེ་མན་གྱི་ཡུལ་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཡུན་སྤང་དུ་ཞིག་གི་ནང་དཔལ་འབྱོར་
དང་། འདུགས་སྐྱོན་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འགོ་བྱལ་ཡོད་པ་གང་

ཞིག་ལ་སློལ་རྒྱུ་གྱི་འགོ་སྟངས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་སོ་སོའི་ཆོས་དང་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་གིས་མཆོན་པའི་གནའ་སྡེ་མོའི་སློལ་རྒྱུ་དམ་འཛིན་དང་འབྲེལ་དེ་ལ་དོ་སྟངས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག་སྟེ་མ་པའི་ཆོར་བ་གཏོང་བ་བྱུང་། ཐའེ་ཕན་གྱི་ཡུལ་འདི་གསར་བརྗེ་དང་ཡར་རྒྱས་རྒྱུ་དང་ཐོག་ལ་ཉེབ་ལངས་ནས་རྒྱུག་མཁན་དང་། ཡང་ན་རང་གི་སློལ་རྒྱུ་རྙིང་པ་ཁོ་ནར་མཁུགས་འཛིན་བྱས་ཏེ་སྟོད་མཁན་མིན་པར། ཆོད་རན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགོ་སྟངས་ཡོད་པའི་མཐོང་ཚུལ་བྱུང་སོང་། དཔེར་ན། ཐའེ་ཕན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་གི་ནང་སྟོན་བྱུང་དང་དེའི་བསྐྱེད་པས་གྱི་ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་གནའ་སྡེ་མོའི་རྒྱུ་ཡིག་རྙིང་པའི་ཐོག་བྲིས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ཤེས་མཁན་མིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུར་གཞུང་དང་མང་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་གལ་ཆེན་པོར་ཅི་བཞིན་འདུག ཡུལ་གྱི་མི་མང་ནང་ཁྱེད་དུ་རྒྱ་སྐད་ཁོ་ན་ཤོད་པ་དང་། རྒྱ་བས་གཙོ་བོར་བ་བསྐྱེད་མི་སྤྱོད་པའི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་གི་ལས་ཀ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག

ལྷག་པར་དུ་ཐའེ་ཕན་གྱི་མི་རྒྱུས་ལ་རབས་སྟོད་བཟང་གི་ཐད་ནས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་མིན་ཏུ་ལེགས་པོར་མཐོང་སོང་། ཁོང་ཆོའི་ངོས་འཛིན་ལ་ཡང་ཐའེ་ཕན་གྱི་མི་རྒྱུས་གཞན་ལ་གྲུས་ཞབས་དང་སྟེ་ལེན་བྱེད་པར་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་སྟོབས་པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ལ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་སྟོད་པ་འདིའི་རིགས་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་བྱ་སྟོད་ནང་གང་སར་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ཡོང་གི་འདུག དཔེར་ན། ལམ་ཁ་ཞིག་དྲིས་པ་ཡིན་ན་མིན་ཏུ་གསལ་པོ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། སར་སྟན་བྱུང་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་ཕྱིན་ཏེ་ངོ་སྟོད་གང་གསལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག སྤྱིར་ཡུལ་དའི་ནང་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཡོད་མཁན་དང་སྟོང་མོ་པ་མིན་ཏུ་ཉུང་།

ཉུང་རེད། གལ་སྲིད་སྤྱོད་མོ་པ་ཞིག་གིས་དུལ་སྤྱོད་གི་ཡོད་ན་དེར་བརྒྱ་ལོར་གྱི་འོག་ལ་
སྦྱོན་མཁན་གིན་ཏུ་ཉུང་ཞིང་། སྦྱོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལག་པ་གཉིས་ཀས་གྲུས་ཞབས་
ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོན་པ་སོགས་མཐོང་བུང་།

དེང་སང་ཡུལ་གྱི་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཆན་པར་བཅི་བཀྱར་གྱིས་མཆོན་པའི་ཡ་
རབས་སྦྱོད་བཟང་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཏེ་སྦྱི་སྒྲེར་གཉིས་ཀར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
བཞིན་ཡོད་ནའང་། ཐའེ་མན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྦྱི་ཡོངས་གྱི་ཆ་ནས་སྦྱོད་ལམ་བཟང་པོ་དེ་
ཉམས་ཆག་མེད་པར་བཅི་སྦྱང་བྱེད་གྱི་འདུག དཔེར་ན། ང་སྤྱོད་ཁང་ལ་ཕྱིན་པའི་
སྐབས་ན་གཞོན་ཆོས་ཆན་པ་ནམས་ལ་གཡས་སྦྱོར་གཡོན་སྦྱོར་དང་གྲུས་ཞབས་དང་
ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་སྤྱོད་བཅོས་བྱེད་གྱི་འདུག་ལ། དེ་བཞིན་འཕྲོད་བཞེན་གྱི་ཐོག་ནས་
རོགས་པ་བྱ་རྒྱས་མཆོན་པའི་གང་དུ་ཡིན་ན་ཡང་ཆན་པར་བཅི་བཀྱར་ཡག་པོ་ཡོད་
པའི་ནམ་འཁྱར་གང་སར་མཐོང་རྒྱ་འདུག ཐའེ་མན་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱོད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱང་ཡོ་ཟེར་བའི་རིགས་གྱི་སྤྱོད་ཁང་མང་པོ་དང་། སྤྱོད་རྩིས་ཉོ་
ཆོང་བྱེད་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་འདུག

ཐའེ་མན་ནང་སྒོ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་པ་རྒྱ་ལྡན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་དེང་རབས་གྱི་
ཡར་རྒྱས་ཀྱང་སྤོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ཆའི་གནས་སྤངས་གྱི་ཆོད་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་འདུག དཔེར་
ན། དེང་རབས་གྱི་འཕུལ་ཆས་ཐོན་གསར་གྱི་རིགས་བཅོ་ལས་བྱེད་སས་མཆོན་བཅོ་གྲུ་
ཆུང་ཁག་མང་པོ་ཡོད་ཆོད་འདུག་ལ། ཐའེ་མན་རང་ནས་བཅོས་པའི་དངོས་ཆས་ནམས་
སྤྱོད་ཀ་ལེགས་པོ་འདུག རྒྱལ་སྦྱིའི་ནང་གི་རྒྱ་སྦྱོད་གྱི་འཕུལ་ཆས་ཐོན་གསར་རིགས་ཐོག་
དང་པོར་ཐའེ་མན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་འདུག་ཀྱང་། ཅང་མ་འགོར་བར་
སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་འདུག་ལ། འཕུལ་ཆས་ཐོན་གསར་གྱི་རིགས་ཐའེ་མན་གྱི་ཁྲོམ་རར་རྒྱགས་
ཆེན་པོ་འདུག ལོ་གཅིག་གམ་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་གྱི་རྩིས་ནས་འཕུལ་ཆས་ཐོན་གསར་དེ་ནམས་

རྟིང་པར་གྱུར་ཏེ་རིན་གོང་ལམ་སང་ཆག་འགོ་ཡི་འདུག རྒྱན་སྦྱོང་འཕུལ་ཆས་བརྗེ་ལེན་
གྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཐའེ་ཕན་ལ་ཡར་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་འདུག

ཐའེ་ཕན་མང་ཆོགས་རྣམས་འཇར་པན་དང་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་ཁྲིམས་གྱི་
འོག་ཏུ་དུས་ལུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་དུས། མང་ཆོགས་ལ་ཁྲིམས་གྱི་འགོ་སྐྱེད་ས་དང་
ཁྲིམས་ལུགས་བཅི་བཀུར་གྱི་གོམས་གཤིས་གཉིས་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་འདུག གཞུང་གི་
འཛིན་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་དོན་ནས་ཁྲིམས་གྱི་ཐོག་ནས་བཅན་དབང་གཏོང་མི་
དགོས་པར་མི་མང་གི་དོན་ནས་ཀྱང་ཁྲིམས་ལ་དང་སྒྲུངས་ཀྱིས་བཅི་སྤྱད་བྱེད་གྱི་འདུག
དཔེར་ན། འགྲིམ་འབྲུལ་གྱི་སྒྲིག་སྒོལ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གིས་འགྲིམ་འབྲུལ་
གྱི་ཁྲིམས་རྒྱུང་ཆོགས་ཤིག་ལ་མ་བཅིས་པར་ལམ་ཁར་བྱིན་པ་ཡིན་ན། གཡས་གཡོན་ན་
ཡོད་པའི་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཏང་སངས་མདོག་གིས་བལྟས་ཏེ། ཁོས་ཁྲིམས་ལ་བཅི་སྤྱད་
བྱེད་གྱི་མི་འདུག་མདོག་མདོག་གི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་གྱི་འདུག སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཙང་
སྦྱ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་ཤིན་ཏུ་ནས་ལེགས་པས། ང་ཚོ་བ་གཅིག་ཡས་མས་ཀྱི་རིང་སྒྲན་ཁང་
དང་ཁྲོམ་གཞུང་སོགས་ལ་བྱིན་ཀྱང་། ལྷམ་ལ་འཇུར་ཅི་ཡང་ཡང་གཏོང་མི་དགོས་པར་
གཙང་མར་སྟོན་བྱུང་གྱི་འདུག

ཐའེ་ཕན་ནང་ཆང་གི་རིགས་སྤྱ་ཆོགས་འཕྱང་ས་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་། ར་བཟེན་ནས་
ཁྲོམ་ལ་འགོ་མཁན་དང་། ཁྲོམ་དཀྱིལ་དུ་འཁྲུག་འཛིང་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་མ་
ཅོང་། ཐའེ་ཕན་གྱི་མང་ཆོགས་རྣམས་ལ་རབས་བཟང་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་དང་། ཁྲིམས་མཐུན་
གྱི་གོམས་གཤིས་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་མཐོང་ཚུལ་གསལ་པོ་བྱུང་།

ཐའེ་ཕན་གྱི་མང་ཆོགས་རྣམས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་དད་ཆེན་པོ་རེད་འདུག
ཐའེ་ཕན་ནང་ཆོས་ལུགས་ལ་སྦྱོན་བརྗེད་བྱེད་མཁན་ཡང་རེ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་དེ་
ནི་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཉུང་རེད། སྒྲ་མ་དང་གྲུ་པ་ལ་གྲུས་ཞབས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་མ་དང་

གྲུ་པ་རྒྱངས་འཁོར་ནང་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་འཁོར་སྒྲིལ་ལེན་པ་དང་། ཟ་ཁང་ནང་ཟས་
རིན་མི་ལེན་མཁན་འགའ་ཤས་དང་སྒྲིལ་བྱེད་ཕྱིར་སྤྱོད་།

ཐའེ་ཕན་ནང་དགོན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། མང་ཆོགས་ནམས་ཆོས་
དད་ཆེན་པོ་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་ཁར། མང་ཆོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དགོན་པ་ཁག་ལ་རྒྱ་རྩལ་
ཀྱི་ཞལ་འདེབས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་དགོན་པ་ཁག་སྟོབས་འབྱོར་ལེགས་པོ་
འདུག དགོན་པས་འདྲིན་སྦྱོང་གི་ཐད་ལའང་ཆོགས་ཚུད་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པར་མ་ཟད།
ནང་པའི་དགོན་པ་ཆེ་ཁག་ཆོས་འགན་སྲུང་ནས་མང་ཆོགས་ལ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་
པའི་བརྟན་འཕྲིན་ལས་སྲུངས་འགའ་ཤས་བཙུགས་འདུག དེ་དག་གིས་ཉིན་ལྟར་མང་
ཆོགས་ལ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྱོད་གནང་གི་འདུག དགོན་པ་ཁག་ཏུ་གནས་མཇལ་དང་ལྷ་སྐོར་
ཡོང་མཁན་ཆོར་འགོ་སྟངས་འགོ་ལུགས་དང་མཐུན་ཆུན་བཅས་དགོན་པ་སོ་སོའི་ངོས་
ནས་གོ་སྐྱོད་སྒྲུབ་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་འདུག དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བཞེས་ལག་ཤ་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་
པར་མ་ཟད། མང་ཆོགས་ནང་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་ཟས་བརྟེན་མཁན་ཤིན་ཏུ་
མང་པོ་ཡོད་ཆོད་འདུག དཀར་ཟས་ཁོ་ནའི་ཟ་ཁང་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ཤ་མེད་ཀྱི་བཞེས་
ལག་བཟོ་སྟངས་ཀྱི་སྟོབ་སྦྱོང་སྦྱོད་མཁན་ཡང་མང་པོ་འདུག མང་ཆོགས་ནམས་དགོན་
པར་མཇལ་སྐོར་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤ་མེད་ཀྱི་བཞེས་ལག་གཙང་མ་དང་ཡག་པོ་
ཟ་སའི་མཐུན་ཆུན་འདྲོམས་པོ་འདུག

ནང་པའི་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་གིས། དགོན་པ་སོ་སོའི་དགོན་བདག་
སྤྲུལ་དང་། བྲུ་བཙུན་མཁས་པ་སོགས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་
སོ་སོ་ནས་ཉིན་ལྟར་མང་ཆོགས་ལ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྱོད་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་གནང་གི་འདུག ཐའེ་
ཕན་ནང་བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱུད་ནས་ནང་ཆོས་སྟོབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་དུག་
བདུན་ཞིག་འདུག དེ་དག་གི་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྱོད་དང་། ཞལ་འདོན་གསུང་སྟངས། ཆོ་

ག་ཕྱག་ལེན། མང་ཆོགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་སྐྱངས་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་སྐྱངས། རྒྱན་པར་
དགེ་སྦྱབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐྱངས། སྒྲོམ་རྒྱག་སྐྱངས། ཤ་མེད་ཁ་ལག་བཟོ་སྐྱངས་སོགས་སྒོ་བ་
ཁྲིད་གནང་གི་འདུག་པས། དགོན་པའི་ངོས་ནས་མང་ཆོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཆོས་
དང་མཐུན་པར་གནང་གི་འདུག་པ་མ་གཏོགས། དགོན་པ་སྟོབས་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར་
ནས་ཆོང་གི་ཁེ་སང་ལེན་པ་སོགས་གང་བྱུང་མང་བྱུང་བྱེད་མཁན་མིང།

དགོན་པ་མང་ཆེ་བ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དང་འབྲེལ་བཞིན་ཏུ་བཅུ་པོ་རེད། རྒྱ་
ཡིག་རྟེང་པའི་ནང་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྲུར་རྒྱ་ཡིག་གསར་པའི་ཐོག་པམ་བསྐྱར་བྱས་དང་
བྱེད་བཞིན་འདུག་ལ། བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ཞིན་
ཏུ་མང་པོ་བོད་ཀྱི་སྐད་གདངས་ལྟར་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བྲིས་ཏེ་འདོན་སྤྱོད་པའི་དེབ་ཞིན་ཏུ་མང་
པོ་སྤྱོད་ཞུ་རྒྱུ་འདུག་ དེ་བཞིན་ཏུ་ཐའེ་ཕན་ནང་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དང་འབྲེལ་བའི་
མཆོད་རྟེན་དང་མཆོད་ཆས་ཀྱི་རིགས་སྤྱོད་ཞུ་སའི་ཆོང་ཁང་ཆེན་པོ་དང་གྲངས་མང་པོ་
འདུག གནས་སྐྱངས་འདི་ལ་བསྟན་ན་ཐའེ་ཕན་ཏུ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དར་བྱེད་ཞིན་
ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་སྤྱོད།

དེང་ཏུས་ཀྱི་ན་གཞོན་པོ་མོ་ཆོ་ཡིན་ན་ཡང་གོན་པ་གྱོན་ལུགས་དང་། མགོ་ལ་
སྐྱ་འདྲིག་སྐྱངས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྒྱན་གྱི་འགོ་སྐྱངས་འདུག་སྐྱངས་ཡོངས་རྫོགས་ཚུལ་
དང་མཐུན་པ་ཞིག་མ་གཏོགས། གོན་པ་དང་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་བྱུང་བྱེད་མཁན་ཞིན་ཏུ་
དགོན་པོ་རེད། ལུང་པ་འདིའི་ནང་གི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་སྟོན་མང་ཆེ་བ་ཉི་ཉོང་ནས་དར་
ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཐའེ་ཕན་གྱི་མིའི་སྟོན་ལམ་དང་གོམས་གཤིས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་
རིག་གཞུང་རྟེང་པ་དང་ཉི་ཉོང་གི་རིག་གཞུང་གཉིས་ཀའི་ལེགས་ཆ་འབྲེས་ནས་ཡོད་
པའི་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་། ཁྲོམ་ནས་ཅ་ལག་ཉི་བའི་སྐབས་ངག་འཇམ་པོ་དང་གྲས་
ཞབས་ལྷན་པའི་ཐོག་ནས་བཙོང་བ་དང་། དཔུལ་ལྷག་བྱིར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་

མི་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ལ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུས་ཞབས་དང་བཅས་པས་ཕྱིར་སྐྱོད་པའི་
གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་དར་འདུག།

དེང་སང་རྒྱ་ནག་སྐྱམ་ས་ནས་ཐའེ་ཕན་ནང་དུ་ཡུལ་སྐྱོར་སྒྲོ་འཆམ་ལ་ཡོང་
མཁན་གྱི་ཉུང་མང་བས། ས་ཁྱོན་དང་མི་འབོར་གཉིས་ཆ་མ་སྟོམས་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད་ཆོད་རེད་ལ། རྒྱ་ནག་སྐྱམ་སའི་མི་མང་གི་བྱུགས་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་ཐའེ་
ཕན་གྱི་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་ལ་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཆག་འགོ་སྲིད་སྟམས་པའི་དོགས་པ་བྱེད་
མཁན་ཡང་མཐོང་སོང་། ཐའེ་ཕན་ནང་ཡུལ་སྐྱོར་སྒྲོ་འཆམ་དུ་འགོ་ཡུལ་མངོན་སྲོངས་
གང་འཆམ་འདུག་པ་དེ་དག་གཙང་མ་དང་གོ་སྒྲིག་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་རེད། བཟའ་
བུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་བོད་པ་ཞིག་ལ་དགོས་པའི་བཟའ་བུང་ཡོངས་རྫོགས་
རག་ཐུབ་པར་མ་ཟད། རྩོ་རྩལ་དང་རྒྱ་ཆ་སོགས་ཀྱང་བོད་མིའི་བཟའ་བུང་དང་འབྲ་
མཚུངས་ལྟ་བུ་རེད། ཐའེ་ཕན་མི་མང་ནམས་ཟས་རིགས་ལ་གྱིན་ཏུ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་
མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་ཟ་ཁང་གྱི་ཉུང་པོ་ཡོད་ལ། ཟ་ཁང་ནང་དུ་ཟ་མ་ཟ་མཁན་ཡང་
གྱིན་ཏུ་མང་པོ་རེད། ད་དུང་གཞུགས་མཐོང་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ལེ་ཆན་ནང་དུ་ཟས་རིགས་
གསར་པ་བཟོ་སྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་བཟིད་ཉིན་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་འདུག། ཐའེ་ཕན་ནང་གནས་སྐྱོར་
དང་ལྟ་སྐྱོར་ལ་འགོ་མཁན་གྱི་ཉུང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་རིགས་ཡིན་པ་མ་
གཏོགས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་གྱིན་ཏུ་ཉུང་ཉུང་རེད། འོན་ཀྱང་ཐའེ་ཕན་གྱི་མིའི་ནང་སོ་
སོའི་ལུང་པ་འདི་མངོན་སྟུག་ལྟར་པ་དང་སྐྱོད་ཉམས་དོད་པོ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་
མཁན་དེ་ཅམ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མི་ཤེས།

དེང་སང་ཤར་རུབ་ཀྱི་ལུང་པ་གང་སར་སྐྱོན་གྱི་རིགས་དང་། བཟའ་བུང་གི་
རིགས། ཁྱོན་ཆས་དང་དངོས་ཆས་རིགས་སྟོ་ཆོགས་རྩུན་མ་ཐོན་ཏེ། གཞུང་དང་མང་ཆོགས་
གཉིས་ཀར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ནའང་། ཐའེ་ཕན་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་

ནས་དེའི་ཐོག་སྒྲངས་འཛིན་དོ་དམ་ཤིན་ཏུ་ནན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད་སྟབས། སྤྱན་དང་ཆོང་རྩས་
རྩན་མའི་རིགས་སྤྱོད་རར་འགོ་རྒྱགས་མེད་པའི་མཐོང་ཚུལ་བྱང་། དཔེར་ན། སྤྱན་ཞིག་
ཉོ་དགོས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་སྤེབ་གཅིག་ལ་སྒྲ་བ་དྲུག་ལས་ལྷག་པའི་སྤྱན་ཉོ་མི་ཆོག་པ་
དང་། དེ་ཡང་སྤྱན་པའི་ཆོག་མཆན་ཡིག་ཆ་མེད་ན་སྤྱན་ཉོ་ཆོང་བྱེད་ཆོག་གི་མི་འདུག།

ཐའེ་ཕན་དང་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་རྩེ་བཟང་དུ་བྱིན་པ་དང་
མཉམ་དུ་ཐའེ་ཕན་གྱི་མི་མང་བཞུགས་སྐར་ན་རམ་ས་ལར་ཡོང་མཁན་རྩེ་མང་དུ་གྱུར་
ཏེ། བར་ལམ་ནས་ལོ་འཆར་ཅན་ལ་ཐའེ་ཕན་གྱི་ཆོས་ཁྱབ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་
གི་ཡོད་ལ། བོད་གྱི་སྤྱོད་མ་དང་དགེ་བཤེས། མང་ཆོགས་དཔྱུས་མ་བཅས་ཐའེ་ཕན་དུ་འགོ་
བསྐྱོད་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད།

ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་ང་ལོ་ལྟར་ཐའེ་ཕན་ལ་སྤྱན་ཁང་དུ་བཅུག་དཔྱད་བྱེད་པར་
འགོ་ཡི་ཡོད། ཐའེ་བེ་གོང་བྱེད་དུ་འདུ་འཛིན་འཁྲུག་ཆ་ཆེ་བའི་ཁང་ཅིག་བརྒྱ་དང་གཅིག་
ཅན་ཡོད་ས་དེར་རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཡོང་བའི་ཡུལ་སྐོར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
ལྟ་སྐོར་དུ་ཡོང་གི་འདུག། ས་གནས་དེར་ཆོས་འཁོར་སྐོམ་སྐྱབ་ཆོགས་པའི་རྩིས་འཇུག་
པ་ཆོས་ཉག་ཏུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱེད་གྱི་འདུག། རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་ཡུལ་
སྐོར་བ་ནང་བ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཆོས་ང་ཆོ་གྲུ་པ་ལ་ནམ་འགྱུར་གང་ལེགས་སྟོན་གྱི་འདུག།
རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནའང་འདྲ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་སན་དང་བདེ་ཆའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་ནའང་འདྲ། བོད་རྒྱ་མི་དམངས་དཔྱུས་མའི་བར་ནམ་རྟོག་གཙང་སེལ་བྱ་རྒྱ་ནི་
ཉ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱགས་གཉིས་ཀ་ནས་དེའི་ཐོག་འབད་བརྩོན་བྱེད་
དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ། རང་ཚོས་དང་ཆབ་སྲིད།

༡༡། རང་པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་སྒྲ་མ་དང་གྲ་པ་ཙམ་མ་ཟད། མི་
སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་མི་ཞིག་བསད་ཆེ་དེས་མི་སྟོག་བཅད་པའི་སྡིག་པ་བསགས་པ་ཡིན་
ལ། སྡིག་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་ངན་པ་དེ་དེས་པར་མི་གསོད་མཁན་རང་གིས་ཁྱོད་དགོས་
ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་གནས་སྐབས་མང་པོའི་འོག་དུ་ཚོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་པ་རྩལ་
པ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐད་བདེ་དང་ཁེ་སན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་ངོས་ནས་སྟོས་གཏོང་ཆེན་པོ་
བྱེད་དགོས་པའི་སྐབས་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་ཆང་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་ཞིག་གིས་
རྒྱ་ཆང་འཁོར་ནང་དུ་མི་བརྒྱ་བཞག་ནས་གཡང་ཁར་མཆོང་བའི་ཆེད་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་བརྒྱ་པོ་དེ་སྟོབ་པའི་ཆེད་དང་རྒྱ་ཆང་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་སྡིག་
པ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་ཐར་བའི་ཆེད་རྒྱ་ཆང་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་མི་གཅིག་པོ་དེ་གསོད་དགོས་
པའི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། མི་བརྒྱའི་ཆེ་སྟོག་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་མི་གཅིག་
བསད་པའི་སྡིག་པ་རང་གིས་འཁྱར་རྒྱུའི་སྟོབས་པ་དེས་པར་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།
རང་ལ་དེ་འདྲའི་སྟོབས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་སྟབ་དགོས་པ་དང་སྟབ་སྟབ་པའི་བྱ་བ་མང་
པོ་ཡོད། དཔེར་ན། དེང་སང་བོད་ནང་དུ་འབྱུང་བཞིན་པའི་རང་ལུས་མེ་སྟེག་གཏོང་
མཁན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་མི་རིགས་ཤིག་དང་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་
བདེ་སྲིད་དང་ཁེ་སན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་ཁེ་སན་དང་རང་གི་བདེ་སྲིད་སྟོས་གཏོང་གི་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེང་སང་བོད་ནང་རང་ལུས་མེ་སྲེག་གི་དོན་རྒྱུ་གཅིག་འཕྲོར་གཅིག་མཐུད་
ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོར་མེ་སྲེག་མ་གཏོང་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱབ་ཐུབ་པའི་སྒྲོབས་
པ་དང་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་གཏན་ནས་མེད། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོར་མེ་སྲེག་མ་གཏོང་བེར་ནས་
བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། བྱེད་ཚོས་རང་ལུས་མེ་སྲེག་མ་གཏོང་དང་། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་
ཐབས་ཤེས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་དཀའ་ངལ་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་
པ་ཞིག་ཤོད་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་རང་ལུས་མེ་སྲེག་བཏང་བའི་སྐབས་སུ་
ང་ཚོར་སྒྲི་སྒྲུང་དང་སྒྲུག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སེམས་ནང་གི་
ཚོར་བ་ཅུ་མ་རེད་མ་གཏོགས་ང་ཚོའི་ཚོར་བ་དེ་ཅུ་མ་གྱིས་ཁོང་ཚོ་ལ་རང་ལུས་མེ་སྲེག་
མ་གཏོང་ཞེས་བཤད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཏན་ནས་འདང་གི་མེད། དཔེར་ན། གནས་
ཚུལ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་
སྐུ་པར་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་གནས་སུ་རང་དབང་གི་ཐོག་
ནས་སྒྲིག་གཤོམ་བྱེད་དུ་འདུག་པ་ལྷ་བུའི་སྲིད་བྱས་ལ་འཁྱུར་བ་ཞིག་བཏང་ཡོད་ཆོ།
ང་ཚོས་དེ་ལྷ་བུའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་བོད་ནང་གི་མང་ཚོགས་དང་རང་ལུས་མེ་སྲེག་གཏོང་
མཁན་ཚོ་ལ་བཤད་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད། བྱེད་ཚོས་རང་ལུས་མེ་སྲེག་
མི་གཏང་བར་བཟོད་བསྐྱབ་གཞོངས་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྱེད་སྒྲུངས་ལ་རིམ་པས་
བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁྱུར་བ་ཡོང་གི་འདུག གནས་ཚུལ་འདི་དང་འདིའི་ཐོག་ནས་འཁྱུར་
བ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་དུས་
ད་ལྟའི་བར་དུ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁྱུར་བ་གཏན་ནས་གཏོང་གི་མེད་པར་མ་ཟད་བར་
ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་རྗེ་སྒྲུག་ཏུ་བཏང་སྟེ། མི་ཞིག་གིས་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས་ཆེ་བུའི་ཉེས་པ་
དེ་ས་མ་དང་ནང་མིའི་ཐོག་འགེལ་བ་དང་། དགོན་པ་དང་སྡེ་པ། རུ་ཤོག་ཀའི་ཐོག་ཏུ་
འགེལ་བ་སོགས་བྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་བྱ་སྒྲིད་སྣ་ཚོགས་བཅོམ་གྱིས་སྤེལ་བཞིན་

ཡོད། འདི་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་མཐུན་ལུགས་ཀྱི་འགོ་སྟངས་དང་མཐུན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ།
རྒྱ་ནག་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་པའི་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་འགོ་སྟངས་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཞིག་
གཏན་ནས་མིན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་བྱེད་སྟངས་འདི་ལ་བལྟས་ན་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་
ནུས་མེད་དང་རྩ་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་གནད་
དོན་ཡོངས་རྫོགས་རང་བཞིན་གྱིས་རྩ་ཡལ་དུ་འགོ་རྒྱུ་དང་། བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་
རྩ་སྟངས་དུ་སོང་བ་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་དཀའ་ལྷོག་ཟེར་བའི་གནད་དོན་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་མིན་
པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་ལ་ལྟ་སྟངས་ཤིན་ཏུ་
ངན་པ་ཞིག་བཟུང་སྟེ་དགོན་པ་ཁག་གི་ཐོག་ཏུ་ཅང་གཏུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་སྲིད་རྒྱུས་ལག་
བསྟར་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ད་དུང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་པོ་ཆོས་རྒྱུ་མའི་དགོན་པ་དང་བོད་ནང་གི་བོད་
མའི་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་གཅིག་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད།
ངའི་བསམ་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་གཏན་
ནས་མེད། རྒྱ་ནག་ནང་གི་རྒྱ་མའི་དགོན་པ་མང་ཆེ་བའི་ནང་གྲ་པའི་ལས་ཀ་ནི་ལྟ་སྟངས་
པར་སྟེ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དང་ཞལ་འདོན་གསུང་རྒྱ། མཚོན་འབུལ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཅམ་གྲ་པའི་ལས་
འགན་ཡིན་དུས་དགོན་པའི་ནང་གྲ་པ་མང་པོ་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་བདེན་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་དགོན་པའི་ནང་གི་གྲ་པའི་ལས་འགན་ནི་དེ་ཅམ་ཞིག་གཏན་
ནས་མ་རེད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་ཁག་ལ་ལོ་མང་རིང་སློབ་སྦྱོང་
གཏིང་ཟབ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་བཤད་སྟབས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་ནས་འཛིན་སྦྱོང་སྟེལ་གསུམ་བྱ་
དགོས་པའི་འགན་གཙོ་བོ་འབྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་བཤད་ན། བོད་
ཀྱི་དགོན་པ་མང་ཆེ་བ་ནི་ནང་ཆོས་ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅན་བྱེད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

ཤ་སྟག་རེད། སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སྟོབ་མ་ཅི་ཙམ་མང་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་སྟོབ་
སྟོང་ཐོག་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་
དུ་དགེ་འདུན་པ་གང་མང་མང་ཡོད་ན་གཞི་ནས་དགོན་པ་དེ་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་བྱེད་
རྣམས་པའི་དགོན་པ་ཆོད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད།

གསུམ་པ། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་ ལམ་གྱི་བསམ་གཞིགས།

༄༅། དེང་སང་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་ཕན་གོད་ཅི་འབྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་དོན་གྱི་གནད་དོན་ཐོག་སྲིད་བྱས་གཏན་འབེབས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས་ལ་ཐུག་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་སྲོད་ནི། ལྷག་བསམ་ནས་དག་གིས་ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་ཆུང་ཕན་འདོགས་པའི་སྒོ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དབང་བསྐྱར་དང་བཅན་གཞོན་བྱེད་འདོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དན་པ་ཞིག་སེམས་ལ་འཆང་མི་འོས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་དང་འཛུགས་སྐྱོན་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། བོད་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་དབང་བསྐྱར་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིའི་སྲིད་བྱས་འཆར་གཞི་ཁོ་ནའི་འོག་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། བོད་མི་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་དགའ་མོས་དང་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། རྒྱ་གཞུང་ཚུ་ལོག་བྱུང་སྐབས་གཞི་ནས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྐྱོབ་ཡིན་ཟེར་ནས་བོད་མིའི་ཞིང་ཁ་ལ་ཤིང་ནགས་འདེབས་འཛུགས་བྱས་ཏེ་ཞིང་ས་དང་འབྲོག་ས་བཅན་འབྲོག་གིས་འབྲོག་པ་དང་ཞིང་པར་དཀར་ལ་སྒོད་ཀྱི་ཡོད། རོགས་སྐྱོར་ཡིན་ཟེར་ནས་བོད་མི་ཚོར་བརྟན་འཕྲིན་འཕུལ་ཆས་སྒོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་དེང་སང་ཁྲོམ་ར་ལ་མི་འགོ་བའི་ཆོང་ཟོག་བེད་མེད་དུ་སྒྱར་ཟིན་པའི་འཕུལ་ཆས་དེ་རིགས་བོད་མི་ཚོར་སྤྲད་དེ། བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་ཟེར་བའི་འགོ་

སོང་ཁོངས་སུ་བཅིས་ནས་རྒྱ་མི་རིགས་ཤིག་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕན་ཐོགས་བྱེད་གྱི་ཡོད།
ད་དུང་བརྟན་འཕེན་འཕུལ་ཆས་དེ་རིགས་ལ་ཆེད་དམིགས་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ། རྒྱ་ལ་
ཁབ་བྱི་ལོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་ཁག་ཅིག་གཏན་ནས་ལྟ་མི་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཟུངས་ནང་སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་ནག་ནས་ལྟ་སར་ཉིན་
རེར་གནམ་གུ་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ང་བོད་དུ་ལྷ་སྐྱོར་ལ་འགོ་བའི་
སྐབས་དགུན་ཁ་ཟུང་ངར་ཆེ་དུས་ཡིན་པས་བོད་མི་གནམ་གུར་འགོ་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་
དུ་ལས་མེད་ནང་ཉིན་རེར་གནམ་གུ་གཅིག་རེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཁྱིན་ཏུ་ལྟ་ནས་ལྟ་
སར་གཏོང་གི་འདུག བྱིས་སུ་གནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་སྐབས། དེ་ནི་ལྟ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མིའི་ཨར་བོའི་ལས་བྱེད་ནམས་དགུན་ཁའི་གུང་སེང་རྫོགས་ནས་བྱིར་བོད་ལ་ལས་ཀའི་
ཐོག་ལོག་མཁན་ཆོ་འབྲུལ་སྒྱུད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་འདུག རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་དེ་དག་
ཕར་འགོ་རྒྱར་འོང་གི་གནམ་གུའི་སྤྲ་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་
རོགས་སྐྱོར་བེད་བའི་མ་དངུལ་ནས་འཐེན་གྱི་ཡོད། བོད་ནང་དུ་བཏང་བའི་རྒྱ་མི་འཇུགས་
སྒྱུན་ལས་བཟོ་བ་ཆོའི་འགོ་སོང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱང་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་བེད་བའི་མ་དངུལ་
ནས་འཐེན་གྱི་ཡོད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱ་མི་རིགས་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་
སྒྱབ་གྱི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་བོད་མི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ལས་ཀ་བྱས་མེད། བོད་ཁྱུལ་
གྱི་ས་བཞོ་རྩོ་སློག་གི་ལས་ཀ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མི་རང་དོས་ནས་བྱེད་ཐུབ་གྱི་ཡོད་པས།
འཇུགས་སྒྱུན་ལས་གཞི་འདི་རིགས་གྱི་ཐོག་རྒྱ་ནག་ནས་རྒྱ་མི་འབོར་ཆེན་བོད་དུ་དབོར་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཏན་ནས་མེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་
བེད་བ་དེ་ནི་ཁ་ནས་བཤད་པ་ཅུ་མ་གཏོགས། བོད་ལ་ཤ་ཆ་དང་ལྷག་བསམ་ནམ་ཐག་
གི་ཐོག་ནས་བྱེད་གྱི་མེད་པས་རོགས་སྐྱོར་གྱི་དངུལ་འབབ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་ལ་བྱིར་
འཐེན་འགོ་ཡོད་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ།

ཀྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཐེངས་ལྔ་པ་དེ་ལ་ཅམ་དང་སྒྲིག་གཞི་འོག་
བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱུན་དུ་འབོད་སྒྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཀྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་ལ་ལྷག་བསམ་ཅན་དག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱས་ཏེ། བོད་མིའི་ཁེ་སྲན་ལ་
དོན་དམ་གྱི་སེམས་བྱུང་དང་། ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་བོད་མིའི་འཆོ་བ་དང་རིག་གཞུང་
ཡར་རྒྱས་བཏང་ཆོ། བཅན་དབང་དང་དམ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་ཏང་གི་སྒྲི་
འཛིན་དྲན་དགོས་ཞེས་བཅན་སྒྲུལ་བྱེད་མི་དགོས་པར། བོད་མི་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཡིན་ན་ཡང་
ཀྱ་ནག་གཞུང་བཀའ་འཁུར་ཆེན་པོ་ཡིན་བསམ་པའི་ཆར་བ་དང་ངོས་འཛིན་ཡོང་ངེས་ཡིན།
དཔེར་ན། བྱི་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ལྷག་བསམ་ཅན་དག་གིས་ཤ་རྩོག་ཅིག་སྤྱད་ཆོ་ཤིན་ཏུ་
དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལག་པ་གཅིག་ལ་དབྱུག་པ་བཟུང་སྟེ། ལག་པ་གཅིག་
གིས་ཤ་རྩོག་སྤྱད་ཆོ། བྱི་དེས་ཤ་རྩོག་ཟ་པོད་ཀྱི་མ་རེད་ལ། གལ་སྲིད་ཟོས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱང་སེམས་གཏིང་ནས་དགའ་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་ལ་ཆ་བཞག་ན། བྱངས་ཏུང་མི་རིགས་འགའ་ཤས་ལ་སློབ་
ཁྲུང་ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་བའི་སྐབས་བརྒྱ་ཆའི་ཐོག་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་བརྒྱ་ཆ་མཐོ་
པོ་ཡོངས་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངན་ལང་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་འདུག ངས་འདི་ཀྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བྱངས་ཏུང་མི་རིགས་ལ་ལྷག་བསམ་ཅན་དག་བྱས་པ་ཞིག་མིན་པར་སྒྲིག་
གཞིའི་བྱ་ངན་ཞིག་ཡིན་པར་མཐོང་གི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཀྱ་བོད་མི་རིགས་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་ཀྱི་
ཡོད་ན། ལས་ཀ་དང་གནས་རིམ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བྱངས་ཏུང་མི་
རིགས་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་ཀྱི་མི་རིགས་ལས་སྒྲི་བར་ཆགས་འགོ་བའི་སྲིད་བྱས་
འཛིན་གྱི་ཡོད་སྐབས། ཀྱ་བོད་སློབ་ཤུག་དབར་གྱི་ལས་ཀའི་གནས་རིམ་ལ་མཐོ་དམའི་བྱུང་
པར་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན། རྒྱ་མཆན་དེའི་དབང་གིས་ཀྱ་

བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བཟང་ངན་དང་སྡུ་བྱི་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཞིག་བྱང་
སྟེ་བོད་རིགས་ཨང་གཉིས་པར་མ་བསྐད་ཀ་མེད་ཡིན། སྲིད་བྱུས་འདི་སྟོན་མ་དེའི་ཁྲིན་རིའི་
སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་ཐོག་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་སྲིད་བྱུས་གདུག་རྩལ་ཅན་དེའི་རིགས་
དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས། སྲིད་བྱུས་འདིས་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་མིའི་མདུན་ལམ་ལ་
བཀག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེང་སང་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་ཆོག་པ་གང་ཞིག་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་མི་
ཆོག་པ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། ར་པ་གི་རྟི་དགོན་པ་དང་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གི་རྟི་
དགོན་པ་གཉིས་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྟོབ་སྦྱོར་བྱེད་སའི་སྟོབ་གཉེར་ཁང་འཕྲུགས་མ་
བརྩལ་པར་གཏོར་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནང་གི་རྩོམ་ཡིན་དགོན་པ་ལྷ་བུར་གྲུ་པས་དྲག་རྩལ་
སྦྱོར་སའི་སྟོབ་གྲུ་འཕྲུགས་ཆོག་གི་ཡོད། འདིའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་དམ། གལ་
སྲིད་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་གནས་སྟངས་དང་ཁེ་དབང་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ནས་འགོ་
ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཆོ། ཁོ་ཆོའི་བར་ལ་གནས་སྟངས་དང་ཐོབ་ཐང་མ་འདྲ་བ་ཡོད་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྦྱོར་གི་
སྐོར་ཞིབ་ཆགས་པོ་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་མིས་མཚོན་
པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སུ་གཅིག་ལ་ཡང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་གྱི་རང་
སྦྱོར་གི་ཐོབ་ཐང་གཏན་ནས་སྟོང་སྦྱོར་མེད། བོད་རང་སྦྱོར་སྡེ་ཁང་གི་དབང་ཚད་མཐོ་
ཤོས་ཡིན་པའི་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་ལ་ད་བར་བོད་རིགས་ཤིག་གཏན་ནས་བསྐོ་
བཞག་བྱས་སྟོང་མེད། དེར་བརྟེན་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ལ་ཉེ་བུ་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་རང་སྦྱོར་གི་ཁེ་དབང་རྣམས་བོད་
མི་ཆོར་སྟོང་རོགས་ཞེས་འབོད་སྐུལ་གནང་གི་ཡོད། ཉེ་ལམ་རྒྱ་ནག་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་

གཅིག་གྲུ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐོན་ཆེན་གཞིན་པ་གྲུ་མེ་ཆོན་གྱིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་
ཀྱི་རང་སྤྱོད་ཕྱི་རབས་བསྐྱེད་དགོས་ཟེར་བ་ནི། ཡིག་ཐོག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དེ་ཕྱི་རབས་བསྐྱེད་
རྒྱ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དངོས་ཡོད་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་ལ་རང་སྤྱོད་གི་ཁོ་དབང་
གཏན་ནས་སྤྱད་ཐོང་མེད།

ངའི་བསམ་པར་དེང་སང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་ཉང་ཡོན་ངོ་མ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་ནས་དགོན་
པོ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ཉང་ཡོན་ཡིན་ཟེར་མཁན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་ནང་ནས་ཉང་ཡོན་
ངོ་མ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་མི་གཉིས་གསུམ་ཞིག་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་མེད། (དང་རྒྱལ་
ཉང་སྤྱི་དམག་གསུམ་གྱི་ཉང་ཡོན་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་སྒྲོག་ཟ་ཙུལ་སྤངས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཉིན་རེ་བཞིན་
ཕྱི་ལ་ཐོན་བཞིན་ཡོད།) ཉང་ཡོན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་ཉང་ཡོན་གྱི་མིང་ཙམ་བབྱུང་ནས་ལས་ཀ་
བྱེད་དགོས་ཆེ་ཡག་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་ཡོང་གི་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་བོད་ནང་དོན་རྒྱུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བཅའ་འགྲོལ་དམག་
མི་ཟེར་བའི་ཐོག་ང་ལ་ལྷ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་། དཔེར་ན། ལྷ་སར་སེ་རའི་གྲུ་པ་
ཆོས་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བཅའ་དམག་མི་ཞིག་གི་མགོ་ལ་དོ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཐོག་
པར། དམག་མི་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཆས་ཕྲན་བྱ་ཐོག་མཁན་དེར་རོགས་རམ་བྱས་སོང་།
དེ་བཞིན་དུ་སི་ཁྲོན་ལ་ས་ཡོམ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བཅའ་དམག་མི་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱིས་ལག་རས་སྟོན་འདུག་པར་མ་ཟད། ཁོ་ཆོས་ས་ཕག་རེ་རེ་པར་གཡུག་རྒྱས་
ལག་བརྒྱུ་རེ་གཏོང་གི་འདུག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་བཅའ་བརྟེན་སའི་བཅའ་འགྲོལ་
དམག་མིའི་ལུས་པ་འདི་འདྲའི་ཉམས་ཆག་དུ་བྱིན་འདུག་བསམ་པའི་མཐོང་ཚུལ་བྱུང་།
སྤྱི་མོར་བཅའ་འགྲོལ་དམག་མི་ཆོས། ཨ་མེ་རི་ཀས་དམག་འཁྲུག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་
རེད། ཁོ་ཆོས་གདན་བཏིང་བའི་ཐོག་ནས་དམག་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆོས་ས་རྒྱུ་པོ་
དང་ས་ངན་པ་གང་དུ་ཡང་དམག་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་དཀའ་ངལ་

ཡོངས་རྫོགས་ལ་གཤོར་ལེན་བྱས་ནས་དམག་རྒྱ་ལྷན་གྱི་ཡོད་ཅིས་སྒྲོབས་པ་ཆེན་
པོས་བཤད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་གི་བཅིངས་གྲོལ་དམག་མི་རྣམས་སྤྱི་མོའི་གནས་
སྟངས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་འཕྱར་བ་བྱིན་འདུག དེ་ལྟར་སྤྱི་ཆོགས་གསར་རྟེན་བར་ལ་
འཕྱར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པའི་དབང་གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་རྒྱུང་པའི་ཐོག་མཐེགས་འདྲིན་དང་ལྷ་ཚུགས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་
མེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་བཟང་ཕྱོགས་སུ་འཕྱར་བའི་རྒྱས་པ་འདྲོན་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་སའི་ནང་གི་མི་མང་ཡིན་དགོས།

དེང་སང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་དད་མོས་བྱེད་མཁན་རྒྱ་རིགས་རྗེ་མང་དུ་
འགོ་བཙུག་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་ནག་ནང་གི་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་
ཆོགས་ཁག་གཏན་ནས་འཛུགས་སུ་འཛུག་གི་མེད། གལ་སྲིད་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་བོད་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཆོགས་འཛུགས་ཆོག་པའི་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་བྱུང་བ་
ཡིན་ན། རྒྱ་ནག་ནང་གི་མང་ཆོགས་ལ་བསམ་སྒྲོལ་དང་ཀྱན་སྦྱོང་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་
ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ།

ང་ཆོའི་བསམ་པར་གྲུང་ཁྲན་ཏང་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་སྲིད་གཞུང་འདི་
བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་ཡིན་དུས་འཕྱར་བ་འགོ་ཡི་མ་རེད་བསམ་པའི་དངངས་འཆབ་
དང་སེམས་ཁུལ་ཡོང་གི་མི་འདུག ཆབ་སྲིད་འགོ་སྟངས་ལ་དཔོན་པོ་ཆོས་རང་འདྲོད་ལྟར་
བཟོ་བཅོས་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད་པས་རྒྱ་ནག་ལ་འཕྱར་བ་འགོ་རྒྱ་ཡིན་པ་ང་ཆོས་གནས་
སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཡར་རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་སུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་འཕྱར་བ་ཡག་པོ་ཞིག་
འགོ་མ་བྱུང་ན། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་འཕྱར་བ་སོང་ནའང་སྤྱིང་ཆགས་
ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་དགའ་ལ། འཕྱར་བའི་ཁ་ཕྱོགས་དེའང་གང་འདྲ་ཞིག་དུ་འགོ་རྒྱ་ཡིན་མིན་

ང་ཚོ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་ཚོད་དཔག་བྱེད་མི་སྤྱབ་པ་ཞིག་རེད། གནས་སྤངས་འདི་ལ་ང་ཚོས་
རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག།

རྒྱ་ནག་གི་མི་ཐོག་གསར་པའི་དཔོན་རིགས་ཞིས་ཅིན་ཕིན་གྱིས་སྡེ་བྲིད་པའི་འགོ་
བློ་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་གཏོང་བྱུང་མིན་ནི་
གཙོ་བོ་ཞིས་ཅིན་ཕིན་ཁོ་རང་གི་རྒྱལ་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་ལྷག་བསམ་ལ་འབྲེལ་
བ་ཆེན་པོ་ཡོད། ངའི་མཐོང་ཚུལ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་
ཞིག་ཆགས་མིན་ཡང་གཙོ་བོ་ཞིས་ཅིན་ཕིན་གྱི་ལྷག་བསམ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། སྐར་
ནས་ད་བར་རྒྱ་ནག་གི་གནས་སྤངས་ལ་འགྱུར་བ་མང་པོ་བྱིན་ཡོད། ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་ནག་
གི་འགྱུར་བ་འགོ་སྤངས་འདི་འཆར་གཞི་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག། ལྷ་རུ་
སུའི་འགྱུར་བ་ནི་འཆར་གཞི་མེད་པ་དང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་གནས་སྤངས་དེའི་
འོག་ནས་ལྷ་རུ་སུ་འཐོར་ཞིག་ཏུ་བྱིན་པ་རེད། རྒྱ་ནག་ལ་འཆར་གཞི་མེད་པར་དུས་ཚོད་
ཐུང་དུའི་ནང་འགྱུར་བ་བཏང་ཡོད་ན། རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྤངས་དེང་སང་
གི་གནས་སྤངས་འདི་ལ་སླེབས་སྤྱབ་ཀྱི་མ་རེད།

ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་བར་ལ་སླེབས་
ལུགས་དང་ལག་ལེན་མི་འདྲ་བ་དང་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་ཐོབ་ཐང་མི་འདྲ་བའི་གནས་
སྤངས་འདི་ཡིན། བོད་ནང་སྡོན་མ་དང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་དཔལ་འབྱོར་དང་འཇུགས་སྒྲན་
སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་གང་འཆམས་སོང་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་དེ་དག་ལྷག་བསམ་ཅན་དག་དང་ཤ་ཆ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གཏན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་
ཡང་གསལ་པོ་རེད། ལས་ཀ་བྱེད་སྤངས་འདིས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་སུ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་
ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་མེད། དཔེར་ན། ང་ལྷ་སར་སོང་བའི་སྐབས་ལྷ་སའི་སྤྲོ་མོའི་ཁང་པ་རྒྱུང་
པ་མང་པོ་བཞུགས་ཁང་པ་གསར་པ་འགའ་ཤས་བརྒྱབ་འདུག་ཀྱང་། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་

གསར་དུ་བརྒྱབ་ས་པའི་ཁང་པ་མང་ཆེ་བ་ལོ་བཅུ་ལྷག་གནས་ཐུབ་བཅོམ་མི་འདུག།

བོད་ནང་དུ་གང་སར་གཏེར་ཁ་སྡོག་འདོན་བྱེད་གྱི་ཡོད། གཏེར་ཁ་བསྡོག་ས་པའི་
ཡོང་འབབ་དེ་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀར་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཐོབ་དགོས་གྱི་ཡོད་ཀྱང་།
གཏེར་ཁ་སྡོག་སའི་ས་གནས་གྱི་བོད་རིགས་མང་ཆོག་ས་ལ་གཏེར་ཁའི་ཐོག་ནས་དགོས་
ངས་གྱི་ཡོང་འབབ་ཅིག་གཏན་ནས་ཐོབ་གྱི་མེད། དེ་བཞིན་དུ་གཏེར་ཁ་བསྡོག་ས་པའི་རྗེས་
སུ་ཁོར་ལུག་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་དེ་ཡང་བྱེད་གྱི་མེད། འདིའི་རིགས་ནི་ལས་ཀ་
བྱེད་སྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཞོར་འཁྱུལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་དང་བོད་མི་
རིགས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་འཛིན་གྱི་མེད་པའི་མཆོན་རྟགས་གསལ་པོ་ཡིན།

ད་དུང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ནི། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་
གཉིས་གྱི་ཐོག་ལྷ་ཚུལ་དང་སྟོམས་དང་གཅིག་མཚུངས་འཛིན་དགོས་པ་དེ་ཡིན། རྒྱ་ནག་
གི་མི་རབས་གསར་པའི་ནང་དུ་ལྷ་ཚུལ་ཅུང་ཟུ་ཡངས་པོར་འགྱུར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། མི་རབས་
གསར་པའི་རྒྱས་པ་དེ་མཐོ་སར་སླེབས་གྱི་མེད་པས། ད་ལྟའི་སྲིད་རྒྱས་བཅོས་བསྐྱར་ཐོག་
རྒྱས་པ་འདོན་སྤྱོད་གྱི་མེད།

བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་གྱི་མ་འོངས་པ་སྤྱིར་སྐྱབས། འདས་པའི་དུས་དང་ད་
ལྟའི་ཆར་དོན་དག་ག་རེ་བྱུང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། བོད་རྒྱ་གཉིས་ས་འདྲེས་བྲིས་མཆོས་
སུ་གནས་དགོས་པ་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པ་ཆགས་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་
འཆོ་གནས་བྱ་ལུལ་གྱི་ལུང་པ་བསྐྱར་ནས་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་དུ་གནས་སྡོད་འགྲོ་ཐབས་མེད།
གལ་སྲིད་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་ས་ཆ་ཚུན་མཛའ་བཅེ་དང་འཆམ་མཐུན་དང་སྟོན་སྤྱོད་
ཆོད་ ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཁེ་སན་ཡོང་གི་ཡོད། བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་མཛའ་མཐུན་དང་
སྟོན་སྤྱོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། ཆོས་ལུགས་གཅིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཟའ་
བཅུང་གི་དགའ་ཕྱོགས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་མཚུངས་ཡོད། ངའི་

བསམ་པར་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་མི་མཐུན་པ་དང་མི་འཆམ་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མེད། མཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ངས་པར་དུ་རྟེན་ཐུབ་ཀྱི་རེད་
 བསམས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བསྟར་སྟངས་
 ཐད་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་ཡོད་མེད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཡང་དག་པ་ཞིག་གནང་ནས་དངོས་དོན་
 བདེན་འཆོལ་ཁ་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་གནང་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབ་འདུག་ཅེས་རེ་འདུན་
 བྱ་བཞིན་ཡོད།

བྱུང་བ་ཀོད།

༄༅། ཏུའུ་ཡའོ་པང་གིས་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་ལོ་གཅིན་པོ་རྒྱ་ལོ་དོན་གྲུབ་
བརྒྱུད་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དོན་ཚན་ལྔ་ཅན་ཞིག་སྤུལ་བའི་ཡིག་ཆ།

(རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟར་ཕབ་ལེན་གྱིས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྟུར།)

༡༽ ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཡུན་རིང་བརྟན་གནས་སྤུལ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཐོག་རྒྱན་མཐུད་
ཡར་རྒྱས་སྤུལ་བ། མི་རིགས་སོ་སོ་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སློབ་ནས་མཐུན་སྦྲིལ་རོགས་རེས་བྱེད་སྤུལ་པའི་དུས་
སྐབས་གསར་བ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཟིན་པ་རེད། ཏུ་ལའི་སླ་མ་དང་། ཁོང་གི་ཕེབས་རྒྱུ་འབྲངས་མཁན་གྱི་མི་
ཚང་མ་སྤྱང་གུང་ཡིན་པས། དོན་ཚན་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གྱི་རེད། གལ་སྲིད་ཡིད་མ་ཆེས་ན། ལོ་ཤས་ལ་
བལྟས་ན་འང་འགྲིག་གི་རེད།

༢༽ ཏུ་ལའི་སླ་མ་དང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོར་སྤྲུག་འབྲུད་དུ་མངགས་པའི་མི་དེ་ཁ་གསལ་གཏིང་གསལ་དགོས་པ་
ལས་ཡིབ་རེས་གཤེད་པའི་སུམ། ཚོང་གོང་གཏམ་སྤངས་ཀྱི་ཐབས་བཀོད་མ་བྱེད། འདས་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ལ་འཐམས་ནས་མ་བསྟན་ན་འགྲིག་གི་རེད། ང་དགྲུ་ལོའི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་མཆོམས་དེ་ཆང་མས་བརྗེད་དུ་རྒྱག་
གཡུགས་ཤོག།

༣༽ ང་ཚོས་ལྷག་བསམ་ན་མ་དག་གིས་ཏུ་ལའི་སླ་མ་དང་། ཁོང་གི་ཕེབས་རྒྱུ་འབྲངས་མཁན་ཚོ་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་
གཏན་ཟིན་བྱ་རྒྱུ་དགའ་བསུ་ཞུ་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ཁོང་ཕྱིར་ལོག་པར་དགའ་བསུ་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་
ནི། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་ལ་སྤྱང་སྟོབ་དང་། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་སོ་སོའི་
མཐུན་སྦྲིལ་ལ་སྤུལ་སྤེལ། དེང་རབས་ཅན་བཞི་འཛུགས་བསྟན་མངོན་འཁྱར་ཡོང་བར་བྱས་རྗེས་འདྲོག་སྤུལ་
པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན།

༤༽ ཏུ་ལའི་སླ་མ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་གཏན་བཞགས་གནང་རྗེས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། འཚོ་བའི་ཐོབ་
ཐང་དེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་གོང་གི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་དུ་འཁྱར་བ་མེད། གྲུང་གྲུང་གྲུང་དབྱང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་
དམངས་འཐུས་ལ་བསམ་འཆར་སྤུལ་ཏེ། ཁོང་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱ་ཡོན་

ཀྲང་གཞོན་པ་གནང་ཆོག་གི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་གོ་བསྟར་བརྟུང་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུ་ཞི་གཞོན་པ་གནང་ཆོག་འཆོ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་ལྟའི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་རྒྱན་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད། བོད་ལ་ཁོང་པར་ཐེབས་དགོས་ཀྱི་མ་རེད། བོད་ཀྱི་ལས་འགན་ཡང་ཞོར་ལྗོགས་གནང་དགོས་ཀྱི་མ་རེད། བོད་ལ་དེང་སང་ལོ་གཞོན་པ་ཆོ་ཡར་སླེབས་ཡོད། ཁོ་ཆོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཨང་། འོན་ཀྱང་། ཉག་པར་བོད་དུ་པར་ཐེབས་ནས་གཟིགས་སྒྲོར་གནང་ཆོག་གི་རེད། ང་ཆོས་ཁོང་གི་ཐེབས་རྒྱུ་འབྲངས་མཁན་ཆོ་ལའང་འོས་འཆམས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ལས་ཀ་ག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ན་མ། འཆོ་བ་ག་འབྲེལ་ཡོད་ན་ཞེས་སེམས་ཁལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ལྟར་དང་བསྟར་ན་ཡག་ངེས་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་བྱིན་ཡོད།

༥༽ ཏཱ་ལའི་ལྷ་མ་ག་དུས་བྱིར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ན། ཁོང་གིས་གསར་ལམ་ཁག་དུ་གསལ་བསྐྱགས་ཐུང་ཅམ་ཞིག་གནང་ཆོག་གི་རེད། གསལ་བསྐྱགས་ཇི་ལྟར་འབྲི་མིན་ཁོང་གིས་ཐག་བཅད་ཆོག་ཁོང་ལོ་དང་། ལྷ་བ། ཉི་མ་ན་མ་ཞིག་ལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ན། ང་ཆོ་ལ་བདུན་ལན་ཞིག་གནང་རོགས། གལ་སྲིད་ཁོང་ཉོང་ཀོང་བརྟུང་སྐྱམ་ས་ནས་ཀོང་ཀྲོའུ་ལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ན། ང་ཆོས་ལྟོན་ཆེན་རིམ་པའི་ལས་བྱེད་ཅིག་ས་མཆམས་སུ་ཁོང་བསུ་བར་གཏོང་རྒྱ་དང་། གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་ཀྱང་སྤེལ་ཀྱི་ཡིན། གལ་སྲིད་གནམ་ཐོག་ནས་ཐེབས་ཆོ། ང་ཆོས་གཞི་རྒྱ་ངེས་ཅན་ཀྱི་དགའ་བསུའི་མཛད་སྒོ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་དོན་གསལ་བསྐྱགས་བྱ་རྒྱ།

357

སྒྲངས་དེར་ཏུ་ཅང་སྒོ་འཛབ་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་དུང་སྤྱི་མཐུན་གནས་སྒྲངས་དེར་ཡར་རྒྱས་
མ་བྱིན་ཆེ་རྒྱུ་པ་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ཚོར་དུག་གཞོན་ཆབས་ཆེ་པོ་གྱུ་ཡིན། དེར་བརྟེན་
ངོས་གྱི་ཀློང་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་དང་བོད་རིགས་ཚོར་བརྗོད་རྒྱུ་ལ། ས་གནས་སྤྱི་
གཞུང་ལ་དུག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུའི་བསྐྱེད་འདོགས་བྱེད་པའི་ལས་རིགས་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་
རིགས་ཞེས་སྒྲུལ་མ་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཟད། ངོས་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཁག་དང་གཞུང་། རྒྱལ་
སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་བཅས་གྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གནད་དོན་རྣམས་
དུག་གཞོན་མིན་པར་ཞི་འཇམ་ཐོག་སེལ་ཐབས་གནང་དགོས་པའི་འཛིན་སྒྲུལ་གནང་
རིགས་ཞེས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། འདས་པའི་ལོ་ངོ་དུག་ཅུའི་རིང་བོད་གྱི་དཀའ་ཉམས་སེལ་ཆེད་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་དུག་པོའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དེས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བུ་
སོང་བ་དང་བོད་མིའི་འཁོན་འཛིང་ཆེ་བུ་བྱིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངོས་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་
རིགས་ཚོས་བོད་མིའི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་རྣམས་དཔལ་མཛད་ས་ལྟན་པའི་རྣམ་
དཔྱོད་གྱི་ལམ་ནས་སེལ་ཐབས་གནང་དགོས་པ་ལས་དུག་པོའི་ཐབས་ལམ་མཚམས་འཇོག་
དགོས་པའི་འཛིན་སྒྲུལ་བྱ་བཞིན་ཡོད། (གསུང་འཕྲིན་འདི་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ནས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༡ ལོའི་རྒྱ་ ༩ པའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་དེབ་ཐོག་བཞོད་པའི་བོད་འགྱུར་ཞུས་པ་འདིར་བཞོད་པ་ཡིན།)

ཡསྐབས་མགོན་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ བསྐབས་བྱ་ལོ་གཉིས།

(ཚན་བཅུ་གཉིས་)

༢༡། རིང་ནས་ལས་དང་སློན་ལམ་གྱིས་འབྲེལ་བའི་མཛའ་ཞིང་བཅེ་བའི་མཆེད་
གྲོགས་སློབ་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཆོགས་དཔུས་མ་ནམས་ཀྱི་ཡསྐབས་
ལམ་དུ་གསོལ་རྒྱུར།

ངོས་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་མི་ཡུལ་ས་མཐར་ཀྱང་བའི་དབང་གིས་ལུས་
ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ནའང་བཅེ་སེམས་དང་ཕན་པ་སྐྱབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་ཉིན་མཚན་
དུས་དྲུག་དུ་ཁྱེད་ནམས་དང་ཁ་བྲལ་མ་ཚུངས། འོན་ཀྱང་རེ་སློན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་རྒྱ་ཅམ་
ལས་སྦྱིད་སྦྱག་མཉམ་གཤེབས་གྱིས་འབྲོགས་འདྲིས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ནི་ད་ལྟའི་བར་
འབྱུང་ཐུབ་མེད་པས། ད་ལམ་སློབ་བརྒྱད་མི་མང་སྦྱི་དང་ལྷག་པར་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་
གི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པའི་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་ནམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་གི་བྱ་
སྦྱོད་དང་འབྲེལ་ནས། ལྷ་ཆོས་དང་མི་ཆོས་ཏེ་ལྷགས་ཟུང་གི་བསྐབས་བྱ་གཞུང་ཆེན་མོའི་
ཐ་སྙད་མ་བཀོལ་བར་གོ་བདེ་བའི་པལ་སྐྱད་ཀྱི་མིང་ཆོག་བེད་སྦྱོད་གིས་རང་ཉིད་ལོ་
ཆུན་བདུན་ཅུ་ལོན་ལ་ཉེ་བའི་ཉམས་སྦྱོང་ཆུན་པོའི་བསྐབས་བྱ་དོན་ཆུང་སོ་གཉིས་ཅན་
ཀྱི་ཁ་བརྒྱུད་འདིར་ཁྱེད་འདོད་བྱུང་བས། ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་
རེ་འདུན་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སློན་འགྲོའི་གཏམ། མར་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དམ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་
ནང་ནས་འགྲོ་བ་མའི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་དུད་འགྲོ་རྟ་ཞོར་ལྷག་གསུམ།

རི་དྲགས་དང་། གཅན་གཟན། བྱ་བྱེའུ། འཕུ་སྲིན་ནས་བཟུང་མིའི་འགྲོ་བའི་བར་སློག་ཡོད་
མཁན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྟུག་བསྐྲུལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་
ནའང་མི་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྲུལ་
གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་སྤང་བའི་བདེ་བ་ནས་ཉིན་རེའི་བདེ་བ་དང་ཉིན་
རེ་བྱུང་གི་བདེ་བའི་བར་ཅམ་མ་གཏོགས་ཐག་རིང་པོའི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་ཤེས། མི་
ནམས་ཀྱིས་ཉིན་ཤས་དང་། ལོ་ཟླ་འགའ་ཤས། མི་ཐོག་གཅིག་གི་བདེ་བ། མི་ཐོག་མང་པོའི་
བདེ་བ། ཆེ་གང་གི་བདེ་བ། ལྷག་པར་ཆོས་ཁས་ལེན་མཁན་ཆོས་ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀའི་
བདེ་བ། ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་བར་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་སྤྲུགས་རྒྱུ་ཤིན་དུ་
རིང་པོའི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཤེས།

དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོ་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཅིག་སྤྲུལ་མ་བྱ་ཉེ་འབྲེལ་འགའ་
ཤས། ཡང་ན་རིགས་མཐུན་ཆོགས་ཁག་ཆེ་ཆུང་གི་བདེ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་དང་སྟུག་བསྐྲུལ་
སེལ་བའི་ཐབས་རྒྱུ་དེ་ལ་འབད་བྱས། འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་རང་ཉིད་
གཅིག་སྤྲུལ་བཟུང་བཟུང་བྱེད་དུ་རྒྱུད། གྲོགས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ། ཆེ་ས་ནས་རང་
ཕྱོགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གམ་
མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཤེས་ལ་སྟུག་བསྐྲུལ་སེལ་བའི་ཐབས་
བསམ་ཤེས་ཤིང་འབད་ཚོལ་བྱེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད།

དུད་འགྲོ་ནམས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་སློབ་གཏོར་
སྤྱོད་པའི་ནམ་དུའོད་ཅམ་ཡོད། མི་ནམས་ཀྱིས་ཉིན་རེའི་བདེ་བ་ནས་བཟུང་ལོ་མང་པོའི་
བདེ་བའི་བར་སློབ་བཏང་སྟེ་དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདེ་བ་སྤྱོད་ཤེས། ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་སློབ་
བཏང་ནས་ཆེ་བྱི་མའི་བདེ་བ་དང་། ཆེ་བྱི་མའི་བདེ་བ་སློབ་བཏང་ནས་དེ་ལས་སྟུག་པ་

འདི་ཕྱི་ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ནམ་དཔྱིད་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཆེ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་མིག་གིས་ལམ་སང་མཐོང་ཆོག་ཆོག་
མེད་པས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆད་ལྡན་ཞིག་སྤྱངས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རིགས་པས་
དཔྱད་ནས་ངེས་པ་རྟེན་དགོས།

དུད་འགོ་ནམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར། མི་ལ་སོགས་
པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་བདེ་བ་འདོད་པར་མ་ཟད་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཆུང་དུ་སྒྲིམ་བཏང་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱུག་ཐུབ་པའི་ནམ་དཔྱིད་ཡོད།

ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་གི་བདེ་བ་གང་མང་སྒྲིམ་བཏང་ནས་གཞན་གྱི་བདེ་བ་
དང་ཆེ་ཕྱི་མའམ་ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་མཁན་ཞིག་
ཡིན་དགོས།

ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་རང་ལས་གཞན་ཅ་བ་ཆེ་བར་བབྱང་ནས་
མི་མང་བ་དེའི་དོན་བྱེད་མཁན་ནི་རྒྱལ་སྐྱོད་ཆེན་གྱི་མི་ཞིག་ཏུ་བརྗེ་བ་ལྟར། རང་ཅག་ནང་
པ་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། མི་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དུད་འགོ་འབུ་སྲིན་ནས་བབྱང་རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་
ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤངས་འདི་ཆོས་རྒྱལ་སྐྱོད་དང་ཆོས་གཟི་
བརྩིད་ཅན་ཞིག་ཡིན།

དགེ་ཤིག་གི་དོ་སྤྱོད། སྤྱིར་དགེ་ཤིག་ཡོད་མེད་དང་དགེ་བ་དང་ཤིག་པ་གང་ཡིན་
སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་སྤྱི་ཞིང་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་
ཞིག་སྤྱངས་ནས་ཤེས་དགོས་ནའང་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེ་བའི་རོབ་བཤད་ཅིག་ལྟ་ན།

གཞན་ལ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་མི་གཞོད་པའི་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་།
པན་ཐོགས་པའི་ལས་ཀ་སེམས་བབྱང་གིས་གང་བྱས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་བདེ་བའམ་ལེགས་

པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོ་བའི་བྱ་བ་ཟེར།

བྱ་བ་གང་བྱས་པ་དེའི་འབྲས་བུར་གཞན་ལ་མི་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཞིག་
དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་ཡོང་གི་འདུག་ན་དེ་སྦྱག་བསྐྱེད་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་མི་
དགོ་བའི་བྱ་བ་ཡིན།

ཆོས་ཁས་མི་ལེན་ནའང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་བྱས་ན་དེ་དགོ་བའི་ལས་
ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་གཞོད་
པའི་བྱ་བ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ན་དེ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་པས། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཆེ་འདི་ཕྱི་
གནས་སྐབས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དུ་སྦྱག་བསྐྱེད་མཁོང་དགོས་པ་ནི། མི་ཡོད་ན་ཆ་བའི་
རང་བཞིན་མི་འདོར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིག་པ་
རང་ཞེར་མི་འགོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན།

ཆོས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་བདེ་བ་མ་བསམ་པར་
གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པས་ཐ་ན་འབྲས་སྲིན་ཚུན་ཆད་གྱི་སློག་བསྐྱབས་པའི་དགོ་བའི་ལས་
ཤིག་བྱས་ན་དེ་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་། རང་གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆེད་དུ་གཞན་
གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པར་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་
གཞོད་ཅིང་འཆོ་བའི་ལས་ཤིག་བྱས་ན་དེའི་འབྲས་བུར་སྦྱག་བསྐྱེད་མཁོང་དགོས་པ་ནི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། དབྱིད་ཀར་ཞིང་ལ་ས་བོན་ལེགས་པ་ཞིག་བཏབ་ན་སྟོན་དུས་
འབྲས་བུ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། དབྱིད་དུས་ཞིང་ཁར་ས་བོན་ངན་པ་ཞིག་བཏབ་
ན་སྟོན་དུས་འབྲས་བུ་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལྟར། ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་
ནའང་གཞན་ལ་ཕན་སེམས་གྱིས་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་ཕན་སློགས་ཡོད་པའི་བྱ་བ་འཕམ་
ལས་བཟང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ན། བདེ་བ་མི་དགོས་ཟེར་ནའང་དེའི་འབྲས་བུར་བདེ་བ་ཡོང་
བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱན་དུ་སེམས་པ་བཟང་པོས་བྱ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་སྐྱབ་ན་རང་ལ་ཁོ་

བཟང་ཆེ་བ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱས་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་བཟང་པོའི་གྲུ་དུ་ཚུད་
པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཆན་མང་པོ་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། ཆོས་ཞེས་པ་འདིའི་གོ་དོན་ནི་ཉུང་ལུགས་པ་ཞིག་བཤད་ན།
ཆོས་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་དང་སླ་མ་གང་ཡང་རུང་བས་གསར་དུ་བཞེས་པའི་བྲིམས་དང་
སྟོལ་རྒྱན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཚུལ་ཞིག་མིན་པར། བྲིམ་བཟའ་ཆང་ནས་བཟུང་
རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ངན་པ། ངག་གི་སྒྲ་བརྗོད་ངན་པ་
དང་། ཡིད་ཀྱི་བསམ་སྟོག་ཏོང་སྟངས་དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ངན་
པ་སྤྱད་ལུགས་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་འཆོས་པའམ་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཆོས་ཞེས་
ཟེར་ཆོག དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་འདིག་ཉེན་མི་ལུགས་དང་མཐུན་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཡོ་སྒྱུས་
མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་ཡ་རབས་དང་མཐུན་པས། ཆུང་ས་བྲིམ་ཆང་ནས་
བཟུང་ཆེ་ས་རྒྱལ་ཁབ་དང་། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱི་ཆོགས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡ་
རབས་སྟོན་བཟང་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་རུས་པ་ཡོད།

ཆོས་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་ནི། ཆོས་ལུགས་སྟོལ་རྒྱན་གྱི་ལམ་སྟོལ་གང་ཡང་རུང་
བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དང་། ལྟ་དང་སླ་མ་གང་ཡང་རུང་བར་དད་པ་བྱེད་དང་མི་བྱེད། ཁ་
འདོན་དགོས་བྱེད་མི་བྱེད། སླ་མས་གསུང་ཆད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དང་། སླ་མས་ཅི་མཛད་
ལེགས་མཐོང་ཡིན་མིན། ལྟ་ཁང་དང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་ལ་ཕྱག་འཆལ་བསྐྱོར་བ་དང་།
སླ་མ་དང་དགོན་པ་གྲུ་ཆང་གི་སྤྱོད་བདག་བྱས་མ་བྱས་ཅོམ་གྱིས་ཆོས་ཁས་ལེན་དང་མི་
ལེན་དུ་མི་འདོག་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཁྲིལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱེད་
བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་སྟོབ་མཁན་ཞིག་གིས། གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་སྟོག་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྟོན་འཆོ་བ་མེད་པ། ཡ་རབས་སྟོན་བཟང་། འདིག་ཉེན་མི་
ལུགས་དང་མཐུན་པ། ཀུན་སྟོང་བཟང་པོས་བྱ་བ་ལེགས་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན་དེས་

ཆོས་བྱས་པ་དང་ཆོས་ཁས་ལེན་པར་འཛིག་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་པའི་སློལ་རྒྱན་གྱི་
བྱ་སྤྱོད་ནང་འཛིག་རྟེན་མི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་
དགོངས་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་བྱིན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མང་བས། དེ་ཆོའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་དུ་
ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བཅོས་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཁས་ལེན་འོས་པ་
ཞིག་མིན། དཔེར་ན། དགེ་འདུན་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་བསད་དེ་ཆོགས་
ལ་བཞེས་ཐུག་འབུལ་བ་དང་ཞབས་བརྟན་སྒྲུབ་པའི་སློལ་རྒྱན་ལྟ་བུ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་།
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལུགས་པའི་སློལ་རྒྱན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འགའ་ཤས་ལ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ལུགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་གཅིག་དུ་འབྲུལ་ནས་ཆོས་ལ་སྤྱོད་
བཟོད་བྱེད་མི་རུང་།

ལེའུ་དང་པོ། ལྟ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ། ཆོས་ཞེས་པ་དེ་རོབ་ཅམ་དུ་བསྐྱས་ན་ལྟ་ཆོས་
དགེ་བ་བཅུ་ལྟེ། ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སློག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་གཡེམ་གསུམ་
སྤོང་བ། ངག་གི་སྒོ་ནས་རྩུབ། སྤ་མ། ཆོག་རྩུབ། ངག་འབྲལ་བཞི་སྤོང་བ། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བརྒྱབ་སེམས། གཞོད་སེམས། ལོག་ལྟ་གསུམ་སྤོང་བ་ལྟེ་འདི་བཅུ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཏེ་ལྟ་
ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ཡིན། དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་མི་དགེ་བ་བཅུ་འམ་
དུས་ནམ་ཡང་བྱ་མི་འོས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དེ། དམ་པའི་ལྟ་ཆོས་དང་འགལ་བར་
མ་ཟད། གཞན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་གང་རུང་ནས་འཆོ་
བ་དང་། འཛིག་རྟེན་མི་ལུགས་ཀྱི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་དང་འགལ་བའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་
པའི་རྒྱལ་གསལ་བར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤོང་རྒྱ་གལ་ཆེ།

དེས་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་མདོར་བསྐྱས་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ལྟེ།
ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ནི། སློག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་གཡེམ། ངག་གི་མི་
དགེ་བ་བཞི་ནི། རྩུབ། སྤ་མ། ཆོག་རྩུབ། ངག་འབྲལ། ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ནི། བརྒྱབ་

སེམས། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ་སྟེ་འདི་བཅུ་ནི་བྱ་བ་མི་ལེགས་པའམ་བྱ་མི་འོས་པ་སྟེ་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཡིན། ཞེས་དང་།

ལེའུ་གཉིས་པ། མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་མི་ཡི་ཚོས་གཙང་མ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མ་
པ་བ་ནམས་ཀྱི་མི་ཡི་ཚོས་སམ་ཉིན་རེའི་བྱ་སྟོན་གཙང་མ་སྟེ་ཡ་རབས་སྟོན་བཟང་ངེ་ལྟར་
བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ནི། སྟོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཙན་
སྐམ་པོས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་གོང་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཡ་རབས་སྟོན་བཟང་དང་
ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག་བར་གནས་ཐུབ་པའི་ཆེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་མ་
པ་བ་ནམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོན་ཡ་རབས་སྟོན་བཟང་དང་མཐུན་པར་བྲིམས་སུ་བཅས་པ་ཞིག་
ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་
དར་བའི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་གནས་ས་སྐྱོའོག་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་འཇུག་ལྟོག་བྱུང་ཡོད་
ནའང་། མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་སྟོན་འདིའི་ཟུར་ཆ་དང་མིང་ཆོག་རེ་ཅམ་མ་
གཏོགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་དང་མཐུན་པས་མང་ཆོགས་སྤྱི་
དང་ལྟག་པར་ནང་ཚོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པའི་མི་མང་ནམས་ཡ་རབས་སྟོན་བཟང་ཅན་དང་
ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལུན་དུ་གནས་པའི་ཆེད་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་དགོས་ངེས་ཅན་
ཞིག་ཡིན། མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་གངས་ལྗོངས་འདིར་བྲིམས་གསར་པ་ཞིག་མིན་
པར་བོད་མིའི་གོམས་གཤིས་ནང་འཇགས་ཟེན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་སྟོན་འཛིག་རྟེན་
ཕལ་སྐད་ཀྱིས་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་འདོད་བྱུང་།

མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་གུས་བསྐྱེད་
པ། ༢ དམ་པའི་ཚོས་བཙལ་ཞིང་བསྐྱབ་པ། ༣ ས་མ་ལ་དྲིན་ལན་འཇལ་བ། ༤ ཡོན་ཏན་
ཅན་ལ་ཆེ་མཐོང་ཡོད་པ། ༥ རིགས་མཐོ་བ་དང་རྒན་པར་བཀུར་སྟེ་ཆེ་བ། ༦ ཡུལ་མི་
གྱི་མཆོས་ལ་པན་འདོགས་པ། ༧ བཀའ་བྲང་ཞིང་སེམས་རྒྱུང་བ། ༨ ཉེ་དུ་མཇུག་བཤེས་

ལ་གཞུང་རིང་བ། ༩ ཡ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སྒྲིག་ཅིང་བྱི་ཐག་རིང་བ། ༡༠ ཟས་ནོར་ལ་ཚོད་
འཛིན་པ། ༡༡ སྤར་གྱི་དྲིན་ཅན་མི་ཅད་གཙོད་པ། ༡༢ བྱ་ལོན་དུས་སུ་འཇལ་ཞིང་བྲེ་སྤང་
ལ་གཡོ་མེད་པ། ༡༣ ཀུན་ལ་ཕྲག་དོག་རྒྱུང་བ། ༡༤ ངན་པའི་གྲོས་ལ་མི་ཉན་ཞིང་རང་
ཚུགས་འཛིན་པ། ༡༥ ངག་འཇམ་ཞིང་སྒྲ་བ་ཉུང་བ། ༡༦ ཐེག་པ་ཆེ་ཞིང་སློ་ཁོག་ཡངས་པ་
སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡིན། ཞེས་དང་།

༡༩༽ མི་ཚོས་བཅུ་དྲུག་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ཞིང་སློ་ཁོག་ཡངས་པ། ཐེག་པ་ཆེ་བ་ཞེས་
པ་ནི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་ཐུབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་
ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས། བོད་སྤྱི་ལོ་གཏོང་དམར་ཅན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་དུས་དཀའ་ངལ་གང་ལ་
ཐུག་ཀྱང་ཁྱམ་པ་མེད་པའི་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་དང་དཀའ་ལས་རྒྱག་ཐུབ་པའི་སྤྱིང་
སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས། ཆེ་འདྲིའི་བྲིས་ཆང་གི་བྱ་བ་ཆེ་རྒྱུ་ནས་བཟུང་ཆེ་བྱི་མའི་
མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་བར་གྱི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་ནི་འབད་
བཙོན་ནམ་བཙོན་འགྲུས་ལ་ཡོད་པས། ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཆེ་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་ངས་
འདི་ལྟ་བུ་བྱ་མི་ཐུབ་སྟམ་དུ་རང་གིས་རང་ལ་བརྟམས་བཙོས་ཀྱིས་སེམས་ཤུགས་ཆག་ནས་
མི་སྟོད་པར། བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་ཏེ་དཀའ་ངལ་ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྤྱིག་
ཁྲོགས་མཁན་ཞིག་སྟེ་བཟོད་བསྐྱོན་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དགོས། སློ་ཁོག་ཡངས་པ་སྟེ་ལེགས་
པའི་ཕྱོགས་ལ་འདི་ལྟ་བུས་འགྲིགས་སྟམ་ནས་སེམས་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོས་ཚོག་པར་མི་
འཛིན་པར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་སེམས་ཤུགས་དང་བཙོན་འགྲུས་ཡོད་དགོས། ལས་དོན་
གང་ཡིན་ཀྱང་མཐར་མ་བྱིན་བར་དུ་མཆོམས་འཛིག་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་སྟམ་པའི་དམ་
བཅའ་བརྟན་པོ་སྟེ་མི་སྒྲོག་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཡོད་ན་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པས་བྱ་བ་ཆེ་
རྒྱུ་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་བཞིན་འགྲུབ་ཐུབ། དེས་ན་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབད་བཙོན་
དང་སེམས་ཤུགས་ནི་དུས་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་ཉན།

དེ་ཡང་དཀའ་ལས་བརྒྱུ་ཐུག་ཅིང་ཁོ་ནས་དོན་མི་འབྲུག་པས་ལས་དོན་གང་
ཡིན་ནའང་དེའི་འཆར་འགོད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས། འཆར་གཞི་རང་གིས་
འདིར་མི་ཤེས་ན་ཆེད་ལས་མཁན་ཞིག་ལ་འཆར་གཞི་འགོད་དུ་འཇུག་དགོས། མདོར་ན་
ཞིང་འབྲོག་གི་ལས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་རུང་འཆར་གཞི་མེད་པར་ངལ་ཚོལ་ཁོ་ནས་བྱུང་འབྲས་
ཡིད་ཆེ་མས་པ་ཞིག་ལག་དྲུ་ལོན་དཀའ་བས་འཆར་གཞི་ཡོད་དགོས།

ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཤོ་བག་རྒྱུ་རྒྱ་དང་བརྒྱ་བྱེད་པ་སོགས་བྱ་བ་ངན་པར་ཉིན་
མཆན་སྒྲེལ་ནས་འབད་པ་འདི་ནི་བཙུན་འབྲས་མིན་པར་མ་ཟད་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་
ཡིན་པས་འདི་འདྲ་བའི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་འབད་བཙུན་བྱེད་མི་ཉན།

ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཡུལ་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་ཞིག་དྲུ་འགྲོ་ཆེད་པ་མས་
བསགས་པའི་སྒྲོར་མོ་གྲངས་མེད་བྱིན་ནས་ལུང་པ་གཞན་དུ་ཐར་ཐུབ་ཅིང་བྱུང་ན་དེར་
འབད་བཙུན་གང་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཟས་རང་བྱུང་དང་གོས་རང་བྱུང་ལྟ་བུའི་ནོར་
བྱ་ཞིག་ལེན་ཆོག་ཆོག་ཡོད་སྟུང་པ་འདི་ནོར་བ་ཡིན། རང་རིགས་མི་མང་དང་། རང་གི་
ཁྱིམ་ཆང་། རང་གི་བྱིན་ཅན་ས་མའི་ཆེད་དུ་འང་དཀའ་ལས་འདིའི་ཟུར་ཆ་ཅིང་ཀྱིས་ཞབས་
བྱེ་བྱ་ཚུང་མེད་མཁན་ཞིག་གིས་ཤ་དང་རུས་པ་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་བྱི་རྒྱལ་བ་ཞིག་
ལ་ཉིན་མཆན་སྒྲེལ་ནས་གཡོག་པོར་རྒྱགས་དགོས་པ་དང་། ཉིན་ལྟར་ཆར་རྒྱ་དང་ཆ་གྲང་
ལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་ལས་ཀར་དགའ་བཞིན་སྒྲོ་བཞིན་མ་རྒྱགས་ཀ་མེད་ཡིན་པ་ལ་དགའ་
བ་འདི་ཕྱགས་རྩ་ནོར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ལྷ་སྐྱེལ་འཛོགས་ལ་ཕག་ཟེར་བའི་དཔེ་
ལྟར་སྒྲོད་ངན་སྐྱས་གསང་མི་དགོས་པར་བྱེད་བདེ་བ་ཁོ་ན་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། དཀའ་ལས་བརྒྱུ་ཐུག་པ་དང་རྒྱུའི་འགྲོ་སྤང་གཏོང་བྱུང་གྱི་ཡོད་ན་
རང་གི་ལུང་པའི་ནང་ས་ཞིང་ནར་མོ་ཞིག་མ་གཏོགས་མ་བྱུང་ནའང་དེ་འདྲེབས་ལས་བྱོས་
དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་རང་གི་མི་ཐོག་རྗེས་མར་ཡོད་དུས་རང་གི་མི་རྒྱུད་དང་ལུང་པར་ཕན་

ཐོགས་སྐབ་པས་དེ་ནི་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན།

རང་ཉིད་ཀྱི་ས་མེས་ཡང་མེས་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་བོད་ནང་དུ་མི་རྒྱུད་སྤེལ་
ནས་བོད་མིའི་མི་འཕེར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཞབས་འདེགས་ཁྱེས་ཡོད་ནའང་། ད་ནས་
བཟུང་བྱིད་རང་གི་མི་རྒྱུད་འདི་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་མང་དུང་ཕྱུར་མང་པོའི་གསེབ་དུ་བཅི་
ནས་རང་གི་མི་རབས་དང་མི་ཐོག་འདིར་བྱིད་རང་གི་མི་རྒྱུད་བོད་ནང་ནས་མཇུག་རྒྱུགས་
བཅུག་ན་རང་གི་བྱིས་རྒྱུད་དང་ཡུལ་ལྗང་ཤོག་ཀ་ལའང་སངས་པོ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་
བཅོན་པའི་བཅོན་འབྲས་དང་། སློ་སྟོབས། ལམ་སྟོན་ནི། བཅོན་འབྲས་གོ་ལོག་སློ་སྟོབས་གོ་
ལོག་ ལམ་སྟོན་གོ་ལོག་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲ་ཁྲ་བེད་བེད་ཕྱན་བྱ་ཞིག་ཁོ་ནར་མགོ་
འཁོར་ཉེ་རང་གི་མི་རྒྱུད་བོད་ནང་ནས་རྒྱུགས་བཅུག་པའི་ལས་ཀ་འདིས་སྤྱི་སྤེར་གཉིས་
ཀར་སྤྲུགས་སུ་ཁྱོད་གྲུང་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས། ད་ལྟ་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་གིས་
དགོས་པ་དང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཁས་
ལེན་དང་མི་ལེན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་བོད་མི་རྩམ་ཟན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཉིན་རེའི་
འཆོ་བའི་ནང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་བྱ་བ་ལག་ལེན་དུ་རི་ལྟར་བསྟར་བའི་ཚུལ་དོན་
ཆོན་དུ་བགོས་ནས་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན། དོན་ཆོན་རེ་བྱུང་གི་བྱུར་ཙམ་རེ་མ་གཏོགས་
དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་འབྲུགས་ཆ་དོད་པོའི་བཟང་བཟང་འདིའི་ནང་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་
སྐབ་ན་སན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱིས་སྤྱི་མས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་
པས་ཡུལ་གྱི་བདེ་སྤྱིད་དང་མཐུན་ལམ་ལ་སན་པར་མ་བཟད། བྱིས་ཆང་སོ་སོའི་ཡར་རྒྱས་
དང་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཆན་གཞོན་ཀྱན་གྱིས་ལག་ལེན་
བསྟར་དགོས། ཞེས་དང་།

ཞབས་རིམ་དང་སྒྲན་བཅོས། ཞབས་རིམ་དང་སྒྲན་བཅོས་གཉིས་ཀ་བྱུང་འབྲེལ་

བྱེད་དགོས་ན་འང་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཞབས་རིམ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་སྐྱན་བཅོས་
 འཕྲོད་བཞེན་ལ་དོ་སྣང་ཆུང་བ་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱན་བཅོས་འཕྲོད་བཞེན་ཁོ་ནས་
 འགྲིགས་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ནོར་བ་ཡིན། བོད་མི་ཆོས་རྒྱུན་མ་ཡོང་གོང་གི་བསྐྱེད་
 བསྐྱར་བེར་བ་ལྟར་ན་ད་ན་ཆ་མ་ཡོང་གོང་སྡོན་འགོག་གི་སྐྱན་བཅོས་འཕྲོད་བཞེན་དང་
 ཞབས་རིམ་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་བསྐྱོག་བའི་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་བྱེད་དགོས།
 ན་ད་ན་ཆ་ཡོང་བའི་སྐབས་སྐྱན་བཅོས་འཕྲོད་བཞེན་འདི་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་ན་འང་
 སྐྱན་བཅོས་ལམ་སྟོང་ཡོང་བ། རྒྱུན་དུ་བར་གཙུག་སྐྱོག་པ། ན་ད་གཏོན་གྱི་གཏོན་པ་ཞི་
 བཞུག་ བསོད་ནམས་འཕེལ་ན་ན་ད་ན་ཆ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་
 ཞབས་རིམ་སྐྱབ་རྒྱ་དང་སྐྱན་བཅོས་གཉིས་ཀ་བྱུང་འབྲེལ་བྱེད་དགོས། རྒྱུན་དུ་བོད་སྐྱན་
 བཞེན་ན་བོད་སྐྱན་ལ་ཕོག་དུག་གི་གཏོན་པ་ཆུང་ཞིང་། ན་ད་གཙང་སེལ་བྱེད་པ། ན་ད་
 སྡོན་འགོག་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྒྱ་སྐྱན་ལ་ཇ་དག་གི་ན་ད་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་བས་ན་ད་ལྷོ་མོ་དང་ཇ་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐབས་བོད་སྐྱན་དང་ཞབས་བརྟན་ཁོ་ན་ལ་ཟུ་
 ཚུགས་མི་བྱེད་པར་ལམ་སང་རྒྱ་སྐྱན་བཞེན་ནས་ཟུར་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ། ན་ད་གཞི་སོས་
 བཞིན་པའི་སྐབས་ན་ད་སངས་དྲངས་ཡོང་ཆེད་བོད་སྐྱན་རྒྱུན་འཁུངས་བྱས་ན་བཟང་། ན་ད་
 ན་ཆ་སོགས་རྒྱུན་དུ་སྐྱོ་ཆོགས་ཡོང་བ་འདི་དག་གཏོན་བགོགས་ཀྱི་གཏོན་པ་འབའ་ཞིག་
 ལས་བྱུང་བ་མིན་པར་གཙོ་བོ་རང་གིས་སྡོན་ཆད་ལས་དན་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་མྱོང་
 བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་བ་ཆེ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་དགེ་སྐྱབ་ཞབས་བརྟན་
 དང་རྒྱུན་དུ་སྐྱོག་པའི་རིམ་གྱོ་གཉིས་ཀ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱོ་རིམ་མ་ནོར་བར་བྱེད་ཐུབ་པ་
 དང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་རེད།

༡༡༽ རྒྱུན་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་སྐྱུང་སྐྱོབ། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་མི་
 རྣམས་ལ་རབས་སྐྱོད་བཟང་ཅན་གང་ཞིག་ལ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། ཡི་གེ་ཆས་

གོས། སྒྲ་ལུགས། གོམས་གཤིས། སྒྲ་གཞས་དང་། ཞབས་བྲོ་སོགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གཞན་ལ་ངོམ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། དེང་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གང་སར་བསྐྱེད་
ཆེ་བྱུགས་པས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་འདིར་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གནང་མ་ཐུབ་ཆོ། མི་
རབས་ཕྱི་མ་རྒྱུས་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཁག་ཅིག་
རྒྱན་སྒྲིབ་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་གནས་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤིང་མཁན་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་རྒྱ་དང་། ཕྱོགས་ཅམ་ཤིས་ནའང་དུས་ཆེན་ལྟ་བུའི་སྐབས་བོད་སྒྲིབ་བྱེད་རྒྱུའམ་
འགྲེམས་སྟོན་གྱི་དངོས་རྒྱུ་བྱ་ལས་བོད་སྒྲིབ་མེད་པར་འགྱུར་གྱིན། དེས་ན་བོད་མི་
ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མ་ཤིས་ན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཤིས་མི་ཐུབ། བོད་མི་
ན་གཞོན་རྒྱུས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་འདྲིས་ཆ་ཆེན་དེའི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་
ལུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་རང་ཉིད་བོད་མི་ཡིན་བསམ་པའང་རིམ་གྱིས་ཉམས་སྲིད། བོད་
པའི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་འགྱུར་སོང་ན་ཡ་རབས་སྒྲིབ་བཟང་ཉམས་ཏེ་ནང་སེམས་ཀྱི་
བདེ་སྒྲིབ་ཡང་དག་པ་ཞིག་མེད་པའི་སྒྱི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་གྱིན། བོད་མིའི་ཆས་གོས་དང་
སྒྲ་ལུགས། བོད་ཀྱི་སྒྲ་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་སོགས་ཉམས་སོང་ན་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མཆོན་ཉགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྐད་ཡིག་གོམས་གཤིས་དང་བཅས་པ་
སྒྲུང་སྒྲིབ་མ་ཐུབ་ན་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བོད་མི་རྩམ་ཟན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ནའང་དེང་སྐབས་སྒྲ་རྩོ་ནས་བཟུང་ཕྱི་
འབྲས་དང་ཆོད་མ་ཟ་མཁན་དུ་གྱུར་ནས། བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་ཁག་ཅིག་བོད་ཟས་ལ་མི་
དགའ་བར་གྱུར་པས་ས་མཐོ་གང་སར་སྐྱེས་པའི་འབྲུ་རིགས་ལེགས་ཤོས་ནས་ཀྱི་འདེབས་
ལས་ཀྱང་ཉམས་བཞིན་ཡོད། བོད་མི་ནི་གང་ངར་གྱི་གནམ་གཤིས་དང་འཆོམས་ཤིང་འོས་
པའི་ལྷ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་མཁན་ཡིན་ནའང་དེང་སྐབས་ཤིས་ཡོན་ཅན་དང་། དཔལ་འབྱོར་
ཅན། ན་གཞོན་ཁག་ཅིག་དབང་འཛིན་པ་དང་། གཞུང་སྐྱེར་གྱི་ལས་བྱེད་སོགས་མཐོ་རིམ་

མི་སྒྲིག་ཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྒྱན་གྱི་ཕྱེད་མ་བདེ་བ་དང་བརྟན་བཅོས་ལྟ་བུས་མི་
 གྱོན་པ། འགའ་ཤས་ཀྱིས་ལྷ་བ་གྱོན་སྒྲངས་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པས་བྱི་ལུགས་ཀྱི་གོས་ཡ་མ་
 ཟུང་ཞིག་གྱོན་ནས་སྒྲིལ་རས་ཐག་བཏགས་ན་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་རྩིག་ཉམས་སུ་ངོམ་པས།
 རིམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆས་གོས་ལྷ་བ་ནི་སྤྱོད་གཞས་འབྲེལ་སྟོན་པའི་ཆས་
 ལུགས་དང་། ཁྱོད་གསེབ་པའམ་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་དཀྱུས་མའི་གོས་ལུགས་ཏེ་རྩིས་ལུས་
 ཅན་གྱི་གྱོན་པའི་ངོ་བོར་མཐོང་སྲིད་པས། གོམས་གཤིས་སུང་སྟོབ་དང་འབྲོད་བསྟེན་ཆེད་
 བོད་མི་ཡིན་ཕྱིན་བོད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྒྱན་དུ་གྱུར་བྱུ་གཤམ་ཆེ།

སྒྲིག་དངས་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་བོད་གངས་ཅན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་
 སྐད་དང་བོད་ཡིག་གཅིག་ཀྱི་ཡིན་ནའང་དེང་སྐབས་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་མིང་ཆོག་གིས་
 བསྐྱབ་བསྐྱད་ཆེ་བས་བོད་སྐད་ནི་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་
 སྟོད་སྐད་དབར་སྐད་གངས་ཀྱིས་གོ་བརྒྱུ་འབྲོད་མིན་རེ་བྱུང་སྐབས་ལམ་སང་སྐད་ཡིག་
 གཞན་ཞིག་བེད་སྟོད་ཕྱེད་ལུགས་ཆེ་བས། རྩིས་མ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་པའི་སྤྱི་སྐད་
 མིན་པར་བོད་མིའི་སྟོལ་རྒྱན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་ཁྱོད་གསེབ་པའི་སྐད་ཡིག་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་
 འགྱུར་སྲིད་ལ། ང་ཆོའི་མི་རབས་གསར་པ་ཁག་ཅིག་པགས་མདོག་དང་ཤ་ཁྲག་ཙམ་བོད་
 མི་ཡིན་པ་ལས་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས་མེད་པའི་
 རྒྱ་མ་བོད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་མིན་པས་ད་ལྟ་ནས་བཟུང་སྐད་ཡིག་སྟོབ་ལ་སྤར་
 ལས་ལྟག་པའི་ལུགས་སྟོན་རྒྱག་དགོས།

སྟོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གཞུང་ལས་དེང་དུས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་རྣམས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་མ་
 བསྐྱགས་པའི་ཐོག་དེང་རབས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ནས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་འཆོ་བའི་ནང་བེད་
 སྟོད་ཕྱེད་ཐུབ་པའི་ངོ་བོར་གསར་གཏོད་གནང་དགོས་པ་མ་གཏོགས། གསར་གཏོད་ཅིས་
 མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་བསྐྱབ་བསྐྱད་དེ། དཔེར་ན། གསར་བཞེད་

ཆས་གོས་ཡ་མ་བྱང་། ཁྲ་ཁྲ་བྱེད་བྱེད་། ཡ་མཚན་པོ་དང་། གྲོ་པའི་རྣམ་པ་འདྲེས་པ་དང་།
སྒྱུང་ཚྭ་ལྟར་བཅོས་པ་སོགས་ལ་གསར་གཏོད་དང་ཡར་རྒྱས་མི་བཟོ་སྒྲུལ།

རྒྱ་གར་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་གོང་ནས་དར་བའི་ཆས་གོས་
དང་སྒྱུ་གཞས་རྙིང་པ་སོགས་རིག་གཞུང་རྙིང་པ་དགོས་མཁོ་ཅན་རྣམས་དེར་དུས་དང་
མཐུན་པར་བསྒྱུར་བ་གང་ཞིག་ལ་ངོ་བོ་མ་བཞུགས་པའི་ཐོག་ནས་གསར་གཏོད་གྱི་རང་
བཞིན་ལྡན་པར་བྱས་པས། ཚན་རིག་དང་ཡར་ཐོན་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱ་གར་པའི་མི་
རབས་གསར་པ་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་མོས་བྱེད་ས་དང་རྒྱན་སྒྱུད་བྱེད་ཐུབ་པའི་
ངོ་བོར་གནས་ཡོད། རྒྱ་གར་པའི་བྱད་མེད་གྱི་ཆས་གོས་དང་གནའ་བོའི་སྒྱུ་གཞས་རྙིང་པ་
སོགས་ལ་གསར་གཏོད་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པས་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྲིངས་
ཆའི་ཐོག་དགའ་སྟོབས་དང་བཅས་ངོམ་བཞིན་ཡོད།

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ཆས་གོས་སྒྱུ་གཞས་སོགས་ཉེ་བར་
མཁོ་བའི་སྲོལ་རྒྱན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་མ་བཞུགས་པའི་ཐོག་མི་རབས་གསར་
པའི་བོད་མི་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་ཡར་རྒྱས་གྱི་རང་བཞིན་
ལྡན་ཞིང་གསར་གཏོད་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་འགྲུགས་ཐུབ་
པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས་སྒྱུང་སྒྲོབ་
ཅིས་སྒྲོབ་ཚན་ལྟར་སྒྱུངས་ནས་བསྒྱུངས་ནའང་ཡུན་རིང་གནས་དགའ།

དེས་ན་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བོད་སྐད་གཙང་མ་རྒྱན་དུ་ཤོད་པ་དང་། མི་རིགས་
གྱི་ཆས་གོས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ། བོད་མིའི་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་ལ་དགའ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་
སྒྱུ་གཞས་ཞབས་སྟོ་གཙང་མ་ལ་དགའ་བའི་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་ཅིག་སེམས་གཏིང་དུ་
འཛོག་དགོས་པས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གོམས་གཤིས་སོགས་རིག་གཞུང་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་
སྒྱུད་གྱི་འཆོ་བའི་ནང་བེད་སྒྱུད་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུན་རྒྱ་འདི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་

གོམས་གཤིས་དང་བཅས་པ་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ལེགས་ཤོས་ཡིན། མདོར་ན་
བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་དག་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་
པས་ད་ལྟ་ནས་འབད་བཅོམ་ལྟོད་མེད་གནང་དགོས།

ཤེས་ཡོན་དང་སྦྱོབ་སྦྱོང་། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འཛམ་གླིང་གི་པོ་
ཁོན་འདིར་ཡིག་ཚོངས་ཅན་ནམ་ཡི་གེ་མི་ཤེས་མཁན་མེད་པར་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས། གནའ་སྤྱོད་མོ་དང་མི་འདྲ་བར་ཤེས་ཡོན་མེད་ཆེ་གཞུང་སྒྲེར་གྱི་ལས་དོན་གང་
ཡང་སྦྱབ་མི་ཐུབ་པར་མ་ཟད་མི་གྲལ་དུ་ཚུད་དཀའ་བས་ཤེས་ཡོན་ནི་མི་ཡིན་ཆད་ལ་མེད་
ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། སྡོན་ཆད་ཀྱང་ཞིང་འབྲོག་གི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ལ་ཤེས་
ཡོན་མེད་པའི་རྒྱུ་ལྷན་དུ་ལྟེ་བར་དཀའ་ངལ་མང་པོར་འཕྲད་པའི་ཉམས་སྦྱོང་གཏིང་
ཟབ་བྱུང་ཡོད་པས་ཤེས་ཡོན་སྦྱོབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། ཁྱིམ་ཆང་གི་འཛིན་སྦྱོང་
དང་། ཆོང་ལས། ཞིང་ལས། འབྲོག་ལས། ཆབ་སྲིད་སོགས་ལས་དོན་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་དེ་
དང་དེའི་ཤེས་ཡོན་མེད་ཆེ་མཐའ་མར་པམ་ཉེས་དང་། འཕྱས་ཤོར་འགོ་རྒྱ་ནི་སྦྱོང་བས་བྱུབ་
པར་བརྟེན། ཞིང་འབྲོག་མི་མང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ན་གཞོན་ཆོས་ཤེས་ཡོན་སྦྱོབ་སྦྱོང་བྱ་
རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས། བྱ་དང་བྱ་མོ་ཡོད་ཆད་སྦྱོབ་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་རེ་ཤེས་
པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་དང་།
དེང་ཏུས་ཀྱི་ཆན་རིག་ལག་རྩལ་སོགས་ཤེས་བྱ་གསར་པའི་རིགས་ཏེ་གནའ་དེང་གཉིས་
ཀའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གཤོག་པ་གཉིས་ལྟན་ཞིག་ཡོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།

སྤྱིར་ནང་ཆོས་དང་ལྷག་པར་བོད་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་སྦྱོབ་
སྦྱོང་ནི་ཆོས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཆང་མས་སྦྱོབ་དགོས་པའི་སྦྱོབ་སྦྱོང་གི་སྡེ་ཆན་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཡིན། ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ནང་ཆོས་དང་བོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
རིག་པར་སྦྱོབ་སྦྱོང་བྱས་ཡོད་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱ་དཔྱད་རྒྱ་ཆེ་བྱེད་འགོ་བ་དང་། ཡིན་མིན་

དཔྱད་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ལས་དོན་གལ་ཆེན་པོ་བྱེད་སྐབས་
ཆོས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་མེད་ལ་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། བྱང་ཆོས་དང་མཚན་ཉིད་
རིག་པ་སློབ་སྦྱང་གི་ངོ་བོར་བལྟས་པའི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱང་བྱས་ནའང་འགྲིག་ས། སྦྱར་བོད་
མི་ཞིག་ཡིན་བྱེད་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བའི་རྒྱན་འཛིན་བྱ་མཁན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལ་
བརྟམས་བཅོས་དང་གཏོར་གཅོམ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་མི་ཉན། ཆོས་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་
ཡིན་ན་རང་གི་ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་གང་སྤྱབ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

སྦྱར་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱང་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི། རྗེས་མར་
ལས་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་ཐོགས་ལེན་ཐབས་ཙམ་ཞིག་མིན་པར་རང་གི་བསམ་སློ་ཡར་རྒྱས་ཏེ།
ཤེས་རྒྱ་དང་དཔྱད་རྒྱ་ཆེ་བུ་བཏང་ནས་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡང་དག་པ་ཞིག་སྤྱབ་ཤེས་པ་དང་།
སྤྱག་བསྐུལ་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་མ་ཞོར་བ་བཅའ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་ང་ཆོའི་སྦྱོམ་གས་
འདི་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་བདེ་སྦྱིད་དང་ལྷན་པ། ཡ་རབས་
སྦྱོད་བཟང་དང་། འཆམ་མཐུན་གྱི་སྦྱོམ་གས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཤེས་ཡོན་
སློབ་སྦྱང་ལ་ཀན་གཞོན་ཀྱན་གྱིས་རྒྱན་དུ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོན། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་ནི་རྒྱ་འབྱོར་ཆེན་པོ་
ཡོང་ཐབས་ཁོ་ན་བྱེད་རྒྱ་ཙམ་མིན་པར། འཆོ་བ་དང་འགྲན་ཚོད་མིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་
ལམ་སློལ་གྱི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཡ་རབས་སྦྱོད་བཟང་དང་མི་འགལ་བའི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་ཐབས་ལ་གཙོ་
བོར་འབད་དེ། དབུལ་སྤྱག་བར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉེ་བཀ་རྒྱུད་དུ་གཏོང་དགོས། སྡོན་
ཆོས་རྒྱལ་སྐབས་སུ་འང་དབུལ་སྤྱག་ལན་གསུམ་སྟོམས་པར་མཛད་ཚུང་ཡོད། སྐབས་

ཤིག་འཇམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྱ་གང་སར་ཚན་རིག་དར་བྱུང་ཆེ་བྲགས་པས་ཞིང་ལས་དང་
འབྲོག་ལས་སོགས་ཚན་རིག་ཅན་དུ་བསྐྱར་ཏེ། གསར་བཏོད་ལ་ཨ་གསར་བྱས་བྲགས་
པའི་དབང་གིས་དེང་སྐབས་དེའི་ཕོག་དུག་གི་གནོད་སྐྱོན་མང་པོ་མིག་མཐོང་ལག་
ཟིན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ། སློལ་རྒྱན་གྱི་ཞིང་ལས་བྱེད་སྤངས་སོགས་གནའ་བོའི་ལག་རྩལ་
ཅི་། དགོས་མཁོ་ཅན་དང་། བན་ཐོགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་དུས་སློལ་རྒྱན་གྱི་ཞིང་
ལས་བྱེད་སྤངས་སོགས་གྱི་ལག་རྩལ་ཤེས་མཁན་ངེ་བཞིན་མི་རྟེན་པ་དང་། ལག་རྩལ་པ་
རྟེན་ནའང་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་རང་
རའི་རོང་འབྲོག་གི་ས་ཁུལ་དུ་སློལ་རྒྱན་གྱི་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་སོགས་ད་སྟངས་
ཉམས་པར་གསོན་པོར་གནས་ཡོད་པ་འདིར། གཙང་སྤྱ་རྒྱུད་བ་དང་། མངོས་ཆོས་མེད་
པའི་སྐྱོན་ཐུན་བུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་བརྟན་བཅོས་དང་། སྤང་རྒྱུད་མི་བྱེད་པར། སློལ་རྒྱན་
གྱི་ལག་རྩལ་འདི་དག་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ངོས་ཟིན་དགོས། མི་རབས་ནས་མི་རབས་
བར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་གནས་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ན་ཞིང་འབྲོག་
གིས་མཆོན་སློལ་རྒྱན་གྱི་ལས་རིགས་ལེགས་པ་གང་ཡོད་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་
དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།

རོང་འབྲོག་མང་ཆོགས་སམ་བྱིས་ཆོང་འགའ་ཤས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་
གྱི་གནས་གཞིའི་མཉམ་ལས་འཛུགས་པ་དང་། ཆོང་ལས་སོགས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་
དཔལ་འབྱོར་འཆོལ་སྐྱབ་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེ། དཔེར་ན། ཞིང་ལས་ཐོན་འབབ་ཆོང་གཉེར་
མཉམ་འབྲེལ། འཐག་ལས་ཀྱི་ཆོང་གཉེར་མཉམ་འབྲེལ། འོ་མ་མཁོ་སྤྱོད་གྱི་མཉམ་ལས།
ཞིང་རྒྱ་འཛིན་ལས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ། བྱགས་གསོའི་མཉམ་ལས། ལག་རྩལ་མཉམ་ལས།
ཆོང་ལས་མཉམ་འབྲེལ་དང་། མ་རྩ་མཉམ་འབྲེལ། ཁང་བཟོའི་མཉམ་ལས། ཁྲིམ་ར་མཉམ་
འབྲེལ། དུལ་ཁང་མཉམ་འབྲེལ། འཛུགས་སྐྱོན་མཉམ་འབྲེལ། བཟོ་ལས་མཉམ་འབྲེལ།

ངལ་རྩིས་དང་ཨར་ལས་མཉམ་འབྲེལ། འགྲིམ་འགྲུལ་དང་སྐྱེལ་འབྲེན་མཉམ་ལས་སོགས་གསར་འཛུགས་གྱིས་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་མཉམ་འབྲེལ་གནང་དགོས། དེའང་སྤྲིན་གཞི་ཡོད་པ་དང་རྩིས་ཞིབ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་མང་ཆོགས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་སྲ་བརྟན་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འགོ་བྱེད།

ལྷག་པར་རྩིས་འབྲོག་སོ་སོའི་ཡུལ་མིའི་ལག་ཤེས་གང་ཡོད་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་རྩིས་ལྷན་ལྷན་སྤྲོད་ནས། དེང་དུས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་བཀོད་གྱིས། ཁྲོམ་རར་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་། ཅ་ལག་སྤྲོ་ཆོགས་བཅོ་སྟུན་བྱེད་པའི་བཅོ་སྟུན་ཆེན་ཆོགས་མང་པོ་བོད་མི་སྤྱིར་རམ། མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གསར་འཛུགས་དང་། ཞིང་འབྲོག་གི་ཐོན་རྫས་གང་ཡོད་བར་ཁེ་བྱེད་མཁན་ལ་སྒོ་དེ་མི་དགོས་པར་རང་རང་སོ་སོས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་རང་ཁ་རང་གསོ་སྤྱོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ལག་ཤེས་ཅན་ཟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ལག་ཤེས་སྤེལ་བ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྤྲིན་འཛུགས་ཆེ་ཆུང་སྤྲོ་ཆོགས་བཀོད་སྤྲིན་གིས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་ཐབས་བྱས་ན་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་ཞིང་། མང་ཆོགས་སྤྱི་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྩལ་ལ་སྒོ་སྤྲོ་ཆོགས་ནས་གསར་བཏོད་བྱེད་ཐུབ་ཆོ། དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་འདི་སྤྲིན་དང་མི་འབྲེས་པར་མ་ཟད་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བའི་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ་པའི་དགོ་མཆན་ཡོད་ལ། འདི་ནི་ཞིང་འབྲོག་གི་ཡུལ་མི་དཀྱིལ་མ་ཀྱུན་མཉམ་རུབ་གྱིས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་མེད་པའམ་བསམ་སྒོ་གཏང་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དུས་ཡུན་སྤང་བའི་ནང་མཁྱོགས་སྤྱར་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་བཅའ་འདོད་མཁན་ཆོ། གཞན་གྱི་མགོ་སྐྱོར་འོག་ཏུ་ཆུད་སྤྲོ་ཞིང་། རྒྱུན་ཅིང་བྱེད་པ་དང་། བྱ་ཆོང་རྒྱག་པ། རྟིང་ཆོང་རྒྱག་པ། རང་ཡུལ་གྱི་གཏོར་ཁ་དང་། ཤིང་ནགས། སྤྲོ་རྫས་སོགས་ཆོད་མེད་ཏམ་ཆོང་བྱས་ཆེ་འཕུལ་སེལ་གྱི་སྐྱོར་མོ་ཆུང་ཟད་ཡོང་ནའང་། ཤིང་ནགས་སོགས་པ་མེས་ནས་གཅིས་སྤང་བྱས་

པའི་གཏེར་མཛོད་ཅ་མེད་བཏང་བ་དེས་རང་གི་ལུང་པ་སྟོང་པར་བསྐྱར་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་ས་བཅུད་ཉམས་ཏེ་རྩ་ཐང་བྱེ་ཐང་དུ་འཁྱུར་བ། རྩ་ལོག་རྒྱགས་པའམ། ཆར་རྩ་དུས་
སུ་མི་འབབ་པ། ཆ་དོད་འཕེལ་བ་སོགས་འབྱུང་བཞིའི་གནོད་སྦྱོན་ཆབས་ཆེན་ཡོང་
བཞིན་པར་བརྟེན་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། བྱིས་མ་འགལ་གྱི་སྒོ་
ནས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་ཐབས་བྱས་ཆེ་ནམ་ཞིག་བཅོན་དུ་ཚུད་པ་དང་མ་ཅ་བརྒྱག་པ་
སོགས་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་མང་པོ་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས་དཔལ་འབྱོར་འཛོལ་སྒྲུབ་བྱེད་
སྟངས་ནོར་བའི་ལམ་དུ་འགོ་མི་ཉན།

ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྦྱོབ། རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱ་
འདི་བོད་མི་ཁོ་ནའི་བདེ་སྒྲུག་ཅམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་གྱི་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་
པོ་ཡོད། བོད་འདི་འཛམ་གླིང་གི་མཐོ་སྒང་དུ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གངས་རི་དང་འབྲུག་
རོམ་ཆེས་མང་སའི་ས་ཁུལ་ཡིན་སྟབས་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱ་ཆེན་མང་པོའི་འགོ་སྟེ་འབྱུང་
ཁུངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པས། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་འདི་དག་གིས་འཛམ་གླིང་གྱི་དང་བྱེ་བྲག་གླིང་ཆེན་
ཨེ་ཤེ་ཡ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་འཁོར་འདབས་འབྲེལ་གྱི་བྱིས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་
ཕན་གནོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེད་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེས་ན་རི་
ལུང་ནགས་གསུམ་གྱིས་མཆོན་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་གནོད་སྦྱོན་ཤོར་བའི་སྐབས་བོད་ལུ་
ཅམ་མིན་པར་འདབས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ལ་ཆར་རྩས་མི་འདང་བའམ། ཡང་ན།
རྩ་ལོག་རྒྱགས་པ་སོགས་འབྱུང་བཞིའི་གནོད་འཆེ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།

རང་རེའི་ལུལ་འདིར་གནའ་སྔ་མོའི་སྒོལ་རྒྱུ་དུ་ཤིང་ནགས་སྒྲུག་པོ་དང་ཤིང་
ནགས་གལ་ཆེ་བ་ནམས་ལ་སྤྱང་ནགས་ཞེས་གཅོད་འབྲེག་བྱེད་མི་རུང་བ་སོགས་གྱིས་
རི་ལུང་ནགས་ཆལ་ལ་གཅེས་འདྲིན་བྱེད་པ་དང་། གཅན་གཟན་དང་རི་དྲགས་སོགས་
གསད་མི་ཆོག་པའི་རི་རྒྱུང་རྒྱ་སྒྲོམ་པའི་སྒོལ་བཟང་ཡོད་པ་འདི་ཉམས་གསོ་བྱ་ཐུབ་ན།

ཁོར་ཡུག་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་སྐྱོངས་ཀྱི་ལམ་སྐོལ་སྤྲུལ་བཤེས་དང་བོད་མིའི་གོམས་གཤིས་
ལ་འཇགས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་ནས་ལས་འགུལ་སྤེལ་བཞིན་པ་ལྟར་ང་ཚོའི་ས་ཡུལ་གྱི་ཁོར་
ཡུག་སྤང་སྐྱོབ་ནི་རང་ཉིད་སྒེར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། སོ་སོའི་མི་རབས་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ནམས་ལ་ཕན་གནོད་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། གཏེར་
ཁ་སྡོག་འདོན་དང་། ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་སྤོང་སྤོང་ཆོད་མེད་འཕྱུ་བ། རི་སྐྱེས་སྡོག་
ཆགས་གསོད་པ། གད་སྐྱེགས་གང་སར་གཡུགས་ཏེ་སོ་སོའི་ཁོར་ཡུག་ལ་སྤྲུལ་བཅོག་བཅོ་
བ་སོགས་བྱིས་ཆང་རང་རང་སོ་སོའི་ས་ནས་བཀག་སྡོམ་ནན་པོ་བྱས་ན་སྤྱི་པའི་ཁོར་ཡུག་
གཙང་མར་བསྐྱར་བྱུང་།

འཛམ་གླིང་འདིར་སྤོང་སྤོང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་དང་སྡོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་
ཙུ་བརྒྱུ་ཏུ་འགོ་བཞེན་པ་ལྟར། རང་རེའི་ས་ཡུལ་བོད་དུ་འང་ཙུ་ཆེའི་སྤོང་སྤོང་སོགས་སྤྱི་
དངོས་དང་སྡོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ཙུ་བརྒྱུ་ཏུ་འགོ་ལ་ཉེ་བའི་ཉེན་ཁ་ལས་སྐྱོབ་
དགོས་པའི་ལས་འགན་ནི་ང་ཚོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པས། གཏེར་ཁ་སྡོག་དང་ཤིང་ནགས་
གཅོད་འབྲེག་རི་སྐྱེས་སེམས་ཅན་གང་བྱུང་གསོད་པ་སོགས་བྱས་ཆེ་ཁོར་ཡུག་གི་མངོས་
སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་ཅི་མ་དུ་མ་ཟད། ས་བཅུད་ཉམས་པ་དང་། གནམ་གཤིས་ཀྱི་ཆ་གང་རང་
སར་གནས་མ་ཐུབ་པའི་འཇུར་སྡོག་གིས་ཆར་རྒྱ་སྤུས་སུ་མི་འབབ་པ། ཆར་ལོག་དང་།
རྒྱ་ལོག་ས་ཡོམ་སོགས་འབྱུང་བཞིའི་གནོད་པ་ཡོང་བའི་ཙུ་བ་ཡིན་པར་ཆོན་རིག་མཁས་
པ་མང་པོས་ངོས་འཛིན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་རང་
རང་སོ་སོའི་ཁོར་ཡུག་ལ་སྤང་སྐྱོབ་གཟབ་ནན་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ།

མཆུག་གི་གཏམ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོག་
ཏུང་ནའང་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པས་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་མཁན་ནམས་ཀྱིས་དགེ་

བློ་མཁུ་གཤམ་དང་ས་ནས་དྲི་བ་དང་དྲིས་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤངས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་རྒྱུ་
 གལ་ཆེ། འདིར་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྩུ་དང་མི་ཆོས་གཙང་མ་བརྩུ་དྲུག་གི་དོན་རྩིས་ཅན་
 པ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་གི་བྱ་སྤྱོད་པལ་པ་གང་དང་
 གང་ལ་འབྲེལ་ཆེ་བ་སོ་སོར་སྦྱར་གང་སྤུང་གིས། རོ་འཕྲོད་སྤྱོད་བ་དང་། གོ་གང་བདེ་བ་དེ་
 གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་བཅིས་ནས་བཤད་ཡོད་དུས་གཞུང་དོན་རྩིས་པ་བཞིན་རོ་སྤྱོད་སྤུང་མེད་
 ལ། མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བ། ནང་དོན་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ནའང་། དགག་
 དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་གིས་གང་ཤེས་བདེ་བ་དང་གོ་བདེ་བ་དགོས་
 པའི་གཙོ་བོར་བརྩུང་ཡོད། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཀྱང་ཆོས་ཆོག་མིན་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་
 ཁ་སྐད་དམ་པལ་སྐད་ཀྱིས་རོ་སྤྱོད་བྱས་པས་ཆོས་ཆོག་གི་གོ་དོན་ལྟར་གཏིང་ཟབ་མིན་
 པར་ཕྱོགས་ཅན་ལས་སྟོན་མི་སྤུང་བ་མང་ནའང་། རང་རེའི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་
 ཞིང་འབྲོག་མི་མང་རྣམས་ཆོས་དད་ཆེ་བ་ཅན་ལས་སྤྱི་ཆ་ནས་ཤེས་ཡོན་དམན་པ་དང་།
 ལྷག་པར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དམའ་ཤོས་ཅན་ཡང་ཞེ་ཤེས་བལྟ་སྟོལ་དང་མང་ཆོགས་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་བྲིད་གནང་མཁན་བཅས་སྤྱོད་པ་བྱས་བརྩུང་མེད་པ་ལྷ་བྱས་ད་ལྟའི་བར་
 ལུས་ཡོད་དུས། སྟོལ་རྒྱུན་གྱི་དད་པ་ཅན་ཁོ་ནས་ཆོས་ལ་དགའ་དད་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆོས་པ་
 དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དང་། དད་ལྡན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་གི་བྱ་
 སྤྱོད་རྣམས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཅན་དུ་བསྒྱུར་སྤུང་ན་ཁ་ཞོར་ལག་
 ཞོར་ལ་དགེ་བ་གང་མང་མང་གསལ་སྤུང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་
 ལ་མཐུན་པའི་ཞི་བདེའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྒྱུར་སྤུང་ན་བསམ་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་
 གིས་བཤད་པའི་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་ཡིན། ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་འདིའི་ནང་དོན་རྣམས་མི་མང་
 ནང་པན་ཚུན་ཤོད་རེས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྤུང་བུ་རེ་ཞེ་ཡོང་དང་ཞེ་
 ཤེས་བལྟ་དགོས། གང་ཤེས་པ་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྒྱུར་ན་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། ཆོས་

ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ནི། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱ་སྟབས་ན་ཕན་ཐོགས་བྱོས། ཕན་ཐོགས་བྱ་མ་སྟབས་ན་གཞོད་པ་མ་སྟེལ། ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟུས་ནས་གསུངས་པས། ཆོག་འདི་ལ་གོ་བ་ལོན་མི་སྟབས་པར་དཔེ་བྲིད་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་མེད་པས་འདིའི་དོན་ལམ་སང་ཤེས་སྟབས་པ་དང་། མི་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་སྟབས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཆུང་གང་བྱེད་སྟབས་པ་དེ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བྱ་བ་ཁབ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་དགོས། ངས་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ཅག་གི་སྟོང་ལམ་སྟེ་གཅིག་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་བཏང་སོང་ན་ངས་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་བྱས་པས་ཕན་ཐོགས་པ་དང་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་པས་ངའི་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྟེ། བྱེད་ཅག་གི་དགོ་བ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་བསྟོ་སྟོན་ཡང་དག་པས་མཆམས་སྟོར་བྱེད། ལམ་སང་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་མ་སྟབས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་སྟབས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་ན་སླ་མའི་ལྟ་སྟེ་དཀར་པོ་ཞེས་པ་མིང་དོན་མཆུངས་པར་མ་ཟད། ཆོ་འདིར་བདེ་བ་དང་བྱི་མར་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་བས་ཀུན་གྱིས་ཡིད་ལ་འཇགས་པར་འཆོལ།

རེ་འདུན། ངོས་ཀྱི་སྒྲིང་རབས་དང་མི་རབས་ནས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པའི་མི་མང་རྣམས་ཆོ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་བདེ་བའི་ཐབས་ལ་གང་སྟབས་ཀྱིས་སྟོར་དགོས་པ་ནི་ངོས་རང་གི་རྟེ་སྒྲིང་བཅུ་གཅིག་པར་སྟེས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲི་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་འགན་ཡིན། དེས་ན་འབྲེལ་ཡོད་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་བྱ་སྟོང་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་དང་། ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོད་སྟོན་མི་གཏོང་བ། མཐུན་ལམ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ། རྒྱ་ཇག་ཁྲམ་གསུམ་སོགས་སྟོང་ངན་གྱི་རིགས་མི་བྱེད་པ། སྤུ་བྱ་སྟོབས་སྤར་གཏོང་དགོས་པ། སྟོང་ལམ་གང་དང་གང་འདྲ་བྱས་ན་སྤེམས་དང་འགལ་བར་མ་ཟད་དམ་པའི་

ལྟ་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་། སྐད་ཡིག་གོམས་གཤིས་སྤངས་སྟོབ་དགོས་པ་སོགས་ལ་
 རབས་སྟོད་བཟང་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་གྱི་ཁ་ཏ་བསྐྱེད་བྱ་ཁོ་ན་འདིར་བཀོད་པ་
 མ་གཏོགས། འདིའི་ནང་གི་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་ཟུར་ཅམ་ཡང་འདྲེས་བསྐྱེད་མེད་པས་བསྐྱེད་
 བྱ་འདི་ལྟ་སྟོག་བྱེད་མཁན་ཆོར་དོན་མེད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་མ་རེད་བསམས་ཏེ་ཡིད་
 ཆེས་བྱས་ནས་བྲིས་པ་ཡིན། རང་ཡུལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ལས་འགན་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་
 གནས་འཁོད་རང་རིགས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་འགན་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་
 གིས་རང་རིགས་མི་མང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་འདིར་གོང་རིམ་
 ནས་མཐོང་ཆེན་གནང་གི་རེད་སྟུང་པའི་སྒོ་སྟོབས་ཡོད། གལ་སྲིད་ཆབ་སྲིད་དང་དངོས་
 ལུགས་གང་རུང་ནས་འདྲེས་མེད་དམ་སྟུང་པའི་ལུགས་དོགས་འབྱུངས་ཆེ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཆིག་
 བྱང་པོས་གཡོ་བསྐྱེད་མེད་པར་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་ན་གསལ་པོར་
 མཐུན་ཐུབ། མི་རེ་བྱང་གིས་བྱི་རྒྱལ་དུ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དོན་ཡོད་ཅེས་གོང་རིམ་ལ་ཐུང་སྟུར་ལྟ་བུར་བྱས་ཐོང་ཡོད། ལྷ་མོ་ནག་
 བོ་ཞིག་གཡོ་ཐབས་རྒྱན་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཡོག་པ་ཅམ་གྱིས་ནག་པོར་གལ་འབྱུང་། མི་མང་
 གི་མདུན་སར་བདེན་པའི་མཐའ་གསལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེ་སྡོན་ངས་བྲིས་པའི་ཆོས་
 རྟོགས་ཁོ་ནའི་བསྐྱེད་བྱ་དུག་ཅུ་རྒྱ་པོའི་རེ་འདུན་ཟེར་བའང་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཆབ་
 སྲིད་ཀྱི་ལག་ཆར་བེད་སྟོད་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་བཙོན་འཇུག་དང་དཔེ་ཆ་གཞུང་བཞེས་
 བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ལྟ་སྟོག་བྱེད་མཁན་ཆོར་དཀའ་ངལ་ཕྲན་བུ་རེ་འཕྲད་ཐོང་
 ཡོད། ཐུང་སྟུར་བྱེད་མཁན་འདི་ཆོའི་གས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆིག་བསྐྱེད་དང་། བྲིམས་དང་
 འགྲིག་ལམ་སྤངས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་ཤ་ཆ་མཁན་ཞིག་མིན་པ་མཐུན་གསལ་རེད། ལས་
 བྱེད་ཤེས་ཡོན་མེད་མཁན་རེ་བྱང་གིས་རང་གི་དབང་ཆ་ལོག་པར་བེད་སྟོད་བྱས་ཏེ།
 རང་དོན་ཁོག་བཅུག་གིས་གོང་རིམ་ལ་ངོ་དགའ་སྟེལ་ལད་ཀྱི་ཆེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལག་ཆ་

མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལག་ཆར་དོ་སྐྱོད་བྱས་ཏེ་དབུ་སྐོར་གཏོང་བ་དང་ཆབ་ས་
ཅིག་མི་མང་གི་སེམས་གསོད་པའི་ངན་པ་ལང་ཤོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་མི་རིགས་གྲངས་
ཉུང་གི་ས་ཁུལ་དུ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་སྡོན་ནས་དར་བྱབ་གཏོང་བ་དང་ངན་རྒྱུ་
གཅིག་གཞོན་ཡོད་པ་ནི་མཁྱེན་གསལ་རེད། མངོས་ལམ་ཙམ་མིན་པར་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཆིག་
བསྐྱེལ་དོན་དམ་པས་དགོས་ན་མི་མང་གི་སེམས་གསོད་མི་ཉན། འདས་པའི་ཉམས་ཐུང་
ལ་གཟིགས་ཏེ་ད་རེས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདིར་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་དམིགས་
བསལ་གྱིས་ཁྱ་བཞིན་ཡོད་ལ། རེ་འདུན་ཁྱ་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་འང་ངས་ངོས་འཛིན་ཁྱ་བཞིན་
ཡོད་ལགས་པ་བཅས་དབྱིངས་མངའ་ཁྱ།

མཇུག་བྱང་ནི། དེས་ན་ཡོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྐོན་མེ་ཀའི་སྐྱེ་ཤང་རིམ་བྱོན་གྱི་
གདུལ་ཞིང་མདོ་སྐྱོད་ལྟོ་རྒྱུད་གྱིས་མཆོན་འབྲེལ་ཡོད་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་དཀྱུས་མ་ནམས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུན་བདུན་ཅུ་ལོན་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་པོའི་ཉམས་ཐུང་གི་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་དོན་
ཆན་སོ་གཉིས་ཅན་ཞིག་ད་རེས་བྱི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། འབྲེལ་ཡོད་སེར་སྐྱ་མང་
ཆོགས་ནས་འདི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ལམ་སྐོན་བཀའ་སློབ་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་མ་བུང་
བར་མ་ཟད་དེ་སྡོན་ངས་བཤད་པ་ཆོས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་དང་མཐུན་ལམ་ལ་མིག་
མཐོང་ལག་བྱིན་གྱི་པན་ཐོགས་བུང་བར་མཐོང་བས་སྐར་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་འདོད་པ་
དང་། ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྲངས་ཀྱི་རིང་པ་ཡུལ་སེར་སྐྱ་མི་མང་ནམས་ཀྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ང་
ལ་ཞལ་མཇུག་གསུང་ཐོས་སམ་ངོ་འཕྲད་ཡོང་ཆེད་པ་ཡུལ་དུ་ལྟ་སྐོར་ལ་ཤོག་ཅིས་ང་ལ་
ཐད་ཀར་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་རེ་འདུན་ལོ་ནས་ལོ་མཐུད་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ས་གནས་རྫོང་ཁག་དང་། རང་སྦྱོང་ཁུལ། ཞིང་ཆེན། དབུས་གཞུང་བཅས་པའི་འབྲེལ་
ཡོད་ཆོར་ལུགས་མཐུན་གྱིས་རེ་འདུན་ཁྱ་བསྐྱལ་རིམ་པར་ཁྱས་པར་མ་ཟད། ངའི་ངོས་
ནས་ཀྱང་དབུས་གཞུང་དང་། ཞིང་ཆེན། རང་སྦྱོང་ཁུལ། རྫོང་སོ་སོར་ཡིག་ཐོག་ནས་

ཐད་ཀར་དང་། རྒྱ་གར་ནང་གི་གཞུང་ཚབ་ཁང་བཅས་པར་སྤྱི་སྤྱོད་གང་ཅུང་བརྒྱུད་ནས་
རང་ཡུལ་དུ་ལྷ་སྐོར་ལ་ཡོང་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྟན་མེད་ཡང་ནས་ཡང་
དུ་ཞུས་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟའི་བར་བདག་སྤྱོད་ལེགས་པོ་དང་བཀའ་ལན་ཡག་པོ་ཞིག་མ་
གནང་བར་བརྟེན་མི་མང་གི་བསམ་དོན་མ་འབྲུབ་པས་རེ་འདོད་མ་ཁེངས་པར་གནས་
ཡོད། དེས་ན་ང་ཚོ་རི་ཡུལ་གཉིས་ངོ་ཅམ་ཐུག་རྒྱུ་ཡུན་ཤིན་དུ་རིང་མོང་བས་དེ་སྟོན་
ལྷ་སྐོར་ལ་ཡོང་ཐབས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཅུང་དེའི་སྐབས་སུ་བཤད་རྒྱུའི་ཁ་བརྒལ་
བསྐྱེད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་གོང་གི་བསྐྱེད་བྱ་འདི་དག་ཡིན་པས། ད་རེས་མི་མང་གི་རེ་བ་ཕྱན་
བྱེད་སྐོར་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཀན་པོའི་ཉམས་ཐྱིང་གི་བསྐྱེད་བྱ་དོན་ཚན་མོ་གཉིས་ཅན་
འདི་ཉིད་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྒྱུགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་
མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོམས་ཁང་ནས་སྟོན་ལམ་ནམ་པར་དག་པས་མཆོམས་སྟོར་བ་
དང་བཅས། འབྲས་རོང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྤྱུལ་མིང་འདྲིན་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་
འདྲིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་འབོད་པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་
གྲང་ལོའི་བོད་ལྗེ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡༥ ལ་བྱིས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

བཅིང

ང་རང་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས། ངས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་དབང་བསྐྱར་འོག་གི་ཨ་མདོ་ས་ཁུལ་
ཡིན་པ་དང་། རྫོས་སུ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ནང་ཨ་མདོར་བྱང་པའི་དོན་རྒྱུན་གཤམ་ཆེན་ལག་
ཡིན། ར་པ་གི་རྟི་དགོན་པར་རང་ལྷས་མེ་མཉེན་གི་དོན་རྒྱུན་བྱང་རྩེས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་
པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ངས་དེ་སྔ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཨ་མདོ་ས་ཁུལ་གཙོ་ཆེ་བ་མཆོ་

སྟོན་བོད་ཁྱལ་དང་། ཀན་སུའུ་ཁིང་ཆེན་གྱི་ཀན་ལྷོ་ཡིན་པ་ལས། ར་པ་ས་ཁྱལ་ལ་དོ་སྣང་
སྟོན་བྱུང་མེད་པ་ཤེས་ཆོར་བྱུང་།

འདི་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ད་ལྟའི་ཆབ་སྲིད་བྱུང་སྐབས་ཁྲོད་ཀྱི་ཨ་མདོ་དེ་མཆོ་
སྟོན་དང་སི་ཁྲོན། ཀན་སུའུ་བཅས་ཁིང་ཆེན་གསུམ་དུ་བཅུག་སྟེ། ཕོན་ཆེའི་འབྲེལ་ཡོད་
གྱི་ཡིག་ཆ་ནམས་ཁིང་ཆེན་གཞིར་བཟུང་གིས་བཀོད་སྒྲིག་དང་འབྲེམས་སྒྲེལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་
པ་དང་། སི་ཁྲོན་གྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་ནམ་ཀུན་བོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དཀར་མཛེས་
ཁྱལ་ལ་དོ་སྣང་མང་བ་བྱེད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ར་པའི་ས་བབས་ཁོར་ཡུག་དང་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལའང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྐར་སྟོལ་མངའ་རིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གི་འཛིན་
སྐྱོང་ས་ཁོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་། ར་པ་ས་ཁྱལ་འདི་མཐའ་ཁྱལ་ཞིག་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་གི་ར་པ་ནི་ཨ་མདོ་དང་ཁམས་ཀྱི་འབྲེམ་མཆོམས་སུ་གནས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
ལྟེ་གནས་ལྟ་ས་དང་རྒྱུད་ཁད་ཤིན་ཏུ་རིང་། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཁོངས་ཀྱི་ར་
པ་འདི་སི་ཁྲོན་ཁིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ར་པ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་
སྐྱོང་ཁྱལ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། མཆོ་སྟོན་དང་། སི་ཁྲོན། ཀན་སུའུ་བཅས་ཁིང་ཆེན་གསུམ་གྱི་
འབྲེམས་མཆོམས་སུ་གནས་ཡོད། སྟོལ་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཨ་མདོའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་ར་པ་དང་།
ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གི་སི་ཁྲོན་ཁིང་ཆེན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་ར་པ་གཉིས་ས་ཁོངས་དང་རྒྱ་ཁྲོན་
གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གོ་དོན་ཐ་དད་ཡིན། འདིའི་སྐོར་གཞི་རིན་པོ་ཆེས་འབྲེལ་བཟོད་ཞིབ་
གསལ་མཛད་ཡོད།

གཞི་རིན་པོ་ཆེ་འཆར་ལོངས་བྱ་ཡུལ་དེ་ནི་ས་བབས་མཐོ་ཁིང་གང་ངར་ཆེ་བའི་རྩ་
ཐང་ཡིན་ལ། དེར་འཆོ་གནས་བྱེད་པའི་བོད་མི་ནམས་ཀྱིས་ཕྱགས་ལས་གཙོ་བོར་གཞིར་གྱི་
ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་རིང་མོའི་སྟེང་། ས་དེའི་བོད་རིགས་ཆོར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིག་

འཛུགས་སྤྱོད་བཟུང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཤོག་ཀ་དང་དགོན་པའི་མ་ལག་བཟུང་། སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིག་འཛུགས་དང་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་ཤིག་གྲུབ་ཡོད། ནང་བསམ་སྒྲོ་དང་བྱི་དངོས་པོ་གང་ཐད་ནས་ཁོང་ཆོ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡིན་ལ། བྱི་ལ་འབྲེལ་གཏུག་དེ་ཙམ་མེད་པས་བྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཆོར་ཆ་རྒྱས་མེད། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ལྟན་རིང་མོའི་ཁོད་ས་ཁུལ་འདི་དག་ནི་གཞན་གྱི་ཐེ་གཏོགས་མེད་པར། ས་གནས་ཀྱི་བོད་རིགས་དབྱ་བྱིད་དང་དགོན་པའི་སྤྱུལ་སྤྱུ་དང་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྦྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་ས་ཁུལ་དེའི་མང་ཚོགས་ལ་རྒྱས་ལྡན་གྱི་དབང་ལུང་བྱུང་བ་སྤྱི་བཟུང་གི་ཡོད། ཐ་ན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་མཆོན་ནའང་། གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་རྩ་བ་ས་ཁུལ་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཡོད་ཀྱང་། གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་འབྲི་འགོད་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་སྟོང་རྩ་པའི་སྒྲོར་མག་མོག་ཅིག་ལས་མེད།

རྒྱ་ནག་གུང་ཁྲན་གཞུང་གི་སྲིད་དབང་བཅུགས་ཤིང་གྱི་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་དཔར་འབྲེམས་བྱས་པའི་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ས་ཁུལ་སྟོང་རྩ་པའི་སྤྱོད་རྩ་བ་ཁུལ་ཡོད། བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ལོ་རྒྱས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། དེའི་ལག་ཏུ་སོན་པའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོད་ཀྱི་རྩ་བ་ཁུལ་གྱི་སྒྲོར་མག་མོག་བཟོད་ཡག་ཤོས་ནི། ཨ་རིའི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་ཨེ་ཤལ་གྱི་བཅུ་མས་ཆོས་ཡིན། ཡིན་ནའང་ཨ་མདོ་ཁུལ་དུ་སྟོན་གྲགས་རྒྱས་པའི་རྩ་བ་ཀའི་དགོན་པ་འདི། དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པས་རང་ལུས་མེ་སྤྲོག་བཏང་སྟེ་རྩ་བ་ཀའི་སྤྱི་གཡའ་བའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་མདོན་ཡོད་པས། ད་ལའང་ད་དུང་ཞིབ་འཛུགས་གཏིང་ཟབ་བྱ་དགོས་པའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་པུང་།

བྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ ༡༡ ནང་བྱི་ལུལ་དུ་བཅན་བྱོལ་ལ་གྱུར་བའི་ཀའི་དགོན་ཁག་གི་དགོན་བདག་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་པ་སྤྱོད་བཟུང་བསྟན་འཛིན་འཛིགས་

མེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་རྩ་པའི་གནས་སྐབས་སྒོར་གསལ་
བཤད་གནང་ཡོད། གསར་འགྱུར་དེ་མཐོང་མ་ཐག་ངས་འཕྲལ་མར་བོད་རིགས་གྲོགས་
པོ་ཀུན་དགའ་བཟླ་ཤིས་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཅར་འདྲིའི་གོ་སྐབས་ཤིག་
བཀོད་སྒྲིག་ཡོང་མིན་ངེས་པ་ཡིན། ཕྱི་ཆེས་ ༡༤ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་མཛད་བྲེལ་
ཆེ་བའི་བར་གསེང་ནས་དུས་ཚོད་བཏོན་ཏེ། ཁོང་བཞུགས་ཡུལ་ནི་འུ་ཡོག་གྲོང་ཁྱེར་མན་
ཏུ་ཁོན་གྱི་ཕང་ཁྲོའི་གསོལ་མགོན་ཁང་དུ་ང་ལ་བཅར་འདྲི་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བྱུང་།

ཐོག་མར་མཇལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ང་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་བཞག་
བྱུང་། ངས་དེ་སྔ་བཅར་འདྲི་བྱས་ཐྱོང་བའི་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་གྱི་སྒྲ་ཆེན་གཞན་དང་
མཚུངས་པར། མཚམས་མ་ཆད་པའི་དོན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མང་པོའི་ཉེ་དབུས་སུ་གནས་
པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞེ་ཞིང་དུལ་བ་དང་། གསུང་མོལ་གྱི་ངག་སྒྲོས་ལྟར་ཅིང་འཇམ་པ་འདུག་
ལ། གསུང་མོལ་གྱི་བརྒྱད་རིམ་ཁོད་ང་ལ་རྒྱན་མར་ཞལ་འཇུག་མཛད་བྱུང་། ཡིན་ནའང་
ངས་བོད་ནང་གི་དགོན་པའི་གནས་སྐབས་འདྲི་སྐབས། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་སྒྲིན་མ་
དཔལ་དབུས་སུ་བསྐྱས་ཏེ། ཁོང་གིས་བོད་ནང་གི་སེར་རྒྱ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་
ལ་ཐུགས་ཁུལ་གནང་བཞིན་པ་མངོན་ཡོང་གི་འདུག ད་ལྟ་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་སྐབས་དེ་
དུས་བཀའ་འདྲི་བྱས་པའི་དོན་གནད་དེ་དག་གིས་ང་རང་རྩ་པ་ཁྲལ་གྱི་ཉེ་རབས་
དང་དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྒྱུས་ལོན་དེ་ཙམ་མེད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་གི་འདུག ཡིན་
ནའང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ང་ལ་ཤེས་ཐྱོང་ལྷན་མིན་མ་གཟིགས་པར། ཐུགས་ནལ་
མོས་འགྲེལ་བཞེད་ཞིབ་གསལ་གནང་བ་དང་། དུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་རིང་རིན་
པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་རྩ་པའི་རྩམས་མཐུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟུར་ངོས་གཅིག་ང་ལ་གསལ་
འདོན་གནང་བྱུང་།

ངས་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོའི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་

འདི་སྐབས། ཁོང་བཞད་བཞིན་དུ། ངའི་ལོ་རྒྱུས་ཉིན་ཞག་ཁ་ཤས་ལ་བཤད་ཆར་གྱི་མ་
རེད། གལ་སྲིད་བྱེད་རང་རྟ་རམ་ས་ལར་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ན་ཞིབ་ཆ་གསུང་
ཆོག་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། ངས་ལོ་རྒྱུས་མར་རྟ་རམ་ས་ལར་ཡོང་གི་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་
ལོ་རྒྱུས་འབྲི་འདུན་ཡོད་ཅེས་བྱས་པར། ཁོང་གིས་དགུས་འཛུམ་ངང་ཞལ་བཞེས་གནང་
བྱུང་། འདི་ལྟར་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཕྱིར་དུ་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་འགོད་ཀྱི་སྐལ་བཟང་
ཐོབ་བྱུང་། འདི་ནི་ངས་རྒྱ་པོའི་དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་འགོ་འཛུགས་ཀྱང་
ཡིན། བཅར་འདི་དེའི་རྒྱུ་ནས་ངས་རྒྱ་པོའི་དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་འཛོལ་སྟུང་
དང་ལྟ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོའི་དབྱར་ཀར་ང་རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་གཉེན་འཕྲད་དུ་བསྐྱོད་
པ་ཡིན། གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ང་སྟོན་ནས་ཨ་མ་དོའི་ས་ཁུལ་གྱི་སི་ཁོན་དང་། ཀན་
སུའུ། མཆོ་ལོན་གྱི་བོད་ཁུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ང་དང་གོགས་པོ་ཁ་ཤས་ཤིག་རང་མོས་འབྲལ་
བཞུད་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་ཁྱི་ཏུ་ལུ་ནས་རྒྱ་པོར་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་ནས་མ་ཆུར་བསྐྱོད་
པའི་ལམ་བར་དུ་ཆེད་མངགས་ཀི་རྟི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དགྲུང་ལོ་ཆུང་དུ་འོ་སྐབས་འཆར་
ལོངས་བྱུང་ཡུལ་སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་ཀི་རྟི་དགོན་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན། འགོ་ཐེངས་འདིར་རྒྱ་པོ་
ཁུལ་གྱི་རྒྱ་དྲག་གི་གནས་སྐབས་ཕྱིར་ཆོར་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་གཞོན་
དུས་ཀྱི་འཛོ་བ་བསྐྱལ་སའི་ས་ཆ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་གདན་སའི་སྐྱོར་ལ་ལྟ་ཞིབ་ཞིབ་ཅམ་
བྱས་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་། ས་གནས་ས་ཐོག་གི་གནས་སྐབས་ཉོག་ཞིབ། ངག་རྒྱན་
ལོ་རྒྱུས་བཅས་མཉམ་བསྐྱེབས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་འདི་ལ་དུས་ཆོད་དང་ལྷན་པ་
ངས་ཅན་ཞིག་གཏོང་དགོས་བྱུང་ནའང་། ངས་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུད་ཕྱིར་བའི་དུས་རབས་དང་།
རྒྱལ་ཁྲིམས་དེའི་འོག་གི་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྐེར་གྱི་ཉམས་ཕྱིར་རྒྱུས་ལོན་ལྟ་རྒྱར་པན་ཐོགས་
ཆེན་པོ་བྱུང་ལ། ངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིར་དུ་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྦྱོང་ཆན་སྟོབ་

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལོའི་སྟོན་ཀར་ངས་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་གཞིའི་བྱས་པ་ལྷ་ཆང་གི་མགོན་

ཁང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐའེ་ཕན་ནས་བྱིར་ཐེབས་རྒྱུ་དང་སྤྱད་ཀྱིས། གཞི་རིན་པོ་ཆེས་བྱས་
བཟུང་པའི་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་གཞིའི་བྱས་པ་ལྷ་ཆང་ནི། ཡལོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མའི་བཞུགས་
གནས་པོ་བྱང་གི་ཉེ་འཁྱིམ་སྤྱི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་རམ་ས་ལའི་སྤྱི་མའི་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ནས་
ཁྲོམ་གཞུང་གཤགས་ཉེ་པོ་བྱང་ལམ་(Temple Road)བརྒྱུད་ལམ་མདོར་སྤྱི་བས་ན་
མཆན་ཉིད་ལྷ་ཆང་ལ་བྱས་གི་ཡོད། མཆན་ཉིད་ལྷ་ཆང་གི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་མའི་འཁོར་འབབ་སའི་
གཞུང་ལམ་དེའི་པར་ངོས་སུ་གོ་སྤྱི་མའི་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གོ་སྤྱི་མའི་ཁང་དེའི་གཞོགས་
ངོས་སུ་བྱིན་ལ་ལམ་རྒྱུད་གཟར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེད་ནས་སང་ན་གཞིའི་བྱས་པ་ལྷ་ཆང་
ལ་སྤྱི་བས། བྱས་པ་ལྷ་ཆང་གི་རྒྱ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་མའི་འཁོར་འབབ་པོ་དེའི་གཞོགས་ངོས་སུ་རྒྱ་སྤྱི་
མའི་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རིམ་གྱིས་འཛུགས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བཞུགས་གནས་དང་
གཞིའི་དགེ་རྒྱུ་ཆེ་ཆོགས་པའི་ལས་ཁུངས་ལྟེ་བར་སྤྱི་བས་ཀྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡུལ་
དང་། སྤྱི་མའི་དང་མང་ཆོགས་ལ་མཇུག་ཁ་གནང་སའི་མཇུག་འབྲུད་ཁང་། རིན་པོ་ཆེའི་
ཡིག་ཆང་བཅས་ཁང་ཆེག་འདིའི་ཆེ་ཐོག་དུ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༡ ནང་རིན་པོ་ཆེ་ཐའེ་ཕན་ནས་བྱིར་ཐེབས་མ་ཐག་གཟུང་འཁོར་
གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་དུས་ཆོད་བཟོན་ཉེ། ང་ལ་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གསུང་སྤྱི་བས་གནང་བྱུང་།
ཐེངས་འདིར་མཇུག་འབྲུད་ཁང་དུ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་བཞུགས། ཁང་པ་འདི་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། གཞོགས་གཅིག་དུ་སྤྱི་བས་ཆེ་ཐོག་པོ་དེ་ཅུ་མེད་པ་ཞིག་གི་སྤྱི་བས་རིན་པོ་ཆེའི་
བཞུགས་ཁོ་བསྟོན་འདུག ཁང་པའི་ནང་རྒྱུ་སྤྱི་བས་མེད་པས་མཇུག་ཁ་ཁྱུ་མཁན་
ནམས་བཞུགས་ཁོ་བསྟོན་དུ་སར་སྤྱི་བས་དགོས་ཀྱི་འདུག སྤྱི་མའི་ཁ་ཁྱུ་སྤྱི་བས་རིན་པོ་
ཆེས་ང་པོ་དེ་རིགས་ཆེའི་ལུགས་སྤྱི་བས་ལྟར་ཁོང་གི་མཇུག་དུ་སྤྱི་བས་སྤྱི་བས་སྤྱི་བས་

ཀྱི་མེད་པ་གཟིགས་རྗེས། འདྲུམ་དཔུལ་བཞིན་ཁོང་གི་ཞབས་ཕྱི་པ་ཞིག་ལ་ཤུབ་བྱར་
བཀའ་མངགས་གནང་བྱུང་།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་གཟུང་འཁོར་གཅིག་ལྟག་རིང་། ཕྱི་ངོ་ཉག་པར་ངས་བརྟན་ལེན་དང་
སྐྱེ་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་བྱེད་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྐྱེར་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་དུ་ཉུང་མཐར་ཆུ་ཆོད་གསུམ་
རེར་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡུལ་ཁང་པའི་ཆེ་ཐོག་གི་རབ་གསལ་
ཁམས་ཡངས་ཤིང་། ཁང་བསྐྱར་གྱི་དཀྱིལ་དུ་མེ་ཏོག་ལྷུ་མ་ར་ཞིག་དང་། ས་སྟོང་དེ་ཀ་ང་ར་
རི་ཁྱུག་ཏུ་གཏད་འདུག་ལ། བར་བྱམས་སུ་མེ་ཏོག་ཁོག་མ་གྲལ་བསྐྱར་གྱིས་བསྒྲིགས་འདུག
ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཁྱུག་དེ་སྟོན་མཆོག་གི་དུས་ཡིན་ནའང་། རིན་པོ་ཆེའི་ལྷུ་མ་ར་དང་། བྱམས་
རའི་འོག་ཏུ་ད་དུང་མེ་ཏོག་ཁྲ་ལམ་མེར་བཞུད་འདུག རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཐུགས་བརྩེ་
ཆེན་པོས་བཅར་འདྲི་བྱ་ཡུལ་ཁོང་གི་ཡིག་ཆ་དང་དུ་བཀོད་སྒྲིག་གནང་བ་དེར་སྟོང་ཐག་པ་
ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བྱ་ཡི་ཡོད། ང་ཚོ་རྒྱུ་ལྷན་གསལ་སྟོང་མཆོག་ཅོག་གི་མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་བསྐྱད་
པས། དུས་ཡུན་ཆུ་ཆོད་བཅུ་ལྷག་དུ་མའི་བཅར་འདྲིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་ང་ལ་ལུས་སུང་
མི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། ཕྱི་ལྷོ་ ༡༡ པའི་ནང་རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱུད་དུ་གནམ་
གཤིས་རིམ་པས་རྗེ་གང་དུ་འགོ་བཞུགས་པ་དང་། བཅར་འདྲིའི་དུས་ཡུན་རིང་། ཉིན་ཤས་སུ་
སྟོ་བྱར་གང་ངར་ཆེ་བ་བྱུང་བས། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དམིགས་བསལ་ཆ་སྟོག་ཅིག་ངའི་
འཁྲིས་སུ་འདོག་ཏུ་བཅུག་བྱུང་། བཅར་འདྲིའི་སྐབས་སུ། ཞིབ་ཆའི་གནས་ཚུལ་སྟོར་ཞིག་
གསལ་འདོན་ཆེད། ངས་ཡང་སྟོར་བསྐྱར་སྟོར་གྱིས་ངོ་བོ་བཏོན་པར། རིན་པོ་ཆེས་ངང་རྒྱུད་
འཇམ་པོས་གསལ་བཤད་གནང་གི་འདུག།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་གཉིས་གསུམ་རིང་། ངས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཁ་གསལ་གྱི་བཅར་
འདྲི་ཐེངས་གཉིས་དང་། ཡིག་ཐོག་གི་བཅར་འདྲི་ཐེངས་གཉིས་བྱས་ཏེ། ནང་དོན་ཁ་སྟོན་
དང་། ངས་རྒྱུ་ལོན་མི་ཐུབ་པའི་ཞིབ་ཆའི་གནས་ཚུལ་གསལ་འདོན་གནང་རོགས་

ཁྱེས་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལོར་ངས་རོབ་ཅམ་གྲུབ་པའི་རགས་ཟིན་བཞི་པ་རིན་པོ་
ཆེ་མཆོག་གི་ཡིག་ཆ་དང་ལ་སྤུལ་བར། འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་གྲུབ་རྗེས་
དགོངས་འཆར་སྒྲོར་ཞིག་ཐེབས་པ་གཞིར་བཟུང་། ངས་སྟོན་འཕྲི་དག་བཅོས་ཁྱེས་པ་
དང་། ཡིག་ཐོག་བཅར་འདྲི་ཁྱེས་པའི་ནང་དོན་ལྟར་ཞིབ་ཆའི་གནས་ཚུལ་སྒྲོར་ཞིག་ཁ་
གསབ་ཁྱེས་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༧ ལོ་མཇུག་ཏུ་ངས་སྟོན་འཕྲི་བསྐྱར་བཅོས་རིམ་པར་བཏང་བའི་རགས་
ཟིན་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་དང་ལ་སྤུལ་བར་འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་བསྐྱར་དུ་གཟིགས་ཞིབ་
གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལོའི་ཕྱི་ ༩ ཟླ་དཀྱིལ་དུ། ང་ཚོའི་སྤྲུལ་སྤྱུང་གིས་རྟ་རམ་ས་ལར་
བསྐྱོད་དེ་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་མཆོག་དང་ཅུབ་ཕྱོགས་ཆོན་རིག་པའི་བཀོ་སྐྱོང་ཆོགས་
འདུ་ཐེངས་ ༩༩ པར་མཉམ་ཁྱེས་ཁྱེས་པ་དང་། ཆོགས་འདུ་གྲོལ་རྗེས་ཀྱི་ཉིའི་དགེ་ཅ་
ཆོགས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣས་ང་ལ་ཁྱེས་དག་ཟིན་པའི་རགས་ཟིན་སྤྲད་དེ། ས་མིང་དང་།
མི་མིང་། ལོ་ཁམས། ནང་དོན་ཐད་ནས་གོ་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་སོགས་ནོར་འཁྲུལ་སྒྲོར་ཞིག་
བཏོན་འདུག་པ་དག་བཅོས་དགོས་པའི་མངགས་དན་བྱས་བྱུང་། དེའི་རྗེས་ངས་དེབ་འདི་
དཔྱིན་ཡིག་ཏུ་འབྲི་འགོད་སྐབས། རིན་པོ་ཆེར་བཅར་འདྲི་ཁྱེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་འགྱུར་མར་
བསྐྱར་དུ་ཁྱེས་དག་དང་བཅོ་བཅོས་ཁྱེས་པ་ཡིན། འདི་ལྟར་བསྐྱར་ཞིབ་ཐེངས་བདུན་སོང་
རྗེས། དེབ་འདི་གྲུབ་པར་བཀྲིས་པ་ཡིན།

གཉིས།

ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིར་དུན་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཁོང་སྐྱེས་ཀྱི་བྱུང་རབས་ཅམ་དུ་མ་བད།
ར་པ་ས་ཁྲུལ་གྱིས་གཅོས་ཀྱི་ཆོང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དགོན་གྲོང་གི་དམིགས་བསལ་ལོ་
རྒྱུས་དུས་རིམ་ཁྲོད་དུ་ཅ་འགངས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་འབྲེལ་བཟྃ་དག་དང་བའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། འཛོ་བ་སྤྱེལ་སྤངས།

དགོན་པའི་སློབ་གསོ། ས་གནས་དང་དགོན་པའི་འབྲེལ་ལམ་སོགས་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
གཡུལ་འབྲུག་གི་ལམ་ནས་དམངས་གཙུག་བཅོས་བསྐྱར་བའི་མིང་ཐོག་ནས་བཅན་ཤེད་
ཀྱིས་འགྱུར་བ་བཏང་ཆེས། ཕྱི་ཚུལ་ནས་དང་། ཡང་ན་ད་ལྟའི་འཛིན་སྐྱོང་གྲུབ་སྟངས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་མེད་པར་གྱུར་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཕྱིར་དྲན་གནང་བ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་ལོ་
རྒྱུས་དུས་རིམ་གྱི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་མཐའ་མ་དེ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་ངོས་ནས་
དང་། རིག་གཞུང་འགྲོ་བ་མིའི་རིག་པའི་(Cultural anthropology)ངོས་ནས་བལྟས་
ན། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིར་དྲན་ཟེན་ཐོ་འདི་རྩ་འགངས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིག་ཡིན་པས།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྡན་ཡོད།

ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྒྲེར་གྱི་བྱང་རབས་དེ་ཉག་ཉག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཀྱུགས་
མཆམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཏུ་འཁེལ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ནི་རུབ་སྒྲིང་པ་ཆོས་ལུང་སློག་བྲས་
ཚྱུང་བའི་འཕྱར་ཤེས་པའི་སྒྲ་མ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་མིན་ལ། རྒྱ་ནག་པ་ཆོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་
པའི་སློག་གྱུར་གྱི་མཐུ་རྩལ་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱུས་གསོན་པོ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཡང་མིན་པར།
དང་རབས་སློབ་གསོ་ཐོབ་ཚུང་བའི་བོད་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་སྤྲེལ་གྱི་གསལ་ཤིག་ཡིན། བཅན་བྱོལ་
ཀྱི་ལོ་རྒྱའི་ནང་ཁོང་གིས་དང་རབས་དང་སོལ་རྒྱན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཆར་སྐྱུངས་གཉིས་
གནང་ཡོད་པ་དང་། ས་གནས་ཁག་མང་པོར་ཐེབས་ཚུང་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་
དང་། མ་འོངས་བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་ལམ་གང་ཅིའི་ཐད་གཟིགས་ཚུལ་མངོན་གསལ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་ཁོང་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རྩ་འགངས་
ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་པར་རིས་མང་དག་ཅིག་ཉར་ཆགས་གནང་འདུག ཁོང་གི་བཀའ་འཁྲོལ་
འོག་ངས་དེའི་ཁྲོད་ཀྱི་པར་རིས་སྒྲོར་ཞིག་དེབ་འདིའི་ནང་བར་འཁུག་བྱས་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་འཆོ་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དུས་རིམ་དེ་རྒྱུས་ལོན་ཏུ་དགོས་ན། ང་

ཆོས་སྐབས་དེའི་རིག་གཞུང་རྒྱུ་ལྟེངས་དང་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་ལ་རྒྱས་ཡོན་དང་ཤེས་
རྟོགས་བྱེད་དགོས། ར་པ་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་འབྲོག་ལས་ཀྱི་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་དེ་ཞིང་
ལས་དཔལ་ཡོན་ལས་མཆེད་པའི་རྒྱ་རིགས་སྟོག་པ་པོ་ཆོར་མཆོན་ན་ཆ་མེད་རྒྱས་མེད་
ཅིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག ཤོག་ཀ་ཞེས་པ་འདི་དབྱིན་སྐད་དུ་ Tribe ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད་པ་
དང་། རྒྱ་ཡིག་དུ་ནམ་རྒྱུན་ buluo ཞེས་སྒྱུར་གྱི་ཡོད། Tribe དང་ buluo ཞེས་པའི་
ཐ་སྙད་དེ་དག་ལ་རང་སྤྱོད་གི་གོ་དོན་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེས་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་
ལྡན་པའི་ཤོག་ཀ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིག་འཛུགས་འདི་མཆོན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག བོད་ཀྱི་
མདོ་སྐད་དུ་ཤོག་ཀ་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་བྱིས་རྒྱུད་མང་གཞིར་བབྱུང་སྟེ་ཐུབ་པའི་གྲོང་
ཆོ་དང་འབྲ་མཚུངས་མིན། ཤོག་ཀ་ཞེས་པ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱིག་འཛུགས་ཐུབ་ཆའི་རིམ་པ་
ཞིག་སྟེ། དེའི་འོག་དུ་ཆོ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། ཆོ་པ་ཞེས་པ་བྱིས་ཆང་གཅིག་ནས་མཆེད་
པའི་དུད་བྱིས་ཁག་གིས་ཐུབ་པའམ། མཆེད་ཁུངས་མི་འབྲ་བའི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐུབ་
པའང་ཡོད། ཤོག་ཀ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། སྐབས་རེར་ཤོག་ཆེན་ཞིག་ཁ་
བལ་དུ་འགོ་བའམ། ཤོག་རྒྱུང་ཞིག་ཤོག་ཀ་གཞན་དུ་སྒྲ་བསྐྱེལ་སོགས་ཀྱི་འཇུག་ལྟོག་ཡོང་
གི་ཡོད། འབྲོག་ལས་འཆོ་བ་སྤྱེལ་སྤངས་ཀྱི་བྱུང་ཚས་ལ་བརྟེན་ནས། ཤོག་ཀ་སོ་སོར་གཏན་
འཇགས་ཀྱི་འབྲོག་ས་རེ་ཡོད་པས། ཤོག་ཀ་སོ་སོའི་མིང་དེ་པལ་ཆེ་བ་ས་མིང་ལ་ཐོགས་ཀྱི་
ཡོད་པ་དང་། ཤོག་ཀ་འགའ་རེར་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ཀ་ཡོད།

དེབ་འདི་འབྲི་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད། ངས་དབྱིན་ལན་གྱི་བོད་རིག་པའི་མཁས་
པ་སྟེ་ཐེམ་ MATHEW AKESTER ལྡན་ཤོག་ཀ་ཞེས་པའི་བོད་ཡིག་གི་ཐ་སྙད་འདི་
རི་ལྟར་རྒྱུན་སྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བཀོལ་སྟོན་དགོས་མིན་བཟོ་སྐྱོང་ཐེངས་མང་ཁུས་པ་ཡིན།
སྟེ་ཐེམ་ལགས་ནས། དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ Tribe དང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ 部落 གང་ཡིན་ཡང་། སྟོག་
མཁན་གྱིས་ཐ་སྙད་རང་ངོས་ནས་གོ་བ་བྱུངས་ཏེ་གོ་འདོལ་བྱུང་ན། ཤོག་ཀ་ཞེས་པའི་སྤྱི་

ཆོག་གས་སྒྲིག་འཇུགས་འདིའི་ངོ་བོ་སྣང་མེད་དུ་གཏོང་ཉེན་ཆེ་སྒྲོར་ཡང་ཡང་ནན་བརྗོད་
བྱས་བྱུང་། མཐར་དང་ཆོས་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་དེ་སྐྱབས་བསྐྱུར་བྱ་རྒྱུར་མོས་མཐུན་གྱིས། ཐ་
སྟོང་ལ་འབྲེལ་བཤད་བྲིས་པ་ཡིན། ཤོག་ཀ་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ buluo དང་གཅིག་
མཚུངས་སུ་ལྟ་མི་རུང་།

ཤོག་ཀ་ཆེ་གས་ལ་སོ་སོའི་དགོན་པ་ཡོད་པ་དང་། འགའ་རེར་གཏན་འཇགས་ཀྱི་
དགོན་པ་ཡོད་ལ། ཤོག་ཀ་དང་ལྟན་དུ་དུས་ཆོག་སོ་སོར་སྐྱུས་སྒྲོས་བྱེད་པའི་སྐབས་གྲུར་
དགོན་པ་འང་ཡོད་པས། འདི་ལྟར་དགོན་པའི་མ་ལག་དང་དམིགས་བསལ་ས་ཁོངས་སམ་
མང་ཆོག་ས་དབར་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་བྱ་བ་ཡོད། བོད་ཁུལ་དུ་བོད་མི་ཆོས་
དང་ཆོའི་དགོན་པ་ཞེས་དག་ལ་འཇགས་ཡོད། དེ་ནི་དགོན་པ་དེ་ཤོག་ཀ་གཅིག་གམ་དུ་
མས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་པ་ནམས་ཀྱང་ཤོག་ཀའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་
བྱིས་ཚང་སོ་སོའི་བུ་སྐྱུག་ཡིན། མང་ཆོག་གས་ཀྱི་འཆོ་བའང་དགོན་པར་འབྲེལ་བ་དམ་
ཟབ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་ཆ་ན་འཆི་དང་། དུས་ཆེན་དགའ་སྟོན་སོགས་ཀྱང་དགོན་པར་སྒྲུལ་
ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དགོན་པ་དང་ས་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་སྒྲོར་དང་། རིན་པོ་
ཆེ་མཆོག་གིས་ཁོང་ཉིད་དང་ཁོང་གི་མངའ་ཞབས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་འཕམ་ཡང་ན་
དཔོན་པོ་ཆོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ཞིབ་ཆགས་གྱིས་འབྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད་པ་དང་།
ལྷག་དོན་རྒྱལ་པོ་འཕམ་ཡང་ན་དཔོན་པོ་ཁག་དང་ཁོང་གི་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་རིན་པོ་ཆེས་
འབྲེལ་བརྗོད་གནང་བ་ལས་ཤེས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ནི། འབྲེལ་ལམ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སོ་སོ་
རང་བཙན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་ཅིང་འདྲེས་ཡོད་པ། རིན་པོ་ཆེ་
དང་རྒྱལ་པོ་འཕམ་ཡང་ན་དཔོན་པོ་ཆོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་སྒྲོ་སྒྲོབ་དང་
མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྲིད་འཛིན་དང་སྲོན་
ཆེན་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བའི་གནས་སྟངས་ལྟན་ཡོད། ལུག་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་ལམ་འདི་

བོད་ཁྲུལ་དུ་ཡུན་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྩ་བ་ས་ཁུལ་གྱི་ས་ཁུངས་འདི་དག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལོགས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ལྟ་བུའི་དོ་བོ་ལྡན་ཡོད་ལ། རྩ་བའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་མགོ་ལོག་དང་། རྒྱལ་རོང་། ལུང་ཆུ་
སོགས་ལའང་འདི་མཚུངས་ཀྱི་དོ་བོ་ལྡན་ཡོད། རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཚགས་ནང་ཐུའུ་སི་དང་།
ཐུའུ་ཀོན་ཞེས་འབོད་པའི་ས་ཁུལ་བྱ་འདྲིན་གྱི་དཔོན་གནས་འདི་རིགས་ལ་བོད་མི་ཆོས་
རྒྱལ་བོའམ་དཔོན་པོ་འགོ་བ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ཤོག་ཀའི་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱིག་འཇུགས་བྱུ་བ་
སྟངས་དང་རྒྱལ་བོ་དང་དཔོན་པོའི་གོ་གནས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱན་སྒོལ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་
ཡིན་པ་ལས། ཕྱིའི་སྤྱིད་དབང་གིས་སྤྱིག་འཇུགས་དང་བསྐྱོ་མངགས་བྱས་པ་ཞིག་མིན། རྒྱ་
ནག་བྱུང་ཁན་གྱིས་སྤྱིད་དབང་མ་བཅུགས་གོང་དུ། ཕྱིའི་སྤྱིད་དབང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་
རིང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བོ་ཆོར་མིང་ཅམ་གྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། ཐམ་ཀ་རེ་སྤྱད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
དབང་ཆ་མངོན་ཐབས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གནས་སྟངས་པལ་ཆེ་བའི་ལོག་རྒྱལ་བོ་ཆོའི་ནང་
ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་ཀྱི་མེད་ལ། ཕྱིའི་སྤྱིད་དབང་གིས་འདྲིན་སྐྱོང་བྱས་ལྡན་
བྱེད་ཐབས་མེད་པའི་འཕྲོག་ཁུལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན།

རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གསུང་དོན་ལྟར། ཀའི་འཁོར་བ་བྱུང་དང་ཕྱི་འཁོར་བྱུང་དང་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་རྒྱུན་འདྲིན་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གཞུང་དང་། མཆོ་སྟོན་གྱི་སྤྱི་ཤུལ་རྒྱུང་གི་གཞུང་དབར་འབྲེལ་ལམ་ཟབ་ཀྱང་། ཁོ་ཆོའི་དབང་བསྐྱུར་འོག་ཏུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཀའི་འཁོར་བ་བྱུང་དང་སྤྱི་མཐོང་གཤན་ས་གསུམ་དབར་ཆོས་སྟོགས་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་ཡོད་ཀྱང་། ཀའི་དགོན་པ་རྣམས་གཤན་ས་གསུམ་གྱི་དགོན་ལག་མིན། ཀའི་འཁོར་བ་བྱུང་དང་དགོན་མ་ལག་ནས་ཕྱི་འཁོར་བྱུང་དང་ལ་དཔུ་ཁྲལ་སྟོང་གྱི་མེད་ལ། ཕྱི་འཁོར་བྱུང་དང་གི་དབང་བསྐྱུར་ཁས་ལེན་བྱེད་གྱི་མེད། ཁོ་ཆོར་རང་ཉིད་གྱི་ཁྲིམས་ལྟགས་དང་། ཁྲལ་སྤྱད། སྟོབ་གསོ་དང་འདྲིན་སྦྱོང་བྱེད་སྤངས་ལོགས་

སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྔ་ནས་འབྲས་སྒོ་ཚང་ཞིང་རྒྱས་ལྡན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་མ་ལག་དང་ལམ་
ལུགས་ཤིག་གྲུབ་ཡོད་ལ། ཁོ་ཚོ་རང་བཙན་གཙང་མར་གནས་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་ཕྱིར་དྲན་གནང་བའི་ཁོང་གི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་གྲུབ་སྐྱེད་དེ་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོའི་རྗེས་ནང་དེ་ཙམ་གཏོར་བཏང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱའི་རིག་གཞུང་
གི་སྒོལ་རྒྱུ་ལྟར་ཤོག་ཀ་ནམས་བསྐྱར་བསྒྲིགས་གིས། ཏུས་རིམ་མ་འདྲ་བའི་སྐབས་སོ་སོར་
མཚམས་རེར་ཤང་བེར་བ་དང་། སྐབས་རེར་ཀྱང་ཕྱི་བེར་བར་བསྐྱར་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་བསྐྱར་
དུ་ཤང་བེར་བར་བསྐྱར་ཡོད། ར་པ་ཁུལ་དུ་ཡུལ་སྐོར་སྒོ་འཆམ་ལ་འགོ་མཁན་ཆོས་ཤང་བེར་
བ་དེའི་རྒྱབ་དུ་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་ཆོར་ཡོང་གི་མེད་ལ། ཤོག་ཀ་ཞེས་པ་ནས་
ཤང་བེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འགྱུར་ཁོད་ཀྱི་ཁྲག་དྲི་བོ་བའི་བྱང་རབས་ཀྱང་ཤེས་རྟོགས་སྤུབ་གྱི་
མེད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྒོ་མ་གཞིའི་ནང་ཉམས་
བཟུགས་སུ་གྱུར་བེན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་གྲུབ་སྐྱེད་དེ་ད་དུང་ཡང་ས་གནས་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱན་
མོང་གི་དྲན་རོགས་དང་། རང་ཉིད་ངོས་འཛིན་ཁོད་བརྟན་པོར་གནས་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ནང་ངས་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་གཞིའི་མགོན་ཁང་ནང་རིན་པོ་
ཆེའི་མཇལ་ཁར་བསྐྱགས་ཡོད། ཉིན་དེ་དག་ནང་མགོན་ཁང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་པ་ཡུལ་ཕྱོགས་
དང་ར་པ་རྫོང་ནས་མཆོད་མཇལ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱིས་ཁེངས་འདུག ཁོ་ཚོས་ང་ལ་བརྗོད་
དོན་ལྟར་ན། ཐེངས་འདིའི་མཇལ་སྐོར་གྱི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཚོས་ལོ་གཅིག་གོང་ནས་བྱ་སྒྲིག་བྱས་
འདུག ཁོ་ཚོས་ལམ་གོན་དང་། ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་། གཞི་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱའི་
འབུལ་རྟེན་བྱ་སྒྲིག་དང་། ལག་དཔུལ་བསྐྱོད་ཆོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ ཤ་སྐྱམ་དང་། ལྷུང་བ། སྒོ་
ཆོད་དང་རྩམ་པ་བསྟལ་ནས་བསྐྱམས་པའི་ལོ་རྒྱུར་སོགས་ལམ་རྒྱགས་ཁྲག་མ་གང་རེ་ཁྱེར་
འདུག་པ་དང་། རྒྱ་དང་མེ་ཡི་མཐུན་རྒྱུན་རག་ཆོ། འཆོ་བཟུང་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཤ་ཁུ་
ཞིམ་པོ་ཞིག་འཕལ་དུ་བཟོ་སྤུབ་གྱི་ཡོད།

རིན་པོ་ཆེས་མངལ་ཁ་གནང་བའི་ཉིན་དེར། དྲུང་ཡིག་གིས། རིན་པོ་ཆེས་སྡོན་ལ་
ཉིན་མང་རིང་ངང་སྒྲུག་ཁྱུ་བཞིན་པའི་པ་ཡུལ་གྱི་མང་ཆོགས་ལ་མངལ་ཁ་བསྒྲུལ་རྒྱུ་ ང་
དང་ལྷན་ཕྱིར་དུན་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གོ་བསྐྱར་གནང་བཞིན་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་བྱུང་། བཅར་
འདྲིའི་སྐབས་སུ་སྐད་སྒྲུར་གནང་མཁན་མགོན་པོ་མཆོ་ལགས་དང་དེད་གཉིས་ཀྱིས་རིན་
པོ་ཆེའི་དྲུང་ཡིག་ལས་ཁུངས་སུ་ངང་སྒྲུག་ཁྱུས། ར་པ་རྗོང་ནས་ཡོང་བའི་ཕོ་མོ་ཟན་
གཞོན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོས་གསར་གྱོན་ཞིང་། བྲལ་བསྐྱར་འགྲིག་པོའི་
ངང་དྲུང་ཡིག་དགོན་མཆོག་འདིགས་མེད་གྱི་མདུན་དུ་སོང་སྟེ། ལུས་རབ་དུ་དུད་ནས་
ལག་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱའི་འབུལ་རྟེན་ནམས་སྤུལ་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་
ལོ་བཅོ་ལྔའི་སྟེང་ནས་རང་ཉིད་གྱི་དགོན་གྲོང་མང་ཆོགས་དང་ཞལ་འབུལ་དགོས་བྱུང་
ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་དུས་རབས་བྱེད་ཀ་ལྷག་འདས་རྒྱུ་ཡིད་པ་དང་། མང་ཆོགས་ཆོས་རིན་པོ་
ཆེ་ནི་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྲུལ་མར་ངོས་འདྲིན་ཁྱུ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་དུས་ཆོད་རིམ་སོང་
ངམ། དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་སམ། འདྲིན་སྟོང་ས་ཁོངས་བསྐྱར་བཅོས་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཆོག་ཅིག་གཏན་ནས་རེད་མི་འདུག།

ར་པ་རྗོང་ནས་ཡོང་བའི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་མགོན་པོ་མཆོ་ལགས་མེད་རྒྱལ་པོ་
མཐའ་མ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན་པ་ཤེས་འཕྲལ། ཆང་མ་མོའི་
མདུན་དུ་བཅར་ནས་ལག་གཉིས་ཀྱིས་དཔུལ་ལོར་གྲངས་འབོར་ཅི་རིགས་ཤིག་སྤུལ་རྟེ་
གྲས་བཅི་མཆོན་པར་བྱས་སོང་། དེའི་རྒྱུ་ཁོ་ཆོས་ང་ལ་མེད་མགོན་པོ་མཆོ་དང་ལྷན་དུ་
པར་རྒྱག་རོགས་བརྗོད་བྱུང་། མེད་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་དེ་སྤྲུལ་ནས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བེན་
པ་དང་། མགོན་པོ་མཆོ་ཡང་བཅོན་བྱེད་དུ་གྱུར་རྟེ་ལོ་མང་སོང་ཡོད་ནའང་། ར་པ་རྗོང་གི་
མང་ཆོགས་འདི་དག་གི་སེམས་སྟེ། མེད་ཆང་ད་དྲུང་སྤྲུལ་གནས་ཡོད་པ་དང་། མོ་རང་
མེད་ཆང་གི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན་པའི་གྲས་བཅི་ཁྱུ་བཞིན་པ་དེས་ང་ལ་ཆོར་བ་ཟབ་མོ་སྦྱིན་བྱུང་།

ཉིན་ཤས་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་དྲུག་སྲུང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་སྤྲེད་ལྷ་
 ཚང་དུ་ཡང་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གནས་མངལ་བ་སྒྲོར་ཞིག་ཐུག་བྱུང་། ད་ཆ་
 ལག་ཐོགས་ཁ་པར་གྱི་དུས་རབས་ཡིན་ནའང་། ཁོ་ཚོས་གནའ་སྤྱི་མོའི་ལམ་ལུགས་ལྟར་
 ཡུལ་སྒྲོར་ལ་འགོ་ཡི་འདུག ས་ཆ་གང་དུ་བསྐྱོད་ཀྱང་། སོ་སོའི་དགོན་པར་སླེབས་ན་དཀའ་
 ངལ་ཚང་མ་རང་སེལ་དུ་འགོ་བ་ཡིན། རྒྱུད་སྤྲེད་དུ་ཁོ་ཚོའི་བྱ་ཐུག་གིས་སློབ་གཉེར་བྱེད་
 བཞིན་པ་དང་། གལ་སྲིད་ཁོ་ཚོ་འབྲས་སྤྲེད་དགོན་པར་བྱིན་ཆོ། རྒྱུད་སྤྲེད་ལམ་སྤྲེད་ཆོས་ཀྱི་
 ཁོ་ཚོའི་གནས་ཚང་ཡིན། འདི་ནི་དགོན་པ་དང་མང་ཆོགས་དབར་རྒྱུན་དུ་མཐོང་སྐྱབ་པའི་
 འབྲེལ་ལམ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ནང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་འགན་ཁུར་དང་འོས་བབ་ལྡན་ཡོད་
 པ་ལས། རྒྱ་གུང་ཁྲན་གྱིས་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གལ་རིམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱད་དེ་
 བཅན་བསྐྱེད་ཀྱིས་པའི་བཟུང་གཞིག་བྱེད་མཁན་དང་བཟུང་གཞིག་སྤྱོད་མཁན་ཟེར་བའི་
 འབྲེལ་ལམ་ཞིག་རེད་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ང་ལ་མཚོན་ན་དེ་བའི་འདྲི་བའི་བརྒྱུད་རིམ་
 བྱིན་ཆེད་དཀའ་བའི་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གསུམ།

དེ་བའི་འདྲི་ངས་སྤྱི་ལོ་ཕྱོགས་ཉེ་འདྲི་འགོད་ཁུལ་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་བའི་གཞུགས་སུ་
 ཐུབ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཐུན་ཁྱེན་པ་ལས་མེད་དུ་སྐྱར་ཡོད། དེ་བའི་
 འདྲི་འདྲི་སྐྱབས་ཀྱི་འགོག་ཁྱེན་དང་པོ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་དང་རེད་གཉིས་དབར་སྐྱབ་མོང་
 གི་སྒྲིང་ཡིག་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་གོ་བརྒྱུད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་ཡིན། སྐྱབས་ལེགས་པ་
 ཞིག་ལ་རྒྱ་སྒྲིང་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་མགོན་པོ་མཚོ་ལགས་རྣམས་ལ་ཡོད་པས། བཅན་
 འདྲི་བཅུ་ལྷག་དུ་མ་ཆ་ཚང་མགོན་པོ་མཚོ་ལགས་ཀྱིས་སྒྲིང་བསྐྱར་གནང་བ་དང་། མོ་
 རང་གིས་མཉམ་ཁྱེད་དང་འབད་བཅོན་གནང་མེད་ན། བཅན་འདྲི་དེ་དག་བདེ་སྐྱབ་
 ངང་འབྲུབ་ཐབས་མེད།

བཅར་འདི་གྲུབ་རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་ཚཱ་དང་མཛད་ནམ་ཚཱ་སྒྲིག་པ་རེ་མདོ་སེལ་ལགས་ཀྱིས་བཅར་འདིའི་སྒྲ་བརྒྱུ་ནམས་སྟོན་འཕྲི་གང་ཡང་མེད་པར་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་བསྐྱར་དང་། ཁོང་གིས་དཀའ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་དུས་གྲོན་དང་ཆོགས་གྲོན་ཆེ་བའི་ལས་དོན་འདི་ལེགས་བསྐྱབས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཐ་ན་ངས་བཏོན་པའི་གནད་དོན་ཁག་ཀྱང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་འདུག བོད་ཡིག་གི་ཡིག་ཟིན་དེ་དག་བོད་རིག་པའི་མཁས་པ་སྟེ་ཐམ་ Mathew Akester ལགས་ནས་དབྱིན་བསྐྱར་གྱིས་ང་ལ་སྤྲད་བྱུང་། ངས་དབྱིན་ཡིག་གཞིར་བཟུང་དེ་བའདིའི་རགས་ཟིན་གྲུབ་པར་བྱས་པ་ཡིན།

འདིར་ངས་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྟེ་ཐམ་ Mathew Akester ལགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཁོང་ནི་ངའི་གྲོགས་མཆོག་ཅིག་དང་། ངའི་དགེ་ཆན་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ངའི་ཉམས་ཞིབ་དང་ཚཱ་འབྲེའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་། སྟེ་ཐམ་ Mathew ལགས་ཀྱིས་ང་ལ་རོགས་རམ་གངས་མེད་གནང་བྱུང་། སྟེ་ཐམ་ Mathew ལགས་ནི་སྐད་གྲགས་ཆོད་པའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷ་སར་ལོ་མང་རིང་འཆོ་བ་བསྐྱལ་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ནང་བྱ་ཆུད་ཡོད། ཁོང་ད་ལྟ་རམ་ས་ལར་གཏན་སྡོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་རམ་ས་ལའི་གི་རྟི་དགོན་པར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད། སྐབས་རེར་རྒྱ་ལོན་བྱེད་དཀའ་བའི་གནད་དོན་བྱུང་བའམ། ས་མིང་གཏན་འཁེལ་བྱེད་མི་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁོང་ལ་རོགས་སྐྱབས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་དུས་ཐོག་ཏུ་ལན་འདེབས་གནང་གི་ཡོད། སྟེ་ཐམ་ Mathew ལགས་ཀྱི་རོགས་རམ་མེད་ཆོ། ངས་དེ་བའདི་འགྲུབ་པར་བྱེད་དཀའ།

གི་རྟིའི་དགེ་ཆ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་དང་། ཆོགས་མི་སྟོ་བཟུ་ཆེ་རིང་། རྒྱ་གར་གི་རྟི་དགོན་པའི་མཁན་བྱུང་ཨ་ལགས་སྟེ་ལ། གི་རྟི་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཚཱ་དང་མཛད་ནམ་ཚཱ་སྒྲིག་པ་རེ་མདོ་སེལ། གི་རྟི་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ཡིག་དཀོན་

མཚོག་འཛིགས་མེད་བཅས་ནས་དབ་འདྲིའི་རགས་ཟེན་ལ་གཟེགས་ཞིབ་དང་། བཟོ་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

དབ་འདྲི་འབྲི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། ངས་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་ཀྱི་དཀའ་ལྷོག་རྙིང་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ས་མིང་བཟེ་བསྐྱར་སྒྲོར་ཡིན། འོན་ཏེ་དོན་ཤོག་ས་གནས་བོད་མི་ཆོར་མཚོན་ན། རྒྱ་ནག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཁོངས་བགོ་སྐྱངས་ཁོད་ཀྱི་རྫོང་ག་གེ་མོ་དང་། ཤང་ག་གེ་མོ་བཟེ་རུས་དོན་སྙིང་ཅང་མེད། ཁོ་ཆོའི་དོས་འཛིན་ཁོད། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིག་འཇུགས་མཚོན་པའི་ཤོག་ཀའི་ལམ་སྲོལ་མེད་པ་ཆགས་ཟེན་ནའང་། ས་ཁོངས་མཚོན་པའི་ཤོག་ཀའི་མིང་འདོགས་དེ་ད་དུང་ཡང་འཇུར་བ་སོང་མེད། འདི་སྒྲོར་ངས་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བྲིས་པའི་བོད་ཁྱུལ་སྒྲོག་བགོད་ཅེས་པའི་ནང་ཞིབ་ཅུམ་བྲིས་ཡོད། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རྗེས་ནས་ཀྱང་། རྫོང་ག་གེ་མོ་དང་ཤང་ག་གེ་མོ་ཞིག་ནས་སྤྱིས་འཆར་བྱུང་བའི་བོད་རིགས་གཞིན་སྤྱིས་ཆོས་ད་དུང་སོ་སོའི་བྲིས་རྒྱུད་དེ་ཤོག་ཀ་གང་ལ་གཏོགས་མིན་ཤིས་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་བཅར་འདྲིའི་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་ས་མིང་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་བོད་མིས་དོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ས་མིང་ཡིན་པ་ལས། དེང་སངས་ཁྱའི་སྤྱིང་བྲིས་པའི་ས་མིང་དེ་དག་མིན། དེ་སྤྱིའི་ས་མིང་དང་ད་ལྟའི་ས་མིང་རྗེ་ལྟར་གཅིག་མཚུངས་བཟོ་རྒྱུ་ནི་ང་ལ་མཚོན་ན་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ངས་དབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཅར་འདྲི་ཞུ་ཡུལ་ནས་གསུངས་པའི་ས་མིང་བགོལ་སྤྱོད་དང་། མཆན་ཡིག་ཏུ་ད་ལྟའི་ས་མིང་བསྟན་ཏེ། གྲོག་མཁན་ལ་དོན་ཀྱིན་འབྱུང་སའི་ཞིབ་ཆའི་ས་གནས་དོ་སྤྱོད་ཞུས་ཡོད། བྱེད་ཐབས་དེ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་གོ་དོན་ཁག་ཅིག་ཡིག་སྐྱར་སྐབས་སུ་འང་བགོལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཐུ་སི་དང་། ཐུ་ཀོ་ན། དེ་དག་གི་བཟའ་ཟླར་རྒྱ་སྐད་དུ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་དང་། ཐུ་ཐུ་ལ་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཏོ་སྤོ་བེར་བ་སོགས་ཐ་སྙད་འདི་དག་རྒྱ་སྐད་དུ་སྤྱོད་བསྐྱར་དང་། དེར་མཆན་ཡིག་བཏབ་པ་ལས། གོ་ལོག་ཏུ་འཇུར་གཞིའི་དོན་བསྐྱར་བྱས་མེད།

དུམ་བུ་གསུམ་པ། བཅོན་ཚུལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུ།

དེ་བུ་འདི་ཞབས་མཆན་ཡོངས་རྫོགས་ང་རང་གིས་བསྐྱོན་པ་ཡིན། དེའི་དམིགས་
ཡུལ་ནི་སློག་མཁན་ཆོར་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་དང་། ས་མིང་། རོན་ཁྱེན་སོགས་རྒྱུས་ལོན་ཡོང་བའི་
སྐད་དུ་ཡིན། དེ་བུ་འདི་ནང་ནོར་ཆད་ཀྱི་རིགས་བྱང་ཆོ། ཆ་ཆང་ང་རང་གིས་འགན་ཁུར་
ལེན་གྱི་ཡིན་ན། སློག་མཁན་ནམ་པས་དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ་ལྷག་སྤྱོད་ཡོང་བར་བྱ།

ཡ་སྐབས་མགོན་ཀི་རྟི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ནམ་ཐར་འདིའི་ཚུམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་རྒྱ་རིགས་ལི་ཅང་ལིན་ལགས་ལྷན་བཞུགས།

ཚུམ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

༡༡། ལས་ལྟུང་མགོན་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ནམ་ཐར་<<མི་ཆེ་གཅིག་ལ་སྒྲེ་བ་གསུམ་>>ཞེས་བྱ་བའི་བོད་འགྲུར་གྱི་ནམ་ཐར་འདི་ནི། རྒྱ་རིགས་ཚུམ་པ་མོ་གྲགས་ཅན་ལི་ཅང་ལིན་ལགས་ཀྱིས་ཁོང་རིན་པོ་ཆེར་ཉིན་གངས་དུ་མའི་རིང་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་བཀའ་ལན་ནམས་སྤྱི་བུར་ཆེད་མགོན་པོ་མཆོ་ལགས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཡོད་ཀྱང་། ཚུམ་པ་མོས་ཁོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལན་ལྟ་བུར་ནམས་བོད་ཡིག་དུ་ཕབ་སྟེ་སྟོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བུང་བ་ལྟར་ཕན་གསུང་ཚུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་པས་བོད་ཡིག་དུ་ཕབ་སྟེ་སྟུལ།

བོད་རིག་པའི་མཁས་པ་སྟེ་ཐེམ་ MATHEW ལགས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ནས་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་བ་དེ་ལི་ཅང་ལིན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཞིབ་པའི་ཚུམ་སྒྲིག་གནང་བའི་ཟིན་བྲིས་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཕན་གསུང་ཚུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་། དགེ་ཅུ་ཆོགས་པའི་རྒྱན་ལས། ཁོང་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་ཡིག་བཅས་དང་མཉམ་དུ། ཨ་ལགས་སྤེལ་དང་། འོ་མེ་བོད་ཀྱི་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་གི་རྒྱ་སྐད་སྟེ་ཆོན་གྱི་འགན་འཛིན་མགུར་འབྲུམ་རྒྱལ། བྱིས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་ལགས་བཅས་ཀྱིས་ནམ་ཐར་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལྟ་བུར་ཞིབ་དང་འབྲེལ་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རོགས་གནང་བ། དགའ་ཕྱན་པོ་བྱང་དུང་ཆེ་སྤྱོད་པོ་པ་ཆེ་རྒྱམ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་གི་ཐོག་མའི་ཟིན་བྲིས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་དང་འབྲེལ་དགོངས་འཆར་གནང་བ་བཅས་ཞུས་དག་རིམ་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། བར་བསྒྱུར་ཚུར་བསྒྱུར་ལན་མང་བྱས་པའི་སྐབས་སྐད་ཡིག་གིས་ངེ་བཞིན་བརྗེ་

འཕྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཁྱད་ཡོང་གི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་རྒྱ་ཡིག་གི་མ་ཚུམ་མཐའ་མ་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་ཟིན་པ་དེ་སྐྱེར་
ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་སྐབས་མིང་ཆོག་མ་དག་པ་དང་། ལོ་ཁམས་ནོར་བ། ལོ་རྒྱུས་
ཁ་མི་གསལ་བ་སོགས་མ་བཅོས་ཀ་མེད་ཀྱི་རིགས་རེ་བྱུང་ད་དུང་ཡང་ལྷག་འདུག་པས།
བོད་ཡིག་གི་རྣམ་ཐར་འདིར་ནོར་བཅོས་དགོས་ངེས་ཀྱི་རིགས་དེ་དག་བཅོས་ཡོད་པར་
བརྟེན་རྒྱ་ཡིག་གི་ཚུམ་དེབ་དང་སྤན་བུའི་མ་འབྲས་ཡོད་སྲིད་པས། ཚུམ་པ་མོ་ལི་ཅང་
ལིན་ལགས་དང་ཐོག་མ་ནས་གོས་བསྐྱར་བྱུང་དོན་ལྟར་སྐད་ཡིག་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཡོད་
པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལོ་ཆོགས་དང་ནང་དོན་ལ་མི་མཐུན་ས་སྤན་བུ་རེ་བྱུང་ཆོ། གྲོག་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བསྐྱུར་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཆད་འཛིན་གནང་རོགས་ཞེས་རེ་
འདུན་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་ལགས་པ་བཅས་དགོངས་འཇགས་ཞུ། ཞེས་གསུང་ཚུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་
པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོའི་རྒྱ་ ༡༡ ཆོས་ ༥ ལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

དགྲ་པ་ལོ་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཅུ་ལི་བར་
གྲི་རྒྱ་པ་ར་ཕྱོགས་བཞི་གས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོ་ནས་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོ་ནི་བར།

[illegible]

ཐཱ་ཆེན་ཁག་དང་ལྷན་བཞུགས།

རིས་མེད་རབ་བྱུང་ཕོ་མོ་ན་གཞོན་ཆའི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་གནང་བའི་སློབ་དེབ་སློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་གྱི་པར་ཕུད་
རྒྱན་འབུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཟིམ་རྒྱུད་མཇུག་ཁྲིམ་སྒྲུབ་ས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོར་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ།

རྡོ་རྒྱལ་ལྷ་མོ་གཉིད་སྐར་བསམ་ཡས་སྤང་བྱ་བྱང་པའི་བཀྲོ་སྤང་ཆེན་མོར་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

གཉིད་ཁྱེས་པ་གྲ་ཚང་བྱ་མ་འོངས་པའི་བསྐྱར་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ནམས་སྤྱིང་སྤང་མཛད་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པའི་བཀྲོ་སྤང་ཆེན་མོ་ཐེངས་དང་པོའི་ཆོགས་མགོན་བྱ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཡཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐེང་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཟིམ་ཆུང་མངལ་ཁ་ཐེངས་དང་པོ་འཁྱབས་
འཆོམས་ཞུ་དང་འབྲེལ་སྒྲི་གཞིར་གྱི་གནས་སྐབས་ཡཀུན་སྟོན་ཞུས་རྗེས་སུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མེ་ཅིང་།

ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུར་བཞུགས་ཀྱིས་བསྟན་མིང་ཞབས་རིམ་གལ་ཆེན་དམིགས་བསལ་
གྱིས་སྐབ་སྐབས་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་ཀྱི་ཁྲ་ཆེན་ནམས་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐབ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

དཔལ་ལྡན་བ་ཀམ་པ་ཨོ་ཁུན་འཕེན་ལས་རྫོང་མཆོག་གི་སྐུའི་འཁུངས་སྐར་ཀྱི་སྐྱེ་མགོན་ལ་གདན་
ཁྱིམ་ལྷན་ཐེབས་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ།

བོད་ཀྱི་ཆོས་ཆོག་ས་ཐེངས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས་ས་སྐྱ་ཡལོང་མ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ལྷན་བཞུགས་
ཀྱི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

ཡེ་ཤེད་ཆེན་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་སྐུ་
 ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་མདོ་རོང་གི་
 ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་
 སྒྲེལ་ནས་མི་ལོ་ཉིལ་པོ་དྲུག་བརྒྱ་
 འཁོར་བའི་རྗེས་དྲན་གྱི་མཛད་སྒོ་
 གི་ཉིད་བྱེས་པ་སྤྱ་ཆང་དུ་ཆོགས་
 སྐབས་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་སུ་དགའ་
 ལྷན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་དང་གཉིས་པ་
 རྒྱུལ་སྐུ་རི་རྩོད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེབས་སྐབས་
 རྣམ་པ་གཉིས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་
 པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

རྟེན་ལྷན་དུ་ཡུཀ་གཟིགས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐེང་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྗེས་དྲན་མཛད་སྒོའི་སྐབས་
 དཔལ་ལེགས་སྐུའི་ཁྲི་འཛིན་རྩྭ་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གངས་ཅན་སྤྱི་དགའ་སྤྱི་ཐོག་གི་ཆོས་ཆོག་ཐེངས་བཅུ་བཞི་པའི་སྐབས་ལས་སྤྱི་ཁྱིམ་འཛིན་རྒྱ་
བཟོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གདུང་སྲས་ཨ་བེ་ཀྱི་བཟོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་གཉིས་དང་ལྷན་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་བདག་སྤྱན་རིའི་ཁྱིམ་འཛིན་ལོ་གསུམ་པ་ལས་སྐབས་རྗེ་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ།

དུམ་བུ་བཞི་པ། སྐུ་པར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཀུ་ལུ་མི་རྒྱ་ལེར་ཆོགས་པའི་གཞོན་ནུའི་ཆོགས་ཆེན་སྐབས་སྐག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བདག་ལ་སྐབས་རྗེ་སྐག་ལུང་མ་
སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ།

རྟེན་ལྷན་དུ་གཞུང་འབྲེལ་འཆ་མས་གཟིགས་སྐབས་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བདག་འབྲི་གུང་ལ་སྐབས་
མགོན་ཆེ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོ།

ཏཱ་ལའ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྫོགས་ཆེན་དགོན་པར་རྫོགས་ཆེན་པས་རིག་འཛིན་གྱི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
ནས་གསོལ་སྟོན་དུ་གདན་ཁྱེས་སྐབས་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར།

བལ་ཡུལ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་འཆམས་གཟིགས་སྐབས་ཞེ་ཆེན་དགོན་པར་ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
ནས་འཆམས་ཁྱེའི་མཇལ་དར་འབུལ་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

འབྲས་ལྗོངས་ཁྱལ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་སྐབས་དཔལ་ལྡན་བ་ཀམ་པའི་གདན་ས་རུམ་བུའི་གོན་
པར་གོ་ཤིང་ལྗུལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཕེབས་བསུ་སྒྲེ་ལེན་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

དཔལ་ལྡན་ལྗུལ་བ་ཇོ་ནང་བའི་ལྗུལ་ཚབ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཉིད་བྱེས་པ་ལྷ་ཚང་དུ་འཆམས་
ཞུས་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྷན་འདས་སྐུ་མུ་དན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ ༡༩༩༠ འཁོར་བཞིན་པའི་དུས་ངན་ཆོགས་འདུའི་
སྐབས་ཏུའི་སི་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་རུ་གསོལ་སྟོན་ལ་གདན་ཁྱེས་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཐེ་མན་རྒྱ་ནག་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ཅིན་ཤིན་ལྷ་མ་མཆོག་རྒྱ་སར་གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་
ཐེབས་སྐབས་ཡུལ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐེབས་བསུའི་གསོལ་སྟོན་གནང་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བསེ་ཚང་སྐུ་ཕྱེང་བྱུག་པ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྐྱག་ཚང་ལྷ་མོར་འཆམས་ཁྱུར་ཕེབས་པའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

མཁས་དབང་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་ཚང་གི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་གདན་ཁྱུས་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

གཡུང་རྩུང་གི་བཟླ་ལོ་ལྷ་ཆེན་གཞུང་འབྲེལ་འཆ་མས་
གཟིགས་སྐབས་སྐྱོན་རི་ཡོངས་འཛིན་བཟླ་འཛིན་ནམ་
དག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བཟློན་པའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

བོད་དུ་འཆ་མས་གཟིགས་སྐབས་སྐྱོང་ཞིག་རྒྱལ་བཟླ་ལྷན་ཆོགས་
སྤྱིར་དུ་སྐྱོང་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་མཁའ་སྒོ་ལྷན་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་
བཟློན་པའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

རྫོང་སྤྱིར་དུ་གཞུང་འབྲེལ་འཆ་མས་གཟིགས་སྐབས་
འབྲུག་པ་བྱུགས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱོན་པའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

ཀི་རྟི་ཁྱེས་པ་གྲུ་ཆང་དུ་རྟོགས་ལྷན་གྱི་པ་འཇམ་དབྱངས་
མཁེན་རབ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་འཆ་མས་ཞུས་ལ་ཕེབས་སྐབས།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

ཕྱི་ནང་གི་དཔོན་ཆེན་ཁག་ དང་ལྷན་བཅུག་སྤྱད།

བུལ་ཤར་གྲུ་ལུ་མཉམ་ཆེན་གྱི་ལཱ་ཤོལ་གྱི་ལོ་ལྷན་ལེགས་ལེགས་གི་ཆོག་ལུ་བུལ་
རྒྱ་ལྷོན་ལྷན་རྒྱལ་གྲུ་ལུ་མཉམ་ཆེན་ལོ་ལྷན་ལུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོ།

གཡས་ཕྱོགས་ནས། ༡ བདེ་སྲུང་བཀའ་སློན་པ་རྣམས་འབྱོར། ༢ ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ། ༣ དཔལ་
འབྱོར་བཀའ་སློན་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ། ༤ སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས། ༥ སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་
གཙོ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ། ༦ ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་
པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ ༧ བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ། ༨ ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་ལ་སྐྱབས་ཇེ་ཀི་རིན་པོ་
ཆེ། ༩ རང་གི་དབཀའ་སློན་བཟུ་ཤིས་དབང་འདུས། ༡༠ ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་སློན་བཟུ་མཐོང་ཆོད་དབང་ཆོས་རྒྱལ། ༡༡ འཕྲོད་
བསྟེན་བཀའ་སློན་བསམ་མཁའ་གཡང་གླིང།

ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཤོ་བྲང་དུ་བཀའ་ཁུར་ནཱ་པ་ཡསྟན་ཁྱུར་བཅར་
སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོ།

ཆོག་མཁན་ཁུར་དང་བཀའ་ཁུར་ལྟན་ཆུས་ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཤོ་བྲང་དུ་
ཡསྟན་ཁྱུར་བཅར་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༦ ལོ།

བཀའ་ཤག་ཏུ་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བཀའ་ལློན་ཆམས་ལྷན་རྒྱས་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས། ཕྱི་མོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གཉིད་ཁྱེས་པ་ལྷ་ཚང་དུ་བཀའ་ལྟར་ཆམས་ལྷན་རྒྱས་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས། ཕྱི་མོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

སྐུ་པར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་ཐུན་མཐུན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་མཆོག་ཡེ་ཤེང་རིན་པོ་ཆེར་འཆམས་འདྲིར་ཐེབས་སྐབས་གཟིམ་ཆུང་གི་ཡང་ཆེར་བསྐྱོན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གཉིད་བྱས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་གཟུང་ཆུང་གི་ཡིག་ཚང་དུ་བཀའ་སློན་གྱི་བྱར་མཁས་དབང་སྟོབ་དཔོན་
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ནང་མའི་མཇལ་འཕྲད་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

གཉིད་ཁྱེས་པ་གྲུ་ཚང་དུ་ཆེའུ་ཁུལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་རབ་བཏན་འཁྲུངས་ནས་ལོ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་ངན་
མཛད་སྒོའི་སྐུ་མགོན་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་འབྲམ་རམས་པ་སློ་བཟང་སེངྒེ་མཆོག་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ངོ་མཉན་པ་ཆེ་རིང་མཆོག་ནམ་གཉིས་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

སྐུ་རྒྱ་ཁྱེས་སྤྱི་གཙོ་བོ་སྐུ་ངོ་སློ་བཟང་བསམ་གཏན་ལགས་ནང་མི་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་པར།

སྤང་སེའི་མདོ་སྨྲ་ཆོལ་ཁའི་དབྱར་སྤྱི་ཁྱི་སྐྱ་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་སྤྱི་གཙུང་མོ་བཀའ་བྱུང་ཨ་མ་རྗེ་
བཙུན་པ་རྒྱ་མཆོག་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

བོད་མེའི་བདེ་སྐྱེག་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། ཨ་རིའི་གྲོས་ཆོག་འོག་མེའི་འཕྲུལ་མི་སྐྱ་ཞབས་
Mr. Jim མཆོག་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱུག་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེ་ལྷ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་
Mr. Mc Govern མཆོག་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱུག་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེ་ལྷ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། སུད་སིའི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷེ་
ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་མཐོ་ཤོས་སྐུ་ཞབས་ Mr. Claude Wild ལགས་སོགས་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་གཏུགས་མཛད་སྐབས། ཉོ་ལན་རྟེན་གྲོལ་ཆོགས་ཀྱི་འཕུལ་མི་དང་གྲོལ་
ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་རྩལ་འགོད་པ་སྤྱི་ཞབས་ Mr. Sjoerdsma (D66) ལགས་དང་། སྤྱི་ཞབས་ Mr. van Dordt
(SP) གཉིས་དང་ལྷན་དུ་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཉོ་ལན་རྟེན།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་གཏུགས་མཛད་སྐབས། འཇར་མན་གྱི་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་སྤྱི་ཆོན་ཀྱི་འགན་འཛིན་སྤྱི་ཞབས་ Mr. Markus Loning ལགས་དང་། བྱུག་རྩིས་བཞི་བཅས་ལ་མཇུག་
འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་འཇར་མན་དུ།

430

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེ་ལྷ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། དབྱིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་
ཞབས་ David Patrick Paul ALTON ལགས་(གཡས་)དང་། སྐུ་ཞབས་ David Martin Steel ལགས་(གཡོན་)གཉིས་
དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མིང་ལན་དུ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེ་ལྷ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་དད་རང་
མོས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མཐུད་པ་སྐུ་ཞབས་ Heiner Bielefeldt ལགས་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་
བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཇི་ནེ་ལམ་དུ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དགེའུ་ཤར་ཨེ་ཤི་ཡ་
དང་། ཤར་ཨེ་ཤི་ཡ། ཨ་རྒྱ་རི་ཁའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ Hanny Megally
ལགས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཇི་ནི་མར།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། འཇར་མན་གྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་གྲེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ Mr. Markus Loning ལགས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འཇར་མན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཕྱིར་ལོན་དུ།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱུག་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་གཉེན་གསུམ་མཇུག་སྐབས། འཇར་མན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་གཞིན་པ་སྤྱི་ལའ་ས་ Michael Brand ལགས་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འཇར་མན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཕྱི་ལོ་ལྷན་དུ།

ཐེ་མན་དུ་གཞུང་འབྲེལ་འཚམས་གཟིགས་སྐབས། ཐེ་མན་ནང་སྤྱི་ལས་བྱེད་སྡེ་ཚོས་ལྷན་སྐྱེད་ཆོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྒྱམས་དང་། བོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཙོ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་བཅས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

པེ་ཅིང་མི་རིགས་རིག་གནས་ལོ་བྱང་གི་ཡང་ཅེའི་ཆོས་ས་ཆེན་དུ། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་
ཟུར་ཁང་གི་སློན་ཆེན་གཞིན་པ་ཅང་མིན་དང་། མི་རིགས་དོན་གཅོད་ཁང་གི་གཙོ་འཛིན་གཞིན་པ་ལུ་ཅེན་ཏུ་
ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་འབྲེལ་མངལ་འཕུད་གནང་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་ཆེན་རྒྱན་ལས་མི་རིགས་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུ་འཛིན་
གཞིན་པ་འབའ་པ་ལུན་ཆོག་དབང་རྒྱལ་སྐོག་དང་བཞུགས་མོལ་ཆོག་འདུའི་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱུ་ས་མེ་ཅིང་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱུ་ཡོངས་དཔངས་ཆེན་རྒྱ་ལས་མི་རིགས་ཟུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཁང་ལུས་ཁྱེད་དང་། ལྷན་
རིན་གཞོན་པ་འབའ་པ་ཐུན་ཆོགས་དབང་རྒྱལ་སོགས་དང་གསེལ་སྟོན་སྐབས་ལྷན་དུ་བསྟོན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱུ་ས་མེ་ཅིང་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱུ་ཡོངས་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་སོགས་དང་
བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཁྱིམ་ཁྱུ་འཇམ་དབང་ས་ལྷ་ཁང་དུ་སི་ཁྲོན་ནང་བསྐྱེད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་སྐོག་ས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་
མོལ་ཆོགས་འདུ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

མེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་དུ་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ནམས་དང་ལྷན་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

ཁྱུ་ནག་གི་ཁྱིན་ཏུ་ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱུ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་སློ་འདི་ལྷན་ཁང་གི་ཁྱུ་ཡོན་ཐེན་པའོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་།
བོད་རང་སློབ་སློང་སྤྱི་ཁྱིད་ཤོས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ཡངས་སྤྱིང་རྩོམ་ཞེ། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་དམངས་ཆེན་ཆོགས་གཞིན་བཟླ་
ཤེས་ཆེ་རིང་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

གཞུང་གི་ཨོགས་འདུ་ཁག་ལ་གསུང་ བཤད་གནང་བཞིན་པ།

བོད་མིའི་བདེ་སྲུག་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒྲུབ་ལ་ ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཉན་ཞིབ་ཚོགས་འདུའི་
ཐོག་བོད་ནང་གི་ད་ལྟོ་འདྲི་བཞུགས་སྐབས་རོ་སྤྲོད་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱི་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྒྲུབ་སྒྲིལ་ ཡོ་རོབ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཚོགས་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ ལྷན་ཚོགས་གྱི་ཚོགས་འདུའི་སྒྲུགས་བྱའི་སྒྲེང་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་བྱ་གནས་སྤངས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ གནས་བབ་རོ་སྤྲོད་གནང་བཞིན་པ། (ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་རྗེ་ལྷན་དུ།) (པར་གོང་མ།) རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་གཡས་ཚུགས་སུ་བཞུགས་ པ་ཡོ་རོབ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཚོགས་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤེལ་བའི་ཚོགས་གཙོ་ལྷན་སྤྱི་ MEP Barbara Lochbihler ལགས། (པར་འོག་མ།) རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་གཡེན་གྱི་དང་པོ་ཡོ་རོབ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཚོགས་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱུ་ གྱིར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ MEP Thomas Mann ལགས། གཉིས་པ་ཚོགས་གཞིན་ MEP EvaLichten- berger ལགས། གསུམ་པ་ཚོགས་མི་ MEP Kristina Ojulang ལགས་སོགས།

440

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱོད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་གཞུགས་མཛད་སྤྱོད་ལ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ཆོས་
ལུགས་མ་འདྲ་བའི་འཕྲིན་མེད་ཁྱེད་གཞུགས་ཁང་དུ་དེ་གའི་ཆོག་མཁན་མི་རྒྱུ་ལ་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་
སྟངས་དོ་སློང་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་ཨ་རི་ལ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱོད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་གཞུགས་མཛད་སྤྱོད་ལ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ཆོས་
ལུགས་མ་འདྲ་བའི་འཕྲིན་མེད་ཁྱེད་གཞུགས་ཁང་དུ་དེ་གའི་ཆོག་མཁན་མི་རྒྱུ་ལ་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་
སྟངས་དོ་སློང་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་ཨ་རི་ལ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། འཇར་མན་གྱི་སྤྱན་ཀྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱུང་འཕྲིན་
ཁང་ (Deutsche Welle Radio) གི་གསར་འགོད་པས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་ཇོ་བོ་གི་གནས་སྐབས་བཅར་
འདི་ཞུ་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོ།

བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུགས་ཀྱི་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་གོ་སྐྱོད་གནང་བའི་ལྷ་དང་ལྷ་བཅའི་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོའི་
སྐབས་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣའི་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོ།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གོ་སྐྱོག་གནང་བའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཚོགས་
ཚུངས་དགུ་པའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

ཡཀུན་གཞིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐེངས་བཅུ་གཅིག་པ་དགེ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་དགྲུང་གྲངས་སུམ་
ཅུར་ཐེབས་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དང་། ཡཀུན་གཞིགས་པའི་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་བཀའ་འདིན་རྗེས་པ་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་
མཛད་སྤྱི་ཐོག་དམིགས་བསལ་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

རྟེན་ལྷན་མདོ་སྐད་ས་གནས་རྒྱན་ལས་ནས་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་ཡུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱེ་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལོར་བའི་རྩིས་བྱུང་མཛད་སྒོའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་མཁོན་དུ་གདན་ཁྱེས་ལྷན་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

བོད་ཀྱི་གཞིན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་མཁོན་དུ་གདན་ཁྱེས་ལྷན་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་བདུན་པའི་སྐྱེ་མཁོན་གཙོ་བོར་གདན་ཁྱེས་ལྷན་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

དབུས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་
ཆོགས་ཆེན་རྒྱལ་པ་དང་
འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་
ཐེངས་གཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་
དམིགས་བསལ་སྤྱི་མགྲོན་
གཙོ་བོར་གདན་ཞུས་ལྷན་
ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་
བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་བཞུགས་
སྐར་རྒྱ་རམ་ས་ལར་མདོ་སྤང་
ཆོགས་ཆེན་སྐབས།

གཡས་ནས། ༡ རྒྱ་ཡིག་ཨ་མདོ་སྤང་གར།
ཐེངས་ཆའི་སྤང་། ༢ ཨ་ལགས་ཆས་པ། ༣ སྤྱི་
སྤང་མདའ་དཔོན་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་བཟུངས།
༤ ལས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ། ༥ ཨ་ལགས་
འཛིགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ། ༦ ཨ་ལགས་ལོང་སང་
ཆང་སོགས།

གངས་ལྗོངས་མདོ་སྤང་
ཆོལ་ཁའི་དབུས་རྒྱལ་
སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་མཐའ་
མའི་ཆོགས་ཆེན་ཐོག་སྤྱི་
མགྲོན་གྱི་གཙོ་བོར་གདན་
ཞུས་ལྷན་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་
ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་
གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོ།

བོད་གཞུང་སྒྲན་ཅིས་ཁང་དུ་ཀླུ་ཡོངས་བོད་ཅིས་རིག་པའི་ཆོག་ཆེན་དབུ་འབྱེད་གི་མཛད་སྒྲུབ་ཐོག་གསུང་
བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ།

ས་རྒྱ་བོད་གི་མཐོ་རིམ་
སྒྲོལ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་
རིག་པའི་བསྐྱེད་སྐྱོང་
ཐབས་བརྒྱ་པའི་ཐོག་
གསུང་བཤད་གནང་
བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ།

ཕེན་བོད་གི་ཚྭ་པ་
པའི་ཆོག་ཆེན་སྐབས་
བཞི་པའི་སྐྱེ་མཁའན་གི་
གཙུག་པོར་གདན་ཞུས་
ལྷན་ཆིབས་བསྐྱར་གིས་
གསུང་བཤད་གནང་
བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ།

ཨ་རིའི་ལ་ཆེ་དཔེ་
མཛོད་ཁང་གིས་
གོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་
མཁས་དབང་དག་གི་
འདུན་ཆོས་འཕེལ་
སྐྱོལ་འབྲུངས་ནས་
ལོ་བརྒྱ་འཁོར་
བའི་རྗེས་དྲན་
ཆོག་ས་འདུའི་
ཐོག་གསུང་བཤད་
གནང་བཞིན་པ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོ།

རྩ་སྒྲིག་པོད་སྐྱུག་གིས་
ཐེ་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོང་
གསུམ་འཁོར་བའི་དུས་
དྲན་དང་བསྐྱེད་ཀྱི་མ་
ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་
ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ལཱ་འཁོར་
ལམ་འགན་བསྐྱར་གྱི་
དབུ་བཞུགས་སུ་ཕེབས་
སྐྱབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལོ།

རྩ་སྒྲིག་པོད་སྐྱུག་གིས་ཐེ་
སློབ་གྲྭ་པོད་སྐྱུག་རིགས་
ལམ་འདུ་འཛོམས་ཆེན་མོ་
ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་མཐའ་
མའི་མཛད་སྡེའི་ཐོག་གསུང་
བཤད་གནང་བཞིན་པ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོ།

སུ་ལྷ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭར་བོད་སྡེ་དང་ཆོའི་ས་ཡུལ་ཞེས་པའི་བཀོ་སླེང་ཆོགས་འདྲའི་ཐོག་སྐྱེ་མགོན་གྱི་གཙུ་བོར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོ།

སྐྱོ་པལ་སྤར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭའི་ས་སྐད་དང་སྤངས་ཞབས་ཞུ་ཆོགས་ཚུང་ནས་གོ་སྒྲིག་བྱས་པའི་སྤན་ངག་གྱེར་འདོན་འབྲན་བསྐྱར་གྱི་སྐྱེ་མགོན་གཙུ་བོར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོ།

པ་ཏི་ཀྲུལ་བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་གྱི་དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།
བྱ་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོ།

ལ་དྲགས་བྱང་ཐང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཆེན་གྱིས་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།
བྱ་ལོ་ ༡༠༡༢ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། ཨ་རིའི་ནེ་ཏུ་ཡོག་ཏུ་འཛོམས་པའི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ལ་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་དྲག་གི་གནས་སྐབས་དོ་སྟོན་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། རྟེལ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ས་སྤུ་རུ་སིལ་ཏུ་འཛོམས་པའི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ལ་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་དྲག་གི་གནས་སྐབས་དོ་སྟོན་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གི་མཛད་སྒོ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལོ་
མཇུག་ལ་བོད་ནང་གི་དུང་དཀར་གྱི་གནས་སྤངས་ལྟོ་སྒྲོལ་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གི་མཛད་སྒོ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལོ་
མཇུག་ལ་བོད་ནང་གི་དུང་དཀར་གྱི་གནས་སྤངས་ལྟོ་སྒྲོལ་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས།
ཨིང་ལེན་གྱི་རྒྱལ་ས་
ལཱ་ཁྲོན་དུ་འཛོམས་
པའི་བོད་རིགས་མང་
ཆོགས་ལ་བོད་ནང་
གི་ད་ལྟའི་རྩ་བ་
གི་གནས་སྐབས་རོ་
སྤོང་གི་གསུང་བཤད་
གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོར།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། ཅོ་ལན་ཤིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གི་ཆོགས་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་བརྒྱ་ཕྱག་བཀལ་བར་བོད་ནང་གི་རྩ་བ་གི་གནས་སྐབས་རོ་སྤོང་གི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོར།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཞུ་གཏུགས་མཛད་སྐབས། ཅོ་ལན་ཤིའི་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ལ་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྩ་བ་གི་གནས་སྐབས་རོ་སྤོང་གི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོར།

བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱེད་གཞུགས་མཛད་སྐབས་འཇར་མན་གྱི་ཁྱེད་ལ་ལྟ་གནས་བཞུགས་བོད་རིགས་ཀྱི་མཉམ་ལ་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་གནས་སྐབས་དོ་སྣང་གི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཆུ་གར་གྱི་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལོར་བོད་གཞུང་མང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བོད་མིའི་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གྱི་ལས་འགུལ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་གནས་སྐབས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཡོ་རོབ་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཆེན་མོའི་སྐབས་བོད་མིའི་བདེ་སྐྱེལ་ཁྱེད་ཀྱི་གོམ་བཟོད་ལས་འགུལ་དབྱ་ཁྲིད་མཛད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷོ་ཁྱེ་ལྷུ་མ།

ཁྱེ་གར་གྱི་ཁྱུ་ལ་ས་ལྷེ་ལིར་ཡོད་པའི་ཁྱེ་གར་ཁྱུ་ལ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷོ་གནས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལང་དུ་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་
སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་སེལ་མཆོག་དང་ཁྱེ་གར་གྱི་མཁས་དབང་ལག་དང་ལྷན་དུ་ད་ལྷའི་ཐོད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་དེས་
ཁྱེ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་ཕྱགས་རྒྱུ་ཅི་ཐེབས་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

རྡོ་རྒྱུ་དུ་འཆོམས་
གཟིགས་གནང་སྐབས་
ས་གནས་ཐོད་རིགས་
མང་ཆོག་ལ་གསུང་
བཤད་གནང་བཞིན་པ།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

རྡོ་རྒྱུ་ལུ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་
འཆོམས་གཟིགས་སྐབས་སྤྱོད་རི་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཐོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གནང་
ལུས་ལྷན་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་
སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

ཐེལ་ལུ་མཛོད་སྒྲུབ་མི་མང་གི་ཡལ་མཆོག་གི་འཁྱུངས་སྐར་དམིགས་བསལ་སྤྱད་བཅི་དང་འབྲེལ། ཡལ་མཛོད་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་དྲིན་རྩེས་དྲན་གྱི་གཟུངས་ཉགས་བྱ་དགའ་འབུལ་བཞེས་སྐབས་མང་ཚོགས་ལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

སྤྱད་ཐེལ་མཛོད་སྒྲུབ་མི་མང་གི་དབྱར་སྟོན་གྱི་སྐུ་མཁོན་གྱི་གཙོ་པོར་གདན་ཁྱེས་སྐབས་རྩེ་བཅུན་པ་སྤྱད་མཆོག་ནས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་འབྲིན།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ།

ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་བཞུགས་སྐར་པོ་བྱང་རྟིང་པ་སྐུ་ལྷ་ཤ་རམ་དུ། བོད་
ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱེད་སྐྱབས་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་སྤྱི་
ཆེན་ནམས་ལྟན་བསྐྱོན་གྱི་སྐུ་པར།

མདན་གྲུལ། ༡ བདད་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། ༢ ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེ། ༣ ས་སྐྱ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ། ༤ ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ། ༥ ཡོངས་འཛིན་མིང་རིན་པོ་ཆེ། ༦ ཡོངས་
འཛིན་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། ༧ ལ་དགས་ཀྱིས་སྐུ་པ་ཀྱི་ལ་རིན་པོ་ཆེ། ༨ རྒྱལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ། ༩ འབྲུག་པ་ཐུགས་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ། ༡༠ ལྷག་ལུང་མ་སྐུ་
རིན་པོ་ཆེ། ༡༡ བྲག་ཡབ་ཆེ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ། ༡༢ གསེར་གོང་མཆོན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ། ༡༣ སྤྱི་མིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་པ་སྤྱི་མཆོག་པོ། ༡༤ ལེན་ཕྱི་སྐྱོ་པ་མཁན་པོ་སྤྱི་བཟང་
དོན་ཡོད། ༡༥ སྤྱི་མང་མཁན་པོ་སྐུ་པོ་ཏར་གདོང་དག་དབང་སྤྱི་བཟང་། ༡༦ ཡུལ་མགོན་ཆེ་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ།

ལའོ་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབྱར་བཞུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་ཐེངས་བདུན་པ་ནོར་བུ་སྤྲིང་
ལར་ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོ།

བོད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་ཐེངས་བདུ་བཞི་པ་གངས་ཅན་སྤྲིང་གཤོངས་སུ་ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར།
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལོ། (གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲལ་གཉིས་པའི་དང་པོ་ལ་སྐབས་ཇི་གཉིད་རིན་པོ་ཆེ།)

དུམ་བུ་བཞི་པ། སྐུ་པར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

འབྲས་སྤྲངས་སློབ་གསལ་སྤྱིང་སླ་སྤྱུལ་ལྷན་ཆོགས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཟིམ་ཚུང་དུ་
མངལ་བཅར་ལ་སྤྲོད་ཁྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཁྱུ་ཁར་གྱི་ཁྱལ་ས་ཁྱེད་ལིར་ནི་མ་ལ་ཡའི་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་གནང་བའི་ཁྱལ་སྤྱིའི་ནི་མ་ལ་ཡའི་
གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱོང་སྤྱོད་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ།

རྒྱལ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལིར་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་གྱིས་གོ་སྒྲིག་གནང་བ། རྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྷན་འདས་སྐུ་ཕྱེད་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ ༡༩༥༠ འཁོར་བཞིན་པའི་དུས་དྲན་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གནང་བའི་ལྷན་ཁྲིམས་བསྐྱར་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བཞུགས་སྐྱོད་ཐོག་ཚོས་གྲིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། བོད་གཞིས་ཁྱིམ་གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་གཉི་ཆང་གི་སློབ་བརྒྱད་ཡོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཆོན་པའི་སློ་ནས་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱར་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱར་འདུལ་བྱ་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱུགས་ཆེ་ཆེན་པོའི་བསྟེན་ཆེན་ལ་བཞུགས་སྐབས། བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་སར་སྐྱུ་མང་ཆོགས་ནས་དགེ་སྦྱོར་བྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གནང་བའི་བསྐྱབས་ཐོ་འབྱོར་བ་རྣམས། ཉན་གཙོ་ཐུབ་དབང་གི་སྐྱེ་བུ་དུ་སྐུལ་ནས་བསྟོ་སྟོན་མཛད་བཞིན་པ།

རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་གཉན་ཆེམ་བུ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བྱུགས་ཆེ་ཆེན་པོའི་བསྟེན་ཆེན་སྐབས་མཆམས་ཐོ་བྱི་མའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་གསར་འབྱོར་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་མཛལ་ཁ་གནང་བཞིན་པ།

རྡོ་གདན་གི་ཉི་ཤེར་སྐར་བསམ་ཡས་སྤྱིང་དུ་བྱང་ངེས་བཟོ་སྤྱིང་པ་རྣམས་ལ་ཡགོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ནས་དམིགས་བསལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

རྡོ་གདན་གི་ཉི་ཤེར་སྐར་བསམ་ཡས་སྤྱིང་དུ་ཡགོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་ཆེན་པོ་དབྱུང་བཞུགས་ཀྱིས་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་
མེད་ཀྱི་མཁས་དབང་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ལྟན་གཅིག་དུ་འདྲེམས་ཏེ་བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོའི་དཀའ་གནད་ལས་
བརྩམས་པའི་མཁས་པའི་བཟོ་སྤྱིང་ཆེན་མོའི་ཉན་དང་པོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

རྡོ་གདན་གཉིད་སྐར་བསམ་ཡས་སྤྱིང་དུ་བྱང་ངེས་བཟོ་སྤྱིང་ཆེན་མོའི་ཐོག་བསྐྱོན་པའི་སྐྱེ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།
 ༡ ཡསྐབས་ཇེ་གཉིད་པོ་ཆེ། ༢ ཤར་པ་ཆོས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ། ༣ དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ། ༤ དགའ་ལྷན་གྱི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ། ༥ བྱང་ཅེ་ཆོས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ།

རྡོ་གདན་གཉིད་སྐར་བསམ་ཡས་སྤྱིང་དུ་བྱང་ངེས་བཟོ་སྤྱིང་ཆེན་མོའི་སྐྱབས་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་
 རྣམས་དང་གདན་ས་ཁག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱོན་པའི་སྐྱེ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

རྫོག་གཏན་གཉིད་ལྷན་པས་ཡས་མྱིང་དུ་བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོའི་དཀའ་གནད་ལ་ཆོས་བརྒྱུད་དང་
ལོར་སྐྱ་པོ་མོ་རིས་མེད་གྱི་མཁས་པའི་བཀྲོ་སྟེང་པ་ཅམས་དང་ལྷན་བཞུགས་གྱི་སྐབར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ།

ལྷ་སྐྱབས་མེ་གཉིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་གནས་མཆོག་རྫོག་གཏན་དུ། བཀའ་སློན་ཁྲི་བྱུར་མཁས་དབང་སྟོབ་དཔོན་
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་གྱིས་མཁས་མང་སྟོ་གསལ་སྟེང་གི་སྐྱ་སྐུལ་ལྷན་ཆོགས་ནས་བཏན་
བཞུགས་བསྟར་འབུལ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོ།

ཐེ་མན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཐེ་མར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པའི་ནང་བསྟན་དར་སྤེལ་བཀོད་སྤེལ་
ཐེངས་དགུ་པའི་དབུ་འབྱེད་མཇེད་སློབ་མོག་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ།

རྟེན་བཅས་དུས་ཚེན་ཉིན་ཐེ་མན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་དང་ཐེ་མན་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཐུན་མོང་གིས་
གོ་སྒྲིག་ཞུས་པ་ལྟར་ཐེ་མན་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ།

ཐེ་མན་གྱི་ཞོན་ཅང་གཙུག་ལག་སློབ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཆོས་རིག་སྡེ་ཆན་གྱིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་གསར་
འཇུགས་ཀྱི་མཛད་སྒྲུབ་མཐོན་ཏུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆོགས་མི་རྣམས་དང་ལྟན་བཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་བར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ།

ཐེ་མན་གྱི་ཞོན་ཅང་གཙུག་ལག་སློབ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཆོས་རིག་སྡེ་ཆན་གྱི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་
གནས་ཁང་གི་སློབ་སྟོན་པའི་མཆན་གནས་སློབ་སྦྱོང་འབུལ་བཞེན་པའི་སྐྱ་བར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ།

ལྷགས་སྤང་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཉིན་ཐེ་མན་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་དུ། ལོ་གསར་གྱི་མཇེད་སྒྲིའི་ཐོག་དེར་
འདུས་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོ།

གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཉིན་ཐེ་མན་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་དུ། སྐུ་ངོ་དོན་གཅོད་སྤྱོད་བཞེས་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ཚུ་
སྒྲིག་གནང་བ་«ནམ་ཤེས་དང་མི་ལམ་དུ་འཁོར་བའི་ཕ་ཡུལ་»ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཞལ་དབྱེ་མཇེད་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོ།

ཁྱུ་ཁར་ལྟོ་ཕྱོགས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲུངས་མཁས་མང་སློ་གསལ་གྲིང་གྲུ་ཆང་གི་སྐྱ་སྤྱལ་འདུས་
མང་དང་བཅས་པར་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོ།

ནོར་གྲིང་བཙུན་དགོན་སློལ་མ་གྲིང་དུ་བཙུན་མའི་འཛང་དགུན་ཆོས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་མཛད་སློའི་ཐོག་འདུས་
མང་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གི་རྟེན་ཁྱེས་པ་ལྷ་ཁང་དུ།
ཐོག་དང་པོར་གི་རྟེན་དགེ་ཆ་ཆོགས་པ་
དངོས་སུ་དབུ་བརྟེས་པའི་མངའ་སྐྱོའི་ཐོག་
ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

བྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོ།

གི་རྟེན་དགེ་ཆ་ཆོགས་པའི་གཞན་པན་
ཞི་བདེའི་ཆོགས་ཁང་དུ། སྐུ་བས་གསུམ་
པའི་གི་རྟེན་དགེ་ཆ་ཆོགས་པའི་འགན་
འཛིན་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་
གཉིས་པའི་ཐོག་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་
གནང་བཞིན་པ། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོ།

རྟེན་པ་བཅུན་དགོན་དགེ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིང་ནང་བསྟན་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལོའི་རྒྱགས་འབྲས་ཅེར་
སོན་ནམས་ལ་བྱ་དགའ་གནང་བའི་མངའ་སྐྱོའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལོ།

ཡསྟལས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཡད་པལ་རྒྱལ་བ་འོ་ནང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཛད་འགན་
བཞེས་པའི་ཁྲི་སྟོན་ཀྱི་མཛད་སློང་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

རྫོང་གི་སྤང་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གཞུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་སའི་ས་གཞི་བྱིན་རྒྱལ་ས་
དང་འབྲེལ་བའི་རྟོག་འབྲེལ་མཛད་སློང་ཐོག་ས་གནས་ཀྱི་མང་ཆོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་འཆམས་ གཟིགས་ཕྱིར་སྐྱབས།

རྩོམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུར་ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དབུ་སྒྲིའི་ཐལ་བ་བསྒྲེས་
པའི་ཞལ་གསེར་འབུལ་བ་དང་སྐྱ་ཡོངས་ལ་གསེར་ཆབ་སྟོན་བཞིན་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྐུ་པར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉན་གཙོ་རྩོམ་མི་བསྟོན་རྩི་རྩི་བཟང་གཡོན་པར་
ལྷགས་ཤིང་གིས་གཞུས་ནས་ཆུ་སྟོན་ཕོག་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་ཕམ་གནང་བ་དང་འབྲེལ་གསོལ་འདེབས་
སྟོན་ལམ་མཛད་བཞིན་པ།

ལྷ་ལྷན་སྤྱལ་པའི་གཙུག་ལག་
ལང་དུ་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་རིང་
རྒྱན་ཆད་པའི་རབ་གནས་
ཆེན་མོ་བསྐྱར་གསོ་མཛད་
སྐབས་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་
རྒྱད་སྟངས་སྤྱོད་ཆོས་
གིས་རབ་གནས་འཆོག་ས་
བཞིན་པའི་རྣམ་པ།

བྱ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ།

ལྷ་ལྷན་སྤྱལ་པའི་གཙུག་ལག་
ལང་དུ་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་རིང་
རྒྱན་ཆད་པའི་རབ་གནས་
ཆེན་མོ་བསྐྱར་གསོ་མཛད་
སྐབས་བྱམས་ར་ཆེན་མོའི་
ནང་ཞི་བའི་བྱིན་སྲེག་འབུལ་
བཞིན་པའི་རྣམ་པ།

བྱ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ།

བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་
འཆམས་གཟིགས་
སྐབས། ཆོས་ལྷན་ཆེན་
པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་
སྤངས་དཀོན་པར་
གནས་གཟིགས་དང་
འབྲལ་སྡོད་གསལ་སྤྲིང་
ལྷ་ཆོས་དུ་ཆོག་གས་
ཐབས་གདན་ཞུས་
ལྷ་ཆོས་པ་བསྐྱར་
བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ།

བྱ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ།

ལྷ་མོའི་སྐུ་མཆོ་ཁའི་རྟེན་མཁར་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཆས་ནམས་གཙང་བཟོ་མཛད་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

ལ་གོང་ས་ལ་སྐུ་བས་མགོན་ལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས་བསྐྱར་གནང་མཛད་པའི་མཆོ་རྒྱས་དང་
སྟན་ཤལ་ལྷ་མོའི་སྐུ་མཆོ་ལ་ཕུལ་ནས་བྱགས་སྒོན་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

འབའ་པ་སྤྱན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་ཡའོང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པར་གསོལ་སྟོན་
འབུལ་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མེ་ཅིང་དུ།

པོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་གཟིགས་སྐོར་ལ་ཐེབས་སྐབས་པོད་རང་སྐྱོང་ཁྲོལ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་སྐོར་ཞིག་གིས་སྟོན་
གསོལ་སྟོན་འབུལ་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཀཤོད་པའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར།

༡ ས་དབང་ཀཤོད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ་ལྷན་སྒྲུབ། ༢ ཡུལ་ཁོང་པོ་ཆེ། ༣ ཀཤོད་པའི་སྐུ་པར་བཅས་ལྷན་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

ཐེ་ཅིང་རིག་གནས་ལོ་བྱང་དུ་འབྲས་སྤྲངས་དགའ་ལྷན་ལོ་བྱང་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཏ་ལའི་ལོ་མའི་ཐོག་བྲིས་
པའི་རྒྱ་དཔེ་སོགས་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་ལག་ཅིག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

ལྷོ་རུབ་མི་རིགས་སློབ་ཁྱེད་ཆེན་མོའི་དགེ་ལས་ནམས་དང་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་གྲོལ་རྒྱུ་པར།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

ཀུན་རྒྱལ་གྲང་གསར་པའི་མཁར་ཆག་ནང་དུ་དེར་འདུས་མང་ཆོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་བཞིན་པ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

རང་ཡུལ་གི་རྟེན་དགོན་གྱི་མཆོད་དུང་རྒྱལ་སྐབས་འདུ་ཁང་གི་ཡང་སྤེང་ནས་ཉིན་ལྟར། དེར་འདུས་སེར་རྒྱ་མང་
ཆོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

རང་སྟོན་སྟོ་མང་དགོན་བཤད་རྒྱལ་འཕེལ་རྒྱས་གྲིང་གིས་ངེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་སེར་རྒྱ་མང་ཆོགས་ལ་
ཆོས་འབྲེལ་དང་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བོད་དུ་འཆམས་གཟིགས་སྐབས་རྩ་སྤྲོད་འཕྲིན་དགོན་དཔལ་མི་འཇུག་ངེས་དོན་བསམ་གཏན་སྒྲིང་
དུ་གདན་ཁྱེད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

འཕྲིན་དགོན་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་སའི་ས་མིག་གསར་པ་གཏན་འབེབས་གྱིས་ནང་ཁུལ་གྱི་
རྟོག་རྩ་སེལ་ཐབས་མཛད་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

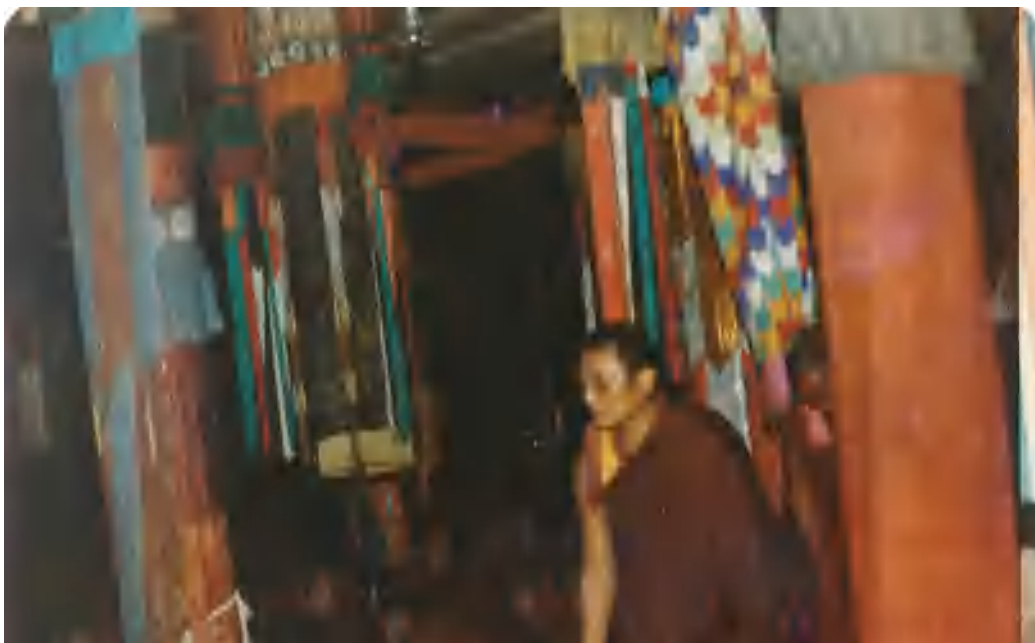
མཛོད་དགེ་རྒྱུ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲན་ཁང་དང་། ར་པ་ཁྱལ་བོད་ལྷགས་གསེ་རིག་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་། སྒྲན་སྒྲ་དང་སྒྲན་རྒྱས་གསེག་ཉར་བྱེད་ས་སོགས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ར་པ་ཁྱལ་མཛོད་དགེ་བོད་ཡིག་སྒྲོབ་འབྲིང་གི་དགེ་སྒྲོབ་ཡོངས་ལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བོད་ནང་གཟིགས་སྒྲོལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྩ་ལུ་སྒྲོ་མང་སྒར་གྱི་བོད་ཡིག་སློབ་གྲྲི་དགེ་སློབ་ནམས་ལ་ལམ་སྟོན་
གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

བོད་ནང་འཆམས་གཟིགས་ཕེབས་སྐབས་ཨ་མཚོག་མཚན་ཉིད་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ནམས་ལ་སླང་དོར་
གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

བོད་ནང་འཆམས་གཟིགས་སྐབས་རྩ་མཐུན་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་ལ་གཟིགས་སྒྲོལ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བོད་ནང་འཆམས་གཟིགས་ཐེབས་སྐབས་ཨ་མཚན་མཚན་ཉིད་དགོན་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་མཐུན་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་སླང་དོར་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་གྱི་མཛད་ འགན་བཞེས་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཉིན། བཞུགས་སྐར་ཡུལ་བའི་པོ་བྲང་གི་ཆོས་མཆོད་དུ། ཡལོང་
 ས་ཡསྐབས་མགོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་
 བཞུགས་སྐར་ཡུལ་སོར་འཁོད་པའི་མདུན་དུ། བོད་གཞུང་གི་སྲིམས་ཞིབ་པ་ནམ་པ་དང་
 སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བཀའ་སློན་ནམ་པ་ལྷན་ཀླས་སར། ཡསྐབས་མགོན་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 རས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བཀའ་སློན་གྱི་དམ་འབྲུལ་མཛད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སློའི་ཐོག་བཀའ་ལློན་
ཁྱིམ་མཛད་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་མཁའ་དབྱིངས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་པ།

ཐེ་མན་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁབ་དོན་གཅོད་ཁང་གསར་འཛུགས་སྐབས་སློ་བྱང་འགེལ་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོ།

བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་གྱི་མཚན་ཐོག་ནས། སོག་པོའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ལན་ལྷ་ཐེང་ ABCP ཐེངས་དགུ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་
པའི་ཆོགས་ཆེན་ལ་ཆོགས་ཞུགས་གནང་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར། asian buddhist conference for peace ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཨ་ལན་ལྷ་ཐེང་ ABCP ཐེངས་དགུ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་པའི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཆོགས་གཙོ་
གཞིན་གྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཚོས་རིག་བཀའ་སློན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་སྐབས་ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡར་འཛམ་གླིང་ནང་པའི་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཆེན་དུ་ཚོགས་ཐེབས་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ། (རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མཉན་ཚོས་ཚོགས་ཁག་ ༩༩ གྱི་ཚོགས་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་)

ཚོས་རིག་བཀའ་སློན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་སྐབས་ཅུ་སོག་ཁུལ་དུ་འཚམས་གཟིགས་གནང་སྐབས་མང་ཚོགས་
 ལ་མཇལ་ཁ་དང་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

ཐེ་མན་ཏུ་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ལུ་ཐེ་མན་ནང་སྤྱོད་ལས་ཁྲུངས་ཆོས་ལྷགས་ལྷེ་ཆན་ཀྱི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཏིང་། བོད་ཀྱི་སྐུ་ཆབ་དོན་གཅོད་དང་ལས་བྱེད་བཅས་བཞུགས་པོལ་ཆོགས་འདུ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོ།

ཀ་དོར་རྒྱང་གསུམ་ཁུལ་ཏུ་གཞུང་འབྲེལ་འཛམས་གཟིགས་སྐབས་དོར་སྤིང་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་ལ་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

བལ་ཡུལ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་འཆ་མས་གཟིགས་སྐབས་སྡེ་ལེན་ཁང་དུ་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་ན་གཞོན་སློབ་
མ་རྒྱལ་ལ་འཆ་མས་འདྲི་དང་བཀའ་སློབ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་སྐབས་བལ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དུ་
གཟིགས་སྐོར་དང་འབྲེལ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

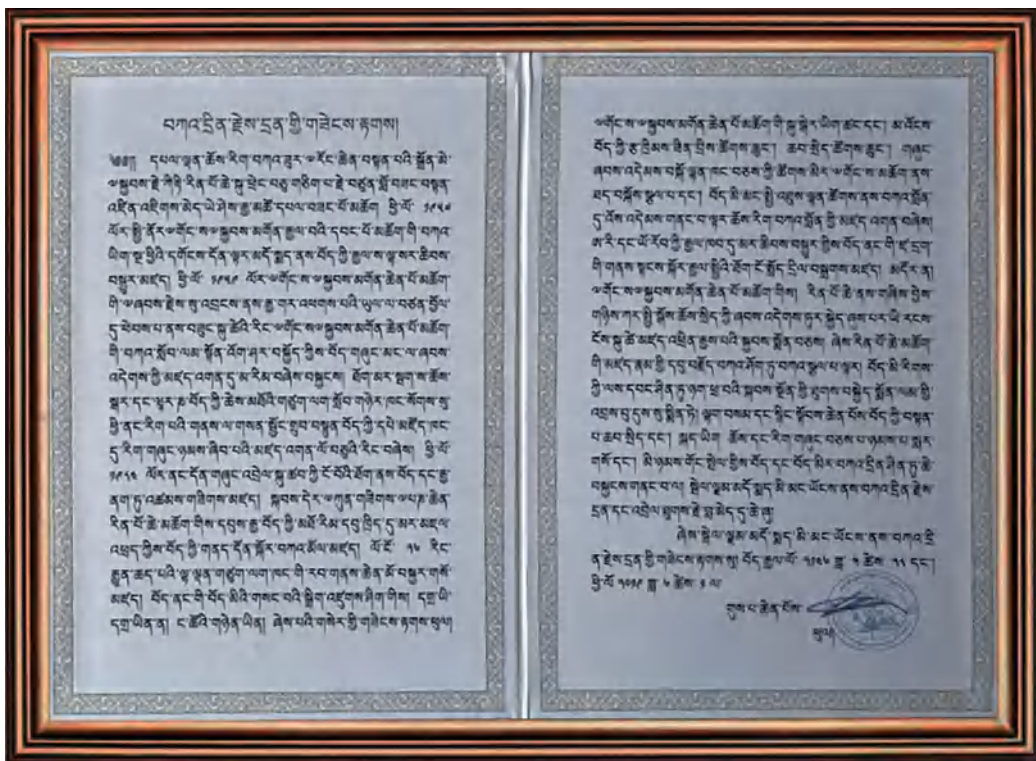

THE DALAI LAMA

༡༡། མདོ་སྨད་རིང་ཆེན་བཟུང་པའི་སྒྲོན་མེ་ཀའི་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་
གཅིག་པ་སྒོ་བཟང་བཟུང་འཛིན་འཛིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་པ་གི་
ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཐར་གཙོ་བོ་རྣམས་སྐབས་སེ་སེའི་ཟིན་བྲིས་གཞིར་བཟུང་།
ཀའི་བྲེས་པ་གྲུ་ཆང་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒོ་བ་གཉིས་ཁང་
གི་ཚུ་མ་སྒྲིག་སྡེ་ཆེན་ནས་སྒྲུགས་བམ་གཉིས་ཚུ་མ་སྒྲིག་བཀྲིས་པར་
བསྒྲུགས་བཅོད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཞིས་བྲེས་གཉིས་ཀར་སྤྱི་སྒོས་
ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་དྲུང་སྤྱིད་ཁུས་པར་ཡིད་རངས་ངོས་སྐུ་
ཆེ་མཛད་འཕྲིན་ཀྱས་པའི་སྐབས་སྒྲོན་བཅས། སྤྱུ་འི་དགེ་སྦྱོང་
བཟུང་འཛིན་ཀྱི་མཆོག་། ལྷགས་སྐུ་ལ་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡ བྱེ་
ལོ་ ༣༠༠༡ ལྷ་ ༡༣ ཆེ་ ༡༥ ལ།

སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཡ་སྐབས་
རྗེ་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་ས་བོན་པར་སྐུ་སྐབས་ཆེད་བཅོད་དུ་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ།

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལོར་ཡོ་རོབ་སྤེལ་ལྷུ་མ་མདོ་སྤང་མི་མང་གིས་ཡལོང་ས་འབྲུག་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྤྲུང་བཅི་ཁྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཡལོང་རིན་པོ་ཆེར་སྤེལ་ལྷུ་མ་མདོ་སྤང་མི་མང་ཡོངས་ནས་བཀའ་བློན་རྒྱུ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་སྤེལ་བའི་གཞིར་སྟགས་དང་དེའི་འབྲེལ་བཞིན།

ལྷ་པར་སྣ་ཚོགས།

དགྲང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་རྟོག་གཙང་གི་ཉི་དགོན་དགེ་ལྷན་བསྟན་འཕེལ་སྤངས་བསྟོན་པའི་སྣ་པར། ལྷ་མོ་ ༡༩༥༤ ལོ།

དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཐོག་སྐག་ཚང་ལྷ་མོའི་རི་ཁྲོད་གཟིམ་ཆུང་རྒྱལ་སྐུ་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་དགའ་ཚལ་
དུ་དུས་འཁོར་གྱི་ཚང་ལ་གར་འཆམ་གྱི་རྒྱུགས་བཞེས་བཞེན་པའི་སྐབས་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་མཁས་མང་སློགས་ལ་སྤིང་བྱ་ཆང་དུ་ཆོས་ཁྱེགས་གནང་བའི་རྗེས་སུ་
འབྲས་རོང་པོ་ཁམས་ཆན་གྱི་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར།

ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བཞུགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཐར་འདོད་འཁྱུར་མེད་ཀྱི་མཆོད་པལ་བཟང་པོ་མཆོག།

དོར་ཚང་གི་ཉིའེ་སྐར་གྱི་གི་ཉིའེ་མ་བྲང་དུ་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་པར།
ཡོངས་འཛིན་གཞིན་པ་ལ་རྩེ་དཀོན་མཆོག་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་ལའོང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་བཞུགས།

༡ ཡོངས་འཛིན་སྐྱོ་བ་གྲས་པ་ལ་མགོན་པོ་རྒྱུ་བ་ཐར་འདོད་འཕྲུལ་མེད་ཀྱི་མཆོད་པ་ལ་བབས་པོ། ༡ ལ་སྐྱབས་མགོན་གཉི་རིན་པོ་ཆེ། ༡ ཡོངས་འཛིན་སྐྱོ་གཞོན་པ་ལ་རྩེ་དཀོན་མཆོག་གཤེས་རབ་དཔལ་ལ་བབས་པོ།

496

ཡའོང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་བོད་ནས་བྱོལ་གྱིས་བལ་ཡུལ་དུ་བདེ་འབྱོར་བྱུང་སྟེ་གནས་གཟིགས་སྐབས་སྟག་མོ་ལྷས་སྟེན་གྱི་མཚོད་ཉེན་བྱང་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར། ལྷ་ལ་ ༡༩༥༩ ལོར།

སྟག་ས་ཚོས་སྐར་དུ་སྟོ་སྒྲིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སའི་སྟག་ཁང་གི་མདུན་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར།

༡ རྟོ་གསལ་སྒྲིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་པ་སྐྱ་བུ་མཚོ། ༢ ཡུལ་བས་ཇེ་གཉི་རིན་པོ་ཆེ། ༣ གཤམ་སྐོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མ་བུ་མཚོ།

ཁལ་ཉོར་ཆོས་སྐར་དུ་བཞུགས་སྐབས་དོ་ཕ་བོང་
ཞིག་གི་འོག་ཏུ་བཅོས་པའི་སྐབ་ཁང་ཆུང་ཏུ་
དེའི་སྒྲུ་ཁུང་ནས་ཕྱི་འཕྲི་ཡུལ་ལྗོངས་ལ་གཟིགས་
བཞིན་པའི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར།

ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
དགེ་བཤེས་དམ་འཛིན་མཛད་ནས་ལོ་གཅིག་
ཟླ་ལ་ལོ་ལོར་བའི་དུས་དྲན་དང་འབྲེལ། ཕྱི་ལོ་
༡༩༦༡ ལོར་དོར་གདན་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་ཐེངས་
དང་པོ་ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
པའི་དམ་བཅར་ལ་ཁོང་རིན་པོ་ཆེས་པར་བྱིན་
ལས་འཕྲོས་པའི་བཀོ་སྐྱོང་མཛད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་གོ་སློག་གནང་བའི་དགེ་ཆུང་ལོ་ལྔ་བྱེད་སྐབས་གཉིས་པར་སློབ་མ་གྱི་མཚུངས་ལྟར་ཐབ་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པ།

སྐབས་གཉིས་པའི་དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་གནང་སྐབས་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར། (ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གཡས་སྐྱོབ་ཆེ་མུད་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཡོན་དུ་ཡསྐབས་ཇི་གཉིད་པོ་ཆེ།)

ལྷ་རྩ་ཁ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཡཁོང་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་སྤྱོད་གནང་བའི་ཞོར་ལ། བོད་ཡིག་དབུ་མེད་ཀྱི་མཚུབ་གཞོན་ལྷགས་པར་གྱི་འཆར་བཀོད་མཛད་པའི་དཔེ་མཆོན་དང་། བོད་ཡིག་གི་བྱང་བ་སོགས་སློབ་གཉེར་པའི་ཚུམ་ཡིག་འབྲེམས་སྟོན་སྐབས་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱན་ཞིབ་མཛད་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ལོ།

(ཀ་བར་དུ་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་བཞུགས་ཡོད་འདུག)

←

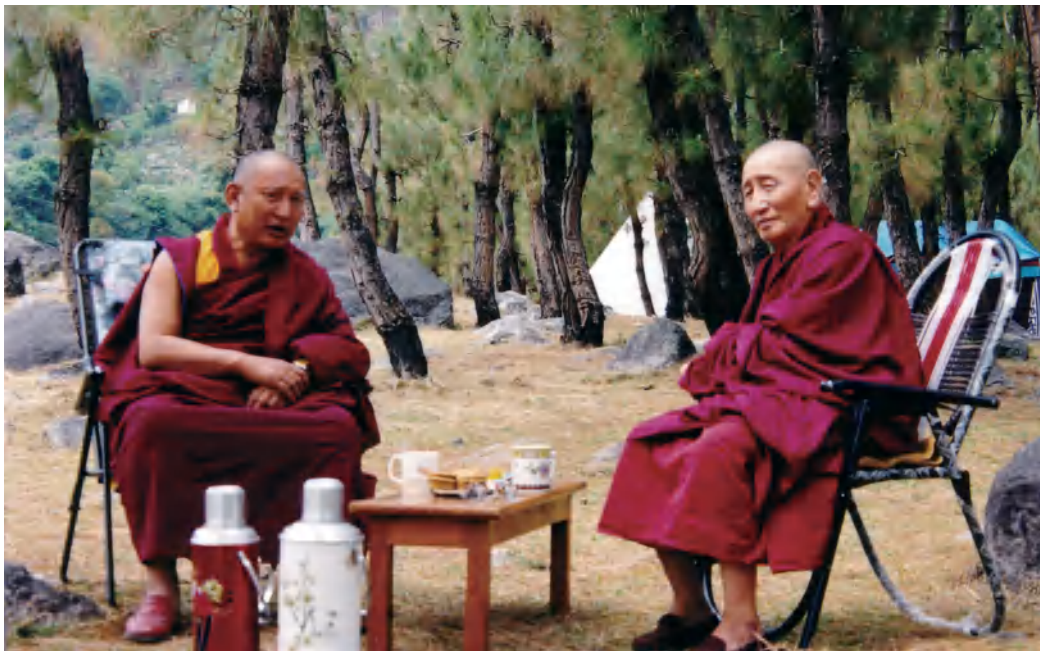
↑
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་སྐུ་པར་ཤ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་
 གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་ཡིག་གི་ཚོམ་ཡིག་
 འགན་བསྐྱར་ཨང་དང་པོའི་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་དགའ་
 ལགོང་ས་ལ་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོའི་བྱག་ནས་གསོལ་
 བསྐུལ་མཛད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་སྐུ་པར་ཤ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་
 གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་གསན་བསམ་མཐར་
 ཕྱིན་ཏེ་སློབ་གཉེར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་
 ཡུའུ་ཅེ་ཏེ་(MA)ཕྱག་འཁྱེར་བཞེས་པའི་སྐུ་པར།

←

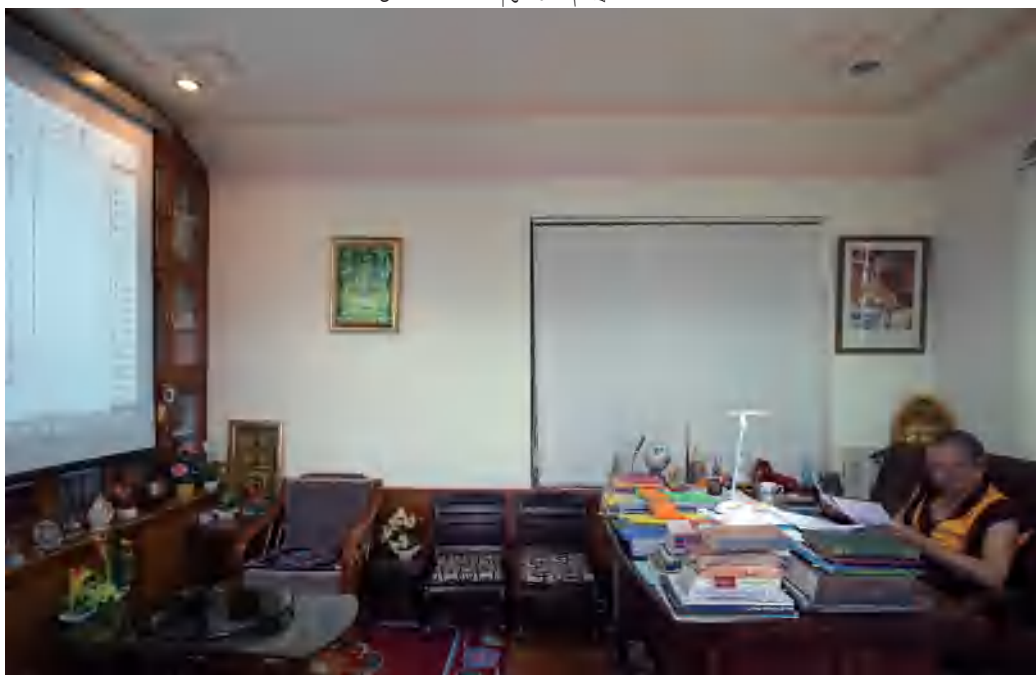
བྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་
དམ་འཛིག་གནང་སྐབས་ཆོས་གྲོགས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ནམས་དང་ལྷན་དུ་བསློན་པའི་སྐྱུ་པར།

གཉིད་བྱེས་པ་གྲུ་ཚང་གི་དབྱར་སྤྱིད་སྐབས་གཉིད་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་མཁན་པོ་ཚང་སློ་བཟང་འཛིགས་མེད་
དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་པར། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གཞིའི་བྱེས་པ་ལྷ་ཚང་གི་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཡསྟལས་ཇི་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཚོམ་སྒྲིག་གནང་བཞིན་པའི་སྐུ་པར།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ བར་གསུང་ཚོམ་དེབ་བྲངས་ ༡༠༩

གཟིམ་ཆུང་ལུགས་བྱང་གཡས་སུ་འབྱུལ་བའི་དགའ་ཚལ་གྱི་ཡིག་ཚང་དུ་ན་གཞོན་གྱི་བཅུན་སྒྲོལ་གཉེར་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་སྒྲོལ་དེབ་སྒྲོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་གྱི་མཐའ་མའི་ཚོམ་སྒྲིག་གནང་བཞིན་པ།

ཅ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཆོགས་ཚུང་།

གཡས་ནས། ༡ ཡསྐབས་མགོན་ཀི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ། ༢ ལྷ་ར་ཏ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་ཡསྐབས་རྗེ་མཁས་
དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ། ༣ བཀའ་སློན་ཁྲི་ཟུར་འབྲུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ། (ཆོགས་གཙོ།) ༤ ནང་སྲིད་བཀའ་ཟུར་དབང་འདུས་རྒྱུ་ཆེ། ༥ ཤེས་རིག་
བྱང་ཆེ་ཟུར་པ་རི་ཁསློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

ཡཁོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་པའི་
མིང་སྲིད་ནམས་ལྷན་དུ་འདྲེས་པའི་སྐུ་པར།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

༡ སྐུ་མཆེད་(གཅེན་པོ་)སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།
༢ ཡསྐབས་མགོན་ཀི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ། ༣ སྐུ་
མཆེད་(གཅེན་པོ་)བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ། ༤ སྐུ་
སྲིད་(གཅེན་པོ་)མགོན་པོ་མཆོ་བཙས་རྒྱ་
གར་གྲོང་ཁྱེར་ལྷང་ལོར་དུ་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་
པར།

མདུན་གྲལ། ༡ ཡཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ༢ ཡགོང་ས་ཡཾམྲུབས་མགོན་ཆེན་པོ། ༣ ཨ་པ་ཨ་ལྷོ། ༤ ཕུན་
ཆོགས་དབང་རྒྱལ། རྒྱལ་གྲལ། ༡ རྩེ་རྒྱལ་པོ། ༢ ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ། ཕྱི་མ་ ༡༩༥༤ ལོར་མེ་ཅིང་དུ་བསྐྱོན།

༡ རྩེ་རྒྱལ་པོ་ལྷོ་མ་ཆེ་བ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ། ༢ སྐུ་ལྷུ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲལ། ༣ ཀེ་རི་དཔོན་པོ་ཆེ་བ་འཇམ་དབང་ས་བསོད་ནམས། ༤ རྩེ་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བཏན། ༥ ཀེ་རི་དཔོན་པོ་འབྲིང་བ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། ༦ ཀེ་རི་དཔོན་པོ་ཆུང་བ་འཇམ་མེད་ཆོས་འཕེལ། ༧ རྩེ་
རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མ། ༨ རྩེ་རྒྱལ་པོ་ལྷོ་མ་ཆེ་བ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ། ༩ མདུན་དུ་ཡོད་པ་སྐུ་ལྷུ་བཀྲ་ཤིས་ཆུང་བ་མགོན་པོ་མཚོ།

མེད་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་
ལས་རབ་བརྟན་ནས་ཡེ་ཤོང་རིན་པོ་ཆེར་
འབུལ་རྒྱུ་ཆེད་བསྐྱོན་པའི་སྐུ་པར།

←

༡ སྤྲུལ་མོ་གཞོན་པ་མགོན་པོ་མཆོ། ༢ མེད་
རྒྱལ་པོའི་ཁྲིང་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོ། ༣ མེད་
རྒྱལ་མོ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མ། ༤ སྤྲུལ་མོ་ཀན་
པ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤
ལོར་ལྷ་སར་བསྐྱོན་པ།

↓

ཀེཏི་ཆང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་ ཡོད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་པར་རིས་ ལག་སྟོན་བྱང་བའི་རིགས།

ཡལ་བ་རྗེ་སླ་མ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྟོན། བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྡེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་
 གྱི་ནང་ཚན། རེང་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལོར་ཕྱག་བཏབ་པའི་
 ཀེཏི་མ་དགོན་དང་པོ་ཀླ་ལ་རི་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ་སྤྱིང་། (མི་ལོ་ཕྱི་ལོ་ལྷག་བརྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་པའི་དགོན་པ།)

ཀེ་རྟི་ཆང་གི་གདན་སའི་གཙུག་ལྷོ་གེ་རྟི་མ་དགོན་གཉིས་པ་སྐྱབ་ཆང་ལྷ་མོ་ཀེ་རྟི་དགོན་སློ་སྤྱིང་དགེ་ལྡན་བཟང་ཤིས་འབྲེལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་གོང་གི་སྐུ་པར།

གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐྱབ་ཆང་ལྷ་མོ་ཀེ་རྟི་དགོན་སློ་སྤྱིང་དགེ་ལྡན་བཟང་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཀེ་རྟི་མ་དགོན་ལག་གིས་
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་གཙུག་ལྷོ་གེ་རྟི་མ་དགོན་གཉིས་པ་སྐྱབ་ཆང་ལྷ་མོ་ཀེ་རྟི་དགོན་སློ་སྤྱིང་དགེ་ལྡན་བཟང་ཤིས་འབྲེལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ།

བསྟན་པ་བསྐྱར་དར་སྐབས་ཀྱི་ཀི་རྟི་ཆང་གི་གདན་སའི་གཙུག་པོ་མ་དགོན་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟི་དགོན་སྡེ་སྤང་དགེ་
ལུན་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ། (དེད་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ།)

གདན་ས་ཆེན་པོ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟི་དགོན་སྡེ་སྤང་དགེ་ལུན་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཀི་རྟི་དགོན་ཁག་གིས་
གཙུག་པོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆང་མའི་དགུན་ཆས་ཆེན་མོ་ཐེངས་དང་པོ་འཆོག་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ།

གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གཉི་དགོན་གྱི་ནང་བསྟན་ཚུན་འགྲའི་སློབ་སླིང་གི་དགེ་སློབ་ལྟན་བཟུགས།

བསྟན་པ་བསྐྱར་དར་གྱི་སྐབས་གཉིད་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་པ་ཡུལ་རྫོང་ཡུལ་གཉིད་དགོན་ཆེན་དགེ་ལྟན་
ལེགས་བཤད་སླིང་གི་བྱིའི་རྣམ་པ། (དང་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ།)

རང་ཡུལ་གཞི་དགོན་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གི་སྐུ་པར་ཨ་ཁུ་དཔལ་ལྡན་ནས་བསྒྲོན་པ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ།

རང་ཡུལ་གཞི་དགོན་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་དུ་གཞིའི་དགོན་ཁག་གིས་བྱང་ཅེས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་
པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་པར་ཕྱིན་དབྱར་ཆོས་འཆོགས་བཞེན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོ།

རང་ཡུལ་གི་རྟེན་དགོན་དགེ་ལྷན་ལེགས་བཤད་སྤྱི་དུ་གི་རྟེན་ཁག་གིས་གཙོས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་
ཀྱི་ཆ་དང་མའི་དགུན་ཆོས་ཆེན་མོ་ཐེངས་གཉིས་པ་འཆོགས་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

རང་ཡུལ་གི་རྟེན་དགོན་གྱི་ནང་བསྟན་སློབ་སྤྱི་དགེ་སློབ་ལྷན་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༨ ལོ།

གིནྟིའེ་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞིའེ་ཡ་གྲུལ་རྟོར་གཙུང་གིནྟི་དགོན་དགེ་ལྷན་བསྟན་འཕེལ་སྤྱིང་། (དེང་སྐབས་ཀྱི་ནུས་པ།)

རྟོར་གཙུང་གིནྟི་དགོན་དགེ་ལྷན་བསྟན་འཕེལ་སྤྱིང་དུ་གིནྟིའེ་དགོན་ཁག་གིས་བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་
སྤྱིང་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཕར་བྱིན་དབྱར་ཆོས་འཆོགས་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ།

རྟོ་མ་ཆང་གི་རྟེན་དགོན་དུ་ཆང་མའི་དགུན་ཆོས་ཐེངས་གཉིས་པ་འཆོགས་སྐབས།

རྟོ་མ་ཆང་གི་རྟེན་དགོན་དུ་ལྷན་བསྐྱེད་འཕེལ་སྤྱིང་དུ་གི་རྟེན་ཁག་གིས་གཙོས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་
ཀྱི་ཆང་མའི་དགུན་ཆོས་ཆེན་མོ་ཐེངས་བཞི་པ་འཆོགས་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ།

གིནྟིའེ་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞིའེ་ཡ་གྲུལ་རྩུལ་རྩེ་ཆོ་བདུན་གིནྟི་དགོན་དགེ་ལྡན་བཟུ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་།

(དེང་སྐབས་ཀྱི་ནམ་པ།)

རྩུལ་རྩེ་ཆོ་བདུན་གིནྟི་དགོན་བཟུ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་དུ་གིནྟིའེ་དགོན་ཁག་གིས་རྩེ་རེས་ལེགས་བཤད་
སྤྱིང་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཕར་བྱིན་དབྱར་ཆོས་འཆོགས་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ།

རྒྱལ་རྩེ་ཆོ་བདུན་གྱི་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱི་དུ་གྱི་དགོན་ཁག་གིས་གཙུག་ལྷན་མཐའ་རིས་
མེད་གྱི་ཆད་མའི་དགུན་ཆོས་ཆེན་མོ་ཐེངས་གསུམ་པ་འཆོགས་སྐབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ།

རྒྱལ་རྩེ་ཆོ་བདུན་གྱི་དགོན་གྱི་ནང་བསྟན་སློབ་སྤྱི་གི་དགེ་སློབ་ལྷན་བཅུགས།

འཕགས་ཡུལ་གཉིད་བྱས་པ་གྲུ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་།

ཡགོང་ས་ཡལྱལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གཉིད་བྱས་པ་གྲུ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཐོན་དང་པོའི་
མཇུག་སྟོན་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་བློན་ཆེ་སྐབས་བཀའ་བློན་གྱི་པ་མཆོག་ནས་སློབ་ཐོན་པའི་ཕྱག་འབྱེད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གཞི་ཁྲིམ་པ་བྲུ་ཆང་དུ་མ་འོངས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ནམས་སྐྱེད་སྤང་མཛད་སྟངས་ཀྱི་
མཁས་པའི་བསྟོ་སྤྱོད་ཆེན་མོ་ཐེངས་དང་པོའི་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྟོའི་ཐོག་ ཡལོང་ས་ཡསྟལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
སྟོབ་དེབ་སྟོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་དེབ་ཐེང་དུག་ཅུ་རེ་དགའི་ཞལ་དབྱེ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བཞུགས་སྐར་གཞི་ཁྲིམ་པ་བྲུ་ཆང་དུ་མ་འོངས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ནམས་སྐྱེད་སྤང་མཛད་སྟངས་ཀྱི་
མཁས་པའི་བསྟོ་སྤྱོད་ཆེན་མོ་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བཞུགས་སྐྱེད་གཞིའི་བྱེས་པ་བྲུ་ཚང་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་བཟོ་སྒྲིང་པ་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱིས་དགའ་ལྷན་ལྷ་མཚོད་
ཆེན་མོའི་དུས་བྱམས་བཞེད་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་འབྲེལ་གནང་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བཞུགས་སྐྱེད་གཞིའི་བྱེས་པ་བྲུ་ཚང་དུ་མ་འོངས་པའི་བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ནམས་སྒྲིང་སྤང་མཛད་སྤངས་ཀྱི་མཁས་པའི་
བཟོ་སྒྲིང་ཆེན་མོར་ཕེབས་པའི་དགོན་མེ་བརྒྱུག་གི་སྐྱེད་བཟོ་སྒྲིང་པ་ནམས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐྱེད་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་ནམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་བབས་མཆོན་པའི་པར་རིས་
སོགས་དང་དབེ་དེབ་ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ལ་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱད་ཞིབ་མཛད་བཞིན་
པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གཞི་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་དུ།

གཞི་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་དགའ་ལྷན་ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་
བཞུགས་ཀྱིས་གཞི་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་གི་སྐྱེ་ལ་འདུས་མང་དང་བཅས་པ་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ།

མདོ་རོང་གི་ཡུལ་དུ་བསྐྱེད་པ་སྤེལ་ནས་མི་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་ལའོར་བའི་དུས་བྲན་དང་འབྲེལ་གཞིའི་བྱེས་པ་ལྷ་ཆང་དུ་པར་བྱེན་
དབྱར་ཆོས་ཐེངས་དང་པོ་ཆོགས་པའི་མཛད་སློར་དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་སོར་འཁོད་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ།

གཞིའི་བྱེས་པ་ལྷ་ཆང་དུ་མཛན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ལྷ་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སློ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ།

ར་པ་ཀིནྱི་དགོན་ཏུ་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྐྱེ་ཆབ་ལྷན་འཛོམས་གྱིས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐུངན་
ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གྱི་མཛད་སྟོན་འཆོགས་བཞིན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོ།

ར་སྐད་གདོང་རི་ཀིནྱི་དགོན་དགེ་ལྷན་དམ་ཆས་སྤྱིང་།

གཟའ་ཅུ་ལི་ལོ་དགེ་དགོན་བཤད་རྒྱུ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་།

གཅའ་ཀེ་རྟི་དགོན་མི་ཕམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་།

བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་རིན་པོ་ཆེས་གཅའ་ཀེ་རྟི་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་གི་ས་མིག་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་རབ་གནས་གནང་བའི་རྗེས་སུ་བཞེངས་པའི་འདུ་ཁང་གི་སྐྱུ་པར།

ཅོ་ནེ་སྤུ་རྩུང་སྟག་ཚང་དགོན་དགའ་ལྡན་ཕུན་སུན་ཚོགས་སྒྲིང་།

གཡི་བའི་ནག་རྩེ་རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་སྒྲིང་།

ཐེ་བོ་སྐད་བསེ་བོ་རོང་ཆུ་ནག་ལུང་དགོན་པ་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་།

གཟའ་རུ་དགོན་བཟུ་ཤིས་ལུན་ཆོགས་སྤྱིང་།

འབྲིང་བའི་ལུང་བཟང་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་བྱང་རྒྱབ་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་།

གཡི་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་སྤྱོད་གྲོལ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་།

བྲག་སྐམ་ལྷ་གསེན་དགོན་ཆོས་འཁོར་འདུས་ཆེ་མིང་།

ཐེ་ཐོ་སྐྱད་བསེ་ཐོ་རོང་གི་གསེར་ཐང་དགོན་དགའ་ལྡན་བཤད་རྒྱུ་དར་རྒྱས་མིང་།

འབྲིང་བའི་སྐུམ་མདོ་དགོན་རིག་འཛིན་བདེ་ཆེན་གླིང་།

ཐེ་བོའི་ཨེ་འཛི་ཆ་ཁོ་དགོན་བགྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་།

དུམ་བུ་བཞི་པ། སྐྱ་པར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཚོང་རུའི་མངོད་རུ་དགོན་བཟུ་ཤིས་བསམ་གཏན་སྤིང་།

གཡི་བའི་སྤོ་ཤོ་དགོན་བསམ་འབྲུབ་སྤིང་།

ཐེ་བོའི་ཕག་པའི་དེུ་སྒང་དགོན་དགའ་ལྡན་ཕུན་ཆོགས་སྒྲིང་།

ཨ་སྒྲིད་གནས་གཞི་དགོན་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུའི་སྒྲིང་།

དུམ་བུ་བཞི་པ། སྐུ་པར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

རོང་མཁར་སར་གཉི་དགོན་སུམ་མདོ་བྱམས་པ་སྤྱིང་།

ཟམ་ཆའི་ཚོག་རུ་སྐར་བསམ་འཕེལ་སྤྱིང་།

ཐེ་བོའི་ཁ་པ་དགོན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྒྲིང་།

རུ་རུ་བ་ཀི་རྟི་དགོན་དགེ་ལྡན་བསྟན་འཕེལ་སྒྲིང་།

ནག་ཚང་གི་དགོན་ཐང་ཆུབ་སྒྲིང་།

ཁྱུ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་རྫོང་སྒྲིང་སུ་ཁེ་གི་དགོན་དགེ་ལྡན་བཟུ་ཤིས་ཚོས་སྒྲིང་། (ཁྱུ་གར་ནང་གི་གི་དགོན་པ་དང་པོ།)

མཚོ་ཕྱོན་གྱི་དགོན་བཤད་སྤྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་།

མཚོ་ཕྱོན་གནས་གཞི་དགོན་པ་སྤྱི་མདོ་སྤྱུགས་སྤྱིང་།

དུམ་བུ་བཞི་པ། སྐུ་པར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཆོང་རུ་བར་མ་གཏི་དགོན་སྐལ་བཟང་ཐར་པ་སྤྱིང་།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལའོང་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བཏབ་པའི་བྱ་སྐོར་མའི་དགོན་ཨོ་ཁུན་བཤད་རྒྱུ་མྱིན་གྱོལ་སྤྱིང་།

ཐེ་བོ་གཟའ་རུ་ལྷག་མོའི་སྒང་གི་རྩོམ་སྒར་རོ་མཚར་བདེ་སྟོང་ཐར་ལམ་སྒྲིང་།

ཆེའུ་རུ་མའི་བཙུན་དགོན་ཨེ་མི་བྱང་འཇུག་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་།

ཡལོང་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་གཏིའི་བྱེས་པ་བྲུ་ཚང་གི་ཁྱ་སྤྱལ་ལྷན་ཁྱས་ནས་སྤྲ་རྒྱ་སྤྱིར་གཏིའི་སྐར་གསར་བཞེངས་གནང་སའི་ས་ཆའི་ཐོག་གང་སེར་མ་གསུང་བཞིན་བྱིན་འབེབས་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོ།

རྡོར་གདན་གཏིའི་སྐར་བསམ་ཡས་སྤྱིང་།

ཚུམ་སྒྲིག་པ།

རེ་མདོ་སེལ། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་གླིང་དགོན།)

དཔེ་དེབ་བཅོ་བཞེད་པ།

མཛེད་ཚང་སློབ་སྟན། (རྩ་བ་གླིང་དགོན།)

གླིང་དགོན་ཚུམ་སྒྲིག་པའི་དཔེ་སྟེང་འདོན་ཐེངས་དགུ་པ།

པར་ཐེངས་དང་པོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡ ལ།

གླིང་དགོན་ཚུམ་སྒྲིག་པ་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

མཚན་བྱང་། མི་ཆོ་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་གསུམ།

བཛེད་བྱ། ལྷ་སྐབས་མགོན་གླིང་སློབ་ཐུག་ཅིག་པའི་ནམ་ཐར།

ཚུམ་པ་པོ། ལི་ཅང་ལིན།

ཡིག་གཞུགས། སྒྲིན་ལམ་བོད་ཡིག

པར་སྟན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་པར་གཞི་དང་པོ།

དེབ་གྲངས། པར་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༤༠༠ །

པར་འགྲེམས་ཁུ་མཐན། གླིང་དགོན་ཚུམ་སྒྲིག་པ།

རྩ་སྒྲིག་བ། སྒྲིང་འབྲངས་ཡུལ་གཞུང་རྩ་ཤོག་ཀ།

པར་ཁང་། Archana www.archanapress.com

Kirti Getsa Charitable Society

Upper Kirti Hostel

Thardoling Road

McLeod Ganj Dharamshala -176219

District Kangra HP India

